पण्डित शिवमूर्ति उपाध्याय द्वारा सम्पादित हृषीकेश पञ्चाङ्ग

अनन्त चतुर्दशी संवत् २०८२

इस पञ्चाङ्ग में प्रतिदिन के तिथि नक्षत्र योग का मान और द्वादशलग्नान्त घं. मि. में तथा विवाह-उपनयन-चौल-वधूप्रवेश-द्विरागमन-गृहप्रवेश-जलाशयारामकूपदेवालयारम्भ-प्रतिष्ठादि के शुद्धातिशुद्ध मुहूर्त लिखे जाते हैं। इस पञ्चाङ्ग को पास रखने से मनुष्य ज्योतिषी हो जाता है।

विवाहे पञ्चशलाकाचक्रम्

	कृ. रो.	मृ.	आ.	पुन.	पु. श्ले.	
भ.						मघा
अ.						पू.फा.
रे.						उ.फा.
उ.भा.						हस्त
पू.भा.						चित्रा
श.						स्वाती
ध.						विशाखा
	श्र. अभि.	उ.षा.	पू.षा.	मू.	ज्ये. अनु.	

वधूप्रवेशने दाने वरणे पाणिपीडने। वेधः पञ्चशलाकाख्योऽन्यत्रसप्तशलाककः।।

बाण पञ्चकम्

वाणनिर्णये सूर्यगतांशाः

क्रमेण रोगबाणः ८।१७।२६

अनलोऽयंसशल्यः २।११।२०।२९।।

नृपबाणः ४।१३।२२।।

चौरबाणः ६।१५।२४।।

मृत्युबाणः १।१०।१९।२८

सूर्यगतांश वशात्त्याज्याः।यात्रायां चौरबाणं तु व्रते रोगं त्यजेद्बुधः। विवाहे मृत्युबाणं च नृपाख्यं नृपसेवया। गृहस्याच्छादने वह्निः वर्जयेत् सर्वदा बुधः।।

रामायणेशकुनावलोकनम्

नवराशिषु व्रीहीनां ध्यात्वा कार्यन्तु विन्यसेत्।। चतुः पूंगीफलानीह पूर्वेणकाण्डमुच्यते। द्वितीयेन हि सर्गस्तु तृतीयेन फलेन हि।। दशकोऽस्यविजानीयाच्चतुर्थेन फलेन च।। श्लोकोज्ञेयः पूर्वराशेः सर्वेषां गणनेरिता।। सर्वत्रान्त्येन श्लोकेन विपरीतं फलं स्मृतम्।। शुभकथावशाच्छुभमशुभकथावशाच्चाशुभफलं ज्ञेयमिति।

श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्गम्

शिवमूर्ति हृषीकेश पञ्चाङ्ग

।।श्रीमङ्गलमूर्तये गणाधिपतयेनमः।।

स्व० पं. हृषीकेशोपाध्याय
प्रवर्तक

प्रधान सम्पादक पं० शिवमूर्ति उपाध्याय

स्व० पं. श्याममूर्ति उपाध्याय

सप्तशती शकुनावलोकनम्

सम्पूज्य विधिवद्देवीं कुमारीरूपधारिणीम्। कृत्वाष्टदलमुर्वीस्थं तत्र तत्पुस्तकं न्यसेत्।।१।। पूजितायाः करे दद्यात् कन्यकायास्तु मुद्रिकाम्।। शलाकां हेममय्याञ्च गजदन्तस्य वा शुभाम्।।२।। द्वादशांगुलमात्रन्तु विन्यसेतपुस्तकान्तरे। सम्पश्येत्प्रथमां पंक्तिं यत्स्वरूपं कथानकम्।।३।। आदिशेत्तत्स्वरूपं हि फलं शास्त्रविशारदः।।४।।

अथ ग्रहाणामरिष्टहरत्वमत्राह

राहुदोषंबुधोहन्यादुभयोस्तु शनैश्चरः।। त्रयाणां भूमिजो हन्ति चतुर्णां दानवार्चितः।।१।। पञ्चानां देवमन्त्री च षण्णां दोषन्तु चन्द्रमा। सप्तदोषं रविर्हन्याद्विशेषादुत्तरायणे।।२।। अथ स्थानविशेषेणग्रहाणां विफलत्वमाह- सभानुरिन्दुः शशिजश्चतुर्थे गुरुः सुते भूमिसुतः कुटुम्बे। भृगुःसपत्ने रविजः कलत्रे विलग्नतस्ते विफलाभवन्ति।।३।।

विवाहादन्यत्रसप्तशलाकाचक्रम्

	कृ.	रो.	मृ.	आ.	पुन.	पु.	श्ले.	
भ.								मघा
अ.								पू.फा.
रे.								उ.फा.
उ.भा.								हस्त
पू.भा.								चित्रा
श.								स्वाती
ध.								विशाखा
	श्र.	अभि.	उ.षा.	पू.षा.	मू.	ज्ये.	अनु.	

चक्रे सप्तशलाकाख्ये सवेधः सर्वकर्मसु। चिन्तनीयो विवाहे तु पञ्चरेखासमुद्भवः।।

अस्मिन् वर्षे राजा गुरुः ।। मन्त्री भौमः ।। सस्येशः शुक्रः।। दुर्गेशश्चन्द्रः।। धनेशो गुरुः।। रसेशः सूर्यः।। धान्येशो बुधः।। नीरसेशो गुरुः।। फलेशश्चन्द्रः।। मेघेशश्चन्द्रः।। रोहिणीभं सन्धौ।। वर्षविश्वा १८ समर्घताकरम् ।। गतकलिः ५१२७।।

स्वस्ति श्रीमन्महाराजाधिराजद्विजराज काशिराज श्री १०८ महाराज डॉ० श्रीविभूतिनारायणसिंहशर्मदेव 'एम.ए.' वीरपुङ्गव पदभाजामाज्ञानुसारम्।।

अथोत्पात फलज्ञानाय चतुर्विधमण्डलम्

अग्नि मण्डलम्	वरुण मण्डलम्	वायु मण्डलम्	चन्द्र मण्डलम्
कृत्तिका	मूल	पुनर्वसु	अभिजित
भरणी	ऽश्लेषा	उत्तराफाल्गुनी	उत्तराषाढ़ा
पुष्य	शतभिष	अश्विनी	अनुराधा
मघा	आर्द्रा	हस्त	श्रवण
पूर्वाभाद्र	रेवती	चित्रा	धनिष्ठा
विशाखा	उत्तराभाद्रपद	स्वाती	ज्येष्ठा
पूर्वाफाल्गुनी	पूर्वाषाढ़ा	मृगशिरा	रोहिणी
अशुभम्	शुभम्	अशुभम्	शुभम्

भूकम्पादिमहोत्पातो जायते यत्र मण्डले।। तत्तत्स्वभावजं द्रव्यं जन्तून् देशांश्च पीडयेत्।। अत्र वायव्याग्निमण्डलावनिष्टाविति।।

पञ्चाङ्गेऽस्मिन् - देशान्तरम् ११९, अक्षांशाः २५।१८, पलभाः ५।४५, मकरन्दीयाः तिथिनक्षत्रयोगादयः ग्रहलाघवीयाः दैनिकस्पष्टग्रहाः। अयनांशाः केतकरीयाः।

विंध्योत्तरवासिनांविंशोत्तरीमतेनायव्यय चक्रम्

मे	वृ	मि	क	सिं	कं	तु	वृ	ध	म	कु	मी	राशयः	योगः
१४	८	१४	८	११	१४	८	१४	११	५	५	११	आय	आययोगः १२३
२	११	८	५	२	८	११	२	८	११	११	८	व्यय	व्यययोगः ८७

।। जन्मलग्नाज्जगल्लग्न फलम् ।।

१	देहसुखम्	७	स्त्रीसुखम्
२	धनलाभः	८	रोगभयम्
३	कुटुम्बवृद्धिः	९	धर्मलाभः
४	मित्रप्राप्तिः	१०	सुतार्थाप्तिः
५	पुत्रप्राप्तिः	११	लाभसुखम्
६	शत्रुजयः	१२	व्ययदुःखम्

जगल्लग्नम् ३।३।२८।४२

हृषीकेश पञ्चाङ्ग

अथोभयलाभव्ययचक्राद्विशेषविचारः।। लाभव्ययौ समौ कृत्वा एकहीनं तु कारयेत्। अष्टभिस्तु हरेद्भागं शेषाङ्केफलमादिशेत्।। लाभं १ सौख्यं २ तथा क्लेशं ३ रोगं ४ लोकापवादनम्।। सम्मानं ६ विजयं ७ हानिः ८ कथितं पूर्वसूरिभिः। ।।अथवा।। उभयलाभैक्यं लाभः।। व्ययैक्यञ्च व्यय इति।। यत्र विभागे लाभैक्यमधिकं तत्र शुभम्।।

वैशाखकृष्ण ति. ९ शनौ (११-४-२०२६) ४०।४४ (रा. १०।३) इष्टे "दुर्मति" नामाब्दः प्रवृत्तः।।

श्रीकाशिराजराजेन्द्रस्याभिनवं 'माटो' नामकं चिह्नम्।।

श्री १०८ विश्वनाथकृपयाऽत्र तदीयमूर्ति श्री काशीराजकरकल्पतरुप्रपन्नम्। सिद्ध्यै सदाखिलसनातनधर्मकालज्ञप्तेः सतां विजयतां तिथिपत्रमेतत्।।

SM75

श्री संवत् २०८३ शकः १९४८ रौद्र नामाब्दः

ईसवीय सन् २०२६-२०२७। फसली १४३३-३४। बङ्गसंवत् १४३२-३३। हिजरी १४४७-४८

अन्नपूर्णाविश्वनाथौ जननीजनकाविव। सर्वस्वं मम् तावेव विश्वस्मिन्मङ्गलप्रदौ। रामेभनख-विक्रमाद्वतिथिपत्रं प्रात्यहिकग्रहस्पष्टलग्नोदयसहितम्।।

श्रीकाशीस्थराजकीय प्रधानसंस्कृत पाठशालायाम्-प्रधानाध्यापकेन

श्रीपण्डित हृषीकेशोपाध्याय - ज्योतिषाचार्येण प्रवर्तितम्।

आचार्य पण्डित श्रीनागेशोपाध्याय 'ज्यौतिषी', विद्यार्णविन्दु 'एम.ए.' द्वारा प्रवर्द्धितम्।

परमावश्यक सूचना : पञ्चाङ्गापेक्षित निर्णय के लिये उ.प्र., बिहार, दिल्ली, मुम्बई, बंगाल, आसाम सहित सम्पूर्ण भारतवर्ष में पं० शिवमूर्ति उपाध्याय द्वारा सम्पादित हृषीकेश पञ्चाङ्ग ही प्रधान माना जाता है। ग्रहण, उदयास्त, व्रत, विवाहादि मङ्गल कार्यो का निर्णय इसके द्वारा ही सर्वत्र किया जाता है। सम्प्रति प्रचलित सभी पञ्चाङ्ग 'हृषीकेश पञ्चाङ्ग' का ही अनुसरण व नकल करने लगे हैं।

विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन - बी. २/९५, सी. भदैनी, वाराणसी

विंध्यदक्षिणवासिनामष्टोत्तरीयमतेनायव्यय चक्रम्।

मे	वृ	मि	क	सिं	कं	तु	वृ	ध	म	कु	मी	राशयः	योगः
११	५	८	२	५	८	५	११	१४	२	२	१४	आय	आययोगः ८७
५	१४	११	११	५	११	१४	५	११	८	८	११	व्यय	व्यययोगः ११४

आर्द्राप्रवेशाङ्गम् ९।१।४०।५६

हस्ताक्षर :

आर्द्रादौ वर्षाढ़क प्रमाणं भूमौ

आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्य	श्लेषा	मघा
३	२	२	२	२
पू.फा.	उ.फा.	हस्त	चित्रा	स्वाती
१।।	१।।	१	१।।	१

आषाढ़े ३ श्रावणे ४ भाद्रपदे ४ आश्विने१ कार्तिके १ साधारणं मार्गपौषयोरपि।।

सूर्यनक्षत्रप्रवेशकालाद्वर्षाविचारः।। सूर्येसूर्येभवेद्वायुश्चन्द्रेचन्द्रे न वर्षति सूर्यचन्द्रसमायोगे तदा वर्षति मेघराट् ।।अन्यच्च।। यदा स्यादमृतानाडी तथा च जलसंज्ञिका। जलप्रियोवाहनञ्च तदा वर्षति वारिदः। स्त्री-स्त्री तु शीतलच्छाया पुं-पुं वारिविनाशकः।। स्त्रीपुंयोगः प्रभवति तदा वर्षति देवराट्।। बुध शुक्र महीसूनुगुरवश्चैकनाडिगाः। निःसंशयं तदा काले जायते वृष्टिरुत्तमा।।

वर्षाज्ञानाय सप्तनाडी चक्रम्

शनिः	रविः	भौमः	गुरुः	शुक्रः	बुधः	चन्द्रः	स्वामी
कृ.	रो.	मृ.	आ.	पुन.	पु.	श्ले.	नक्षत्र
वि.	स्वा.	चि.	ह.	उ.	पू.	म.	नक्षत्र
ऽनु.	ज्ये.	मू.	पू.	उ.	अभि	श्र.	नक्षत्र
भ.	अ.	रे.	उ.	पू.	श.	ध.	नक्षत्र
चंडा	वात	वह्नि	सौम्या	नीरा	जला	अमृत	संज्ञा

श्रीसंवत् २०८३ वर्षे समयशुद्धिः।

गुरुः	आषाढशुक्ल १ बुधे (१५-७-२०२६) गुर्वस्तः पश्चिमे। श्रावणकृष्ण १२ सोमे (१०-८-२०२६) गुरूदयः पूर्वे।
शुक्रः	आश्विनशुक्ल ३ भौमे (१३-१०-२०२६) शुक्रास्तः पश्चिमे। कार्तिककृष्ण २ बुधे (२८-१०-२०२६) शुक्रोदयः पूर्वे।
शनिः	वर्षारम्भे उ.भा. १ चरणे मीने च। आषाढशुक्ल २ गुरौ रेवती १ चरणे। आषाढशुक्ल १४ भौमे वक्री। मार्गशीर्षकृष्ण ८ भौमे मार्गी। वर्षान्ते रेवती २ चरणे मीने च।
राहुः	वर्षारम्भे शतभिष ३ चरणे कुम्भे च राहुः पू.फा. १ चरणे सिंहे च केतुः। मार्गशीर्षकृष्ण १० गुरौ (३-१२-२०२६) धनिष्ठा २ चरणे मकरे च राहुः श्लेषा ४ चरणे कर्के च केतुः। वर्षान्ते धनिष्ठा १ चरणे राहुः श्लेषा ३ चरणे केतुः।
विवाह	वैशाखशुक्ल, शुद्धज्येष्ठकृष्ण, शुद्धज्येष्ठशुक्ल, आषाढकृष्ण, कार्तिकशुक्ल, मार्गशीर्ष, पौषशुक्ल, माघ, फाल्गुने च।

मूल्य ६५.०० (पैसठ रूपये मात्र)

हृषीकेश पञ्चाङ्ग

प्रकाशक- विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन, भदैनी, वाराणसी।

मुख्यपृष्ठ पर 3D होलोग्राम देखकर पञ्चाङ्ग खरीदें

Scanned with CamScanner

श्रीगणेशाय नमः। श्रीविश्वनाथः शरणम्। श्रीभगवते रामचन्द्राय नमः।

स जयति सिन्धुरवदनो देवो यत्पादपङ्कजस्मरणम्। वासरमणिरिव तमसां राशिन्नाशयति विघ्नानाम्।।१।। विनायकं प्रणम्यादौ देवीं वाग्देवतां गुरुम्।। संवत्सरफलं वक्ष्ये जगतां हितकाम्यया।।२।। अचिन्त्याव्यक्तरूपायं निर्गुणाय गुणात्मने। समस्त जगदाधारमूर्त्तये ब्रह्मणे नमः।।३।। तिथिंवारञ्च नक्षत्रं योगं करणमेव च। पञ्चाङ्गस्य फलं श्रुत्वा गङ्गास्नान फलं लभेत् ।।४।। प्राप्ते नूतनवत्सरे प्रतिगृहं कुर्याद् ध्वजारोपणम्। स्नानं मङ्गलमाचरेद् द्विजवरैः सार्द्धं सुपूजोत्सवम्। देवानां गुरुयोपिताञ्च-शिशवोऽलङ्कारवस्त्रादिभिः। संपूज्यो गणकः फलञ्च श्रृणुयात्तस्माच्च लाभप्रदम्।।५।। राज्यं स्यादचलं तिथिश्रवणतो मन्त्रिश्रवात् कौशलं धान्येशात्कमला स्थिरा च सुरसावाणी भवेन्मेघपात्। धर्मे बुद्धिरतिस्थिरा रसपतेदीर्घायुषत्वं भवेत्। सस्येशाद्विमलायता शुभकरी सारावली श्रूयताम्।।६।। पारिभद्रस्य पत्राणि कोमलानि विशेषतः। सपुष्पाणि समानीय चूर्णं कृत्वा प्रयत्नतः।।७।। मरीचिर्लवणं हिंगुजीरकेन च संयुतम्। अजमोदयुतञ्चैव भक्षयेद्रोग शान्तये।।८।। अथ श्रीभगवतः पुराणपुरुषस्य विष्णोर्नाभि कमलोद्भवस्य ब्रह्मणो ब्राह्ममानेन परमायुर्वर्षशतकम् १००। **अथ ब्रह्मादीनां दिनमानानि।** चतुर्युग सहस्रेण ब्रह्मणोदिनमुच्यते। निज्रेनैव तु मानेन आयुर्वर्षशतं स्मृतम्।।१।। पितामह सहस्रेण विष्णोश्चघटिका स्मृता। विष्णोर्द्वादशलक्षाणि कलार्द्धरौद्रमुच्यते। रूद्रस्यार्बुद-संख्याभिस्ततोब्रह्माक्षरं भवेत्।।

अथ प्रसङ्गाच्चतुर्युगव्यवस्था।। कार्तिकशुक्लनवम्यां प्रथमयामे श्रवणर्क्षवृद्धियोगे **कृतयुगोत्पत्तिः।।** सन्ध्या-सन्ध्यांशसहितं तन्मानं सौराब्दाः १७२८०००। तत्र मत्स्यकूर्मवराह नृसिंहाश्चत्वारोऽवताराः।। पापं०।। पुण्यम् २०।। हिरण्यकशिपुप्रह्लादवैरोचनबलिबाणासुरसंज्ञका धर्मिष्ठा राजानश्चासन्।। वैशाख शुक्ल तृतीयायां चन्द्रे रोहिणीभे द्वितीयप्रहरे शोभनयोगे **त्रेतोत्पत्तिः।।** सन्ध्यासन्ध्यांसहितं तन्मानम् १२९६०००।। वामनपरशुराम राम इत्यवतारास्त्रयस्तत्र पापं ५।। पुण्यम् १५।। विश्वामित्रभगीरथ दिलीप मकरध्वजदशरथराम लवकुशादयो राजानश्चासन्।। माघ कृष्णामा ३० शुक्रे तृतीययामे वसुभे वरीयसि **द्वापरोत्पत्तिः।।** सन्ध्यासन्ध्यांशसहितंतन्मानम् ८६४०००। तत्र कृष्णबौद्धावतारौ। पापं १०।। पुण्यम् १०।। अङ्गपाण्डु युधिष्ठिर परीक्षितादयो धर्मिष्ठा राजनश्चासन्। भाद्रपद कृष्ण १३ रवौ वह्निभे व्यतिपाते निशीथे **कलियुगोत्पत्तिः।।** सन्ध्यासन्ध्यांश सहितं तन्मानम् ४३२०००।। पापं १५।। पुण्यम् ५।। नात्र वर्णव्यस्थितिः। बीजहीना वसुन्धरा।। **कलिस्वरूपम्।।** पिशाचवदनः क्रूरः कलिश्चकलहप्रियः। वामहस्ते धृतः शिश्नोदक्षे जिह्वाञ्च नृत्यति। कलौ गङ्गायाः स्थितिः।

पृथिवी गङ्गया हीनां भविष्यत्यन्तिमे कलौ। तदैव विष्णुस्त्यजति मेदिनीं नरपुङ्गव। भागीरथं प्रति गङ्गावाक्यञ्च। यावद्धरण्यां तुलसी प्रपूज्यते गुरुर्नभस्योदिविकल्पपादपः। यावत्समुद्रे वडवानलश्च वसामि तावत्त्व चक्रखात इति। कलौ दशसहस्राणि- तिवाक्यमन्तिमे कलौ ज्ञेयम्। नान्येषु कलिष्विति। **कलिमाहात्म्यम्-** धर्मः प्रव्रजितस्तपः प्रचलितं सत्यञ्च दूरे गतम्। पृथ्वीमन्दफला नराः कपटिनः चित्तञ्च शाठ्योर्जितम् ।१। राजानोऽर्थपरा न रक्षणपराः पुत्राः पितुर्द्वेषिणः। साधुः सीदति दुर्जनः प्रभवति प्राप्ते कलौ दुर्युगे।२। चतुरशीति-लक्षयोनिव्यवस्था। जलजाः नवलक्षाणि स्थावरा लक्षविंशतिः। कृमयोरुद्रलक्षाणि पक्षिणो दशलक्षकाः। त्रिंशल्लक्षाणि पशवश्चतुर्लक्षाणि मानवाः। कलौ मनुष्यगजयोरायुर्वर्षाणि १२० दिन ५। प्रासादवापीकूपनगरवृक्षकाकव्याघ्रसिंहानाम् १०००। गृहग्रामयोः ५०००। पिङ्गलानाम् १५० कच्छप मकरयोः १५०। व्याघ्राणाम् ६४। शूकराणाम् १०। गवाम् २५। मृगस्य २४। अश्वानाम् ३२। भल्लूकवानरमण्डूकानाम् ३०। खरोष्ट्रयोः २५। पक्षिणाम् २०। मार्जार शृगालानाम् १२। कुक्कुटस्य ८। मूषकाणाम् ४। पिपीलिकानाम् १। मक्षिकास्वेदजादीनाम् दिन ३१। कलौपट्शककर्त्तृणां सौराद्वनामानि युधिष्ठिरस्येन्द्रप्रस्थे ३०४४। उज्जयिन्यां विक्रमस्य १३५। नर्मदादक्षिणे शालिवाहनस्य १८०००। भविष्य- विजयाभिनन्दनस्य १००००। नागार्जुनस्य ४०००००। ततः ८२१ शेषकलौ सम्भले गौडब्राह्मणगृहे **कल्क्यवतारो भविष्यति।** पृथिव्याक्षीरसिन्धोरुत्तरतोजम्बूद्वीपो दक्षिणतश्च शाकशाल्मल कुशक्रौञ्च गोमेद पुष्कराख्यानीति सप्तद्वीपानि। जम्बूद्वीपेऽत्रेलावृतभारतवर्षहरिवर्ष भद्रा-श्वकेतुमालरम्यक हिरण्यककुरु किन्नर वर्षाख्यानि नवखण्डानि। भूमेर्वेष्टनानुकारिणो लवण क्षीरदधि घृतेक्षुरसमध्वमृतमयाः सप्तसमुद्राः सन्ति। भूमेरधः अतलं वितलं सुतलं तलातलं महातलं रसातलं पातालमिति सप्तविभागश्च सन्ति। तत्र ब्रह्मणः आयुषोऽर्द्धगतम्। द्वितीयपरार्द्धे प्रथमवर्षस्य प्रथमदिनस्य सूर्यदर्शनात् १३ घट्यः २२ पलानि च व्यतीतानि। तत्र स्वायम्भुवः १ स्वारोचिषः २ उत्तमजः ३ तामसः ४ रैवतः ५ चाक्षुषः ६ इति षण्मनवोव्यतीताः। वर्त्तमानस्य सप्तम वैवस्वतमनोः सप्तविंशतिमहायुगानि गतानि। अष्टाविंशति महायुगस्य च कृतत्रेताद्वापराख्य युगचरणत्रयं व्यतीतम्।

वर्तमानस्य कलेः ५१२७ सौरवर्षाणिगतानि। सृष्ट्यादिकालाच्चगतसौरवर्षाणः १९५५८८५१२७ अथ नर्मदोत्तर भागे श्रीमाद्वीरविक्रमाणांराजसिंहासनाध्या-सनादतीताद्वर्षगण २०८३। नर्मदा दक्षिण भागे शालिवाहन भूमिभुजांगताब्दाः १९४८। चैत्रादौ नर्मदोदग्भागे गुरुमानेन 'रौद्र' नामाब्द संवत्सरः।

'रौद्र' *नामाब्दसंवत्सरस्तस्य फलम्-* अल्पतोयप्रदा मेघा अल्पसस्या च मेदिनी। निष्ठुराः पार्थिवाःरौद्रे दवाग्निःप्रजायते।। अतोऽग्रे **'दुर्मति' नामाब्दसंवत्सरस्तस्य फलम्-** सुभिक्षं भुवि सामान्यं व्यवहारं प्रवर्तते। भवेच्च मध्यमा वृष्टिर्दुर्मती वत्सरे प्रिये ।। **राजागुरुफलम्-** गुरौ नृपे वर्षति कामद जलं महीतले कामदुधाश्चधेनवः। यजन्ति विप्रा बहवोऽग्निहोत्रिणो महोत्सवं सर्वजनेषु वर्तते।। **मन्त्रीभौमफलम्-** अवनिजो ननु मंत्रिपदं गते भवति दस्युगदा द्विजवेदना। जनपदेषु जयं सुखसंचयं न बहु गोषु पयो द्विजकर्म च।। **सस्येशशुक्रफलम्** -शुक्रो यदा धान्यपतिर्धरायां मेघो जलं वर्षति शोभनं च। गोधूमशालीक्षुघनप्रियंगुवृक्षेषु पुष्पाणि सुखप्रदानि।। **दुर्गेशचन्द्रफलम्-** गढपतिर्मृगलांछनको यदा नृपसुराज्य-विलासित पौरजाः। बहुधनेक्षुजगोरसभोगिनो नरवरा नरवर्णितविग्रहाः।। **धनेशगुरुफलम्-** सुमनसां च गुरुर्द्रविणाधिपो वणिजवृत्तिपराःसुखभाजनाः। फलितपुष्पित-भूमिरुहाःसदा विविधद्रव्ययुता भुवि मानवाः।। **रसेशसूर्यफलम्-** रसपतौ तरणौ धरणी तदा विरसभोगतथाल्प पयोधराः। वसन तैलघृतप्रियमानवाःसुखरसं च भुनक्ति महीपतिः।। **धान्येशबुधफलम्-** बहुसस्ययुता पृथ्वी रसानां च महर्घता। नीतियुक्तःसदा भूपा बुधे धान्याधिपे सति।। **नीरसेशगुरुफलम्-** हरिद्रापीतवस्तूनां पीतवस्त्रादिकं च यत् । नीरसेशो यदा जीवःसर्वेषां प्रीतिरुत्तमा। **फलेशचन्द्रफलम्-** यदि विधुःफलपो द्रुमराशयः फलयुता व्रतिभिःकुसुमैर्युताः। द्विजमुखा वरभोगसमन्विता नृपतयो नयनाटनतत्पराः।। **मेघेशचन्द्रफलम्-** चन्द्रे मेघाधिपे जाते बहुतोयप्रदा घनाः। नन्दन्ति पार्थिवाःसर्वे प्रजानां च सुखं सदा।। **नवमेघानां मध्ये काल नामको मेघः तस्य फलम्-** अल्पवृष्टिः।। **द्वादश मेघानां मध्ये तक्षक नामको मेघः तस्य फलम्-** तक्षके मध्यमा वृष्टिर्विग्रहो मरणं ध्रुवम्।। **रोहिणीभं सन्धौ तस्य फलम्-**खण्डवृष्टिःसन्धिषु।। **संवत्सरनिवासः वैश्यगृहे तस्य फलम्- सर्वधान्यं महर्घं स्याद्वणिग्वेश्मनि संस्थिते।। समयवाहन नौका तस्यफलम्-** जनता भ्रमिता सर्वाश्चतुष्पदाःप्रपीडिताः। विफला सकला धात्री नौकावाहनवत्सरे।। **वृष्टिप्रमाणकाढकाः-** ५०।। तत्र पर्वते २५, समुद्रे १२।।, भूमौ १२।। **आर्द्रायां सूर्यप्रवेशः। शुद्धज्येष्ठशुक्ल ८ सोमे** (२२.६.२०२६) ३८।७ इष्टे (रा.८।२८) हस्तनक्षत्रे, वरीयानयोगे, वालवकरणे **सूर्यस्यार्द्रानक्षत्रे प्रवेशः। तिथिनवमीफलम्-** नवम्यां त्वीतिवाधनम्।। **सोमवारफलम्-** सोमे सुभिक्षदःप्रोक्तम्।। **हस्तनक्षत्रफलम्-** हस्ते सर्वसुखावहम्।। **वरीयान-योगफलम्-** अल्पवृष्टिर्वरीयांस्तु।। **वेलाफलम्-** रात्रौ सस्याभिवृद्धये।।

।। संवत्सर शकाङ्काभ्यां सुभिक्षादि विचारः।।

तत्र प्रभवादि द्विगुणमित्यादिना शेषं (०) पीडाकरम्। त्रिघ्ने संवत्सर इत्यादिना शेषं (३) फलं दुर्भिक्षम्। द्विघ्नसंवत्सर इत्यादिना शेषं (५) फलं समर्घता। शकतश्चशेषं (४) फलं सुभिक्षम्। सर्व संक्रान्ति मुहूर्त्तयोगाः (३१५) चन्द्रदर्शनाश्च (३४५)। अतोऽत्रवर्षे समर्घताकरम्। अष्टोत्तरीयायैक्यम् (८७) व्ययैक्यञ्च (११४)। तेन विन्ध्यदक्षिणवासिनोऽर्थसुखभाजः। विंशोत्तरीयायैक्यम् (१२३) व्ययैक्यञ्च (८७)। तेन विन्ध्योत्तरवासिनोऽर्थसुखभाजः। वर्षेऽस्मिन् सोमवती (३) भौमवती अमावस्या (३) शुभवारान्वितामा (७) वर्षविश्वा (१८) एवमस्मिन् वर्षे समर्घताकरयोगः। वर्षारम्भे पञ्च सेटकसममिति। अतोऽग्रेह्रासवृद्धिः सामान्या। रसादिकाः सामान्याः।

।। अथ विंशोपकाः ।।

वर्षा १७	आलस्यम् ७	पापप्रवृत्तिः५	चौरशम् १५	अतिवृष्टिः११
धान्यम् ११	उद्यम् ५	पुण्यत्व ५	अग्निभय ९	अनावृष्टिः१७
तृणम् ५	शान्तिः ७	व्याधिः ३	अग्निनाश११	स्वचक्रम् ५
शीतम् १३	क्रोधः ५	भैषज्य ३	विषभयः ५	परचक्रम् ११
उष्णम् १७	दम्भः ११	उग्रता ९	विषनाश ९	नाथावकत्वम् १७
वायुः १३	भेदः १	आचारः ७	सेवकत्वम् ७	
वृद्धिः १५	मैत्री १३	अनाचारः १७	स्वामित्वम् १७	रत्नम् ११
विनाशः १५	रसनिष्पत्तिः ७	मरणम् ७	निजधनम् ५	वस्त्रम् ९
विग्रहः ११	फलनिष्पत्तिः ११	जन्मः १३	परधनम् ५	घृतम् ९
क्षुधाः ३	उत्साहः ९	देशोपद्रव ३	शलभाः ५	तैलम् ५
तृष्णाः १	उग्रप्रवृत्तिः १३	देशस्वा. १३	शूलः ९	दुकूलम् ५
निद्राः ७	सौम्यप्रवृत्तिः१५	चौरभयः ११	मूषकः ७	ऊर्णवस्त्र १७

वर्षलग्नम् ११।१७।२।४३

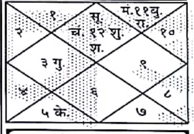

नवरोजप्रवेशाङ्गम् ७।१४।५३।२६

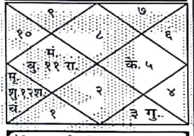

शारदधान्योत्पत्तिः ३।७।३६।३१

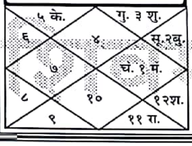

ग्रैष्मिकधान्योत्पत्तिः ७।१८।४९।५६

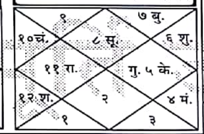

।। श्री संवत् २०८३ शकः १९४८ वर्षे ग्रहण विवरणम् ।।

श्री संवत् २०८३ में विश्व में तीन ग्रहण लग रहे हैं। जिनमें एक चन्द्रग्रहण तथा दो सूर्यग्रहण होगा। किन्तु भारतवर्ष में कोई भी ग्रहण दिखाई नहीं देगा। ग्रहण विवरण नीचे दिया जा रहा है।

१. **सूर्यग्रहण-** श्रावणकृष्ण ३० बुधवार (१२ अगस्त २०२६) को लगने वाला खग्रास सूर्यग्रहण भारत में दिखाई नहीं देगा। यह ग्रहण पश्चिमी यूरोप, पश्चिमी अफ्रीका, उत्तरी अमेरिका, ग्रीनलैंड, उत्तरी अटलांटिक महासागर और उत्तरी प्रशान्त महासागर में दिखाई देगा। **भारतीय मानक समयानुसार** ग्रहण का प्रारम्भ रात्रि में ९ बजकर ४ मिनट पर तथा मोक्ष रात्रि में १ बजकर २८ मिनट पर होगा। ग्रासमान- १.०३८

२. **चन्द्रग्रहण-** श्रावणशुक्ल १५ शुक्रवार (२८ अगस्त २०२६) को लगने वाला खण्डचन्द्रग्रहण भारत में दिखाई नहीं देगा। यह ग्रहण अंटार्कटिका, अफ्रीका, एशिया, यूरोप, हिन्द महासागर, अटलांटिक महासागर और प्रशान्त महासागर में दिखाई देगा।

चन्द्रास्त के समय ग्रहण का प्रारम्भ यूक्रेन, तुर्की, सऊदी अरब, यमन, मेडागास्कर, रूस का पश्चिमी भाग, हिन्द महासागर और अफ्रीका के पूर्वी भाग में दिखाई देगा।

चन्द्रोदय के समय ग्रहण का अन्त अलास्का, न्यूजीलैंड और प्रशान्त महासागर के कुछ भाग में दिखाई देगा। भारतीय मानक समयानुसार ग्रहण का प्रारम्भ दिन में ८ बजकर ४ मिनट पर तथा मोक्ष दिन में ११ बजकर २२ मिनट पर होगा। ग्रासमान ०.९३५

३. **सूर्यग्रहण-** माघकृष्ण ३० शनिवार (६ फरवरी २०२७) को लगने वाला कंकणाकृति सूर्यग्रहण भारत में दिखाई नहीं देगा। यह ग्रहण दक्षिण अमेरिका, अन्टार्कटिका पश्चिम और दक्षिण अफ्रीका, अटलांटिक महासागर और प्रशान्त महासागर में दिखाई देगा। **भारतीय मानक समयानुसार** ग्रहण का प्रारम्भ सायं ६ बजकर २८ मिनट पर तथा मोक्ष रात्रि में १२ बजकर ३२ मिनट पर होगा। ग्रासमान- ०.९२७

ग्रहण गणित तथा उदयास्त खगोल विज्ञान केन्द्र कोलकाता के सौजन्य से प्राप्त।

अनिष्टग्रहणेदानम्।

सुवर्ण निर्मितं नागं सतिलं कांस्य भाजनम्। सदक्षिणं सवस्त्रञ्च श्रोत्रियाय निवेदयेत्। सौवर्णं राजतं वापि बिम्बं कृत्वा स्वशक्तितः। उपरागोद्भव-क्लेशच्छिदे विप्राय कल्पयेत्। मन्त्राः। तमोमयमहाभीम सोम सूर्य विमर्दन। हेमनागप्रदानेन मम शान्तिप्रदो भव। विधुन्तुद नमस्तुभ्यं सिंहिकानन्दनाच्युत। दानेनानेन नागस्य रक्षमांवेध जाद्भयात्। गोदानंभूमिदानं च स्वर्णदानं विशेषतः। ग्रहणक्लेशनाशाय दैवज्ञाय निवेदयेत। अनिष्ट ग्रहणं न विलोक्यम्। गंगा कनखलं पुण्य प्रयाग। पुष्करं तथा कुरुक्षेत्रं महापुण्यं राहुग्रस्ते दिवाकरे। भोजने विशेषः। आदित्येऽहनि संक्रान्ति ग्रहणे चन्द्रसूर्ययोः। पारण चोपवासं न कुर्यात् पुत्रवान् गृही।

ग्रहण सूतक- धर्मशास्त्रों के अनुसार चन्द्रग्रहण में ग्रहण से पूर्व ९ घंटे और सूर्यग्रहण में १२ घंटे पहले ग्रहण का सूतक होता है। इसमें बालक, वृद्ध और रोगी को छोड़कर अन्य लोगों के लिए भोजन निषिद्ध है।

"सूर्यग्रहे तु नाश्नीयात् पूर्व यामचतुष्टयम्।
चन्द्रग्रहे तु यामास्त्रीन् बालवृद्धातुरैर्विना।।"

श्रद्धालु धार्मिक जनता को धर्म शास्त्रीय वचन के अनुसार भोजन निवृत्ति के साथ-साथ धार्मिक कृत्य श्राद्ध दान आदि भी करना चाहिए। ग्रहण में जपा गया मंत्र सिद्धिप्रद होता है। यह अनुभूत है।

आवश्यकसूचना

मुखपृष्ठ पर 3D होलोग्राम (स्टीकर) देखकर ही पञ्चाङ्ग खरीदें जिस पर पं.शिवमूर्तिउपाध्याय का नाम अंकित है। पं.शिवमूर्ति उपाध्याय द्वारा सम्पादित हृषीकेश पञ्चाङ्ग की लोकप्रियता को देखते हुए कुछ स्वार्थी तत्वों द्वारा इसकी नकल करके

श्रीकाशी विश्वनाथ पञ्चाङ्गम्
ॐ
हृषीकेश पञ्चाङ्गम्

जनमानस को धोखा देने का कुत्सित प्रयास किया जा रहा है। अतः आदरणीय पाठक व विद्वतजनों से अनुरोध है कि पञ्चाङ्ग क्रय करनें से पूर्व मुख पृष्ठ पर 3D होलोग्राम (स्टीकर) पर अंकित पं० शिवमूर्ति उपाध्याय का नाम व व्यापारिक चिन्ह 'ॐ' देखकर ही पञ्चाङ्ग खरीदें और धोखाधड़ी से बचें।

संवत्सरफल

इस वर्ष के प्रारम्भ में 'रौद्र' नामक संवत्सर रहेगा। वैशाखकृष्ण ९ शनिवार (११ अप्रैल २०२६ ई.) को ४०।४८ इष्ट (रा. १०।३) पर 'दुर्मति' नामक संवत्सर का प्रवेश होगा, किन्तु संकल्पादि में वर्षपर्यन्त 'रौद्र' संवत्सर का ही विनियोग करना चाहिए। इस वर्ष राजा 'गुरु' तथा मन्त्री 'मंगल' हैं। राजा और मन्त्री में परस्पर मित्रता होने से शासक वर्ग, प्रजा तथा पशु-पक्षी आदि सुखी रहेंगे। व्यापारीवर्ग और सभी वर्गों के लिए यह वर्ष अच्छा रहेगा। जगल्लग्न के विचार से कर्कलग्न है तथा लग्नेश चन्द्रमा राहु के साथ अष्टमभाव में स्थित है जिससे अधिकतर लोगों की मानसिकता पर नकारात्मक प्रभाव पड़ेगा। जनता पर अपने कार्य का अधिक दबाव रहेगा। यह वर्ष अनेक समस्याओं को जन्म दे सकता है। मुस्लिम राष्ट्रों में आन्तरिक अशान्ति से बिखराव की स्थिति उत्पन्न होगी। भारत में स्त्री शासित प्रदेशों में विकास की स्थितियाँ बढ़ेंगी। मन्त्री पदस्थ मंगल कूटनीतियों की अनेक चाल चलने में दक्ष है। तदनुसार भारतीय प्रशासन आतंकवादी ताकतों के गुप्त निर्णयों को उद्घाटित कर उजागर करेगा। रुस, जापान, चीन, फिलीपिन्स द्वीप समूह, पूर्वी भारत एवं आस्ट्रेलिया आदि राष्ट्रों में पर्वत शृंखलाओं के विघटन से जनधन की हानि हो सकती है। विश्व व्यापार में परिवर्तन बनकर सुधार होने पर भी महँगाई की समस्यायें उभरी रहेंगी। **वर्षलग्न के विचार** से चतुर्ग्रही योग होने तथा द्वादशस्थ मंगल राहु के अंगारक योग से उग्रवाद व आतंकवादी गतिविधियों से विश्व में दुर्घटनायें तथा विस्फोटक सामग्री से जनधन की हानि होगी। व्ययभाव में मंगल के होने से अनेक राष्ट्रों की सीमाओं पर सैन्य संघर्ष अथवा युद्ध से जन क्षति हो सकती है। नववर्ष प्रवेश की लग्न **वृश्चिक** है। लग्नेश राहु के साथ सुख भाव में है। अतः भारत के पड़ोसी देशों में आन्तरिक स्थिति विषम होगी। कहीं-कहीं तूफान, चक्रवात तथा किसी प्राकृतिक प्रकोप का सामना करना पड़ सकता है। **आर्द्रा प्रवेशांग** के विचार से आर्द्रा प्रवेश लग्न मकर है। वर्षाकाल में सूर्य के आगे शुक्र गुरु एवं सूर्य के साथ बुध है। इसके प्रभाव से वर्षाकाल में अधिकांश भागों में वर्षा सामान्य होगी। कुछ भागों में शनि के प्रभाव से तेजवायु के साथ वर्षा होगी। कुण्डली में मंगल पंचम भाव में अग्नि तत्व है, अतः कुछ पश्चिमी भागों में वर्षा की कमी सम्भव है। उत्तर-दक्षिणी भागों में सामान्य से अधिक वर्षा होगी। वायव्यकोण में सूर्य बुध से अल्पवर्षण योग है। ईशानकोण में वर्षा अच्छी होगी। आग्नेय नैऋत्यकोण में वर्षा अच्छी होगी। उत्तर-दक्षिण में अधिक वर्षा के योग हैं। **शारदीयधान्य के विचार से** शारदीय कुण्डली में कर्कलग्न लग्नेश कर्कभाव में पंचमेश मंगल के साथ है। सूर्य के आगे शुक्र एवं पीछे चन्द्रमा सूर्य बुध साथ हैं। अतः शारदीय फसल पर्याप्त होगी। अष्टम राहु की स्थिति से प्राकृतिक प्रकोप तथा रोग से फसल की कुछ भागों में कमी हो सकती है। **ग्रैष्मिकधान्य के विचार से** ग्रीष्म धान्योत्पत्ति में वृश्चिक लग्न है तथा सूर्य से द्वादश बुध है। इसके प्रभाववश ग्रीष्मकालीन फसल पर्याप्त होगी। लग्नेश मंगल तथा मन्त्री भी मंगल हैं। इसलिए लाल वस्तु की उत्पत्ति अच्छी होगी। मसूर, चना, गेहूँ की फसल की अच्छी पैदावार होगी।

आवश्यक सूचना

विद्वतजनों तथा सुधी पाठकों को सूचित किया जाता है कि इस वर्ष के प्रारम्भ से 'रौद्र' संवत्सर का संकल्पादि में विनियोग होगा, क्योंकि नियमानुसार 'सिद्धार्थ' संवत्सर का लोप हो रहा है। अतः आपसे निवेदन है कि संवत् २०८३ के वर्षारम्भ से ही संकल्पादि में 'रौद्र' संवत्सर का ही वर्षपर्यन्त विनियोग करें।

मेषादि १२ राशियों का वार्षिक फल

मेष- मेषराशि वालों के लिए यह वर्ष शनि की साढ़ेसाती के प्रभाव वाला रहेगा। आकस्मिक चुनौतियों का सामना करना पड़ सकता है। वाहन-मकान का योग बनेगा। परिवार में माँगलिक कृत्य होंगे। पारिवारिक जीवन सुखमय रहेगा। शनि के कारण मानसिक उतार-चढ़ाव से मन व्यथित रहेगा। व्यापार में सामान्य लाभ होगा। सरकारी कर्मचारियों को व्यस्तता रहेगी। माता-पिता का स्वास्थ्य बाधायुक्त रहेगा। सन्तान पक्ष से अच्छा समाचार प्राप्त होगा। दाम्पत्य जीवन में कटुता आयेगी। प्रेम सम्बन्धों में अनुकूल परिस्थितियाँ बनेंगी। किसी यात्रा का अवसर प्राप्त होगा। कठिन संघर्ष के बाद उन्नति प्राप्त होगी। स्थान परिवर्तन का योग बनेगा। हनुमान चालीसा तथा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। १,५,९ मास कष्टदायक रहेंगे।

वृष- वृषराशि वालों के लिए यह वर्ष मध्यम फल देने वाला रहेगा। नौकरी वालों को कुछ परेशानियों का सामना करना पड़ सकता है। व्यापार में कर्ज की आवश्यकता पड़ सकती है, परन्तु सोच-समझ कर निर्णय लेना उचित होगा। आकस्मिक रुप से समस्या का सामना करना पड़ सकता है। दैनिक जीवन व्यस्ततापूर्ण रहेगा। स्वास्थ्य बाधायुक्त रहेगा। मानसिक तनाव से मन खिन्न रहेगा। दाम्पत्य जीवन में घरेलू मसलों से वाद-विवाद बढ़ेगा। नौकरी में पदोन्नति होगी। बच्चों को शिक्षा के क्षेत्र में भाग-दौड़ करनी पड़ेगी। किसी नये कार्य का श्रीगणेश होगा। आकस्मिक खर्च से व्यय भार बढ़ेगा। ३,७,८ मास कष्टदायक रहेंगे।

मिथुन- मिथुनराशि वालों के लिए यह वर्ष उन्नति कारक रहेगा। विरोधियों पर विजय प्राप्त होगी। समाज में प्रतिष्ठित व्यक्तियों से सहयोग प्राप्त होगा। स्वास्थ्य बाधायुक्त रहेगा। अस्थि तथा उदर रोगों से परेशानियाँ बढ़ सकती हैं। आर्थिक क्षेत्र में कार्य से सफलता प्राप्त होगी। नवीन सम्पत्ति का क्रय होगा। परिवार से सहयोग प्राप्त होगा। स्वजनों से वाद-विवाद हो सकता है। वर्ष के उत्तरार्ध में मानसिक एवं शारीरिक रुप से काफी व्यस्तता रहेगी। कार्यक्षेत्र में परिश्रम से सफलता प्राप्त होगी। सन्तान के प्रति चिन्तायें बढ़ेंगी। किसी आकस्मिक यात्रा का अवसर प्राप्त होगा। २,८,११ मास कष्टदायक रहेंगे।

कर्क- कर्कराशि वालों के लिए यह वर्ष उत्तम रहेगा। एक नवीन उर्जा एवं क्षमता का अनुभव करेंगे। वाणिज्य एवं शेयर से लोगों को मंदी का सामना करना पड़ेगा। व्यापारिक लेन-देन में सावधान रहना चाहिए, जल्दबाजी में कोई निर्णय लेना अच्छा नहीं रहेगा। आर्थिक स्थिति में सुधार होगा। परिवार में माँगलिक कृत्य होंगे। माता-पिता को तीर्थ यात्रा का अवसर मिलेगा। नेत्र विकार की सम्भावना रहेगी। कृषि क्षेत्र में कार्यरत व्यक्तियों को लाभकारी सम्भावना दिखाई देगी। दाम्पत्य जीवन सुखमय रहेगा। गृह कलेश से मन खिन्न रहेगा। किसी नये व्यापार का श्रीगणेश होगा। ३,७,१२ मास कष्टदायक रहेंगे।

सिंह- सिंहराशि वालों के लिए यह वर्ष शनि की ढैया का रहेगा। यह वर्ष गोचर के अनुसार संघर्षयुक्त व कठिनाइयों वाला रहेगा। कार्य बनने से पूर्व ही बिगड़ जायेगा। सामाजिक कार्यों के प्रति अभिरुचि कम रहेगी। स्वास्थ्य के प्रति सचेत रहना चाहिए। अस्थि रोगों के प्रति विशेष सावधानी बरतनी चाहिए। अनावश्यक धन व्यय होगा। व्यवसाय से जुड़े व्यक्तियों को उतार-चढ़ाव का सामना करना पड़ेगा। व्यापारियों को नये निवेश में जोखिम नहीं उठाना चाहिए। शेयर बाजार के लिए यह वर्ष उचित नहीं है। नौकरी पेशा वालों को स्थानान्तरण का सामना करना पड़ सकता है। विरोधियों से त्रस्त रहेंगे। हनुमान चालीसा तथा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। १,९,११ मास कष्टदायक रहेंगे।

कन्या- कन्याराशि वालों के लिए यह वर्ष सामान्य शुभदायक रहेगा। नये कार्य करने का अवसर मिलेगा। कठिन परिश्रम से आश्चर्यजनक परिणाम सामने आयेंगे। कोर्ट-कचहरी के मामलों में सफलता मिलेगी। मित्रों एवं स्वजनों से सहयोग प्राप्त होगा। यात्रा का योग बनेगा। स्वास्थ्य की दृष्टि से यह वर्ष कष्टकारक हो सकता है। उच्चरक्त चाप के प्रति सावधानी रखनी चाहिए। आर्थिक लेन-देन में थोड़ी सावधानी बरतनी चाहिए। व्यवसाय में चली आ रही विघ्न बाधायें कम होंगी। माता-पिता का स्वास्थ्य बाधायुक्त रहेगा। आय के स्रोत बढ़ेंगे। घर में माँगलिक कार्य सम्पन्न होंगे। सन्तान सुख की प्राप्ति होगी। मकान-वाहन के क्रय-विक्रय का योग बनेगा। २,६,११ मास कष्टदायक रहेंगे।

तुला- तुलाराशि वालों के लिए यह वर्ष षष्ठशनि होने से स्वास्थ्य बाधायुक्त रह सकता है। अध्ययन-अध्यापन से जुड़े कार्यों में सफलता मिलेगी। विद्यार्थियों को कठिन परिश्रम से सफलता प्राप्त होगी। उदर एवं रक्त सम्बन्धित रोगों से सावधान रहना चाहिए। मानसिक तनाव रहेगा। रक्त शर्करा सम्बन्धित रोगों का उदय हो सकता है। कार्य क्षेत्र में उतार-चढ़ाव के बाद स्थिति में सुधार होगा। प्रेम संबन्धों में संदेहास्पद स्थिति से बचना चाहिए। शत्रुओं से सावधान रहना चाहिए। सन्तान की ओर से शुभ समाचार प्राप्त होगा। किसी नये कार्य का श्रीगणेश होगा। पुराने रकम की प्राप्ति होगी। ३,९,१० मास कष्टदायक रहेंगे।

वृश्चिक- वृश्चिकराशि वालों के लिए यह वर्ष मिश्रित फल देने वाला होगा। कठिन परिश्रम से व्यापार में सफलता मिलेगी। स्वास्थ्य सम्बन्धित परेशानियाँ बढ़ेंगी। मानसिक स्वास्थ्य के प्रति सचेत रहना चाहिए। आर्थिक स्थिति में सुधार होगा। जमा-पूँजी धन का विस्तार होगा। धन के लेन-देन में सावधान रहना चाहिए। वाहन खरीदने की योजना बनेगी। पैतृक सम्पत्ति के मामलों में वाद-विवाद हो सकता है। व्यापारिक लोगों में व्यवसाय की स्थिति सामान्य होगी। सफलता के नये आयाम स्थापित होंगे। प्रेम विवाह में सफलता मिलेगी। कोर्ट-कचहरी के कार्यों में सफलता मिलेगी। ४,६,९ मास कष्टदायक रहेंगे।

धनु- धनुराशि वालों के लिए यह वर्ष शनि की ढैया वाला रहेगा। कठिन परिश्रम से भी सफलता प्राप्त नहीं होगी। बाजार की नई नीति से लाभ होगा। पारिवारिक सम्बन्धों में कटुता आयेगी। माता-पिता को कष्ट होगा। नौकरी पेशा से युक्त लोगों को सफलता मिलेगी। जमीन-जायदाद का कार्य करने वालों को कुछ कठिनाइयों का सामना करना पड़ेगा। आभूषण एवं रेशमी वस्त्र के कारोबार में सुधार होगा। स्वास्थ्य के सम्बन्ध में चिन्ता बढ़ सकती है। धनागमन के स्रोत बने रहेंगे, परन्तु व्यय भी उसी प्रकार से होता रहेगा। व्यर्थ की चिन्ता बनी रहेगी। भूमि-मकान-वाहन के क्रय-विक्रय का योग बनेगा। माता-पिता का स्वास्थ्य बाधायुक्त रहेगा। किसी नये कार्य का श्रीगणेश होगा। हनुमान चालीसा तथा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। २,४,१२ मास कष्टदायक रहेंगे।

मकर- मकरराशि वालों के लिए यह वर्ष उन्नतिदायक रहेगा। स्वास्थ्य की दृष्टि से यह वर्ष कुछ कष्टदायक हो सकता है। कफ-वात-पित्त सम्बन्धित समस्या आ सकती है। आर्थिक क्षेत्र में किये हुए प्रयासों से सफलता प्राप्त होगी। रुका हुआ धन प्राप्त होगा। परिवार में माँगलिक कृत्य होंगे। नये सम्पत्ति-वाहन इत्यादि के क्रय का अवसर प्राप्त होगा। व्यवसाय क्षेत्र में कार्यरत व्यक्तियों के लिए यह वर्ष सामान्य लाभ प्रद रहेगा। नौकरी में पदोन्नति होगी। किसी निकट सम्बन्धी का निधन सम्भव है। जल्दबाजी में निर्णय लेना हानिकारक हो सकता है। दाम्पत्य जीवन में कटुता आयेगी। सन्तान की उन्नति होगी। परिवार में माँगलिक कृत्य होंगे। १,३,६ मास कष्टदायक रहेंगे।

कुम्भ- कुम्भराशि वालों के लिए इस वर्ष शनि की साढ़ेसाती का प्रभाव रहेगा। फलस्वरुप बनते हुए कार्य रुक जायेंगे। मानसिक कष्ट, निरर्थक भागदौड़ से जीवन अस्त-व्यस्त रहेगा। स्वास्थ्य सम्बन्धित समस्यायें आयेंगी। अस्थि रोगों की समस्यायें आयेंगी। धन-सम्पत्ति का वाद-विवाद हो सकता है। क्रय-विक्रय सावधानी से करना चाहिए अन्यथा हानि हो सकती है। मित्रों का सहयोग प्राप्त होगा। दाम्पत्य जीवन में परेशानियाँ आयेंगी। प्रेम सम्बन्धों में मतभेद हो सकता है। वर्ष के उत्तरार्ध में कुछ अच्छी सूचना प्राप्त होगी। माता-पिता को किसी तीर्थ यात्रा का अवसर मिलेगा। हनुमान चालीसा तथा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। २,९,१२ मास कष्टदायक रहेंगे।

मीन- मीनराशि वालों के लिए इस वर्ष शनि की साढ़ेसाती का प्रभाव रहेगा। आकस्मिक रुप से परिवार की कुछ समस्यायें बढ़ेंगी। व्यापारियों को व्यापार में कठिनाइयों का सामना करना पड़ेगा। नौकरीपेशा वालों को दबाव का सामना करना पड़ेगा। आध्यात्मिक एवं धार्मिक दृष्टि से यह वर्ष महत्वपूर्ण सिद्ध होगा। समाज में प्रतिष्ठा बढ़ेगी। विद्यार्थीवर्ग को सफलता प्राप्त होगी। पति-पत्नी के मध्य असमानता रहेगी। सन्तानसुख की प्राप्ति होगी। सन्तान की उन्नति के योग हैं। माता-पिता का स्वास्थ्य अनुकूल रहेगा। अनावश्यक खर्च से जीवन अस्त-व्यस्त रहेगा। आर्थिक हानि हो सकती है। भू-सम्पत्ति के मामलों में सावधान रहना चाहिए। विदेश यात्रा का योग है। हनुमान चालीसा तथा सुन्दरकाण्ड का पाठ करना चाहिए। १,११,१२ मास कष्टदायक रहेंगे।

चैत्रादि मासफल

चैत्रशुक्ल से वैशाखकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। चीनी-गुड़-शक्कर तथा दलहन के भाव में घटबढ़ी रहेगी। सर्राफा बाजार में तेजी का रुख रहेगा। फल तथा सूती वस्त्रों में तेजी आयेगी। प्लास्टिक तथा स्टील के सामानों के मूल्यों में तेजी आयेगी। वैशाखकृष्ण के उत्तरार्ध में ताम्बा, पीतल, जस्ता आदि के सामानों में कुछ सस्ती आयेगी। मंगल व राहु के अंगारक योग से यवन राष्ट्रों में युद्ध की स्थिति उत्पन्न होगी। सम्वत् का प्रारम्भ एकतरफा ग्रहों से हो रहा है। यह सम्वत् अनेक विषम समस्याओं को लेकर उपस्थित होगा। सूर्य के आगे शुक्र होने से कहीं वर्षा व बूँदा-बाँदी एवं वायु का प्रकोप रहेगा। **चैत्रशुक्ल** २,३,९ तथा **वैशाखकृष्ण** १,४,३० उपद्रवकारी रहेंगे।

वैशाखशुक्ल से शुद्धज्येष्ठकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त के विचार से खाद्य पदार्थों के मूल्य में महँगी का रुख रहेगा। इस मास में साग-तरकारी के मूल्यों में तेजी आ सकती है। सर्राफा बाजार में मंदी का रुख रहेगा। काले पदार्थों में सस्ती आयेगी। भारत के कुछ पड़ोसी राष्ट्रों में भूकम्प की स्थिति बनेगी। उत्तरी प्रान्तों के पर्वतीय क्षेत्रों में जीवन अस्त-व्यस्त रहेगा। मंगल-शनि की युति से तापमान में वृद्धि के संकेत हैं। वैशाखशुक्ल के उत्तरार्ध में महँगाई बढ़ेगी। शेयर के भाव स्थिर रहेंगे। पशुओं को रोग होंगे। पेयजल का आभाव रहेगा। ज्येष्ठकृष्ण के अन्त में मीठे पदार्थ के भाव में विशेष तेजी आयेगी। कहीं आन्तरिक अशान्ति से वातावरण क्षुब्ध रहेगा। **वैशाखशुक्ल** २,३,७ तथा **शुद्धज्येष्ठकृष्ण** १,५,१४ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

अधिकज्येष्ठशुक्ल से अधिकज्येष्ठकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। गोरस का उत्पादन अधिक होने पर भी गोरस के मूल्य में तेजी बनी रहेगी। दलहन तथा तेलहन के मूल्यों में तेजी का रुख रहेगा। आँधी-बवंडर तथा उपलवृष्टि की सम्भावना रहेगी। पीले पदार्थ महँगे होंगे। विश्व के राजनैतिक स्तर में विशेष उतार-चढ़ाव होंगे। गर्मी की अधिकता बढ़ेगी। विश्व के कुछ शक्तिशाली राष्ट्रों में तनाव की स्थिति उत्पन्न होगी। पूर्वी प्रान्तों में तनाव की स्थिति उत्पन्न होगी। विश्व के कुछ देशों में महामारी की आशंका रहेगी। शेयर बाजार, सोना तथा कागज के व्यवसाय में तेजी आयेगी। **अधिकज्येष्ठशुक्ल** ४,६,७,१५ तथा **अधिकज्येष्ठकृष्ण** ३,९,३० उपद्रवकारी रहेंगे।

शुद्धज्येष्ठशुक्ल से आषाढ़कृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त के विचार से खाद्य पदार्थों के मूल्यों में महँगी का रुख रहेगा। सर्राफा बाजार में तेजी आयेगी। गर्मी की अधिकता से अग्निकाण्ड की घटनायें बढ़ेंगी। गुड़-चीनी-चावल तथा तरकारी के मूल्यों में उत्तरोत्तर महँगी का रुख रहेगा। पशुओं को रोग होंगे। आषाढ़कृष्ण के उत्तरार्ध में गेहूँ-चना-मटर मथा सरसो में मंदी का रुख रहेगा। किसी विशिष्ट व्यक्ति का निधन सम्भव है। कर्क के गुरु से सोना-पीतल तथा पीली वस्तुओं में तेजी आयेगी। सूर्य के आगे बुध शुक्र पीछे मंगल के होने से कहीं-कहीं वर्षा हो सकती है। मास के पाँच मंगलवार से जनधन की हानि, छत्रभंग तथा समाज विरोधी तत्त्वों का उदय होगा। **शुद्धज्येष्ठशुक्ल** ७,१२,१५ तथा **आषाढ़कृष्ण** १,९,१२ उपद्रवकारी रहेंगे।

आषाढ़शुक्ल से श्रावणकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। फल-तरकारी तेलहन तथा गुड़ के भाव में तेजी दिखाई पड़ेगी। लाल पदार्थ सस्ते होंगे। शासन में हेर-फेर तथा कहीं-कहीं नेतृत्व परिवर्तन की सम्भवना रहेगी। अग्निकाण्ड की घटनायें घटित होंगी। सभी जगह वर्षा होगी। सूर्य के आगे शुक्र पीछे बुध होने से सभी जगह मानसून की उपस्थिति होगी। कुछ स्थानों में पर्याप्त वर्षा का प्रभाव प्राकृतिक प्रकोप के रुप में दिखाई देगा। पश्चिमी राज्यों में कहीं-कहीं तनाव की स्थिति उत्पन्न होगी। सर्राफा बाजार में तेजी का रुख रहेगा। शेयर बाजार तथा सूती वस्त्रों में मंदी का रुख रहेगा। **आषाढ़शुक्ल** १,५,६,१५ तथा **श्रावणकृष्ण** २,४,१० उपद्रवकारी रहेंगे।

श्रावणशुक्ल से भाद्रपदकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। कडुवातेल, ईंधन एवं इमारती सामान महँगे होंगे। मास में पाँच गुरुवार होने से मिश्रित फल प्राप्त होगा। विश्व के पश्चिमी राष्ट्रों में तनाव की स्थिति उत्पन्न होगी। देश के मध्य भाग में जनआन्दोलन से सत्ताधारी पार्टी में चिन्ता व्याप्त होगी। कन्याराशि के शुक्र से विश्व के कुछ शासकों में आपसी मतभेद से तनाव की स्थिति उत्पन्न होगी। सूर्य-शनि के षडाष्टक योग से नाव दुर्घटना तथा बाढ़ की विभीषिका तथा जनधन की हानि होगी। कृषि विनाशक तत्वों का उदय होगा। तेज हवा के साथ वर्षा का योग है। अतिवर्षा से जनधन की हानि भी होगी। **श्रावणशुक्ल** १,२,१२,१३ तथा **भाद्रपदकृष्ण** ४,१२ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

भाद्रपदशुक्ल से आश्विनकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। दलहन तथा तेलहन के भाव में उत्तरोत्तर तेजी का रुख रहेगा। फल तथा साग-तरकारी का मूल्य सामान्य रहेगा। विश्व के कुछ राष्ट्रों में आर्थिक

(शेष पृष्ठ ४२ पर)

आवश्यक सूचना

पाठकों को सूचित किया जाता है कि पञ्चाङ्ग संवत् २००१ से २०८० तक की पुराने पञ्चाङ्गों की प्रतियाँ दस-दस वर्ष की एक जिल्द में प्रकाशित हो चुकी हैं। कृपया संपर्क करें-

विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन-
बी. २/९५ सी. भदैनी, वाराणसी।
मो. : ०७३९०९९३३९७

नोट- *पाठकों को किसी एक वर्ष की प्रति अलग से दे पाना सम्भव नहीं है।*

श्रद्धेयविद्वज्जन,

पं. शिवमूर्ति उपाध्याय द्वारा सम्पादित 'हृषीकेश पञ्चाङ्ग' देश का सर्वमान्य पञ्चाङ्ग है। इसकी लोकप्रियता से हतोत्साहित होकर कुछ स्वार्थी तत्वों द्वारा इसकी नकल करके जनमानस को धोखा दिये जाने का कुत्सित प्रयास किया जा रहा है। इनमें कुछ भ्रष्ट व्यापारि मात्र भी सम्मिलित हैं।

प्रिय पाठक बन्धु इस बात से भली-भाँति परिचित हैं कि 'पं. हृषीकेशोपाध्याय द्वारा प्रवर्तित एवं पं. श्यामपूर्ति उपाध्याय द्वारा सम्पादित' हृषीकेश पञ्चाङ्ग कई वर्षों से अपने पुराने स्थान **विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन**, बी. २/९५ सी. भदैनी, वाराणसी द्वारा प्रकाशित हो रहा है। जिसका सम्पादन पं. शिवमूर्ति उपाध्याय द्वारा किया जा रहा है। असली हृषीकेश पञ्चाङ्ग लेते समय श्रीकाशीविश्वनाथ का 'ॐ' चिह्न तथा प्रधान सम्पादक पं. शिवमूर्ति उपाध्याय का नाम देखकर ही पञ्चाङ्ग खरीदें।

श्रीकाशी विश्वनाथ पञ्चाङ्गम्®
ॐ
हृषीकेश पञ्चाङ्गम्
प्रधान सम्पादक- पं० शिवमूर्ति उपाध्याय

श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्ग (हृषीकेश पञ्चाङ्ग) - *प्रधानसम्पादक* पं. शिवमूर्ति उपाध्याय

पञ्चाङ्गस्थ विषय से सम्बन्धित समस्या के समाधान हेतु सम्पर्क कर सकते हैं। पत्र व्यवहार का पता **विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन** बी. २।९५ सी., भदैनी, वाराणसी (उ०प्र०)। मो०- ०७३९०९९३३९७

कापीराइट वैधानिक चेतावनी

कापीराइट वर्क "हृषीकेश शिवमूर्ति पञ्चाङ्ग संस्कृत"
रजिस्टर्ड नं०- L-141986

भारतीय कापीराइट के अन्तर्गत प्रस्तुत पञ्चाङ्ग एवं इसमें समाहित समस्त सामग्री को सर्वाधिकार केवल श्री शिवमूर्ति उपाध्याय को प्राप्त है। केवल उनके द्वारा अधिकृत व्यक्ति/प्रतिष्ठान ही उपरोक्त कापीराइट के उपयोग के अधिकारी हैं। इस वैधानिक चेतावनी के जरिए **"हृषीकेश शिवमूर्ति पञ्चाङ्ग संस्कृत"** से मिलता-जुलता नकली पञ्चाङ्ग अथवा उक्त पञ्चाङ्ग में वर्णित गणितीय विधि/शब्दों को तोड़-मरोड़कर/डिस्क्रिप्टिव मैटर का उपयोग करने वाले प्रतिष्ठान, व्यक्ति/नकली लेवुल छापने वाले प्रिंटर्स/प्रकाशकों को आगाह किया जाता है कि वे ऐसे अपराधिक कृत्य से विरत हो जावे अन्यथा उनके विरूद्ध फर्म दीवानी, फौजदारी, कापीराइट और अन्य कानूनों के अन्तर्गत दण्डात्मक/क्षतिपूर्ति के लिए विधिक कार्यवाही सक्षम न्यायालय में प्रारम्भ करने के लिए उपरोक्त प्रतिष्ठान बाध्य होगी।

विक्रम पञ्चाङ्ग, बी. 2/95 सी., भदैनी, वाराणसी- 221001 (उ.प्र.)

अथचैत्रादिमासेषु मन्वादितिथयः

चैत्र	ज्येष्ठ	आषाढ	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	पौष	माघ	फाल्गुन	श्रावण
शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	शुक्ल	कृष्ण
३।१५	१५	१०।१५	३	९	१२।१५	११	७	१५	८।३०

अथ युगादितिथयः

कार्त्तिकशुक्ल	वैशाखशुक्ल	माघकृष्ण	भाद्रकृष्ण
९	३	३०	१३
सतयुगादिः	त्रेतायुगादिः	द्वापरयुगादिः	कलियुगादिः

☞ अनध्यायं प्रकुर्वीत मन्वादिषु युगादिषु।

सामान्यसुभिक्षादिकम्

प्रभवात् द्विगुणं कृत्वा त्रिभिन्यूर्नञ्च कारयेत्। सप्तभिस्तु हरेद्भागं शेषे ज्ञेयं शुभाशुभम्। एकं चत्वारिदुर्भिक्षं पञ्च द्वाभ्यां सुभिक्षकम्। त्रिषष्टे च समं ज्ञेयं शून्ये पीडा न संशयः।

कल्पादि- चैत्रशुक्ल१, वैशाखशुक्ल ३, कार्तिकशुक्ल ७, मार्गशीर्षशुक्ल ९, माघशुक्ल १३, चैत्रकृष्ण ३।

दशावताराः- मत्स्यः चैत्रशुक्ल ३ (अपराह्ने), रामः चैत्रशुक्ल ९ (मध्याह्ने), परशुरामः वैशाखशुक्ल ३ (प्रदोषे), नृसिंहः वैशाखशुक्ल १४ (सायाह्ने), कूर्मः वैशाखशुक्ल १५ (मध्याह्ने), कल्किः श्रावणशुक्ल ६ (सायाह्ने), कृष्णः भाद्रपदकृष्ण ८ (निशीथे), वामनः भाद्रपदशुक्ल १२ (मध्याह्ने), बौद्धः आश्विनशुक्ल १०(सायाह्ने), वाराहः भाद्रपदशुक्ल ३ (अपराह्ने)।

वर्ष-शुभाशुभज्ञानम्

तिथिवारर्क्षयोगानां युतिः संयलग्नान्विता। प्रष्टुर्नामाक्षरैर्युक्ता त्रिहृते शेषके फलम्। एकेन क्लेशं समताद्वाभ्यां च त्रितये सुखम्।

अथ चरणी विवेकः

स्वामि हस्तप्रमाणेन दीर्घविस्तारसंयुतम्। अष्टभिश्च हरेद्भागं शेषं चरणिरुच्यते।। पशुहानिः पशोरोगः पशुलाभः पशुक्षयः। पशुनाशः पशोर्वृद्धिः पशुभेदः बहुः पशुः।।

अथ जन्मकुण्डलीतः प्रतिवर्षीयप्रतिभावविचारः।

जन्माङ्ग प्रथमं विद्धि द्वितीयञ्च द्वितीयकम्। एवं द्वादशभावाः स्युर्द्वादशाब्दस्य सूचकाः।। द्विरावृत्त्या लग्नभावात् त्रयोदश पुरस्सराः। त्रिरावृत्तेस्तु षट्त्रिंशद्वर्षाणिस्युरिहायुषाम्। आवृत्तिभिस्तु दशभिः पूर्णता पुरुषायुषः।

वर्षसंज्ञकभावात्स्युर्यदिकोणेषु। १।५।९ सद्ग्रहाः। दैहिकं सकलं सौख्यं वर्षेस्मिन्त्रियतं शुभम्। तद्वर्षमासलग्नात्स्युस्तथा-भावाः धनादयः। तत्तद्भावकोणस्था यदि सर्वेशुभग्रहाः तद्वर्षे तस्य भावस्य विशेषात्सुखकारकः। एवं पापग्रहास्तेषु कोणेषु यदि संस्थिताः। सबला भावनाशाय निर्बलास्तु सुखाय च। शुभैस्तु शुभताधिक्यं पापैस्तुभावसंक्षयः। मिश्रे मिश्रफलं ज्ञेयं बलाबलविशेषतः इति।

अथ जन्मलग्नस्य निश्चयो जन्मपाङ्गात्प्रसवसामयिककेषाञ्चित्पदार्थानां ज्ञानमाह।।

अथ मातृवस्त्रभोजनयोर्ज्ञानमाह

मातृवस्त्रं वदेत्तत्र वा विलग्ने नवांशपात्। तुर्येशव-शतोवाच्यं सूतेः प्राक् मातृभोजनम्।।१।। कठिनं मधुरं रुक्षं लेह्यपेयादिकं मृदुः।। चोष्यम्लगुडं दुग्धं विचित्रं स्वल्पभोजनम्।। घटकाद्यं बहुरसं पेयादि मधुरं हितम्। क्रोधादिना कदन्नं स्यात्सूर्यादिः श्लोकपादतः।।३।। इति।।

अथार्कलग्नद्वादशांशवशेन दीपज्ञानम्।

तदाहगर्गः- लग्नस्य प्रथमे भागे सूर्ये प्राच्यां प्रदीपकः। द्वितीये च तृतीये च भवेदीशानकोणगः। चतुर्थे चोत्तरे वायो कोणे पञ्चमषष्ठगे। सप्तमे पश्चिमायाश्च नैर्ऋत्यानवमेऽष्टमे। दशमेऽर्के दक्षिणस्यामग्निकोणे च दीपकः। द्वादशैकादशे प्रोक्तो दीपाभावः स्वयम्बुधैः। अन्यच्च तत्रैव- चरे लग्ने करे दीपः स्थिरे स्थिरे संस्थितः। द्विस्वभावे तथा लग्ने करेण परिचालितः। द्रेष्काणे प्रथमे चन्द्रे दीपः पूर्णो द्वितीयके। अर्धपूर्णो हि तैलेन हीनतैलस्तृतीयके। खट्वांगोयदिशिभास्करोयत्र तत्रवाच्योदीपः। इति।

अथार्कस्यराशिवशेन दीपस्य दिग् ज्ञान चक्रम्

मेषयुग्परवौ	मिथुनेऽर्के	कर्कसिंहे	कन्यायांरवौतु
प्राच्यांदीपः	आग्नेयां	दक्षिणेदीपः	नैऋत्यकोणे
तुलावृश्चिके	धनुपरवौ	मृगे कुम्भे	मीने रवौ
पश्चिमायां	वायव्यकोणे	उत्तरेदीपः	पूर्व्याम्

अथगृहमध्ये जन्माङ्गात्सूतिकागृहज्ञानमाह।

मेषकुलीरतुलालिघटैः प्रागुत्तरतोगुरुसौम्यगृहे पु। पश्चिमतश्च वृषेणनिवासो दक्षिणभागकरौमृगसिंहौ।।

अथमातृकष्टतत्कालयोर्ज्ञानमाह।

क्लेशोभातुः ऽर्कूरैर्व्यस्तागतैः शशाङ्कयुतैर्वा। पापैश्चन्द्रात्स्मरसुखगतैः क्लेशमाहुर्जनन्याः।। पापाधिकक्षेतुघटोमुहूर्त्तः स्याद् दृष्टिपातेऽथयुते तु पापैः। द्यूने ७ चतुर्थे ४ प्रवियार्यसम्यगबाघ्यातिपीडा जनने जनन्या।। इति।।

अथ ग्रहाणामधिप्रत्यधिदेवताज्ञानमाह

ईश्वरश्च उमा चैव स्कन्दो विष्णुस्तथैव च।। ब्रह्मणेन्द्र यमश्चैव कालश्चैव तथाष्टमम्। चित्रगुप्तन्तु नवमं अधिदैवत कीर्त्तिताः। अग्निश्चैव तथा आपः पृथिवी विष्णुरेव च। इन्द्रश्चैव तथेन्द्राणि तथैव च प्रजापतिः। सर्पश्चैव तु ब्रह्मा च एताः प्रत्यधिदेवताः।।

तत्रादौ प्रसवस्य प्रकारज्ञानमाह

शीर्षोदयेविलग्नेमूर्ध्नाप्रसवो पृष्ठोदये चरणतः। उभयोदये च हस्ततः शुभदृष्टः शोभनोऽन्यथाकष्टं।।१।। शिरसाप्रसवोज्ञेयः समयः स्कन्धदर्शनात्। अंघ्रिभ्यां प्रसवःकालो जङ्घासंदर्शनाद्भवेत्।। कराभ्यां प्रसवः।

फलेमणिबन्धस्य दर्शनात् मणित्वः। लग्नाधिपेऽ-शकपतौ लग्नस्थे वक्रितं गृहे चापि। विपरीत गतौ मिश्रो वाच्योगर्भस्य संक्लेशतः।। इति।।

अन्तरिक्षजन्मज्ञानम्

धनुर्मीनेचकन्यायां मिथुने च विशेषतः। अन्तरिक्षे भवेज्जन्म शेषे भूमौ विनिर्दिशेत्। अन्तरिक्षं नामोक्तं भूमेरिति।।

अथ जन्माङ्गाद्वालकस्य रोदनमाह

मेषेऽर्के १।३। पञ्चसते ५ चाप ९ लग्ने विस्मृतय सर्व बहुरोदतिस्म। अल्पघटे ११ स्त्री ६ वणिजे ७ परेषु ४।८।१०।१२ रूदान्वितो ज्ञानवलस्य सत्वात्। इदं लग्नचन्द्रयोर्मध्ये यो बली तस्मात् रोदनस्य ज्ञानं कार्यम्।।

अथ जन्माङ्गाद्वालकस्यमस्तकज्ञानमाह

मेषे चापमृगेन्द्रयोर्यदिशिशुः प्राचीशिरो जायते। गोकन्यामकरेषु दक्षिणशिरा जातोभवेन्निश्चितम्।। मीने वृश्चिककर्किणो यदि तदाकौबेरमूर्द्धा भवेत् कुम्भेयुग्मघटेतनौयदि तदापाश्चात्यमूर्द्धा भवेदिति।।

अथसूतिकायाः वस्त्रचूड़िकावर्णयोर्ज्ञानं

अरुणधवलचारी पाटलीतोयदाभंरजधवलयुक्त श्चित्रवर्णोऽथकृष्णः। कनकरजितवर्णोकर्वुरो वस्त्र स्वच्छः क्रियतइहसुवाच्यं चाम्बरं सूतिकायाः।।१।। यावत्संख्याग्रहाणाञ्च चतुर्थे दशमे गृहे। दृष्टिः स्यात्तावतीज्ञेया चूड़िकावर्णमादिशेत्।।२।। इति।।

अथाधानकाले चन्द्रवशात्प्रसवस्य समयज्ञानायचक्रम्।।

चन्द्रराशयः				दिनानि
१	४	७	१०	२७१
२	५	८	११	२९७
३	६	९	१२	२८१ या दिन २९६

अथ प्रश्नकालदाधानतो वा प्रसवकालिक चन्द्रविज्ञानमत्राह।।

गर्भः। यावत्संख्याद्वादशांशेशीतरश्मिर्व्यवस्थितः। तत्संख्यावाततो राशिर्जन्मेन्दातदगते भवेत्।।

सारावल्यां

यस्मिन् द्वादशभागे गर्भाधाने व्यवस्थितश्चन्द्रः। तत्तुल्यर्क्षे प्रसवो गर्भस्य नियतमादिशेत्प्राज्ञः।२। समुद्रजातकेऽपि। यतमे द्वादशभागेसूतिकास्त-त्संख्यके विधाविति। अत्रलग्नचन्द्रयोर्मध्ये यो बलवान् तस्य द्वादशांशकवशेन चन्द्रराशिज्ञेयः इत्युक्तं लघुजातके लग्नेदोर्योबलवान् तस्यद्विरांशकान्विते विधौ प्रसवः।। अथकाल ज्ञानम्। तत्काले दिवसनिशासंज्ञोसमुदेति राशिभागोयः। यावानुदयस्तावान् वाच्योदिवसस्य रात्रेर्वा।।

अथात्रसूतिकातत्त्वं सूत्रबद्धं जातकतत्वोक्तमाह

चन्द्रेणादृष्टेऽङ्गे पितुः परोक्षेजन्म।१। स्थिरेर्केऽष्टमाङ्कायान्त्ये चन्द्रेणचादृष्टेऽङ्गे स्वदेशस्थ पितुः परोक्षंजन्म।२। चरेऽर्के तु प्राग्वज्जातस्य पितरि विदेशे गते जन्म।३। मनदेऽङ्गवासेभौमेपितुः परोक्षं जन्म।४। ज्ञाच्छान्तरे चन्द्रेऽस्मि।५। सूर्यात् त्रिकोणास्त्री मन्दारीपापभगोजन्म निपिताबद्धः।६। मातापितृग्रहयोर्यो बलीतत्सम्बन्धि गृहे जन्म।७। सबलेर्के भौमदृष्टेवहु दीप गृहेजन्म।८। चन्द्रातैलज्ञानम्।९। लग्नाद्दीपवर्तिज्ञानम् ।१०। चरेऽर्केचरःस्थिरेऽर्केस्थिरा द्विस्वभावेखण्डवद्दीपः।११। शीर्षोदयांशेऽङ्गेमूर्द्धतः प्रसव उभयोदयांशे हस्ततोऽन्यथात्र पादतः।१२। जन्मलग्नचन्द्रादन्यतमेपुवन्ध्वस्तगेपुक्रूरेपुमातुः कष्टम्।१३। केन्द्रगस्य बलिनोग्रहस्यदिशिगृह द्वारम् ।१४। काष्टाढ्यं नवंदग्धंचित्रंदृढं रम्यंजीर्णं क्रमादर्कादिपुर्योवली तद्नुसारि गृहम् ।१५। वृषाजयारुदयेगृहस्यपूर्वभागेयुग्मस्याग्नेय्यां कर्कसिंहयोर्याम्येकन्यायाः नैर्ऋत्ये तुला वृश्चिकयोः पश्चिमे धनुपिवायौ मन्दभयोरुत्तरे झपस्ये शान्यांजन्म।१६। एवं शैय्या ज्ञानम् ।१७। लग्नदिशि शैय्याशिरस्त्रिषडङ्कास्येपुपादाः।१८। यत्र पापस्तत्रोद्धातः।१९। लग्न चन्द्रान्तरग ग्रहसंख्या उपसूतिकाउदगर्द्ध भ्यन्तर गोदक्षिणार्द्धे बाह्या।२०। वक्रोच्चसंस्थे स्त्रिगुणाः स्वर्क्षत्र्यंशनवांशेस्थितैर्द्विगणानीचास्तगस्तदर्धमिता उपसूतिका।२१। गोजाश्वियुग्म सिंहाङ्गेयहुरूदितो जातोऽन्यभागे। अङ्गे चन्द्रेग्रह मात्राद्दृष्टेनिर्जनप्रसवः।२२। रवाम्बुगेपु शुभेपु सुखेन प्रसवः त्रिकोणास्तगेपुपापेपु कष्टतः।२३। तुर्येवाखे मन्दारार्कयोगे जन्मतः प्राक्पितृ मरणम् ।२४।

अनिष्टभेपुरोगोत्पत्तौशान्तिः। ऋक्षेशरूपं केनकेन कृत्वा तल्लिङ्गमंत्रैश्चसुगन्धित पुष्पैः। पुष्पाक्षतैर्गुग्गुलधूपदीपैर्नैवेद्यताम्बूल फलैश्चसम्यक्।१। पूजांचकृत्वाभयनाशनाय विप्रायदद्यादतुलं शिवाय।२।

रोगविमुक्तस्यस्नानमुहूर्तविचारः। रे. पुन. कृ. उ३. स्वा. रो. श्ले. मघा एभ्यो विना रिक्तातिथौ ४।९।१४ चन्द्रशुद्धि रहितम् च. शु. भिन्नवारेचोत्तमः। चर लग्ने। लग्नात् १।४।७।५।९।१०।११ शुभैः।

अथरोगोत्पत्तौ विशेषाः- आर्द्रा श्ले. ज्ये. श. भ. पू३. वि. ध. कृ. नक्षत्राणि सू. मं. श. वासराः ४।९।१२ ।६।१४ तिथयः एतेषां त्रयाणां योगे रोगोत्पत्तौ मृत्युः। भ.ऽश्ले. मू. म. वि. कृ. आर्द्रा एषुभेपुसर्पदर्शने मृत्युः।

उत्पन्नरोगे शुभाशुभविचारः। स्वात्यश्लेपारौद्र-पूर्वात्रयेषु शाके भौमे सूर्यजे सूर्यवारे। नन्दा रिक्तास्वके रोगस्य चाप्तिर्मृत्युर्ज्ञेयः शङ्कराऽपि।।

अथ कर्णनासिकावेधमुहूर्त्तस्यविचारः। अनु.श्र.मू.रे.पु. फा.ज्ये.रो.म. एषु भेषु सत्तिथौ सद्वारे शुभांशेचोत्तमः।

वाणिज्य- (दुकान) कर्ममुहूर्त्त विचारः। अनुराधोत्तरापुष्यं रेवतीरोहिणी मृगः। हस्तचित्राश्विने कुर्याद्वाणिजयं दिवसे शुभः।।

अथ धान्यसंग्रहमुहूर्त्तस्यात्रविचारः।

रो. मु३. स्वा. मू. रे. मृ. ह. अश्वि. ध. श्र. अनु. पुन. चि. पुष्य. श. एषु भेषु।। बृ. बु. चं. शु. वारेषु रिक्तामारहिते तिथौ स्थिरलग्नेषु सद्ग्रहे चोत्तमः।। वारप्रवृत्तिर्विज्ञानं क्षणवारार्थमेवहि। अखिलेष्वपि कार्येषु दिनादिहदयाद्भवेः।।

अथकोष्ठादौ धान्यस्थापनमुहूर्त्तः। मृ. पु. रे. अनु. श्र. ध. श. अश्वि. पुष्य. रो. उ३. एषु भेषु सत्तिथौ सु. चं. बृ. शु. वारेषु।। निष्कासनं धान्यानाम्।। उ३. रो. ध. श. एषु भेषु सद्वारे शुभांशे सत्तिथौचप्रशस्तः।।

अथ धान्यनयनस्यफल पुष्पोत्तारणास्यचात्र मुहूर्त्त विचारः। ह. चि. स्व. उ३. ध. रो. मू. पु. अश्वि. अनु. म. एषु भेषु।। शनि भौमवासरहिते सत्तिथौशुभोदये चोत्तमः।

वृक्षलतागुल्मरोपणस्य मुहूर्त्तः। लतागुल्मवृक्षरोपोहस्त पुष्याश्विनी ध्रुवैः। विशाखामृदु मूलाश्विवारूणश्च प्रशस्यते।१। गुरौ केन्द्रे विपापे खे विधौ-वारिविधूदये। शुभयुक्ते क्षिते वंघौ सद्वारे वा शुभोदये।।

अथवृक्षरोपणस्यमंत्रमप्याह। ओ वसुधेति व शीतेतिपुण्यदेति धरेति च।। नमस्ते शुभगे दैविद्रुमोऽयं त्वयि रोप्यते।।

वाहनारोहणमुहूर्त्तः। पौष्णाश्विनीवरुणमारुत शीतरश्मिचित्रादितिश्रवणपाणिसुरैज्यवित्तैः। वारेषु जीवशशिसूर्यसितेन्दुजानामारोहणं गजतुङ्गरथेषु (व्यहवारोच्चय) प्रशस्तम्।।

शस्त्रकर्मः। तद्द्वादिह विधुवेंदुतनयप्रद्योतने रोगिणेऽसृक्स्रावव्रणकर्म सूर्यकुजयोरह्नीहकेन्द्रस्थयोः।

तैलाभ्यङ्गेवर्ज्योऽथ बालस्यादौ दुग्धपान समयश्च तदत्राह। रवौ भौमे व्यतिपात संक्रांतौ वैधृतावपि। षष्ठ्यामष्टम्यां च विष्ट्यांचतैलाभ्यङ्गो न पर्वसु।।१।।

अथत्रतैलाभ्यङ्गे दोषापवादमाह। तैलाभ्यङ्गे न दोषाय प्रत्यहंक्रियते चयः। उत्सवे वातरोगे वा यत्र वाचनिकोप्रिया।१। मंत्रितं क्वथितं तैलं सार्षपं पुष्पवासितम्। द्रव्यांतरयुतंवापिनैव दुष्येत्कदाचन।।

	नैसर्गिकचक्रम् १			चलचक्रम् २			योगचक्रम् ३		
जन्म	६	४	३	६	४	३	३	०	०
कर्म	२	०	०	६	४	३	५	४	०
आधान	५	०	०	२	०	०	४	०	०
पिण्ड	६	४	३	५	०	०	२	०	१
छिद्र	६	४	३	६	४	३	[illegible]	[illegible]	[illegible]

अथवारपरत्वेनतैलाभ्यङ्गफलं विधिश्च

सूर्य	चन्द्र	मङ्गल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	वाराः
ताप	सुकान्तिः	मृतिः	धनप्राप्ति	वृत्तिहानिः	विपत्तिहानिः	सुखम्	फलम्
पुष्प	०	मृत्	०	दूर्वा	गोमय	०	पातन

अथ पञ्चस्वरातः शून्यानयनोदाहरणं विलिख्यते तत्र श्लोकाः

जन्म	कर्म	आधा	पिण्ड	छिद्र
उदित	भौम	भ्रात	सध्या	अस्त
८३	८७	९३	९९	१०५
अ	इ	उ	ए	ओ
आ	ई	ऊ	ऐ	औ
क	ख	ग	घ	च
छ	ज	झ	ट	ठ
ड	ढ	त	थ	द
ध	न	प	फ	ब
भ	म	य	र	ल
व	श	ष	स	ह
नामाक्षर	नामाक्षर	नामाक्षर	नामाक्षर	नामाक्षर

वयो राशिस्वराङ्काश्च एकीकृत्यत्रिधा न्यसेत्। द्विचतुस्त्रिहतेकार्ये सप्ताष्टरसभाजितम्। अथाधाने नवदेयानि स्वरेकर्मपिण्डे च सर्वाङ्कयोपितः। पिण्डश्छिद्रे श्रोणी व्यस्थितः २ एतेगणितोप्रयोगिकाः। केचित्ताधानतोऽपि श्लोकाः। तिथिराशिवयोङ्कश्च प्रथमं जन्मकोष्ठके। द्विचतुस्त्रिगुणितं स्ताष्टरसभाजितम् १ कर्मकोष्ठे पंचदत्वाधानेनवकनतथा। पूर्वकदपगुणं कार्यभजनक्षापि पूर्ववत् २ पिण्डे चतुर्दशंदत्वाछिद्रेऽष्टाविंशतिः सुधीः। [illegible] योजयं कर्मणा कर्मसंज्ञकम्। आधाना द्विरेकेभ्यं योज्यात्र ध्रुवकान्वितं ६ तैरवगुणकैर्गुण्य भजनं तथा विधिम्। स्पष्टार्थं।। उदाहरणम्। गतवर्षाणि ३३ जन्मराशिः ६ नामादिमोदवर्णः (ड) अन्येस्वराङ्कः १०५ वृषादिगणनया राशिः ५ वयोराशिस्वराङ्कानामैक्यं पिण्डम् १४३ त्रिपुस्थानेपुसंस्थाप्यक्रमात् २।४।३ गुणितं २८६।५७२।४२९ यथाक्रमं ७।८।६ विभक्तं शेषाणि ६।४।३ एते नैसर्गिकजन्मकोष्ठकेऽधोऽधः स्थाप्याः। कर्मस्वरसाधनार्थं पिण्डे ५ युक्तं १४८ इदं पूर्वांगुणकेन यथाक्रमं गुणितं २९६।५९२।४४४ पूर्वछेदहृते शेषाणि २।०।० नैसर्गिक कर्मस्वराङ्कस्थापनीयाः। पुनराधानेस्वराङ्का। पिण्डेनवयुते १५२ गुणगुणे छेदहृतेव ५।०।० ध्रुवाङ्कानां योग १४ मितेयुक्ते १५६ पूर्ववत्तैरगुणकैर्गुणिते छेदैर्विभक्तेशेषाणि ६।४।३ पुनश्छिद्रस्वरसाधनार्थं पिण्डे २८ संयोज्य गुणके सुगुण्यछेदैर्विभज्य शेषाणि ६।४।३ पूर्ववतैसर्गिककोष्ठके यथोक्तवत्स्थापिते निष्पन्नं नैसर्गिककोष्ठम्। [illegible] यदुत्पद्यते तदेव वर्षफलस्वरूपम्। नैसर्गिकादिचक्रसाधनेऽन्याऽपि प्रकाराणि सन्ति किन्तवत्र बहुसम्मतेस्वमिहिपरि दर्शितम्। अथयोगचक्रं साध्यते। तत्रोभयजन्म कोष्ठस्वराङ्कयुतिः १२।८।६ [illegible] २।४।३ गुणितं २४।३२।१८ स्वच्छेदैः ७।८।६ यथा क्रमविभक्तम् ३।०।० जातयोगचक्रस्यजन्मकोष्ठे [illegible] उभयकर्मकोष्ठाङ्कयोगः [illegible] ५।४।० योगकर्म कोष्ठकेस्थाप्यम्। आधानयोर्योगे [illegible] ४।०।० जाते पिण्डस्वरसाधनेध्रुवः १४ [illegible] २।०।१ जातम्। छिद्रस्वरयोगेध्रुवः २८ [illegible] ३।०।० जातछिद्रस्वराङ्काः।।

चलचक्रसाधनार्थमत्रछिद्र नाम्निपञ्चमस्वरस्थस्वराङ्कगत्वात्रै सर्गिकचक्रं प्रश्नकस्वरं संबन्धीयं तत्कोष्ठकं तदेव जन्मकोष्ठकं प्रकल्पयेत् तदितराणां यथाक्रमं स्थापनम्।।

वाटिकाचक्रंशक्तियामलोक्तम्

वृक्षे चक्रं कल्पयित्वा दश कमेव विन्यसेत्सनुः सूर्यभादिन भे याबद्वृक्षचक्रे विधयेद्वेः मूले त्रयं रोगकरं त्वचि त्रीणि धनागमः। शाखासु वेदनाशः स्यात् पत्र युग्मे द्विदेः। शीर्षत्रीणि शुभं प्रोक्तं पुष्पे चत्वारि मृत्युदः। याम्ये पश्चात्कोऽपायः पश्चिमे द्वौ धनागमः। उत्तरे वेदलाभायेति।

अथ शकोपरिअनुमानादनेकपदार्थानांचैत्रादि प्रत्येकमासेषु समर्घमहर्घादिज्ञानार्थमत्रध्रुवांकाः।।

सं	मासा	चै	वै	ज्ये	आ	श्रा	भा	आ	का	मा	पौ	मा	फा
१	यव	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२	चना	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
३	गोधूम	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
४	धान	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
५	तिल	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
६	खांड	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
७	गुड़	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
८	घृत	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
९	लवंग	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१०	शहद	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
११	अरहर	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१२	मूंग	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१३	कपास	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१४	रेड़ी	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१५	सूत	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१६	वस्त्र	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१७	कम्बल	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१८	पाट	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१९	सुपारी	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२०	अलसी	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२१	तैल	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२२	फिटकरी	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२३	हींग	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२४	हरदी	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२५	सौंफ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२६	जीरा	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२७	अजवाइन	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२८	कपूर	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
२९	ककुनी	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
३०	धनिया	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

शाकः खगाब्धिभूपोनः १६४९ शालिवाहनभूपतेः। अनेन युक्तो ध्रुवाङ्कं चैत्रादी प्रतिमासके।। रुद्रनेत्र ३ हतेशेषं फलंचन्द्रेण मध्यमम्। नेत्रेण रसहानिश्चशून्ये वा तत्समृतं बुधैः।।२।। इति।

अथ चैत्रादि १२ मासानां नामानि

चैत्र	वैशाख	ज्येष्ठ	आषाढ	श्रावण	भाद्रपद	मासाः
वैकुण्ठः	जनार्दनः	उपेन्द्रः	यज्ञपुरुष	वासुदेवः	त्रिविक्रमः	नामानि
आश्विन	कार्तिक	मार्गशीर्ष	पौष	माघ	फाल्गुन	मासाः
योगीशः	पुण्डरीकाक्षः	कृष्णः	अनन्तः	अच्युतः	चक्रधरः	नामानि

अथाङ्गस्फुरणफलानि

स्थानानि	फलानि
मस्तकस्फुरणे	पृथ्वीलाभः
ललाटस्फुरणे	स्थानलाभः
स्कन्धस्फुरणे	भोगसमृद्धि
भ्रुवोर्मध्ये	सुखप्राप्ति
भ्रुवोर्युग्मे	महत्सौख्यम्
कपालस्फुरणे	शुभावाप्तिः
नेत्रे २ स्फुरणे	धनाप्तिः
नेत्रकोणयोः	लक्ष्मीलाभः
नेत्रपक्ष्मस्फुरणे	राज्यलाभः
नेत्रपक्षस्फुरणे	संग्रामेजयः
नेत्रकपोलगंडयोः	कलत्रलाभः
नासिकास्फुरणे	प्रीतिःसुखम्
हस्तस्फुरणे	सद्द्रव्यलाभः
वक्षःस्फुरणे	विजयप्राप्तिः
हृदयस्फुरणे	वांछितसिद्धिः
कटयांस्फुरणे	प्रमोदवलाभः
कटिपार्श्वे	प्रीतिरनुत्तमा
नाभिस्फुरणे	स्त्रीनाशः
आंत्रिकस्फुरणे	कोशवृद्धिः
भगस्फुरणे	पतिप्राप्तिः
कुक्षिस्फुरणे	सुप्रीतिलाभः
उदरस्फुरणे	कोशप्राप्तिः
लिङ्गस्फुरणे	स्त्रीलाभः
गुदस्फुरणे	वाहनप्राप्तिः
वृषणस्फुरणे	पुत्रलाभः
ओष्ठस्फुरणे	प्रियवस्तुलाभः
हनुदेशस्फुरणे	भयं महत्
कण्ठस्फुरणे	ऐश्वर्यलाभः
ग्रीवार्द्धस्फुरणे	रिपुभयम्
पृष्ठस्फुरणे	युद्धपराजयः
कपोलस्फुरणे	वरांगनाप्राप्तिः
मुखस्फुरणे	मित्रप्राप्तिः
वाहुस्फुरणे	मधुरभोजनम्
बाहुमध्ये	धनागमः
वस्तिदेशस्फुरणे	अभ्युदयः
उरोस्फुरणे	वस्त्रलाभः
जानुस्फुरणे	शत्रुवृद्धिः
जंघास्फुरणे	स्वामिप्रीतिः
पादोपरि	स्थानलाभ
पादतले	नृपत्वम्
पाद्यपार्श्वे	अलाभम्

अथस्त्रीणामाद्यरजोदर्शने श्रेष्ठमासपक्षतिथ्यादयः।

पक्ष मासः	चोत्तमः। श्वेतपक्षे श्रेष्ठोऽयम्। नान्यान्यरे।।
तत्र श्रेष्ठः	वैशाखेफाल्गुने मासे मार्गशीर्षेश्रावणाश्विने। एषु सितपक्षे
तिथयः	१।२।३।५।७।१०।११।१३।१५ एतासुतिथिषु सत्। परन्तु तत्र कृष्णपक्षस्यदशमीयावन्मध्यमम्। तदुपरिकुलटात्वं स्यात्।।
वाराः	चन्द्र।। बुध।। गुरु।। शुक्र।। एषां वारे प्रशस्तम्।।
शुभ नक्षत्राणि	अश्वि. मृग. ध. रे. चि. अनु. ह. श्रव. पुष्य उ३. रो. एषु भेषु शुभः।। मू. पुन. म. वि. कृ. एषु मध्यमं परेष्वसत्।। दिवादुर्गोनभद्रादिरहिते श्रेष्ठोऽयं न रात्रौ।।
शुभ लग्नादि	२।३।४।६।७।९।१२ एतद्भस्याङ्गे सद्भिर्दृष्टे सत्युत्तमम्। तत्र विवाह वद्ग्रहसंस्थाऽपि विचार्याः इति।

अथरजोदर्शन निषिद्धसमयान्याह

अष्टम्यां द्वादशीषष्ठ्योरिक्तादर्शेऽधसंक्रमे।। भद्रा निद्रा व्यतीपाते ग्रहणे [illegible]।।१।। परतात गृहे मार्गे कुदेशे कृष्णवाससि।। प्राग्रजोदर्शने [illegible] शान्त्या तु शुभदं भवेत्।।२।। प्रागुक्तं विलयं यान्ति रजोदर्शनसंभवाः।।३।।

अथ ऋतुमत्याः स्नानमुहूर्त्तस्य विचारः

ह.स्वा. अश्वि. मृ. अनु. पु. रो. उ३: ज्ये. एषुभेषु।। शुभतिथौ। सद्वारे।। मतनी स्नायादृतुमतीनारी इति।।

अथ गर्भाधानमुहूर्त्तस्य विचारः

तत्र विविधं गण्डान्तम्।। जन्मताराम्।। मू. भ. अश्वि. रे.।। ग्रहणदिनम्।। व्यतिपात वैधृतिश्राद्धदिनम्।। दिवा परिघार्द्धं उत्पातहतभम्। जन्मराशितोऽष्टमं पापग्रहस्य भवनम्। भद्रा पर्वदिन ८।६।९।१४ तिथिषु सन्ध्यायाम् सू. मं. श. वासरान्। रजोदर्शनाच्चतुर्थरात्रिपर्यन्तं न शुभः। उ३. मृ. ह. अनु. रो. स्वा. श्र. ध. श. एषु भेषु लग्नात् १।४।५।७।९।१० शुभैः ३।६।११ पापैश्चोत्तमः।। मू. मं. बृ. दृष्ट लग्ने विषमराशिनवांशके चन्द्रे शुभम्।। युग्म (६।८।१०।१२) रात्रौ चोत्तमं गर्भाधानम्। चित्रा पुन. पुष्य अश्विनी एतद् भेषुमध्यमं स्यादिति।

अथास्यशान्तिः कल्पोक्ता।।

अधजातकर्मानन्तर कृत्यम् जन्मलग्ने [illegible] तत्रस्थग्रह दोषप्रतिहाराय ग्रहदानं जपं वा कुर्यात्। जातमात्रस्य मूलोत्पन्नस्य- मुखमवलोकयेन्नजनयितारि।। अथातर्गर्भे संस्कारे विशेषमाह [illegible] विवाह [illegible] भर्तुरेव [illegible]

अथगर्भाद्यशमासानामधिपाः

१	२	३	४	५	६	मासाः
शु.	मं.	गु.	सू.	चं.	श.	पतयः
७	८	९	१०			मासाः
बु.	गर्भलग्नपति	चं.	सू.			पतयः

षोडशसंस्काराः।। गर्भाधानमतश्च पुंसवनकं सीमन्तजाताभिधे। नामाख्यं सहनिष्क्रमेण च तथाऽन्नप्राशनं कर्म च। चूडाख्यो व्रतबन्धकोऽप्यथ चतुर्वेदव्रतानां पुनः। केशान्तः सविसर्गकः परिणयः स्यात् षोडशैकर्मणाम्।। ब्रह्मक्षत्रियविट्शूद्रावर्णास्त्वाद्यास्त्रयोद्विजाः। निषेकादिश्मशानान्तास्तेषां वै मंत्रतः क्रियाः।। शूद्रोऽप्येवंविधः विना मंत्रेण संस्कृतः। स्त्रीणां चौलान्तं संस्कारान् प्रकुर्वीतामंत्रकाद्। पुंस्त्रियोरुभयथैव विवाहः स्यान्मंत्रकाद्।।

अथपुंसवनसीमन्तयोर्मुहूर्त्तः:- तत्र गर्भतो द्वितीये तृतीये वा मासि पुसंवनं कर्मविधेयम् ।। षष्ठे वाष्टमे मासि।। मासधिपतौ सवले सति सीमन्तोन्नयनं प्रशस्तम् ।। नात्र शुक्रेज्ययोमूढत्वदोषः।।

सद्वाराः	सू. मं. बृ. एषां वारे मतान्तरेण ज्ञेन्दुशुक्राणांवारे वा दम्पतयोश्चन्द्रतारा शुद्धौ सत्यां पुंसवनसीमान्तसंस्कारौ भवतः।।
सद्भानि	मृ. पुष्य मूल श्रवण पुन. हस्त रेवती रो. उ३. एतद्भेषु पुंजन्मभं विना सीमन्तोन्नयनं पुंसवनं च प्रशस्तम् ।।
सत्तिथयः	१।२।३।५।७।१०।११।१३ एतासु तिथिसु सिते। तिथि १० यावत् कृष्णे चोत्तमः परन्तु पूर्वाह्ने एवं कार्यः नापराह्ने।।
साङ्गलग्न	संस्कारद्वयं पुंभस्याङ्गे पुंमांसे च श्रेष्ठं। तत्र लग्नात् १।४।५।७।९।१०
शुद्धिः	एषु शुभैः ३।६।११ एषु पापैश्चोत्तमः। चन्द्रे १।६।८।१२ वर्जिते श्रेष्ठः।५।८।१२ पाप एकोप्यसत् ।।

अथसूतिकायाः सूतीगृहप्रवेशमुहूर्त्तस्य विचारः

रो. मृ. पुष्य. स्वा. श. पुन. ह. ध. अनु. चि. अश्वि. उ३. श्र. एषु भेषु। शुभवासरे।। सत्तिथौ रिक्ता षष्ठ्यष्टमीवर्जिते। शुभाङ्गे।। लग्नतः केन्द्रेषु शुभेषु। ३।६।११ पापेषु। शुभांशे सत्युत्तमः। श्रुत्वा जातं पितापुत्रं सचैलं स्नानमाचरेत् ।। एतच्च रात्रावपि कर्त्तव्यम् ।। श्राद्धादिकं हेम्ना कर्त्तव्यम् तत्कालाभावे सूतकान्तेऽपि कर्त्तव्यम् ।

तत्कालातिक्रमणे जातकर्मणि विचारः

सत्तिथयः	१।२।३।५।६।७।१०।११।१३ एतासु तिथिसु व्यतिपातभद्रासंक्रान्ति दोषरहितासु श्रेष्ठम् ।
सद्वाराः	चन्द्रबुधगुरुशुक्राणां वारे। जन्माहात् प्रथम एकादशद्वादशदिने चोत्तमः।
सद्भानि	मृ. रे. चि. अनु. उ३. रोहि. पुन. स्वा. ध. श्र. श. पुष्य, हस्त. अश्वि. एषु सत्तनी चायं श्रेष्ठः।।

स्तनपानमुहूर्त्तस्य विचारः

उ३. रो. अश्वि. रे. पुष्य. पुन. अनु. ह. चि. मृ. ध. श्र. श. एषु भेषु। शुभवासरे।। शुभतिथौ। स्थिराङ्गे स्तनपानं प्रशस्तं स्यादिति।। अथ सूतिकापथ्यम्।। अन्नप्राशनोक्तभे तिथौ च दुर्योगादिरहिते श्रेष्ठम् ।।

बालस्यादौ दुग्धपानसमयश्च

ई.४	पू.१	आ.६
उ.७	चरयोगिनी	३द.
२वा.	५प.	८नै.

एकविंशद्दिने चैव पयः शंखेन पाययेत्। अन्नप्राशननक्षत्रादिवसो दयराशिषु। इन्द्रवायुयमशूल पाणिनां वर्हिपाश्रवण रक्षसा क्रमात्। अर्द्धया ममनुवास रोहितोदिक्षु संभ्रमति योगिनीचरा।

अथ प्रथमादिमासेषु बालकानां दन्तजननफलबोधक चक्रम्

१	२		३	४	५		६	७	८	९	१०	११	१२	मासाः
स्वयंनाशः	कनिष्ठः	भ्रातृनाशः	भगिनिनाशः	मातृनाशः	ज्येष्ठः	भ्रातृनाशः	सभागम	तातात्सुखम्	पुष्टता	लक्ष्मीप्राप्ति	सौख्य	सौख्य	धनसम्पत्ति	फलानि

अथ जनौसदनो बोध्वंस्वपित्रादिहा। तदर्थशान्ति विधेया। इति।।

अथ नामकरणमुहूर्त्तस्य विचारः।। सूतकान्ते नामकरणं कर्त्तव्यं स्वकुलोचितं बृहस्पतिः। द्वादशे दिवसे वापि जन्मतोदिवसे शुभे। षोडशे विंशति चैव द्वाविंशे वर्णतः क्रमात्।

भानि	मृ.रे.चि.अनु.उ३.रो.ह.पुन.पुष्य,अश्वि.अभि.स्वा.श्र.ध.श. नक्षत्रेषु।
वाराः	चं. बु. बृ. श. एषां वारे नामकर्म हितम् ।
तिथयः	१।२।३।५।७।११।१२।१३ तिथौ भद्रादिरहिते सत्युत्तमः।
शुद्धलग्न	२।५।८।११ एतद्भस्याङ्गे ऽष्टमशुद्धौशुभेलग्नेशुभांशेचोत्तमः।
लग्न शुद्धिश्च	लग्नात् १।४।५।७।९।१० शुभलग्नात् ३।६।११ पापैश्चोत्तमः। लग्नात् ६।८।१२ सर्वे न शुभः। चन्द्रताराबले पितृपुत्रयोः। दिवापूर्वाह्णे एवं कर्त्तव्यः। मध्याह्ने मध्यमं तदग्रे न सत् ।।

दिवापूर्वाह्णे एवं कर्त्तव्यः। मध्याह्ने मध्यमं तदग्रे न सत्।। व्यतिपात संक्रान्त्यमावै धृतिग्रहणाह श्राद्धाहपक्षच्छिद्ररिक्तापूर्णा शकुनीकिंस्तुघ्नाविष्टि-करणादीन्वर्जयित्वोक्ततिथ्यादिनामकर्मविहितम्। अथ विहितकालातिक्रमे सतीदं गुरुशुक्रयोरस्तादिदोषरहिते सौम्यायने कार्यम्। नान्यथेति।।

अथान्नप्राशनमुहूर्त्तज्ञानाय चक्रमिदम्

तत्र बालकानां षष्ठमासादारभ्य सममासेषु। कन्यकानां पञ्चममासादारभ्य विषममासेषुकार्यम् । मासगणनासौरणान्नाशनं परिमितिज्ञेया।

सद्भानि	रो. उ३. मृ. रे. चि. अनु. ह. पुष्य, अश्वि. अभि. पुन.श्र. ध. स्वा. श. एषु भेषु शुभ। अथसप्तशलाकाविद्ध ग्रहणभं त्याज्यम् ।
तिथयः	२।३।५।७।१०।१३।१५ सत् । अन्येषु समः।
वाराः	चं. बु. बृ. शु. एषां वारः श्रेष्ठः।
लग्नादि	नान्यस्मिन्नाहिं सल्लग्नानि २।३।४।५।६।७।१०।११ एषु जन्माङ्गभयो- मृत्युभस्याङ्ग तदंशकञ्च हित्वा प्रशस्तम् नान्यलग्ने।

अथ जलपूजनमुहूर्त्त विचारः।। तत्र सूतिकाया मासपूर्तौ सत्यां शुक्रेज्योरस्ते चैत्रपौषयोर्मासे तथाधिमासे जलं न पूज्येत्। श्र. पुष्य, पुन. मृ. ह. मू. भ. अनु. एषु भेषु विरिक्ते तिथौ। चं. बु. गु. एषां वारे शुभम्।

अथ कर्णवेधमुहूर्त्तज्ञानायचक्रमिदम्। तत्र जन्माहात १२।१६ दिने ततः ६।७।८ मासि। ततः विषमवर्षे कर्णवेधः शुभः। चैत्रपौषावमाजन्ममास चातुर्मास्यरिक्ता अमामवसर्पजन्मतारां हित्वां प्रशस्तः कर्णवेध इति।

सत्तिथयः	१।२।३।५।७।१०।१२।१३।१५ एतत्तिथौ सिते। कृष्णे च ति.१० यावत शुभः।
वाराः	चं. बु. बृ. शु. एषां वारे भद्रादिरहिते सत्युत्तमः।
सद्भानि	पुन.अश्वि.हस्त, पुष्य,अभि.मृग.चित्रा, अनु.रेव.श्र.ध. एतत्भेषु चन्द्रबले सति प्रशस्तः।
शु.लग्न	२।३।४।६।७।९।१२ एतद्भस्य लग्नेष्वंशेषु च सत् ।।
ल.शुद्धि	लग्नादष्टभवने संशुद्धे। लग्नात् १।३।४।५।७।१०।१२ एषुशुभे। तथा ३।६।११ एषु पापैश्चोत्तमः।लग्नस्थेगुरौ कर्णवेधः शुभावहः।।

अथ चौलमुहूर्त्तस्य बोधकार्थमिदं चक्रम्। तत्र वर्षत्रयाद्विषमवर्षे जन्मतः विर्षेश्रोद्वयने भानौ चोत्तमम् मनुना प्रथमवर्षेऽपि सदुक्तं चौलम् ।।

सद्भानि	ज्ये. मृग. रे. चित्रा. हस्त, अश्वि. पुष्य, अभि. स्वाती, पुन, श्रवण, धनि. शत. एषु चन्द्रतारानुकूले सति शुभः।।
वाराः	चं. बु. गु. शु. एतद्वारेषु भद्रादिदोषरहिते श्रेष्ठम् ।।
सत्तिथयः	२।३।५।७।११।१३ एतत्तिथौ सिते। परन्तु पूर्वाह्णे।।
शु.लग्न	२।३।४।६।७।९।१२ एतद्भस्य लग्नांशे श्रेष्ठोऽयम् ।।

अथाक्षरारम्भमुहूर्त्तस्य विचारः

तत्रोत्तरायणे रवौ। पञ्चमेऽब्दे गणेशविष्णुसरस्वतीलक्ष्मी कुलदेवान्नत्वा सविधि सम्पूज्य च शिशोर्नूतनाक्षरलेखनारम्भः कार्यः।

तिथयः	२।३।५।६।१०।११।१२ तिथिषुदुर्योगादिरहितासु शुभः।।
वाराः	चं. बु. बृ. शु. एषां वारेषु शुक्लपक्षेऽक्षरारम्भ शुभः।।
भानि	अश्वि. आर्द्रा, पुन. पु. ह. चि. स्वा. अनु. श्र. रे. एषुभेषु शुभः।।
सां.ल.शु.	२।३।६।९।१२ एतद्भस्याङ्गे तदंशे चोत्तमः। अत्राष्टमशुद्धे कुम्भांशकंविनोत्तमः। खेस्थे जीवे बुधे शुक्रेलग्ने खेटबलाढ्ये श्रेष्ठोऽयम्।।

अथविद्यारम्भमुहूर्त्तस्य विचारः

तत्रादौ अक्षरग्रहणे दृढे संजाते सौम्यायनेरवौ आश्विने कन्यार्के बुधप्राबल्ये

सद्वाराः	बु.सू.बृ. शु. एतद्वारेषु शुभः। गणेशवाग्देवतामभ्यर्च्य कार्यः।।
सद्भानि	अश्वि. पु. आ. अनु. मृ. पुन. ह. चि. स्व. श्र.ध. मू. पू३. श्ले. शत.
सत्तिथयः	२।३।५।६।१०।१२ एषुसिते। ति. ५ यावत्कृष्णेचोत्तमः एषुसत्।
सांशलग्न	२।३।६।९।१२ एतद्भस्याङ्गेशुभः। लग्नादष्टमे सर्वग्रहाः नेष्टाः। लग्नात्।
शुद्धिः	१।२।३।४।५।७।९।१०।११ एषु शुभैः। ३।६।११ एषु पापैश्चोत्तमा अधीतिः।।इति।।

अथ व्रतबन्धमुहूर्त्तबोधचक्रमिदम्

तत्रगुरुशुक्रयोर्बृद्धत्वास्तशिशुत्वकालंविनोत्तरायणेरवौ माघादि ५ मासेषु शुभः। परन्त्वर्केन्दुगुरुशुद्धिवशेन। चैत्रेसति मीनार्केब्राह्मणानां व्रतं सत् ।।

सद्भानि	अश्वि. ह. पुष्य, उ३ रो. श्ले. स्वा. पुन. श्रव. ध. श. मू. चि. मृ. अनु. पूर्वा३. रेव. आर्द्रा, एतद्भेषरहितेषु सत्। परन्तुनापराह्णे।।
तिथयः	२।३।५।१०।११।१२ एतासुशुक्ले २।३।५ कृष्णेतिथिषु चोत्तमः।।
सद्वाराः	सू. चं. बु. बृ. शु. एषावारे भद्रारूग्वाणादिदोषरहिते सत्युत्तमः।।
लग्नशुद्धि	त्रिषडस्थाःखलाः सर्वेचन्द्रोद्विघ्नदिकत्रिगः। सौम्याः केन्द्रत्रिकोणस्था
ज्ञानमाह	लाभेसर्वव्रतेशुभाः।१। चं. शु. बृ. लग्नेशाः लग्नात् ६।८ न शुभाः। चन्द्रशुक्रो लग्नात् १२ निद्यौ। १।५।८ पापाः न शुभाः। ६।८।१२ सौम्यान शुभाः ३।६।११ पापाः शुभदाः। पूर्णेन्दु वृष कर्क गतोलग्ने श्रेष्ठोऽन्यथान। लग्नेऽर्कःशुभः। चन्द्रांशविनेति।।

अथ दीक्षाग्रहणमुहूर्त्तस्य बोधकचक्रमिदम्

मासाः	चै.वै.श्रा.आश्वि.का. मार्ग. माघ, फा. एतन्मासेषुशुभग्नाधिमासे।।
भानि	अश्वि.रो.उ३.रे.अनु.पुष्य, स्वा.पुन.मू.श्र.ध.श.पू३.चि. एषु सत्।।
वाराः	सू. चं. बु. बृ. शु. एषामह्नि भद्रादिदोषवर्जिते सति प्रशस्तम्।।
तिथयः	२।३।५।७।१०।११।१२ एतासुतिथिषुश्रेष्ठः कृष्णेयावत्पंचमींसत्।
शु.लग्न	२।३।४।५।६।७।९।१२ एतद्भस्याङ्गेषुचन्द्रतारानुकूलेसति शुभम्।।
अङ्ग शुतिश्च	लग्नात् ३।६।११ एषु पापैः १।४।५।७।९।१० एषु शुभैश्चोत्तमः।। अष्टम्यां संक्रान्तौ रविचन्द्रोपरागे चोत्तमः। गुरुशुक्रोरुदयेश्रेष्ठः।।

अथ द्वादशस्यचन्द्रफलम्। पाणिग्रहेस्त्रीसुरतेभिषेकेयात्राव्रतवन्धने च।। व्रतोपवासादिषु गर्गपूर्वैःप्रोक्तः शुभोद्वादशगोहिमांशुः।। इति।।

अथ प्रतिमा-भङ्गादि-शान्तिः:- प्रतिमाशिवलिङ्गप्रासाद कलशादिभङ्ग स्वामिनो मरणं भवेत्। तत्र शान्तिः।। "कुण्डं कृत्वा विधानेन ततो होमं समाचरेत्। चरुं च यमदैवत्यं साधयित्वा विधानतः।। दधिक्षौद्र घृताक्तानामश्वत्थ समिधां ततः। जुहुयादष्टशतं प्राज्ञ इमारुद्रेति मंत्रवित्।। माषैर्मुद्गैस्तिलैश्चैव घृतेन मधुनापि च। एभिः पञ्चसहस्राणि शक्तिबीजेन होमयेत्।।" शक्तिबीज ह्रीं बीजम्। "भूमिधेनुमनड्वाहं स्वर्णं धान्यं सदक्षिणम्। दत्त्वाथ पञ्चगव्येन स्नायाद्देवालये द्विजः।।बलिं दद्याद्यमायाथ कृसरैः पायसैस्तथा। ईशानाय बलिं दत्त्वा कृतकृत्यो भवेन्नरः।"

अन्य मुहूर्त्तविचारः।

क्रयविक्रय मुहूर्त्तः। पुष्यं भाद्रपदायुग्मं मैत्रं श्रवणमश्विनी। हस्तोत्तरा मृगः स्वाती तथा श्लेषा च रेवती।। ग्राह्याणि भानि चैतानि क्रयविक्रयणे बुधैः। चन्द्रभार्गवजीवाश्च वाराः शकुनमुत्तमम् ।।

ऋणदाने ग्रहणे च वर्ज्यम्। ऋणं भौमे न गृह्णीयात्र देयंबुधवासरे। ऋणंच्छेदं कुजे कुर्यात्संचयं सोमनन्दने।। हस्तेऽर्कवारे संक्रान्तौ यदृणं स्यात्कुलेषु तत् । वृद्धियोगे तथा ज्ञेयमृणच्छेदं तु कारयेत् ।।

सेवाकर्म (नौकरी) मुहूर्त्तः। हस्तेद्वयेऽनुराधायां रेवतीयुगले मृगे। पुष्ये बुधे गुरौ शुक्रे सत्तिथौ रविवासरे। योनिराशिपयोर्मैत्र्यां स्वामी सेव्योऽनुजीविभिः।

इक्षुयन्त्र (गन्नामिल) मुहूर्त्तः। वेद द्वि नेत्र भू भूत वाण हस्त रसाः क्रमात्। प्रथमे च भवेल्लक्ष्मीर्द्वितिये हानिरेव च।। तृतीये सर्वलाभश्च चतुर्थे च क्षयस्तदा। पञ्चमे च भवेन्मृत्युः षष्ठस्थाने शुभं स्मृतम् ।। सप्तमे चैव पीडा स्यादष्टमे धनधान्यकम् । सूर्यभाग्द्रणयेच्चान्द्रमिक्षुयनत्रं योजयेत् ।।

तैलिकयन्त्र (तेलमिल) मुहूर्त्तः। आद्यांत्यपाणिद्वयमैत्रयुग्मे सवासवादित्यभधैषणेस्यात् । सदह्नि रिक्ताशुभयोगमुक्ते तत्सिद्धये तैलिकयंत्रकर्म।

संगीत-नृत्यारंभ मुहूर्त्तः। मैत्रार्कात्यवसूत्तरेज्यवरुणः सेंद्रैः शुभं नर्तनं। लग्नेज्ञे गुरुवीक्षिते हिबुकगैः सौम्यैश्च संगीतकम् ।

राज्याभिषेक मुहूर्त्तः। (व्यहवारोच्चय)। जन्मांगर्क्षदशेशसद् ग्रहकुजैः सार्केर्वलिष्ठैर्मृदुक्षिप्रेंदु ध्रुवभैः स्थिरर्द्धिनृतनौ व्याराह्नि भूपस्थितिः।।

दत्तकपुत्र-पुत्री मुहूर्त्तः। हस्तादिपञ्चकभिषवसुपुष्यभेषु सूर्यक्षमाज- गुरुभार्गववासरेषु। रिक्ताविवर्जिततिथिष्वलिकुम्भलग्ने सिंहेवृषे भवति दत्तसुतग्रहोऽयम् ।

पुत्रप्राप्त्यर्थ शुभनक्षत्राणि। षोडशर्तुनिशाः स्त्रीणां तस्मिन्युग्मासु संविशेत् । युग्मासु पुत्रा जायन्ते स्त्रियोऽयुग्मासु रात्रिषु।। पुष्ये धनिष्ठामृदुवायुमूले स्थिराश्विनीविश्वमघासु हस्ते। एभिः प्रविष्टा वहुपुत्रपौत्रा वसेच्चिरं भूरिगृणेरुपेता।।

नवचण्डी-शतचण्डी सहस्रचण्ड्यादि देव्याराधन मुहूर्त्तः विचारः। तत्रादौमास विचारः। वैशाखः फाल्गुनामाघः श्रावणो मार्ग एवं च। आश्विनः कार्त्तिको मासाः पूजायां तु शुभावहाः। **तिथिविचारः**। तृतीयापंचमी- पूर्णासप्तमीचत्रयोदशीदशमी द्वादशीषष्ठीचतुर्थीनवमी तथा। कृष्णाष्टमीचर्तुदश्यौ तिथयः सर्वकामदाः। **वारविचारः**। रविर्बृहस्पतिसोमावुधशुक्रौ शुभावहाः। **देवीपूजननक्षत्रविचारः**। अश्विनी रोहिणीस्वाती पौष्णज्येष्ठोत्तरात्रयम्। पुष्यं पुनर्वसुर्भानि श्रेष्ठानि शक्ति पूजने। **होमाहुतिविचारः**। सूर्यभात्रित्रिभे चान्द्रे सूर्यविच्छुक्रपंगवः। चन्द्रारेज्यागुशिखिनो नेष्टा होमाहुतिः खले।। आहुतिदोष परिहार विवाहयाग व्रतवंध दीक्षा सोमंतचण्डी गृहवास्तुशांतौ। आदित्यसौरोकुजराहु केतवो न दोषदा यज्ञविधायिनां खलु। **दुर्गाहोमे आहुतिचक्र विचारः**। ब्राह्मी च कौमारी च वैष्णवी च वाराहिऐन्द्री त्वथ चंडिका च। मेघा च माहेश्वरीनारसिंही क्रमेण सूर्यादिनभं त्रिकं च। श्रीपुत्रदा शोक भयौ धनाप्तिर्ह्यतस्तथा राजपदाप्तिरोगौ। विद्यासुखाप्तिर्नृपतेश्च लाभः फलानि दुर्गा हवने क्रमेण।

दुर्गाहोमे आहुतिचक्रम्

ब्रा.	कौ.	वै.	वा.	ऐ.	चं.	मे.	मा.	ना.
३	३	३	३	३	३	३	३	३
३	६	९	१२	१५	१८	२१	२४	२७
श्रे.	ने.	ने.	श्रे.	श्रे.	ने.	श्रे.	श्रे.	श्रे.
धन पुत्र	शोक	भय	धन	राज्य सुख	रोग	विद्या	सुख	राज सम्मा.

अथखट्वारोहणमुहूर्त्तस्यविचारः जन्माहात १०।१२।१६।२२ एषु दिवसेषु।। मृ. रे. चि. अनु. उ३. रो. ह. अश्वि. पुष्य. अभि. एषु भेषु। शुभाह्ने। रिक्तामारहिततिथौ प्राक्शीर्ष बालकं तत्र विन्यसेत्।

अथसूतिकाक्वाथौषधिभक्षणमुहूर्त्तज्ञानम्। ह. अश्वि. पुष्य. अभि. मृ. अनु. रे. चि. स्वा. पुन. श्र. ध. श. मू. भानि। ३।६।९।१२ लग्ने। सू. चं. बृ. शु. वाराः।। लग्नात् ७।८।१२ शुद्धेषु। रिक्ताऽमा रहिते तिथौ। पुंलग्नं पूर्णेन्दुयुते श्रेष्ठः। जन्मराशौ न रसभक्षणम्।

सूतिस्नानमुहूर्त्तस्य विचारः।। रे. उ३. रो. हस्त. स्वा. अश्वि. अनु. एषु भेषु रवि, भौम, गुरु, दिवसेषु। १।२।३।५।७।१०।१३।१५ तिथिषु सत्। आर्द्रा, पुन. पु. श्र. म. भ. वि. कृ. मू. चि. एषु भेषु बुधशनिवारयोः ४।६।८।९।१२।१४ तिथिषु न सत् एतद्भिन्नतिथिनक्षत्रवारेषु मध्यमम्।

अथभूम्युपवेशनमुहूर्त्त विचारः।। अत्रादौ पृथ्वीवराहश्चाभिपूज्य भौमबले पञ्चमेमासि कार्यम्। उ३. रो. मृ. ज्ये. अनु. अश्वि. ह. पुष्य, अभि. एतद्भेषु। रिक्तामारहिततिथौ। स्थिरभस्याङ्गे। शुभवासरे च। बालकस्य कटिस्थले कटिसूत्रं बध्वा पृथिव्यामुपवेशयेत्। तंत्र मंत्राः। रक्षैनं वसुधे देवि सदा सर्वगतंशुभ। आयुः प्रमाणं सकलं निक्षिपस्व हरिप्रियेति। अथात्रैव बालाग्रे इमानि स्थापयेत्। वस्त्रं। शस्त्रं। पुस्तकं। लेखनी। स्वर्णं। रौप्यं। एषु यद्बालो गृहणाति तैराजीविनो वृत्तिः प्रतिष्ठा च भेवत्।।

अथ निष्क्रमणमुहूर्त्तज्ञानम्। जन्मतश्चतुर्थे मासे यात्रोक्तसमयेऽर्कमितेह्नि वा सत्।

विवाहे मण्डप निर्माणे परिहारः। धनिष्ठान्ते शतभिषादौ पूर्वादो चोत्तरान्तिमे। पञ्च पञ्च घटी हेया रेवतीं सकलं त्यजेत्।।

देवप्रतिष्ठामास विचारः प्रतिष्ठामासविचारः। चैत्रे वा फाल्गुने वापि ज्येष्ठे वा माधवेऽपि वा। माघे वा सर्वदेवानां प्रतिष्ठा शुभदा भवेत्। **प्रतिष्ठानक्षत्राणि**। हस्तत्रये मित्रहरित्रये च पौष्णद्वयादित्यसुरेज्यभेषु। स्यादुत्तराधातृ शशांकभेषु सर्वमस्थापनमुत्तमं च।। **प्रतिष्ठायां तिथिविचारः**। यद्दिनं यस्य देवस्य तद्दिने तस्य संस्थितिः। द्वितीयादिद्वयोः पंचम्यादितस्तिसृषु क्रमात्। दशम्यादि चतसृषु पौर्णमास्यां विशेषतः।। **प्रतिष्ठायां पक्षविचारः**। प्राप्य पक्षं शुभं शुक्लमतीते दक्षिणायने। **प्रतिष्ठायां वारविचारः**। सोमो बृहस्पतिश्चैव शुक्रश्चैव तथा बुधः। एते वाराः शुभा प्रोक्ताः

सपयभातशिखर- स्थापनचक्रम्		
	१	[illegible]
	१	[illegible]
	१	[illegible]

प्रतिष्ठायज्ञकर्मणि। देवस्थापने लग्नम्। स्थाप्यो हरिर्दिनकरो मिथुने महेशो। नारायणश्च युवतौ घटके विधाता। देव्यो द्विमूर्त्तभवनेषु निवेशनीयाः। क्षुद्राश्चरे स्थिरगृहे निखिलाश्च देवाः।।

श्री संवत् २०८३ शाके १९४८ वैशाखकृष्ण ति. १२ भौमे १५।५ (दि. ११।४५) इष्टे कर्क लग्नोदये जगल्लग्न प्रवेशः।

जगल्लग्नफलविचारः:- लग्ने बलाढ्ये निजनाथ- सौम्यैर्युतेक्षिते केन्द्रगतैः शुभैश्च। सर्वंसमर्घं विवले विलग्ने केन्द्रेषु पापैः सकलं महर्घम्। भानोमेषप्रवेशोदये- भवनपतिः सद् ग्रहः स्वोच्चसंस्था। स्वर्क्षस्थोवाऽपिकेन्द्रे शुभगगन- चरैर्दृष्टयुक्तोबलाढ्यः। तस्मिन्वर्षे विदध्याज्जगतिशुभ सुखंभूरि स्वास्थ्यंसुवृष्टिः। क्रूरेक्रूरार्दिते- र्वादिशति तनुभयं कष्टमत्रं महर्घम्। राकाकुहूशशिनिभास्वदज प्रवेश- लग्नेश्वराः शुभखगैर्युतवीक्षिताश्चेत्। तद्वत्सरे जगति सौख्यमलंप्रकुर्युः पापार्दिते गदनरेन्द्रभयं प्रजानाम्।३। मेषप्रवेशोदयतः खरांशो केन्द्रे च पापोडुपतीत्थशाले। पापग्रहै- र्दृष्टयुतेचत स्मिन्वर्षे गदार्तिः सदमन्त्र मुर्व्याम्।४। जन्मलग्नाद् वर्षलग्ना-ज्जगल्लगनं यदा भवेत्। अष्टमं द्वादशं वाऽपि स वर्षो न शुभावहः।५। जन्मोद याद्धा- स्वदजप्रवेश लग्नं हि युद्धा वगतं बलान्वितः। तद्भाववृद्धिम्प्रकरोति तस्मिन्वर्षे नृणांपापयुते तदन्यथा ।६। जन्मोदये देहसुखं धनेऽर्थला- भस्तृतीये च कुटुम्ब वृद्धिः। तुर्ये सुहृत्सौख्यमथात्मजाप्तिः पुत्रे च षष्टेऽरिपराजयश्च।७। स्त्री सौख्या- प्तिर्भवति मदने मृत्यु रुग्भीश्च रन्ध्रे धर्मार्थाप्तिस्तपसि दशमे वित्त- सौख्यात्मजाप्तिः। लाभेलाभः सुख धनचयो दुःख दारिद्र्य मन्त्ये। पुंसामेषप्रविशति रवौ जन्म- लग्नाद्विलग्ने।।इति।।

दत्तक (पुत्र-पुत्री) ग्रहणमुहूर्त्तः

ह.चि.स्वा.वि.अनु.अश्वि.धनि. पुष्य नक्षत्रेषु, सू.मं.बृ.शु. वारेषु रिक्ता रहित तिथिषु ८।११।४।२ लग्नेषु च दत्तक पुत्र-पुत्री ग्रहणं शुभो भवति।

Scanned with CamScanner

नाडीपरिहारःद्व्यर्के ताम्रसुवर्णमष्टारिपुके गोयुग्मर्थाङ्कके। अथ होडाचक्रं वरकन्यानक्षत्रमेलापकविचारोपयोगिकम् ।। रौप्यं कांस्यमथैकनाडियुजिगोस्वर्णादिदत्वोद्वहेत् ।।

नामा वर्णाः	चू.चे.चो.ला	ली.लू.ले.लो	अ.ई.उ.ए.	ओ.वा.वी.वू.	वे.वो.का.की.	कु.घ.ङ.छ.	के.को.हा.ही.	हू.हे.हो.डा.	डी.डू.डे.डो.	मा.मी.मू.मे.	मो.टा.टी.टू.	टे.टो.पा.पी.	पू.ष.ण.ठ.	पे.पो.रा.री.	रु.रे.रो.ता.	ती.तू.ते.तो.	ना.नी.नू.ने.	नो.या.यी.यू.	ये.यो.भा.भी	भू.ध.फ.ढ	भे.भो.जा.जी.	खी.खू.खे.खो.	गा.गी.गू.गे.	गो.सा.सी.सू	से.सो.दा.दी.	दू.थ.झ.ञ.	दे.दो.चा.ची
नक्षत्रं	अश्विनी	भरणी	कृत्तिका	रोहि	मृग	आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्य	श्लेषा	मघा	पू.फा.	उ.फा.	हस्त	चित्रा	स्वाती	विशा.	अनु.	ज्येष्ठा	मूल	पू.षा.	उ.षा.	श्रवण	धनि.	शत.	पू.भा.	उ.भा.	रेवती
राशिः	मेष	मेष	मेष१ वृष३	वृष	वृष२ मिथुन२	मिथुन	मिथु३ कर्क१	कर्क	कर्क	सिंह	सिंह	सिंह१ कन्या३	कन्या	कन्या२ तुला२	तुला	तुला३ वृश्चि१	वृश्चिक	वृश्चिक	धनु	धनु	धनु१ मकर३	मकर	मकर२ कुम्भ२	कुम्भ	कुम्भ३ मीन१	मीन	मीन
वर्णाः	क्षत्रिय	क्षत्रिय	क्षत्रि१ वैश्य३	वैश्य	वैश्य२ शूद्र२	शूद्र	शूद्र३ विप्र१	विप्र	विप्र	क्षत्रिय	क्षत्रिय	क्षत्रि१ वैश्य३	वैश्य	वैश्य२ शूद्र२	शूद्र	शूद्र३ विप्र१	विप्र	विप्र	क्षत्रिय	क्षत्रिय	क्षत्रि१ वैश्य३	वैश्य	वैश्य२ शूद्र२	शूद्र	शूद्र३ विप्र१	विप्र	विप्र
वश्यः	चतुष्पद	चतुष्पद	चतुष्पद	चतुष्प	चतु२ मान२	मानव	मान३ जल१	जलचर	जलचर	चतुष्प	चतुष्प	चतु१ मान३	मानव	मानव	मानव	मानव३ कीट१	कीट	कीट	मानव	मान।। चतु३।।	चतुष्प	चतु१।। जल२।।	जच२ मान२	मानव	मान३ जल१	चलच	जलच
योनिः	अश्व	गज	मेष	सर्प	सर्प	श्वान	मर्जार	मेष	मार्जार	मूषक	मूषक	गौ	महिष	व्याघ्र	महिष	व्याघ्र	मृग	मृग	श्वान	वानर	नकुल	वानर	सिंह	अश्व	सिंह	गौ	गज
यो.वै	महिष	सिंह	वानर	नकुल	नकुल	मृग	मूषक	वानर	मूषक	मार्जार	मार्जार	व्याघ्र	अश्व	गौ	अश्व	गौ	श्वान	श्वान	मृग	मेष	सर्प	मेष	गज	महिष	गज	व्याघ्र	सिंह
राशीशः	भौम	भौम	भौम१ शुक्र३	शुक्र	शुक्र२ बुध२	बुध	बुध३ चन्द्र१	चन्द्र	चन्द्र	सूर्य	सूर्य	सूर्य१ बुध३	बुध	बुध२ शुक्र२	शुक्र	शुक्र३ भौम१	भौम	भौम	गुरु	गुरु	गुरु१ शनि३	शनि	शनि	शनि	शनि३ गुरु१	गुरु	गुरु
गणः	देव	मनुष्य	राक्षस	मनुष्य	देव	मनुष्य	देव	देव	राक्षस	राक्षस	मनुष्य	मनुष्य	देव	राक्षस	देव	राक्षस	देव	राक्षस	राक्षस	मनुष्य	मनुष्य	देव	राक्षस	राक्षस	मनुष्य	मनुष्य	देव
नाडी	आदि	मध्य	अन्त्य	अन्त्य	मध्य	आदि	आदि	मध्य	अन्त्य	अन्त्य	मध्य	आदि	आदि	मध्य	अन्त्य	अन्त्य	मध्य	आदि	आदि	मध्य	अन्त्य	अन्त्य	मध्य	आदि	आदि	मध्य	अन्त्य

गुरुसूर्यबलस्यविचारः। कन्याविवाहे कुमारस्योपनयने च गुरुबलम्। कुमारस्योद्वाहोपनयनयोः। सूर्यबलमुभयोश्चन्द्रबलञ्च चिन्त्यमिति।

१ वर्णस्यगुणाः। वरस्य

(कन्यायाः)

वर्णाः	वि.	क्ष.	वै.	शू.
विप्र	१	०	०	०
क्षत्रिय	१	१	०	०
वैश्य	१	१	१	०
शूद्र	१	१	१	१

२ वश्यगुणाः। वरस्य

(कन्यायाः)

वश्याः	च.	मा.	ज.	व.	की.
चतुष्प	२	१	१	०	१
मानव	१	२	॥	०	१
जलचर	१	॥	२	१	१
वनचर	०	०	१	२	०
कीट	१	१	१	०	२

३ ताराया: गुणाः वरस्य

(कन्यायाः)

तारा	१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
२	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
३	१॥	१॥	०	१॥	०	१॥	०	१॥	१॥
४	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
५	१॥	१॥	०	१॥	०	१॥	०	१॥	१॥
६	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
७	१॥	१॥	०	१॥	०	१॥	०	१॥	१॥
८	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
९	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३

विवाहेरविचन्द्र गुरुशुद्धिचक्रम्

रविः	चन्द्रः	गुरुः	ग्रहाः
३।६।१०।११	३।६।७।१०।११	२।५।७।९।११	शुभस्थानानि
१।२।५।७।९	१।२।५।९	१।३।१०।६	पूज्यस्थानानि
४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	निन्दितस्थानानि

४ अथात्र योनिकूटस्य गुणज्ञानायचक्रमिदम् (*उपरि वरस्य पार्श्वे कन्यायाः*)

योनयः	अश्व	गज	मेष	सर्प	श्वान	मार्जार	मूषक	गौ	महिष	व्याघ्र	मृग	वानर	नकुल	सिंह
अश्व	४	२	३	२	२	३	३	३	०	१	३	२	२	१
गज	२	४	३	२	२	३	३	३	३	१	२	३	२	०
मेष	३	३	४	३	२	३	१	३	३	१	३	०	३	१
सर्प	२	२	२	४	२	२	१	१	२	२	२	२	०	२
श्वान	२	२	२	२	४	१	१	२	२	१	०	२	२	१
मार्जार	२	२	३	२	१	४	०	२	२	१	२	२	२	२
मूषक	२	२	२	१	१	०	४	२	२	२	२	२	२	१
गौ	३	२	३	१	२	२	२	४	३	०	३	२	३	१
महिष	१	३	३	२	२	२	२	३	४	१	२	२	२	३
व्याघ्र	१	२	१	२	१	१	२	०	१	४	२	१	२	२
मृग	३	२	३	२	०	२	२	३	२	१	४	२	२	२
वानर	२	३	०	२	२	२	२	२	२	२	२	४	२	३
नकुल	२	२	३	०	२	२	२	३	२	२	२	२	४	२
सिंह	१	०	१	२	१	२	१	१	१	२	२	२	२	४

नैसर्गिकग्रहमैत्रीचक्रमिदम्

सूर्यः	चन्द्रः	मंगल	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	ग्रहाः
चं,मं.बृ.	सू.बु.	सू.चं.बृ.	सू.शु.	सू.मं.चं.	बु.श.	बु.शु.	मित्राणि
बुध	मं.गु. शु.श.	शुक्रः शनिः	मं.बृ. शनि	शनिः	भौम गुरुः	गुरुः	समा
शुक्रः शनिः	❖	बुधः	चन्द्र	बुधः शुक्र	सूर्य चन्द्र	सूर्य चं.मं.	शत्रवः

६ गुणगुणाः

(कन्यायाः)

गणाः	दे.	म.	रा.
देव	६	५	१
मनुष्य	६	६	०
राक्षस	०	०	६

८ नाडीगुणाः

(कन्यायाः)

नाडी	आ.	म.	अं.
आदि	०	८	८
मध्य	८	०	८
अन्त	८	८	०

अष्टौ वर्गास्तदीशाश्च

ट.५	च.५	क.५	अ.७
श्वान	सिंह	मार्जार	गरुड
श.४	य.४	प.५	त.५
अवि.	मृग	मूषक	सर्प

७ राशिकूटस्य गुणाः। (उपरि वरस्य पार्श्वे कन्यायाः।)

राशयः	१मे	२वृ	३मि	४क	५सि	६कं	७तु	८वृ	९ध	१०म	११कु	१२मी
मेष	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०
वृष	०	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७
मिथुन	७	०	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७
कर्क	७	७	०	७	०	७	७	०	०	७	०	०
सिंह	०	७	७	०	७	०	७	७	०	०	७	०
कन्या	०	०	७	७	०	७	०	७	७	०	०	७
तुला	७	०	०	७	७	०	७	०	७	७	०	०
वृश्चिक	०	७	०	०	७	७	०	७	०	७	७	०
धनु	०	०	७	०	०	७	७	०	७	०	७	७
मकर	७	०	०	७	०	०	७	७	०	७	०	७
कुम्भ	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०	७	०
मीन	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०	७

५ ग्रहमैत्रकस्य गुणाः वरस्य

(कन्यायाः)

ग्रहा	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.
सूर्य	५	५	५	४	५	०	०
चन्द्र	५	५	४	१	४	॥	॥
मंगल	५	४	५	॥	५	३	॥
बुध	४	१	॥	५	॥	५	४
गुरु	५	४	५	॥	५	॥	३
शुक्र	०	॥	३	५	॥	५	५
शनि	०	॥	॥	४	३	५	५

गुणविचारः।

गुणाः षोडशभिर्निन्द्यामध्यमा विंशतिस्तथा। श्रेष्ठ त्रिंशद्गुणं यावत्परतं स्तुत्तमोत्तमम्। सद्भकूट इति। ज्ञेयदुष्टकूट तु चान्यथा। निन्द्यं गुणे विंशतिभिर्मध्य बाणाधिकैर्मतम्। तत्परः पञ्चभिः श्रेष्ठं ततः श्रेष्ठतरं गुणाः। **अन्याविशेषः**- एकराशौ पृथग्धिष्ण्ये अन्त्यांत्यो चरणौ यदा अतीवशोभनः प्रोक्तो द्वितीयस्थो न दोषकृत्। एकराशौ पृथगृक्षे- एकर्क्षे भिन्नराशिगः एकाधिपत्ये मैत्रे वा द्वितीयं स्वामिमं शुभम्।

नक्षत्र मेलापक-चक्रम्। पार्श्वे कन्यानक्षत्राणि उपरि वर नक्षत्राणि।।

नक्षत्र	अश्वि.	भर.	कृ१	कृ.३	रोहि.	मृग.२	मृ.२	आर्द्रा	पुन.३	पुन.१	पुष्य	श्लेष	मघा	पू.फा.	उ.फा.१	उ.फा.३	हस्त	चि.२	चि.२	स्वा	वि.३	वि.१	अनु.	ज्ये.	मूल	पूषा।।	पूषा३।।	उषा१	उषा३	श्र.१।।	श्र.२।।	धनि२	धनि२	शत.	पू.भा३	पू.भा१	उ.भा.	रेवती
अश्विनी	२८	३३	२८॥	१८॥	२३॥	२२॥	३६	१७	१८	२२॥	३१॥	२७	२०॥	२६	१७॥	११	९	१३	२२॥	२६॥	२२॥	१९॥	२६॥	१५	१३	२६	२७	२४॥	२६	२६	२४	२१	२१	१५	१६	१४॥	२६॥	२६
भरणी	३४	२८	२९	१९	२३॥	२४॥	१७	२६	२६	३४॥	२३॥	२४॥	२१	१९	२८	२२॥	१९	६	१४॥	२९॥	२२॥	१९॥	१७॥	१९॥	२०	१९	२०	२७	२८॥	२८	२६	१०	१०	२०	२४	२२॥	१६॥	२८
कृत्तिका१	२७॥	२७॥	२८	१६॥	९	१५॥	१९	२०	२२	२५॥	२६॥	२३॥	१७॥	२२	२२	१५॥	१५॥	१८॥	२७॥	१५॥	१९॥	१६॥	२०॥	२६॥	२४॥	१८	१९	१४	१५॥	११॥	१०॥	२५	२५	२७	१९॥	१७॥	११॥	११॥
कृत्तिका३	१८॥	१८॥	१९	२८	१९	२५॥	१६॥	१७॥	१८॥	२२	२३	२०	१९॥	३३	२४	२१	२२	२३॥	२२॥	२०॥	१४॥	२१॥	२५॥	३२॥	२०	१२॥	१३॥	९॥	१४	११	१०	२२॥	२९॥	३१	२३॥	२०	२२	१४
रोहिणी	२३॥	२३॥	१०	१९	२८	३६	२७	२५॥	२३॥	२७	२८	१३	१२॥	२६॥	२८	२५	२६	३०	१९	१५॥	९॥	१६॥	३०॥	२४॥	१४	१९	२०	१२॥	१७	१९	१८	२०	२६	२४॥	३०॥	२७	२६	१९
मृगशिर२	२३॥	१३॥	१८॥	२८॥	३४	२८	१९	२५	२३॥	२६	२०	२२	२३॥	१७॥	२५॥	२३॥	२७	१३	२२	२५	१७॥	२३॥	२२॥	२५॥	१५	१२	११	१८	२१	२४॥	२४॥	२३	१९	२७	२३॥	२६	१७	२७
मृगशिर२	२७	१८	२१	१८॥	२५॥	२०	२८	३३	३१॥	१९॥	२३	१५॥	२४	२०॥	२८॥	३०॥	३४	२१	१४	२७	१९॥	१४	११	१३	२३	१९	१८	२४	२०॥	२५	२५	१२	१३	२१	२३॥	२७॥	१७	२७
आर्द्रा	१९	२७	२१	१८॥	२४॥	२६	३४	२८	२५	१३	३०॥	१३॥	२३॥	२९॥	३३॥	२४॥	२४॥	२७	२०	२७	२०	१३॥	१५	४	१६	२८	२७	२७	२२॥	२२॥	२२॥	१७	१९	११	१६	१९	२७	२७
पुनर्वसु३	१९	२६	२२	१९॥	२३॥	२४॥	३२॥	२४	२८	१६	२३	१६॥	२२॥	२७॥	२१॥	२३॥	२४॥	२५॥	१८॥	२७	३३	१३॥	२०॥	५	१३	२७	२६	२७	२२॥	२३॥	२३॥	१७॥	१८॥	११	१७	१९॥	२७॥	२८
पुनर्वसु१	२१॥	२८॥	२५॥	२०	२४	२५	१९	१०॥	१४॥	२८	३५	२८॥	१५॥	२०	१४॥	१७	१८	२०॥	२०	२७	३०	१९	२६	१०॥	८	३१	२०॥	२१॥	२६॥	२५	२७	३१	१२॥	७॥	११	१७	२५	२५॥
पुष्य	३०॥	२१॥	२६॥	२३	२४	१७	१०	१८	२१॥	३५	२८	३०	१८॥	१४॥	२३॥	२६	२७	१२	११॥	२६	३३	२०	२९	२२	१७	११	११॥	२२॥	२६	२८	२५	१३	४॥	२४॥	१८	२४	१८	२७
श्लेषा	२५	२३॥	२२॥	१९	१२	२२	१३	१२	१५	२८॥	२८॥	२८	१५	१५॥	१७॥	२०॥	२०	२६	२५॥	११॥	१६॥	२५॥	३०	२६	२२॥	१६	१६॥	८॥	१२	१३	१३	२७	१८॥	१८॥	१२॥	१८॥	२०	१२
मघा	२१	२२	१७॥	१८॥	११॥	१९॥	२२॥	२२॥	२१॥	१६॥	१८॥	१६	२८	३०	२६॥	१६॥	१६॥	२२॥	२५॥	११॥	१७॥	२४॥	२६॥	३४	२४	२०	२१	११॥	५॥	५॥	४॥	१८॥	२४॥	२५॥	१८॥	१८॥	१८॥	१२
पू.फा.	२७	१९	२१	२२	२५॥	१७॥	२०॥	२८॥	२७॥	२२॥	१६॥	१६॥	३०	२८	३४	२४	२२॥	८॥	११॥	२५॥	१९॥	२६॥	२४॥	२४॥	१९	१९	१९	२७	२१	२९॥	१८॥	४॥	११॥	२९॥	२४॥	२३॥	१६॥	२४॥
उ.फा.१	१८॥	२७	२२	२३	२७	२५॥	२८॥	२२॥	२२॥	१६॥	२५॥	१८॥	२६॥	३४	२८	१८	१६॥	१४॥	१७॥	२६॥	१७॥	२४॥	३०॥	१९॥	२०॥	२६	२७	२८	३२	२९	२०	१२॥	१८॥	२२॥	१६॥	१५॥	२६॥	२४॥
उ.फा.३	१३	२२॥	१६॥	२१	२५	२३॥	३०॥	२३॥	२३॥	१९॥	२८॥	२१॥	१७॥	२५	१९	२८	२५॥	२४॥	१६॥	२५॥	१६॥	१८	२७	१३	२५॥	२९॥	२८॥	२९॥	२६	२५	२५	१६॥	१६॥	२०॥	१४॥	१८	२९॥	२७
हस्त	१०	२०	१६॥	२१	२६	२६	३३	२३॥	२३॥	१९॥	२८॥	२१॥	१७॥	२२॥	१७	२६	२८	२७	१९	२६॥	१७॥	१९॥	२६	१२	१४	२७	२६	२७॥	२३	२४	२४	१३	१९	८॥	१४॥	१९	२७॥	२७
चित्रा२	१३	६	१९	२५॥	२०	१२	१९	२६	२४॥	२०॥	१२॥	२६॥	२३॥	९॥	१५॥	२४॥	२७	२८	२०	१९	२६॥	२८	११	२५	२८	२४	१३	११	१७॥	१९	१९	१८	१८	२४	१८॥	२२	११	२१
चित्रा२	२२॥	१५॥	१८॥	२३॥	२०	१२	१३	२०	१८॥	२०	१२	२६	२५॥	२०॥	१७॥	१७॥	२०	२१	२८	२७	३४॥	२४॥	७॥	२२॥	२८	१४	१३	२१	२५॥	२७	२७	२६	२०	२६	२०॥	१५	४	१३
स्वाती	२७॥	२९॥	२७॥	१२॥	१६॥	२७	२७	२६	२६॥	२८	२८	१५॥	१३॥	२५॥	२५॥	२५॥	२७॥	२१	२८	२८	२०	१०	२३॥	१८॥	२३	२७	२६	१८	२३॥	२३॥	२३॥	२७	२१	२०	२५	१९॥	२०	१३
विशाखा३	२२॥	२२॥	२०॥	१५॥	२०॥	१८॥	१९॥	२१	२१	२२॥	२१॥	१९॥	१७॥	१९॥	१८॥	१७॥	१८॥	२७॥	३४॥	१८	२८	१८	२७	२०॥	२८	२२	२२	१३	१७॥	१७॥	१७॥	३२॥	२६	२६	२२	१६॥	१३॥	५
विशाखा१	१६॥	१६॥	१४॥	१९॥	१८॥	२३॥	२३	१४॥	१४॥	१९	१८	२५॥	२२॥	२३॥	२२॥	१८	१९	२८	२३॥	८	१७	२८	२७	३२॥	२३॥	१६॥	१६॥	९॥	१२	१२	१२	२७	२७	२६॥	२२॥	२१	१८	९॥
अनुराधा	२४॥	१४॥	१९॥	२४॥	२७॥	२०॥	११	१६	२१॥	२६॥	१८	२२	२४॥	२०॥	२९॥	२६	२७	१२	७॥	२२॥	१७	२८	२८	३१	२६॥	१४॥	१४॥	२२	२५	२६	२६	१२	१२	२२	२४॥	२४	१८	२७
ज्येष्ठा	१२	१८॥	२४॥	२९॥	२२॥	२२॥	१३	३	६	१०॥	२०	२६	३१	२३॥	१६॥	१३	१२	२५	२०॥	२६॥	२०॥	३१॥	३०	२८	१५	१७॥	१७॥	१७॥	२०	२०	२०	२५	२५	१८	११	९	२१	२१
मूल	१२	२०	२४॥	१९	१३	१४	२१	१५	१२	८॥	१७॥	२४	२५	१९	९॥	१३	१३	२७	२७	२१	२७	२४॥	१६॥	१६	२८	१७	२७	२६॥	१५॥	१५॥	१५॥	२१॥	२८	२२॥	१६॥	१६॥	२५॥	२७॥
पू.षा.।।	२६	१९	१८	१२॥	१९	११	१९	२७	२७	२३॥	१३॥	१७॥	२१	१९	२५	२८॥	२७	१२	१२	२७	२०	१६॥	१८॥	१७॥	२८	१७	२७	३३	१५	२३॥	२३॥	८॥	१६॥	२३॥	३१॥	३२॥	२३॥	३२
पू.षा.३।।	२७	२०	१९	१३॥	२०	१२	१८	२६	२६	२३॥	१३॥	१७॥	२१	१९	२७	२७	२६	११	११	२६	१९	१८॥	१८॥	१९॥	२७	१८	२८	३४	२४	२४	२३॥	८॥	२५॥	२२॥	२९॥	३२॥	२३॥	३२॥
उ.षा.१	२५॥	२७	१४	८॥	११॥	१८	२४	२६	२६	२३॥	२४॥	९॥	११॥	२७	२८	२८॥	२७॥	२०	२०	१९	१२	११॥	२५॥	१९॥	२५॥	३३	३४	२८	१८	१६	१५	१५॥	२२॥	२२॥	२८॥	३१॥	३२॥	२३॥
उ.षा.३	२८	२१॥	१६॥	१४	१७	२२॥	२०॥	२२॥	२२॥	२७	२८॥	१३	६॥	२२	२३	२६	२५	१७॥	२४॥	२३॥	१६॥	१४	२८	२२	१६॥	२६	२५	१९	२८	२६	२५	२५॥	१७॥	१७॥	३३॥	३०॥	३२॥	२३॥
श्रवण१।।	२८	२७	१४॥	१२	१८	२०	२४	२१॥	२१॥	२७	२५	१५	५॥	१९॥	२०	२४	२५	१९	२६	२३॥	१६॥	१४	२८	२३	१७॥	२३॥	२४॥	२७	२५	२८	२७	३०	२२	२८॥	२३॥	३१॥	३०॥	२२॥
श्रवण२।।	२७	२६	१३॥	१०	१७	२६	२३॥	२१	२३॥	२८	२२	१५	६॥	१८॥	२०॥	२३॥	२४॥	१८॥	२५॥	२३	१६	१४	२८	२२	१६	२३	२५॥	१५	२४	२७	२८	३०	२०॥	१८	२३	२९॥	३१॥	२४॥
धनिष्ठा२	२०॥	१०॥	२६	२३॥	२०	१२	८॥	१७॥	१७॥	२२	१३	२८	१८॥	५॥	१३॥	१६	१६॥	२६॥	२३॥	२६	३०	२८	१४	२६	२३	९	९॥	१६॥	२५॥	२८	२८	२८	१८॥	२३॥	२१	२६॥	१५॥	२२॥
धनिष्ठा२	२०	११	२६	३०॥	२७॥	१९	१०	२०	१९	१४	५	२०	२५॥	११॥	१९॥	१७॥	२२	१८	१९	२२	२५॥	२८	१२	२६	२९॥	१७॥	१६॥	२३॥	१८॥	२१	२१	२०	२८	३३	२८॥	१८	७	१४॥
शतभिष	१५	२१	२८	३२॥	२५॥	२५	१८	१०	१०	७॥	१५	२०	२६॥	२०॥	१३॥	११॥	८॥	२६	२६	१९	२६	२६॥	२१	१९	२२॥	२४॥	२३॥	२३॥	१८॥	१८॥	१८॥	२५	३३	२८	१९	९॥	१७	१६॥
पू.भा.३	१८	२५	२०	२४॥	३१॥	३२॥	२४॥	२७	१७	१३॥	२०॥	१४	१९॥	२५॥	१७॥	१५॥	१७॥	२८॥	१९॥	२८	२१	२३॥	२७॥	१२	२५॥	३१॥	३०॥	२९॥	२४॥	२५॥	२५॥	२०॥	२७॥	१९	२८	१८॥	२३॥	२०॥
पू.भा.१	१४॥	२१॥	१६॥	१९	२६	२६	२५॥	२८	१८	१८	२५	१८॥	१६॥	२२॥	१४॥	१६॥	१८॥	१९॥	१२॥	१९	१४	२१	२७	११॥	१५	३१	३१॥	३०॥	२८॥	२९॥	३०॥	२५॥	१७	७॥	१६॥	२८	२३	३०॥
उ.भा.	२४॥	१५॥	१८॥	२१	२५	१७	१६॥	२५॥	२७	२६	१९	२०	१७॥	१५॥	२५॥	२७॥	२६	९॥	५	१९॥	२२	१९	२०	२२	२४	२२	२२॥	३१॥	२९॥	२८॥	२९॥	१४॥	६	२६॥	२१॥	३३	२८	३५
रेवती	२५	२४॥	११॥	१४	१७	२६	२५॥	२४	२५॥	२४॥	२७॥	१३	१२	२२	२२॥	२४॥	२६॥	२०॥	१३॥	११॥	६॥	१२॥	२७	२२	२७	३०॥	३०	२१	१९	२०॥	२२॥	२२॥	१४	१६	१८	२९॥	३३	२८

समानगोत्रप्रवरविवाहे महापातकमुक्तम् - *आपस्तम्बः*- समानगोत्रप्रवरांकन्या मुद्वोपगम्यच। तस्यामुत्पाद्य चाण्डालं ब्राह्मण्यादेव हीयते।। अन्यच्च।। एकस्मिन्प्रवरतुल्यमातृगोत्रे वरस्य च। तमुद्वाहं न कुर्वीत सा कन्या भगिनी भवेत्। आरूढपतितापत्यं ब्राह्मण्यां यश्च शूद्रजः। सगोत्रोढासुतश्चैव चाण्डलास्त्रय ईरितः। **अथसमानाक्रियादिविचारः** एकमातृजयारेकवत्सरे पुरुषस्त्रियौ। नसमानक्रियां कुर्यान्मातृभेदे विधीयते। नारदोऽपिविवाहस्त्वेकन्यायां षण्मासाभ्यन्तरे यदि। असंशयात्त्रिभिर्वर्षै सतत्रैकाविधवाभवेत्। एकोदरप्रसूतयोः पुत्रयाः कन्यायाः कन्यापुत्रयोश्चायं निषेधः। सकलशुभकर्मणाम्। पुत्रविवाहानन्तरं पुत्र्युद्वाहनिषेधः पुत्रीद्वाहात्परं पुत्रीविवाहो न ऋतुत्रये। वर्षभेदे तुषण्मासाभ्यन्तरे विहितः शुभः। कन्योद्वारात्परं पुत्रविवाहः श्रेष्ठः। सोदरकन्यया सोदराभ्यामुद्वाहं निषेधः। नारदः चैकजन्मनोः पुंसो नैकजन्ये तु कन्यके।। नूनं कदाचिदुद्वाहे नैकदा मण्डपद्वयमिति।। **वर्णादपरिहारः** *शौनकः*- वर्गवैरं यौनिवैरं गणवैरं नृदूरकम्। दुष्ट कूट फलं सर्वं ग्रहमैत्रेण नश्यति।१। न वर्णवर्गोन गणो न योनिर्द्विर्द्वादशेचैव षडष्टके वा। वरेऽपि दूरे नवपञ्चमे वा मैत्री यदा स्याच्छुभदो विवाहः।२। सद्भकूटं योनिशुद्धिः ग्रहसंख्यं गुणत्रयम्। एष्वेकतमेसद्भावे कन्या रक्षोगणा शुभ।३। राशीशयोः सुद्धभावे मित्रत्वे चांशनाथयोः। गणादिदौष्टयेप्युद्वाहः पुत्रपौत्रप्रवर्धनः।४। स्त्रीराशेर्वरभं दूरं कन्या दूरं शुभावहम्। व्यस्तं नृदूरमशुभं वश्यत्वात्तदपीष्टदम् ।५।

अथात्रयुजिभचक्रमिदम्

अ. भ. कृ. रो. मृ. रे.	आ.पुन.पु.श्ले.म.पू.फा.उ. फा.ह.चि.स्वा.विशा.अनु.	ज्ये.मू.पू.षा.उ.षा.श्र. धनि.शत.पू.भा.उ.भा.
पूर्वभाग ६	मध्यभाग १२	परभाग ९
पतिश्रेष्ठः	द्वयोः सुप्रीतिः	कन्या श्रेष्ठा

अथोद्वाहलग्ने रेखाप्रदग्रहाः

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
३।।	५	१।।	२	३	२	१।।	१।।	१।।

सू. श. रा. के. ३।६।८।११, मं. ३।६।११, चं. २।३।११, बु. बृ. १।२।३।५।६।९।१०।११, शु. १।२।४।५।९।१०।११ उक्त स्थानस्थ ग्रहाङ्कान् संयोज्य विवाहलग्नेग्रहबलविधा ज्ञेया लग्नेशनवलवेशौ १।४।७।१०।११ स्थानेपु दोषसमूहं नाशयत्।

वधूप्रवेश मुहूर्त्तः

स च विवाहदिवसात् २।४।५।६।७।८।९।१०।१२।१४ दिवसेषु शुभः। ऊर्ध्व विषममासवर्षयोः पञ्चवर्षात्परतः कामचारः।

तिथयः १।२।३।५।६।७।८।१०।१३।१५ एषु भद्रादिरहिते शुभः।

वाराः चं.बृ.शु. एषु दुष्टयोगादिरहिते शुभः। केचितबुधेप्यङ्गीकुर्वन्ति।

सद्भानिः उत्तरा३, रो. अश्वि.पु.अभि.मृ.रेव.चि.अनु.श्र.ध.मू.म. स्वा. एतद् भेषु प्रशस्त इति। अथात्रावशेषः केनाप्युक्तः। रात्रौ मिथुनाह भेशस्तः सन्मुहूर्त्तेस्थिरोदये। वधूप्रवेशोनैवात्रप्रतिशुक्रादद्यं विदुरिति।

द्विरागमनमुहूर्त्तबोधकचक्रमिदम्।

तच्च कृतविवाहाद्द्वितीयवारं भर्तृगृहागमोद्विरागमः। विवाहतो विषमाब्दमासयोः। मेषवृश्चिककुम्भस्थिते रवौ। शुक्लपक्षे। वरस्यरविगुरुशुद्धौ द्विरागमः शुभः। परन्तु गुरुशुक्रयोरस्तादिदोषस्य सन्मुखदक्षिणयोः शुक्र कृतस्य घाभावे सत्युत्तम्। नान्यथा। इति।।

शुभभानि ह. अश्वि. पुष्य, उत्तरा३, रो. स्वा. पुन. अभि. ध. श. मू. मृ. रे. चि. अनु. एषु भेषु चन्द्रतारानुकूले सति शोभनः।।

सद्वाराः चं. बृ. बु. शु. एषां वारे दुष्टयोगभद्रादिदोषरहिते प्रशस्तः।।

तिथयः १।२।३।५।६।७।८।१०।११।१२।१३।१५ एतत्तिथौ शुभः।

लग्नानि २।३।६।७।११ एतद्लग्नस्याङ्के शुभयुक्तेक्षिते वा सति शुभः।।

लग्नबलमाहउपचय- गते ३।६।१०।११ जीवेभृगौ केन्द्रमुपागते। शुद्धेलग्नेशुभेकान्तेगन्तव्यंभर्तृ मन्दिरेलग्नात् १।६।११ एषुपापे। शुभदः।

नूतनबध्वाःपाककर्ममुहूर्त्तः। मृगोत्तराश्विनीपुष्यकृतशानुराधाश्रुतित्रये ब्राह्मद्विदैवपौष्णे। शुभेतिथौव्याररवौप्रकुर्यात् नवांबधूनूतनपाककर्म।१। स्थिर लग्ने सुखे शुद्धेसप्तमे च बलान्विते। रन्ध्रेखेटविहीने च नवोढापाकमाचरेत्।।२।। गणनायांनृदूरविचारः। भामिनीजन्मनक्षत्राद- द्वितीयं पतिजन्मभम्। न शुभं भर्तृनाशाय वदुक्तं रुद्रयामले। परिहारः- भिन्नर्क्षराश्यैककं भत्रङ्घ्रपैकभमेतयोर्गणखगौ नाडीनृदूरं च न। अन्यद्विशेषः- वश्याभावे तथाऽन्योन्यंताराशुद्धौ परस्परम्। न चैत्षडाष्टमौ दोषस्तदा षडाष्टमःशुभः। हीनवर्णो यदाराशौ राशीशो वर्ण उत्तमः। तदाराशीश्वरो ग्राह्यस्तद्राशिं नैव चिन्तयेत्। नृदूरदोषो दक्षिणदेशे त्याज्यो न मध्यदेशे। अथैवं ज्ञातगुणायां निश्चयमुहूर्त्तमाह।। पुष्याहे च विवाहर्क्षे चित्रावस्वग्निविष्णुभे। लब्ध्वा चन्द्रबलं दद्यात् निश्चयं सत्यया गिरा।१।

शुभेलग्नेऽग्निसान्निध्ये स्नातां पुण्यामरोगिणीम्। तत्कालोपस्थितौ कन्या पिता तुभ्यं प्रयच्छति।२। यदि त्वं पतितो न स्यात्सर्वदोषविवर्जितः। तुभ्यं कन्यां प्रदास्यामि द्विजदेवाग्निसन्निधौ।३। तुभ्यं कन्यार्थिने वाचा कन्यादानं प्रयच्छति। तन्निश्चयार्थमद्दत्तं गृह्यतां साक्षतफलमिति।४। विवाहे विहितनक्षत्राणि- उत्तरा३, रोहि. अनु. मृ. मूल, रेव, हस्त, मघा, स्वा. एतेषु नक्षत्रेषु कृत्तिका पूर्वात्रयसहितेषु वरवरणं च कार्यम्। अथ विवाहादौ केन्द्रकोणगताभ्यां गुरुशुक्राभ्यामेव सकला विनश्यन्ति दोषा इत्युक्तम्। ये दोषा ग्रहदृष्टियोगजनिता ये मासपक्षोद्भवा ये जामित्रमुहूर्त्त वारविहिता ये चार्किचक्रैः कृताः। ये चैव ग्रहलत्तयैव विहिता ये दुष्टलतोत्थितास्तान् हत्वा शुभदौ सुरासुरगुरुकेन्द्रत्रिकोणस्थितो। सर्वेष्वपि शुभकर्मसु लग्नात्रिषिद्ध भवनस्थ ग्रहाणां परिहारः। असत्फलस्थानगतो ग्रहः स्याच्छुभप्रदः सौम्यं सितेज्यमित्रैः। बलान्वितैर्दृष्टयुतोऽथपापैर्गतेऽन्तराभाव इदं विचिन्त्यम्। अथअज्ञातजन्मराशेः विशेषस्तमाह। अज्ञातजन्मनां नृणां नाम्नि भं परिकल्पयेत्। तेनैव चिन्तयेत् सर्वं राशिकूटदिजन्मवत्।।६।। जन्मभं जन्मधिष्ण्येन ग्रामधिष्ण्येन नामभम्। व्यत्ययेन यदा योज्यं दम्पत्योर्निधनं भवेदिति ।।२।।

अथ सामान्यविवाहकृत्यम्। विवाहकृत्यं सकलं विवाहभैर्विलोकयेत्रैव बलं हिमद्युतेः नवत्रिपञ्चद्विविवाहपूर्ततो न वर्णको मण्डपतैलमङ्गलम्। अथ प्रथम कन्यायाः तैलं पश्चात्तैलं वरस्य। इदं रात्रेः प्रथमयामे।।इति।।

कन्यायाः वैधव्यादिदोषविचारः। लग्ने व्यये च पाताले जामित्रे चाष्टमे कुजे। कन्या भर्तुविनाशाय भर्ता पत्नीविनाशकृत्। इदं लग्नेन्दुभ्यां विचार्यम्। एवं कन्याया लग्नचन्द्राभ्यां १।४।७।८।१२ स्थानेषु कश्चित्पापग्रहोऽधिकार वांस्तिष्ठेत्तदाप्यनिष्टः। सप्तमेशोऽष्टपष्ठरिःभेषु गतोऽनिष्टः। अथैतेषां वर कुण्डल्यां परिहारः।। जामित्रे च यदा सौरिर्लग्ने वा हिबुकेऽथवा। अष्टमे द्वादशे वापि भौमदोष विनाश कृत।। शनिर्भौमोऽथवाकश्चित्पापो वा तादृशो भवेत्। तेष्वेव भवनेष्वेव भौमदोषविनाशकृत्। एवं यावान् पापग्रहः कन्याया नेष्टस्थानस्थितोभवेत्तावानेन ततोऽधिको वा वरस्यापि इति दृष्ट्वा शुभदो वाच्यो नान्यथा। कन्यायाः सप्तमभावनाथशुक्रादि शुभग्रहाणां शुभस्थानस्थित्या सौभाग्ययोगश्च विलोक्यः।।इति।। वैधव्यदोषपरिहारः। लग्नाद्विधोर्वा यदि जन्मकाले शुभग्रहो वा मदनाधिपश्च। द्यूनस्थितो हन्त्यनपत्यदोषं वैधव्यदोषञ्च विषाङ्गनाख्यम्। केन्द्रे कोणेशुभाढ्यश्चेत्रिषडायेऽप्यसद्ग्रहाः। तदा भौमस्य दोषो न मदने मदपे तथा।। वैधव्यहरः कुम्भविवाहः। विवाहकर्ता पित्रादिः "कन्यावैधव्यहरं कुंभविवाहं करिष्ये" इति संकल्प्य नांदीश्राद्धांतं कृत्वा महीद्यौरित्यादिना कुंभस्थापनाते तत्र वरुणप्रतिमायां वरुणं संपूज्य तत्र कलशमध्ये विष्णुप्रतिमायां वरुणं संपूज्य तत्र कलशमध्ये विष्णुप्रतिमायां विष्णुं षोडशोपचारैः संपूज्य प्रार्थयेत्। "वरुणांगस्वरूपाय जीवनानां समाश्रय। पतिं जीवय कन्यायाश्चिरं पुत्रसुखं कुरु। देहि विष्णो वरं देव कन्यां पालय दुःखतः" इति।। ततो विष्णुरूपिणे कुंभायेमां कन्यां श्रीरूपिणीं समर्पयामीति समर्प्य परित्वेत्यादिमंत्रैरधस्तादुपरि च कुंभं कन्यां च मन्त्रावृत्त्या परिवेष्ट्य ततः कुम्भं निःसार्य जलाशये प्रभज्य शुद्धजलेन समुद्रज्येष्ठेत्यादिमंत्रैः पंचपल्लवैः कन्यामभिषिच्य विप्रान् भोजयेदिति। इति कुम्भ विवाहः।।

अथ चतुर्थदिवसे ऐरिणीदानम्। तच्च वधूपितृभ्यामुपोषिताभ्यामुपोषितायै वरमात्रे कार्यम्। वरमातृ रजोदोषे तस्याः शुद्धिप्रतीक्षाकरणासम्भवे मनसा पात्रमुद्दिश्येति रीत्या तां मनसोद्दिश्यैरिणीदानम्।। अथ विवाहोत्तरं मात्रादे रजोदोषविधिः। वधूवरमात्रोर्विवाहोत्तरं देवकोत्थापनात् प्राक् रजोदोषे पूर्वोक्तां शांतिं कृत्वा शुद्ध्यंते संकटे शुद्धेः प्रागपि देवकोत्थापनं कार्यम्। मातुलादेः कर्त्तुरस्य पत्न्या रजसि मौञ्जीप्रकरणे उक्तम्।। अथ विवाहोत्तरमाशौचे प्राप्ते। पूर्वं विवाहोत्तरमाशौचपाते चतुर्थीकर्मपर्यंतं प्राप्तकर्मकरणे दातुर्वरस्य कन्यायाश्च नाशौचम्। आशौचांते देवकोत्थापनम्। असंभवे आशौचमध्य एव देवकोत्थापनं कृत्वा आशौचं कार्यम्। विवाहात्पूर्वमाशौचरजोदोषयोस्तु प्रागुक्तम्। चतुर्थीकर्महोमः कौस्तुभे उक्तः। एनं केचित् ऋकशाखिनो न कुर्वति।।

अथ रव्यादिग्रहाणां जन्मभाद्गोचरफलवोधयोर्ज्ञानाय चक्रम्

श्री	सूर्यः	चन्द्रः	मङ्गल	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	राहुः	केतुः
१	स्थाननाशः पंथाः	पुष्टिः अन्नलाभः	भयम् पीडा च	बन्धनम् भयम्	अरिष्ट दिभयम्	सुखशत्रु- नाशः	सर्वनाशः पीड़ाभयं	हानिः कष्टभयम्	हानिः रोगभयम्
२	हानिः भयम्	धननाशः सुखम्	धननाशः नेत्रार्तिः	धनलाभः लाभः	धनादि लाभः	सुखम् धनप्राप्तिः	शोकः धनहानिः	नैस्व्यं व्ययम्	वैरं वित्तनाशः
३	सुखम् श्रीप्राप्तिः	द्रव्यप्राप्तिः सुखम्	सुखम् श्रीप्राप्तिः	भयम् शत्रुतः	भयम् रोगाप्तिः	सुखम् अर्थलाभः	सुखार्थ लाभः	नैरुज्य धनप्राप्तिः	सुखलाभ बुद्धिः
४	रोगभयम् माननाशः	रोगः मानार्थहानिः	कष्टशत्रु भीतिः	धनसुखादि प्राप्तिः	धनहानिः भयम्	धनागमः	पीडाभयं शत्रुवृद्धि	वैरम् शोकश्च	भीतिः पीड़ा च
५	दैन्यम् अर्थनाशः	सुखम् कार्यनाशः	रुग्भयं धननाशः	रुग्भयं शोकश्च	लाभः सुखम्	सुखम् पुत्रलाभः	धनपुत्र- योर्नाशः	हानिः शोकश्च	शोकोऽर्थ नाशस्च
६	रिपुनाशः सुखम्	वित्त- लाभः	सुखाय- लाभ	अलाभः स्थितिः	रोगः शोकश्च	शत्रुभयम् पीडाच	सुखम् वित्तलाभः	सुखम् लक्ष्मीप्राप्तिः	सुखम् वित्तलाभ
७	गमनं धनहानिः	द्रव्यप्राप्तिः सुखम्	कार्श्यं धननाशः	पीडाभयं विग्रहः	सम्मानं सुखश्च	शोकः अतिभयम्	दोषः पीड़ाभयं	दारिद्र्यं हानिः	दुर्गतिः पीड़ां च
८	रोगातिः भयम्	क्लेशभयम् मृत्युसमम्	भयंपाप- बुद्धिः	धनादि लाभः	मृत्युभयं पीड़ा च	विपत्तिः धनक्षयम्	पीडाभयं शोकः	रुग्भयं व्यसनं च	पीड़ाभयं हानिश्च
९	कान्तिक्षयः पापवृद्धिः	मानं नृपभयम्	रुग्भयं अशुभम्	रुग्भयं धननाशः	सुखम् सम्मानम्	सुखम् लाभः	पापम् धननाशः	पापकर्म- रतः	पापम् दैन्यश्च
१०	सौख्यं कर्मसिद्धिः	शुभम् सुखम्	सुखम् शोकश्च	सुखम् सुभागः	अति दैन्यम्	धनलाभः असुखम्	वैमनस्यं शुचः	वैरं सुखम्	भयं शोकश्च
११	वित्ताप्तिः सुखम्	विविधार्थ लाभः	लाभः सुखाप्तिः	शुभम् अर्थागमः	सौख्यं वित्तलाभः	दुःखः धनागमः	सुखम् वित्तलाभः	सुखवित्त- प्राप्तिः	सुयशोऽर्थ लाभः
१२	द्रव्यनाशः पीड़ाभयम्	रुजः धननाशः	रोगम् शोकश्च	शोकः धननाशः	देहपीड़ा भयम्	धनागमः लाभः	क्लेश- मनर्थश्च	हानिः पीड़ा च	पीड़ाभयं वैरश्च

सूर्यः	चन्द्रः	मंगलः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनि।राहु।केतु	ग्रहाः
३।६ १०।११	१।२।३।५।६ ७।९।१०।११	३।६ १०।११	२।६ १०।११	२।५।७ ९।११	१।२।३ ९।११	३।६ १०।११	शोभनाः
१।२।५ ७।९	◆	१।२।३।५ ७।९	१।३।५ ७।९	१।३ ६।१०	५।६ ७।१०	१।२।५ ७।९	पूज्यः
४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	४।८।१२	निद्याः

अथगर्भिणीप्रश्नः। सूर्यभौमगुरुस्पर्शे पुत्रो भवति निश्चितम्। चन्द्रशुक्रबुधस्पर्शे कन्या तत्र प्रजायते। शनिस्पर्शे गर्भपातो राहुस्पर्शे सुतासुतौ। केतुस्पर्शे भवेत्क्लीबो विचार्येत्थं वदेत्सुधीः।

बुध	शुक्र	चन्द्र
गुरु	सूर्य	मङ्गल
केतु	शनि	राहु

गर्भप्रश्नचक्रम्

पञ्चदशीयन्त्रप्रश्नः। नवैकपञ्च त्वरितं वदन्ति अष्टौ द्वितीये न च कार्यसिद्धिः। रसश्च वेदो घटिकात्रयं च सप्तत्रयं वै कथितं च वार्ता।

८	१	६
३	५	७
४	९	२

पञ्चदर्शीयन्त्रचक्रम्

अथ ग्रहाणांस्वगेहोच्चनीचमूलत्रिकोणभवनानि तथाज्ञातिवर्णावस्थाभाग्योदयाब्द बोधकचक्रम्

सूर्यः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	राहुः	केतुः	ग्रहाः
सिंह	कर्क	मे.वृश्चि.	मिथु.कन्या	धनु मीन	वृष तुला	मकर कुंभ	कन्या	मीन	गेहभानि
मेष १०	वृष	मकर २८	कन्या १५	कर्क ५	मीन २७	तुला २०	मिथुन	धनु	तुङ्गभानि
मध्याह्न	अपराह्न	मध्याह्न	प्रातः	प्रातः	अपराह्न	सन्ध्या	सन्ध्या	सन्ध्या	कालबलम्
सिंह	वृष	मेष	कन्या ६	धनु ९	तुला ७	कुम्भ ११	कुम्भ	सिंह	मूलत्रिकोण
ह्रस्व	ह्रस्व	ह्रस्व	ह्रस्व	दीर्घ	ह्रस्व	दीर्घ	दीर्घ	दीर्घ	ह्रस्वादिक
क्षत्रिय	वैश्य	क्षत्रिय	शूद्र	विप्र	विप्र	अन्त्यज	अन्त्यज	अन्त्यज	ज्ञातयः
चतुष्पद	सरीसृप	चतुष्पद	पक्षी	द्विपद	द्विपद	पक्षी	सरीसृप	सरीसृप	पश्वादि
पुरुष	वनिता	पुरुष	नपुंसक	पुरुष	स्त्री	नपुंसक	पुरुष	पुरुष	पु. स्त्री
क्रूर	सौम्य	पाप	सौम्यपाप	सौम्य	सौम्य	पाप ५	पापः	पापः	सौम्यादि
रक्त	श्वेत	रक्त	हरित	पीत	कर्बुर	कृष्ण	कृष्ण	कृष्ण	वर्णानि
वनचर	जलचर	वनचर	ग्रामचर	ग्रामचर	जलचर	वनचर	वनचर	वनचर	संज्ञान्तरा
नृलोक	नृलोक	नाग	स्वर्ग	स्वर्ग	नाग	नाग	नाग	नाग	लोक
पृष्ठोदय	शीर्षोदय	पृष्ठोदय	शीर्षोदय	उभयोदय	शीर्षोदय	पृष्ठोदय	पृष्ठोदय	पृष्ठोदय	पृष्ठोदयादि
पित्त	कफ	पित्त	सम	सम	कफ	वात	वात	वात	प्रकृतयः
कटुक	लवण	तिक्त	मिश्रित	मधुर	क्षीराम्ल	तिक्त	तिक्त	तिक्त	रसा
व्योमदृक्	समदृक्	व्योमदृक्	तिर्यग्दृक्	समदृक्	तीक्ष्णग्दृक्	अधोदृक्	अधोदृक्	अधोदृक्	अवलोकन
पू. मुख	प. मुख	द. मुख	उ. मुख	उ. मुख	पू. मुख	प. मुख	द. मुख	द. मुख	गृहदिङ्मुख
मुक्ता	रजत	पुत्र	स्वर्ण	रत्न	रजत	लौह	अस्थि	अस्थि	पदार्थ
वृद्ध	मध्य	युवा	बाल्य	वृद्ध	मध्य	गलित	वृद्ध	वृद्ध	अवस्था
पशुस्थान	जलगृह	दग्धम	गोष्ठम्	देवस्थान	जलसमीप	ब्राह्मभू.	ब्राक्तभू.	ब्राक्तभू.	निवास
हरिवंशश्र	शिवार्चन	रुद्राभिषेक	कन्यादान	अमाङ्ग	गोप्रतिमा	मृत्युञ्जय	भुजगदा	ध्वजगदा	क्षेमोपायः
२२वर्ष	२४वर्ष	२८वर्ष	३२वर्ष	१६वर्ष	२५वर्ष	३६वर्ष	४२वर्ष	४८वर्ष	भाग्योदयः
शुष्क	सजल	शुष्क	जल	सजल	शुष्क	शुष्क	शुष्कादि	संज्ञा	
अयन	मुहूर्त्त	दिवस	ऋतु १	मास	पक्ष १	वर्ष	कालानां	उच्चात्सप्त	
सत्वं	सत्वं	तामस	राजस	सत्वं	राजस	तामस	सत्वादिगुणी	नीचंसर्वेषां	
वह्नि	अम्बु	स्कन्द	विष्णु	इन्द्र	देवी	ब्रह्मा	ग्रहणां. दे.	म.	

अत्रादयाब्दस्य प्रयोजनमाह। यः खटः स्वर्गसवतुर्भवन षड्वर्ग शुद्धक्षयस्तात्याद्रहि णा भवदति सखभाग्यादया निश्चितमिति।

काष्ठसंचयचक्रमर्कभात्			अश्वचक्रमर्कभात्			शिविकाचक्रमर्कभात्			सफलं भद्राङ्गचक्रम्		
अधः	६	पाकःसुरसः	स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलानि
शीर्षे	२	शवदाहः	शीर्षे	५	सुखम्	पूर्व	५	सुखम्	मुखे	५	कार्यहानि
मध्ये	४	सर्पभयम्	पृष्ठे	१०	लाभदं	दक्षिण	५	रोगः	कण्ठे	१	पीडनं
पूर्वे	४	मित्रागमः	पुच्छे	२	स्त्रीनाशः	पश्चिम	५	भयम्	वक्षसि	११	द्रव्यहानि
दक्षिणे	४	रोगभयं	पादे	४	रणभंगः	उत्तर	५	पीडा	नाभि	४	कलह
पश्चिमे	४	क्वाथादि	उदरे	५	अश्वनाशः	मौ.लौ.	३	शुभम्	कट्यां	६	अथनाशः
उत्तरे	४	सुखम्	मुखे	२	सुखम्	दण्डयोः	४	शुभम्	पुच्छे	३	शुभम्

बीजोप्ति चक्रं राहुभाद्दिनभावधि।

८	३	१	३	१	३	१	३	४
अशुभ	शुभ	अशुभ	शुभ	अशुभ	शुभ	अशुभ	शुभ	अशुभ

हलप्रवहण-बीजोप्तिमुहूर्त्तज्ञानम्। भ. कृ. आर्द्रा, आश्ले. पूर्वा, ज्ये. एतद्भिन्नभेषु चक्रशुद्धमहस्त्रेषु ४।६।९।१४।३० एतद्भिन्नतिथौ कुम्भ, कर्क, मेष, मकर, तुला वर्जित लग्नेषु पापैर्विबलैर्विधौ जललवे शुक्रेविधौमांसले लग्नेदेवगुरौ सत्यां रविशनिवर्ज्ये दिने हलप्रवहणं श्रेष्ठम्। हलप्रवहणोक्त नक्षत्रेषु श्र.श.पुन.,वि. भौमरहितेषुबीजोप्ति चक्रशुद्धौ च बीजवपनं शुभम्।

तैलिक चक्र अर्कभात्

स्थान	नं.	फलानि
शृङ्गे	७	सम्पत्तिः
अन्त्ये	३	शोकः
तले	३	विपत्तिः
कर्ण	७	धनम्
दारुयु.	३	वृद्धिः
सम्भार	५	सुखं

अथ मेषादिभानां स्वामिवर्णधातुसंज्ञादिबोधकचक्रमिदम्।

मेष	वृष	मिथुन	कर्क	सिंह	कन्या	तुला	वृश्चिक	धनु	मकर	कुम्भ	मीन	राशयः
भौम	शुक्रः	बुधः	चन्द्रः	सूर्यः	बुधः	शुक्रः	भौमः	गुरुः	शनिः	शनिः	गुरुः	राशीशः
रक्त	श्वेत	हरित	श्वेतारुण	पाण्डुरः	विचित्र	कृष्ण	कनक	पिङ्गल	कर्बुर	बभ्रुव	स्वच्छ	वर्णाः
क्षत्रिय	वैश्य	शूद्र	विप्र	क्षत्रिय	वैश्य	शूद्र	विप्र	क्षत्रिय	वैश्य	शूद्र	विप्र	ज्ञातयः
पित्त	वात	सम	कफ	पित्त	वात	सम	कफ	पित्त	वात	सम	कफ	धातवः
चर	स्थिर	द्विस्वभाव	चर	स्थिर	द्विस्वभाव	चर	स्थिर	द्विस्वभाव	चर	स्थिर	द्विस्वभाव	चरादिसंज्ञा
पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पु.स्त्री.संज्ञा
पृष्ठोदय	पृष्ठोदय	शीर्षोदय	पृष्ठोदय	शीर्षोदय	शीर्षोदय	शीर्षोदय	शीर्षोदय	पृष्ठोदय	पृष्ठोदय	शीर्षोदय	उभयोदय	पृष्ठादिसंज्ञा
रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	दिन	दिन	दिन	दिन	रात्रि	रात्रि	दिन	समान	बल
चतुष्पद	चतुष्पद	द्विपद	जलचर	चतुष्पद	द्विपद	द्विपद	कीट	अर्द्धद्विपद अर्द्धचतुष्पद	अर्द्धचतुष्पद अर्द्धद्विपद	जलचर	जलचर	चतुःसंज्ञा
शीर्ष	मुख	बाहु	हृदय	उदर	कटि	बस्ति	शिश्न	ऊरुद्वय	जानुद्वय	जंघाद्वा	पादद्वय	निवास
दक्षिण	अग्नि	उत्तर	वायव्य	पूर्व	उत्तर	अग्नि	याम्य	ईशान	पश्चिम	पश्चिम	ईशान	प्लवत्वादि
ह्रस्व	ह्रस्व	सम	सम	दीर्घ	दीर्घ	दीर्घ	दीर्घ	सम	सम	ह्रस्व	सम	दीर्घादि
क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	क्रूर	सौम्य	स्वभाव
पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तद	दिशा
मेष	गोच	गीतनृत्य	युद्धजल	अरण्य	स्त्रीगृह	स्वसद्म	सर्पनि	युद्धभू	वनजल	शिल्पगृह	जल	निवास
भूमि	राख्य	स्थान	समीप	भूमि	नौका	नपरभू	ब्रासभू	वाजिस्थान	समीप	भाण्डपार्श्व	समीप	स्थानानि

गजचक्रमर्कभात्			प्रयोगारम्भेऽर्कभात्			नौकाचक्रंसूर्यभुक्तभात्			शनिचक्रंशनिभात्		
स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलानि	स्थान	नं.	फलम्
शीर्षे	३	लक्ष्मी	शीर्षे	२	हानिः	स्तम्भाग्रे	३	अशुभम्	मुखे	१	अर्थनाशः
कण्ठे	३	श्रीलाभः	मुखे	१	सिद्धिः	मध्ये	६	शुभम्	द.भुजे	४	सुजयाप्तिः
मुखे	२	मरणम्	कण्ठे	३	मृत्युः	मुखे	३	अशुभम्	अङ्घ्री	६	भ्रमणं
हृदि	३	सुखम्	हस्ते	४	शत्रुभयम्	हृदि	३	अशुभम्	वा.भुजे	४	रोगभयं
अग्रपादे	४	व्याधिः	हृदये	४	इष्टाप्तिः	पृष्ठे	१	अशुभम्	हृदये	५	श्रियागमः
पृष्ठभागे	४	भीतिः	उदरे	२	हानिः	अग्रे	३	अशुभम्	मस्तके	३	राज्यलाभः
पुच्छे	४	मृतिः	कट्यां	२	इष्टाप्तिः	मुखाग्रे	३	अशुभम्	नेत्रे	२	सुसौख्यं
पृष्ठे	४	व्याधिः	चरणे	४	धनदः	मध्ये	६	शुभम्	गुह्यो	२	मृत्युभयं

वृक्षचक्रं अर्कभात्

नं.	फलम्
३	अशुभम्
३	शुभम्
४	अशुभम्
२	अशुभम्
३	शुभम्
१	अशुभम्
५	अशुभम्
२	शुभम्
४	शुभम्

हवन चक्रं सूर्य भात्त्रिभचन्द्रे।

३	सूर्य	असत्
३	बुध	सत्
३	शुक्र	सत्
३	शनि	असत्
३	चन्द्र	सत्
३	मंगल	असत्
३	गुरु	सत्
३	राहु	असत्
३	केतु	असत्

अग्निवासविचारः

शुक्लपक्षस्य प्रतिपदादारभ्य वर्तमानतिथिं यावत् या संख्या तस्याम् एकं सूर्यादारभ्य वारसंख्या च योज्य चतुर्भिर्भाजनेन यः शेषः तेन निम्नलिखितं फलं ज्ञेयम्।

सफलअग्निवास चक्रम्

शेषसंख्या	अग्निवासस्थानम्	फलम्
१	स्वर्गे	प्राणनाशः
२	पाताले	धननाशः
३,०	भूमौ	सुखम्

कथारम्भचक्रम्
(गुरुनक्षत्राद्गणनया)

नक्षत्राणि	फलम्
४	अर्थः
४	लाभः
४	सिद्धिः
४	लाभः
४	मृत्युः
४	राज्यम्
३	मोक्षः

गुरुसूर्ययोर्वलविचारः।। स्त्रीणां गुरुबलं श्रेष्ठ पुरुषाणं रवेर्बलं द्वयोश्चचन्द्र-बलं श्रेष्ठमिति गर्गेण भाषितम् ।१। जन्मत्रिदशमारिस्थः पूजयाशुभदोगुरुः। विवाहेऽथचतुर्थाष्टाद्वादशस्थोमृतिप्रदः।२। स्वोच्चे स्वभेस्वमैत्रे वा स्वांशे वर्गोत्तमे स्वाराशावत्रापि शुभः।। अथ तन्वादिद्वादशभावनां विचारोपयोगिनः श्लोकाः।। ये ये भावाः सितज्ञामरगुरुपतिभिः संयुता वीक्षिता वा। नान्यैर्दृष्टा न युक्ता यदि शुभफलदा मूर्तिभावादिकेषु।१। तन्वादिभावेषु शुभोदयेषु तद्भावनाथोपगतेक्षितेषु। तदुक्तभावस्य समृद्धि रुक्ता न पापखेटेक्षित संयुतेषु।२। नीचस्थारिपुराशिस्थः खेटाभावविनाशकः मूलस्वतुङ्ग मित्रस्थो भाववृद्धिकरो भवेत्।३। यद्भावनाथो रिपुरिफरन्ध्रेदुः स्थानयो यद्भवनस्थितस्तु। तद्भावनाशं कथयन्ति तज्ज्ञाः शुभेक्षिते तद्भवनस्य वृद्धिः। अथ ग्रहाणामुच्चनीचमूलत्रिकोणस्वगृहादिज्ञापन श्लोकाः। अजो वृषो मृगश्चैव कन्या कर्को झषस्तुला। सूर्यादीनां क्रमादेतेगदितास्तुङ्गराशयः। दशाग्निमनुयुक्तिघ्यक्षनक्षमनखाः क्रमात्। भागाः सप्तमभं तेभ्यो नीचं तैरेव भागकैः। विंशात्यंशारवेः सिंहे त्रिकोणमपरे गृहम्। इन्दोर्वृषेऽग्निभागास्तु तुङ्गमन्ये त्रिकोणकम्। मेषे कुजस्य सूर्यांशास्त्रिकोणमपरे गृहम्। तिथ्यंशैः कन्यकाराशौ विदस्तुङ्गं ततः परे। पञ्चांशकास्त्रिकोणाख्यास्तदग्रे तद् गृहं मतम्। गुरोर्धनुषि दिग्भागैस्त्रिकोणं तत्परं गृहम्। तुलार्धं तु त्रिकोणं स्याद् भृगोरर्धं परं गृहम्। विंशत्यंशैर्घटे शौरेस्त्रिकोणं सदा शेषकैः।। उच्चनीचग्रहाः। अजवृषभमृगाङ्गनाकुलीराझषवणिजौ च दिवाकरादितुङ्गाः। दशशिखिमनुयुक्तिथीन्द्रियांशैस्त्रिनवकविंशतिभिश्च तेऽस्तनीचाः।

ग्रहाः	सूर्यः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः
उच्च	०	१	९	५	३	११	६
अंश	१०	३	२८	१५	५	२७	२०
नीच	६	७	३	११	९	५	०
अंश	१०	३	२८	१५	५	२७	२०

अथ ग्रहाणां दीप्ताद्यवस्थाज्ञानम्। दीप्तः स्वस्थः प्रमुदितः शान्तो दीनोऽतिदुःखितः।। विकलश्च खलः क्रोधी नवधा खेचरो भवेत् ।१। उच्चस्थः खेचरो दीप्तः स्वस्थः स्वोच्चाधि मित्रभे। मुदितो मित्रभे शान्तस्समभे दीन उच्यते।। शत्रुभेदुः खितोऽतीवविकलः पाप संयुतः। खलः खलगृहे ज्ञेयः कोपीस्यादर्कसंयुतः।३। भावानां स्थिरकारकः। सूर्यः १, गुरुः २, कुजः ३, सोमः ४, गुरुः ५, भौमः ६, सितः ७, शनिः ८, गुरुः ९, बुधः १०, जीवः ११, मन्दश्च १२ भावकारकाः।। अथजन्मकालान्निधनर्क्षमाह। मृत्युपाद्द्वादशांशेत्रिकोणे गुरौ मृत्युरर्थात्त्रिकोणस्थतुर्ये। मृतिस्सार्कलिप्ताहतो राहुलिप्ता गणश्चचन्द्रलिप्ताप्ताराशौ तदामृत्युदः।१। भौममन्दार्तगलिप्ताहतिः कारेश्चकलिप्ताहताल्लब्धयुक्तोरविः। पातपस्मात्सदात्रिकोणेऽपि वा यत्स्थवाद्दुःक्षयेमासिं धोमान्वेदत् ।२। निधनेशद्वादशांशत्रिकोणे भास्करेमृतिः निधनेशत्रिकोणेवासूर्यादृष्टगतेऽपवा।३। पष्ठाष्टपत्यंशानां स्फुटयोग गतेशनौ। मृत्युस्तत्रविजानीयात्त्रिकोणगतेऽपि वा।४। निधनलग्नमाह। जन्मलग्नेन्दुगाचन्द्रभागाः क्रमाद्वेदपष्ठ्येश लग्नेप्रयाते। तनौमृत्युजन्माङ्गनीचोदये शून्यकेन्द्रदुष्टपाकोद्भवेदह मुक्ति भवेत्। कन्यायावैधव्ययोगाः निशाकरात्सप्तमभावसंस्था महीजमन्दागुदिवाकराश्चेत् तस्मिन्जन्मनि नैधने वा दिशंतिवैधव्यमलं मदे वा।५। व्ययेऽष्टमे भूमिसुतस्य राशौ रवौ सपापे पापतीह रण्डा।। मन्देकुलीरे सरवौतुलेऽपि धनेनहीना रमतेऽन्यलोकैः। शनौ चतुर्थे निधने व्यये वा मदालये पापयुता कुजश्चेत् ।। नेष्टः सुधांशोरपीति।। विवाहे भौमदोषः। लग्ने व्यये च पाताले यामित्रे याष्टमे कुजे। कन्या भर्तुर्विनाशाय भर्ता कन्याविनाशकः। भौमदोषपरिहारः। जामित्रे चयदा सौरिर्लग्ने वा हिबुकेऽथवा। अष्टमे द्वादशे वापि भौमदोषो न विद्यते। अजे लग्ने व्यये चापे पाताले वृश्चिके तथा द्यूने मीने घटे रन्ध्रे भौमदोषो न विद्यते। यथाभौमस्तथाराहुस्तथैवास्तिशनैश्चरः। तेषां स्थानानि संश्रित्य भौमदोषं विचारयेत्। सबले गुरौ भृगौ वा लग्ने द्यूनगेऽपिवाथवा भौमे। वक्रिणि नीचारिगृहस्थे वाऽर्कस्थेऽपिवा न कुजदोषः।

अथ रोगार्तस्येष्टकालवशाद्वाधाज्ञानम्। तिथिवारश्च नक्षत्रं लग्नं यामश्च संयुतम्। वसुभिश्चहरेद्भागं शैषे वाधा नियोजयेत् हये ७ ग्नौ३ देववाधाः स्यात् पितरो नेत्र दन्तिनः २।८ षट्चतुर्थेभूतत्राता १।४ ग्रहाणामेकपञ्चके १।५। भक्ते द्वादशभिः शेषे जीवनं मरणं वदेत्। रामवाणरसाष्टौ च नन्दरुद्रायश्च (३।५।६।८।९।११) जीवति। एकः पक्षे २ युगः ४ सप्त दशा ७।१० केः १२ नात्रजीवति। तदपिराज मार्तण्डे। वारर्क्षङ्क तिथिदिशा परमिति संयोज्य नागैर्भजेल्लब्ध्यांकेन फलं च नाग ८ नयने २ दोषं पितुनन्यिा। सप्ते ७ सममिते ३ सुरस्य विदिते ६ व वेदे ४ तथा। प्रेतस्यापि च खेचरस्य विदिते चन्द्रे १ च वाणधिके ५। लब्धांक त्रिगुण ३ तथा वसुयुत वेदेन गुण्यं ततः सप्ताप्तेऽधिकं यथा विधुमितं कौल्यञ्च दोषं वदेत्। ग्राम्य वन्यभवं च राजकुलजं स्याच्छत्रजं एक्तिजं। शून्ये व्यामनवं तथास्यविविधोपायेश्च शांतिं वदेत्। कौल्यहोमद्विजार्चनै शुभकरं ग्राम्य चतुष्कोणके। होमे वन्यभवेतिथिवर-भवेभोज्यैश्च वस्त्रेण वा। राज्ये तीर्थपदे तथाप्यरिकृतेशक्तिक्रियादानती। गायत्री हि पंक्तिविधवे चाकाशजो दीपतः।

भद्रावासज्ञानम्। कुंभ कर्क द्वये मर्त्येस्वर्गेऽब्जत्रयेऽलिगे। स्त्रीधनूर्जूकनर्केऽधो भद्रा तत्रैव तत्फलम्।। अज-त्रयेऽब्जेऽलिंगे च भद्रा स्वर्लोकचारिणी। कन्याद्वये धनुर्युग्मे चन्द्रे भद्रारसातले। कुम्भे मीने तथा कर्के सिंहे चन्द्रे भुवि स्थिता। भूर्लोकस्था सदात्याज्या स्वर्ग पातालगा शुभा। ज्ञेया त्रन्द्रप्रवाह त्रिभुवनविजयामर्त्य संस्था विवर्ज्या। भद्रावासफलम्। स्वर्गे भद्रा शुभ कार्य पाताले च धनागमम्। मृत्युलोके यदा भद्रा सर्वकार्य विनाशिनी।। भद्राकृत्यम्। वधबंध विषान्यस्त्र छेदनोच्चाटनादि यत्। तुरङ्ग महिषोष्ट्रादि कर्म विष्टयां हि सिद्ध्यति।। भद्रादिदोषपरिहारः। दिवाभद्रा यदा रात्रौ रात्रि भद्रा यदा दिने। न तत्र भद्रादोषस्तु सा भद्रा भद्रदायिनी।। विष्टिरङ्गारकश्चैव व्यतिपातश्च वैधृतिः। प्रत्यरिर्जन्मतारा च मध्याह्नात्परतः शुभाः।।

तात्कालिककरणवशेन संक्रान्तीनां वाहनादिज्ञानाय चक्रम्

करण	बव	बालव	कौलव	तैतिल	गर	वणिज	विष्टि	शकुनि	चतुष्प	नाग	किंस्तुन
स्थिति	निवि.	उपवि.	उर्ध्व	सुप्त	निविष्ट	निवि.	निविष्ट	उर्ध्व	सुप्त	सुप्त	ऊर्ध्व
तत्फलं	सम	मध्यम	श्रेष्ठ	महर्घ	मध्यम	मध्यम	मध्यम	समर्घ	महर्घ	महर्घ	समर्घ
वाहन	सिंह	व्याघ्र	वाराह	गर्दभ	हस्ती	महिष	अश्व	श्वान	मेष	वृषभ	कुक्कुट
उपवा.	गज	अश्व	वृषभ	मेष	गर्दभ	उष्ट्र	सिंह	शार्दूल	महिष	व्याघ्र	वानर
तत्फल	भीतिः	भयम्	पीड़ा	सुभिक्ष	लक्ष्मी	क्लेश	स्थैर्य	सुभिक्ष	क्लेश	स्थैर्य	मृत्यु
वस्त्र	श्वेत	पीत	हरित	पांडु	आरक्त	श्याम	कृष्ण	चित्र	कंबल	नग्न	धनाय
उपव.	श्वेत	रक्त	चित्र	पीत	नील	कंबल	पट्ट	अजिन	कुसुम	वल्कल	वेणव
आयुद्धे	बन्दूक	गदा	खड्ग	दण्ड	धनुष	तोमर	कुन्त	पाश	अंकुश	शस्त्र	वाण
भक्ष्य	अन्न	पायस	भक्ष	पक्वान्न	दुग्ध	दधि	चितान्न	गुड़	मधु	घृत	शर्करा
लेपन	कस्तूरी	कंकुम	चन्दन	मृति.	गौरी	महावर	ओतु.	हरिद्रा	कज्जल	अगर	कपूर
जातयः	देवता	भूत	सर्प	पक्षी	पशु	मृग	द्विज	क्षत्रिय	वैश्य	शूद्र	वर्णसं.
पुष्प	पुत्रांग	जाती	वकुल	केतकी	विल्व	अर्क	दूर्वा	कमल	वेला	पाटल	जपा
भो.पा.	सुवर्ण	रौप्य	ताम्र	कांस्य	लोह	खप्पर	पत्र	वस्त्र	कर	भूमि	काष्ठ
भूषण	नूपुर	कंकण	मोती	प्रवाल	मुकुट	मणि	गुंजा	कौड़ी	नीलम	वज्र	सुवर्ण
कंचुकी	विचित्र	पीत	हरित	भूर्जप	सित	पांडु	नील	कृष्ण	चर्म	वन्दल	धूम्र
स्नान	गङ्गा	यमुना	सरस्वती	मंदाकिनी	नर्मदा	कृष्णा	गोदावरी	भागीरथी	तुंगा	कावेरी	कृष्णा
वय	बाल	कुमार	गताल.	युवा	पौढ़ा	प्रगल्भा	वृद्धा	बन्ध्या	बन्ध्या	पुत्रार्थि	प्र.चा.

मासेषु शून्यतिथ्यादिज्ञानाय चक्रमिदं शुभे न सत्

चैत्र	वैशाख	ज्येष्ठ	आषाढ़	श्रावण	भाद्र.	आश्वि.	कार्त्तिक	मार्ग	पौष	माघ	फाल्गुन	मासा
९ ति.	१२	कृ.१४	कृ.६	३	१	१०	कृ.५	७	४	कृ.५	कृ.४	शू.ति.पर
८ ति.	१२	शु.१३	शु.	२	२	११	शु.१४	८	५	शु.६	शु.३	शू.ति.पर
अश्विनी रोहिणी	चित्रा स्वाती	उ.षा. पुष्य	पू.फा. धनिष्ठा	उ.षा. श्रवण	शत. रेवती	पू.भा.	कृत्तिका मघा	चित्रा विशाखा	आर्द्रा अ.ह.	श्रवण मूल	भरणी ज्येष्ठा	शून्य नक्षत्राणि
कु.११	मी.१२	वृ.२	मि.३	मे.१	कं.६	वृ.८	तु.७	ध.९	क.४	म.१०	सि.५	राशयः

अथ तिथिवारयोर्योगान्मृत्युयोगज्ञानमाह

सूर्यः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	वारः
१।६।११	२।७।१२	१।६।११	३।८।१३	४।९।१४	२।७।१२	५।१०।१५	तिथिः

अथ भद्राया मुखपुच्छादिपरिज्ञानम्

४	८	११	१५	३	७	१०	१४	आसां तिथीनाम्
प.	आ.	उ.	नै.	ई.	द.	वा.	पू.	आसु दिग्विदिक्षु
५	२	७	४	८	३	६	१	एषु यामेष्वादौ मुख प्रहरा
५	५	५	५	५	५	५	५	विष्टेर्मुखघटी ५ कृष्णे शु.
८	८	६	३	७	२	५	४	एषु यामेष्वन्त्यम् पुच्छ प्रहर
३	३	३	३	३	३	३	३	घटित्रयं पुच्छं शुक्ले शुभं

नक्षत्रतारकामानोक्तप्रयोजनं विवाहेनक्षत्र ज्ञारका तुल्यैर्वर्षस्तु सदसत्फलावाप्ति-रितयुक्तं वराहेण। नक्षत्रमुद्वाहे। फलमद्वैस्तारकामितं तदसत्। दिवसे ज्वरस्य नाशौ व्याधरन्यस्य वा वाच्यम्।। यथाश्विन्यास्तिस्त्रस्तारा अतस्तदाशुभं फलं त्रिभिर्वर्षैर्वाच्यम् ।।

अथसंक्रान्ति वाहनादीनां दुष्टफलंतदाह वाहनत्र सुधाहारादीनां वृत्युपजीविनाम्। विनाशः स्याच्च संक्रान्तेर्वस्त्रादीनां महर्घता। स्थितनि विष्टे सुप्तानां तथा ज्ञेय विनाशनम्।।

स्थूल चन्द्रशृंङ्गोन्नति ज्ञानम् मीनमेषगतश्चन्द्रो भवेद्याम्योन्नतं सदा। समशृंङ्गो वृष कुम्भे शेषभेतुत्तरोन्नतः। याम्योन्नते च दुर्भिक्षं समत्वञ्च समे विधौ। सुर्भिक्षं सौम्यादिभागे चोन्नते शशलांच्छने। मूलाधारे विधौ भौति प्रोदिते संहती रजः।

नक्षत्राणां स्वामिशुभाशुभादिविशेषसंज्ञा

नक्षत्राणि	स्वामिनः	शुभाशुभ	ज्ञातयः	संज्ञा	मुखम्	घ.उ.ने.	यात्रादौदोहदम्
अश्विनी	अश्विनीकु.	शुभम्	वैश्यः	ल.क्षि.	तिर्यक	५०	तिलतण्डुल
भरणी	यमः	नाशकः	चाण्डालः	उ.क्रू.	अधः	२४	साक्षतमाष
कृतिका	वह्निः	अशुभम्	ब्राह्मणः	मि.सा.	अधः	३०	माष
रोहिणी	ब्रह्मा	शुभम्	शूद्रः	ध्रु.स्थि.	ऊर्ध्वः	४०	गव्यम्
मृगशिरा	चन्द्रः	शुभम्	कृषकः	मृदुमै.	तिर्यक	१४	गोघृतम्
आर्द्रा	शिवः	शुभम्	क्रूरजाति	दा.ति.	ऊर्ध्वः	२१	दुग्धम्
पुनर्वसु	अदितिः	शुभम्	वैश्यः	च.च.	तिर्यक	३०	हरिणमांसम्
पुष्य	गुरुः	शुभम्	क्षत्रिय	ल.क्षि.	ऊर्ध्वः	२०	मृगरक्तम्
श्लेषा	सर्पः	अशुभम्	चाण्डालः	ती.दा.	अधः	३२	पायसम्
मघा	पितरः	शोकदः	शूद्रः	उगक्रूरः	अधः	३०	वाषमांसम्
पू.फा.	भगः	अशुभम्	ब्राह्मण	उगक्रूरः	अधः	२०	मृगमांसम्
उ.फा.	अर्यमा	शुभम्	क्षत्रियः	ध्रु.स्थि.	ऊर्ध्वः	१९८	शशकमांसम्
हस्त	सूर्यः	शुभम्	वैश्यः	लघु.क्षि.	तिर्यक	२१	शालि
चित्रा	त्वष्टा	शुभम्	कृषकः	मृ.मै.	तिर्यक	२०	प्रियंगु
स्वाती	वायुः	शुभम्	क्रूरजाति	च.च.	तिर्यक	१४	अपूपम्
विशाखा	इन्द्राग्नि	अशुभम्	चाण्डालः	मि.सा.	अधः	१४	नानापक्षिमांस
अनुराधा	मित्रः	शुभम्	शूद्रः	मृ.मै.	तिर्यक	१०	सत्फल
ज्येष्ठा	इन्द्रः	शुभम्	कृषकः	ती.दा.	तिर्यक	१४	कूर्ममांसम्
मूल	राक्षसः	क्षयः	क्रूरजाति	ती.दा.	अधः	५६	सारिकमांसम्
पू.षा.	जलम्	धनहानिः	ब्राह्मणः	उगक्रूरः	अधः	२४	गोधिकमासं
उ.षा.	विश्वेदेवाः	हानिः	क्षत्रियः	ध्रुव.स्थि.	ऊर्ध्वः	२०	शल्वमांसम्
श्रवण	विष्णु	वृद्धिः	चाण्डालः	च.च.	ऊर्ध्वः	१०	कृशरान्नम्
धनिष्ठा	वसवः	शुभम्	कृषकः	च.च.	ऊर्ध्वः	१०	मुद्गमोदकं
शतभिष	वरुणः	शुभम्	क्रूरजाति	च.च.	ऊर्ध्वः	१८	यवपिष्टम्
पू.भा.	अजैकप.	अशुभम्	ब्राह्मणः	उगक्रूरः	अधः	१६	मत्यान्नम्
उ.भा.	अहिर्बु.	शुभम्	क्षत्रियः	ध्रु.स्थि.	अधः	२४	चित्रितान्नम्
रेवती	पूषा	शुभम्	शूद्रः	मृ.मै.	तिर्यक	१०	दध्योदनम्

अथ तिथिवारयोर्भवारयोगादनेकयोगानां बोधकचक्रमिदम्

योग नामानि	क्रकव	दग्ध	विषा.	हुताश	यम घंट	अमृत सिद्धि	दग्ध योग	यम दंष्ट्र	सर्वार्थसिद्धि
सूर्यः	१२	१२	४	१२	मघा	हस्त	भरणी	म.ध.	ह.मू.पु.अश्वि.उ.
चन्द्रः	११	११	६	६	विशाखा	मृग	चित्रा	वि.मू.	पु.श्र.रो.मृ.अनु.
भौमः	१०	५	७	७	आर्द्रा	अश्वि.	उ.षा.	कृ.भ.	अ.उ.भा.कृ.श्ले.
बुधः	९	३	२	८	मूल	अनु.	धनि.	पू.षा.पु.	रो.अनु.ह.कृ.मृ.
गुरुः	८	६	८	९	कृतिका	पुष्य	उ.फा.	उषा	रे.अनु.अ.पु.पु.
शुक्रः	७	८	९	१०	रोहिणी	रेवती	ज्ये.	रो.अनु	रे.अनु.अश्वि.पु.पु.
शनिः	६	९	७	११	हस्त	रोहिणी	रेवती	श्र.श.	श्र.रो.स्वा.

नक्षत्रस्य पादवशाच्चात्र कष्टावलोकनचक्रम्

ज्वरादिरोगोत्पत्तौ		अथ भस्यपादवशादत्र दिनसंख्या				
दि.सं.	दानादि	१च	२च	३च	४पा	जपार्थमंत्रा
दि.९	भोजन	९	११	१०	२०	मृत्युञ्जयमंत्रजपः
दि.११	गोत्रादि	०	८०	४०	११	यमयमत्वेतिमंत्रः
दि.९	स्वर्णदान	९	११	१६	२८	अग्निमूर्धेतिमंत्रः
दि.७	घृतदान	७	५	१८	३०	ब्रह्मयज्ञेतिमंत्रः
मा.१	तिलदान	९	१८	७	१०	इमं देवेतिमंत्रः
मृतिः	गोदान	०	१४	०	०	नमस्तेरुद्रमंत्रः
दि.७	पित्तल	७	७	२	२१	अदितिर्द्यौर्मंत्र
दि.७	तैलान्न	७	७	१०	२१	बृहस्पतेतिमंत्रः
मृतिः	गोजाऽदि	०	७	४१	०	नमोस्तुसर्पेतिमंत्रः
दि.२०	वस्त्राज्य	१५	१५	१७	२०	पितृभ्यइतिमंत्रः
मृतिः	भोजन	०	१४	०	३०	भगप्रणोत्तमंत्रः
दि.७	अन्नदान	७	१७	७	६०	अर्यमणमंत्रः
दि.५	तिलदान	११	९	१५	०	उदुत्यंजातवेदमंत्रः
दि.११	दुग्धदा.	११	१७	९	१६	त्वष्टातुर्येतिमंत्रः
मृतिः	गोघृत	६०	०	३०	०	वायोरानेतिमंत्रः
दि.१५	गोस्वर्ण	१५	१२	४	१३	इन्द्राग्नि इतिमंत्रः
स्थिरः	गोघृत	६०	९	३६	६०	नमोमित्रेतिमंत्रः
मृतिः	तिलान	५९	९	६	४	त्रातारामीन्द्रेतिमंत्रः
दि.९	रौप्योपान	०	१५	१५	६	मातापुत्रेतिमंत्रः
मृतिः	गोमृत्ता	०	२४	२४	१०	आपोधर्मेतिमंत्रः
मा.१	भोजन	३०	२४	२६	१६	विश्वेदेवतिमंत्रः
दि.११	श्रीफल	६०	४	६	९	विष्णोरराडितिमंत्रः
दि.१५	अश्वान्न	१५	४५	२०	२१	वसौःपवित्रेतिमंत्रः
दि.११	भोजनान्न	०	१२	३	२३	वरुणस्यमंत्रः
मृतिः	भोजन	०	१	२१	१९	अजैकचरणेतिमंत्रः
दि.७	अन्नदान	१०	११	९	१५	अहिर्बुध्न्येतिमंत्रः
स्थिर	वृषदान	१८	१	१९	२०	पृषन्तवव्रतेतिमंत्रः

अथसंक्रान्तेमुहूर्त्तज्ञानम्

मु.	संज्ञा	नक्षत्राणि
४५	वृहत्	उ.३,रो.विशा.पुन.
१५	जघन्या	श्ले.ज्ये.श. भ.स्वा.आ.
३०	समा	मृ.रे.चि.अनु.ह. अ.पु.धनि.अभि. कृ.श्र.म.पु.३,मू.

एवञ्चान्द्र दर्शनेऽपि मुहूर्त्त ज्ञानं ततः फलञ्च

वारबेलाज्ञानाय चक्रम्

वाराः	दिने	रात्रौ
सूर्यः	४।५	६।४
चन्द्रः	७।२	७।४
भौमः	६।२	२
बुधः	५।३	६।४
गुरुः	६।८	५।८
शुक्रः	३।४	३
शनिः	६।८	६।१

दिने- रवौ वर्ज्यं चतुष्पञ्च सोमे सप्त द्वयन्तथा। कुजे पष्ठ द्वय श्चैव बुधे पञ्च तृतीयकम्। गुरौ षष्ठाष्टकश्चैव शुक्रे वेद तृतीयकम्। शनो वाद्यन्त षष्ठका। वारवेलेति निन्दिता।। रात्रौ- रवौ रसाब्धी हिमगौ हयाब्धी द्वयं महीजे च बुधे रसाब्धी। गुरौ शराष्टौ भृगुजे तृतीये शनौ रसाद्यं निशिवारवेला।

नष्टवस्तुज्ञानाय सुलोचनादिसंज्ञा

संज्ञा	नष्टवस्तु	लाभालाभ	भाना	स्वरूपाणि
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	३	अश्वमुखम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	३	योनिस्वरूपम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	८	क्षुरकाकृतिः
अन्ध	पूरब	शीघ्रलाभ	५	शंकटवत्
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	३	मृगास्यम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	१	मणिसदृशम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	४	गृहसदृशम्
अन्ध	पूरब	शीघ्रलाभ	३	वाणाकृतिः
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	५	चक्राकारम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	५	गृहसदृशम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	२	मंचकाकृति
अन्त्य	पूरब	शीर्घलाभ	२	खट्वाकारम्
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	५	हस्ताकारम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	१	मौक्तिकम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	१	प्रवालाकारम्
अन्ध	पूरब	शीर्घलाभ	४	तोरणसमम्
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	४	बलिसदृशम्
मध्य	पश्चिम	दूरेश्रव.	३	कुण्डलाकृतिः
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	११	सिंहपुच्छवत्
अन्ध	पूरब	शीघ्रलाभ	२	गजदन्तसमम्
मन्द	दक्षिण	यत्नलाभ	२	मंचकसदृशम्
सुलोचन	उत्तर	दूरश्रव	३	विमानसदृशम्
अन्ध	पूरब	अलाभ	४	मृदङ्गाकृतिः
मन्द	दक्षिण	शीघ्रलाभ	१०	वर्तुलम्
मध्य	पश्चिम	यत्नलाभ	२	मंचाकाकारम्
सुलोचन	उत्तर	अलाभ	२	युग्मसदृशम्
अन्ध	पूरब	शीघ्रलाभ	३२	मर्दलाकारम्

अथ दिनमानस्य १६ कलांशेन्दुर्मुहूर्त्तादिज्ञानम्

सूर्यः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	वासराः
१४	९।१२	२।४	८	६।१२	४।६	१।२	दुष्टक्षण
१४	१२	१०	८	६	४	२	दि.कुलिका
१३	११	९	७	५	३	१	रा.कुलिका
६	४	२	१४	१२	१०	८	कंटकक्षण
८	६	४	२	१४	१२	१९	कालवेला
७।८	१०।१४	२।४	९।१०	१५।१६	५।६	११।१२	अर्धयाम्
१०	८	६	४	२	१४	१०	यमघंट

अत्रदोषकालमाह

निधनंप्रहारार्धे तु निः स्वत्वं यम घंटके। कुलिके सर्वनाशः स्याद्रात्रावेतो न दोष भाकः।।१।। (वशिष्ठः)

Scanned with CamScanner

अथारिष्टशान्तये शताक्षरागायत्रीमंत्रजपविधिः।।

[LEFT_A]

अथारिष्टशान्त्येमहामृत्युञ्जयवैदिकमंत्रजपविधिः

[LEFT_B]

अथगोचराद्यैः ग्रहकृतानिष्टस्य शमनाय प्रत्येकग्रहाणां दानपदार्थानि

सूर्यदानम्	चन्द्रदानम्	भौमदानम्	बुधदानम्	गुरुदानम्	शुक्रदानम्	शनिदानम्	राहुदानम्	केतुदानम्
माणिक्य	वंशपात्र	विद्रुम,पृथ्वी	कांस्यपात्र	पीतधान्य	श्वेतचन्दन	नीलम, तिल	सतधान्य	कम्बल,कस्तूरी
गोधूम, गुड़	श्वेतचावल	मसूर, द्विदल	हरितवस्त्र	पीतवस्त्र,सुवर्ण	श्वेतचावल	माषान्न, तेल	माषान्न,हेमनाग	माषान्न
सवत्सागौ	श्वेतवस्त्र	गोधूम	गजदंत, घृत	घृत, पीतपुष्प	श्वेतचित्रवस्त्र	कृष्णवस्त्र	नीलवस्त्र,गोमेद	वैदूर्यमणि
कमलपुष्प	श्वेतचन्दन	रक्तवृषभ	मुद्ग, पन्ना	पीतफल	श्वेतपुष्प	कुल्थी, लोहा	कृष्णपुष्प	कृष्णपुष्प
नूतनगृह	श्वेतपुष्प	गुड़, रक्तचन्दन	सुवर्ण, दासी	पुखराज	रजत, हीरा	महिषी	खड्ग, तिल	तिलतैल
रक्तचन्दन	चाँदी, रजत	रक्तवस्त्र	सर्वपुष्प, रत्न	हरिद्रा	घृत, सुवर्ण	कृष्णधेनुः	तेल, लोह	रत्न, सुवर्ण
रक्तवस्त्र	वृषभ, घृत	रक्तपुष्प	कर्पूर, शास्त्र	पुस्तक, मधु	श्वेताश्व, दधि	कृष्णपुष्प	शूर्प, कम्बल	लोहा, बकरा
सुवर्ण, ताम्र	शङ्ख, दधि	सुवर्ण, ताम्र	अनेक फल	लवण, शर्करा	सुगंधद्रव्याणि	उपानह	सतिलताम्रपात्र	शस्त्र
केशर, मूँगा	मोती, कर्पूर	केशर, कस्तूरी	पटरसभोजन	भूमि, छत्र	शर्करा,गो,भूमि	कस्तूरी,सुवर्ण	सुवर्ण, रत्न	सप्तधान्य
वरणदक्षिणा	वरणदक्षिणा	वरणदक्षिणा	वरणदक्षिणा	वरणदक्षिणा	वरणदक्षिणा	वरणदक्षिणा	वरणदक्षिणा	वरणदक्षिणा
ज.सं.७०००	ज.सं.११०००	ज.सं.१००००	ज.सं.९०००	ज.सं.१९०००	ज.सं.१६०००	ज.सं.२३०००	ज.सं.१८०००	ज.सं.१७०००

अथ योगिनीदशाकृतारिष्टशमनाय जपार्थ मंगलादीनां मंत्राः

मंगलामंत्रः	अथ पिंगलामंत्रः	धान्यामंत्रः	अथ भ्रामरीमंत्रः	भद्रिकामंत्रः	उल्कामंत्रः	सिद्धामंत्रः	सङ्कटामंत्रः
ॐह्रींमंगले मंगलायैस्वाहा	ॐग्लौं पिंगलेबैरिकारिणिप्रसीदफट्स्वाहा	ॐश्रीं धनदे धान्यैस्वाहा	ॐभ्रामरिजगताधीश्वरी भ्रामरीक्लींस्वाहा	ॐभद्रिके भद्रदेहिअभद्रं नाशयस्वाहा	ॐउल्कमम रोगं नाशय जृंभयस्वाहा	ॐह्रीं सिद्धे मे सर्वमानस साधयस्वाहा	ॐह्रीं सङ्कटे मम रोगं नाशयस्वाहा

अथात्रग्रहाणामेकक्षभोगफलसमयादिज्ञानम्

सूर्यः	चन्द्रः	मंगलः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	राहुः/केतु	ग्रह
मा.१	दि.२।	मा.१।	मा.१	मा.१३	मा.१	मा.३०	मा.१८	एकक्षभोग
आदौ	मध्ये	आदौ	सदा	मध्ये	मध्ये	अन्त्ये	अन्त्ये	फलसमय
दि.५	घ.३	दि.८	दि.७	मा.२	दि.७	मा.६	मा.३	गन्तव्यराशेः प्राक्फलदा

अथसर्वग्रहाणां दोषापनुत्तये सामान्यौषधयः:

सर्षपदेवदारु	हरिद्रा	लोध्र	सरपुङ्खा	कुष्ठ	तीर्थोदक
धानलावा	बरियरा	लजालु	नागरमोथा	कंगुनी	

एतैस्सर्वाभिः स्नानंप्रोक्तं दानपुरस्सरम्। एतत्सामान्यतः सर्वग्रहपीडोपशान्तये। [illegible] मंत्रतोभयम्। तथास्नानविधानेनग्रहदोषः प्रणश्यति।

अथात्रषड्भानि

जन्म	९	मृत्युभयः
कर्म	१०	कर्मनाशः
संघात	१६	बंधुनाशः
समुदाय	१८	सुखनाशः
विनाश	२४	देहनाशः
मानस	२५	मनस्तापः

आवश्यकेऽनिष्टतिथ्यादौदानम्

तिथौ	वारे	नक्षत्रे	करणे	योगे
तण्डुल	रत्नं	गौ	धान्यम्	सुवर्ण
चन्द्रः शंख	भद्रा धान्यं	ताम्र लवणं	ब्राह्मणाय दत्वा तत्कर्म कार्यम्	

अथात्रमासिजनिभेर्विवासरादौफलम्

सूर्यः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	वाराः
गमनम्	सुभोज्यं	वह्निभयं	सन्मति	वस्त्रलाभ	सौख्यं	दुःखं	फलं

अथवारदोषशमनार्थदानमाह।। भानुस्ताम्बूलदानाद्हरतिरणां वैकृतं वासरोत्थं। सोमः श्रीखण्डदानादवनितनयः [illegible] भोजनात् पुष्पदानात्। सौम्यः शुक्रस्य मंत्री हरिहरनमनाद्भार्गवः शुभ्रवस्त्रैस्तैल स्नानात्भानुदिनकरतनयो ब्रह्मनत्वाघरत्र।।१।। इति।।

वर्षपत्रे मुख्यादानम्	ग्रहाः	तंत्रसारोक्तमंत्राः
दानम्	सूर्यः	ॐ घृणिः सूर्याय नमः
चावल	चन्द्रः	ॐ सों सोमाय नमः
सुवर्ण	भौमः	ॐ अं अंगारकाय नमः
कांस्य	बुधः	ॐ बुं बुधाय नमः
पात्र	गुरुः	ॐ बृं बृहस्पतये नमः
घृत	शुक्रः	ॐ शुं शुक्राय नमः
श्वेतवस्त्र	शनिः	ॐ शं शनैश्चराय नमः
वर्णदक्षिणा	राहुः	ॐ रां राहवे नमः

ग्रहाणां धारणमणयः

सूर्य	माणिक्यम्	विद्रुमम्
चन्द्र	मोती	चाँदी
भौम	मूँगा	मूँगा
बुध	पन्ना	सोना
गुरु	पुखराज	मोती
शुक्र	वज्र	चाँदी
शनि	नीलम्	लोहा
राहु	गोमेद	लाजावर्त
केतु	वैदूर्य	लाजावर्त

एकस्मिन्नेव कोष्ठात्मके यंत्रः मणिन्यासक्रम

ऐशान्यां	पूर्वे
बुध पन्ना	शुक्र हीरा
उत्तरे	मध्ये
गुरु पुष्पराज	सूर्य माणिक
वायव्य	आग्नेय
केतु वैडूर्य	चन्द्र मोती
पश्चिम	दक्षिणे
शनि नीलम	भौम मूँगा
नैऋत्य राहु गोमेद	

अथ सर्वग्रहणां राशिफलनियमः। राश्यादिगौ रविकुजौ फलदौ सितेज्यौ मध्ये सदा शशिसुतश्चरमेऽब्जमंदौ। अध्वान्नवह्निभयसन्मति वस्त्रसौख्य दुःखानि मासि जनिभे रविवासरादौ। **अथग्रहाणां राशिभुक्तसंख्याविचारः।** मासं शुक्रबुधादित्तयः सार्धमासं तु मंगलः। त्रयोदश गुरुश्चैव सपादद्विदिनं शशी। राहुस्त्वष्टा दशान्मासांस्त्रिंशन्मासान्शनैश्चरः। यथा राहुस्तथा केतू राशिभुक्ताः प्रकीर्तिताः। **अथ शनि पादविचारः।** तनौ (१) रसे (६) रुद्र (११) सुवर्णपादे द्वि (२) पंच नंदा रजतं शुभं च। त्रि (३) सप्त (७) दिक् (१०) ताम्रपदं वदन्ति तुर्याष्टमार्के (४) (८) (१२) खलु लोहकष्टम्। **अथ ह्रस्व शनिफलम्ः।** कल्याणी प्रददाति वै रविसुतो राशेश्चतुर्थाष्टमे व्याधिं बंधुविरोधदेशगमनं क्लेशं च चिंताधिकम्। मृत्युं चैव करोति चापि मनुजं दुःखादिवह्नेर्भयं लाहं शस्त्रभयं सदैवमसुखं कुर्यादसौ सर्वदा। **अथ दीर्घ शनिफलम्ः।** राशौ द्वादश १२ मूर्ध्नि जन्म १ हृदयो पादौ द्वितीये २ शनिर्नानाक्लेशकरोऽतिदुर्जनभयं पुत्रान्पशून्पीडयेत्। हानिः स्यानमरणं विदेशगमनं सौख्यं च साधारणं रामाऋद्धिविनाशनं प्रकुरुते तुर्याष्टमे वाथवा। **अथ जन्मराश्युपगशतशने सुवर्णादिपाद ज्ञानम्।** जन्माङ्गरुद्रेषु सुवर्णपादम् द्विपञ्चनन्दे रजतस्य पादम्। त्रिसप्तदिक्ताम्रपदं वदन्ति शेषेषु राशिष्विह लौह पादम्। लौहे धनविनाशः स्यात्सर्वसौख्यञ्च काञ्चने ताम्रेण समता ज्ञेया सौभाग्यं रजते भवेदिति।

स्मार्तकर्मक्रमः। धर्मसिन्धौ। संकल्प शान्तिः वाग्विप्रवरणं भूतनिःसृतिः पञ्चगव्यैर्भूमिशुद्धिर्मुख्यदैवत पूजनम्। देवतान्वाहितिः पात्रासादनंहविषां कृतिः यथाक्रमंत्यागहोमाविति पूर्वाङ्गक्रमः पूजास्विष्टनवाहुत्यो बलिः पूर्णाहुतिस्तथा। पूर्ण पात्राभिषेकाद्योग्न्यर्चनान्तेऽभिषेचनम्। मानस्तोकेतिभूतिश्च देवपूजाविसर्जने। श्रेयग्रहोदक्षिणादिदानं कर्मेश्वरार्पणम्। क्रमोऽयमुत्तराङ्गानां स्मार्तकर्मष्वयं विधिः।।

ग्रहाणां बीजमन्त्राः

सूर्यः-	ॐ ह्रीं ह्रौं सूर्याय नमः।
चन्द्रः-	ॐ ऐं क्लीं सोमाय नमः।
भौमः-	ॐ हूं श्रीं भौमाय नमः।
बुधः-	ॐ ऐं श्रीं श्रीं बुधाय नमः।
गुरुः-	ॐ ह्रीं क्लीं हूं बृहस्पतये नमः।
शुक्रः-	ॐ ह्रीं श्रीं शुक्राय नमः।
शनिः-	ॐ ऐंह्रीं श्रीं शनैश्चराय नमः।
राहुः-	ॐ ऐं ह्रीं राहवे नमः।
केतुः-	ॐ ह्रीं ऐं केतवे नमः।

अथग्रहाणां होमार्थसमिधा। अर्कः पलाशः खदिरस्त्वपामार्गोऽथपिप्पलः। औदुम्बरः शमीदूर्वाकुशाश्चसमिधः क्रमादित। **अथग्रहाणां होमप्रमाणम्।।** एकैकस्याष्टशतकमष्टा विंशतिरेव वां। होतव्या मधुसर्पिभ्यां सहस्त्रं चाष्टसंयुतम्।१। **सन्तानप्रदमन्त्रौ।** देवकीसुत गोविन्द वासुदेव जगत्पते। देहि मे तनयं कृष्ण त्वामहं शरणंगतः। कौशलया शुशुभे तेनपुत्रेणामिततेजसा। यथा वरेणदेवानामदितिर्वज्र पाणिना। सपादलक्षजपः तिलपायसघृतैर्दशांशहवनं। तद्दशांश तर्पणम्। तद्दशांश ब्राह्मणभोजनम्।। **जन्मराशिनामराश्योः प्रधानतानिर्णायते।** विवाहेसर्वमाङ्गल्ये यात्रायां ग्रहगोचरे। जन्मराशेः प्रधानतवं नामराशिं न चिन्तयेत्। देशे ग्रामे गृहे युद्धे सेवायां व्यवहारके। नामभाश्चिन्तयेत्सर्वं जन्म राशिं न चिन्तयेत्। अन्येप्यावश्यककार्यविषये बृहस्पतिनाभिहितः। मास प्रयुक्त कार्येपुमूढत्वं गुरूशुक्रयोः। न दोषकृन्मलो मासो गुर्वादित्यादिकं तथा।।इति।। **त्रिधाशान्तिः** ज्योतिः प्रकाशे- यथोक्तमौषधि स्नानं ग्रह विप्रार्चनं तथा। ग्रहान्नुद्दिश्यहोमोवात्रिधाशान्तिर्बुधैः स्मृताः।१। श्रीपतिः। देवब्राह्मणवन्दनाद्गुरुवचः संपादनात्प्रत्यहं साधनामपि भाषणाच्छ्रुतिरवोछ्रेयः कथाकर्णनात्। होमादध्वर दर्शनाच्छुचिमनो भावाज्ज पाद्दानतो नो कुर्वन्ति कदाचिदेवपुरूपस्यैवंग्रहापीडनम् ।२।

अथ पित्रादीनामभावे कस्य कन्यादानाधिकारः। अत्राहयाज्ञवलक्यः। पितापितामहोभ्रातासकुल्योजननी तथा। कन्याप्रदाः पूर्वनाशेप्रकतिस्थः परः परः।१। अप्रयच्छन् समाप्नोति भ्रूणहत्यमृतीवृतां। गम्यत्वभावे दातृणां कन्या कुर्यात स्वयम्वरम् ।२। अन्यच्च। माधवीये नारदः। पितादद्यात्स्वयं कन्याभ्राता वा न मते पितुः। मातामहो मातुलश्च सकुल्यो जननी तथा। मातात्वभावे सर्वेषां प्रकृतौ यदि वर्तते। तस्यामप्रकृतिस्थायांकन्या दद्युः स्वजातयः। यदा तु नैव कश्चित् स्यात् कन्याराजानमावजेदिति। अत्र भ्रातृणामुपनीतानामेवाधिकारः। अनुपनीतभ्रातुर्मात्राश्च सत्वे मात्रादेरेवाधिकारो नत्वनुपनीतभ्रातुरिति। अथ पित्रादीनामभावे कस्योपनयनाधिकारः। तदाहगार्ग्यः पितैवोपनयेत्पुत्रं तद्भावे पितुः पिता। तद्भावे पितुर्भ्राता तद्भावे तु सोदरः। तद्भावे सगोत्रसपिण्डाः। तद्भावे मातुलादयः सगोत्रपिण्डाः। तद्भावे असपिण्डसगोत्रजाताः। एते च कुमारापेक्षयावयोजयेष्ठाविवक्षिताः। कनिष्ठकर्तृकोपनयनस्य निषिद्धत्वात्। सर्वाभावे श्रोत्रियः जन्मना ब्राह्मणो ज्ञेयाः संस्कारैर्द्विज उच्यते। विद्वत्वाच्चापिविप्रत्वं त्रिभिः श्रोत्रियः उच्यते। कृच्छत्रयं चापनेता त्रीनकुच्छ्रांश्च बटुश्चरेत्। गायत्र्याद्वादशाधिकसहस्त्रजपश्च श्रोपनयनेपितृत्वाधिकार सिद्धयर्थकार्यः केचिद्वादशासहस्त्रीं जपन्ति।

शिववास फलम्- तिथिं द्विगुणीकृत्य वाणैः संयोजयेत्ततः। सप्तभिश्च हरेद्शेषे शिववासं समुद्दिशेत्।। एकेन वासः कैलाशे द्वितीये गौरीसन्निधौ। तृतीये वृषभारूढः सभायां च चतुष्टये। पञ्चमे भोजने चैव क्रीडायां च रसात्मिके। श्मशाने सप्तशेषे चशिववासः उदीरितः। कैलाशे लभते सौख्यं गौर्यां च सुख सम्पदः। वृषभेऽभीष्ट सिद्धिः स्यात् सभायां सन्ताप कारिणी।। भोजने च भवेत् पीडा क्रीडायां कष्टमेव चाश्मशाने मरणं ज्ञेयं फलमेवं विचारयेत्।।

नवग्रहाणां जपार्थं वैदिकमन्त्राः

सूर्यस्य।।	ॐ आकृष्णेन रजसावर्तमानोनिवेशयन्नमृतं मर्त्यंञ्च।। हिरण्ययेन सवितारथेनादेवो याति भुवनानि पश्यन्।
चन्द्रस्य।।	ॐ इमन्देवाऽअसपत्नठंसुवध्वं महतेक्षत्रायमहतेज्यैष्ठयायमहतेजानराज्यायेन्द्रस्येन्द्रियाय।। इममुष्यैपुत्रम मुष्यै पुत्रमष्यै विशऽएषवोमीराजा- सोमोऽस्माकं ब्राह्मणानाठं राजा।।
भौमस्य।।	ॐ अग्निमूर्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्याऽअयम्।। अपाठं रेताठंसिजिन्वति।।
बुधस्य।।	ॐ उद्बुध्यस्वाग्ने प्रतिजागृहीत्वमिष्टापूतसठं सृजेथामयञ्च।। अस्मिन्त्सधस्थेऽअध्युत्तरस्मिन् विश्वदेवा यजमानश्चसीदत।।
गुरोः।।	बृहस्पतेऽतियदर्योऽअर्हाद्युमद्विभातिक्रतुमज्जनेषु।। यद्दीदयच्छवसऋतप्रजाततदस्मासुद्रविणं धेहि चित्रम्।।
शुक्रस्य।।	ॐ अन्नात्परिस्रुतोरसं ब्रह्मणाव्यपिवत्क्षत्रं पयः सोमं प्रजापतिः। ऋतेनसत्यमिन्द्रियं विपानठं शुक्रमन्धसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदं पयोऽमृतंमधु।।
शनेः।।	ॐ शन्नोदेवीरभिष्टयेऽआपोभवन्तुपीतये।। शंयोरभिश्रवन्तु नः।।
राहोः।।	ॐ कयानश्चित्रऽआभूवदूतीसदावृधः सखा।। कयाशचिष्ठयावृता।।
केतोः।।	ॐ केतुं कृण्वन्नकेतवेपेशोमर्याऽअपेशसे।। समुषद्भिरजायथाः।।इति।।

शुभछिक्काः- भोजने, शयने, दाने, आसने, वामे, पृष्ठे, युद्धे, औषधसेवने, अध्ययने, बीजवापे एषु शुभा।।

अथ छिक्कायां शुभाशुभज्ञानाय चक्रमिदम्।

पूर्व	आग्नेय	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	वार
विघ्नः	विलंब	उत्तम	मृति	शुभम्	आगमन	लाभः	विलंब	रवि
लाभः	विलंब	मृति	लाभः	शुभम्	उत्तम	अल्पलाभ	विलंब	चन्द्र
मित्रागमनः	लाभः	विलंब	मृति	लाभः	विदेशयात्रा	सुखः	लाभः	भौम
सिद्धिः	देहकष्टः	अरिष्ट	विलंब	मृति	धननाशः	चौरभयः	देहकष्टः	बुध
चिन्ता	वार्ता	विलंब	उत्तम	चौरभयः	मृति	कष्टः	वार्ता	गुरु
धनादि	कलह	मित्रागमनः	अर्थलाभः	उत्तम	विलंब	मरणम्	कलह	शुक्र
अर्थनाशः	कष्टनाशः	वार्ता	मित्रागमनः	उत्तम	शुभ	विलंब	कष्टनाशः	शनि

।।वार कर्मः।।

रविवारः।	राज्याभिषेकोत्सवयानसेवा गोवह्निमंत्रौषधिशस्त्र कर्म। सुवर्णताम्रौर्णिकचर्मकाष्ठ संग्रामपण्यादि रवौ विदध्यात्।
सोमवारः।	शङ्खाब्जमुक्तरजतेक्षुभोज्य स्त्रीवृक्षकृष्यंम विभूषणाद्याः। गानंऋतुक्षीरविकारशृङ्गी पुष्पाम्बरारंभण मिन्दुवारे।
भौमवारः।	भेदानृतस्तेयविषाग्नि शस्त्रबंधाभिघाता हवशाठ्यदंभान्।। सेनानिवेशाकर - धातुहेम प्रवालरत्नानि कुजे विदध्यात्।
बुधवारः।	नैपुण्यपुण्याध्ययन कलाश्चशिल्पादिसेवालिपिलेखनानि। धातुक्रियाकाञ्चनयुक्तिसंधि व्यायामवादाश्च बुधेविधेयाः।
गुरुवारः।	धर्मक्रियापौष्टिकयज्ञविद्या मांगल्यहेमांबरवेश्म यात्राः। रथाश्वभैषजय विभूषणा दिकार्यं विदध्यात्सुरमंत्रिवारे।
शुक्रवारः।	स्त्रीगीतशय्यामणिरत्नगन्ध वस्त्रोत्सवालङ्करणादिकर्म। भूपण्यगोकोश- कृषिक्रियाश्च सिद्धयन्ति शुक्रस्य दिने समस्ताः।
शनिवारः।	लोहाश्मसीसत्रपुशस्त्रदासपापा नृपस्तेय विषार्कविद्याम्। गृहप्रवेशद्विपबध- दीक्षा स्थिरं च कर्मार्कसुतेऽह्नि कुर्यात्।

अथ वर्षप्रवेशसारणीयम् । जन्मवारेष्टघटीपलेषु प्रतिवर्षक्षेपको वारादिः।

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	गव.
१	२	३	५	६	०	१	३	४	०	६	१	२	३	४	६	०	१	२	४	५	६	०	२	३	४	५	०	१	२	४	५	वा.
१५	३१	४६	२	१७	३३	४८	४	१९	३५	५०	६	२१	३७	५२	८	२३	३९	५४	१०	२६	४१	५७	१२	२८	४३	५९	१४	३०	४५	१	१६	घ.
३१	३	३४	६	३७	०	४०	१२	४३	१५	४६	२८	४९	२१	५२	२४	५५	२७	५८	३०	१	३३	४	३६	७	३९	१०	४२	१३	४५	१६	४८	प.
३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	वि.
३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	गव.
६	०	२	३	४	५	०	१	२	३	५	६	०	१	३	४	५	६	१	२	३	४	६	०	१	३	४	५	६	१	२	३	वा.
३२	४७	३	१८	३४	४९	५	२१	३६	५२	७	२३	३८	५४	९	२५	४०	५६	११	२७	४२	५८	१३	२९	४४	०	१५	३१	४७	२	१८	३३	घ.
१९	५१	२२	५४	२५	५७	२८	०	३१	३	३४	६	३७	९	४०	१२	४३	१५	४६	१८	४९	२१	५२	२४	५५	२७	५८	३०	१	३३	४	३६	प.
३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	वि.
६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	गव.
४	६	०	१	२	४	५	६	०	२	३	४	५	०	१	२	३	५	६	०	१	३	४	५	०	१	२	३	५	६	०	१	वा.
४९	४	२०	३५	५१	६	२२	३७	५३	८	२४	३९	५५	१०	२६	४२	५७	१३	२८	४४	५९	१५	३०	४६	१	१७	३२	४८	३	१९	३४	५०	घ.
७	३९	१०	४२	१३	४५	१६	४८	१९	५१	२२	५४	२५	५७	२८	०	३१	३	३४	६	३७	९	४०	१२	४३	१५	४६	१८	४९	२१	५२	२४	प.
३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	वि.

अथग्रहाणां सदसत्फलदातृत्वम् । व्यासः। निषिद्धभवनस्थोऽपि लग्नात्पापो न दोषकृत्। बुधभार्गवजीवैस्तुदृष्टः केन्द्रत्रिकोणगैः। उच्चस्वगेहमित्रस्था उदिताः फलदाग्रहाः। अस्तङ्गताश्च नीचारिराशिस्थाः विफलाः स्मृताः। सामान्यतः सर्वेष्वपि कर्मसु ग्रहस्थितिरेवमालोक्या। सर्वेषु शुभकार्येषु नेष्टाः खेटा व्यायाष्टगाः। लग्नेपापरिपौसौम्याः पापाः केन्द्रत्रिकोणगाः। सौम्यालाभगाः खेटाः श्रेष्ठाः स्युः शुभ कर्मणि इति।। बृहस्पतिः।। गुरुः सर्वगुणोपेतोलग्नात्केन्द्रस्थवर्गगः। दोषाणां लक्षहन्तास्याल्लग्नस्थः सर्वदोपहा। शुक्रो दशसहस्राणि बुधो दशशतानि च। लक्षमेकं दोषाणां गुरुः केन्द्रेषु पोहति।।

वारामिहिर के मतानुसार वस्तुओं का समर्घ चक्र- जिस वस्तु की तेजी मन्दी जाननी हो उसकी राशि देख लें, यदि उस राशि से वृहस्पति ४।१०।११।११।७।९।५, बुध २।१।११।५।८ में व शुक्र ६।७ को छोड़ कर शेष सब भाव में हो तो वह वस्तु सस्ती होगी। ग्रह सूर्य, मङ्गल, शनि व राहु के क्षीणचन्द्र वस्तु के राशि से ३।६।११।१ भाव में हो तो समर्घ अन्य में हो तो महर्घ जानना चाहिये। जिस वस्तु की राशि में ८वें पाप ग्रह हों तो वह वस्तु मँहगी रहेगी तथा जिसमें शुभ ग्रह हों वह वस्तु सस्ती रहेगी।

मेष	वृष	मिथुन	कर्क	सिंह	कन्या	तुला	वृश्चिक	धनु	मकर	कुम्भ	मीन
सुवर्ण	चावल	बाजरा	कोद्रव	चावल	तीसी	उरदी	ऊख,गुड़	अश्व	वृक्ष	जलफल	मोपज
गेहूँ, जौ	वस्त्र	कपास	केला	षटरस	जवास	लाल	चीनी	गज	कपड़ा	पुष्प	मोती
मसूर, राल	गोधूम	रूई	जायफल	गुड़	मटर	गेहूँ	शक्कर	लवण	रसकूट	रत्न	हीरा
कम्बल	यव	कमलकंद	तमालपत्र	खाँड	कुलथी	सरसों	लोई	धनिया	जमीकंद	पोस्त	तस
पश्मीना	महिष	जुवार	दालचीनी	सिंह	मूँग	यव	ककर्ष	मुरई	सुवर्ण	रस	अंतर
दुशाला	बैल	मकाशा		मृगादिचर्म	गेहूँ	रहर	चमड़ा	तिल	कृष्ण	अपानक्र	समुद्रदोप
स्थलज	पुष्प	लंक		तुष	सेमदाना	मटर	बल्लीफल	वस्त्र	ऊन	चित्र	मत्स्य
औषधीति	सरसों	ककुनी				अरण्ड	पान	आयुध	मंजिष्ट	वि.वस्तु	गजमोती

अथ सारणीतो द्रष्टयानयनम्।। द्रष्टविहीनदृश्यस्य ग्राह्यं राश्यंशतः फलम्। कलादिकं गुणगुणं ह्वाप्तं तेन संस्कृतम्। धनर्णरीत्यात्तत्स्पष्टं फलग्राह्या हि दृक्फलम्।।

अथात्र त्रिराशिपाः

लग्न	मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.
दिवा	र.	शु.	श.	शु.	गु.	चं.	बु.	मं.	श.	मं.	गु.	चं.
रात्रौ	गु.	च.	बु.	मं.	र.	शु.	श.	शु.	श.	मं.	गु.	चं.

।। अथ होराचक्रमिदम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	अं.
५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	५ सू.	४ चं.	१५
चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	चं. ४	सू. ५	१५

।। अथ द्रेष्काणचक्रमिदम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	अं.
१ मं.	२ शु.	३ बु.	४ चं.	५ र.	६ बु.	७ शु.	८ मं.	९ गु.	१० श.	११ श.	१२ गु.	१०
५ र.	६ बु.	७ शु.	८ मं.	९ गु.	१० श.	११ श.	१२ गु.	१ मं.	२ शु.	३ बु.	४ चं.	२०
९ बु.	१० श.	११ श.	१२ गु.	१ मं.	२ शु.	३ बु.	४ चं.	५ र.	६ बु.	७ शु.	८ मं.	३०

।। अथात्र हद्दाचक्रमिदम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	राशयः
६	८	६	७	६	७	६	७	१२	७	७	१२	अं.
गु.	शु.	बु.	मं.	गु.	बु.	श.	मं.	गु.	बु.	शु.	शु.	स्वा.
६	६	६	६	५	१०	८	४	५	७	६	४	अं.
शु.	बु.	शु.	शु.	शु.	शु.	बु.	शु.	शु.	गु.	बु.	गु.	स्वा.
८	८	५	६	७	४	७	८	४	८	७	३	अं.
बु.	गु.	गु.	बु.	श.	गु.	गु.	बु.	बु.	शु.	गु.	बु.	स्वा.
५	५	७	७	६	७	७	५	५	४	५	९	अं.
मं.	श.	मं.	गु.	बु.	मं.	शु.	गु.	मं.	श.	मं.	मं.	स्वा.
५	३	६	४	६	२	२	६	४	४	५	२	अं.
श.	मं.	श.	श.	मं.	श.	मं.	श.	श.	मं.	श.	श.	स्वा.

तत्रकेन्द्रानयनं साधनं	राशयः	ध्रुवाङ्काः
	मेष	१०
	वृष	६
	मिथुन	२०
	कर्क	५
	सिंह	८
	कन्या	२
	तुला	२०
	वृश्चिक	६
	धनु	१०
	मकर	१४
	कुम्भ	३
	मीन	४

श्लोकाः।। त्रिगुणीं विधाय एहारसंख्या- कमतो विहिनम्। आयुप्रमाणं कथितं मुनीन्द्रैर्दिरान्तनैः ज्योतिषिकैविचार्य केन्द्रस्थान स्थितानङ्कान् त्रिगुणी कृत्य यावन्तं पिण्डं स्थानं द्वये संस्थाप्य यदि केन्द्रे भौमग्रह मवतस्तद्वा तत्संख्याङ्को समील्य केन्द्राङ्क मध्ये संशोध्य शेषं त्रिगुणीकार्यमिति ज्ञेयम्।।

।। अथ वर्षकुण्डल्यां तन्वादिभावस्थग्रहाणां फलं ताजिकोक्तम् ।।

श्री	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
सूर्यः	क्लेशः चिन्ता च	शोकः नृपाद्भीति	पराक्रमो धनलाभः	हानिः पीडाभयम्	रोगभयं पुत्रनाशः	सौख्यम् शत्रुनाशः	स्त्रीकष्टम् पीडाभयम्	शोककष्टं दिभयम्	धर्मवृद्धिः राज्यप्रदः	सुखप्तिः राज्याप्तिः	सुखार्थ लाभः	उद्वेग पीडा च
चन्द्रः	कफज्वर पीडनम्	नेत्रपीडा धनप्राप्तिः	धनप्राप्तिः हर्षम्य	सुखं शत्रुनाशः	सुखम् सुमतिश्च	अङ्गपीडा व्ययः	ज्वरार्तिः भयम्	विचित्र कष्टभयम्	पुण्योदयः धनागमः	सुकर्म जयाप्तिः	यशोर्थ लाभः	व्ययः नेत्रपीडा
भौमः	वातार्ति व्रणश्च	दृशोरुक् वित्तनाशः	नैरुज्यं द्रव्यलाभः	व्यसनं रुग्भयं	पुत्राप्तिः दुर्मतिः	सुखम् शत्रुनाशः	स्त्रीनाशः कष्टम्	ज्वरार्तिः व्रणश्च	पुण्योदयः धनाप्तिः	राज्यार्थ लाभः	धनादि लाभः	विरोधः कर्णपीडा
बुधः	सौख्यम् धनलाभ	द्रव्याप्तिः सुखम्	सुखं सुमानश्च	सुखं द्रव्यलाभः	पुत्रवित्त सुखप्ति	रोगभयं कलहश्च	धनागमः कफार्ति	व्यग्रता कफार्ति	धनम् कीर्त्याप्तिः	मानसुखादि लाभः	सुखम् जयाप्तिः	शत्रुरो गादिभयम्
गुरुः	सुखय शोर्थलाभ	कीर्तिधना दिलाभः	जयः सौख्यम्	वाहन प्राप्तिसुखं	पुत्राप्तिः सुखञ्च	शत्रुरोगादि भयं	सुखम् वित्तप्राप्तिः	कठिन रुग्भयम्	सुखं भाग्यवृद्धि	राज्यार्थ लाभः	सुतार्थ लाभः	शोकरो गादिभयम्
शुक्रः	सुमानम् धनलाभः	धनाप्तिरा ज्यसुखम्	कीर्तिवृद्धि अर्थागमः	सुखार्थ लाभौ	धनागमः सुखम्	रिपुभतिः कष्टम्	कलत्र सौख्यम्	ज्वरपीडा दिभयम्	धर्म धनागमः	मानजया दिलाभः	क्षेमार्थ लाभः	व्ययः नोलाभः
शनिः	रिपोर्भयम् वातार्तिः	पीडाभयम् विरोधः	धनाप्तिः जयश्च	सुखार्थ नाशःकष्टं	सुतहानि पीडा च	धनप्राप्तिः आर्तिनाशः	स्त्रीकष्टम् कलिः	दुःखम् रोगादिभयं	भाग्यवृद्धि शत्रुनाशः	धनहानि पीडाभयम्	धनाप्तिः पुत्राप्तिः	क्लेशः चिन्ता च
राहुः	शिरोर्तिः कलह	नृपभयम् पीडा च	शत्रुनाशः शीघ्रं	वार्तार्तिः दुःखञ्च	बुद्धिनाश अधनी	रिपुक्षयं आरोग्यम्	पीडाभयम् धनक्षयः	धनक्षयः रुग्भयं	धनधर्म वृद्धिः	वाहन नाशजयः	विपुत्रः सुलाभः	व्याधिः भयम्
केतुः	पीडाभयम् चिन्ता च	क्लेशं धनक्षयं	अरोग्यम् धर्मनाशः	कष्टं नृपतिभयं	पीडाभयं दुर्मतिः	सुखम् धनागमः	क्लेशः रुक् च	ज्वरपीडा दिभयम्	भाग्यः यशोर्थलाभ	कोत्यर्थ लाभः	पुत्रार्थ सुखलाभः	शोकार्तिः भयम्
मुन्था	सौख्यम् शत्रुनाशः	सुयशः अर्थागमः	कार्यपुष्टिः धनम्	अङ्गपीडा दुःखञ्च	सुबुद्धि सुखाप्ति	रोगभयं अर्थनाशः	रोगभयम् व्यसनम्	दुर्व्यसनम् रोगभयम्	भाग्योदयम्	राज्यसुखम् धनाप्तिः	धर्मार्थ लाभः	सुव्ययः लाभः

।। सप्तमांशचक्रमिदम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	अं.
१	८	३	१०	५	१२	७	२	९	४	११	६	४
मं.	मं.	बु.	श.	र.	गु.	शु.	शु.	गु.	चं.	श.	बु.	१७।९
२	९	४	११	६	१	८	३	१०	५	१२	७	८
शु.	गु.	चं.	श.	बु.	मं.	मं.	बु.	श.	र.	गु.	शु.	३४।१७
३	१०	५	१२	७	२	९	४	११	६	१	८	१२
बु.	श.	र.	गु.	शु.	शु.	गु.	चं.	श.	बु.	मं.	मं.	५१।२६
४	११	६	१	८	३	१०	५	१२	७	२	९	१७
चं.	श.	बु.	मं.	मं.	बु.	श.	र.	गु.	शु.	शु.	गु.	८।३४
५	१२	७	२	९	४	११	६	१	८	३	१०	२१
र.	गु.	शु.	शु.	गु.	चं.	श.	बु.	मं.	मं.	बु.	श.	२५।४२
६	१	८	३	१०	५	१२	७	२	९	४	११	२५
बु.	मं.	मं.	बु.	श.	र.	गु.	शु.	शु.	गु.	चं.	श.	४२।५१
७	२	९	४	११	६	१	८	३	१०	५	१२	३०
शु.	शु.	गु.	चं.	श.	बु.	मं.	मं.	बु.	श.	र.	गु.	०

।। अथ नवमांशचक्रमिदम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	अं.क.
मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	३।२०
शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	६।४०
बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	१०।०
चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	१३।२०
र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	१६।४०
बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	२०।०
शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	शु.	चं.	मं.	श.	२३।२०
मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	मं.	र.	शु.	श.	२६।४०
गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	गु.	बु.	बु.	गु.	३०।०

।। अथ वर्ष मुद्दादशाचक्रम् ।।

सू.	चं.	मं.	रा.	गु.	श.	बु.	के.	शु.	पतयः
०	१	०	१	१	१	१	०	२	मासाः
१८	०	२१	२४	१८	२७	२१	२१	०	दिनानि

गताब्द प्रमाणं जन्मर्क्ष संख्या युक्तं द्विरूपं विधाय नव तष्टे शेषे दशापतिः।

प्रश्नोपरिवर्षप्रवेशप्रसाधनम्।। यत्प्रश्नलग्नंप्रथमेप्रदिष्टं वर्षं प्रवेशस्य तदेवलग्नम्। तस्माच्चतुर्थाधिपतिश्च जन्म विलग्ननाथः कथितो बलार्थम्।१। पृच्छाविलग्नस्य विहायराशीन्विभाजयेद्वा कलोकलापम्। खवाणं चन्द्रैर्हराशिपूर्वं फलं विलग्नान्मुख हास्थितिः स्यात्।२। अथवा। तत्कालप्रश्न लग्नस्य कलिकाख्य भू १६० हृता। लब्धराश्यादिका मुन्थाप्रश्नतोभवेत्स्फुटा।३। प्रश्नार्कतुल्योऽग्रिमवर्षभानुर्यदातदाऽब्दस्य भवेत्प्रवेशः। तत्काल होराखचराऽनुसारं वर्षे विचारं विदधीतधीमान। समीक्ष्यैषाचिदिदं मतं वा मया हि संसूचितमत्रसम्यक्।४।

।। अथ द्वादशांशचक्रमिदम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	अं.क.
मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	२।३०
शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	५।०
बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	७।३०
चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	१०।०
र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	१२।३०
बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	१५।०
शु.	मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	१७।३०
मं.	गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	२०।०
गु.	श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	२२।३०
श.	श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	२५।०
श.	गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	२७।३०
गु.	मं.	शु.	बु.	चं.	र.	बु.	शु.	मं.	गु.	श.	श.	३०।०

।।मेषादिराशिनामत्र द्रेष्काणचक्रम् ।।

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	राशयः
१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	अंश
मं.	बु.	गु.	शु.	श.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	पतयः
२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	अंश
सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	पतयः
३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	अंश
शु.	श.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	सू.	चं.	मं.	पतयः

अथ त्रिशांशचक्रमिदम्

मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	रा.
५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	अं.
मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	स्वा.
५	७	५	७	५	७	५	७	५	७	५	७	अं.
श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	स्वा.
८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	अं.
गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	गु.	स्वा.
७	५	७	५	७	५	७	५	७	५	७	५	अं.
बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	बु.	श.	स्वा.
५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	अं.
शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	शु.	मं.	स्वा.

पञ्चाधिकारिगणः

१	जन्मलग्नपतिः।	४	मुंथहापतिः।
२	वर्षलग्नपतिः।	५	दिवारविभपः।
३	त्रिराशिपतिः।	६	रात्रौचन्द्रभपः।

वर्षमुद्दादशायाः द्वादशोभागः मासदशाकालः।

वर्षेशनिर्णयः एषु लग्नावलोकी बलवांश्च वर्षपतिः। लग्नं प्रपश्येदधिवीर्य एषां वर्षेश्वरः स्यादथदृष्ट्यभावे। वीर्याऽधिकोनाऽपि विभुर्विवीर्यो लग्नं प्रपश्येदपि हायनेशः। वीर्ये समानेऽपि तनुं प्रपश्येद् दृष्ट्याऽधिको वर्षपतिर्विधेयः।। समान दृष्ट्यावधिकारभाजामल्पवीर्योऽधिपतित्वमेति। वीर्यस्य दृष्टेरपि तुल्यतायां वर्षेश्वरः स्यान्मुथहाऽधिकारी।। न कोऽतिपश्येदिवर्षं लग्नं यस्तद्वा जन्मविलग्नदर्शी। न वर्षलग्नं न च जन्मलग्नं चेत्कोऽपि पश्येदधिकारभाजाम्। ज्ञेयस्तदीशोरविलोऽवलो वा वर्षाधिनाथोमुथहाधिनाथः।। बलादि सामये रवि राशियोगी निशीन्दुराशिरिति केचिदाहुः। येनेत्थशालोऽद्वविभुः शशी स वर्षाऽधपश्चन्द्र भयोन्यथात्वे।। अथवा- पञ्चाधिकारिणं लग्नं न पश्यन्ति यदा तदा। वर्षलग्नेश्वरो यस्तु स एवाऽब्दपतिर्भवेत्।। अथ वर्षेत्रिपताकचक्रग्रह संस्थापनम्- सैकागताब्दसंख्याया विभक्तानवभिस्ततः। शेषाङ्कं जन्मनिगताच्चन्द्र राशेरिहन्यसेत् शेषाग्रहांश्चतुर्भक्तशेषं फलसंख्यासुविन्यसेत्। त्रिपताकेथवं लग्नमादौ स्थाप्यं विधूदयौ। शुभैर्विद्धोशुभफलो पापः पापफलप्रदाविति।। **वर्षमुंथानयनम्-** गतवर्षे जन्मलग्ने संयोज्य १२ हृते वर्षे मुंथाराशिः।। **मासदशानयनम्-** गतवर्ष संख्यां द्वादशगुणं विधाय तत्र जन्मर्क्षसंख्यां संयोज्य द्विहीनां तां नवभिर्भक्तेशेषेदशा नायको भवति।

।। अथाङ्गस्यविभागेनपल्लीपतने फलमिदम् ।।

स्थानानि	फलानि	स्थानानि	फलानि	स्थानानि	फलानि	स्थानानि	फलानि
शिरसि	राज्यलाभः	कण्ठे	शत्रुनाश	हस्तद्वये	वस्त्रलाभ	वामपादे	नाशः
नासाग्रे	व्याधि	जंघयोः२	शुभावहं	वाममणिबन्धे	कीर्त्तिविनाश	अधरोष्ठे	ऐश्वर्य
वामभुजे	राजभीतिः	दक्षिण	मनस्तापं	दक्षिणपादे	गमनम्	द.भुजे	नृपतुल्यता
जानुद्वये	शुभागमः	मणिबन्धे	धननाशः	उत्तरोष्ठे	धननाशः	पृष्ठदेशे	बुद्धिनाशः
कटिभागे	अश्वलाभः	केशान्ते	मरणंध्रुवं	नेत्रयोः२	धनप्राप्तिः	नासायां	बहुधनानि
गुल्फयोः	धनलाभः	भ्रुवोर्मध्ये	राज्यसंबंध	उदरे	भूषणलाभ	मुखे	मिष्ठान्नम
ललाटे	बंधुदर्शनं	वामकर्णे	बहुलाभः	स्कन्धयोः	विजयः	पादमध्ये	श्रीनाशः
दक्षिणकर्णे	आयुवृद्धि	स्तनद्वये	दीर्घायं	हृदये	धनलाभः	पादान्ते	मरणंभवेत्

अथविशेषपल्लीपतनफलम्- पादयोर्जघने-जान्वोर्गुदिगुह्येच मृत्युदा। अन्यत्र शुभदाप्रोक्ता सतैलंस्नानमाचरेत्। पल्यास्तु पतने चैव सरठस्याधिरोहणे। यत्रोक्तंहिमनुष्यस्य शुभं वाप्यशुभं फलम्। स्त्रीणां तद्वै परीत्यं बोध्यम्बुद्धिमता सदा। पल्लीपतनस्यानिष्टफलनिवाराणायामदानजपः तिलमाषादिदानानि स्नानत्वा देयाद्विजन्मने। पिनाकिनं नमस्कृत्य जपेनमंत्रं षडक्षरम्।१। शतंसहस्रमथवासर्वदोषनिवर्हणम्। शिवालये प्रदद्याद्दीपं दोषोपिशान्तये।२। अशुभध्वस्तये मृत्युञ्जयजपस्वर्णगोदानं कार्यमितिशुभम्।

अथ सर्वनक्षत्रसाधारणः शांतिप्रयोगः

देशकालौ संकीर्त्य ममोत्पन्नव्याधेर्जीवच्छरीराविराधेन समलनाशार्थममुकनक्षत्रशांतिं करिष्ये इति संकल्प गणेशपूजादि। आचार्यं वृत्वा कुम्भोपरिपूर्णपात्रे द्वादशदले नक्षत्रदेवताप्रतिमा सौवर्णी संपूज्य द्वादशदलेषु संकर्षणादिद्वादश मूर्तीर्द्वादशादित्यान्वा संपूज्य दूर्वासमित्तिलक्षी राज्यैर्गायत्र्या तत्तद्देवतायै अष्टोत्तरशतं हुत्वा मरणादिपीडाधिक्योक्तौ सहस्रं हुत्वा दध्योदनबलिं दत्त्वाचार्याय गां प्रतिमां च दद्यादिति संक्षेपः। शांतिमयूखादौ नक्षत्रभेदेन हविर्मंत्रबलिधूपादिभेदस्थिवारदेवतामन्त्रादिभेद इत्यादिविस्तारो द्रष्टव्यः। कर्मविपाके। जातवेदस इत्यृचोऽयुतं लक्षं वा जपो रुद्रे नमकानुवाकैः सहस्रकलशस्नानं वा विष्णौ सहस्रावृतपुरुषसूक्तेन सहस्रघटस्नानं वा ज्वरनाशकम्। यद्वा श्रीभागवतस्थज्वरस्तोत्रजपः।।

नाडीदोष परिहारः

रोहिण्याद्रा मृगेन्द्राग्री पुष्यश्रवणपौष्णभम्।
अहिर्बुध्न्य भमेतेषां नाडीदोषो न विद्यते।।
(कुत्रचित् मघेन्द्राग्री इत्यापिपाठः)

अथतत्वादि भावानांजातकोक्त स्थिरकारकाज्ञानाय चक्रमिदम्

भाव	कारकः
तनु १	सूर्यः
धन २	गुरुः
स. ३	भौमः
मातृ ४	चन्द्रः
पुत्र ५	गुरुः
रोग ६	भौमः
जाया ७	शुक्रः
मृत्यु ८	शनिः
भाग्य ९	गुरुः
कर्म १०	बुधः
लाभ ११	गुरुः
व्यय १२	शनिः

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनं याम्यगोलः वसन्तर्त्तुः।।

चैत्रशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २९ फाल्गुनतः तिथि १२ चैत्रं यावत् १९४७-४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २० मार्चतः दिनांक २ अप्रैलं यावत् सन् २०२६ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वार	घ.	प.	समय	घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.	समय	घं.	मि.	योग	घ.	प.	समय	घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
२९	५६	२	शु	५४	२४	रा	३	४७	रेवती	५४	२२	रा	३	४६	ब्रह्म	४३	४७	रा	११	३२	वा	२६	२६	कौ	५४	२४	श्रीवत्स
२९	५९	३	श	४९	३०	रा	१	४८	अश्विनी	५१	१७	रा	२	३१	ऐन्द्र	३७	७	रा	८	५१	तै	२१	५७	गर	४९	३०	सौम्य
३०	३	४	र	४४	५	रा	११	३७	भरणी	४७	४२	रा	१	४	वैधृति	२९	५५	सा	५	५७	व	१६	४८	भ	४४	५	कालदण्ड
३०	७	५	चं	३८	१७	रा	९	१८	कृत्तिका	४३	४२	रा	११	२८	विष्कुम्भ	२२	२३	दि	२	५६	बव	११	११	वा	३८	१७	सुस्थिर
३०	११	६	मं	३२	१८	सा	६	५३	रोहिणी	३९	३२	रा	९	४७	प्रीति	१४	४०	दि	११	५०	कौ	५	१८	तै	३२ ५१	२८ १८	मातङ्ग
३०	१४	७	बु	२६	१८	सा	४	२८	मृगशिरा	३५	२७	रा	८	८	आयुष्मान	६ ५७	५८ २०	प्रा	६ ५	४७ ३८	व	२६	१८	भ	५३	२७	अमृत
३०	१८	८	गु	२०	३५	दि	२	१०	आर्द्रा	३१	३६	सा	६	३४	शोभन	५१	५१	रा	२	४०	बव	२०	३५	वा	४७	५५	काण
३०	२२	९	शु	१५	१४	दि	१२	२	पुनर्वसु	२८	११	सा	५	१२	अतिगण्ड	४८	५४	रा	११	५४	कौ	१५	१४	तै	४२	५१	लुम्बक
३०	२५	१०	श	१०	२८	दि	१०	६	पुष्य	२५	२६	दि	४	५	सुकर्मा	३८	३३	रा	९	२०	गर	१०	२८	व	३८	३१	मित्र
३०	२९	११	र	६	३३	दि	८	३१	श्लेषा	२३	३४	दि	३	२०	धृति	३२	५२	रा	७	३	भ	६	३३	बव	३५	४	वज्र
३०	३३	१२	चं	३	३५	दि	७	१९	मघा	२२	३४	दि	२	५५	शूल	२८	१	सा	५	५	वा	३	३५	कौ	३२	३८	ध्वांक्ष
३०	३७	१३	मं	१	४०	प्रा	६	३३	पू.फा.	२२	४५	दि	२	५९	गण्ड	२४	४	दि	३	३१	तै	१	४०	गर	३१	२०	धूम्र
३०	४०	१४	बु	०	५९	प्रा	६	१६	उ.फा.	२४	९	दि	३	३२	वृद्धि	२१	७	दि	२	१९	व	०	५९	भ	३१	१६	प्रवर्धमान
३०	४४	१५	गु	१	३३	प्रा	६	२८	हस्त	२६	५०	दि	४	३५	ध्रुव	१९	१०	दि	१	३१	बव	१	३३	वा	३२	३३	राक्षस

तिथि	तारीखें अं.	फ.	सौ.	नें.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द. - उ. +		रे.अं. + मि.		चन्द्रास्तः स्टै. टा.	
२	२०	१७	६	६	२९	मेष	५४।२२	६	१	५	५९	११	५	४	५८	द.	२३	+	६	७	३४
३	२१	१८	७	७	३०			६	०	६	०	११	६	४	३८	उ.	०	+	६	८	४०
४	२२	१९	८	८	१			५	५९	६	१	११	७	४	१६	०	२४	+	५	९	४७
५	२३	२०	९	९	२	वृष	१।४२	५	५९	६	१	११	८	३	५२	०	४७	+	५	१०	५६
६	२४	२१	१०	१०	३			५	५८	६	२	११	९	३	२६	१	१०	+	५	१२	४
७	२५	२२	११	११	४	मिथुन	७।३०	५	५७	६	३	११	१०	२	५७	१	३४	+	४	१	६
८	२६	२३	१२	१२	५			५	५६	६	४	११	११	२	२६	१	५८	+	४	२	१
९	२७	२४	१३	१३	६	कर्क	१४।२	५	५६	६	४	११	१२	१	५३	२	२१	+	४	२	४९
१०	२८	२५	१४	१४	७			५	५५	६	५	११	१३	१	१७	२	४५	+	३	३	२९
११	२९	२६	१५	१५	८	सिंह	२३।३४	५	५४	६	६	११	१४	०	३८	३	८	+	३	४	५
१२	३०	२७	१६	१६	९			५	५३	६	७	११	१४	५९	५८	३	३२	+	३	४	३८
१३	३१	२८	१७	१७	१०	कन्या	३८।६	५	५३	६	७	११	१५	५९	१५	३	५५	+	२	५	९
१४	१	२९	१८	१८	११			५	५२	६	८	११	१६	५८	३१	४	१८	+	२	५	३९
१५	२	३०	१९	१९	१२	तुला	५८।४६	५	५१	६	९	११	१७	५७	४४	४	४२	+	२	-	-

मेषराशिः(रा.३।४६)।नवरात्र व्रतस्य द्वितीय दिनम्।◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। याम्यशृंगं महर्घताकरम्। श्रीझूलेलाल जयन्ती (सिन्धी समाज)। ➊

मु. सव्वाल १० हिजरी सन् १४४७। सौभाग्यसुन्दरी ३ व्रतम्। गौरीदोलोत्सवः ३। अद्य दोलाधिरुढ़योः शिव पार्वत्योः ☯

भ. १६।४८ उ. (दि. १२।४२) ४४।५ या.(रा. ११।३७)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। श्रीगणेशदमनकोत्सवः। ⊠

वृषराशिः (प्रा.६।४०)। श्रीरामराज्यमहोत्सवः ५(ल.४)। लक्ष्म्याः पूजनम्। कल्पादिः ५। सर्वार्थसिद्धियोगः ४३।४२ उ.। □

श्री सूर्यषष्ठी ६ व्रतम् (बिहारे)। श्रीस्कन्दषष्ठी ६। श्री स्कन्ददमनकोत्सवः ६। द्विपुष्करयोगः ३९।३२ उ.। रवियोगः ३९।३२ या.।

भ.२६।१८उ.(दि.४।२८)५३।२७या.(रा.३।२०)। मिथुनराशिः (दि. ८।५७)। श्रीभास्करस्य दमनकपूजा ७। महानिशापूजा ○

महाष्टमी ८। व्रत ८। तारा ८। श्री भवान्युत्पत्तिः। अशोककलिकाप्राशनम्। ब्रह्मपुत्रस्नानम्। *सायंत्रिमुहूर्त नवमी सत्वात्* महानवमी ९ व्रतम्। ☎

कर्कराशिः (दि. ११।३३)। नवरात्र व्रतस्य पारणा। नवम्यां बलिदानम्। श्रीरामनवमी ९ व्रतं सर्वेषाम्। मध्याह्ने कर्कलग्ने ◐

भ. ३८।३१ उ. (रा. ९।१९)। यायिजययोगः २५।२६ उ.। रवियोगः २५।२६ या.। □ रवियोगः ४३।४२ उ.।

भ. ६।३३ या. (दि. ८।३१)। सिंहराशिः (दि. ३।२०)। कामदा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। श्री विष्णुदोलोत्सवः। सायं दोलाधिरूढ़योः श्रीलक्ष्मीनारायणयोः पूजनम्। ❖

दिवा ७।१९ वादनं यावदेकादशी व्रतस्य पारणा। सोमप्रदोष १३ व्रतम्। *पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भो विधेयः।* श्री अनङ्ग १३ व्रतम् (पूर्वविद्धा)। मदन द्वादशी १२। ♍

कन्याराशिः (रा.९।७)। श्रीशिवनृसिंह दमनकारोपणं पूजनञ्च (अपराह्णे)। श्रीमहावीरजयन्ती (जैन)। ⊙रेवत्यां सूर्यः ४१।१५ (रा. १०।२३)। स्थायिजययोगः ☠

भ. ०।५९ उ. (प्रा. ६।१६) ३१।१६ या.(सा. ६।२२)। व्रताय १५ पूर्णिमा। मन्वादिः १५ (पूर्वाह्णे)। अप्रैल ४। सर्वार्थसिद्धियोगः २४।९ उ.। रवियोगः २४।९ या.।

तुलाराशिः(रा.शे.५।२१)। स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। श्री हनुमज्जयन्ती (दक्षिणे प्रसिद्धा)। सर्वदेवदमनकोत्सवः। वैशाख-स्नान-दान-यम-नियमाद्यारम्भः। ◆

> चान्द्रसंवत्सरनवरात्रारम्भः-वर्षेऽस्मिन् चैत्रशुक्ल प्रतिपत् क्षयः। अत्र प्रतिपदौदयिकी ग्राह्या। दिनद्वये उदयकाले सत्त्वेऽसत्त्वे वा पूर्वैव। अतःपूर्व दिने चैत्रकृष्ण ३० गुरौ चान्द्रसंवत्सरस्य वासन्तनवरात्रस्य चारम्भः। कलशस्थापन-ध्वजारोपण-वर्षपतिपूजा-पञ्चाङ्गफल श्रवणञ्च। प्रपादानारम्भः। अशक्तौ धर्मघटादिदानम्। आरोग्य विद्यातिलकव्रतानि। कल्पादिः१। अद्य प्रातः कालात् "रौद्र" संवत्सर वर्षपर्यन्तं संकल्पादौ विनियोगः। (निर्णयःपृष्ठ ४२ द्रष्टव्यः)

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				वक्रीबुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
२	शु	१०	१९	२३	२६	१०	१६	१०	४	२	२३	३५	८	११	२३	४	५३	११	६	९	५०	१०	१३	४१	४९
३	श	१०	२०	१०	६	१०	१५	४७	३२	२	२३	३५	५५	११	२४	१९	५	११	६	१७	४१	१०	१३	३८	३८
४	र	१०	२०	५६	४५	मा	१५	४१	३४	२	२३	३८	४४	११	२५	३३	१७	११	६	२५	३१	१०	१३	३५	२७
५	चं	१०	२१	४३	२५	१०	१५	५१	२५	२	२३	४१	४०	११	२६	४७	१६	११	६	३३	२३	१०	१३	३२	१६
६	मं	१०	२२	२९	५७	१०	१६	१	२६	२	२३	४४	३३	११	२८	१	१२	११	६	४१	३३	१०	१३	२९	६
७	बु	१०	२३	१६	२८	१०	१६	११	२६	२	२३	४७	२५	११	२९	१५	८	११	६	४९	३७	१०	१३	२५	५५
८	गु	१०	२४	२	५९	१०	१६	२१	२७	२	२३	५०	१८	०	०	२९	४	११	६	५७	४१	१०	१३	२२	४४
९	शु	१०	२४	४९	३०	१०	१६	५१	३	२	२३	५३	१०	०	१	४३	०	११	७	५	४५	१०	१३	१९	३३
१०	श	१०	२५	३६	०	१०	१७	३०	४०	२	२३	५६	२	०	२	५६	५६	११	७	१३	४९	१०	१३	१६	२२
११	र	१०	२६	२२	३१	१०	१८	१०	२९	२	२३	५८	५५	०	४	१०	५२	११	७	२१	५४	१०	१३	१३	१२
१२	चं	१०	२७	९	२	१०	१८	५०	१८	२	२४	१	४७	०	५	२४	४८	११	७	२९	५८	१०	१३	१०	१
१३	मं	१०	२७	५५	३३	१०	१९	३०	६	२	२४	४	४०	०	६	३८	४४	११	७	३८	२	१०	१३	६	५०
१४	बु	१०	२८	४२	३	१०	२०	२६	४९	२	२४	७	३३	०	७	५२	४०	११	७	४६	६	१०	१३	३	३९
१५	गु	१०	२९	२८	३२	१०	२१	२७	५१	२	२४	१०	२७	०	९	६	३६	११	७	५४	१०	१०	१३	०	२८

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-ति.२ शुक्रे पूर्वाभाद्रपदा मे ४७।१(रा.१२।४९)। ति.१५ गुरौ मीने ४०।३६ (रा.१०।५)।। वक्रीबुधः- ति.४ रवौ मार्गी २२।३८ (दि.३।२)। ति.१३ भौमे पूर्वाभाद्रपदा मे ३१।३८ (सा.६।३२)।। गुरुः-पुनर्वसु २ चरणे ।। शुक्रः-ति. ७ बुधे अश्विन्यां मेषे च ३६।२५ (रा. ८।३१)।। शनिः-ति. ५ सोमे उत्तराभाद्रपदा २ चरणे ४८।२८ (रा.१।२२)।। राहुः- ति. ८ गुरौ शतभिष २ चरणे केतुश्च मघा ४ चरणे ५१।३१ (रा. २।३२)।।

१ पं० चैत्रशुक्ल ८ गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ७४

अयनांशाः २४।१२।२७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
११	२	१०	१०	२	०	११	१०	४
११	१२	२४	१६	२३	०	६	१३	१३
२	३०	२	२१	५०	२९	५७	२२	२२
२६	०	५९	२७	१८	४	४१	४४	४४
५९	८५४	४६	२९	२	७३	८	३	३
२५	५१	३१	३६ मा.	५२	५६	४	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. २ शुक्रे रेवत्यां सूर्यभोग्यम्। ति.३ शनौ अश्विन्यां वैधृतेःपूर्व (रा.८।५१) कृष्णवस्त्रधारण पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ४ रवौ भरण्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ सोमे कृत्तिका भे गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। ति. ६ भौमे रोहिण्यां सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूपाघटन शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे मृगे सूतीस्नान पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. ७ बुधे मृगे विष्टेःपूर्व (सा.४।२८) पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन वृषस्थे चन्द्रे पूर्व-दक्षिण मिथुनस्थे च पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य विपणि गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ गुरौ आर्द्रा भे दि.२।१० या. धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९ शुक्रे पुनर्वसौ रिक्तोत्तरं (दि.१२।२) शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय उत्तर दिग्यात्रा भैषज्य नौकाघटन विप्राणामुपनयने (ल.३) अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। पुष्ये लतापादपारोपण पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य विपणि गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति.१० शनौ पुष्ये सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. ११ रवौ विष्टेःपरं (दि.८।३१) श्लेषा भे विप्राणामुपनयने (ल.३) वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। मघा भे केतुयुतिः। ति. १२ सोमे मघा भे पूर्वदोषः। पू.फा. भे कणमर्दन वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। ति. १३ भौमे पू.फा. भे प्रा.६।३३ या. शस्त्रघटन वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। चतुर्दश्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १४ बुधे उ.फा. भे सूर्यवेधो विष्टिश्च। ति. १५ गुरौ हस्ते शनिवेधः।

तिथि ल.अ.	२ शु घं.	मि.	३ श घं.	मि.	४ र घं.	मि.	५ चं घं.	मि.	६ मं घं.	मि.	७ बु घं.	मि.	८ गु घं.	मि.	९ शु घं.	मि.	१० श घं.	मि.	११ र घं.	मि.	१२ चं घं.	मि.	१३ मं घं.	मि.	१४ बु घं.	मि.	१५ गु घं.	मि.
मीन	७	१३	७	१०	७	६	७	२	६	५९	६	५५	६	५१	६	४८	६	४४	६	४०	६	३६	६	३२	६	२९	६	२५
मेष	८	५०	८	४७	८	४३	८	३९	८	३६	८	३२	८	२८	८	२५	८	२१	८	१७	८	१३	८	९	८	६	८	२
वृष	१०	४६	१०	४३	१०	३९	१०	३५	१०	३२	१०	२८	१०	२४	१०	२१	१०	१७	१०	१३	१०	९	१०	५	१०	२	९	५८
मिथुन	१	०	१२	५७	१२	५३	१२	४९	१२	४६	१२	४२	१२	३८	१२	३५	१२	३१	१२	२७	१२	२३	१२	१९	१२	१६	१२	१२
कर्क	३	१८	३	१५	३	११	३	७	३	४	३	०	२	५६	२	५३	२	४९	२	४५	२	४१	२	३७	२	३४	२	३०
सिंह	५	३२	५	२९	५	२५	५	२१	५	१८	५	१४	५	१०	५	७	५	३	४	५९	४	५५	४	५१	४	४८	४	४४
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कन्या	७	४५	७	४२	७	३८	७	३४	७	३१	७	२७	७	२३	७	२०	७	१६	७	१२	७	८	७	४	७	१	६	५७
तुला	१०	१	९	५९	९	५४	९	५०	९	४७	९	४३	९	३९	९	३६	९	३२	९	२८	९	२४	९	२०	९	१७	९	१३
वृश्चिक	१२	१८	१२	१५	१२	११	१२	७	१२	४	१२	०	११	५६	११	५३	११	४९	११	४५	११	४१	११	३७	११	३४	११	३०
धनु	२	२४	२	२१	२	१७	२	१३	२	१०	२	६	२	२	१	५९	१	५५	१	५१	१	४७	१	४३	१	४०	१	३६
मकर	४	११	४	८	४	४	४	०	३	५७	३	५३	३	४९	३	४६	३	४२	३	३८	३	३४	३	३०	३	२७	३	२३
कुम्भ	५	४२	५	३९	५	३५	५	३१	५	२८	५	२४	५	२०	५	१७	५	१३	५	९	५	५	५	१	४	५८	४	५४

२ पं० चैत्रशुक्ल १५ गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ८१

अयनांशाः २४।१२।२८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
११	५	१०	१०	२	०	११	१०	४
१७	१७	२९	२१	२४	९	७	१३	१३
५७	३७	२८	२७	१०	६	५४	०	०
४४	३३	३२	५१	२७	३६	१०	२८	२८
५९	७६५	४६	६१	२	७३	८	३	३
१०	४५	३०	६ मा.	५३	५६	४	११	११

➊ सिन्धीनववर्षदिवसः। पञ्चकनिवृत्तिः५४।२२(रा.३।४६)।⊙सायनमेषे सूर्यः ४२।४९ (रा.११।९)। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः५४।२२ या.।☯ पूजनमुत्तमम्। गणगौरी ३ व्रतम् (राजस्थाने)। मत्स्यावतारः ३। सरहुल (बिहार)। मन्वादिः ३। रवियोगः५१।१७ उ.।⊠राष्ट्रिय चैत्रमासः दि.३०। शकः १९४८ प्रारम्भः। यायिजययोगः४४।५ उ. ४७।४२ या.। रवियोगः४७।४२ या.।○ बलिदानादिकञ्च। श्री अन्नपूर्णा परिक्रमा २६।१८ उ.(सा.४।२८)। ओली प्रारम्भ (जैन)। सर्वार्थसिद्धियोगः३५।२७ या.। ☎ श्री अन्नपूर्णा परिक्रमा २०।३५ या.(दि.२।१०)। यायिजययोगः ३१।३६ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३१।३६ उ.। रवियोगः३१।३६ उ.।◐श्रीरामजन्ममहोत्सवः। अयोध्यायां श्रीरामजन्मभूमि मन्दिरे दर्शन-पूजनञ्च। रामावतारः९। यावन्नवमीं होमादिकञ्च। सर्वार्थसिद्धियोगः२८।११या.। रवियोगःसमस्त। ❖यायिजययोगः ६।३३ या.। यमघंटयोगः २३।३४ उ.।♍रवियोगः२२।३४ उ.। ☠१।४० उ. २२।४५ या.। रवियोगः२२।४५ या.। पुनःरवियोगः ४१।१५ उ.।◆ओलीसमाप्ति (जैन)। यायिजययोगः२६।५० या.।

मूल विचार- रेवती/अश्विनी- ति. ३ शनौ ५१।१७ (रा. २।३१) या.।
श्लेषा/मघा- ति. १० शनौ २५।२६ (दि. ४।५) उ.। ति. १२ सोमे २२।३४ (दि. २।५५) या.।
पञ्चक विचार- ति. २ शुक्रे ५४।२२ (रा. ३।४६) या.।

चैत्रमासकृत्यम् - चैत्रकृत्यं मत्स्यपुराणे- वर्जयित्वा मधौ यस्तु दधिक्षीरघृतैर्युतम्। दद्याद्वस्त्राणि सूक्ष्माणि सर्ववर्णयुतानि च। संपूज्य विप्रमिथुनं गौरी मे प्रीयतामिति। एतद् गौरीव्रत नाम भवानी लोकदायकमिति। भविष्योत्तरे- चैत्रे त्रिरात्रं नक्ताशी नद्यां स्नात्वा ददाति यः। अजाः पञ्च पयस्विन्यो दरिद्राय कुटुम्बिने। न जायते पुनरसौ जीवलोके कदाचन इति। वामनपुराणे- चैत्रे मासि विचित्राणि शयनान्यशनानि च। विष्णोः प्रीत्यर्थमेतानि देयानि ब्राह्मणेष्वथ। इति।। चैत्रशुक्लप्रतिपदि वायुपरीक्षणम्। प्रतिपदिमास्वदुदयाद्दर्वाग्ग्राम -सीम्नि समभूतले पताकामभ्यर्च्य विन्यस्य वायुमभ्यर्चयेत्।। ऐह्यात्मन्सर्वभूतानां कुरङ्गपतिवाहन। समादिश फलं चास्मिन्वत्सरे हि समागते।। १।। श्रीरामनवमी व्रतम् - चैत्रशुक्ल रामनवम्यां रामचन्द्रस्य सुवर्णादिघटितां प्रतिमामग्न्युत्तारण प्राणप्रतिष्ठापूर्वकं पुरुषसूक्तेन षोडशोपचारैः पूजयेत्। अभितोऽक्षतपुञ्जे दक्षे कौशल्या दशरथौ। पृष्ठे लक्ष्मणं पार्श्वे भरतशत्रुघ्नौ, पुरतो हनुमन्तमावाह्य नाममन्त्रैः पूजयेत् ।। ततो रामायार्घ्यं निवेदयेत्। रामायार्घ्यदान मन्त्रः। दशाननवधार्थाय धर्मसंस्थापनाय च। राक्षसानां विनाशाय दैत्यानां निधनाय च। परित्राणाय साधूनां जातो रामः स्वयं हरिः। गृहाणार्घ्यं मया दत्तं भ्रातृभिःसहितोऽनघ। रात्रौ जागरणं विधायाऽन्यदिने यथासंख्यकाहुतिभिर्दिं- विष्णुरितिमन्त्रेण जुहुयात्। ततःप्रतिमां विप्राय निवेदयेत्। इमां स्वर्णमयीं रामप्रतिमां समलंकृताम्। शुचिवस्त्रयुगच्छन्नां रामोऽहं राघवाय ते।। श्रीरामप्रीतये दास्ये तुष्टो भवतु राघव इति।। अश्विन्यादिषु धिष्ण्येषु चैत्रे दशसु चेद्भवेत्। अभ्रादिकं तदा गर्भं आर्द्रादौ वृष्टिदः क्रमात्। मेषार्क दिनमारभ्य ज्ञेयमेवामथापि वा इति। अष्टम्यां अशोकप्राशनम् - अशोककलिका चाष्टौ ये पिबन्ति पुनर्वसौ। चैत्रे मासि सिताष्टम्यां न ते शोकमवाप्नुयुः।

Scanned with CamScanner

वैशाखकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १३ चैत्रतः २७ तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ३ अप्रैलतः १७ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनं याम्यगोलः वसन्तर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि							नक्षत्र						योग						करण						योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	नै.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. ±	मि.	चन्द्रोदय स्टै.	टा.
३०	४८	१	शु	३	३३	दि	७	१५	चित्रा	३०	४२	सा	६	७	व्याघात	१८	१३	दि	१	७	कौ	३	३३	तै	३५	३	मुसल	३	१	२०	२०	१३			५	५०	६	१०	११	१८	५६	५४	५	४	+	१	७	३०
३०	५१	२	श	६	३३	दि	८	२७	स्वाती	३५	४२	रा	८	७	हर्षण	१८	९	दि	१	६	गर	६	३३	व	३८	३६	सिद्धि	४	२	२१	२१	१४			५	५०	६	१०	११	१९	५६	२	५	२७	+	१	८	३५
३०	५५	३	र	१०	३९	दि	१०	५	विशाखा	४१	३३	रा	१०	२६	वज्र	१८	५४	दि	१	२३	भ	१०	३९	बव	४३	४	उत्पात	५	३	२२	२२	१५	वृश्चिक	२५।१५	५	४९	६	११	११	२०	५५	७	५	५०	+	१	९	२१
३०	५९	४	चं	१५	२९	दि	१२	१	अनुराधा	४७	५८	रा	१	०	सिद्धि	२०	१०	दि	१	५३	बा	१५	२९	कौ	४८	६	मानस	६	४	२३	२३	१६			५	४९	६	११	११	२१	५४	११	६	१३	+	१	१०	१७
३१	२	५	मं	२०	४३	दि	२	५	ज्येष्ठा	५४	३४	रा	३	३८	व्यतिपात	२१	४३	दि	२	२९	तै	२०	४३	गर	५३	१९	मुद्गर	७	५	२४	२४	१७	धनु	५४।३४	५	४८	६	१२	११	२२	५३	१२	६	३६	+	१	११	११
३१	६	६	बु	२५	५५	दि	४	९	मूल	६०	०	स	म	स्त	वरीयान	२३	१३	दि	३	४	व	२५	५५	भ	५८	१६	ध्वज	८	६	२५	२५	१८			५	४७	६	१३	११	२३	५२	१०	६	५८	+	०	१२	३
३१	९	७	गु	३०	३७	सा	६	१	मूल	०	५५	प्रा	६	८	परिघ	२४	२१	दि	३	३०	बव	३०	३७	बा	६०	०	धूम्र	९	७	२६	२६	१९			५	४६	६	१४	११	२४	५१	६	७	२०	+	०	१२	५०
३१	१२	८	शु	३४	३४	रा	७	३५	पू.षा.	६	३६	दि	८	२३	शिव	२४	५६	दि	३	४३	बा	२	३६	कौ	३४	३४	प्रवर्धमान	१०	८	२७	२७	२०	मकर	२२।४८	५	४५	६	१५	११	२५	५०	१	७	४३	−	०	१	३३
३१	१७	९	श	३७	२०	रा	८	४१	उ.षा.	११	२२	दि	१०	१८	सिद्ध	२४	४०	दि	३	३७	तै	५	५७	गर	३७	२०	राक्षस	११	९	२८	२८	२१			५	४५	६	१५	११	२६	४८	५३	८	६	−	१	२	१२
३१	२१	१०	र	३९	१	रा	९	२०	श्रवण	१५	२	दि	११	४५	साध्य	२३	३३	दि	३	९	व	८	११	भ	३९	१	गद	१२	१०	२९	२९	२२	कुम्भ	४६।१५	५	४४	६	१६	११	२७	४७	४२	८	२८	−	१	२	४८
३१	२४	११	चं	३९	२६	रा	९	२९	धनिष्ठा	१७	२८	दि	१२	४२	शुभ	२१	२३	दि	२	१६	बव	९	१४	बा	३९	२६	शुभ	१३	११	३०	३०	२३			५	४३	६	१७	११	२८	४६	३०	८	४९	−	१	३	२२
३१	२७	१२	मं	३८	२७	रा	९	६	शतभिष	१८	३४	दि	१	९	शुक्ल	१८	१७	दि	१	२	कौ	८	५७	तै	३८	२७	मृत्यु	१४	१२	३१	१	२४			५	४३	६	१७	११	२९	४५	१४	९	११	−	२	३	५५
३१	३१	१३	बु	३६	१५	रा	८	१२	पू.भा.	१८	३०	दि	१	६	ब्रह्म	१४	१०	दि	११	२२	गर	७	२१	व	३६	१५	पद्म	१५	१३	१	२	२५	मीन	३।३१	५	४२	६	१८	०	०	४३	५८	९	३२	−	२	४	२९
३१	३४	१४	गु	३३	१	सा	६	५३	उ.भा.	१७	१८	दि	१२	३६	ऐन्द्र	९	११	दि	९	२१	भ	४	३८	श	३३	१	छत्र	१६	१४	२	३	२६			५	४१	६	१९	०	१	४२	३७	९	५४	−	२	५	५
३१	३८	३०	शु	२८	५१	सा	५	१२	रेवती	२५	१७	दि	११	४७	वैधृति	३/५३	२५/३३	प्रा	७/४	२/२७	च	०	५६	नाग	२८/५६	५१/२२	श्रीवत्स	१७	१५	३	४	२७	मेष	१५।१७	५	४०	६	२०	०	२	४१	१४	१०	१५	−	२	−	−

यावन्मासं प्रपा (पौसरा) दानम्। अशक्तौ जलकुम्भादेर्दैनिकं दानम्। अश्वत्थमूले सेचनम्। तुलसी पत्रेण श्रीविष्णुपूजनम्।
भ. ३८।३६ उ. (रा. ९।१६)। यायिजययोगः ६।३३ उ. ३५।४२ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३५।४२ या.।
भ. १०।३९ या. (दि. १०।५)। वृश्चिकराशिः (दि. ३।५१)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ९।२१)।○
यायिजययोगः १५।२९ उ. ४७।५८ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ४७।५८ या.।
धनूराशिः (रा. ३।३८)। रवियोगः ५४।३४ उ.। ○ त्रिदण्डी स्वामि जयन्तीबक्सर (बिहार)।
भ. २५।५५ उ. (दि. ४।९) ५८।१६ या. (रा.शे. ५।५)। यायि-स्थायि दुर्लभः सन्धिकरयोगः २५।५५ या.।❖
गुरुअर्जुनदेवजयन्ती। रवियोगः ०।५५ या.। ❖यमघंटयोगः समस्त। रवियोगः समस्त।
मकरराशिः (दि. २।५२)। श्रीशीतलाष्टमी ८ व्रतम्। पर्युषितान्नपानादिकमत्रविहितम्। स्थायिजययोगः ६।३६ या.।
यायिजययोगः ११।२२ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ११।२२ उ.।
भ. ८।११ उ. (दि. ९।०) ३९।१ या. (रा. ९।२०)। कुम्भराशिः (रा. १२।१४)। पञ्चकारम्भः ४६।१५ (रा. १२।१४)। यायिजययोगः ३९।१ उ.।
वरूथिनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। श्री वल्लभाचार्य जयन्ती ११। यायिजययोगः १७।२८ या.। ◐समस्त। अमृतसिद्धियोगः १५।१७ या.।
⊙सं. अश्विन्यां मेषे च सूर्यः १५।५ (दि. ११।४५)। मु. १५ जघन्या। फलं महर्घता। पूर्वाःपराः१० घट्यःपुण्याः। सौम्यगोलः। खरमास समाप्तिः। दिवा ७।४५ वादनतः➊
भ. ३६।१५ उ. (रा. ८।१२)। मीनराशिः (दि. ७।६)। प्रदोष १३ व्रतम्। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशत्युक्तेः।" सौरवैशाखमासारम्भः।➋
भ. ४।३८ या. (दि. ७।३२)। सर्वार्थसिद्धियोगः १७।१८ उ.। ☯ बंग सन् १४३३ प्रारम्भः।
मेषराशिः (दि. ११।४७)। स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्। पञ्चकनिवृत्तिः १५।१७ (दि. ११।४७)। सर्वार्थसिद्धियोगः◐

वैशाखमासकृत्यम्- महाभारते-निबंरदेकभक्तेन वैशाखे यो जितेन्द्रियः प्रातः स्नायी नरःस्त्री वा जातीनां श्रेष्ठतां व्रजेत्। वामनपुराणे-गंधमाल्यानि च तथा वैशाखे सुरभीणि च। देयानि द्विजमुख्येभ्यो मधुसूदन तुष्टये।

➊ दिवा ३।४५ वादनं यावत् मेषसंक्रान्तिजन्य पुण्यकालः। हरिद्वारे काश्यामसी संगमे वा स्नानम्। सक्तुव्यजन जलकुम्भादिदानम्। वैशाखी। डॉ. भीमराव अम्बेडकर जयन्ती। स्थायिजययोगः १८।३४ उ. ३८।२७ या.। त्रिपुष्करयोगः १८।३४ उ. ३८।२७ या.।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				मार्गीबुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	शु	११	०	१५	२	१०	२२	२८	५७	२	२४	१३	२०	०	१०	२०	३२	११	८	२	१४	१०	१२	५७	१७
२	श	११	१	१	३१	१०	२३	३०	४	२	२४	१६	१४	०	११	३४	२८	११	८	१०	१९	१०	१२	५४	७
३	र	११	१	४८	१	१०	२४	३१	१०	२	२४	१९	८	०	१२	४८	२४	११	८	१८	२३	१०	१२	५०	५६
४	चं	११	२	३४	३०	१०	२५	४७	८	२	२४	२२	१	०	१४	२	२०	११	८	२६	२७	१०	१२	४७	४५
५	मं	११	३	२१	०	१०	२७	४	२७	२	२४	२६	२८	०	१५	१६	१६	११	८	३४	३१	१०	१२	४४	३४
६	बु	११	४	७	२९	१०	२८	२१	४८	२	२४	३२	१५	०	१६	३०	१३	११	८	४३	३५	१०	१२	४१	२३
७	गु	११	४	५३	५९	१०	२९	३९	८	२	२४	३८	१	०	१७	४४	९	११	८	५०	३९	१०	१२	३८	१३
८	शु	११	५	४०	२८	११	०	५६	५४	२	२४	४३	४८	०	१८	५८	५	११	८	५७	४०	१०	१२	३५	२
९	श	११	६	२६	५८	११	२	२४	४	२	२४	४९	३५	०	२०	१२	३	११	९	४	५१	१०	१२	३३	५१
१०	र	११	७	१३	१५	११	३	५२	१	२	२४	५५	२१	०	२१	२५	५७	११	९	१२	१७	१०	१२	२८	४०
११	चं	११	७	५९	३०	११	५	२०	९	२	२५	१	८	०	२२	३९	५३	११	९	१९	३६	१०	१२	२५	२९
१२	मं	११	८	४५	४३	११	६	४८	१७	२	२५	६	५५	०	२३	५३	६	११	९	२६	५५	१०	१२	२२	१९
१३	बु	११	९	३१	५६	११	८	१७	३३	२	२५	१२	४१	०	२५	५	४०	११	९	३४	१४	१०	१२	१९	८
१४	गु	११	१०	१८	९	११	९	५४	१६	२	२५	१८	२८	०	२६	१९	०	११	९	४१	३२	१०	१२	१५	५७
३०	शु	११	११	४	२१	११	११	३१	७	२	२५	२४	१५	०	२७	३१	५६	११	९	४८	५१	१०	१२	१२	४६

भौमादीनाञ्चारः:- भौमः:- ति. ४ सोमे उत्तराभाद्रपदा भे ५८।४३ (रा.शे. ५।१८)।। मार्गीबुधः:- ति. ७ गुरौ मीने १६।६ (दि. १२।१२)। ति. ९ शनौ उत्तराभाद्रपदा भे ३८।९ (रा. ९।१)।। गुरुः:- पुनर्वसु २ चरणे।। शुक्रः:- ति. ३ रवौ भरण्यां २५।३९ (दि. ४।५)। ति. १४ गुरौ कृत्तिका भे १७।१७ (दि. १२।३६)।। शनिः:- उत्तराभाद्रपदा २ चरणे ।। राहुः:- शतभिष २ चरणे केतुश्च मघा ४ चरणे।।

३ पं० वैशाखकृष्ण ८ शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ८९

अयनांशाः २४।१२।२९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
११	८	११	११	२	०	११	१०	४
२५	२५	५	०	२४	१८	८	१२	१२
५०	१९	४०	५६	४३	५८	५७	३५	३५
१	३३	२८	५४	४८	५	४०	२	२
५८	७३०	४६	८७	५	७३	७	३	३
५२	४७	३०	१०	४७	५६	११	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः:- ति. १ शुक्रे चित्रा भे भौमवेधः। ति. २ शनौ स्वात्यां राहुवेधः। ति. ३ रवौ विशाखा भे विष्टिस्ततो रिक्तादोपः। चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ४ सोमे रिक्तोत्तरं (दि. १२।१) व्यतिपातात्पूर्वं (दि. १।५३) मैत्रे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य विपणि गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ५ भौमे व्यतिपातात्परं (दि. २।२९) ज्येष्ठा भे शिरामोक्षण शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ६ बुधे मूले विष्टेःपूर्वं (दि. ४।९) शिशुताम्बूलभक्षण कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ७ गुरौ प्रा. ६।८ उ.पू.षा. भे शिल्पविद्या नौकाघटन मुहूर्त्तः। ति. ८ शुक्रे दि. ८।२३ उ. रा.७।३५ या.उ.षा. भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ शनौ उ.षा. भे रिक्तादोपः। रिक्तोत्तरं (रा. ८।४१) श्रवणे दक्षिण दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. १० रवौ विष्टेःपूर्वं (दि.९।०) श्रवणे पुंसवनसीमन्त शय्यासनाद्युपभोग भूपाघटन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। विष्टेःपरं (रा. ९।२०) धनिष्ठा भे नववस्त्रधारण मकरस्थे चन्द्रे पूर्व-दक्षिण कुम्भस्थे च दक्षिण दिग्यात्रा भैषज्य मुहूर्त्तः। ति. ११ सोमे धनिष्ठा ☛

तिथि ल.अ.	१ शु घं.	मि.	२ श घं.	मि.	३ र घं.	मि.	४ चं घं.	मि.	५ मं घं.	मि.	६ बु घं.	मि.	७ गु घं.	मि.	८ शु घं.	मि.	९ श घं.	मि.	१० र घं.	मि.	११ चं घं.	मि.	१२ मं घं.	मि.	तिथि ल.अ.	१३ बु घं.	मि.	१४ गु घं.	मि.	३० शु घं.	मि.
मीन	६	२१	६	१८	६	१४	६	१०	६	७	६	३	५	५९	५	५६	५	५२	५	४९	५	४६	५	४२	मेष	७	१५	७	११	७	७
मेष	७	५८	७	५५	७	५१	७	४७	७	४४	७	४०	७	३६	७	३३	७	२९	७	२६	७	२३	७	१९	वृष	९	११	९	७	९	३
वृष	९	५४	९	५१	९	४७	९	४३	९	४०	९	३६	९	३२	९	२९	९	२५	९	२२	९	१९	९	१५	मिथुन	११	२५	११	२१	११	१७
मिथुन	१२	८	१२	५	१२	१	११	५७	११	५४	११	५०	११	४६	११	४३	११	३९	११	३६	११	३३	११	२९	कर्क	१	४३	१	३९	१	३५
कर्क	२	२६	२	२३	२	१९	२	१५	२	१२	२	८	२	४	२	१	१	५७	१	५४	१	५१	१	४७	सिंह	३	५७	३	५३	३	४९
सिंह	४	४०	४	३७	४	३३	४	२९	४	२६	४	२२	४	१८	४	१५	४	११	४	८	४	५	४	१	कन्या	६	१०	६	६	६	२
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कन्या	६	५३	६	५०	६	४६	६	४२	६	३९	६	३५	६	३१	६	२८	६	२४	६	२१	६	१८	६	१४	तुला	८	२६	८	२२	८	१८
तुला	९	९	९	६	९	२	८	५८	८	५५	८	५१	८	४७	८	४४	८	४०	८	३७	८	३४	८	३०	वृश्चिक	१०	४३	१०	३९	१०	३५
वृश्चिक	११	२६	११	२३	११	१९	११	१५	११	१२	११	८	११	४	११	१	१०	५७	१०	५४	१०	५१	१०	४७	धनु	१२	४९	१२	४५	१२	४१
धनु	१	३२	१	२९	१	२५	१	२१	१	१८	१	१४	१	१०	१	७	१	३	१	०	१२	५७	१२	५२	मकर	२	३६	२	३२	२	२८
मकर	३	१९	३	१६	३	१२	३	८	३	५	३	१	२	५७	२	५४	२	५०	२	४७	२	४४	२	४०	कुम्भ	४	७	४	३	३	५९
कुम्भ	४	५०	४	४७	४	४३	४	३९	४	३६	४	३२	४	२८	४	२५	४	२१	४	१८	४	१५	४	११	मीन	५	३५	५	३१	५	२७

४ पं० वैशाखकृष्ण ३० शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ९६

अयनांशाः २४।१२।३०

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
०	११	११	११	२	०	११	१०	४
२	२६	११	११	२५	२७	९	१२	१२
४१	२९	४	३१	२४	३१	४८	१२	१२
१४	६	२१	७	१५	५६	५२	४६	४६
५८	८२७	४६	९६	५	७२	७	३	३
३६	४९	१३	५०	४७	५७	११	११	११

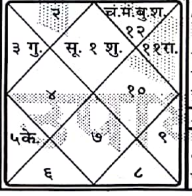

मूलविचार- ज्येष्ठा/मूल-ति. ४ सोमे ४७।५८ (रा. १।०) उ.। ति. ७ गुरौ ०।५५ (प्रा. ६।८) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. १४ गुरौ १७।१८ (दि. १२।३६) उ.।
पञ्चक विचार- ति. १० रवौ ४६।१५ (रा. १२।१४) उ.। ति. ३० शुक्रे १५।१७ (दि. ११।४७) या.।

वैशाखमासे देवस्य जलाधिवास विधिः।। वैशाखे ज्येष्ठे वा यत्र मासे ऊष्मवाहुल्यम्। तत्र प्रातर्नित्यपूजां कृत्वा गंधोदकपूर्णपात्रे विष्णुं संस्थाप्य पंचोपचारैः संपूज्य तत्रैव जले सूर्यास्तपर्यंतमधिवास्य रात्रौ स्वस्थाने स्थापयित्वा पंचोपचारैः संपूजयेत्तेन तीर्थोदकेन गृहदारादि युतमात्मांन पावयेत्। एतच्च द्वादश्यां दिवा न कार्यम्। रात्रौ किंचित्कालं जलस्थं पूजयित्वा स्वस्थाने स्थापयेत्।।अथानुदिनं स्मरणीयः पाठः।। अश्वत्थामा बलिर्व्यासो हनूमांश्च विभीषणः। जयः परशुरामश्च सप्तैते चिरजीविनः।१। सप्तैतान्संस्मरेन्नित्यं मर्कण्डेयमथाष्टमम्। जीवेद्वर्षशतं साग्रमपमृत्युर्विनश्यति।२। वैशाखस्नान मन्त्र।। वैशाखं सकलं मासं मेषसंक्रमणं रवेः। प्रातः सनियमं स्नास्ये प्रीयतां मधुसूदन। मधुहन्तुः प्रसादेन ब्राह्मणानामनुग्रहात्। निर्विघ्नमस्तु मे पुण्यं वैशाखस्नानमन्वहम्।१। माधवे मेषगे भानौ मुरारे मधुसूदन। प्रातः स्नानेन मे नाथ फलदो भव पापहन्।। वैशाखे त्याज्यम्।। कांस्यं मांसं मसूरान्नं चणकं कोद्रवं तथा शाकं मधुपरान्नं च पुनर्भोजन मैथुनमिति।।मेषार्के दानविशेषः।। यो मेषस्थेऽर्के ददाति सक्तूनम्बुघटान्वितान् उद्दिश्य पितॄन् देवांश्च सर्वपापैः प्रमुच्यते।।

दानमन्त्रः- सक्तवो धर्मदा नित्यं ब्राह्मणप्रीति कारकाः। त्वद्दानान्ममपापानां क्षयोऽस्तु सुखमस्तु च। वैशाखे संपूर्ण स्नानाशक्तावन्ते त्रयोदश्यादि दिनत्रयेऽपि स्नानस्य विशेष फलमुक्तम्। त्रयोदश्यां चतुर्दश्यां वैशाख्यां वा दिनत्रयम्। अपि सम्यग्विधानेन नारी वा पुरुषोऽपि वा।। प्रातः स्नायी स नियमः सर्वपापैः प्रमुच्यते इति।।

एकराशौ यदा यान्ति चत्वारः पञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति महीं कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।।

☛ भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण गोक्रय-विक्रय पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा भैषज्य गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। शतभिषजि राहुयुतिः। ति. १२ भौमे शतभिषजि पूर्वदोषः। पू.भा. भे भौमभुक्तमनिन्दुभुक्तमशुभम्। परं मासान्तादिदोषः।

वैशाखशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २८ चैत्रतः तिथि ११ वैशाखं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १८ अप्रैलतः दिनांक १ मई यावत् सन् २०२६ ई.।।

शुक्रः पश्चिमे- पश्चिमदक्षिणदिग्भ्यां नैऋत्याग्निविदिग्भ्यां च द्विरागमः शुभः।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनगोलयोः वसन्तर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि							नक्षत्र						योग						करण						योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. −	मि.	चन्द्रास्त स्टै.	टा.	
३१	४१	१	श	२३	५३	दि	३	१३	अश्विनी	१२	२१	दि	१०	३६	प्रीति	४९	५८	रा	१	३९	वव	२३	५३	वा	५१	८	सौम्य	१८	१६	४	५	२८			५	४०	६	२०	०	३	३९	५०	१०	३६	−	३	७	२९	चन्द्रदर्शनम्।मु. १५ जघन्या। फलं महर्घता। याम्यशृंगं महर्घताकरम्।देवदामोदरतिथि।(असम)।यायिजययोग: १२।२१
३१	४५	२	र	१८	२३	दि	१	०	भरणी	८	५०	दि	९	११	आयुष्मान	४२	३५	रा	१०	४१	कौ	१८	२३	तै	४५	२७	कालदण्ड	१९	१७	५	६	२९	वृष	२२।५१	५	३९	६	२१	०	४	३८	२४	१०	५७	−	३	८	४०	वृषराशि: (दि.२।४७)।मु. जिल्काद ११ हिजरीसन् १४४७। श्रीपरशुरामजयन्ती ३ (प्रदोषे)।त्रिपुष्करयोग: ८।५० उ. १८।२३ या.।
३१	४८	३	चं	१२	३१	दि	१०	३८	कृत्तिका	४	५४	दि	७	३६	सौभाग्य	३४	५९	रा	७	३८	गर	१२	३१	व	३९	२९	सुस्थिर	२०	१८	६	७	३०			५	३८	६	२२	०	५	३६	५५	११	१८	−	३	९	५१	भ. ३९।२९ उ. (रा. ९।२६)।वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। अक्षयतृतीया ३। जलकुम्भ-छत्र-व्यजनादिदानम्। सागरे
३१	५१	४	मं	६	२७	दि	८	१३	रोहिणी	०/५५	४७/५३	प्रा	५/४	५७/३८	शोभन	२७	१४	दि	४	३२	भ	६	२७	वव	३३	२६	मातङ्ग	२१	१९	७	८	१	मिथुन	२८।४४	५	३८	६	२२	०	६	३५	२४	११	३९	−	३	१०	५७	भ. ६।२७या. (दि. ८।१३)।मिथुनराशि: (सा. ५।८)।आद्यजगद्गुरुशंकराचार्य जयन्ती ५। राष्ट्रिय वैशाखमास: दि.३१।
३१	५५	५	बु	०/५४	२४/२२	प्रा	५/३	४७/२७	आर्द्रा	५२	४३	रा	२	४२	अतिगण्ड	१९	३८	दि	१	२८	वा	०	२४	कौ	२७/५४	३०/३५	मुसल	२२	२०	८	९	२			५	३७	६	२३	०	७	३३	५१	११	५९	−	३	११	५६	श्रीरामानुजाचार्य जयन्ती ६। चन्दनषष्ठी (बंगाल)। यायि-स्थायि दुर्लभ: सन्धिकरयोग: ०।२४ उ. ५२।४३ या.।
३१	५८	७	गु	४९	११	रा	१	१६	पुनर्वसु	४९	१३	रा	१	१७	सुकर्मा	१२	१५	दि	१०	३०	गर	२१	५४	व	४९	११	सिद्धि	२३	२१	९	१०	३	कर्क	३५।६	५	३६	६	२४	०	८	३२	१६	१२	१९	−	४	१२	४७	भ. ४९।११ उ. (रा. १।१६)।कर्कराशि: (रा. ७।३८)। श्रीगंगासप्तमी ७। श्रीगंगोत्पत्ति: ७। बाबूकुँवरसिंहजयन्ती
३२	२	८	शु	४८	२२	रा	११	२१	पुष्य	४६	१८	रा	१२	७	धृति	५/५३	१४/३४	प्रा	७/५	४२/७	भ	१६	४७	वव	४४	२२	उत्पात	२४	२२	१०	११	४			५	३६	६	२४	०	९	३०	३८	१२	३९	−	४	१	३०	भ. १६।४७या. (दि. १२।१९)।मृत्युबाणारम्भ: ३०।१२ (सा. ५।४१)।स्थायिजययोग: ४४।२२ या.।रवियोग: ४६।१८ उ.।
३२	५	९	श	४०	२३	रा	९	४४	श्लेषा	४४	१७	रा	११	१८	गण्ड	५३	२	रा	२	४८	वा	१२	२३	कौ	४०	२३	मानस	२५	२३	११	१२	५	सिंह	४४।१७	५	३५	६	२५	०	१०	२८	५९	१२	५९	−	४	२	७	सिंहराशि: (रा. ११।१८)।श्रीसीतानवमी ९।जानकी जन्मोत्सव:।मृत्युबाणनिवृति: २१।५५ (सा. ६।२१)।यायिजययोग:
३२	८	१०	र	३७	२०	रा	८	३०	मघा	४३	४	रा	१०	४८	वृद्धि	४८	४	रा	१२	४८	तै	८	५२	गर	३७	२०	मुद्गर	२६	२४	१२	१३	६			५	३४	६	२६	०	११	२७	१८	१३	१९	−	४	२	४०	यमघंटयोग: ४३।४या.।रवियोग: ४३।४या.। ❖रवियोग: ५२।४३ या.। उ. २३।५३ या.। ४०।२३ या.।रवियोग:समस्त।
३२	११	११	चं	३५	२२	रा	७	४३	पू.फा.	४२	५८	रा	१०	४५	ध्रुव	४३	५८	रा	११	९	व	६	२१	भ	३५	२२	ध्वज	२७	२५	१३	१४	७	कन्या	५८।१५	५	३४	६	२६	०	१२	२५	३४	१३	३७	−	४	३	११	भ. ६।२१ उ. (दि. ८।६) ३५।२२ या. (रा. ७।४३)।कन्याराशि: (रा.शे. ४।५२)। श्रीमोहिनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्।●
३२	१५	१२	मं	३४	३४	रा	७	२३	उ.फा.	४४	८	रा	११	११	व्याघात	४०	५२	रा	९	५४	वव	४	५८	वा	३४	३४	धाता	२८	२६	१४	१५	८			५	३३	६	२७	०	१३	२३	४७	१३	५६	−	४	३	४१	परशुरामद्वादशी १२। रुक्मिणी द्वादशी (बंगाल)।त्रिपुष्करयोग: ३४।३४या.। ● ⊙भरण्यां सूर्य: ५६।६ (रा.४।०)।
३२	१८	१३	बु	३५	१	रा	७	३२	हस्त	४६	२९	रा	१२	८	हर्षण	३८	४६	रा	९	२	कौ	४	४८	तै	३५	१	आनन्द	२९	२७	१५	१६	९			५	३२	६	२८	०	१४	२१	५८	१४	१६	−	५	४	१२	प्रदोष १३ व्रतम्। सर्वार्थसिद्धियोग: ४६।२९ या.। रवियोग: ४६।२९ उ.। ♏ नृसिंहावतार:। यायिजययोग: ५०।९ उ.।
३२	२१	१४	गु	३६	५६	रा	८	१८	चित्रा	५०	९	रा	१	३६	वज्र	३७	४३	रा	८	३७	गर	५	५९	व	३६	५६	चर	३०	२८	१६	१७	१०	तुला	१८।१९	५	३२	६	२८	०	१५	२०	७	१४	३४	−	५	४	४४	भ. ३६।५६ उ. (रा. ८।१८)।तुलाराशि: (दि. १२।५२)। श्रीनृसिंह १४ चतुर्दशी व्रतम्।ओंकारेश्वरयात्रा-दर्शनञ्च। ♏
३२	२४	१५	शु	३९	५१	रा	९	२७	स्वाती	५४	५५	रा	३	२९	सिद्धि	३७	२९	रा	८	३१	भ	८	२४	वव	३९	५१	गद	१	२९	१७	१८	११			५	३१	६	२९	०	१६	१८	१५	१४	५३	−	५	५	१९	भ. ८।२४या. (दि. ८।५३)।स्नान-दान-व्रतादौ १५ पूर्णिमा। बुद्धपूर्णिमा १५। बुद्धजयन्ती। पुष्करादेवीजन्म। कृष्णा-

① स्नानम्। श्रीविष्णोश्चन्दन पूजा। श्रीवदरी केदारयात्रा। काश्यां त्रिलोचन यात्रा। कल्पादि: ३। त्रेतायुगादि: ३। ⊙सायन वृषेसूर्य: १०।५० (दि.९।५८)।यायिजययोग: ४।५४ उ. १२।३१ या.। सर्वार्थसिद्धियोग: ४।५४ उ.। रवियोग: ४।५४ उ.। स्थायिजययोग: ०।४७ उ. ६।२७ या.। यमघंटयोग: ५६।४० उ.। रवियोग: ०।४७ या.। पुन:रवियोग: ५६।४० उ.। □ (विहारे)। यायिजययोग: ४९।११ या.। सर्वार्थसिद्धियोग:समस्त। अमृतसिद्धियोग: ४९।१३ उ.। ⊠ जिन-जलकुम्भ-तिल-सुवर्ण-घृत मधुदानेन। सर्वपापक्षय:। कूर्म जयन्ती १५। मई ५।

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

तिथि ३ सोमे दि.७।३६ उ.विष्टे:पूर्वं (रा.९।२६) रोहिण्यां रे.१० दिवा ल.२ इष्टा:५ ग्र. व. वि.१० वा ल. गोधूलि: वा ल.७ इष्टा:५ ग्र.व.वि.९।। (अष्टमस्थ: लग्नेशो न शुभ:)

तिथि ४ भौमे विष्टे:परं (दि.८।१३) मृगे रे.८ दिवा ल. २ इष्टा: ५ ग्र.व.वि.१० वा ल. गोधूलि: वा ल.७ इष्टा: ५ ग्र.व.वि.९।। (अष्टमस्थ: लग्नेशो न शुभ:) वा ल.१० इष्टा:६ ग्र.व.वि. ११।। (षष्ठस्थश्चन्द्रो न शुभ:)

तिथि ९ शनौ रा.११।१८ उ. मघा भे केतुयुति:।

तिथि १० रवौ मघा भे पूर्वदोष:।

तिथि ११ सोमे रा.१०।४५ उ. उ.फा भे भौमवेध:।

तिथि १२ भौमे उ.फा. भे पूर्वदोष:। रा.११।११ उ. हस्ते शनिवेध:।

तिथि १३ बुधे हस्ते पूर्वदोष:।

तिथि १४ गुरौ रा.१।३६ उ. स्वात्यां राहुवेधो विष्टिदोषश्च।

तिथि १५ शुक्रे स्वात्यां पूर्वदोषो व्यतिपातश्च।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	श	११	११	५०	३४	११	१३	७	५७	२	२५	३०	२	०	२८	४४	५३	११	९	५६	१०	१०	१२	९	३५
२	र	११	१२	३६	४७	११	१४	४४	४७	२	२५	३५	५०	०	२९	५७	३८	११	१०	३	२७	१०	१२	६	२५
३	चं	११	१३	२३	०	११	१६	२२	५५	२	२५	४१	३०	१	१	१०	१९	११	१०	१०	४४	१०	१२	३	१४
४	मं	११	१४	९	१३	११	१८	५	५४	२	२५	४७	२५	१	२	२२	५९	११	१०	१८	१	१०	१२	०	३
५	बु	११	१४	५५	२५	११	१९	४८	५६	२	२५	५३	१३	१	३	३५	३९	११	१०	२५	१८	१०	११	५६	५२
७	गु	११	१५	४१	३८	११	२१	३१	५९	२	२५	५९	०	१	४	४८	१९	११	१०	३२	३५	१०	११	५३	४१
८	शु	११	१६	२७	५१	११	२३	१५	४५	२	२६	६	४४	१	६	१	०	११	१०	३९	५२	१०	११	५०	३१
९	श	११	१७	१४	४	११	२५	०	४३	२	२६	१४	४१	१	७	१३	४०	११	१०	४६	४५	१०	११	४७	२०
१०	र	११	१८	०	१७	११	२६	४८	१३	२	२६	२२	३८	१	८	२६	२०	११	१०	५३	१६	१०	११	४४	९
११	चं	११	१८	४६	३०	११	२८	३५	४७	२	२६	३०	३५	१	९	३९	१	११	१०	५९	४८	१०	११	४०	५८
१२	मं	११	१९	३२	४२	०	०	२३	२२	२	२६	३८	३३	१	१०	५१	४१	११	११	६	२०	१०	११	३७	४७
१३	बु	११	२०	१८	५५	०	२	१०	५७	२	२६	४६	३०	१	१२	४	२१	११	११	१२	५१	१०	११	३४	३७
१४	गु	११	२१	५	८	०	४	०	५	२	२६	५४	२७	१	१३	१७	२	११	११	१९	२३	१०	११	३१	२६
१५	शु	११	२१	५१	२१	०	५	५२	३६	२	२७	२	२५	१	१४	२९	४२	११	११	२५	५५	१०	११	२८	१५

भौमादीनाञ्चार:- भौम:- ति. ८ शुक्रे रेवत्यां १५।४६ (दि.११।५४)।। बुध:-ति.३ सोमे रेवत्यां ९।५७ (दि.९।३७)। ति. ११सोमे अश्विन्यां मेषे च ४६।५८ (रा.११।२१)।। गुरु:- ति.१२ भौमे पुनर्वसु ३ चरणे १०।५७ (दि.९।५६)।। शुक्र:-ति.२ रवौ वृषे १।५७ (प्रा.६।२६)। ति.११ सोमे रोहिण्यां १७।२० (दि.१२।३०)।। शनि:-ति.१ शनौ उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे ३१।३५ (सा.६।१८)।। राहु:-शतभिष २ चरणे केतुश्च मघा ४ चरणे।।

५ पं० वैशाखशुक्ल ८ शुक्रे
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगण: १०३
अयनांशा: २४।१२।३१

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
०	३	११	११	२	१	११	१०	४
९	५	१६	२३	२६	६	१०	११	११
३०	५१	२७	१५	६	१	३९	५०	५०
३८	७	५१	४५	४४	०	५२	२१	३१
५८	८४०	४६	१०४	७	७२	६	३	३
२१	५३	१३	५८	५७	४०	५३	११	११

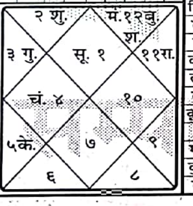

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ शनौ अश्विन्यां सूर्ययुति:। भरण्यां सूर्यभोग्यम्। ति. २ रवौ दि. ९।११ उ. कृत्तिका मे भूपाघटन गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्त:। ति. ३ सोमे प्रा. ७।३६ उ. दि. १०।३८ या. रोहिण्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण अन्नप्राशन कणमर्दन शिल्पविद्या उपनयन (ल.२) वधूप्रवेश (ल.२) द्विरागमन (ल.३) हलप्रवहण विपणि व्यापार मुहूर्त्त:। ति. ४ भौमे प्रा. ५।५७ उ. मृगे चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्त:। रिक्तोत्तरं पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान वृषस्थे चन्द्रे पूर्व-दक्षिण मिथुनस्थे च पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा हलप्रवहण शिरामोक्षण शस्त्रघटन मुहूर्त्त:। ति. ५ बुधे आर्द्रा भे अक्षरारम्भ-विद्यारम्भ (ल. ३) धान्यच्छेदन मुहूर्त्त:। रा. २।४२ उ. पुनर्वसौ द्विरागमन (ल. १२) मुहूर्त्त:। ति. ७ गुरौ पुनर्वसौ पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय मिथुनस्थे चन्द्रे पश्चिम कर्कस्थे च पश्चिमोत्तर दिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन चौलकेशान्त (ल.२ वा३) कर्णवेध (ल.२ वा३) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.२ वा३) द्विरागमन (ल.२ वा३) हलप्रवहण अश्वकृत्य मुहूर्त्त:। ति. ८ शुक्रे विष्टे: परं (दि.१२।१९) पुष्ये शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण गोक्रय-☛

तिथि ल.अ.	१ श घं.	मि.	२ र घं.	मि.	३ चं घं.	मि.	४ मं घं.	मि.	५ बु घं.	मि.	७ गु घं.	मि.	८ शु घं.	मि.	९ श घं.	मि.	१० र घं.	मि.	११ चं घं.	मि.	१२ मं घं.	मि.	१३ बु घं.	मि.	१४ गु घं.	मि.	१५ शु घं.	मि.
मेष	७	३	७	०	६	५६	६	५२	६	४८	६	४४	६	४१	६	३७	६	३३	६	२९	६	२५	६	२१	६	१७	६	१४
वृष	८	५९	८	५६	८	५२	८	४८	८	४४	८	४०	८	३७	८	३३	८	२९	८	२५	८	२१	८	१७	८	१३	८	१०
मिथुन	११	१३	११	१०	११	६	११	२	१०	५८	१०	५४	१०	५१	१०	४७	१०	४३	१०	३९	१०	३५	१०	३१	१०	२७	१०	२४
कर्क	१	३१	१	२८	१	२४	१	२०	१	१६	१	१२	१	९	१	५	१	१	१२	५७	१२	५३	१२	४९	१२	४५	१२	४२
सिंह	३	४५	३	४२	३	३८	३	३४	३	३०	३	२६	३	२३	३	१९	३	१५	३	११	३	७	३	३	२	५९	२	५६
कन्या	५	५८	५	५५	५	५१	५	४७	५	४३	५	३९	५	३६	५	३२	५	२८	५	२४	५	२०	५	१६	५	१२	५	९
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
तुला	८	१४	८	११	८	७	८	३	७	५९	७	५५	७	५२	७	४८	७	४४	७	४०	७	३६	७	३२	७	२८	७	२५
वृश्चिक	१०	३१	१०	२८	१०	२४	१०	२०	१०	१६	१०	१२	१०	९	१०	५	१०	१	९	५७	९	५३	९	४९	९	४५	९	४२
धनु	१२	३७	१२	३४	१२	३०	१२	२६	१२	२२	१२	१८	१२	१५	१२	११	१२	७	१२	३	११	५९	११	५५	११	५१	११	४८
मकर	२	२४	२	२१	२	१७	२	१३	२	९	२	५	२	२	१	५८	१	५४	१	५०	१	४६	१	४२	१	३८	१	३५
कुम्भ	३	५५	३	५२	३	४८	३	४४	३	४०	३	३६	३	३३	३	२९	३	२५	३	२१	३	१७	३	१३	३	९	३	६
मीन	५	२३	५	२०	५	१६	५	१२	५	८	५	४	५	१	४	५७	४	५३	४	४९	४	४५	४	४१	४	३७	४	३४

६ पं० वैशाखशुक्ल १५ शुक्रे
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगण: ११०
अयनांशा: २४।१२।३२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
०	६	११	०	२	१	११	१०	४
१६	८	२१	५	२७	१४	११	११	११
१८	४१	५१	५२	२	२९	२५	२८	२८
१५	४७	२१	३६	२५	४२	५५	१५	२५
५८	७४१	४६	११२	७	७२	६	३	३
७	७	१३	३३	५७	४०	३२	११	११

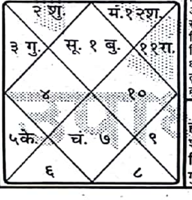

मूलविचार-रेवती/अश्विनी- ति. १ शनौ १२।२१ (दि. १०।३६) या.।
श्लेषा/मघा- ति. ८ शुक्रे ४६।१८ (रा. १२।१७) उ.। ति. १० रवौ ४३।४ (रा. १०।४८) या.।

अक्षयतृतीयाकृत्यम्।। सर्वतीर्थेनानं देवदर्शनं दानाञ्चाक्षयफलम्। दानम- उदकुम्भान्सकनकान् सान्नान्सर्वरसै: सह। यवगोधूमचणकान्सक्तुदध्योदनन्तथा।। व्यजनं छत्रकं दद्यादातपत्रमुपानहौ। दानमेतद्देयान् पितॄंश्चोद्दिश्य कुर्यात्।। संकल्प:- नामगोत्रमुच्चार्य अद्येतदन्नं शीतलोदकयुतं घटं विष्णुप्रीतये अमुक शर्मणे अमुकगोत्राय तुभ्यमहं सम्प्रददे। प्रार्थना- एष धर्मघटो दत्तो ब्रह्मविष्णुशिवात्मक:। अस्य प्रदानात्सकला मम सन्तु मनोरथा:। गंगोदकतिलैर्मिश्रं सान्नं कुम्भफलान्वितम्। विष्णवे संप्रदास्यामि अक्षय्यमुपतिष्ठताम्।। पितॄन् उद्दिश्यदाने- पितृभ्यस्संप्रदानेन मम सन्तु मनोरथा:। पितृभ्य: संप्रदास्यामीतिपदक्षेप:। संकल्पे- पितॄणां प्रीतये इति विशेष:। अत्रैवपरशुरामं विधिवत्संपूज्यार्घ्यं दद्यात्। तन्मन्त्र:- जामदग्न्य महावीर क्षत्रियान्तकर प्रभो। गृहाणार्घ्यं मया दत्तं कृपया परमेश्वर। तत्र विष्णोश्चन्दनपूजनफलम्। य: करोति तृतीयायां विष्णोश्चंदन पूजनम्। वैशाखस्य सिते पक्षे स याति हरिमन्दिरमिति।। युगादि तिथौ दानादिफलम् कृतोपवासा: सलिलं ये युगादि दिनेषु तु। दास्यन्त्यन्नानि सलिलं तेषां लोका महोदया:।

☛विक्रय नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन वधूप्रवेश (ल.५) द्विरागमन (ल.६) हलप्रवहण इष्टिका निर्माण-इष्टिकादहन विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्त:। ति.९ शनौ श्लेषा भे रिक्तादोष:। ति. १० रवौ मघा भे केतुयुति:। ति. ११ सोमे पू.फा. भे सूर्यवेधोविष्टिश्च। ति.१२ भौमे उ.फा. भे भौमवेध:। ति. १३ बुधे हस्ते भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। ति. १४ गुरौ चित्रा भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्त:। ति. १५ शुक्रे स्वात्यां राहुवेधो व्यतिपातश्च।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनगोलयोः वसन्तर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि							नक्षत्र						योग						करण						योगाः
३२	२७	१	श	४३	५३	रा	११	४	विशाखा	६०	०	स	म	स्त	व्यतिपात	३८	८	रा	८	४६	वा	११	५२	कौ	४३	५३	शुभ
३२	३०	२	र	४८	३८	रा	१२	५७	विशाखा	०	३६	प्रा	५	४४	वरीयान	३९	२०	रा	९	१४	तै	१६	१६	गर	४८	३८	उत्पात
३२	३३	३	चं	५३	४६	रा	२	५९	अनुराधा	६	५५	दि	८	१५	परिघ	४०	५२	रा	९	५०	व	२१	१२	भ	५३	४६	मानस
३२	३६	४	मं	५८	५३	रा	५	२	ज्येष्ठा	१३	३२	दि	१०	५४	शिव	४२	२८	रा	१०	२८	बव	२६	२०	बा	५८	५३	मुद्गर
३२	३९	५	बु	६०	०	स	म	स्त	मूल	१९	५६	दि	१	२६	सिद्ध	४३	४५	रा	१०	५८	कौ	३१	१२	तै	६०	०	ध्वज
३२	४२	५	गु	३	३०	प्रा	६	५२	पू.षा.	२५	४८	दि	३	४७	साध्य	४४	३१	रा	११	१६	तै	३	३०	गर	३५	२७	धाता
३२	४५	६	शु	७	२३	दि	८	२४	उ.षा.	३०	४४	सा	५	४६	शुभ	४४	३१	रा	११	१५	व	७	२३	भ	३८	४४	आनन्द
३२	४८	७	श	१०	४	दि	९	२८	श्रवण	३४	४१	रा	७	१८	शुक्ल	४३	३८	रा	१०	५३	बव	१०	४	बा	४०	५३	सुस्थिर
३२	५१	८	र	११	४२	दि	१०	७	धनिष्ठा	३७	२२	रा	८	२३	ब्रह्म	४१	४८	रा	१०	९	कौ	११	४२	तै	४१	५०	मातङ्ग
३२	५४	९	चं	११	५८	दि	१०	१२	शतभिष	३८	४७	रा	८	५६	ऐन्द्र	३८	५८	रा	९	०	गर	११	५८	व	४१	२८	अमृत
३२	५६	१०	मं	१०	५८	दि	९	४८	पू.भा.	३८	५८	रा	९	०	वैधृति	३५	७	रा	७	२८	भ	१०	५८	बव	३९	५१	काण
३२	५९	११	बु	८	४४	दि	८	५४	उ.भा.	३७	५९	रा	८	३६	विष्कुम्भ	३०	२३	सा	५	३३	वा	८	४४	कौ	३७	५	लुम्बक
३३	२	१२	गु	५	२५	दि	७	३४	रेवती	३५	७	रा	७	२७	प्रीति	२४	४९	दि	३	२०	तै	५	२५	गर	३३	१९	मित्र
३३	४	१३	शु	१/५४	११/५८	प्रा	५/३	५२/५३	अश्विनी	३३	२२	सा	६	४४	आयुष्मान	१८	३४	दि	१२	४९	व	१	१३	भ	२८/५६	४२/२२	वज्र
३३	७	३०	श	५०	३६	रा	१	३७	भरणी	२९	५७	सा	५	२२	सौभाग्य	११	४४	दि	१०	५	च	२३	२४	नाग	५०	३६	ध्वांक्ष

तारीखें अं.	फ.	सौ.	नं.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेश	सूर्योदय घं.	मि.	सूर्यास्त घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. -	मि.	चन्द्रोदय स्टै.	टा.
२	१	१८	१९	१२	वृश्चिक	४४।११	५	३१	६	२९	०	१७	१६	२२	१५	१०	-	५	७	१३
३	२	१९	२०	१३			५	३०	६	३०	०	१८	१४	२५	१५	२९	-	५	८	९
४	३	२०	२१	१४			५	२९	६	३१	०	१९	१२	२६	१५	४६	-	५	९	४
५	४	२१	२२	१५	धनु	१३।३२	५	२९	६	३१	०	२०	१०	२६	१६	३	-	५	९	५६
६	५	२२	२३	१६			५	२८	६	३२	०	२१	८	२४	१६	२०	-	५	१०	४५
७	६	२३	२४	१७	मकर	४२।३	५	२८	६	३२	०	२२	६	२०	१६	३७	-	६	११	२९
८	७	२४	२५	१८			५	२७	६	३३	०	२३	४	१४	१६	५४	-	६	१२	९
९	८	२५	२६	१९			५	२६	६	३४	०	२४	२	६	१७	१०	-	६	१२	४५
१०	९	२६	२७	२०	कुम्भ	६।२	५	२६	६	३४	०	२४	५९	५६	१७	२६	-	६	१	१९
११	१०	२७	२८	२१			५	२५	६	३५	०	२५	५७	४५	१७	४२	-	६	१	५१
१२	११	२८	२९	२२	मीन	२३।५५	५	२५	६	३५	०	२६	५५	३०	१७	५७	-	६	२	२४
१३	१२	२९	३०	२३			५	२४	६	३६	०	२७	५३	१४	१८	१३	-	६	२	५८
१४	१३	३०	३१	२४	मेष	३५।७	५	२४	६	३६	०	२८	५०	५७	१८	२९	-	६	३	३६
१५	१४	३१	१	२५			५	२३	६	३७	०	२९	४८	३८	१८	४२	-	६	४	१८
१६	१५	१	२	२६	वृष	४४।०	५	२३	६	३७	१	०	४६	१७	१८	५७	-	६	५	९

वृश्चिकराशिः (रा. ११।११)। ज्येष्ठमासे पिष्टेन ब्रह्ममूर्तिं विधाय वस्त्रादिभिः पूजनेन सूर्यलोकप्राप्तिः। माँ आनन्दमयी जयन्ती।
नारदजयन्ती २। मृत्युबाणारम्भः ४७।८ (रा. १२।२१)। यायिजययोगः ४८।३८ उ.। त्रिपुष्करयोगः ०।३६ या.।
भ. २१।१२ उ. (दि. १।५८) ५३।४६ या. (रा. २।५९)। मृत्युबाणनिवृत्तिः ४९।१२ (रा. १।१०)। यायिजययोगः ६।५५ या.।
धनूराशिः (दि. १०।५४)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ९।५६)। स्थायिजययोगः १३।३२ या.।
यमघंटयोगः १९।५६ या.। दृश्यागस्त्यास्तः ५९।५० (रा.शे. ५।२७)। त्रिपुष्करयोगः ४३।५३ उ.।
मकरराशिः (रा. १०।१७)। गुरुरविन्द्रनाथटैगोर जयन्ती। रवियोगः २५।४८ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ६।५५ या.।
भ. ७।२३ उ. (दि. ८।२४) ३८।४४ या. (रा. ८।५७)। सर्वार्थसिद्धियोगः ३०।४८ उ.। रवियोगः ३०।४८ या.।
सर्वार्थसिद्धियोगः ३४।४१ या.। पञ्चकारम्भः ६।२ (दि. ७।५१)। यायिजययोगः ११।४२ उ. ३७।२२ या.।
कुम्भराशिः (दि. ७।५१)। श्रीशीतलाष्टमी ८ व्रतम्। पर्युपितान्नपानादिकमत्रविहितम्। त्रिलोचनाष्टमी (बंगाल)।
भ. ४१।२८ उ. (रा. १०।०)। कृत्तिका भे सूर्यः ४३।५४ (रा. १०।५९)। दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजाभयम्। सौरज्येष्ठमासारम्भः।
भ. १०।५८ या. (दि. ९।४८)। मीनराशिः (दि. २।५९)। सर्वार्थसिद्धियोगः ३८।५८ उ.। ७।२ (दि. ८।१३)।
अचला ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। जलक्रीड़ा एकादशी (उड़ीसा)। भद्रकाली एकादशी (पंजाब)। मृत्युबाणारम्भः
मेषराशिः (रा. ७।२७)। प्रातः ७।३४ वादनं यावदेकादशी व्रतस्य पारणा। प्रदोष १३ व्रतम्। वटसावित्री व्रतारम्भः दिनत्रयं
भ. १।१३ उ. (प्रा. ५।५२) २८।४२ या. (सा. ४।५२)। वटसावित्री व्रतस्य द्वितीय दिनम्। मासशिवरात्रि १४ व्रतम्।
वृषराशिः (रा. १०।५९)। स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। वटसावित्री व्रतम्। स्त्रीणां नित्यं काम्यञ्च पापवारान्विते

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

तिथि २ — रवौ प्रा.५।४४ उ. मैत्रे सूर्यवेधो मृत्युबाणश्च।
तिथि ३ — सोमे मैत्रे पूर्वदोषः।
तिथि ४ — भौमे दि.१०।५४ उ. मूले रे.८ दिवा ल.७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१२।। (अष्टमस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल. गोधूलिः वा ल. १० इष्टाः ६ ग्र.व. वि.११।। वा ल. ११ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १५।। (के.दा.)
तिथि ५ — बुधे मूले रे. ८ दिवा पञ्चेष्टलग्नाभावः।
तिथि ५ — गुरौ दि.३।४७ उ. उ.पा. भे रे.७ दिवा ल.७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१२।। (अष्टमस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल. गोधूलिः वा ल. १० इष्टाः ६ ग्र.व. वि. ११।।
तिथि ६ — शुक्रे उ.पा. भे रे.७ विष्टेः पूर्व (दि.८।२४) दिवा पञ्चेष्टलग्नाभावः।
तिथि १० — भौमे रा. ९।० उ. उ.भा. भे शनियुतिः।
तिथि ११ — बुधे उ.भा. पूर्वदोपो मृत्युबाणश्च। रेवत्यां भौमभुक्तमनिन्दुमुक्तमशुभं मृत्युबाणश्च।
तिथि १२ — गुरौ रेवत्यां पूर्वदोषः। परं मासान्तादि दोषः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	श	११	२२	३७	३४	०	७	४५	१	२	२७	१०	२२	१	१५	४२	२२	११	११	३२	२६	१०	११	२५	४
२	र	११	२३	२३	४६	०	९	३७	४१	२	२७	१८	१९	१	१६	५५	२	११	११	३८	५८	१०	११	२१	५३
३	चं	११	२४	९	५७	०	११	३०	१३	२	२७	२६	१७	१	१८	७	४३	११	११	४५	३०	१०	११	१८	४२
४	मं	११	२४	५६	८	०	१३	२४	२५	२	२७	३४	१५	१	१९	२०	२३	११	११	५१	५३	१०	११	१५	३२
५	बु	११	२५	४२	१९	०	१५	१९	१८	२	२७	४२	१३	१	२०	३३	३	११	११	५८	२९	१०	११	१२	२२
५	गु	११	२६	२८	३०	०	१७	१४	१८	२	२७	५०	११	१	२१	४५	४४	११	१२	४	५९	१०	११	९	११
६	शु	११	२७	१४	४१	०	१९	९	१८	२	२७	५८	९	१	२२	५७	४३	११	१२	११	२१	१०	११	५	५१
७	श	११	२८	०	५२	०	२१	४	१९	२	२८	६	७	१	२४	९	२३	११	१२	१७	५१	१०	११	२	४८
८	र	११	२८	४७	२	०	२२	५९	१९	२	२८	१४	३१	१	२५	२१	८	११	१२	२४	२३	१०	१०	५३	३८
९	चं	११	२९	३३	१३	०	२४	५४	१९	२	२८	२४	३७	१	२६	३२	४९	११	१२	३०	२७	१०	१०	५६	२७
१०	मं	०	०	१८	५७	०	२६	४९	२०	२	२८	३८	३	१	२७	४४	२९	११	१२	३६	१२	१०	१०	५३	१६
११	बु	०	१	४	३२	०	२८	४४	२०	२	२८	४३	५०	१	२८	५६	१०	११	१२	४२	५६	१०	१०	५०	५
१२	गु	०	१	५०	७	१	०	३९	२०	२	२८	५३	३६	२	०	७	५०	११	१२	४७	४१	१०	१०	४६	५४
१३	शु	०	२	३५	४१	१	२	३३	५६	२	२९	३	२२	२	१	१९	३१	११	१२	५३	२६	१०	१०	४३	४४
३०	श	०	३	२१	१६	१	४	२७	४२	२	२९	१३	८	२	२	३१	५	११	१२	५९	१०	१०	१०	४०	३३

भौमादीनाञ्चारः:- भौमः- ति.९ सोमे अश्विन्यां मेषे च ३५।८ (रा. ७।२८)।। बुधः- ति. ३ सोमे भरण्यां ५७।४१ (रा. ४।३३)। ति. ९ सोमे कृत्तिका भे ५५।८ (रा. ३।२८)। ति. ११ बुधे वृषे ३१।२१ (रा. ९।१२)।। गुरुः- पुनर्वसु ३ चरणे ।। शुक्रः- ति.६ शुक्रे मृगे १८।३६ (दि. १२।५३)। ति. ११ बुधे मिथुने ५३।२७ (रा. २।४७)।। शनिः- उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे ।। राहुः- शतभिष २ चरणे केतुश्च मघा ४ चरणे ।।

७ पं० शुद्धज्येष्ठकृष्ण ८ रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ११९
अयनांशाः २४।१२।३३

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
०	९	११	०	२	१	११	१०	४
२४	२८	२८	२२	२८	२५	१२	१०	१०
५३	४३	४७	५१	१४	२१	२४	५१	५१
५६	७	२	११	३१	८	२१	३८	३८
५७	७६५	४६	[illegible]	९	७१	५	३	३
४१	४५	११	०	४६	४२	५८	११	११

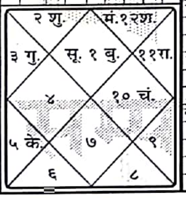

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः:- ति. १ शनौ विशाखा भे व्यतिपातात्परं (रा. ८।४६) कृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। ति. २ रवौ प्रा. ५।४४ उ. मैत्रे सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन विद्यारम्भ (ल. २ वा ३) उपनयन (ल.२ वा ४ रा.दा.) विपणि गजकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ३ सोमे मैत्रे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन पूर्वांविनान्यदिग्यात्रा कणमर्दन नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य कर्णवेध (ल.२वा३) अक्षरारम्भ (ल.२वा ३) उपनयन (ल.२) वधूप्रवेश (ल.२) द्विरागमन (ल.३) बीजोप्ति विपणि व्यापार गजकृत्य मुहूर्त्तः। दि.८।१५ उ.विष्टेः पूर्व (दि.१।५८) ज्येष्ठा भे गोक्रय-विक्रय कणमर्दन चौलकेशान्त (ल. ३) धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ४ भौमे ज्येष्ठा भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ बुधे मूले पुंसवनसीमन्त शिशुताम्बूलभक्षण जलयन्त्र (बोरिंग) (दि.११।१३ उ.१२।२२या.) कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य विद्यारम्भ (ल. ३) द्विरागमन (ल.३) बीजोप्ति धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि.१।२६ उ.पू.षा.भे शिल्पविद्या मुहूर्त्तः। ति. ५ गुरौ पू.षा. भे शिल्पविद्या नौकाघटन मुहूर्त्तः। दि. ३।४७ उ. उ.षा. भे शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण शिल्पविद्या नौकाघटन वधूप्रवेश (ल.८) द्विरागमन (ल.६ वा ७) इष्टिका निर्माण विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ शुक्रे दि. ८।२४ या. उ.षा. भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण शिल्पविद्या नौकाघटन वधूप्रवेश (ल.२) द्विरागमन (ल.३) इष्टिका निर्माण विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। विष्टेः परं (रा.८।५७) श्रवणे गर्भाधान पूर्व-दक्षिण

तिथि ल.अ.	१ श घं.	मि.	२ र घं.	मि.	३ चं घं.	मि.	४ मं घं.	मि.	५ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	६ शु घं.	मि.	७ श घं.	मि.	८ र घं.	मि.	९ चं घं.	मि.	१० मं घं.	मि.	११ बु घं.	मि.	१२ गु घं.	मि.	१३ शु घं.	मि.	तिथि ल.अ.	३० श घं.	मि.
मेष	६	१०	६	६	६	२	५	५८	५	५४	५	५०	५	४७	५	४४	५	४०	५	३७	५	३३	५	३०	५	२६	५	२२	वृष	७	१३
वृष	८	६	८	२	७	५८	७	५४	७	५०	७	४६	७	४३	७	४०	७	३६	७	३३	७	२९	७	२६	७	२२	७	१८	मिथुन	९	२७
मिथुन	१०	२०	१०	१६	१०	१२	१०	८	१०	४	१०	०	९	५७	९	५४	९	५१	९	४७	९	४३	९	४०	९	३६	९	३२	कर्क	११	४५
कर्क	१२	३८	१२	३४	१२	३०	१२	२६	१२	२२	१२	१८	१२	१५	१२	१२	१२	८	१२	५	१२	१	११	५८	११	५४	११	५०	सिंह	१	५९
सिंह	२	५२	२	४८	२	४४	२	४०	२	३६	२	३२	२	२९	२	२६	२	२२	२	१९	२	१५	२	१२	२	८	२	४	कन्या	४	१२
कन्या	५	५	५	१	४	५७	४	५३	४	४९	४	४५	४	४२	४	३९	४	३५	४	३२	४	२८	४	२५	४	२१	४	१७	तुला	६	२८
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि	
तुला	७	२१	७	१७	७	१३	७	९	७	५	७	१	६	५८	६	५५	६	५१	६	४८	६	४४	६	४१	६	३७	६	३३	वृश्चिक	८	४५
वृश्चिक	९	३८	९	३४	९	३०	९	२६	९	२२	९	१८	९	१५	९	१२	९	८	९	५	९	१	८	५८	८	५४	८	५०	धनु	१०	५१
धनु	११	४४	११	४०	११	३६	११	३२	११	२८	११	२४	११	२१	११	१८	११	१४	११	११	११	७	११	४	११	०	१०	५६	मकर	१२	३८
मकर	१	३१	१	२७	१	२३	१	१९	१	१५	१	११	१	८	१	५	१	१	१२	५८	१२	५४	१२	५१	१२	४७	१२	४३	कुम्भ	२	९
कुम्भ	३	२	२	५८	२	५४	२	५०	२	४६	२	४२	२	३९	२	३६	२	३२	२	२९	२	२५	२	२२	२	१८	२	१४	मीन	३	३७
मीन	४	३०	४	२६	४	२२	४	१८	४	१४	४	१०	४	७	४	४	४	०	३	५७	३	५३	३	५०	३	४६	३	४२	मेष	५	१४

८ पं० शुद्धज्येष्ठकृष्ण ३० शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः १२५
अयनांशाः २४।१२।३४

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१	०	०	१	२	२	११	१०	४
०	१९	३	४	२९	२	१२	१०	१०
४६	३६	२१	२७	१३	३१	५९	४०	४०
१७	४०	१६	४२	८	५	१०	३३	३३
५७	८४८	४५	११३	९	७१	५	३	३
३८	१८	३५	४६	४६	२३	४५	११	११

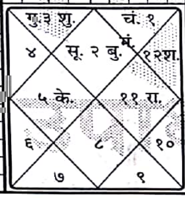

यावत् मृत्युबाणनिवृत्तिः ९।२५ (दि.९।१०)। पञ्चक निवृत्तिः ३५।७ (रा.७।२७)। यायिजययोगः ५।२५ उ. ३५।७ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः समस्त। सं. वृषे सूर्यः ११।५० (दि.१०।७)। मु.३० समा। फलंसमता। पूर्वाः १६ घट्यः पुण्याः। गोऽन्नजल तिलादिदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। ग्रीष्मर्त्तुः। स्थायिजययोगः १।१३ उ. ३३।२२ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३३।२२ या.।

उपवासादिषड्विधं कर्म। उपवास-एकभुक्त-नक्त आयाचित-व्रतदानभेदात्।। अत्रोपवासे अहोरात्रस्तत्कालः। तस्याहोरात्रावभोजन सङ्कल्परूपत्वात्। तदहोरात्रावच्छिन्न द्वितीयभोजनाभाव विशिष्टमध्याह्नभोजनमेकभुक्तम्। तादृश प्रदोष भोजनं नक्तम्। अयाचितलब्धस्य तादृश सकृद्भोजनमयाचितम्। तेऽप्यपि विशेष्यांशे मध्याह्नादि विशेषणांशे चाहोरात्र एव कालः। एवं दानव्रतयोरपि प्रातरादि तत्तत्कर्मणि तत्कालव्यापिनीतिथिरित्यर्थः।। अथामायां वटसावित्री विधिः। अमायान्न तथा ज्येष्ठे वटमूले महासती। त्रिरात्रोपोषिता नारी विधिनानेन पूजयेत्।। सावित्रीप्रतिमा कुर्यात् सौवर्णीं वापि मृण्मयीम्। सप्तधान्येन संयुक्तां सावित्रीप्रतिमां शुभाम्। विधिना षोडशोपचारैः सम्पूज्य ब्राह्मणाय दद्यात्।। तन्मन्त्रः- सावित्रीयं मया दत्ता सहिरण्या महासती। ब्राह्मणः प्रीणनार्थाय ब्राह्मण प्रतिगृह्यताम्।। इति।। अथाष्टमवर्षादूर्ध्वमशीतिवर्षपर्यन्तमेकादशी व्रताधिकारः। अशक्तस्य तु अशीतेरूर्ध्वमप्यधिकारः। सभर्तृकाणां स्त्रीणां भर्त्रनुज्ञां विना व्रतं। पित्राद्यनुज्ञा भर्त्रनुज्ञां विनोपवासव्रताचरणं व्रतवैकल्यं भर्त्रायुःक्षयो नरकश्च।। अशक्तानां तु नक्तं हविष्यान्नमनोदनं वा फलं तिलाः क्षीरमथाम्बु। नाब्ध्वन्। यत्पञ्चगव्यं यदि वापि वायुः प्रशस्तमत्रोत्तरमुत्तरञ्च।। इति पक्षेषु शक्तितारम्यैनैकपक्षाश्रयणं न त्वेकादशीत्यागः।। प्रमादादेकादश्यामुपोषणाकरणे द्वादश्यामपि व्रतं कार्यम्। द्वादश्यामप्यकरणे यवमध्यं चान्द्रायणं प्रायश्चित्तम्। नास्तिक्यादकरणे पिपीलिकामध्यचान्द्रायणम्। अशक्तपतिपित्रादिद्वारेण स्त्रीपुत्रभगिनीभ्रात्रादिभिरेकादशीव्रताचरणे क्रतुशतजं पुण्यम्।।

> **ज्येष्ठमासकृत्यम्**
> *पिष्टेन कंजजं (ब्रह्मा) कृत्वा ज्येष्ठे मासि सवैदिकम्। पुष्पैः सम्पूज्य गन्धाद्यैर्नानावस्त्रविभूषणैः। वर्षकोटिशतं साग्रं सूर्यलोके महीयते। 'कंजजं' (ब्रह्मा)। उदकुम्भं जलं धेनुं तालवृन्तं सचन्दनम्। त्रिविक्रमस्य प्रीत्यर्थं प्रदद्यात् ज्येष्ठमासि च।।*
> *(वामनपुराण)*

मूल विचार- ज्येष्ठा/मूल- ति. ३ सोमे ६।५५ (दि. ८।१५) उ.। ति. ५ बुधे १९।५६ (दि. १।२६) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. ११ बुधे ३७।५९ (रा. ८।३६) उ.। ति. १३ शुक्रे ३३।२२ (सा. ६।४४) या.।
पञ्चक विचार- ति. ८ रवौ ६।२ (दि. ७।५१) उ.। ति. १२ गुरौ ३५।७ (रा. ७।२७) या.।

दिग्यात्रा भैषज्य वधूप्रवेश (ल.८) वस्तुक्रय मुहूर्त्तः। ति. ७ शनौ श्रवणे दक्षिणदिग्यात्रा (सप्तम्यां) वस्तुक्रय गजकृत्य मुहूर्त्तः। रा. ७।२८ उ. धनिष्ठा भे कृष्णवस्त्रधारण गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ८ रवौ दि.१०।७ या. धनिष्ठा भे नववस्त्रधारण भूपाघटन गोक्रय-विक्रय भैषज्य नौकाघटन गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९ सोमे शतभिषजि राहुयुतिः। ति. १० भौमे पू.भा. भे वैधृतिदोषो विष्टिश्च। ति. ११ बुधे उ.भा. भे शनियुतिः। ति. १२ गुरौ रेवत्यां भौममुक्तमनिन्दुभुक्तमशुभम्। परं मासान्तादिदोषः।

अधिकज्येष्ठशुक्लपक्षः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि							नक्षत्र						योग						करण						योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	नें.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेश	सूर्योदय घं.	मि.	सूर्यास्त घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. -	मि.	चन्द्रास्त स्टै.	टा.
३३	९	१	र	४४	४०	रा	११	१४	कृत्तिका	२६	७	दि	३	४९	शोभन	४/५२	२८/२८	प्रा	७/४	९/८	किं	१७	३८	वव	४४	४०	धूम्र	१७	१६	२	३	२७			५	२२	६	३८	१	१	४३	५५	१९	११	-	६	-	-
३३	१२	२	चं	३८	३२	रा	८	४७	रोहिणी	२२	२	दि	२	११	सुकर्मा	४९	१६	रा	१	४	वा	११	३६	कौ	३८	३२	प्रवर्धमान	१८	१७	३	४	२८	मिथुन	४९।५७	५	२२	६	३८	१	२	४१	३१	१९	२४	-	६	८	४०
३३	१४	३	मं	३२	२४	सा	६	१९	मृगशिरा	१७	५१	दि	१२	२९	धृति	४१	४३	रा	१०	२	तै	५	२८	गर	३१/५१	२१/२८	राक्षस	१९	१८	४	५	२९			५	२१	६	३९	१	३	३९	५	१९	३७	-	६	९	४४
३३	१६	४	बु	२६	३१	दि	३	५७	आर्द्रा	१३	५१	दि	१०	५३	शूल	३४	१९	रा	७	५	भ	२६	३१	वव	५३	४७	मुसल	२०	१९	५	६	३०	कर्क	५६।१०	५	२१	६	३९	१	४	३६	३७	१९	५०	-	६	१०	४०
३३	१९	५	गु	२१	२	दि	१	४५	पुनर्वसु	१०	१६	दि	९	२६	गण्ड	२७	१६	दि	४	१४	वा	२१	२	कौ	४८	३४	सिद्धि	२१	२०	६	७	३१			५	२०	६	४०	१	५	३४	८	२०	१	-	६	११	२७
३३	२१	६	शु	१६	६	दि	११	४६	पुष्य	७	११	दि	८	१२	वृद्धि	२०	४६	दि	१	३८	तै	१६	६	गर	४४	४	उत्पात	२२	२१	७	८	१			५	२०	६	४०	१	६	३१	३७	२०	१४	-	६	१२	७
३३	२३	७	श	१२	२	दि	१०	८	श्लेषा	४	५८	दि	७	१८	ध्रुव	१४	५४	दि	१२	१७	व	१२	२	भ	४०	२८	मानस	२३	२२	८	९	२	सिंह	४।५८	५	१९	६	४१	१	७	२९	६	२०	२६	-	५	१२	४२
३३	२५	८	र	८	५३	दि	८	५२	मघा	३	३१	प्रा	६	४३	व्याघात	९	५०	दि	९	१५	वव	८	५३	वा	३७	५०	मुद्गर	२४	२३	९	१०	३			५	१९	६	४१	१	८	२६	३३	२०	३८	-	५	१	१४
३३	२७	९	चं	६	४७	दि	८	२	पू.फा.	३	११	प्रा	६	३५	हर्षण	५	३६	दि	७	३३	कौ	६	४७	तै	३६	२१	ध्वज	२५	२४	१०	११	४	कन्या	१८।२४	५	१९	६	४१	१	९	२३	५९	२०	५०	-	५	१	४४
३३	२९	१०	मं	५	५५	दि	७	४०	उ.फा.	४	३	प्रा	६	५५	वज्र	२	२१	प्रा	६	१४	गर	५	५५	व	३६	७	धाता	२६	२५	११	१२	५			५	१८	६	४२	१	१०	२१	२३	२१	१	-	५	२	१४
३३	३१	११	बु	६	१९	दि	७	५०	हस्त	६	९	दि	७	४६	सिद्धि	०/५८	६/५०	प्रा	५/४	२०/५२	भ	६	१९	वव	३७	१२	आनन्द	२७	२६	१२	१३	६	तुला	३७।५२	५	१८	६	४२	१	११	१८	४६	२१	१२	-	५	२	४६
३३	३३	१२	गु	८	५	दि	८	३१	चित्रा	९	३४	दि	९	७	वरीयान	५८	३४	रा	४	४३	वा	८	५	कौ	३९	२९	चर	२८	२७	१३	१४	७			५	१७	६	४३	१	१२	१६	८	२१	२२	-	५	३	२०
३३	३५	१३	शु	१०	५३	दि	९	३८	स्वाती	१४	६	दि	१०	५५	परिघ	५९	७	रा	४	५६	तै	१०	५३	गर	४२	५१	गद	२९	२८	१४	१५	८			५	१७	६	४३	१	१३	१३	२७	२१	३१	-	५	३	५७
३३	३६	१४	श	१४	४८	दि	११	१२	विशाखा	१९	३७	दि	१	८	शिव	६०	०	स	म	स्त	व	१४	४८	भ	४७	७	शुभ	३०	२९	१५	१६	९	वृश्चिक	३।१४	५	१७	६	४३	१	१४	१०	४६	२१	४०	-	५	४	३९
३३	३८	१५	र	१९	२६	दि	१	२	अनुराधा	२५	४९	दि	३	३६	शिव	०	१७	प्रा	५	२३	वव	१९	२६	वा	५१	५८	मृत्यु	३१	३०	१६	१७	१०			५	१६	६	४४	१	१५	८	३	२१	४९	-	५	-	-

पुरुषोत्तमलाद्यपरपर्यायकोऽधिकमासारम्भः। गंगास्नानम्। काश्यां दशाश्वमेध स्नानम्। अन्यत्र नद्यां १० दिनं यावत्।❶
मिथुनराशिः (रा. १।२९)। चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। समशृंगं समताकरम्। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त।*
भ. ५९।२८ उ. (रा.शे. ५।८)। मु. जिलहिज १२ हिजरी सन् १४४७। यमघंटयोगः १७।५१ उ.। रवियोगः १७।५१ उ.।
भ. २६।३१ या. (दि. ३।५७)। कर्कराशिः (रा. ३।४९)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। रवियोगः १३।५१ या.।
⊙सायन मिथुने सूर्यः १३।५२ (दि. २०।५३)। यायिजययोगः१०।१६ या.। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः १०।१६ उ.।□
पौराणिकागस्त्यास्तः २९।३८ (सा. ५।११)। राष्ट्रियज्येष्ठमासःदि. ३१। रवियोगः ७।११ या.। *अमृतसिद्धियोगः २२।२ उ.।
भ. १२।२ उ. (दि.१०।८) ४०।२८ या. (रा. ९।३०)। सिंहराशिः (दि. ७।१८)। यायिजययोगः४।५८ या.।
यमघंटयोगः ३।३१ या.। रवियोगः ३।३१ उ.। □रवियोगः १०।१६ उ.। ☛आरब्धकाम्ययस्य मलमासेस्यनुष्ठानम्।
कन्याराशिः (दि. १२।४१)। ⊙रोहिण्यां सूर्यः ३७।३९ (रा. ८।२३)। यायिजययोगः ३।११ उ. ६।४७ या.। रवियोगः समस्त।
भ. ३६।७ उ. (रा. ७।४५)। श्रीगंगादशहरा १०। *"दशहरासुनोत्कर्षश्चतुर्ष्वपियुगादिषु"* इति हेमाद्रौऋष्यशृंगोक्तेः। श्री गंगावतरणम्। श्रीगंगाजन्म (ल. २)। अत्र❷
भ. ६।१९ या. (दि. ७।५०)। तुलाराशिः (रा. ८।२७)। पुरुषोत्तमी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ६।९ या.। रवियोगः ६।९ या.।
प्रदोष १३ व्रतम्। यायिजययोगः ९।३४ उ.।
स्थायिजययोगः १४।६ उ.। रवियोगः १४।६ उ.।
❷काश्यां दशाश्वमेध तीर्थे स्नात्वा गङ्गापूजनं कार्यम्। इतरैः स्वनिहितनद्यां कार्यम्। सेतुबन्धरामेश्वर प्रतिष्ठादिनम्। गंगास्तोत्रपाठ–दशाश्वमेधस्नान समाप्तिः। रवियोगःसमस्त।
भ. १४।४८ उ. (दि. ११।१२) ४७।७ या. (रा. १२।८)। वृश्चिकराशिः (प्रा. ६।३५)। व्रताय १५ पूर्णिमा। यायिजययोगः १९।३७ उ.। रवियोगः १९।३७ या.।
स्नान–दानादौ १५ पूर्णिमा। यायिजययोगः २५।४९ या.। *द्विज्येष्ठफलम्–विग्रहं भूमिपाद्भीतिस्तस्करादि भयं भवेत्। घृतं तैलं तथा धान्यं समर्घं स्याद्द्विजेष्ठके।।*

❶अथाधिमासे त्रयस्त्रिंशद्देवताउक्ताः– विष्णु १ जिष्णु २ महाविष्णुं ३ हरिं ४ कृष्ण ५ मधोक्षजं ६ केशवं ७ माधवं ८ राम ९ मच्युतं १० पुरुषोत्तमम् ११ गोविन्दं १२ वामनं १३ श्रीशं १४ श्रीकान्तं १५ विश्वसाक्षिणम् १६। नारायणं १७ मधुरिपु १८ मनिरुद्धं १९ त्रिविक्रमम् २०।। वासुदेवं २१ जगद्योनि २२ मनन्तं २३ शेषशायिनम् २४। संकर्षणञ्च २५ प्रद्युम्नं २६ दैत्यारि २७ विश्वतोमुखम् २८।। जनार्दनं २९ धरावासं ३० दामोदर ३१ मघार्दनम् ३२। श्रीपतिश्च ३३ त्रयस्त्रिंशदुद्दिश्य प्रतिनामभिः।। त्रयस्त्रिंशदपूपानि कांस्यपात्रे निधाय च। सघृतं सहिरण्यञ्च ब्राह्मणाय निवेदयेत्।।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	र	०	४	६	५१	१	६	२१	२८	२	२९	२२	५४	२	३	४२	२८	११	१३	४	५५	१०	१०	३७	२२
२	चं	०	४	५२	२६	१	८	१५	१५	२	२९	३२	४०	२	४	५३	५१	११	१३	१०	३९	१०	१०	३४	११
३	मं	०	५	३८	०	१	१०	९	१	२	२९	४२	२६	२	६	५	१५	११	१३	१६	२४	१०	१०	३१	०
४	बु	०	६	२३	३५	१	१२	१	१०	२	२९	५२	१२	२	७	१६	३८	११	१३	२२	७	१०	१०	२७	५०
५	गु	०	७	९	१०	१	१३	५०	०	३	०	१	५९	२	८	२८	२	११	१३	२७	५०	१०	१०	२४	३९
६	शु	०	७	५४	४५	१	१५	३८	४९	३	०	११	४५	२	९	३९	२५	११	१३	३३	३३	१०	१०	२१	२८
७	श	०	८	४०	१९	१	१७	२७	३९	३	०	२१	३२	२	१०	५०	४८	११	१३	३९	१६	१०	१०	१८	१७
८	र	०	९	२५	५३	१	१९	१६	२९	३	०	३१	१९	२	१२	२	१२	११	१३	४४	५९	१०	१०	१५	६
९	चं	०	१०	११	१	१	२१	४	५	३	०	४१	५	२	१३	१३	३५	११	१३	५०	४१	१०	१०	११	५६
१०	मं	०	१०	५६	१०	१	२२	४८	४७	३	०	५०	५२	२	१४	२४	५९	११	१३	५६	२४	१०	१०	८	४५
११	बु	०	११	४१	१८	१	२४	३२	३१	३	१	१	३०	२	१५	३६	२२	११	१४	१	९	१०	१०	५	३४
१२	गु	०	१२	२६	२७	१	२६	१६	३२	३	१	१२	४२	२	१६	४७	४५	११	१४	५	४३	१०	१०	२	२३
१३	शु	०	१३	११	३५	१	२८	०	२४	३	१	२३	४८	२	१७	५९	९	११	१४	१०	१८	१०	९	५९	१२
१४	श	०	१३	५६	४४	१	२९	४१	५९	३	१	३४	४६	२	१९	९	५९	११	१४	१४	५२	१०	९	५६	२
१५	र	०	१४	४१	५३	२	१	१९	३९	३	१	४५	४७	२	२०	२०	३२	११	१४	१९	२७	१०	९	५२	५१

भौमादीनाञ्चारः– भौमः– ति. १३ शुक्रे भरण्यां ११।११ (दि. ९।४५)।। बुधः–ति. २ सोमे रोहिण्यां ५५।१५ (रा. ३।२८)। ति. १० भौमे मृगे १८।२ (दि. १२।३१)। ति. १४ शनौ मिथुने ११।४ (दि. ९।४३)।। गुरुः–ति. ४ बुधे पुनर्वसु ४ चरणे कर्के च ४७।५० (रा. १२।२९)।। शुक्रः– ति. ३ भौमे आर्द्रा भे २९।१३ (सा. ५।२)। ति. १४ शनौ पुनर्वसौ ४२।३२ (रा. १०।१८)।। शनिः–ति. ३ भौमे उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे ३७।४७ (रा. ८।२८)।। राहुः– ति. १२ गुरौ शतभिष १ चरणे केतुश्च मघा ३ चरणे ४४।५५ (रा. ११।१५)।।

९ पं०अधिकज्येष्ठशुक्ल ८ रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः १३३
अयनांशाः २४।१२।३५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१	४	०	१	३	२	११	१०	४
८	१२	९	१९	०	१२	१३	१०	१०
२६	३२	२५	१६	३१	२	४४	१५	१५
३३	०	५३	२९	११	१२	५९	६	६
५७	८११	४५	१०७	९	७१	५	३	३
२६	४९	८	३६	४६	२३	४२	११	११

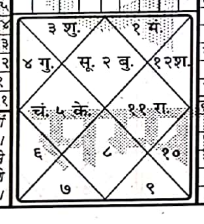

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः–ति. १ रवौ कृत्तिका भे सूर्ययुतिः। रोहिण्यां सूर्यभोग्यम्। ति. २ सोमे रोहिण्यां पूर्वदोषः। मृगे गर्भाधान वृषस्थे चन्द्रे दक्षिण मिथुनस्थे च पश्चिम–दक्षिण दिग्यात्रा नवान्नभक्षण भैषज्य हलप्रवहण बीजोप्ति विपणि गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ३ भौमे मृगे पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान पश्चिम–दक्षिण दिग्यात्रा हलप्रवहण शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। आर्द्रा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ४ वुधे आर्द्रा भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि.३।५७) पुनर्वसौ सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय–विक्रय मिथुनस्थे चन्द्रे पश्चिम–दक्षिण कर्कस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ५ गुरौ पुनर्वसौ पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय–विक्रय पश्चिमोत्तर दिग्यात्रा (पंचम्यां) शिल्पविद्या नौकाघटनअश्वकृत्य मुहूर्त्तः। पुष्ये भूम्युपवेशन अन्नप्राशन (पंचम्यां) लतापादपारोपण दक्षिणांविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण हलप्रवहण (पंचम्यां) विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.६ शुक्रे पुष्ये जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण गोक्रय–विक्रय शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन विपणि गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। श्लेषा भे वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ७ शनौ श्लेषा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। मघा भे केतुयुतिः विष्टिश्च। ति.८ रवौ मघा भे पूर्वदोषः। पू.फा. भे भौमवेधः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९सोमे रिक्तोत्तरं (दि.८।२) उ.फा. भे अन्नप्राशन गर्भाधान ☛

तिथि ल.अ.	१ र घं.	मि.	२ चं घं.	मि.	३ मं घं.	मि.	४ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	६ शु घं.	मि.	७ श घं.	मि.	८ र घं.	मि.	९ चं घं.	मि.	१० मं घं.	मि.	११ बु घं.	मि.	१२ गु घं.	मि.	१३ शु घं.	मि.	१४ श घं.	मि.	१५ र घं.	मि.
वृष	७	९	७	५	७	१	६	५७	६	५३	६	४९	६	४५	६	४१	६	३७	६	३३	६	२९	६	२५	६	२१	६	१७	६	१३
मिथुन	९	२३	९	१९	९	१६	९	११	९	७	९	३	८	५९	८	५५	८	५१	८	४७	८	४३	८	३९	८	३५	८	३१	८	२७
कर्क	११	४१	११	३७	११	३३	११	२९	११	२५	११	२१	११	१७	११	१३	११	९	११	५	११	१	१०	५७	१०	५३	१०	४९	१०	४५
सिंह	१	५५	१	५१	१	४७	१	४३	१	३९	१	३५	१	३१	१	२७	१	२३	१	१९	१	१५	१	११	१	७	१	३	१२	५९
कन्या	४	८	४	४	४	०	३	५७	३	५२	३	४८	३	४४	३	४०	३	३६	३	३२	३	२८	३	२४	३	२०	३	१६	३	१२
तुला	६	२४	६	२०	६	१६	६	१२	६	८	६	४	६	०	५	५६	५	५२	५	४८	५	४४	५	४०	५	३६	५	३२	५	२८
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
वृश्चिक	८	४१	८	३७	८	३३	८	२९	८	२५	८	२१	८	१७	८	१३	८	९	८	५	८	१	७	५७	७	५३	७	४९	७	४५
धनु	१०	४७	१०	४३	१०	३९	१०	३५	१०	३१	१०	२७	१०	२३	१०	१९	१०	१५	१०	११	१०	७	१०	३	९	५९	९	५५	९	५१
मकर	१२	३४	१२	३१	१२	२६	१२	२२	१२	१८	१२	१४	१२	१०	१२	६	१२	२	११	५८	११	५४	११	५०	११	४६	११	४२	११	३८
कुम्भ	२	५	२	१	१	५७	१	५३	१	४९	१	४५	१	४१	१	३७	१	३३	१	२९	१	२५	१	२१	१	१७	१	१३	१	९
मीन	३	३३	३	२९	३	२५	३	२१	३	१७	३	१३	३	९	३	५	३	१	२	५७	२	५३	२	४९	२	४५	२	४१	२	३७
मेष	५	१०	५	६	५	२	४	५८	४	५४	४	५०	४	४६	४	४२	४	३८	४	३४	४	३०	४	२६	४	२२	४	१८	४	१४

१० पं०अधिकज्येष्ठशुक्ल१५रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः १४०
अयनांशाः २४।१२।३६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१	७	०	२	३	२	११	१०	४
१५	११	१४	१	१	२०	१४	९	९
८	२८	४१	१९	४५	२०	१९	५२	५२
३	०	५३	३९	४७	३२	२७	५१	५१
५७	७२५	४५	९७	११	६१	४	३	३
१६	५	८	४०	२	४१	३५	११	११

❶गंगास्तोत्रस्य पाठवृद्ध्या नित्य पाठः। नैमित्तिकपार्थिवार्चनं ज्यौतिर्लिङ्गानां वाणलिङ्गानाञ्च रुद्राष्टाध्यायिमन्त्रैरभिषेचनम्। काश्यां नगरपरिक्रमा पत्रतीर्थस्नानमन्तर्गृहयात्रा। विल्वदलैः शिवपूजनं अधिमास प्रयुक्तदानादिकञ्चानुदिनं देयम्। यायिजययोगः २६।७ उ. ४४।४० या.। रवियोगःसमस्त।

मूल विचार– श्लेषा/मघा– ति. ६ शुक्रे ७।११ (दि. ८।१२) उ.। ति. ८ रवौ ३।३१ (प्रा. ६।८३) या.। ज्येष्ठा/मूल– ति. १५ रवौ २५।४९ (दि. ३।३६) उ.।

☛अधिमासे विशेषः:– अधिमासे सूतिकाक्रिया सामान्ययात्रादि क्रिया च कार्या।

अस्मिन् वर्षे ज्येष्ठोऽधिमासः। स एव यस्मिन् शुक्लप्रतिपद आरभ्यामान्तमर्कसंक्रान्तिर्न स्यात्। अतएव 'असंक्रान्तिमासोऽधिमासः स्फुटःस्यात्' तथा पूर्तिर्द्वित्वेऽधिमासोऽन्त्यः, इत्याद्युक्तम्। प्रायोऽधिमास 'द्वात्रिंशद्भिस्तथामासैर्दिनैः षोडशभिस्तथा। घटिकानां चतुष्केण पतति ह्यधिमासकः' मध्यममानेन। अन्यच्च 'मलमासपदेनापि व्यपदिष्ट ब्राह्मसिद्धान्ते 'चान्द्रेमासोऽह्यसंक्रान्तो मलमासः प्रकीर्तितः' गृह्यपरिशिष्टे मलं वदन्ति कालस्य मासं काविदोऽधिकम्' भगवता च कृपयाऽस्य पुरुषोत्तमनामाकारि। असंक्रान्ते च मासे वै मामुद्दिश्य व्रतं चरेत्। अधिमासस्य देवोऽहं पुरुषोत्तमसंज्ञकः। कथेयं पुराणादिषु प्रसिद्धा। अस्मै चान्यमासेभ्योऽधिकामहत्ता प्रदत्तेति। अथाधिमासे कार्याकार्यनिरूपणम्। तत्र कार्याणि।। द्वादशाहः सपिंडान्त कर्मग्रहणजन्मनोः। सीमन्तः पुंसवनं श्राद्धं द्वर्वशि जातकर्म च। श्राद्धं तु पूर्वदृष्टेषु तीर्थेष्वेवंयुगादिषु। मन्वादिषु। च महादान धानं दैनदिनञ्च यत्। तिलरुद्रेर्भूहिरण्यानां सान्ध्योपासनयोः क्रियाः। पर्वहोमश्चाग्रयणं साग्नेरिष्टि पर्वणि।। नित्याग्निहोत्रहोमश्च देव तातिथिपूजनम्। इति।। अकार्याणि। अग्न्याधानाध्यवरापूर्वतीर्थयात्रामरेक्षणम्। देवारामतडागादिप्रतिष्ठामौञ्जिबन्धनम्।। आश्रमस्वीकृतिम् काम्यं वृषोत्सर्गादिनिष्क्रियम्। राज्याभिषेक प्रथमं चूडाकर्मव्रतानि च। अन्नप्राशनमारम्भो गृहाणञ्च प्रवेशनम्। प्रायश्चित्तन्तु सर्वस्य मलमासे विवर्जयेत्। उपाकर्मोत्सर्जनञ्च पवित्र दमनार्पणम्। दुर्गेन्द्रस्थापनोत्थाने ध्वजोत्थानञ्च वज्रिणः। मलमासे न कुर्वीत व्यासस्य वचनं यथेति।

☛कर्णमर्दन शिल्पविद्या हलप्रवहण विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १० भौमे उ.फा. भे पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान सुभगांविनानववस्त्रधारण भूपाघटनहलप्रवहण मुहूर्त्तः। हस्ते शनिवेधो विष्टिश्च। ति. ११ वुधे दि. ७।५६ उ. चित्रा भे विष्टिदोषो व्यतिपातश्च। ति. १२ गुरौ चित्रा भे अन्नप्राशन (त्रयोदश्यां) शय्यासनाद्युपभोग नौकाघटन बीजोप्ति विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १३ शुक्रे स्वात्यां राहुवेधो रिक्तादोषश्च। ति. १४ शनौ विशाखा भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १५ रवौ मैत्रे सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण पश्चिमांविनान्य दिग्यात्रा (प्रतिपदायाम्) नवान्नभक्षण विपणि गजकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्तः।

अधिकज्येष्ठकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ११ ज्येष्ठतः २५ तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १ जूनतः १५ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनगोलयोः ग्रीष्मर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
३३	४०	१	चं	२४	३०	दि	३	४	ज्येष्ठा	३२	२४	सा	६	१४	सिद्ध	१	५१	प्रा	६	०	कौ	२४	३०	तै	५७	१	पद्म
३३	४१	२	मं	२९	३१	सा	५	४	मूल	३८	५३	रा	८	४९	साध्य	३	३१	प्रा	६	४०	गर	२९	३१	व	६०	०	छत्र
३३	४३	३	बु	३४	५	सा	६	५३	पू.षा.	४४	५२	रा	११	१२	शुभ	४	५६	दि	७	१३	व	१	४८	भ	३४	५	श्रीवत्स
३३	४४	४	गु	३७	५४	रा	८	२५	उ.षा.	५०	६	रा	१	१७	शुक्ल	५	५४	दि	७	३७	वव	६	०	वा	३७	५४	सौम्य
३३	४६	५	शु	४०	३५	रा	९	२९	श्रवण	५४	१३	रा	२	५६	ब्रह्म	६	९	दि	७	४३	कौ	९	१५	तै	४०	३५	धूम्र
३३	४७	६	श	४२	११	रा	१०	७	धनिष्ठा	५७	१०	रा	४	७	ऐन्द्र	५	३१	दि	७	२७	गर	११	२३	व	४२	११	प्रवर्धमान
३३	४८	७	र	४२	२६	रा	१०	१२	शतभिष	५८	५२	रा	४	४७	वैधृति	३	५५	प्रा	६	४८	भ	१२	१९	वव	४२	२६	राक्षस
३३	४९	८	चं	४१	२५	रा	९	४८	पू.भा.	५९	१८	रा	४	५७	विष्कुम्भ	१ / ५६	१८ / २२	प्रा	५ / ४	१५ / ३८	वा	११	५६	कौ	४१	२५	मुसल
३३	५०	९	मं	३९	१०	रा	८	५४	उ.भा.	५८	३४	रा	४	४०	आयुष्मान	५३	७	रा	२	२९	तै	१०	१८	गर	३९	१०	सिद्धि
३३	५१	१०	बु	३५	५१	रा	७	३४	रेवती	५६	४९	रा	३	५८	सौभाग्य	४७	४३	रा	१२	१९	व	७	३१	भ	३५	५१	उत्पात
३३	५२	११	गु	३१	४०	सा	५	५४	अश्विनी	५४	१३	रा	२	५५	शोभन	४१	३७	रा	९	५३	वव	३	४६	वा	३१ / ५१	४० / ८	मानस
३३	५३	१२	शु	२६	३६	दि	३	५१	भरणी	५०	५६	रा	१	३५	अतिगण्ड	३४	५५	रा	७	११	तै	२६	३६	गर	५३	४९	मुद्गर
३३	५३	१३	श	२१	१	दि	१	३७	कृत्तिका	४७	९	रा	१२	५	सुकर्मा	२७	४३	दि	४	१८	व	२१	१	भ	४८	२	ध्वज
३३	५४	१४	र	१५	२	दि	११	१४	रोहिणी	४३	४	रा	१०	२७	धृति	२०	१६	दि	१	१९	श	१५	२	च	४१	५७	धाता
३३	५५	३०	चं	८	५१	दि	८	४५	मृगशिरा	३८	५१	रा	८	४५	शूल	१२	३८	दि	१०	१६	नाग	८	५१	किं	३५	४६	आनन्द

तारीखें अं.	फ.	सौ.	नै.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. –	मि.	चन्द्रोदय स्टै.	टा.
१	१	१७	१८	११	धनु	३२।२४	५	१६	६	४४	१	१६	५	१९	२१	५९	–	५	७	५१
२	२	१८	१९	१२			५	१६	६	४४	१	१७	२	३४	२२	६	–	४	८	४१
३	३	१९	२०	१३			५	१५	६	४५	१	१७	५९	४९	२२	१४	–	४	९	२७
४	४	२०	२१	१४	मकर	१।११	५	१५	६	४५	१	१८	५७	०	२२	२१	–	४	१०	८
५	५	२१	२२	१५			५	१५	६	४५	१	१९	५४	११	२२	२८	–	४	१०	४५
६	६	२२	२३	१६	कुम्भ	२५।४२	५	१५	६	४५	१	२०	५१	२१	२२	३४	–	४	११	१८
७	७	२३	२४	१७			५	१४	६	४६	१	२१	४८	२९	२२	४०	–	४	११	५०
८	८	२४	२५	१८	मीन	४४।१२	५	१४	६	४६	१	२२	४५	३८	२२	४६	–	३	१२	२२
९	९	२५	२६	१९			५	१४	६	४६	१	२३	४२	४४	२२	५१	–	३	१२	५४
१०	१०	२६	२७	२०	मेष	५६।४९	५	१४	६	४६	१	२४	३९	५०	२२	५६	–	३	१	२९
११	११	२७	२८	२१			५	१४	६	४६	१	२५	३६	५५	२३	१	–	३	२	८
१२	१२	२८	२९	२२			५	१३	६	४७	१	२६	३३	५८	२३	६	–	३	२	५३
१३	१३	२९	३०	२३	वृष	४।५९	५	१३	६	४७	१	२७	३१	२	२३	१०	–	२	३	४७
१४	१४	३०	३१	२४			५	१३	६	४७	१	२८	२८	३	२३	१४	–	२	४	५०
१५	१५	३१	१	२५	मिथुन	१०।५८	५	१३	६	४७	१	२९	२५	४	२३	१७	–	२	–	–

धनूराशिः (सा. ६।१४)। जून ६।
❖ ५७।१० या.। द्विपुष्करयोगः ४२।११ उ. ५७।१० या.। रवियोगः ५७।१० या.।
भ. १।४८ उ. (प्रा. ५।५८) ३४।५ या. (सा. ६।५३)। संकष्टी श्री गणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ९।२७)।
मकरराशिः (प्रा. ५।४३)। यायिजययोगः ३७।५४ उ. ५०।६ या.। ☛ ज्येष्ठद्वये नृपध्वंसो धान्यानि क्षितिसत्तमे।।
सर्वार्थसिद्धियोगः ५४।१३ या.। रवियोगः ५४।१३ उ.।
भ. ४२।११ उ. (रा. १०।७)। कुम्भराशिः (दि. ३।३२)। पञ्चकारम्भः २५।४२ (दि. ३।३२)। यायिजययोगः ४२।११ उ. ❖
भ. १२।१९ या. (दि. १०।१०)। भानु सप्तमी ७। सूर्यग्रहण सन्निभा।
मीनराशिः (रा. १०।५५)। ☉ मृगे सूर्यः ३६।७ (रा. ७।४१)। यायिजययोगः ५९।१८ उ.।
सर्वार्थसिद्धियोगः ५८।३४ या.। ◐ ४७।९ उ.। अमृतसिद्धियोगः ४७।९ उ.।
भ. ७।३१ उ. (दि. ८।१४) ३५।५१ या. (रा. ७।३४)। मेषराशिः (रा. ३।५८)। पञ्चकनिवृत्तिः ५६।४९ (रा. ३।५८)।
पुरुषोत्तमी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ५४।१३ या.।
प्रदोष १३ व्रतम्। ❖ वस्त्रान्नगोदानम्। स्नानं मन्दाकिन्याम्। शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ३८।५१ या.।
भ. २१।१ उ. (दि. १।३७) ४८।२ या. (रा. १२।२६)। वृषराशिः (दि. ७।१३)। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशत्युक्तेः।" सर्वार्थसिद्धियोगः ◐
श्राद्धादौ ३० अमावस्या। ❶ स्त्रीभिर्विधेयापतिसौख्यवृद्ध्यै।" ☉ सं. मिथुने सूर्यः ३६।४६ (रा. ७।५५)। मु. ३० समा। फलं समता। पराः १६ घट्यः पुण्याः। ❖
मिथुनराशिः (दि. ९।३६)। स्नान-दानादौ ३० अमावस्या। सोमवती अमावस्या। "अश्वत्थमूले प्रणिधाय विष्णुं विधाय सम्यग्विविधोपचारैः। प्रदक्षिणाभीष्टफलादिद्रव्यैः ❶

ज्येष्ठोक्तंपर्वादिकं नाधिकमासे यथाह पराशरः- रविणालङ्घितो मासश्चान्द्रः ख्यातो मलिम्लुचः। तत्र यद्विहितं कर्म उत्तरे नियतं कुर्यात्पूर्वे तन्निष्फलं भवेत्।। अन्यच्च। वापीकूपतडागादि प्रतिष्ठायज्ञकर्म च। न कुर्यान्मलमासेऽपि महादानव्रतानि च। हेमाद्रौ शातातपः- एकसंज्ञौ यदा मासौ स्यातां संवत्सरेक्वचित्। तत्राद्येपितृकार्याणि देवकार्याणि चोत्तरे।

स्थूलरीत्याधिमासज्ञानम्।
शाकः षड् रसभूपकै (१६६६) विरहितो नन्देन्दु (१९) र्निर्भाजितः। शेषेऽग्नौ च मधुः शिवे तदपरो ज्येष्ठोऽम्बरे चाष्टके। अषाढो नृपतेर्नभश्च शरके विश्वे नभस्यस्तथा। बाहुचाश्विनसंज्ञको मुनिवरैः प्रोक्तोऽधिमासः क्रमात्। स्पष्टमानादधिमासेऽवान्तरसम्भवः।।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	चं	०	१५	२७	१	२	२	५७	१९	३	१	५६	४९	२	२१	३०	१३	११	१४	२४	२	१०	९	४९	४०
२	मं	०	१६	१२	१०	२	४	३४	५९	३	२	७	५१	२	२२	३९	४३	११	१४	२८	३६	१०	९	४६	२९
३	बु	०	१६	५७	१८	२	६	१२	३९	३	२	१८	५२	२	२३	४९	१३	११	१४	३३	११	१०	९	४३	१८
४	गु	०	१७	४२	२७	२	७	४६	३९	३	२	२९	५४	२	२४	५८	४३	११	१४	३७	४६	१०	९	४०	७
५	शु	०	१८	२७	३१	२	९	१५	३६	३	२	४०	५६	२	२६	८	१३	११	१४	४२	१८	१०	९	३६	५७
६	श	०	१९	११	१४	२	१०	४४	३३	३	२	५१	५७	२	२७	१७	४३	११	१४	४६	५०	१०	९	३३	४६
७	र	०	१९	५४	५८	२	१२	१३	६	३	३	२	५८	२	२८	२७	१३	११	१४	५१	२२	१०	९	३०	३५
८	चं	०	२०	३८	४१	२	१३	४१	११	३	३	१३	५९	२	२९	३६	४३	११	१४	५५	५४	१०	९	२७	२४
९	मं	०	२१	२२	२५	२	१५	४	२८	३	३	२५	१	३	०	४६	१३	११	१५	०	२६	१०	९	२४	१३
१०	बु	०	२२	६	८	२	१६	२२	३७	३	३	३६	२	३	१	५५	४३	११	१५	४	५८	१०	९	२१	३
११	गु	०	२२	४९	५२	२	१७	४०	४७	३	३	४७	३	३	३	५	१३	११	१५	९	२८	१०	९	१७	५२
१२	शु	०	२३	३३	३५	२	१८	५८	५६	३	३	५८	४	३	४	१४	४३	११	१५	१२	५२	१०	९	१४	४१
१३	श	०	२४	१७	१९	२	२०	१६	५८	३	४	१०	३२	३	५	२३	५८	११	१५	१६	१६	१०	९	११	३०
१४	र	०	२५	१	२	२	२१	२५	४६	३	४	२३	०	३	६	३३	११	११	१५	१९	३९	१०	९	८	१९
३०	चं	०	२५	४४	४६	२	२२	२७	३९	३	४	३५	२८	३	७	४२	२३	११	१५	२३	३	१०	९	५	९

भौमादीनाञ्चारः- भौमः- भरण्याम्।। बुधः-ति. ३ बुधे आर्द्रा भे १७।२७ (दि. १२।१४)। ति. १२ शुक्रे पुनर्वसौ ४६।५७ (रा. १२।०)।। गुरुः- ति. ८ सोमे पुष्य १ चरणे ३२।४३ (सा. ६।१९)।। शुक्रः- ति. ८ सोमे कर्के २०।६ (दि. १।१६)। ति. ११ गुरौ पुष्ये १२।४६ (दि. १०।२०)।। शनिः- उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः- शतभिष १ चरणे केतुश्च मघा ३ चरणे।।

११ पं० अधिकज्येष्ठकृष्ण ८ सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः १४८
अयनांशाः २४।१२।३७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१	१०	०	२	३	२	११	१०	४
२२	२०	२०	१३	३	२९	१४	९	९
४५	१५	३८	४१	१३	३६	५५	२७	२७
३८	७	४१	११	५९	४३	५४	२४	२४
५७	७१४	४३	८३	११	६१	४	३	३
६	१६	४४	१७	२	३०	३२	११	११

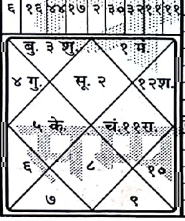

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः- ति. १ सोमे ज्येष्ठा भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गोक्रय-विक्रय कणमर्दन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. २ भौमे मूले पुंसवनसीमन्त शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ३ बुधे विष्टेःपूर्वं (प्रा. ५।५८) पू.षा. भे शिल्पविद्या मुहूर्त्तः। ति. ४ गुरौ रिक्तोत्तरं (रा. ८।२५) उ.षा. भे गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग सुमगांविनानवस्त्रधारण भैषज्य मुहूर्त्तः। ति. ५ शुक्रे श्रवणे सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। ति. ६ शनौ धनिष्ठा भे वैधृतेःपूर्वं (प्रा. ७।२७) कृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। ति. ७ रवौ शतभिषजि राहुयुतिःवैधृतिदोषो विष्टिश्च। ति. ८ सोमे पू.भा. भे शिल्पविद्या वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ भौमे उ.भा. भे शनियुतिः। रात्रिशेषे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. १० बुधे विष्टेःपूर्वं (दि. ८।१४) रेवत्यां पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण **अन्नप्राशन** नववस्त्रधारण **पश्चिम दिग्यात्रा** कणमर्दन भैषज्य **हलप्रवहण** विपणि वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ११ गुरौ अश्विन्यां भौमभुक्तमनिन्दुभुक्तमशुभम्। ति. १२ शुक्रे भरण्यां भौमयुतिः। **परं मासान्तादिदोषः।**

तिथि ल.अ.	१ चं घं.	मि.	२ मं घं.	मि.	३ बु घं.	मि.	४ गु घं.	मि.	५ शु घं.	मि.	६ श घं.	मि.	७ र घं.	मि.	८ चं घं.	मि.	९ मं घं.	मि.	१० बु घं.	मि.	११ गु घं.	मि.	१२ शु घं.	मि.	१३ श घं.	मि.	१४ र घं.	मि.	३० चं घं.	मि.
वृष	६	९	६	५	६	१	५	५७	५	५३	५	४९	५	४५	५	४१	५	३७	५	३३	५	२९	५	२५	५	२१	५	१७	५	१४
मिथुन	८	२३	८	१९	८	१५	८	११	८	७	८	३	७	५९	७	५५	७	५१	७	४७	७	४३	७	३९	७	३५	७	३१	७	२८
कर्क	१०	४१	१०	३७	१०	३३	१०	२९	१०	२५	१०	२१	१०	१७	१०	१३	१०	९	१०	५	१०	१	९	५७	९	५३	९	४९	९	४६
सिंह	१२	५५	१२	५१	१२	४७	१२	४३	१२	३९	१२	३५	१२	३१	१२	२७	१२	२३	१२	१९	१२	१५	१२	११	१२	७	१२	३	१२	०
कन्या	३	८	३	४	३	०	२	५६	२	५२	२	४८	२	४४	२	४०	२	३६	२	३२	२	२८	२	२४	२	२०	२	१६	२	१३
तुला	५	२४	५	२०	५	१६	५	१२	५	८	५	४	५	०	४	५६	४	५२	४	४८	४	४४	४	४०	४	३६	४	३२	४	२९
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
वृश्चिक	७	४१	७	३७	७	३३	७	२९	७	२५	७	२१	७	१७	७	१३	७	९	७	५	७	१	६	५७	६	५३	६	४९	६	४६
धनु	९	४७	९	४३	९	३९	९	३५	९	३१	९	२७	९	२३	९	१९	९	१५	९	११	९	७	९	३	८	५९	८	५५	८	५२
मकर	११	३४	११	३०	११	२६	११	२२	११	१८	११	१४	११	१०	११	६	११	२	१०	५८	१०	५४	१०	५०	१०	४६	१०	४२	१०	३९
कुम्भ	१	५	१	१	१२	५७	१२	५३	१२	४९	१२	४५	१२	४१	१२	३७	१२	३३	१२	२९	१२	२५	१२	२१	१२	१७	१२	१३	१२	१०
मीन	२	३३	२	२९	२	२५	२	२१	२	१७	२	१३	२	९	२	५	२	१	१	५७	१	५३	१	४९	१	४५	१	४१	१	३८
मेष	४	१०	४	६	४	२	३	५८	३	५४	३	५०	३	४६	३	४२	३	३८	३	३४	३	३०	३	२६	३	२२	३	१८	३	१५

१२ पं० अधिकज्येष्ठकृष्ण ३० सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः १५५
अयनांशाः २४।१२।३८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१	१	०	२	३	३	११	१०	४
२९	२७	२५	२२	४	७	१५	९	९
२५	२२	४४	२७	३५	४२	२३	५	५
४	५३	४६	१९	२८	२३	३	९	९
५७	८६०	४३	६१	१२	६१	३	३	३
१	२८	४३	५४	२८	१२	२४	११	११

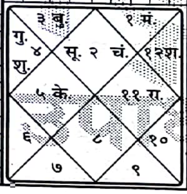

मूल विचार- ज्येष्ठा/मूल- ति. २ भौमे ३८।५३ (रा. ८।४९) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. ९ भौमे ५८।३४ (रा.शे. ४।४०) उ.। ति. ११ गुरौ ५४।१३ (रा. २।५५) या.।
पञ्चक विचार- ति. ६ शनौ २५।४२ (दि. ३।३२) उ.। ति. १० बुधे ५६।४९ (रा. ३।५८) या.।

अधिमासे दानम्।। हेमाद्रौ पाद्मे च अधिमासे तु संप्राप्ते त्रयस्त्रिंशत्तु देवताः। उद्दिश्यापूपदानेन पृथ्वीदानफलं लभेत्। अधिमासे तु सम्प्राप्ते गुड़सर्पिर्युतानि च। त्रयस्त्रिंशदपूपानिदातव्यानि दिने दिने। साज्यानि गुड़मिश्राणि अधिमासे नृपोत्तम। त्रयस्त्रिंशदपूपान्नं कांस्यापात्रे निधाय च।। सघृतं सहिरण्याञ्च ब्राह्मणाय निवेदयेत्। दाने सङ्कल्पः। देशकालौ सङ्कीर्त्यास्मिन् पुरुषोत्तमनामधेय मासिविपुललक्ष्मीपुत्रपौत्रायुरारोग्यैश्वर्यभुक्ति मुक्तिप्राप्तिपूर्वकं पृथ्वीदानसम- फलप्राप्तये सकलान्तर्बाह्यमलदेहशुद्धिद्वारा श्रीभगवत्पुरुषोत्तमनारायणप्रीतये च एतांस्त्रयस्त्रिंशदपूपान्नं कांस्यपात्रे घृतानपरकांस्यापात्राच्छादितान् हिरण्यघृत संयुक्तान् पुरुषोत्तमदेवतापुरुषोत्तम स्वरूपाय ब्राह्मणाय तुभ्यमहं सम्प्रददे इति द्विजकरे दद्यात्। ततः **प्रार्थनाः- विष्णुरूपः** सहस्रांशु सर्वपापप्रणाशनः। अपूपान्नप्रदानेन मम पापं व्यपोहतु। नारायण जगद्बीज भास्करप्रतिरूपक। व्रतेनानेन पुत्रांश्च सम्पदामपि वर्द्धय।। यस्य हस्ते गदा चक्रो गरुणो यस्य वाहनम्। शंखः करतले यस्य स मे विष्णुः प्रसीदतु। कलाकाष्ठादिरूपेण निमेषघटिकादिना। यो वञ्चयति भूतानि तस्मै कालात्मने नमः। कुरुक्षेत्रमयो देशः कालः सर्वद्विजो हरिः। पृथ्वीसममिदं दानं गृहाण पुरुषोत्तम। मलानाञ्च विशुद्ध्यर्थं पापप्रशमनाय च। पुत्रपौत्रसमृद्ध्यर्थं। तव दास्यामि भास्कर।। मन्त्रेणानेन दद्यात् त्रयस्त्रिंशदपूपकान्। प्राप्नोति विपुलां लक्ष्मीं पुत्रपौत्रादिसम्पद इति।। **अधिमासे वृत्यानिः-** सूतिकाक्रिया सामान्ययात्रादिक्रिया च कार्या। उकृञ्च-गर्भाद्यन्नशनान्तेषु न गुरुसितयोर्बाल्यावार्द्ध च मौढ्यं जह्यात्कालस्य रोधाद्धरिगुरुमयनयाम्यमूनाधिमासाविति। तथा च-गर्भे वार्धुषिके मृत्यौ श्राद्धकर्मणि मासिके। सपिण्डीकरणे नित्ये नाधिमासे विवर्जयेत्। अनिन्दुरिन्दुपूर्णं च हरिवारा बुधाष्टमी। नाधिमासे परित्याज्या सीमन्त प्राशनेशिशोः।।

शुद्धज्येष्ठशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २६ ज्येष्ठतः तिथि ८ आषाढं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १६ जूनतः २९ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनगोलयोः ग्रीष्मर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. ±	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
३३	५५	१	मं	२/५४	४०/२	प्रा	६/३	१७/५४	आर्द्रा	३४	४८	रा	७	८	गण्ड	५/५२	२/३५	प्रा	७/४	१४/१६	वव	२	४०	वा	२१/५६	४१/४२	चर	१६	१६	१	२	२६			५	१३	६	४७	२	०	२२	५	२३	२०	−	२	८	२५
३३	५६	३	बु	५१	८	रा	१	४०	पुनर्वसु	३१	५	सा	५	३९	ध्रुव	५०	३१	रा	१	२५	तै	२३	५५	गर	५१	८	गद	१७	१७	२	३	२७	कर्क	१७।१	५	१३	६	४७	२	१	१९	४	२३	२२	−	२	९	१८
३३	५६	४	गु	४६	६	रा	११	३९	पुष्य	२७	५२	दि	४	२२	व्याघात	४३	५४	रा	१०	४७	व	१८	३७	भ	४६	६	शुभ	१८	१८	३	४	२८			५	१३	६	४७	२	२	१६	३	२३	२४	−	२	१०	२
३३	५६	५	शु	४१	५५	रा	९	५९	श्लेषा	२५	२४	दि	३	२३	हर्षण	३७	५७	रा	८	२४	वव	१४	१	वा	४१	५५	मृत्यु	१९	१९	४	५	२९	सिंह	२५।२४	५	१३	६	४७	२	३	१३	१	२३	२५	−	१	१०	४०
३३	५७	६	श	३८	३९	रा	८	४१	मघा	२३	४५	दि	२	४३	वज्र	३२	४३	सा	६	१८	कौ	१०	१७	तै	३८	३९	पद्म	२०	२०	५	६	३०			५	१३	६	४७	२	४	९	५८	२३	२७	−	१	११	१४
३३	५७	७	र	३६	२६	रा	७	४७	पू.फा.	२३	८	दि	२	२८	सिद्धि	२८	२०	सा	४	३३	गर	७	३३	व	३६	२६	छत्र	२१	२१	६	७	३१	कन्या	३८।१७	५	१३	६	४७	२	५	६	५४	२३	२७	−	१	११	४५
३३	५७	८	चं	३५	२६	रा	७	२३	उ.फा.	२३	४३	दि	२	४२	व्यतिपात	२४	५४	दि	३	११	भ	५	५६	वव	३५	२६	श्रीवत्स	२२	२२	७	८	१			५	१३	६	४७	२	६	३	५०	२३	२७	−	०	१२	१६
३३	५७	९	मं	३५	४२	रा	७	३०	हस्त	२५	३२	दि	३	२६	वरीयान	२२	३०	दि	२	१३	वा	५	३४	कौ	३५	४२	सौम्य	२३	२३	८	९	२	तुला	५७।६	५	१३	६	४७	२	७	०	४६	२३	२७	−	०	१२	४७
३३	५७	१०	बु	३७	२१	रा	८	९	चित्रा	२८	३९	सा	४	४१	परिघ	२१	८	दि	१	४०	तै	६	३२	गर	३७	२१	कालदण्ड	२४	२४	९	१०	३			५	१३	६	४७	२	७	५७	४२	२३	२६	+	०	१	२०
३३	५६	११	गु	४०	३	रा	९	१४	स्वाती	३२	५२	सा	६	२२	शिव	२०	३७	दि	१	२८	व	८	४२	भ	४०	३	सुस्थिर	२५	२५	१०	११	४			५	१३	६	४७	२	८	५४	३७	२३	२५	+	०	१	५७
३३	५६	१२	शु	४३	५२	रा	१०	४६	विशाखा	३८	११	रा	८	२९	सिद्ध	२१	३	दि	१	३८	वव	११	५८	वा	४३	५२	मातङ्ग	२६	२६	११	१२	५	वृश्चिक	२१।५१	५	१३	६	४७	२	९	५१	३२	२३	२४	+	१	२	३७
३३	५६	१३	श	४८	२५	रा	१२	३५	अनुराधा	४४	१३	रा	१०	५४	साध्य	२२	८	दि	२	४	कौ	१६	९	तै	४८	२५	अमृत	२७	२७	१२	१३	६			५	१३	६	४७	२	१०	४८	२६	२३	२२	+	१	३	२२
३३	५५	१४	र	५३	२४	रा	२	३५	ज्येष्ठा	५०	४४	रा	१	३१	शुभ	२३	४०	दि	२	४१	गर	२०	५५	व	५३	२४	काण	२८	२८	१३	१४	७	धनु	५०।४४	५	१३	६	४७	२	११	४५	१९	२३	२०	+	१	४	११
३३	५५	१५	चं	५८	२४	रा	४	३५	मूल	५७	१५	रा	४	७	शुक्ल	२५	२१	दि	३	२१	भ	२५	५४	वव	५८	२४	लुम्बक	२९	२९	१४	१५	८			५	१३	६	४७	२	१२	४२	१२	२३	१७	+	१	५	५

चन्द्रदर्शनम्।मु.१५जघन्या। फलं महर्घता। सौम्यश्रृंगं समर्घताकरम्। करवीर१ व्रतम्। सोपपदा २ वेदारम्भानध्यायः।●
कर्कराशिः (दि. १२।१)।मुःमुहर्रम १ हिजरी सन् १४४८। रम्भा ३ व्रतम्। महाराणाप्रतापजयन्ती ३(राजस्थाने)।◐
भ.१८।३७उ.(दि. १२।४०) ४६।६ या. (रा. ११।३१)।वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। उमावतारः ४।उमाचतुर्थी (बंगाल)।○
सिंहराशिः (दि. ३।२३)। रवियोगः २५।२४उ.। ◐मृत्युबाणनिवृतिः ४३।६ (रा.१०।२७)। रवियोगः३१।५ उ.।
श्रीस्कन्दषष्ठी ६ व्रतम्। जमाईषष्ठी (बंगाल)।अरण्यषष्ठी। अरण्यगौरी व्रतम्। शीतलाषष्ठी(उड़ीसा)। ⍓५०।४४उ.।
भ. ३६।२६ उ. (रा.७।४७)। कन्याराशिः(रा.८।३२)। ⊙सायन कर्के सूर्यः ४२।३८(रा.१०।१६)। भानुसप्तमी ७ ।♏
भ.५।५६ या. (दि.७।३५)।शुक्लादेव्याःपूजनम्। ⊙आर्द्रा भे सूर्यः ३८।७(रा.८।२८)। स्त्री. स्त्री.–सू.चं. योगः खरवाहनं ❖
तुलाराशिः (रा. ४।३)। नवम्यामुपोष्य देविं प्रपूजयेत्। रवियोगः २५।३२ उ.। ◆स्थायिजययोगः३८।११ या.।
रवियोगोयावद्दिनम्। ●मृत्युबाणारम्भः ३९।५५(रा. ९।११)।सौरआषाढमासारम्भः। त्रिपुष्करयोगः३४।४८ उ.५६।४२ या.।
भ.८।४२ उ. (दि.८।४२) ४०।३ या. (रा. ९।१४)। निर्जला ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। इयमेव भीमसेनी एकादशी। ❶
वृश्चिकराशिः (दि. १।५७)। कूर्म जयन्ती १२। चम्पक द्वादशी (उड़ीसा)। मृत्युबाणारम्भः ८।५५(दि. ८।४७)।◆
शनिप्रदोष १३ व्रतम्। *पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भोविधेयः* /दाक्षिणात्यवटसावित्री व्रतारम्भः दिनत्रयं यावत्। गोत्तमेश्वर दर्शनम्।□
भ.५३।२४उ. (रा. २।३५)। धनूराशिः (रा. १।३१)। दाक्षिणात्य वटसावित्री व्रतस्य द्वितीय दिनम्। सर्वार्थसिद्धियोगः⍓
भ. २५।५४ या. (दि. ३।३५)। स्नान–दान–व्रतादौ १५ पूर्णिमा। दाक्षिणात्य वटसावित्रीव्रतम्। जलयात्रा १५।ℰ

।।विवाहमुहूर्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. ५ शुक्रे दि.३।२३ उ. मघा मे केतुयुतिः।
ति. ६ शनौ मघा मे पूर्वदोषः।
ति. ७ रवौ दि.२।२८ उ.व्यतिपातात्पूर्व (सा. ४।३३) उ.फा. मे रे.७ दिवा ल.७ इष्टाः ६ ग्र.व.वि.१५(अष्टमस्थः भौमो न शुभः)
ति. ८ सोमे उ.फा. मे विष्टिदोषो व्यतिपातश्च। हस्ते शनिवेधः।
ति. ९ भौमे हस्ते पूर्वदोषः।
ति. १० बुधे सा. ४।४१ उ. स्वात्यां राहुवेधः।
ति. ११ गुरौ स्वात्यां पूर्वदोषो विष्टिश्च।
ति. १२ शुक्रे रा.८।२९ उ. मैत्रे मृत्युवाणव्याप्तिः।
ति. १३ शनौ मृत्युवाणात्परं(दि.१०।६) मैत्रे रे.६ दिवा ल. ६ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।। (शनिदानात्)वा ल.गोधूलिःवा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व. वि.१३।।(शुक्र दानात्)
ति. १४ रवौ रा.१।३१ उ. विष्टेःपूर्वं (रा.२।३५) मूले रे.७ ल. १ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१२ (द्वादशस्थःशनिर्न शुभः)
ति. १५ सोमे विष्टेःपरं(दि.३।३५)मूले रे.७ ल. गोधूलिःवा ल. १२ इष्टाः ५ग्र.व. वि. १० वा ल. १ इष्टाः ५ग्र.व.वि. १२ (द्वादशस्थः शनिर्न शुभः)

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				मार्गीबुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	मं	०	२६	२८	२९	२	२३	२९	३३	३	४	४७	५६	३	८	५१	३५	११	१५	२६	२७	१०	९	१	५८
३	बु	०	२७	१२	१३	२	२४	३१	२७	३	५	०	२४	३	१०	०	४७	११	१५	२९	५१	१०	८	५८	४७
४	गु	०	२७	५५	५६	२	२५	३३	५	३	५	१२	५२	३	११	१०	०	११	१५	३३	१४	१०	८	५५	३६
५	शु	०	२८	३९	४२	२	२६	२०	३३	३	५	२५	२०	३	१२	१९	१२	११	१५	३६	३८	१०	८	५२	२५
६	श	०	२९	२३	२४	२	२७	१	५	३	५	३७	४८	३	१३	२८	२४	११	१५	४०	१	१०	८	४९	१५
७	र	१	०	७	७	२	२७	४१	३७	३	५	५०	१६	३	१४	३७	३५	११	१५	४३	२२	१०	८	४६	४
८	चं	१	०	५०	५१	२	२८	२१	४६	३	६	२	४४	३	१५	४६	४९	११	१५	४६	४४	१०	८	४२	५४
९	मं	१	१	३४	३४	२	२९	१	१३	३	६	१५	१२	३	१६	५६	२	११	१५	५०	५	१०	८	३९	४२
१०	बु	१	२	१८	१८	२	२९	१८	५	३	६	२७	४०	३	१८	२	४६	११	१५	५३	२६	१०	८	३६	३१
११	गु	१	३	२	१	२	२९	२८	५८	३	६	४०	७	३	१९	९	२०	११	१५	५६	४७	१०	८	३३	२१
१२	शु	१	३	४५	४५	२	२९	३९	५१	३	६	५२	३५	३	२०	१५	५६	११	१६	०	८	१०	८	३०	१०
१३	श	१	४	२९	२८	२	२९	५०	४३	३	७	५	३	३	२१	२२	३२	११	१६	३	१५	१०	८	२६	५९
१४	र	१	५	१३	१२	व	०	१	०	३	७	१७	३१	३	२२	२९	८	११	१६	५	२७	१०	८	२३	४८
१५	चं	१	५	५६	५५	२	२९	४१	८	३	७	३०	८	३	२३	३५	४४	११	१६	७	४०	१०	८	२०	३७

भौमादीनाञ्चारः– भौमः– ति. १ भौमे कृत्तिका भे १५।४८ (दि.११।३२)। ति. ६ शनौ वृषे ५०।१४ (रा.१।१९)।। मार्गीबुधः– पुनर्वसौ। ति. १४ रवौ वक्री २०।२८ (दि. १।२४)।।गुरुः– ति.१०बुधे पुष्य २ चरणे ५९।२६(रा.शे.४।५९)।। शुक्रः–ति. ८ सोमे श्लेषा भे ४६।६ (रा.११।३९)।। शनिः–उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे ।। राहुः–शतभिष १ चरणे केतुश्च मघा ३ चरणे ।।

१३ पं.शुद्धज्येष्ठशुक्ल ८ सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः १६२
अयनांशाः २४।१२।३९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
२	५	१	२	३	३	११	१०	४
६	४	०	२८	६	१५	१५	८	८
३	४६	५०	२१	२	४६	४६	४२	४२
५०	५३	५१	४८	४८	४९	४५	५३	५३
५६	७९२	४३	३१	१२	६९	३	३	३
५६	१८	४३ मा.	२७	२८	१३	२१	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः–ति. १ भौमे आर्द्रा भे सूर्यभोग्यम्। रा. ७।८ उ. पुनर्वसौ सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूषाघटन पश्चिम–दक्षिण दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. ३ बुधे पुनर्वसौ पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय–विक्रय मिथुनस्थे चन्द्रे पश्चिम–दक्षिण कर्कस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य चौलकेशान्त (ल.२) कर्णवेध (ल.३) अक्षरारम्भ–विद्यारम्भ (ल.३) उपनयन (ल.३सू.दा.) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल. ३) हलप्रवहण अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। सा. ५।२९ उ. रा.१।४० या.पुष्ये सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय–विक्रय उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा भैषज्य विपणि गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ४ गुरौ पुष्ये रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ शुक्रे श्लेषा भे जलयन्त्र(बोरिंग)(दि. ८।१९ उ. दि. ९।२८या.) उपनयन (ल.४ रा.दा.) विद्यारम्भ (ल.३) वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ शनौ मघा भे भौमवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। पू.फा.भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ७ रवौ पू.फा. भे नौकाघटन वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। दि.२।२८ उ. व्यतिपातात्पूर्व (सा.४।३३)उ.फा. भे सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूषाघटन लतापादपारोपण शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ सोमे उ.फा. भे विष्टिदोषो व्यतिपातश्च। ति. ९ भौमे हस्ते शनिवेधः। रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (रा.७।३०) चित्रा भे रक्तवस्त्रप्रवालरत्नधारण वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति.१०बुधे चित्रा भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन नववस्त्रधारण नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य चौलकेशान्त (ल.३ वा ६) कर्णवेध (ल.३ वा ६) अक्षरारम्भ–विद्यारम्भ (ल.३ वा ६) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.३ वा ६) गृहप्रवेश (ल.३ वा ६) हलप्रवहण बीजोप्ति विपणि व्यापार गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।☛

तिथि ल.अ.	१ मं घं.	मि.	३ बु घं.	मि.	४ गु घं.	मि.	५ शु घं.	मि.	६ श घं.	मि.	७ र घं.	मि.	८ चं घं.	मि.	९ मं घं.	मि.	१० बु घं.	मि.	११ गु घं.	मि.	१२ शु घं.	मि.	१३ श घं.	मि.	१४ र घं.	मि.	१५ चं घं.	मि.
मिथुन	७	२३	७	१८	७	१४	७	१०	७	६	७	२	६	५८	६	५४	६	४९	६	४५	६	४१	६	३७	६	३३	६	२९
कर्क	९	४१	९	३६	९	३२	९	२८	९	२४	९	२०	९	१६	९	१२	९	७	९	३	८	५९	८	५५	८	५१	८	४७
सिंह	११	५५	११	५०	११	४६	११	४२	११	३८	११	३४	११	३०	११	२६	११	२२	११	१७	११	१३	११	९	११	५	११	१
कन्या	२	८	२	३	१	५९	१	५५	१	५१	१	४७	१	४३	१	३९	१	३४	१	३०	१	२६	१	२२	१	१८	१	१४
तुला	४	२४	४	१९	४	१५	४	११	४	७	४	३	३	५९	३	५५	३	५०	३	४६	३	४२	३	३८	३	३४	३	३०
वृश्चिक	६	४१	६	३६	६	३२	६	२८	६	२४	६	२०	६	१६	६	१२	६	७	६	३	५	५९	५	५५	५	५१	५	४७
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
धनु	८	४७	८	४२	८	३८	८	३४	८	३०	८	२६	८	२२	८	१८	८	१३	८	९	८	५	८	१	७	५७	७	५३
मकर	१०	३४	१०	२९	१०	२५	१०	२१	१०	१७	१०	१३	१०	९	१०	५	१०	०	९	५६	९	५२	९	४८	९	४४	९	४०
कुम्भ	१२	५	१२	०	११	५६	११	५२	११	४८	११	४४	११	४०	११	३६	११	३१	११	२७	११	२३	११	१९	११	१५	११	११
मीन	१	३३	१	२८	१	२४	१	२०	१	१६	१	१२	१	८	१	४	१२	५९	१२	५५	१२	५१	१२	४७	१२	४३	१२	३९
मेष	३	१०	३	५	३	१	२	५७	२	५३	२	४९	२	४५	२	४१	२	३६	२	३२	२	२८	२	२४	२	२०	२	१६
वृष	५	६	५	१	४	५७	४	५३	४	४९	४	४५	४	४१	४	३७	४	३२	४	२८	४	२४	४	२०	४	१६	४	१२

१४पं०शुद्धज्येष्ठशुक्ल१५ सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः १६९
अयनांशाः २४।१२।४०

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
२	८	१	२	३	३	११	१०	४
१२	१	५	२९	७	२३	१६	८	८
४२	५१	५६	४१	३०	३५	७	२०	२०
१२	२०	५५	८	८	४४	४०	३७	३७
५६	७२१	४३	१८	१२	६६	२	३	३
५२	३५	३२	५२ व.	४९	३६	२३	११	११

○ गुरुअर्जुन देवशहीद दिवसः। यायिजय योगः४६।६ उ.। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः२७।५२ या.। रवियोगः २७।५२ या.।♏ यायिजययोगः २३।८ उ. ३६।२६ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः २३।८ उ.। त्रिपुष्करयोगः२३।८ उ. ३६।२६ या.। ◆सौम्यानाडी तदीशःगुरुःसामान्य वृष्टियोगः। राष्ट्रियआषाढमासः दि. ३१। यायिजययोगः ३५।२६ उ.। रवियोगः२३।४३ उ.३८।७ या.। ❶अधशर्करायुतं सहिरण्यं उदकुम्भ दानम्। दानमन्त्र–"देव–देव हृषीकेश संसारार्णवतारक उदकुम्भप्रदानेन यास्यामि हरिमंदिरम्।" श्रीकाशी विश्वनाथपञ्चाङ्ग प्रवर्तक पं. हृषीकेशोपाध्याय जयन्ती ११। यायिजययोगः ३२।५२ या.। रवियोगः ३२।५२ या.। □त्रिविक्रमपूजा। मृत्युबाण निवृत्तिः १२।१२ (दि. १०।६)। यायिजययोगः ४४।१३ या.। रवियोगः ४४।१३ उ.। ℰसंत कबीरजयन्ती१५। मन्वादिः १५। विल्वत्रिरात्रव्रतम्।

मूलविचार– श्लेषा/मघा– ति. ४ गुरौ २७।५२ (दि. ४।२२) उ.। ति.६ शनौ २३।४५(दि. २।४३) या.। ज्येष्ठा/मूल– ति.१३ शनौ ४४।१३ (रा. १०।५४) उ.। ति. १५ सोमे ५७।१५ (रा. ४।७)

ज्येष्ठशुक्लैकादश्यां दशाश्वमेधस्नानफलम्। ज्येष्ठेमासिसिते पक्षे प्राप्य प्रतिपदं तिथिम्। दशाश्वमेध के स्नात्वा मुच्यतेसर्वकिल्विषैः। दशहरा। ज्येष्ठे मासि सितेपक्षे दशमी हस्तसंयुता। हरते दश पापानि तस्माद् दशहरा स्मृता। दशमीशुक्लपक्षे तु ज्येष्ठे मासिकुजेऽहनि। अवतीर्णा यतः स्वर्गात् हस्तर्क्षे च सरिद्वरा। दशहरायां गंगापूजनमंत्रः। नमो भगवत्यै दशपापहरायै गंगायै कृष्णायै विष्णुरूपिण्यै नन्दिन्यै नमोनमः। दशहरायां दशयोगाः। ज्येष्ठे मासि सिते पक्षे दशमी बुधहस्तयोः व्यतीपाते गरानन्दे कन्या चन्द्रे वृषे रवौ। दशयोगे नरः स्नात्वा मुच्यते सर्वकिल्विषैः। कल्पभेदेन व्यवस्था। इयं च यत्रैव योगबाहुल्यं सैव ग्राह्या। अथोपनयन प्रसंगस्तत्र मनु। आषोडषाद् ब्राह्मणस्य सावित्री नातिवर्तते आद्वाविंशत्क्षत्रबन्धोरा चतुर्विंशतेर्विशः।।१२। अत ऊर्ध्वंत्रयोऽप्येते यथाकालमसंस्कृता सावित्री पतिता व्रात्या भवन्त्यार्यविगर्हिता।।२। मासतिथ्यादौ शुद्धे फलानि। मासशुद्धौ सुखं भोगो धनाप्यत्र सत्तिथौ। कार्यसिद्धिः सुनक्षत्रे करणे शोभने धनम्।।१। इष्टावाप्तिः शुभे योगे वाञ्छिताप्तिः शुभे तिथौ। शुभवारे सर्वसंपत्सौमनस्यं शुभे क्षणे।।२। लग्ने वीर्ये सदानन्दः स्वांशवीर्ये समुन्नतिः लग्नेश ग्रह वीर्ये स्युः सर्वे सम्पूर्दिता गुणाः।।३।। सिद्धो यात्रां प्रकुर्वीतापृतयोगे गृहादिकम्। अन्यभे स्थापयेद् द्रव्यंकाणे चौर्यविषादिक्रिया।।४।।

☛ति. ११ गुरौ स्वात्यां राहुवेधो विष्टिश्च। ति. १२ शुक्रे विशाखा भे नववस्त्रधारण लतापादपारोपण गोक्रय–विक्रय मुहूर्त्तः। रा.८।२९ उ. मैत्रे गर्भाधान नववस्त्रधारण पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा (त्रयोदश्यां) भैषज्य गृहप्रवेश (ल.३) मुहूर्त्तः। ति.१३ शनौ मैत्रे कृष्णवस्त्रधारण पूर्वांविनान्यदिग्यात्रा जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा (ल.३ वा ६) गृहप्रवेश (ल.३ वा ६) बीजोप्ति मुहूर्त्तः। ति. १४ रवौ ज्येष्ठा भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति.१५ सोमे विष्टेः परं (दि.३।३५) मूले जलयन्त्र (बोरिंग) (दि.४।२८ उ.सा.५।४७या.) कणमर्दन बीजोप्ति धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।

Scanned with CamScanner

आषाढ़कृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ९ आषाढतः २३ तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ३० जूनतः दिनांक १४ जुलाईं यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनगोलयोः ग्रीष्मर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वार	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. +	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
३३	५३	१	मं	६०	०	स	म	स्त	पू.षा.	६०	०	स	म	स्त	ब्रह्म	२६	५२	दि	३	५८	वा	२०	४२	कौ	६०	०	मित्र	३०	१	१५	१६	९			५	१३	६	४७	२	१३	२९	४	२३	१४	+	१	७	२५
३३	५३	१	बु	२	५९	प्रा	६	२५	पू.षा.	३	२२	प्रा	६	३४	ऐन्द्र	२७	५६	दि	४	२३	कौ	२	५९	तै	३४	५४	श्रीवत्स	१	२	१६	१७	१०	मकर	१९।४२	५	१३	६	४७	२	१४	३५	५६	२३	११	+	२	८	७
३३	५३	२	गु	६	४९	दि	७	५७	उ.षा.	८	४६	दि	८	४३	वैधृति	२८	१९	दि	४	३३	गर	६	४९	व	३८	११	सौम्य	२	३	१७	१८	११			५	१३	६	४७	२	१५	३२	४८	२३	७	+	२	८	४५
३३	५२	३	शु	९	३३	दि	९	३	श्रवण	१३	७	दि	१०	२९	विष्कुम्भ	२७	४८	दि	४	२१	भ	९	३३	बव	४०	२२	धूम्र	३	४	१८	१९	१२	कुम्भ	४४।४५	५	१४	६	४६	२	१६	२९	३९	२३	३	+	२	९	२१
३३	५१	४	श	११	११	दि	९	४२	धनिष्ठा	१६	२३	दि	११	४७	प्रीति	२६	२५	दि	३	४८	बा	११	११	कौ	४१	२०	प्रवर्धमान	४	५	१९	२०	१३			५	१४	६	४६	२	१७	२६	३०	२२	५८	+	२	९	५२
३३	५०	५	र	११	२९	दि	९	५०	शतभिष	१८	१८	दि	१२	३३	आयुष्मान	२३	५९	दि	२	५०	तै	११	२९	गर	४०	५९	राक्षस	५	६	२०	२१	१४			५	१४	६	४६	२	१८	२३	२१	२२	५३	+	२	१०	२३
३३	४९	६	चं	१०	२९	दि	९	२६	पू.भा.	१८	५८	दि	१२	४९	सौभाग्य	२०	३२	दि	१	२७	व	१०	२९	भ	३९	२३	मुसल	६	७	२१	२२	१५	मीन	३।४८	५	१४	६	४६	२	१९	२०	१२	२२	४८	+	२	१०	५४
३३	४८	७	मं	८	१७	दि	८	३३	उ.भा.	१८	२७	दि	१२	३७	शोभन	१६	७	दि	११	४१	बव	८	१७	बा	३६	४०	सिद्धि	७	८	२२	२३	१६			५	१४	६	४६	२	२०	१७	३	२२	४२	+	२	११	२७
३३	४७	८	बु	५	३	दि	७	१६	रेवती	१६	५३	दि	१२	०	अतिगण्ड	१०	५२	दि	९	३६	कौ	५	३	तै	३२	५७	उत्पात	८	९	२३	२४	१७	मेष	१६।५३	५	१५	६	४५	२	२१	१३	५५	२२	३६	+	३	१२	३
३३	४५	९	गु	० / ५४	५१ / ५९	प्रा	५ / ३	३५ / ३५	अश्विनी	१४	३१	दि	११	३	सुकर्मा	४ / ५३	५६ / २३	प्रा	७ / ४	१३ / ३४	गर	०	५१	व	२८ / ५५	२१ / ५०	मानस	९	१०	२४	२५	१८			५	१५	६	४५	२	२२	१०	४६	२२	२९	+	३	१२	४४
३३	४४	११	शु	५०	१५	रा	१	२१	भरणी	१३	२१	दि	९	४७	शूल	५१	९	रा	१	४३	बव	२३	३	बा	५०	१५	मुद्गर	१०	११	२५	२६	१९	वृष	२५।२६	५	१५	६	४५	२	२३	७	३९	२२	२२	+	३	१	३२
३३	४३	१२	श	४४	१६	रा	१०	५७	कृत्तिका	७	३९	दि	८	३९	गण्ड	४३	४३	रा	१०	४४	कौ	१७	१६	तै	४४	१६	ध्वज	११	१२	२६	२७	२०			५	१५	६	४५	२	२४	४	३१	२२	१५	+	३	२	२९
३३	४१	१३	र	३८	५	रा	८	३०	रोहिणी	३ / ५५	३६ / ४२	प्रा	६ / ५	४३ / २	वृद्धि	३६	७	रा	७	४३	गर	११	११	व	३८	५	धाता	१२	१३	२७	२८	२१	मिथुन	३१।३०	५	१६	६	४४	२	२५	१	२४	२२	७	+	३	३	३५
३३	४०	१४	चं	३१	५३	सा	६	१	आर्द्रा	५५	१७	रा	३	२३	ध्रुव	२८	२८	दि	४	३९	भ	४	५९	श	३१ / ५८	५३ / ५२	कालदण्ड	१३	१४	२८	२९	२२			५	१६	६	४४	२	२५	५८	१८	२१	५९	+	३	४	४६
३३	३८	३०	मं	२५	५१	दि	३	३६	पुनर्वसु	५१	२७	रा	१	५१	व्याघात	२०	५९	दि	१	४०	नाग	२५	५१	किं	५३	३	सुस्थिर	१४	१५	२९	३०	२३	कर्क	३७।२५	५	१६	६	४४	२	२६	५५	१३	२१	५१	+	४	–	–

आषाढमासे प्रथमे च पक्षे निरभ्रदृष्टे रविमण्डले च। विद्युन्नगर्जत्यथ नैव मेघो मासद्वयं तत्र न वर्षणं स्यात्। गुरुहरगोविन्द सिंह जयन्ती।
मकरराशिः (दि. १।६)। जुलाई ७। ◘ कुष्ठे नश्यति वैघ्रुवम्। श्री देवराहा बाबापुण्यतिथिः। स्थायिजययोगः ५०।१५ या.।
भ. ३८।११ उ. (रा. ८।२९)। यायिजययोगः ६।४९ उ. ८।४६ या.।
भ. ९।३३ या. (दि. ९।३)। कुम्भराशिः (रा. ११।८)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ९।२१)। पञ्चकारम्भः ४४।४५ ☯
यायिजययोगः ११।११ उ. १६।२३ या.। ◐ महानिशत्युक्तेः। "गुरुवार्धक्यारम्भः १४।४५ (दि. ११।१०)। यायिजययोगः ३।३६ या.।
मृत्युबाणारम्भः ३८।४१ (रा. ८।४२)। रवियोगः १८।१८ उ.।
भ. १०।२९ उ. (दि. ९।२६) ३९।२३ या. (रा. ८।५९)। मीनराशिः (प्रा. ६।४५)। मृत्युबाणनिवृत्तिः ४२।० (रा. १०।२)। ○
कालाष्टमी ८ (सायाह्ने)। सर्वार्थसिद्धियोगः १८।२७ या.। रवियोगः १८।२७ या.। ♍ १६।५३ (दि. १२।०)।
मेषराशिः (दि. १२।०)। श्रीशीतलाष्टमी ८ व्रतम्। पर्युपितान्नपानादिकमत्रविहितम्। बुधाष्टमी ८ पर्वः। पञ्चकनिवृत्तिः ♍
भ. २८।२१ उ. (सा. ४।३५) ५५।५० या. (रा. ३।३५)। यायिजययोगः ५५।५० उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः १४।३१ या.।
वृषराशिः (दि. ३।२५)। योगिनी ११ एकादशी व्रतं स्मार्त्तानाम्। "आषाढे कृष्णपक्षे तु योगिनीव्रतमाचरेत्। अस्यव्रतस्यपुण्येन ◘
वैष्णवानामेकादशी व्रतम्। यायिजययोगः ४४।१६ उ.। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ७।३९ उ.। त्रिपुष्करयोगः ७।३९ या.।
भ. ३८।५ उ. (रा. ८।३०)। मिथुनराशिः (सा. ५।५२)। प्रदोष १३ व्रतम्। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता ◐
भ. ४।५९ या. (दि. ७।१६)। ❖ सूतस्य च। गंगायां यदि लभ्येत कोटि सूर्य ग्रहैः समा।
कर्कराशिः (रा. ८।१४)। स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। भौमवती अमावस्या। अमायाञ्च यदा वारो भवेद्भूमि ❖

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. १ बुधे प्रा. ६।३४ उ. वैधृतेः पूर्वं (सा. ४।२३) उ.पा. मे रे.८ दिवा ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (अष्टमस्थः भौमो न शुभः)
ति. २ गुरौ उ.पा. मे वैधृतिदोषः।
ति. ६ सोमे दि. १२।४९ उ. उ.भा. मे शनियुतिः विष्टिदोषो मृत्युबाणश्च।
ति. ७ भौमे उ.भा. मे शनियुतिः। दि. १२।३७ उ. रेवत्यां रे.८ दिवा ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० (अष्टमस्थः भौमो न शुभः) वा ल. गोधूलिः वा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।। (अष्टमस्थः शुक्रो न शुभः) वा ल. १ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १२ (द्वादशस्थः शनिर्न शुभः) वा ल. २ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।।
ति. ८ बुधे रेवत्यां रे.८ दिवा पञ्चेष्टलग्नाभावः।
ति. १२ शनौ दि. ८।१९ उ. रोहिण्यां भौमयुतिः।
अतःपरं मासान्त गुरुवार्धक्यादि दोष सत्त्वात् विवाहमुहूर्त्ताभावः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				वक्रीबुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	मं	१	६	४०	२७	२	२९	११	७	३	७	४२	५७	३	२४	४२	२०	११	१६	९	५३	१०	८	१७	२६
२	बु	१	७	२२	४९	२	२८	५७	७	३	७	५५	४९	३	२५	४८	५६	११	१६	१२	६	१०	८	१४	१६
३	गु	१	८	४	४५	२	२८	३५	४	३	८	८	३७	३	२६	५५	३३	११	१६	१४	११	१०	८	११	५
३	शु	१	८	४६	३४	२	२८	९	५	३	८	२२	२७	३	२८	४	५	११	१६	१६	१६	१०	८	७	५४
४	श	१	९	२२	२३	२	२७	३०	५	३	८	३६	१६	३	२९	१३	३७	११	१६	१८	१९	१०	८	४	४३
५	र	१	१०	०	११	२	२६	२७	१४	३	८	४९	५	४	०	२१	१५	११	१६	२०	५३	१०	८	१	३२
६	चं	१	१०	५२	०	२	२५	३५	५२	३	९	१	५४	४	१	२२	५७	११	१६	२३	०	१०	७	५८	२२
७	मं	१	११	१३	४९	२	२४	४४	४३	३	९	१४	४४	४	२	३३	३३	११	१६	२५	१८	१०	७	५५	११
८	बु	१	१२	१५	३७	२	२३	५३	२७	३	९	२७	३४	४	३	४५	१	११	१६	२७	२९	१०	७	५२	०
९	गु	१	१२	५७	२५	२	२३	२	२२	३	९	४०	२४	४	४	५६	२०	११	१६	२९	४९	१०	७	४८	४९
११	शु	१	१३	३९	१३	२	२२	११	५६	३	९	५३	१३	४	५	४८	२१	११	१६	३२	८	१०	७	४५	३८
१२	श	१	१४	२१	१	२	२१	१९	४३	३	१०	०	४	४	६	५५	१३	११	१६	३४	२७	१०	७	४२	२८
१३	र	१	१५	२	४९	२	२०	२८	४३	३	१०	१६	५१	४	८	१४	१	११	१६	३६	३७	१०	७	३९	१७
१४	चं	१	१५	४४	३७	२	१९	५०	२२	३	१०	२९	४०	४	९	९	४	११	१६	३७	४१	१०	७	३६	६
३०	मं	१	१६	२६	२५	२	१९	२८	२२	३	१०	४२	२९	४	१०	२५	५९	११	१६	३८	२०	१०	७	३२	५५

भौमादीनाञ्चारः- भौमः- ति. ४ शनौ रोहिण्यां ४५।२३ (रा. ११।२३)।। वक्रीबुधः- ति. १३ रवौ आर्द्रा मे ४४।५६ (रा. ११।१४)।। गुरुः- ति. ११ शुक्रे पुष्य ३ चरणे ४१।७ (रा. ९।४२)।। शुक्रः- ति. ४ शनौ मघायां सिंहे च ४६।१० (रा. ११।४२)।। शनिः- उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः- शतभिष १ चरणे केतुश्च मघा ३ चरणे।।

१५ पं० आषाढ़कृष्ण ८ बुधे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः १७८

अयनांशाः २४।१२।४१

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
२	११	१	२	३	४	११	१०	४
२१	२६	१२	२३	९	३	१६	७	७
१३	८	१५	५३	२५	३५	२७	५२	५२
५५	५३	३७	२७	३४	९	२८	०	०
५६	८२१	४१	५१	१२	६६	२	३	३
५१	२७	४८	१५ व.	४१	३६	१०	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ भौमे पू.षा. मे सूर्यवेधः। ति. १ बुधे पू.षा. मे पूर्वदोपः। उ.षा. मे वैधृतेः पूर्वं (दि. ४।२३) अन्नप्राशन सुभगांविनानववस्त्रधारण उपनयन (ल. ६) विपणि मुहूर्त्तः। ति. २ गुरौ वैधृतेः परं (सा. ४।३३) श्रवणे भौमवेधो विष्टिश्च। ति. ३ शुक्रे दि. १०।२९ उ. धनिष्ठा मे रिक्तादोपः। ति. ४ शनौ धनिष्ठा मे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि. ९।४२) कृष्णवस्त्रधारण पश्चिम दिग्यात्रा गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। शतभिषजि राहुयुतिः। ति. ५ रवौ शतभिषजि पूर्वदोपः। पू.भा. मे भूपाघटन शिल्पविद्या नौकाघटन वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ सोमे विष्टेः पूर्व (दि. ९।२६) पू.भा. मे धान्यारोपण शिल्पविद्या वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ७ भौमे उ.भा. मे शनियुतिः। रेवत्यां रक्तवस्त्रधारण हलप्रवहण वस्तुक्रय मुहूर्त्तः। ति. ८ बुधे दि. ७।१६ या. रेवत्यां शिशुताम्बूलभक्षण दोलारोहण नववस्त्रधारण कणमर्दन भैषज्य हलप्रवहण विपणि वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। अश्विन्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९ गुरौ प्रा. ५।३५ उ. अश्विन्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण अन्नप्राशन सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय दक्षिणांविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य चौलकेशान्त (ल. ३) कर्णवेध (ल. ३) हलप्रवहण विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य शिरोमंक्षण मुहूर्त्तः। भरण्यां केतुवेधः विष्टिश्च। ति. ११ शुक्रे भरण्यां पूर्वदोपः। कृत्तिका मे भौममुक्तमनिन्दुमुक्तमशुभम्। ति. १२ शनौ कृत्तिका मे पूर्वदोपः। रोहिण्यां भौमयुतिः। परं मासान्तादिदोषः।

तिथि / ल.अ.	१ मं घं.	मि.	१ बु घं.	मि.	२ गु घं.	मि.	३ शु घं.	मि.	४ श घं.	मि.	५ र घं.	मि.	६ चं घं.	मि.	७ मं घं.	मि.	८ बु घं.	मि.	९ गु घं.	मि.	११ शु घं.	मि.	१२ श घं.	मि.	१३ र घं.	मि.	१४ चं घं.	मि.	३० मं घं.	मि.
मिथुन	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
कर्क	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
सिंह	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
कन्या	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
तुला	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
वृश्चिक	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
धनु	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
मकर	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
कुम्भ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
मीन	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
मेष	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
वृष	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

१६ पं० आषाढ़कृष्ण ३० भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः १८४

अयनांशाः २४।१२।४२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
२	२	१	२	३	४	११	१०	४
२६	२१	१६	१९	१०	१०	१६	७	७
५५	७	२६	५८	४२	१५	३७	३२	३२
५	४५	२७	२१	५९	२९	४०	५५	५५
५६	८४४	४२	२२	१२	६६	०	३	३
५५	३६	४८	१	४९	५५	११	११	११

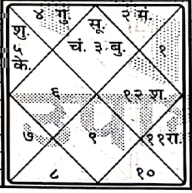

☯ (रा. ११।८)। स्थायिजययोगः ९।३३ उ. १३।७ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः १३।७ या.। ○ ⊙ पुनर्वसौ सूर्यः ४२।० (रा. १०।२)। स्त्री. पु.-सू.चं. योगः जम्बुकवाहनं सौम्यानाडी तदीशः गुरुः सामान्यवृष्टियोगः। यायिजययोगः १८।५८ उ.। रवियोगः १८।५८ या.। पुनः रवियोगः ४२।० उ.।

अथ वृष्टिविचारः।। आर्द्रादिपञ्चकं पू.भा. रेवत्यादिचतुर्थकम्। पूर्वाषाढा चतुष्कञ्च चन्द्रर्क्षाणि चतुर्दश।।१।। शेषाणि रविधिष्ण्यानि विज्ञेयानि मनीषिभिः।। रवेर्नक्षत्राणि- रोहिणी मृ. पू.फा., उ.फा., अभि., हस्त, चित्रा, स्वाती, विशाखा, अनुराधा, ज्येष्ठा, मूल, शतभिष, उ.भा.। चन्द्रनक्षत्राणिः- आर्द्रा, पुनर्वसु, पुष्य, श्लेषा, मघा, पू.भा., रेवती, अश्विनी, भरणी, कृत्तिका, पू.षा., उ.षा., श्रवण, धनिष्ठा इति। सूर्ये चन्द्रर्क्षगे वृष्टिश्चन्द्रे सूर्यर्क्षगे सति। उभौ चन्द्रर्क्षगौ स्यातां स्वल्पवृष्टिस्तदा भवेत्। तावेव यदि सूर्यर्क्षे तदा वृष्टिर्न जायते। अथ सद्योवृष्टिविचारः। वर्षाप्रश्ने शशिन्याप्यराशिगे लग्नगेऽपि वा। केन्द्रगे वा शुक्लपक्षे वाऽतिवृष्टिः शुभेक्षिते।।१।। अल्पवृष्टिः पापदृष्टे प्रावृट्कालेऽचिराद् भवेत्। चन्द्रवद्भार्गवे सर्वं एवं विध गुणान्विते।।२।। प्रावृषीन्दुः सितात्सप्त राशिगः शुभवीक्षितः।। मन्दात्त्रिकोण सप्तस्थो यदि वा वृष्टिकृद् भवेत्।।३।। वृष्टियोगकरः शुक्रो यदि बुधसमीपगः तयोर्मध्यगते भानौ ध्रुवं वृष्टि विनाशनम्।।४।। पुरतः पृष्ठतो भानौ शुभा यदि समीपगाः तदा वृष्टिं प्रकुर्वन्ति न चैते प्रति लोमगाः।।५।। ग्रहाणामुदयास्ते वा राश्यभ्यन्तर्गतिऽयने। संयोगेवाऽपि पक्षान्ते प्रायो वृष्टिः प्रजायते।।६।। उदयास्त गतः शुक्रो बुधश्च वृष्टिकारकः। चलत्यङ्गारके वृष्टिस्त्रिधा वृष्टिः शनैश्चरे।।७।। वारिपूर्णां महीं कृत्वा पश्चात्सञ्चरते गुरुः। शुक्रे वास्तमितेमन्दे त्रिविधोऽपि प्रजायते।। वृष्टिविचारः- अश्विन्यादिषु धिष्ण्येषु चैत्रे दशसु चेद्भवेत्। अभ्रादिकं तदा गर्भमाद्रादौ वृष्टिदः क्रमात्।।१।। मेषार्कदिनमारभ्य ज्ञेयमेवमथापि वा।। इति।। व्यापारमुहूर्त्तः- मृगपुष्याश्विनीमैत्रेरेवत्याश्चकरत्रये। चन्द्रेबृहस्पतौ शुक्रो व्यापारः शुभदः स्मृतः।

आषाढमासकृत्यम्

आषाढमेकभक्तेनस्थित्वामासमतिन्द्रितः। बहुधान्यो बहुधनो बहुपुत्रश्च जायते। वामनपुराणे-उपानद्युगलं छत्रं लवणामलकानि च। आषाढे ब्राह्मणप्रीत्यै दातव्यानि तु भक्तितः।

मूलविचार- रेवती/अश्विनी- ति. ७ भौमे १८।२७ (दि. १२।३७) उ.। ति. ९ गुरौ १४।३१ (दि. ११।३) या.।
पञ्चक विचार- ति. ३ शुक्रे ४४।४५ (रा. ११।८) उ.। ति. ८ बुधे १६।५३ (दि. १२।०) या.।

Scanned with CamScanner

आषाढ़शुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २४ आषाढतः तिथि ७ श्रावणं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १५ जुलाईतः २९ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

☛ति. १ बुधे गुर्वस्तः पश्चिमे।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनगोलयोः ग्रीष्मर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	ता.	तिथि वार	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	योग	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.
३३	३६	१	बु	२०	१४	दि	१	२३	पुष्य	४८	५	रा	१२	३१	हर्षण	१३	४८	दि	१०	४८	वव	२०	१४	वा	४७	४१
३३	३५	२	गु	१५	८	दि	११	२०	श्लेषा	४५	२४	रा	११	२७	वज्र	७	५	दि	८	७	कौ	१५	८	तै	४३	०
३३	३३	३	शु	१०	५२	दि	९	३८	मघा	४३	३३	रा	१०	४२	सिद्धि	० ५४	५२ ३५	प्रा	५ ३	४२ ३२	गर	१०	५२	व	३९	११
३३	३१	४	श	७	२९	दि	८	१८	पू.फा.	४२	४१	रा	१०	२२	वरीयान	५१	१	रा	१	४२	भ	७	२९	वव	३६	१९
३३	२९	५	र	५	९	दि	७	२२	उ.फा.	४२	५८	रा	१०	२९	परिघ	४७	२३	रा	१२	१५	वा	५	९	कौ	३४	३६
३३	२७	६	चं	४	३	प्रा	६	५६	हस्त	४४	३०	रा	११	७	शिव	४४	४६	रा	११	१३	तै	४	३	गर	३४	७
३३	२५	७	मं	४	११	प्रा	६	५९	चित्रा	४७	१७	रा	१२	१४	सिद्ध	४३	१०	रा	१०	३५	व	४	११	भ	३४	५७
३३	२३	८	बु	५	४३	दि	७	३६	स्वाती	५१	१५	रा	१	४९	साध्य	४२	३१	रा	१०	१९	वव	५	४३	वा	३७	१
३३	२१	९	गु	८	१८	दि	८	३९	विशाखा	५६	१९	रा	३	५२	शुभ	४२	४६	रा	१०	२६	कौ	८	१८	तै	४०	११
३३	१९	१०	शु	१२	३	दि	१०	९	अनुराधा	६०	०	स	म	स्त	शुक्ल	४३	४४	रा	१०	५०	गर	१२	३	व	४४	१८
३३	१६	११	श	१६	३३	दि	११	५८	अनुराधा	२	१३	प्रा	६	१४	ब्रह्म	४५	७	रा	११	२४	भ	१६	३३	वव	४९	३
३३	१४	१२	र	२१	३२	दि	१	५८	ज्येष्ठा	८	३८	दि	८	४८	ऐन्द्र	४६	४६	रा	१२	३	वा	२१	३२	कौ	५४	३
३३	१२	१३	चं	२६	३४	दि	४	०	मूल	१५	११	दि	११	२६	वैधृति	४८	१७	रा	१२	४१	तै	२६	३४	गर	५८	५३
३३	९	१४	मं	३१	१२	सा	५	५१	पू.षा.	२१	२५	दि	१	५६	विष्कुम्भ	४९	२५	रा	१	८	व	३१	१२	भ	६०	०
३३	७	१५	बु	३५	७	रा	७	२६	उ.षा.	२६	५९	दि	४	११	प्रीति	४९	५५	रा	१	२१	भ	३	१०	वव	३५	७

ता.	योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	नै.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. +	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.	
१	मातङ्ग	१५	१६	३०	३१	२४			५	१७	६	४३	२	२७	५२	८	२१	४२	+	४	७	५२	चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। गुप्तनवरात्रारम्भः। मनोरथद्वितीया २ (चन्द्रोदय व्यापिनी)। गुर्वस्तःपश्चिमे १४।४३ (दि.११।१०)।
२	अमृत	१६	१७	३१	३२	२५	सिंह	४५।२४	५	१७	६	४३	२	२८	४९	४	२१	३३	+	४	८	३४	सिंहराशिः (रा. ११।२७)। मु. सफ़र २ हिज़री सन् १४४८। रथयात्रा २। श्रीराम (बलराम) रथोत्सवः। रथस्थं ये प्रपश्यन्ति न तेषां जायते विपत्। विशेषतो जगन्नाथ❖
३	काण	१७	१८	३२	१	२६			५	१७	६	४३	२	२९	४६	०	२१	२२	+	४	९	१०	भ. ३९।११ उ. (रा. ८।५७)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। ⊙सं.कर्के सूर्यः १४।४५ (दि.११।११)। मु. ३० समा। फलं समता। पूर्वाः १६ वा ३० घट्यः पुण्याः। ❶
४	लुम्बक	१८	१९	१	२	२७	कन्या	५७।४५	५	१८	६	४२	३	०	४२	५७	२१	१३	+	४	९	४४	भ. ७।२९ या. (दि. ८।१८)। कन्याराशिः (रा. ४।२४)। मनसापूजा प्रारम्भः। सौरश्रावणमासारम्भः। यायिजययोगः ४२।४१ उ.। रवियोगः ४२।४१ उ.।
५	मित्र	१९	२०	२	३	२८			५	१८	६	४२	३	१	३९	५५	२१	३	+	४	१०	१५	श्रीस्कन्दषष्ठी ६ व्रतम् (पूर्वविद्धा)। यायिजययोगः५।९ या.। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः४२।५८ उ.। रवियोगः ४२।५८ या.। *योगः४।३ उ. ४४।३० या.।
६	वज्र	२०	२१	३	४	२९			५	१९	६	४१	३	२	३६	५२	२०	५३	+	४	१०	४७	कुमारषष्ठी ६। कर्दमषष्ठी ६ (बंगाल)। ⊙पुष्ये सूर्यः ४५।२५ (रा. ११।२९)। स्त्री.स्त्री.-सू.चं. योगः महिषवाहनं वह्निनाडी तदीशःभौमः खण्डवृष्टियोगः। यायिजय*
७	ध्वांक्ष	२१	२२	४	५	३०	तुला	१५।५४	५	१९	६	४१	३	३	३३	५१	२०	४२	+	४	११	२०	भ. ४।११ उ. (प्रा. ६।५९) ३४।५७ या. (रा. ७।१८)। तुलाराशिः (दि. ११।४१)। विवस्वतसूर्यपूजा ७। स्थायिजययोगः४।११ उ. ४७।१७ या.। द्विपुष्करयोगः४।११ या.।
८	धूम्र	२२	२३	५	६	३१			५	१९	६	४१	३	४	३०	५१	२०	३१	+	४	११	५५	परशुरामाष्टमी (उड़ीसा)। खर्चीपूजा (त्रिपुरा)। बुधाष्टमी ८ पर्वः। रवियोगः ५१।१५ उ.। ❖ पुर्याम्। यायिजययोगः१५।८ उ. ४५।२४ या.। रवियोगः ४५।२४ उ.।
९	प्रवर्धमान	२३	२४	६	७	१	वृश्चिक	४०।३	५	२०	६	४०	३	५	२७	५२	२०	१९	+	४	१२	३५	वृश्चिकराशिः (रा. ९।२१)। ⊙सायन सिंहे सूर्यः २०।२७ (दि. १।३१)। राष्ट्रियश्रावणमासः दि.३१। सर्वार्थसिद्धियोगः ५६।१९ उ.। रवियोगःसमस्त।
१०	राक्षस	२४	२५	७	८	२			५	२०	६	४०	३	६	२४	५४	२०	७	+	४	१	१८	भ. ४४।१८ उ. (रा. ११।३)। सोपपदा १० वेदारम्भानध्यायः। गिरिजापूजा १०। मन्वादिः १०। रवियोगःसमस्त। ○रवियोगः २।१३ या.।
११	अमृत	२५	२६	८	९	३			५	२१	६	३९	३	७	२१	५७	१९	५४	+	४	२	६	भ. १६।३३ या. (दि. ११।५८)। श्रीविष्णुशयनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। रात्रौ श्रीविष्णुशयनोत्सवः। रविनारायण एकादशी (उड़ीसा)। यायिजययोगः २।१३ या.। ○
१२	काण	२६	२७	९	१०	४	धनु	८।३८	५	२१	६	३९	३	८	१९	१	१९	४१	+	४	२	५८	धनूराशिः (दि.८।४८)। प्रदोष १३ व्रतम्। एकादशी व्रतस्य पारणा। चातुर्मास्य व्रतारम्भः। शाकत्याग व्रतारम्भः। श्रीवामन पूजनम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ८।३८ उ.।
१३	लुम्बक	२७	२८	१०	११	५			५	२२	६	३८	३	९	१६	६	१९	२८	+	४	३	५३	रवियोगः १५।११ उ.।
१४	मित्र	२८	२९	११	१२	६	मकर	३७।४९	५	२२	६	३८	३	१०	१३	१२	१९	१५	+	४	४	५०	भ. ३१।१२ उ. (सा. ५।५१)। मकरराशिः (रा. ८।३०)। प्रदोषे श्रीशिवशयनोत्सवः। चौमासी चौदस (जैन)। स्थायिजययोगः२१।२५ या.। रवियोगः२१।२५ या.।
१५	वज्र	२९	३०	१२	१३	७			५	२३	६	३७	३	११	१०	१८	१९	१	+	४	-	-	भ. ३।१० या. (प्रा. ६।३९)। स्नान-दान-व्रतादौ १५ पूर्णिमा। गुरुपूर्णिमा १५। गुरुव्यासयोःपूजा १५। कर्णघंटा कनखलयोःस्नानम्। श्रीशिवपवित्रारोपणम्। कोकिला १५ पूर्णिमा। ❷

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				वक्रीबुधः				गुरुः				शुक्रः				मार्गीशनिः				राहुः			
१	बु	१	१७	८	१३	२	१९	६	२०	३	१०	५५	१८	४	११	२२	५४	११	१६	३८	५९	१०	७	२९	४४
२	गु	१	१७	५०	१	२	१८	४४	२०	३	११	९	२	४	१२	२९	११	११	१६	३९	३८	१०	७	२६	३४
३	शु	१	१८	३१	४९	२	१८	२२	४५	३	११	२२	५६	४	१३	३१	४०	११	१६	४०	१७	१०	७	२३	२३
४	श	१	१९	१३	३७	मा	१८	२०	७	३	११	३६	५१	४	१४	३४	१२	११	१६	४०	५६	१०	७	२०	१२
५	र	१	१९	५५	२५	२	१८	३१	०	३	११	५०	४५	४	१५	३६	४५	११	१६	४१	३५	१०	७	१७	१
६	चं	१	२०	३७	१३	२	१८	४१	५३	३	१२	४	३९	४	१६	३९	१८	११	१६	४२	१४	१०	७	१३	५०
७	मं	१	२१	१९	१	२	१८	५२	४५	३	१२	१८	३४	४	१७	४१	५०	११	१६	४२	५२	१०	७	१०	४०
८	बु	१	२२	०	४९	२	१९	४	४	३	१२	३२	२८	४	१८	४४	२३	११	१६	४३	२९	१०	७	७	२९
९	गु	१	२२	४२	३७	२	१९	३५	५५	३	१२	४६	२२	४	१९	४६	५६	११	१६	४४	८	१०	७	४	१८
१०	शु	१	२३	२४	२५	२	२०	१५	४४	३	१३	०	१७	४	२०	४९	२९	११	१६	४४	३९	१०	७	१	७
११	श	१	२४	६	११	२	२०	५५	३३	३	१३	१४	११	४	२१	५२	३२	११	१६	४५	१४	१०	६	५७	५६
१२	र	१	२४	४६	६	२	२१	३५	२१	३	१३	२८	५	४	२२	५६	८	११	१६	४५	४९	१०	६	५४	४५
१३	चं	१	२५	२६	१	२	२२	१५	३१	३	१३	४१	५९	४	२३	५९	४५	११	१६	४६	२४	१०	६	५१	३५
१४	मं	१	२६	५	५६	२	२३	१२	४८	३	१३	५५	५४	४	२५	३	२१	व	१६	४६	५९	१०	६	४८	२४
१५	बु	१	२६	४५	५१	२	२४	१२	४४	३	१४	९	४८	४	२६	६	५७	११	१६	४६	३१	१०	६	४५	१३

भौमादीनाञ्चारः:- भौमः-ति. ९ गुरौ मृगे ५३।४०(रा.२।४८)।। वक्रीबुधः -ति. ४ शनौ मार्गी ११।४१ (दि.९।५८)। ति. ९ गुरौ पुनर्वसौ ३६।१७ (रा.७।५१)।। गुरुः- ति. ११ शनौ पुष्य ४ चरणे २५।६ (दि.३।२३)।। शुक्रः-ति. २ गुरौ पूर्वाफाल्गुनी भे ४८।४८(रा.१२।४८)। ति.१५ बुधे उत्तराफल्गुनी भे ३१।१०(सा. ५।५१)।। मार्गीशनिः-ति. २ गुरौ रेवती १ चरणे ३३।५१(सा. ६।४९)। ति. १४ भौमे वक्री ३८।११(रा. ८।३८)।। राहुः- शतभिष १ चरणे केतुश्च मघा ३ चरणे।।

१७ पं० आषाढ़शुक्ल ८ बुधे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः १९२
अयनांशाः २४।१२।४२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	६	१	२	३	४	११	१०	४
४	९	२२	१९	१२	१८	१६	७	७
३०	११	०	४	३२	४४	४३	७	७
५१	७	४९	४	२८	२३	२३	२९	२९
५७	७५०	४१	३१	१३	६२	०	३	३
१	२३	४८	५१	५४	३३	३५	११	११
			मा.			मा.		

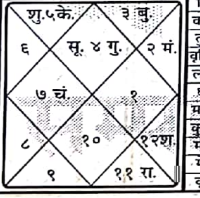

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ बुधे पुष्ये सूर्यभोग्यम्। ति. २ गुरौ श्लेषा भे वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ३ शुक्रे मघा भे केतुयुतिःव्यतिपातश्च। ति.४ शनौ पू.फा. भे चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि. ८।१८) वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति.५ रवौ उ.फा. भे शनिवेधः। ति.६ सोमे हस्ते जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन *सप्तम्यां* अन्नप्राशन गर्भाधान हलप्रवहण बीजोप्ति गोक्रय-विक्रय *सप्तम्यां* पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ७ भौमे चित्रा भे विष्टेःपूर्वं (प्रा. ६।५९) रक्तवस्त्रधारण हलप्रवहण वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ८ बुधे स्वात्यां राहुवेधो रिक्तादोषश्च। ति. ९ गुरौ विशाखा भे नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि. ८।३९) नववस्त्रधारण लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय धान्यारोपण हलप्रवहण वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे मैत्रे सूतीस्नान दक्षिणांविनान्यदिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. १० शुक्रे मैत्रे विष्टेःपूर्वं (रा. ११।३) जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा कणमर्दन नौकाघटन हलप्रवहण बीजोप्ति विपणि व्यापार गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ११ शनौ प्रा. ६।१४ उ. ज्येष्ठा भे सूर्यवेधोविष्टिश्च। ति. १२ रवौ ☛

तिथि ल.अ.	१ बु घं.	मि.	२ गु घं.	मि.	३ शु घं.	मि.	तिथि ल.अ.	४ श घं.	मि.	५ र घं.	मि.	६ चं घं.	मि.	७ मं घं.	मि.	८ बु घं.	मि.	९ गु घं.	मि.	१० शु घं.	मि.	११ श घं.	मि.	१२ र घं.	मि.	१३ चं घं.	मि.	१४ मं घं.	मि.	१५ बु घं.	मि.
मिथुन	५	२५	५	२०	५	१७	कर्क	७	३२	७	२८	७	२४	७	१९	७	१६	७	१२	७	८	७	३	६	५९	६	५५	६	५१	६	४७
कर्क	७	४३	७	३८	७	३५	सिंह	९	४६	९	४२	९	३८	९	३३	९	३०	९	२६	९	२२	९	१७	९	१३	९	९	९	५	९	१
सिंह	९	५७	९	५२	९	४९	कन्या	११	५९	११	५५	११	५१	११	४६	११	४३	११	३९	११	३५	११	३०	११	२६	११	२२	११	१८	११	१४
कन्या	१२	१०	१२	५	१२	२	तुला	२	१५	२	११	२	७	२	२	१	५९	१	५५	१	५१	१	४६	१	४२	१	३८	१	३४	१	३०
तुला	२	२६	२	२१	२	१८	वृश्चिक	४	३२	४	२८	४	२४	४	१९	४	१६	४	१२	४	८	४	३	३	५९	३	५५	३	५१	३	४७
वृश्चिक	४	४३	४	३८	४	३५	धनु	६	३८	६	३४	६	३०	६	२५	६	२२	६	१८	६	१४	६	९	६	५	६	१	५	५७	५	५३
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
धनु	६	४९	६	४४	६	४१	मकर	८	२५	८	२१	८	१७	८	१२	८	९	८	५	८	१	७	५६	७	५२	७	४८	७	४४	७	४०
मकर	८	३६	८	३१	८	२८	कुम्भ	९	५६	९	५२	९	४८	९	४३	९	४०	९	३६	९	३२	९	२७	९	२३	९	१९	९	१५	९	११
कुम्भ	१०	७	१०	२	९	५९	मीन	११	२४	११	२०	११	१६	११	११	११	८	११	४	११	०	१०	५५	१०	५१	१०	४७	१०	४३	१०	३९
मीन	११	३५	११	३०	११	२७	मेष	१	१	१२	५७	१२	५३	१२	४८	१२	४५	१२	४१	१२	३७	१२	३२	१२	२८	१२	२४	१२	२०	१२	१६
मेष	१	१२	१	७	१	४	वृष	२	५७	२	५३	२	४९	२	४४	२	४१	२	३७	२	३३	२	२८	२	२४	२	२०	२	१६	२	१२
वृष	३	८	३	३	३	०	मिथुन	५	११	५	७	५	३	४	५८	४	५५	४	५१	४	४७	४	४२	४	३८	४	३४	४	३०	४	२६

१८ पं० आषाढ़शुक्ल १५बुधे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः १९९
अयनांशाः २४।१२।४३

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	९	१	२	३	४	११	१०	४
११	४	२६	२४	१४	२६	१६	६	६
१०	३०	४५	१२	९	६	४६	४५	४५
१८	४०	५१	४४	४८	५७	३१	१३	१३
५७	७३	३९	५९	१३	६३	०	३	३
८	५	५५	५५	५४	३७	५६	११	११
						व.		

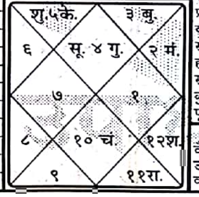

❶घृत-धेनुदानम्। स्नानं मन्दाकिन्याम्। निरयन याम्यायनं। दैत्यानां दिनं देवानां च रात्रिः। अयन संक्रान्ते रुभयतस्त्रीणिदिनानि न शुभानि विधेयानि। घर्षविश्वा १८। वर्षर्त्तुः। स्थायिजययोगः १०।५२ उ.। रवियोगः४३।३३ या.। ❷कोकिलारुपिशिवायाःप्रत्यहं पूजनम्। नक्तभोजनाद्यारम्भः (प्रदोषे)। सायंकाले ह्रासवृद्धिपरीक्षार्थे -सर्वधान्यानामधिवासनम्। प्रातस्तोलनम्। सायं वायुपरीक्षणम्। मन्वादिः१५।

मूलविचार-श्लेषा/मघा-ति. १ बुधे ४८।५ (रा. १२।३१) उ.। ति.३ शुक्रे ४३।३३ (रा. १०।४२) या.। ज्येष्ठा/ मूल- ति. ११ शनौ २।१३ (प्रा. ६।१४) उ.। ति. १३ सोमे १५।११ (दि. ११।२६) या.।

आषाढ़ मासाच्छुभाशुभनिर्णयः।। आषाढ़शुक्लपक्षे तु द्वितीया नवमीदिने।। चन्द्रेज्यभृगुवारः स्यात् सुवृष्टिश्च समर्घता।।१।। आषाढ़े पौर्णिमायां यत्तन्नक्षत्रंविचारयेत् ।। पूर्वाषाढ़े सुभिक्षं स्यान्मूलं दुर्भिक्षसूचकम् ।। १।। उत्तराषाढ़के स्यातां पीडाकटकसंहतीति।।२।। आषाढ़ शुक्ल २ रथयात्रा।।आषाढ़स्य सिते पक्षे द्वितीया पुष्यसंयुता। तस्यां रथे समारोप्य रामं सौभद्रया सह। यात्रोत्सवं प्रकर्त्तव्यमिति।। ऋक्षाभावे तिथौ कार्या सदा सा प्रीतये मम।। अत्र रामो वलरामः।। आषाढ़ पूर्णिमायां धान्यानां तोलनम् ।। आषाढ़ी पूर्णिमायाञ्च प्रदोषे वा दिवानिशम् ।। प्राच्यां वायोस्तुवृष्टिः स्याद्धान्यनिष्पत्तिरुत्तमा।।१।। अल्पवृष्टिस्ततोऽग्नेयामग्ने भीतिर्महर्घता। स्वल्पवृष्टि र्भवेद्याम्यां प्रजापीडा महर्घता।।१।। दुर्भिक्षं रौरवंघोरमनावृष्टिश्चनैरृते। वारुण्याञ्च महावृष्टिर्धान्योत्पत्तिश्च मध्यमा।। वायौ वायुः प्रचण्डश्च वृष्टिर्धान्यञ्च मध्यमम् ।। बहुधान्यसुवृष्टिश्च उत्तरस्यां सुखिनोजना।। ईशान्यां सस्यसम्पत्तिर्धनाप्तिः सुखिनो जना इति। पुनर्वसुपुष्यस्थेसूर्ये सस्यारोपणमुहूर्त्त विचारः हस्तत्रयोत्तरामूलधनिष्ठारोहिणी मृगेपुष्यद्वीशेऽनुराधान्त्यमघायां शुभवासरे।१। त्यक्तवारिक्तांशनिभौमो सस्यांकुरोपणमिति। करग्रहणमुहूर्त्तःशीर्षोदये लग्ने तीक्ष्णोग्रहवह्नितरभेषु भानुदिने शुभाहे कुर्यादनुक्तानिसमिहि तानि-करग्रहारम्भमपिप्रजाभ्यः। मृगयामुहूर्त्तः-आश्लेषायां भरणी ज्येष्ठा पूफार्द्रास्वातिमूल क्रम् । विशाखायाञ्च पापेऽह्नियायादाखेटकैर्नृपः।

☛ज्येष्ठा भे पूर्वदोषः। मूले सूर्यवेधावसानं न चन्द्रमुक्तमशुभं वैधृतिश्च । ति. १३ सोमे मूले वैधृतिदोषः। ति. १४ भौमे पू.षा. भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १५ बुधे विष्टेःपरं (प्रा.६।३९) उ.षा. भे भौमवेधः। दि.४।११ उ. श्रवणे दक्षिण दिग्यात्रा (प्रतिपदायाम्) कणमर्दन भैषज्य वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।

श्रावणकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ८ श्रावणतः २१ तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ३० जुलाईतः दिनांक १२ अगस्तं यावत् सन् २०२६ ई.।।

☛ति. १२ सोमे गुरुदयः पूर्वे।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनं सौम्यगोलः वर्षर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि							नक्षत्र						योग						करण						योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. +	मि.	चन्द्रोदय स्टै.	टा.
३३	४	१	गु	३७	५७	रा	८	३४	श्रवण	३१	३५	सा	६	१	आयुष्मान	४९	३१	रा	१	११	वा	६	३२	कौ	३७	५७	ध्वज	३०	१	१३	१४	८			५	२३	६	३७	३	१२	७	२६	१८	४७	+	४	७	२२
३३	२	२	शु	३९	४४	रा	९	१८	धनिष्ठा	३५	६	रा	७	२६	सौभाग्य	४८	१९	रा	१२	४४	तै	८	५१	गर	३९	४४	धाता	३१	२	१४	१५	९	कुम्भ	३।२१	५	२४	६	३६	३	१३	४	३४	१८	३३	+	४	७	५५
३२	५९	३	श	४०	८	रा	९	२७	शतभिष	३७	१९	रा	८	२०	शोभन	४६	१	रा	११	४८	व	९	५६	भ	४०	८	आनन्द	१	३	१५	१६	१०			५	२४	६	३६	३	१४	१	४५	१८	१९	+	४	८	२६
३२	५६	४	र	३९	१४	रा	९	७	पू.भा.	३८	१५	रा	८	४३	अतिगण्ड	४२	४४	रा	१०	३१	बव	९	४१	वा	३९	१४	चर	२	४	१६	१७	११	मीन	२३।१	५	२५	६	३५	३	१४	५८	५५	१८	४	+	४	८	५७
३२	५४	५	चं	३७	८	रा	८	१६	उ.भा.	३७	५९	रा	८	३७	सुकर्मा	३८	२७	रा	८	४८	कौ	८	११	तै	३७	८	गद	३	५	१७	१८	१२			५	२५	६	३५	३	१५	५६	७	१७	४९	+	४	९	२९
३२	५१	६	मं	३३	५८	रा	७	१	रेवती	३६	३७	रा	८	५	धृति	३३	२१	सा	६	४६	गर	५	३३	व	३३	५८	शुभ	४	६	१८	१९	१३	मेष	३६।३७	५	२६	६	३४	३	१६	५३	२०	१७	३४	+	४	१०	३
३२	४८	७	बु	२९	५२	सा	५	२३	अश्विनी	३४	२८	रा	७	१३	शूल	२७	२७	दि	४	२५	भ	१	५५	बव	२९/५७	५२/२४	मृत्यु	५	७	१९	२०	१४			५	२६	६	३४	३	१७	५०	३३	१७	१८	+	४	१०	४१
३२	४५	८	गु	२४	५६	दि	३	२५	भरणी	३१	२५	सा	६	१	गण्ड	२०	५५	दि	१	४९	कौ	२४	५६	तै	५२	१०	पद्म	६	८	२०	२१	१५	वृष	४५।३१	५	२७	६	३३	३	१८	४७	४९	१७	२	+	४	११	२५
३२	४३	९	शु	१९	२३	दि	१	१२	कृत्तिका	२७	४९	दि	४	३५	वृद्धि	१३	५१	दि	१०	५९	गर	१९	२३	व	४६	२५	छत्र	७	९	२१	२२	१६			५	२७	६	३३	३	१९	४५	६	१६	४६	+	४	१२	१७
३२	४०	१०	श	१३	२७	दि	१०	५१	रोहिणी	२३	४८	दि	२	५९	ध्रुव	६/५३	२५/२४	प्रा	६/५	२/०	भ	१३	२७	बव	४०	२२	श्रीवत्स	८	१०	२२	२३	१७	मिथुन	५१।४२	५	२८	६	३२	३	२०	४२	२५	१६	२९	+	४	१	१७
३२	३७	११	र	७	१६	दि	८	२३	मृगशिरा	१९	३६	दि	१	११	हर्षण	५१	७	रा	१	५६	वा	७	१६	कौ	३४	११	सौम्य	९	११	२३	२४	१८			५	२९	६	३१	३	२१	३९	४४	१६	१२	+	४	२	२४
३२	३४	१२	चं	१/५३	६/५१	प्रा	५/३	५५/३१	आर्द्रा	१५	२७	दि	११	४०	वज्र	४३	३३	रा	१०	५४	तै	१	६	गर	२८/५५	६/५	कालदण्ड	१०	१२	२४	२५	१९	कर्क	५७।२९	५	२९	६	३१	३	२२	३७	४	१५	५०	+	३	३	३५
३२	३१	१४	मं	४९	२७	रा	१	१७	पुनर्वसु	११	३०	दि	१०	६	सिद्धि	३६	१६	रा	८	०	भ	२२	१६	श	४९	२७	सुस्थिर	११	१३	२५	२६	२०			५	३०	६	३०	३	२३	३४	२६	१५	३८	+	३	४	४५
३२	२८	३०	बु	४४	२१	रा	११	१४	पुष्य	७	५९	दि	८	४२	व्यतिपात	२९	२३	सा	५	१५	च	१६	५४	नाग	४४	२१	मातङ्ग	१२	१४	२६	२७	२१			५	३०	६	३०	३	२४	३१	४९	१५	२०	+	३	-	-

श्रावणे वर्जयेच्छाकम्। श्री काशीविश्वनाथाय नित्यविल्वपत्रार्पणम्। नैमित्तिक पार्थिवार्चनारम्भः। मैथिलनववर्षारम्भः। यायिजययोग:३१।३५ उ.३७।५७ या.।
कुम्भराशिः (प्रा. ६।४४)। अशून्यशयन२ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ७।५५)। श्री लक्ष्मीयुतं विष्णुं पर्यकि पूजनादक्षय ❶
भ. ९।५६ उ. (दि. ९।२२) ४०।८ या. (रा. ९।२७)। लोकमान्यतिलक स्मृतिदिवसः। अगस्त ८। ❑सिद्धियोग:३८।१५ उ.।
मीनराशिः (दि. २।३७)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ८।५७)। यायिजययोग:३९।१४ उ.। सर्वार्थ❑
श्रावण सोमवार व्रतम्। प्रदोष व्रतवदस्य विधिः। नैमित्तिक पार्थिवार्चनम्। सोमवार व्रतं कार्यं श्रावणे वै यथाविधिः ❷
भ. ३३।५८ उ. (रा. ७।१)। मेषराशिः (रा. ८।५)। भौमव्रतम्। दुर्गायात्रा–गौरीपूजा–हनुमद्दर्शनञ्च। पञ्चकनिवृत्तिः ३६।३७ (रा. ८।५)। सर्वार्थामृतसिद्धियोग:३६।३७ उ.। ❖
भ. १।५५ या. (प्रा. ६।१२)। कालाष्टमी ८ व्रतम् (सायाह्ने)। श्री शीतलासप्तमी (उड़ीसा)। रवियोग: ३४।२८ या.। ❖रवियोग: ३६।३७ उ.।
वृषराशिः (रा. ११।३९)। मन्वादिः ८। यायिजययोग:२४।५६ उ. ३१।२५ या.। यमघंटयोग:३१।२५ उ.। ☯ दाम्पत्यानि तथा कुरु:। पञ्चकारम्भः ३।२१ (प्रा. ६।४४)
भ. ४६।२५ उ. (रा. १२।१)। यमघंटयोगः २७।४९ उ.। ❶ धन–दाम्पत्यसुखप्राप्तिः। प्रार्थनामन्त्रः–पत्नी भर्तृवियोगं च भर्ता–भार्या समुद्भवम्। नाप्नुवंति यथा दुःखं ☯
भ. १३।२७ या. (दि. १०।५१)। मिथुनराशिः (रा. २।९)। यायिजययोग:१३।२७ उ. २३।४८ या.। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः २३।४८ या.।
कामदा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। द्विपुष्करयोग:७।१६ उ. १९।३६ या.। 💣*विधेयः/श्रावणसोमवार व्रतम्। प्रदोष व्रतवदस्य विधिः। यायिजययोग:१५।२७ उ. ५५।५ या.।
भ. ५५।५ उ. (रा. ३।३१)। कर्कराशिः (रा. ४।२९)। प्रातः ५।५५ वादनं *यावदेकादशी व्रतस्य पारणा।* गुरुदयः पूर्वे ६।० (दि. ७।५३)। सोमप्रदोष १३ व्रतम्। *पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भो* 💣*
भ. २२।१६ या. (दि. २।२४)। मासशिवरात्रि १४ व्रतम्। भौमव्रतम्। दुर्गायात्रा–गौरीपूजा–हनुमद्दर्शनञ्च। स्थायिजययोग:११।३० उ. ४९।२७ या.।
स्नान–दान–श्राद्धादौ ३० अमावस्या। हरियाली ३० (पश्चिमे प्रसिद्धा)। शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्। मन्वादिः ३०।

श्रावणमासकृत्यम्– महाभारते श्रावणे नियतोमासमेकं भक्तेनयः क्षिपेत्। तत्र तत्राभिषेकेण पूज्यतेज्ञातिवर्द्धनः। वामनपुराणे– घृतं च क्षीरं कुम्भांश्च घृत धेनु फलानि च। श्रावणे श्रीधरप्रीत्यैदातव्यानि विपश्चिता। श्रावणे एक भक्तं व्रतं वा विष्णु शिवाद्यामिषेकश्च कार्यः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				मार्गीबुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	गु	१	२७	२५	४६	२	२५	१३	३९	३	१४	२३	४२	४	२७	१०	३४	११	१६	४५	४२	१०	६	४२	२
२	शु	१	२८	५	४३	२	२६	१२	३५	३	१४	३७	३७	४	२८	१४	१०	११	१६	४४	४६	१०	६	३८	५१
३	श	१	२८	४५	३६	२	२७	१२	३७	३	१४	५१	३१	४	२९	१७	४७	११	१६	४३	५०	१०	६	३५	४१
४	र	१	२९	२५	३१	२	२८	२८	३९	३	१५	५	२५	५	०	२१	२३	११	१६	४२	५४	१०	६	३२	३०
५	चं	२	०	५	२६	२	२९	४४	४५	३	१५	१९	२०	५	१	२५	०	११	१६	४१	५८	१०	६	२९	१९
६	मं	२	०	४४	५३	३	१	०	५२	३	१५	३३	१४	५	२	२८	३६	११	१६	४१	२	१०	६	२६	८
७	बु	२	१	२३	५०	३	२	१६	५९	३	१५	४७	८	५	३	३२	१३	११	१६	४०	६	१०	६	२२	५७
८	गु	२	२	२	४७	३	३	३४	३४	३	१६	१	३	५	४	३५	४३	११	१६	३९	९	१०	६	१९	४७
९	शु	२	२	४१	४३	३	५	०	३८	३	१६	१४	५७	५	५	३९	२६	११	१६	३८	१०	१०	६	१६	३६
१०	श	२	३	२०	४०	३	६	२६	४२	३	१६	२८	५१	५	६	४३	२	११	१६	३७	१०	१०	६	१३	२५
११	र	२	३	५९	३७	३	७	५२	४५	३	१६	४२	४६	५	७	४०	५१	११	१६	३६	१०	१०	६	१०	१४
१२	चं	२	४	३८	३५	३	९	१८	४७	३	१६	५६	४०	५	८	३५	५	११	१६	३५	१०	१०	६	७	३
१४	मं	२	५	१७	३३	३	१०	४६	५९	३	१७	१०	३४	५	९	२९	२०	११	१६	३४	१०	१०	६	३	५३
३०	बु	२	५	५६	३०	३	१२	२१	२०	३	१७	२४	२९	५	१०	२३	३७	११	१६	३३	१०	१०	६	०	४२

भौमादीनाञ्चारः–भौमः–ति. ४ रवौ मिथुने ५१।५० (रा. २।९)।। मार्गीबुधः–ति. ५ सोमे कर्के १२।१ (दि. १०।१३)। ति. ७ बुधे पुष्ये ४८।४४ (रा. १२।५६)।। गुरुः–ति. १० शनौ श्लेषा १ चरणे ४८।४ (रा. १२।४२)।। शुक्रः–ति. ३ शनौ कन्यायां ३९।५० (रा. ९।२०)। ति. १४ भौमे हस्ते ३३।५४ (रा. ७।४)।। वक्रीशनिः–ति. ७ बुधे उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे ६।१९ (दि. ७।५८)।। राहुः–ति. १ गुरौ धनिष्ठा ४ चरणे केतुश्च मघा २ चरणे ३८।१९ (रा. ८।४३)।।

११ पं० श्रावणकृष्ण ८ गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः २०७
अयनांशाः २४।१२।४४

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	०	२	३	३	५	११	१०	४
१८	१९	२	३	१६	४	१६	६	६
४७	१८	२	३४	१	३५	३९	१९	१९
४९	४०	४७	३४	३	४९	९	४७	४७
५७	८४२	३८	८६	१३	६३	०	३	३
१७	५१	५६	४	५४	३७	५१	११	११
			मा.			व.		

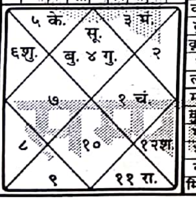

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः–ति. १ गुरौ श्रवणे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्वूलभक्षण शय्यासनाद्युपभोग पूर्व दिग्यात्रा कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. २ शुक्रे धनिष्ठा भे राहुयुतिः। रा. ७।२६ उ. शतभिषजि गर्भाधान भैषज्य वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ३ शनौ विष्टेः पूर्वं (दि. ९।२२) शतभिषजि वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ४ रवौ पू.भा. भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। उ.भा. भे रात्रिशेषे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ सोमे उ.भा. भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्वूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन विपणि व्यापार धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। रा. ८।३७ उ. रेवत्यां भैषज्य वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ६ भौमे रेवत्यां विष्टेः पूर्वं (रा. ७।१) रक्तवस्त्रधारण वस्तुक्रय मुहूर्त्तः। ति. ७ बुधे विष्टेःपरं (प्रा. ६।१२) अश्विन्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन नववस्त्रधारण गोक्रय–विक्रय उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा (सप्तम्यां) नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य विपणि वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ८ गुरौ भरण्यां केतुवेधः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९ शुक्रे रिक्तोत्तरं (दि. १।१२) कृत्तिका भे गोक्रय–विक्रय वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि. ४।३५ उ. विष्टेःपूर्वं (रा. १२।१) रोहिण्यां गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन धान्यारोपण☛

तिथि ल.अ.	१ गु घं.	मि.	२ शु घं.	मि.	३ श घं.	मि.	४ र घं.	मि.	५ चं घं.	मि.	६ मं घं.	मि.	७ बु घं.	मि.	८ गु घं.	मि.	९ शु घं.	मि.	१० श घं.	मि.	११ र घं.	मि.	१२ चं घं.	मि.	१४ मं घं.	मि.	३० बु घं.	मि.
कर्क	६	४४	६	४०	६	३६	६	३२	६	२८	६	२४	६	२१	६	१७	६	१३	६	९	६	५	६	१	५	५८	५	५४
सिंह	८	५८	८	५४	८	५०	८	४६	८	४२	८	३८	८	३५	८	३१	८	२७	८	२३	८	१९	८	१५	८	१२	८	८
कन्या	११	११	११	७	११	३	१०	५९	१०	५५	१०	५१	१०	४८	१०	४४	१०	४०	१०	३६	१०	३२	१०	२८	१०	२५	१०	२१
तुला	१	२७	१	२३	१	१९	१	१५	१	११	१	७	१	४	१	०	१२	५६	१२	५२	१२	४८	१२	४४	१२	४१	१२	३७
वृश्चिक	३	४३	३	३९	३	३६	३	३२	३	२८	३	२४	३	२०	३	१६	३	१२	३	८	३	५	३	१	२	५८	२	५४
धनु	५	४९	५	४६	५	४२	५	३८	५	३४	५	३०	५	२७	५	२३	५	१९	५	१५	५	११	५	७	५	४	५	०
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मकर	७	३६	७	३२	७	२८	७	२४	७	२१	७	१७	७	१४	७	१०	७	६	७	२	६	५८	६	५५	६	५१	६	४७
कुम्भ	९	८	९	४	९	०	८	५६	८	५२	८	४८	८	४४	८	४०	८	३६	८	३२	८	२९	८	२५	८	२२	८	१८
मीन	१०	३५	१०	३१	१०	२७	१०	२४	१०	२०	१०	१६	१०	१२	१०	८	१०	४	१०	०	९	५७	९	५३	९	५०	९	४६
मेष	१२	१२	१२	८	१२	४	१२	०	११	५६	११	५२	११	४८	११	४४	११	४०	११	३७	११	३४	११	३०	११	२७	११	२३
वृष	२	८	२	४	२	०	१	५६	१	५२	१	४८	१	४४	१	४१	१	३७	१	३३	१	३०	१	२६	१	२३	१	१९
मिथुन	४	२३	४	१९	४	१५	४	११	४	७	४	३	४	०	३	५६	३	५२	३	४८	३	४४	३	४०	३	३७	३	३३

२० पं० श्रावणकृष्ण ३० बुधे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः २१३
अयनांशाः २४।१२।४५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	३	२	३	३	५	११	१०	४
२४	१४	५	१२	१७	१०	१६	६	६
३१	४६	५६	२१	२४	२३	३३	०	०
४९	५३	३०	२०	२१	३७	१०	४२	४२
५७	८४२	३८	९४	१३	५४	१	३	३
२५	४८	५८	२०	५४	१६	०	११	११
			मा.			व.		

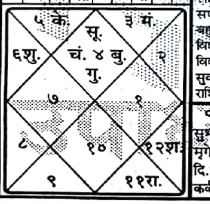

❷ शक्तेनोपोषणं कार्यमथवा निशि भोजनम्। ⊙श्लेषा भे सूर्यः ४६।१ (रा. ११।४९)। स्त्री. पु.–चं.च. योगःअश्व वाहनं वह्निनाडी तदीशः भौमः खण्डवृष्टियोगः। यायिजययोग: ३७।८ या.। रवियोग: ३७।५९ उ. ४६।१ या.। (☛ एक राशौ यदा यान्ति चत्वारः पञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति मही कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।।)

मूलविचार–रेवती/अश्विनी–ति. ५ सोमे ३७।५९ (रा. ८।३७) उ.। ति. ७ बुधे ३४।२८ (रा. ७।१३) या.।
श्लेषा/मघा–ति. ३० बुधे ७।५९ (दि. ८।४२) उ.।
पञ्चक विचार–ति. २ शुक्रे ३।२१ (प्रा. ६।४४) उ.। ति. ६ भौमे ३६।३७ (रा. ८।५) या.।

अथ समस्तप्रदोषनिर्णयः। तत्र त्रयोदशी शुक्ला पूर्वा कृष्णा परा ग्राह्येति माधवः। शुक्ला त्रयोदशी पूर्वा परा कृष्णा त्रयोदशी। प्रदोषसमयो हेमाद्रौ गौड़ग्रन्थेषु वत्सश्च– प्रदोषोऽस्तमयादूर्ध्वं घटिकाद्वयमिष्यते। यस्तु त्रिमुहूर्तः प्रदोषस्याद्रवावस्तंगते सति। तद्गौणप्रदोषकालपरः। तेन प्रदोषव्यापिनी त्रयोदशी विलोक्या। द्वितीयदिने प्रदोषव्याप्तौ स्पर्श मात्रे वा द्वितीयदिने व्रतम्। दिनद्वये प्रदोषव्याप्तौ तदेकेतरदेशव्याप्तौ वा उत्तरा उक्तमिति। सदैव तिथ्योरुभयोः प्रदोषव्यापिनी तिथिः। तत्र वा त्रिविभागस्यादुभयत्रापि मीयते। यदा तु कृष्णपक्षेपरविद्धा न लभ्यते। तदा तत्रापि पूर्वविद्धैव ग्राह्येति। वशिष्ठः– एकादशी तृतीया च षष्ठी चैव त्रयोदशी। पूर्वविद्धापि कर्तव्या यदि न स्यात्परेऽहनि। प्रदोषे शनिवारयोगस्य विशेषफलम्। शनिवासरे प्रदोषोऽयं दुर्लभः सर्वदेहिनाम् तत्रापि दुर्लभस्तस्मिन् कृष्णपक्षे समागते। अथ श्रावणे सोमवासरे व्रतं काम्यम् – सोमवार व्रतं कार्यं श्रावणे वै यथाविधिः। शक्तेनोपोषणं कार्यमथवा निशिभोजनमिति। सप्तनाडीतत्साधारणरीत्यावृष्टिविमर्शः। एकनाडीस्थितामौमरविचन्द्रमसौ यदा वारिपूर्णा भवेत्पृथ्वी, बहुवृष्ट्यातदाऽखिला।१। भृगुसौम्यौ यदैकत्र स्यातां शीघ्रान्वितौ तदा। वृष्टिः स्याद्बहुलार्कस्य चन्द्रयोगे विशेषतः।२। कर्क संक्रांतितो याम्यायनम्। तत्र वर्ज्यः– जलाशयारामसुरप्रतिष्ठाव्रतबंधनम्। अग्न्याधानं विवाहश्च चौलं राज्याभिषेचनम्। नवगृहप्रवेशादिन कुर्याद् दक्षिणायने इति। अथ जन्मराश्युपगशतशनेः सुवर्णादिपादज्ञानम् :– जन्माङ्करुद्रेषु सुवर्णपादम् द्विपञ्चनन्दे रजतस्य पादम्। त्रिसप्तदिक्ताम्रपदं वदन्ति शेषेषु राशिष्विह लौह पादम्। लौहे धनविनाशः स्यात्सर्वसौख्यञ्च काञ्चने ताम्रेण समता ज्ञेया सौभाग्यं रजते भवेदिति।

☛ जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.) विपणि मुहूर्त्तः। ति. १० शनौ विष्टेःपरं (दि. १०।५१) रोहिण्यां सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.) विपणि मुहूर्त्तः। मृगे भौमयुतिः। ति. ११ रवौ मृगे पूर्वदोषः। आर्द्रा भे शस्त्रघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ सोमे आर्द्रा भे धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि. ११।४० उ. पुनर्वसौ शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन गोक्रय–विक्रय मिथुनस्थे चन्द्रे पश्चिम–दक्षिण कर्कस्थे च पश्चिमोत्तर दिग्यात्रा (त्रयोदश्यां) नवान्नभक्षण अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

श्रावणशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २२ श्रावणतः तिथि ६ भाद्रपदं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १३ अगस्ततः २८ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनं सौम्यगोलः वर्षर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि							नक्षत्र						योग						करण						योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	नै.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. ±	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
३२	२५	१	गु	४०	३	रा	९	३२	श्लेषा	५	५	दि	७	३३	वरीयान	२३	७	दि	२	४६	किं	१२	१२	वव	४०	३	अमृत	१३	१५	२७	२८	२२	सिंह	५।५	५	३१	६	२९	३	२५	२९	१४	१५	२	+	३	-	-
३२	२१	२	शु	३६	३७	रा	८	११	मघा	३	५	प्रा	६	४६	परिघ	१७	३२	दि	१२	३३	वा	८	२०	कौ	३६	३७	काण	१४	१६	२८	२९	२३			५	३२	६	२८	३	२६	२६	४०	१४	४४	+	३	७	४०
३२	१८	३	श	३४	१५	रा	७	१४	पू.फा.	१	५५	प्रा	६	१८	शिव	१२	४५	दि	१०	३८	तै	५	२६	गर	३४	१५	लुम्बक	१५	१७	२९	३०	२४	कन्या	१६।५५	५	३२	६	२८	३	२७	२४	८	१४	२६	+	३	८	१२
३२	१५	४	र	३३	५	सा	६	४७	उ.फा.	१	५३	प्रा	६	१८	सिद्ध	८	५२	दि	९	६	व	३	४०	भ	३३	५	मित्र	१६	१८	३०	३१	२५			५	३३	६	२७	३	२८	२१	३७	१४	७	+	२	८	४५
३२	१२	५	चं	३३	११	सा	६	५०	हस्त	३	४	प्रा	६	४८	साध्य	६	०	दि	७	५८	वव	३	८	वा	३३	११	वज्र	१७	१९	३१	१	२६	तुला	३४।१९	५	३४	६	२६	३	२९	१९	७	१३	४८	+	२	९	१८
३२	९	६	मं	३४	३८	रा	७	२५	चित्रा	५	३३	दि	७	४७	शुभ	४	७	दि	७	१३	कौ	३	५५	तै	३४	३८	ध्वांक्ष	१८	२०	१	२	२७			५	३४	६	२६	४	०	१६	३९	१३	२९	+	२	९	५३
३२	६	७	बु	३७	११	रा	८	२७	स्वाती	९	१६	दि	९	१७	शुक्ल	३	१७	प्रा	६	५४	गर	५	५५	व	३७	११	धूम्र	१९	२१	२	३	२८	वृश्चिक	५७।५३	५	३५	६	२५	४	१	१४	१९	१३	१०	+	२	१०	३१
३२	२	८	गु	४०	५३	रा	९	५७	विशाखा	१४	५	दि	११	१४	ब्रह्म	३	१५	प्रा	६	५४	भ	९	२	वव	४०	५३	प्रवर्धमान	२०	२२	३	४	२९			५	३६	६	२४	४	२	११	४७	१२	५१	+	२	११	१३
३१	५९	९	शु	४५	२३	रा	११	४५	अनुराधा	१९	४६	दि	१	३०	ऐन्द्र	३	५९	दि	७	१२	वा	१३	८	कौ	४५	२३	राक्षस	२१	२३	४	५	३०			५	३६	६	२४	४	३	९	२४	१२	३१	+	२	१२	१०
३१	५६	१०	श	५०	२२	रा	१	४६	ज्येष्ठा	२६	५	दि	४	३	वैधृति	५	१४	दि	७	४३	तै	१७	५३	गर	५०	२२	मुसल	२२	२४	५	६	३१	धनु	२६।५	५	३७	६	२३	४	४	७	३	१२	११	+	१	१२	५०
३१	५३	११	र	५५	२७	रा	३	४८	मूल	३३	३७	सा	६	४०	विष्कुम्भ	६	४७	दि	८	२०	व	२२	५५	भ	५५	२७	सिद्धि	२३	२५	६	७	१			५	३७	६	२३	४	५	४	४३	११	५१	+	१	१	४५
३१	४९	१२	चं	६०	०	स	म	स्त	पू.षा.	३८	५७	रा	९	१३	प्रीति	८	१८	दि	८	५७	वव	२७	४९	वा	६०	०	उत्पात	२४	२६	७	८	२	मकर	५५।२३	५	३८	६	२२	४	६	२	२५	११	३१	+	१	२	४१
३१	४६	१२	मं	०	१०	प्रा	५	४३	उ.षा.	४४	४१	रा	११	३१	आयुष्मान	९	२८	दि	९	२६	वा	०	१०	कौ	३२	११	मानस	२५	२७	८	९	३			५	३९	६	२१	४	७	०	१०	११	११	+	०	३	३८
३१	४२	१३	बु	४	१२	दि	७	२१	श्रवण	४९	३२	रा	१	२९	सौभाग्य	१०	४	दि	९	४२	तै	४	१२	गर	३५	४१	छत्र	२६	२८	९	१०	४			५	४०	६	२०	४	७	५७	५६	१०	५१	+	०	४	३४
३१	३९	१४	गु	७	९	दि	८	३२	धनिष्ठा	५३	१८	रा	२	५९	शोभन	९	५०	दि	९	३६	व	७	९	भ	३८	७	श्रीवत्स	२७	२९	१०	११	५	कुम्भ	२१।२५	५	४०	६	२०	४	८	५५	४३	१०	३०	-	०	५	३०
३१	३५	१५	शु	९	५	दि	९	११	शतभिष	५५	४९	रा	४	१	अतिगण्ड	८	४५	दि	९	११	वव	९	५	वा	३९	२०	सौम्य	२८	३०	११	१२	६			५	४१	६	१९	४	९	५३	३१	१०	९	-	१	-	-

सिंहराशिः (दि. ७।३३)।श्रीविष्णुशिवात्मकाभिषेकारम्भः। यायिजययोगः ५।५ या.। गुरुबालत्वनिवृत्तिः ५।५५(दि. ७।५३)।

चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। धर्मसम्राट् स्वामिकरपात्रि जयन्ती २। ☛ सिंहेऽर्के श्रावणे सोमे तोषदःछत्रभंगकृत्।।

कन्याराशिः (दि. १२।१८)। मु. रविउल्लवल ३ हिजरी सन् १४४८। मधुश्रवा ३ (मैथिले गुर्जरे च प्रसिद्धा)। स्वर्णगौरी ३ व्रतम्। सुकृतव्रतम्। ठकुराइन जयन्ती ❶

भ. ३।४० उ. (दि. ७।१) ३३।५ या. (सा. ६।४७)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। यायिजययोगः ३३।५ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः १।५३ उ.। ◆

तुलाराशिः (रा. ७।१८)। श्रीनागपञ्चमी ५। भीत्यादौ लिखिताः मृण्मयादिनागाः वा यथोपचारं पूज्याः। तक्षकपूजा ५। काश्यां नागकूप यात्रा। ग्रामे-ग्रामे विविधव्यायाम ●

कल्क्यवतारः ६। लुण्ठनषष्ठी (बंगाल)। भौमव्रतम्। दुर्गायात्रा-गौरीपूजा-हनुमद्दर्शनञ्च। सौरभाद्रपदमासारम्भः। रवियोगः ५।३३ उ.। ◆ रवियोगः १।५३ या.।

भ. ३७।११ उ. (रा. ८।२७)। वृश्चिकराशिः (रा. ४।४४)। श्रीगोस्वामितुलसीदास जयन्ती ७। रवियोगः ९।१६ या.।

भ. ९।२ या. (दि. ९।१३)। यायिजययोगः ४०।५३ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः १४।५ उ.। ☐ दानं-दधि त्याग व्रतारम्भः। नात्रत्यागस्तक्रादीनाम्।

रवियोगः १९।४६ उ.। ○ दृश्यागस्त्योदयः ४२।० (रा. १०।२५)। राष्ट्रियभाद्रपदमासःदि. ३१। सर्वार्थसिद्धियोगः ३२।३७ या.। रवियोगः ३२।३७ या.।

धनूराशिः (दि. ४।३)। रवियोगःसमस्त। ☎ काश्यां भदैनी स्थित मन्दिरे दर्शनं पूजनञ्च। पञ्चकारम्भः २१।२५(दि. २।१४)। यायिजययोगः ७।९ उ.५३।१८ या.।

भ. २२।५५ उ. (दि. २।४७) ५५।२७ या. (रा. ३।४८)। पुत्रदा ११ एकादशी व्रतं स्मार्त्तानाम्। झूलनयात्रारम्भः। ⦿ सायन कन्यायां सूर्यः ४४।१३ (रा. ११।१८)। ○

मकरराशिः (रा. ३।४७)। वैष्णवानामेकादशी व्रतम्। श्रावण सोमवार व्रतम्। प्रदोष व्रतवदस्य विधिः। श्रीविष्णुपवित्रारोपण (उड़ीसा)। दामोदर द्वादशी। शाक ☐

भौमप्रदोष १३ व्रतम्। ऋणापाकरणायश्रेयस्करम्। भौमव्रतम्। दुर्गायात्रा-गौरीपूजा-हनुमद्दर्शनञ्च। त्रिपुष्करयोगः ०।१० या.। रवियोगः ४४।४१ उ.।

शुद्धश्रुतौऋग्वेदिनामुपाकर्म (श्रावणी)। आखेटक त्रयोदशी (उड़ीसा)। श्रीशिवाधिवासनं पवित्रारोपणञ्च (उड़ीसा)-रात्रिव्यापिनी चतुर्दश्याम्। रवियोगः ४९।३२ या.।

भ. ७।९ उ. (दि. ८।३२) ३८।७ या. (रा. ८।५५)। कुम्भराशिः (दि. २।१४)। व्रताय १५ पूर्णिमा। तैत्तिरीयभिन्नयाजुषां चोपाकर्म (श्रावणी)। हयग्रीवोत्पत्तिः (सायाह्ने)। ☎

स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। संस्कृत दिवसः। रक्षाबन्धनम् (राखी)। आपस्तम्बतैत्तिरीयशाखिनामुपाकर्म (श्रावणी)। झूलनयात्रासमापन। अमरनाथयात्रा।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	गु	२	६	३५	२८	३	१३	५५	४०	३	१७	३८	२३	५	११	१७	५३	११	१६	३२	१०	१०	५	५७	३१
२	शु	२	७	१४	२६	३	१५	३०	१	३	१७	५२	१८	५	१२	१२	१	११	१६	२९	५३	१०	५	५४	२०
३	श	२	७	५३	२३	३	१७	४	२२	३	१८	६	१३	५	१३	६	२६	११	१६	२७	२२	१०	५	५१	९
४	र	२	८	३२	२१	३	१८	४१	३१	३	१८	२०	८	५	१४	०	४२	११	१६	२४	५०	१०	५	४७	५९
५	चं	२	९	११	१८	३	२०	२२	५	३	१८	३४	२	५	१४	५४	५८	११	१६	२२	१९	१०	५	४४	४८
६	मं	२	९	५०	१६	३	२२	२	३८	३	१८	४७	१३	५	१५	४९	१४	११	१६	१९	४८	१०	५	४१	३७
७	बु	२	१०	२९	१४	३	२३	४३	१२	३	१९	०	३	५	१६	४३	३१	११	१६	१७	१६	१०	५	३८	२६
८	गु	२	११	७	१६	३	२५	२३	४६	३	१९	१२	५२	५	१७	३७	४७	११	१६	१४	४५	१०	५	३५	१५
९	शु	२	११	४४	४६	३	२७	६	३६	३	१९	२५	४२	५	१८	३२	३	११	१६	१२	१४	१०	५	३२	४
१०	श	२	१२	२२	१६	३	२८	५०	११	३	१९	३८	३१	५	१९	२६	२०	११	१६	९	४२	१०	५	२८	५४
११	र	२	१२	५९	४६	४	०	३३	४६	३	१९	५१	२१	५	२०	२०	३६	११	१६	७	७	१०	५	२५	४३
१२	चं	२	१३	३७	१६	४	२	१७	१४	३	२०	४	११	५	२१	१४	५२	११	१६	४	३२	१०	५	२२	३२
१२	मं	२	१४	१४	४६	४	४	०	४१	३	२०	१७	०	५	२२	९	९	११	१६	२	५६	१०	५	१९	२१
१३	बु	२	१४	५२	१६	४	५	४८	३	३	२०	२९	५०	५	२३	३	२५	११	१५	५९	२१	१०	५	१६	१०
१४	गु	२	१५	२९	४६	४	७	३६	२९	३	२०	४२	३९	५	२३	५७	४१	११	१५	५६	४५	१०	५	१३	०
१५	शु	२	१६	७	१६	४	९	२४	५५	३	२०	५५	२९	५	२४	५१	५८	११	१५	५४	१०	१०	५	९	४९

भौमादीनाञ्चारः- भौमः- ति. १ गुरौ आर्द्रा भे ६।५९(दि.८।१९)।। बुधः-ति.२ शुक्रे श्लेषा भे ४४।३०(रा.११।२०)। ति.१० शनौ मघायां सिंहे च ४०।२५(रा.९।४७)।। गुरुः- ति.११रवौ श्लेषा २ चरणे ४०।२६(रा.९।४७)।। शुक्रः-ति.१३ बुधे चित्रा भे १८।२०(दि.१।०)।। वक्रीशनिः- उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे ।। राहुः-धनिष्ठा ४ चरणे केतुश्च मघा २ चरणे।।

२१ पं० श्रावणशुक्ल ८ गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २२१

अयनांशाः २४।१२।४६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
४	७	२	३	३	५	११	१०	४
२	०	११	२५	१९	१७	१६	५	५
११	२६	७	२३	१२	३७	१४	३५	३५
४७	१३	१६	४६	५२	४७	४५	१५	१५
५७	७४०	३७	२०	१२	५४	२	३	३
३७	३३	३०	५०	५०	१६	३१ व.	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ गुरौ श्लेषा भे सूर्ययुतिः। मघा भे सूर्यभोग्यम्। ति. २ शुक्रे प्रा. ६।४६ उ. पू.फा. भे कणमर्दन नौकाघटन वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। ति. ३ शनौ प्रा. ६।१८ उ. रा.७।१४ या. उ.फा. भे सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण विपणि मुहूर्त्तः। ति. ४ रवौ उ.फा. भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। हस्ते शनिवेधः। ति. ५ सोमे प्रा.६।४८ उ. चित्रा भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन नवान्नभक्षण शिल्पविद्या जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ६) भैपज्य विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.६ भौमे चित्रा भे रक्तवस्त्रधारण वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। स्वात्यां रात्रिशेषे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. ७ बुधे स्वात्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन नववस्त्रधारण शिल्पविद्या भैपज्य जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६) वस्तुक्रय अश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। विशाखा भे राहुवेधो विष्टिश्च। ति. ८ गुरौ विशाखा भे पूर्वदोषः। मैत्रे सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभम्। ति. ९ शुक्रे मैत्रे पूर्वदोषोरिक्तादोषो वैधृतिश्च। ति. १० शनौ वैधृतेःपरं (दि.७।४३) ज्येष्ठा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ११ रवौ मूले विष्टेःपूर्वं (दि.२।४७) पुंसवनसीमन्त लतापादपारोपण शिल्पविद्या भैषज्य शस्त्रघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ सोमे पू.षा. भे भौमवेधः। रा.९।१३ उ. उ.षा. भे गर्भाधान शिल्पविद्या जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.) मुहूर्त्तः। ति. १२ भौमे उ.षा. भे प्रा.५।४३ उ. पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूषाघटन मुहूर्त्तः। ति. १३ बुधे दि.७।२१ या. श्रवणे अन्नप्राशन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा कणमर्दन शिल्पविद्या भैपज्य वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १४ गुरौ धनिष्ठा भे राहुयुतिः। चतुर्दश्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति.१५ शुक्रे ☛

तिथि ल.अ.	१ गु घं.	मि.	२ शु घं.	मि.	३ श घं.	मि.	४ र घं.	मि.	५ चं घं.	मि.	तिथि घं.मि.	६ मं घं.	मि.	७ बु घं.	मि.	८ गु घं.	मि.	९ शु घं.	मि.	१० श घं.	मि.	११ र घं.	मि.	१२ चं घं.	मि.	१२ मं घं.	मि.	१३ बु घं.	मि.	१४ गु घं.	मि.	१५ शु घं.	मि.
कर्क	५	५०	५	४७	५	४३	५	३९	५	३६	सिंह	७	४७	७	४४	७	४१	७	३७	७	३२	७	२८	७	२४	७	२१	७	१७	७	१३	७	१०
सिंह	८	४	८	१	७	५७	७	५३	७	५०	कन्या	९	५८	९	५५	९	५२	९	४८	९	४५	९	४१	९	३७	९	३४	९	३०	९	२६	९	२३
कन्या	१०	१७	१०	१४	१०	१०	१०	६	१०	२	तुला	१२	१४	१२	११	१२	८	१२	४	१२	०	११	५७	११	५३	११	५०	११	४६	११	४२	११	३९
तुला	१२	३३	१२	३०	१२	२६	१२	२२	१२	१८	वृश्चिक	२	३१	२	२८	२	२५	२	२१	२	१८	२	१४	२	१०	२	७	२	३	१	५९	१	५६
वृश्चिक	२	५०	२	४६	२	४२	२	३९	२	३६	धनु	४	३७	४	३४	४	३१	४	२७	४	२४	४	२०	४	१६	४	१३	४	९	४	५	४	२
धनु	४	५६	४	५३	४	४९	४	४५	४	४२	मकर	६	२५	६	२१	६	१८	६	१४	६	११	६	७	६	३	६	०	५	५६	५	५२	५	४९
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मकर	६	४३	६	४०	६	३६	६	३२	६	२९	कुम्भ	७	५५	७	५२	७	४९	७	४५	७	४२	७	३८	७	३४	७	३१	७	२७	७	२३	७	२०
कुम्भ	८	१४	८	११	८	७	८	३	८	०	मीन	९	२३	९	२०	९	१७	९	१३	९	१०	९	६	९	२	८	५९	८	५५	८	५१	८	४८
मीन	९	४२	९	३९	९	३६	९	३२	९	२८	मेष	११	०	१०	५७	१०	५४	१०	५०	१०	४७	१०	४३	१०	३९	१०	३६	१०	३२	१०	२८	१०	२५
मेष	११	१९	११	१६	११	१२	११	८	११	४	वृष	१२	५६	१२	५३	१२	५०	१२	४६	१२	४३	१२	३९	१२	३५	१२	३२	१२	२८	१२	२४	१२	२१
वृष	१	१५	१	१२	१	८	१	४	१	१	मिथुन	३	१०	३	७	३	४	३	०	२	५६	२	५३	२	४९	२	४६	२	४२	२	३८	२	३५
मिथुन	३	२९	३	२६	३	२२	३	१८	३	१५	कर्क	५	२८	५	२५	५	२२	५	१८	५	१५	५	११	५	७	५	४	५	०	४	५६	४	५३

२२पं० श्रावणशुक्ल १५शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २२९

अयनांशाः २४।१२।४७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
४	१०	२	४	३	५	११	१०	४
९	८	१६	९	२०	२४	१५	५	५
५३	५	७	२४	५५	५१	५४	९	९
३१	४७	१६	५५	२१	५८	१०	४९	४९
५७	७६७	३७	१०८	१२	५४	२	३	३
५२	४८	३०	२६	४९	१६	४१ व.	११	११

❶ (पश्चिमे प्रसिद्धा)। भारतीय स्वतन्त्रता दिवसः ८० तमः। ध्वजोत्तोलनम्-राष्ट्रगानम्-राजधान्यां विविधोत्सवायोजनञ्च। यायिजययोगः १।५५ उ. ३४।१५ या.। रवियोगः १।५५ उ.। ● प्रदर्शनम्। श्रावण सोमवार व्रतम्। प्रदोष व्रतवदस्य विधिः। जागृतगौरी पञ्चमी (उड़ीसा)। ⦿ सं. मघायां सिंहे च सूर्यः ४२।३८(रा.१०।३७)। मु.३० समा। फलं समता। पूर्वाः१६घट्यः पुण्याः। छत्र-सुवर्णदानम्। स्नानं गंगायाम्। स्त्री. स्त्री-सू.चं. योगः चातक वाहनं वह्निनाडी तदीशः भौमः खण्डवृष्टियोगः। मनसादेवी पूजा (बंगाल)। मनसा पूजा समाप्ता यायिजययोगः३।८ या.। रवियोगः३।४ उ.४२।३८ या.।

मूलविचार- श्लेषा/मघा- ति. २ शुक्रे ३।५ (प्रा. ६।४६) या.।
ज्येष्ठा/मूल- ति. ९ शुक्रे १९।४६ (दि. १।३०) उ.। ति. ११ रवौ ३२।३७ (सा. ६।४०) या.।
पञ्चक विचार- ति. १४ गुरौ २१।२५ (दि. २।१४) उ.।

रवेर्दक्षिणोत्तरेऽयनेस्वर प्रवाहात्प्रातःकाले उत्थानम्- प्रातर्नित्यं समुत्तिष्ठेत्स्वारम्भस्य स्वरेण हि। अयने दक्षिणेऽब्जस्य स्वरेणवोत्तरं रवेः।१। निजस्वरोदयं कार्यं न भवेत्प्रोक्तवत्तदा। प्राणायामादि यत्नेन वाहयेत्तं स्वरं सुधिरिति।२। श्रावण शुक्लापञ्चमीनागपञ्चमीयं परविद्धा। पञ्चमी नागपूजायां कार्या षष्ठीसमन्विता। तस्यान्तु तुषिता नागा इतरा सचतुर्थिका।१। श्रावणे पञ्चमी शुक्ला सम्प्रोक्ता नागपञ्चमी। ताम्परित्यज्य पञ्चम्यश्चतुर्थीसहिता हिता।२। नागपूजन विधिः- श्रावणे मासि पञ्चम्यां शुक्लपक्षे वरानने। द्वारस्योभयतो लेख्या गोमयेन विषोल्वणाः(सर्पाः)।३। घृतोदकाभ्यां पयसा तर्पयित्वा वरानने। गोधूमैः पयसा चैव लाजैश्च विविधैस्तथा। पूजयेद्विविधैर्दर्पैर्दधि दूर्वाङ्कुरैस्तथा। माल्यपुष्पोपहारैश्च ब्राह्मणानाञ्च तर्पणम्। तेन तुष्टिं समायान्ति पद्मकास्तक्षकादयः। आसप्तमात्कुलेतस्य न भयं सर्पतो भवेत्। मन्त्रोऽयमुच्यते सर्पविषस्य प्रतिशोधकः। तस्य प्रजपमात्रेण न विषं क्रमतेक्वचित्। मन्त्रः-ॐ कुं कुलाय हुँ फट् स्वाहा। अस्य जपात्सर्पविष क्षयः। आदौ लिखितस्थलेसर्वनागेभ्यो नमःसर्वत्रागाना वाह यामीत्यावाह्य सर्वनागेभ्यो नमः। इति मन्त्रेण यथोपचारैः सम्पूज्य प्रार्थयेत्। मन्त्राः-अनन्तं वासुकिं शेषं पद्मकम्बलमेव च। तथा कर्कोटकं नागं नाग मश्वतरन्तथा धृतराष्ट्रं शङ्खपालं कालाख्यं तक्षकं तथा पिङ्गलञ्च महानागं प्रणमामि मुहुर्मुहुरिति। स्नान क्षौर विचारः- शिरः स्नानं प्रकुर्वीत दैवे पित्र्ये च कर्मणि। प्राङ्मुखोदङ्मुखो वापिश्म श्रुकर्म च कारयेत्। श्रावणी कर्म- अथातः श्रावणमासे श्रवणर्क्षयुतेऽहनि। कुर्युर्नभस्युपाकर्म ऋग्यजुः सामगाः क्रमात् श्रावण्यां ग्रहसंक्रान्तौ। श्रावणेशुक्ल पञ्चम्यां कुर्यात् हस्तर्क्षसंयुते। दिवसेवविधातव्यमुपाकर्म यथोदितम्।

☛ शतभिषजि अन्नप्राशन (पूर्णिमायाम्) लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय धान्यारोपण भैषज्य नौकाघटन गृहारम्भ (च.शु.) (पूर्णिमायाम्) वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।

भाद्रपदकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ७ भाद्रपदतः२० तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २९ अगस्ततः दिनांक ११ सितम्बरं यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनं सौम्यगोलः वर्षर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वा.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	योग	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
३१	३२	१	श	९	३५	दि	९	३२	पू.भा.	५७	१	रा	४	३०	सुकर्मा	६	३८	दि	८	२१	कौ	९	३५	तै	३९	१३	कालदण्ड
३१	२९	२	र	८	५०	दि	९	१४	उ.भा.	५७	३	रा	४	३१	धृति	३/५५	३०/५३	प्रा	७/५	६/२७	गर	८	५०	व	३७	५१	सुस्थिर
३१	२५	३	चं	६	५२	दि	८	२८	रेवती	५५	५४	रा	४	५	गण्ड	५४	२३	रा	३	२८	भ	६	५२	बव	३५	२०	मातङ्ग
३१	२२	४	मं	३/५६	४४/०	प्रा	७/५	२५/३२	अश्विनी	५३	५३	रा	३	१७	वृद्धि	४८	३६	रा	१	१०	वा	३	४८	कौ	३१/५९	४८/४६	अमृत
३१	१८	६	बु	५४	५८	रा	३	४३	भरणी	५१	१२	रा	२	१३	ध्रुव	४२	९	रा	१०	३६	गर	२७	२३	व	५४	५८	काण
३१	१५	७	गु	४९	२९	रा	१	३३	कृत्तिका	४७	३१	रा	१२	४५	व्याघात	३५	७	रा	७	४८	भ	२२	१४	बव	४९	२९	लुम्बक
३१	११	८	शु	४३	३७	रा	११	१३	रोहिणी	४३	३४	रा	११	१२	हर्षण	२७	४३	सा	४	५१	वा	१६	३३	कौ	४३	३७	मित्र
३१	८	९	श	३७	३०	रा	८	४६	मृगशिरा	३९	२४	रा	९	३२	वज्र	२०	६	दि	१	४८	तै	१०	३४	गर	३७	३०	वज्र
३१	४	१०	र	३१	२०	सा	६	१९	आर्द्रा	३५	११	रा	७	५१	सिद्धि	१२	२०	दि	१०	४३	व	४	२५	भ	३१/५८	२०/२०	ध्वांक्ष
३१	०	११	चं	२५	१९	दि	३	५६	पुनर्वसु	३१	८	सा	६	२५	व्यतिपात	४/५७	४२/३५	प्रा	७/४	४१/४३	वा	२५	१९	कौ	५२	३२	धूम्र
३०	५७	१२	मं	१९	४५	दि	१	४३	पुष्य	२७	३१	सा	४	४९	परिघ	५०	१४	रा	१	५५	तै	१९	४५	गर	४७	१३	प्रवर्धमान
३०	५३	१३	बु	१४	४०	दि	११	४१	श्लेषा	२४	२६	दि	३	३५	शिव	४३	४५	रा	११	१९	व	१४	४०	भ	४२	३२	राक्षस
३०	५०	१४	गु	१०	२४	दि	१०	०	मघा	२२	१३	दि	२	४३	सिद्ध	३७	५६	रा	९	०	श	१०	२४	च	३८	४१	मुसल
३०	४६	३०	शु	६	५८	दि	८	३८	पू.फा.	२०	४४	दि	२	१०	साध्य	३२	५४	रा	७	१	नाग	६	५८	किं	३५	४७	सिद्धि

तिथि	तारीखें अं.	फ.	सौ.	नै.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ.	+	रे.अं. –	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
१	२९	१	१२	१३	७	मीन	४१।४३	५	४२	६	१८	४	१०	५१	२३	९	४८	–	१	६	५९
२	३०	२	१३	१४	८			५	४२	६	१८	४	११	४९	१७	९	२७	–	१	७	३१
३	३१	३	१४	१५	९	मेष	५५।५४	५	४३	६	१७	४	१२	४७	११	९	६	–	२	८	५
४	१	४	१५	१६	१०			५	४४	६	१६	४	१३	४५	८	८	४४	–	२	८	४२
६	२	५	१६	१७	११			५	४४	६	१६	४	१४	४३	७	८	२२	–	२	९	२४
७	३	६	१७	१८	१२	वृष	५।१७	५	४५	६	१५	४	१५	४१	८	८	०	–	३	१०	१३
८	४	७	१८	१९	१३			५	४६	६	१४	४	१६	३९	११	७	३८	–	३	११	९
९	५	८	१९	२०	१४	मिथुन	११।२९	५	४६	६	१४	४	१७	३७	१६	७	१६	–	३	१२	१२
१०	६	९	२०	२१	१५			५	४७	६	१३	४	१८	३५	२२	६	५४	–	४	१	१९
११	७	१०	२१	२२	१६	कर्क	१७।९	५	४८	६	१२	४	१९	३३	३१	६	३२	–	४	२	२८
१२	८	११	२२	२३	१७			५	४९	६	११	४	२०	३१	४३	६	१०	–	४	३	३४
१३	९	१२	२३	२४	१८	सिंह	२४।२६	५	४९	६	११	४	२१	२९	५५	५	४२	–	५	४	३८
१४	१०	१३	२४	२५	१९			५	५०	६	१०	४	२२	२८	९	५	२५	–	५	५	३९
३०	११	१४	२५	२६	२०	कन्या	३५।४३	५	५१	६	९	४	२३	२६	२५	५	२	–	५	–	–

मीनराशिः (रा. १०।२३)। दधिभाद्रपदे त्यजेत्। नात्रत्यागस्तक्रादीनाम्। अशून्यशयन २ व्रतम्। चन्द्रोदयः(रा. ६।५९)। श्री लक्ष्मीयुतं विष्णुं पर्यंके पूजनादक्षय धन-☐
भ. ३७।५१ उ. (रा. ८।५०)। विन्ध्याचली-भीमचण्डी देव्योर्जयन्ती २। कज्जली निमित्तकं रात्रौ जागरणम् (रतजगा)। यायिजययोगः ८।५० उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५७।३ या.।
भ. ६।५२ या. (दि. ८।२८)। मेषराशिः (रा. ८।५)। संकष्टी (बहुला) श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः(रा. ८।५)। विशालाक्षी यात्रा ३। कज्जली (कजरी) ३।❶
रक्षापञ्चमी (उड़ीसा)। सितम्बर १। स्थायिजययोगः३।४८ या.। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः५३।५३ या.।
भ. ५४।५८ उ. (रा. ३।४३)। हलषष्ठी ६ व्रतम् (ललहीछठ)। श्रीचन्द्रषष्ठी ६ (चन्द्रोदय व्यापिनी)। चन्द्रोदयः (रा. ९।२४)। सर्वार्थसिद्धियोगः ५१।१२ उ.। रवियोगः ५१।१२ उ.।
भ. २२।१४ या. (दि. २।३९)। वृषराशिः (दि. ७।५२)। यायिजययोगः ४७।३१ उ. ४९।२९ या.। यमघंटयोगः ४७।३१ या.। रवियोगः ४७।३१ या.।
श्रीकृष्णजन्माष्टमी ८ व्रतं सर्वेषाम्। कृष्णावतारः ८। चन्द्रोदयः (रा. ११।९)। गोकुलाष्टमी ८। श्रीजयन्ती (राधावल्लभ सम्प्रदाय)। दूर्वाष्टमी ८। स्त्रीणां नित्यं काम्यञ्च। ❷
मिथुनराशिः (दि. १०।२२)। ☐दाम्पत्यसुखप्राप्तिः। श्रीनारायणगुरुदेवजन्मदिवसः (केरल)। त्रिपुष्करयोगः ९।३५ उ. ५७।१ या.।
भ. ४।२५ उ. (दि. ७।३३) ३१।२० या. (सा. ६।१९)। यायिजययोगः ३५।११ उ.। ❷स्थायिजययोगः ४३।३४ उ. ४३।३७ या.। यमघंटयोगः ४३।३४ या.।
कर्कराशिः (दि. १२।४०)। जया ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। यायिजययोगः २५।१९ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३१।८ उ.।
भौमप्रदोष १३ व्रतम्। ऋणापाकरणायश्रेयस्करम्। पौराणिकागस्त्योदयः २९।९ (सा. ५।२९)। स्थायिजययोगः १९।४५ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः २७।३१ उ.।
भ. १४।४० उ. (दि. ११।४१) ४२।३२ या. (रा. १०।५०)। सिंहराशिः (दि. ३।३५)। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्रत्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशत्युक्तेः।"○
श्राद्धादौ ३० अमावस्या। कुशोत्पाटनी ३० अमावस्या। "ऊँ हूँ फट्" मन्त्रेण कुशग्रहणम्। ○कलियुगादिः १३। अघोरचतुर्दशी १४ (प्रदोषे)।
कन्याराशिः (रा. ८।८)। स्नान-दानादौ ३० अमावस्या। शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	श	२	१६	४४	४६	४	११	१३	२१	३	२१	८	१८	५	२५	४६	१४	११	१५	५१	२९	१०	५	६	३८
२	र	२	१७	२२	१६	४	१३	१	४७	३	२१	२१	८	५	२६	४०	३०	११	१५	४७	४५	१०	५	३	२७
३	चं	२	१७	५९	४५	४	१४	५१	२६	३	२१	३३	५८	५	२७	३४	४७	११	१५	४४	१	१०	५	०	१६
४	मं	२	१८	३७	१५	४	१६	४१	६	३	२१	४६	४७	५	२८	२९	३	११	१५	४०	१७	१०	४	५७	६
६	बु	२	१९	१४	४५	४	१८	३०	२५	३	२१	५९	३७	५	२९	९	४७	११	१५	३६	३४	१०	४	५३	५५
७	गु	२	१९	५१	३३	४	२०	१९	४१	३	२२	१२	२५	५	२९	३९	२३	११	१५	३२	५०	१०	४	५०	४४
८	शु	२	२०	२७	४८	४	२२	८	५७	३	२२	२४	५३	६	०	९	१	११	१५	२९	६	१०	४	४७	३३
९	श	२	२१	४	३	४	२३	५८	१२	३	२२	३७	१८	६	०	३८	४६	११	१५	२५	२२	१०	४	४४	२२
१०	र	२	२१	४०	१८	४	२५	४७	२८	३	२२	४९	३१	६	१	८	३१	११	१५	२१	३८	१०	४	४१	१२
११	चं	२	२२	१६	३३	४	२७	३६	४४	३	२३	१	४४	६	१	३७	५४	११	१५	१७	५३	१०	४	३८	१
१२	मं	२	२३	५२	४८	४	२९	२६	१	३	२३	१३	५७	६	२	७	४३	११	१५	१४	६	१०	४	३४	५०
१३	बु	२	२३	२९	३	५	१	१४	४९	३	२३	२६	१०	६	२	३७	३२	११	१५	१०	२९	१०	४	३१	३९
१४	गु	२	२४	५	१९	५	३	२	५१	३	२३	३८	२३	६	३	७	३७	११	१५	६	३२	१०	४	२८	२८
३०	शु	२	२४	४१	३९	५	४	५०	५२	३	२३	५०	३५	६	३	३७	५३	११	१५	२	४६	१०	४	२५	१८

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-ति. ७ गुरौ पुनर्वसौ १३।५९ (दि. ११।२१)।। बुधः-ति. २ रवौ पूर्वाफाल्गुनी भे ९।५८ (दि. ९।४१)। ति. १० रवौ उत्तराफाल्गुनी भे २८।५१ (सा. ५।१९)। ति. १२ भौमे कन्यायां १८।४४ (दि. १।१९)।। गुरुः-ति. १२ भौमे श्लेषा ३ चरणे २९।४३ (सा. ५।४२)।। शुक्रः-ति. ७ गुरौ तुलायां ४१।४५ (रा. १०।२७)।। वक्रीशनिः-उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे ।। राहुः-धनिष्ठा ४ चरणे केतुश्च मघा २ चरणे ।।

भाद्रपदासिताष्टम्यां रोहिणी शुभदायिनी।।

२३ पं० भाद्रपदकृष्ण ८ शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २३६

अयनांशाः २४।१२।४८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
४	१	२	४	३	६	११	१०	४
१६	१२	२०	२२	२२	०	१५	४	४
३९	५८	२७	८	२४	९	२९	४७	४७
११	१३	४८	५७	५३	२	६	३३	३३
५८	८५६	३६	२०७	१२	२९	३	३	३
५	२३	१५	१५	२५	४५	४४ व.	११	११

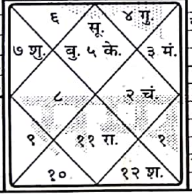

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ शनौ पू.भा. भे वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. २ रवौ उ.भा. भे शनियुतिःविष्टिदोषश्च। ति. ३ सोमे रेवत्यां विष्टिस्ततो रिक्तादोषः। ति. ४ भौमे अश्विन्यां सूर्यवेधः। चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ६ बुधे भरण्यां केतुवेधः। ति. ७ गुरौ कृत्तिका भे विष्टेःपरं (दि. २।३९) गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ शुक्रे रोहिण्यां शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन धान्यारोपण शिल्पविद्या विपणि मुहूर्त्तः। ति. ९ शनौ मृगे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (रा. ८।४६) पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. १० रवौ विष्टेःपूर्वं (दि. ७।३३) आर्द्रा भे धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ११ सोमे पुनर्वसौ भौमयुतिःव्यतिपातश्च। सा. ६।१५ उ. पुष्ये गोक्रय-विक्रय भैषज्य विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. १२ भौमे पुष्ये सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूपाघटन उत्तरांविनान्यदिग्यात्रा (त्रयोदश्यां) शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

दूर्वाष्टमी व्रतम् -इदं व्रतमगस्त्योदये कन्याऽर्के च न कार्यम्। अत्रागस्त्योदये भाविनि सति पूर्व कृष्णाष्टम्यामेव कुर्यादिति हेमाद्रिदीपिकादि। सर्वनिबन्धसिद्धान्तः।।

तिथि / ल.अ. (घं. मि.)	१ श	२ र	३ चं	४ मं	६ बु	७ गु	८ शु	९ श	१० र	११ चं	१२ मं	१३ बु	१४ गु	३० शु
सिंह	७ ६	७ २	६ ५९	६ ५५	६ ५२	६ ४८	६ ४४	६ ४१	६ ३७	६ ३३	६ ३०	६ २६	६ २३	६ १९
कन्या	९ १९	९ १५	९ १२	९ ८	९ ५	९ १	८ ५८	८ ५४	८ ५०	८ ४६	८ ४३	८ ३९	८ ३६	८ ३२
तुला	११ ३५	११ ३१	११ २८	११ २४	११ २१	११ १७	११ १३	११ १०	११ ६	११ २	१० ५९	१० ५५	१० ५२	१० ४८
वृश्चिक	१ ५२	१ ४८	१ ४५	१ ४१	१ ३८	१ ३४	१ ३०	१ २७	१ २३	१ १९	१ १६	१ १२	१ ९	१ ५
धनु	३ ५८	३ ५५	३ ५१	३ ४८	३ ४५	३ ४१	३ ३७	३ ३४	३ ३०	३ २५	३ २२	३ १८	३ १५	३ ११
मकर	५ ४५	५ ४१	५ ३७	५ ३४	५ ३१	५ २७	५ २३	५ २०	५ १६	५ १२	५ ९	५ ५	५ २	४ ५८
ल.अ.	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि
कुम्भ	७ १६	७ १२	७ ९	७ ५	७ २	६ ५८	६ ५४	६ ५१	६ ४७	६ ४३	६ ४०	६ ३६	६ ३३	६ २९
मीन	८ ४४	८ ४०	८ ३७	८ ३३	८ ३०	८ २६	८ २२	८ १९	८ १५	८ ११	८ ८	८ ४	८ १	७ ५७
मेष	१० २१	१० १७	१० १४	१० १०	१० ७	१० ३	९ ५९	९ ५६	९ ५२	९ ४८	९ ४५	९ ४१	९ ३८	९ ३४
वृष	१२ १७	१२ १३	१२ १०	१२ ६	१२ ३	११ ५९	११ ५५	११ ५२	११ ४८	११ ४४	११ ४१	११ ३७	११ ३४	११ ३०
मिथुन	२ ३१	२ २७	२ २४	२ २०	२ १७	२ १३	२ ९	२ ६	२ २	१ ५८	१ ५५	१ ५१	१ ४८	१ ४४
कर्क	४ ४९	४ ४५	४ ४२	४ ३८	४ ३५	४ ३१	४ २७	४ २४	४ २०	४ १६	४ १३	४ ९	४ ६	४ २

२४ पं० भाद्रपदकृष्ण ३० शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २४३

अयनांशाः २४।१२।४९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
४	४	२	५	३	६	११	१०	४
२३	२१	२४	४	२३	३	१५	४	४
२६	५६	४१	५०	५०	३७	२	२५	२५
२५	०	३९	५२	३५	५३	४६	१८	१८
५८	८१९	३६	२०७	१२	३०	३	३	३
२०	२१	२०	४३	१३	१७	४७ व.	११	११

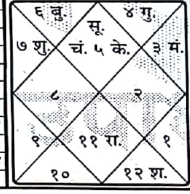

❶ गोपूजा ३। गवामलंकरणं पूजनञ्च। बहुला चतुर्थी (प्रदोषे) (मध्यप्रदेश)। ⊙पूर्वाफाल्गुनी भे सूर्यः ३३।५९ (रा. ७।१९)। स्त्री.पु.-सू. चं. योगःखर वाहनं वह्निनाडी तदीशः भौमः सामान्यवृष्टियोगः। पञ्चकनिवृत्तिः ५५।५४ (रा. ४।५)। यायिजययोगः ६।५२ या.।

मूलविचार-रेवती/अश्विनी-ति. २ रवौ ५७।३ (रा. ४।३१) उ.। ति. ४ भौमे ५३।५३ (रा. ३।१७) या.। श्लेषा/मघा- ति. १२ भौमे २७।३१ (सा. ४।४९) उ.। ति. १४ गुरौ २२।१३ (दि. २।४३) या.। पञ्चक विचार- ति. ३ सोमे ५५।५४ (रा. ४।५) या.।

चन्द्रार्घ्यदानमन्त्रः- क्षीरोदार्णवसम्भूत अत्रिगोत्रसमुद्भव।। गृहाणार्घ्यं शशाङ्केदं रोहिणी सहितो मम।।१।। ज्योत्स्नानां पतये तुभ्यं ज्योतिषां पतये नमः।। नमस्ते रोहिणीकान्त सुधावास नमोस्तु ते।।२।। नमोमण्डलदीपाय शिरो रत्नाय धूर्जटेः।। कलाभिर्वर्द्धमानाय नमश्चन्द्राय चारवे।।३।। अगस्त्यार्घ्यदानमन्त्रः- ऋग्वेदसंहितायां-अगस्त्यः खनमानः खनित्रैः प्रजामपत्यं बलमिच्छमानः। उभौ वर्णावृषिपुत्रः पुपोष स त्यादेवेष्वशिषो जगाम। जन्माष्टम्यां विशेषः- अष्टमीकृष्ण पक्षस्य रोहिणीभसमन्विता। भवेत्प्रौष्ठपदे मासि जयन्ती नाम सा स्मृता। विष्णु धर्मोत्तरे- रोहिण्यामर्द्धरात्रे तु सदा कृष्णाष्टमी भवेत्। तस्यामभ्यर्चनं शौरेर्हन्ति पापं त्रिजन्मजम्। समायोगे तु रोहिण्यां निशीथे राजसत्तम। समजायत गोविन्दो बालरूपी चतुर्भुजः। अष्टमीरोहिणी युक्ता निश्यर्द्धे यदि दृश्यते। मुख्यकाल इति ख्यातस्तत्र जातो हरिः स्वयम्। रोहिणी च यदा कृष्णपक्षेऽष्टम्यां द्विजोत्तम। जयंती नाम सा प्रोक्ता सर्व पापहरा तिथिः। जन्माष्टमी व्रत पारणा निर्णयो निर्णयसिन्धौ- स्मार्त्तानां द्वितीय दिनेऽष्टम्यां यामद्वयाधिकसत्त्वेऽपि प्रातः काल एव पारणोक्ता तिथ्यन्ते तिथिभान्ते वा पारणा यत्र चोदिता। यामद्वयोर्ध्वगामिन्यां प्रातरेव हि पारणम्।। सर्वत्रव्रतपारण समयः- तिथ्यन्ते चोत्सवान्ते च व्रती कुर्वीत पारणम्।। सर्वत्रव्रतपारण समयः- तिथ्यन्ते चोत्सवान्ते च व्रती कुर्वीत पारणम्।।

वास्तुकृत्यं रात्रावप्युक्तम्- ध्रुवं दृष्ट्वाथवा स्मृत्वा कर्तव्यं वास्तुरोपणम्।
सूर्यारवर्ज्यदिवसे रात्रौ त्यक्त्वा महानिशाम्।।

भाद्रपदशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २१ भाद्रपदतः तिथि ४ आश्विनं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १२ सितम्बरतः २६ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनं सौम्यगोलः वर्षर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वा.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	योग	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	नै.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः उ./द.	+/−	रे.अं.	− मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
३०	४२	१	श	४	३६	दि	७	४२	उ.फा.	२०	२७	दि	२	३	शुभ	२८	४५	सा	५	२२	वव	४	३६	वा	३४	२	उत्पात	१२	१५	२६	२७	२१			५	५२	६	८	४	२४	२४	४५	४	३९	−	६	६	४२
३०	३९	२	र	३	२७	दि	७	१५	हस्त	२१	२१	दि	२	२४	शुक्ल	२५	३५	दि	४	६	कौ	३	२७	तै	३३	३१	मानस	१३	१६	२७	२८	२२	तुला	५२।२५	५	५२	६	८	४	२५	२३	७	४	१६	−	६	७	१५
३०	३५	३	चं	३	३४	दि	७	१९	चित्रा	२३	२८	दि	३	१६	ब्रह्म	२३	२१	दि	३	१३	गर	३	३४	व	३४	१८	मुद्गर	१४	१७	२८	२९	२३			५	५३	६	७	४	२६	२१	३०	३	५३	−	६	७	४९
३०	३१	४	मं	५	२	दि	७	५५	स्वाती	२६	५५	सा	४	४०	ऐन्द्र	२२	१०	दि	२	४६	भ	५	२	वव	३६	१८	ध्वज	१५	१८	२९	३०	२४			५	५४	६	६	४	२७	१९	५६	३	२०	−	७	८	२६
३०	२८	५	बु	७	३४	दि	८	५६	विशाखा	३१	२६	सा	६	२८	वैधृति	२१	४८	दि	२	३७	वा	७	३४	कौ	३९	२७	धाता	१६	१९	३०	३१	२५	वृश्चिक	१५।१८	५	५४	६	६	४	२८	१८	२४	३	७	−	७	९	७
३०	२४	६	गु	११	११	दि	१०	२७	अनुराधा	३६	५७	रा	८	४२	विष्कुम्भ	२२	२०	दि	२	५१	तै	११	११	गर	४३	३५	आनन्द	१७	२०	३१	१	२६			५	५५	६	५	४	२९	१६	५४	२	४४	−	७	९	५२
३०	२१	७	शु	१५	५१	दि	१२	१६	ज्येष्ठा	४३	७	रा	११	११	प्रीति	२३	२३	दि	३	१७	व	१५	५१	भ	४८	२३	चर	१८	२१	१	२	२७	धनु	४३।७	५	५६	६	४	५	०	१५	२६	२	२१	−	८	१०	४२
३०	१७	८	श	२०	५४	दि	२	१९	मूल	४९	३८	रा	१	४८	आयुष्मान	२४	४९	दि	३	५३	वव	२०	५४	वा	५३	२९	गद	१९	२२	२	३	२८			५	५७	६	३	५	१	१४	१	१	५८	−	८	११	३५
३०	१३	९	र	२६	३	सा	४	२२	पू.षा.	५६	१	रा	४	२१	सौभाग्य	२६	१८	दि	४	२८	कौ	२६	३	तै	५८	२७	शुभ	२०	२३	३	४	२९			५	५७	६	३	५	२	१२	३८	१	३४	−	८	१२	३०
३०	९	१०	चं	३०	५१	सा	६	१८	उ.षा.	६०	०	स	म	स्त	शोभन	२७	३०	सा	४	५८	गर	३०	५१	व	६०	०	मृत्यु	२१	२४	४	५	३०	मकर	१२।२९	५	५८	६	२	५	३	११	१७	१	११	−	९	१	२६
३०	६	११	मं	३४	५७	रा	७	५८	उ.षा.	१	५४	प्रा	६	४५	अतिगण्ड	२८	१२	सा	५	१६	व	२	५४	भ	३४	५७	मानस	२२	२५	५	६	३१			५	५९	६	१	५	४	९	५८	०	४८	−	९	२	२३
३०	२	१२	बु	३८	३	रा	९	१३	श्रवण	७	०	दि	८	४८	सुकर्मा	२८	१०	सा	५	१६	वव	६	३०	वा	३८	३	छत्र	२३	२६	६	७	१	कुम्भ	३८।५९	६	०	६	०	५	५	८	४१	०	२४	−	९	३	१९
२९	५८	१३	गु	४०	५	रा	१०	२	धनिष्ठा	१०	५८	दि	१०	२३	धृति	२७	१३	सा	४	५३	कौ	९	४	तै	४०	५	श्रीवत्स	२४	२७	७	८	२			६	०	६	०	५	६	७	२७	उ.	१	−	१०	४	१५
२९	५५	१४	शु	४०	४५	रा	१०	१९	शतभिष	१३	४६	दि	११	३१	शूल	२५	१७	दि	४	८	गर	१०	२५	व	४०	४५	सौम्य	२५	२८	८	९	३	मीन	५९।५७	६	१	५	५९	५	७	६	१६	द.	२३	−	१०	५	१२
२९	५१	१५	श	४०	५	रा	१०	४	पू.भा.	१५	२०	दि	१२	१०	गण्ड	२२	२१	दि	२	५८	भ	१०	२५	वव	४०	५	कालदण्ड	२६	२९	९	१०	४			६	२	५	५८	५	८	५	६	०	४७	−	१०	−	−

◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। यायिजययोगः ४।३६ या.। यमघंटयोगः २०।२७ उ.। त्रिपुष्करयोगः ४।३६ उ. २०।२७ या.। ●रवियोगः २६।४५ या.

तुलाराशिः (रा. २।५०)। मु. रविउस्सानी ४ हिजरी सन् १४४८। श्री शंकरदेव तिथि (असम)। वराहावतारः ३ (अपराह्णे)। हस्तर्क्षेसामगानामुपाकर्म (सिंहार्के)।

भ. ३४।१८ उ. (रा. ७।३६)। हरितालिका ३ व्रतम् (तीज)। स्त्रीणां नित्यं काम्यञ्च। अद्य चन्द्रदर्शनं निषिद्धम्। चन्द्रास्तः (रा. ७।४९)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। श्रीगणेशोत्सव❶

भ. ५।२ या. (दि. ७।५५)। ऋषिपञ्चमी ५ व्रतम्। मध्याह्ने सप्तर्षिपूजा। सप्तवर्षाणि ऋषीन् प्रतिमासु पूजयित्वा ब्राह्मणाय निवेदयेत्। अप्रकर्षण रहित भूमिजन्यशाकाहारं कुर्यात्।●

वृश्चिकराशिः (दि. १२।१८)। रक्षापञ्चमी ५ (बंगाल)। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ३१।२६ उ.। रवियोगः ३१।२६ उ.। (मध्यप्रदेश)। स्थायिजययोगः ३७।५७ उ.। रवियोगः ११।४४ या.

लोलार्कषष्ठी ६ व्रतम्। काश्यां भदैनी स्थित लोलार्ककुण्डे पुत्रार्थिभिः स्नानं विधेयम्। लोलार्केश्वर दर्शनम्। श्री सूर्यषष्ठी ६ व्रतम्। देव छ। सन्तानसप्तमी ७ (मध्याह्ने)।❷

भ. १५।५१ उ. (दि. १२।१६) ४८।२३ या. (रा. १२।७)। धनुराशिः (रा. ११।११)। महालक्ष्मी व्रतारम्भः १६ दिनात्मकम्। प्रत्यहं काश्यां श्रीलक्ष्मी कुण्डे स्नानं दर्शनञ्च। मध्याह्ने ज्येष्ठा

राधाष्टमी ८। मूलेज्येष्ठा देव्या विसर्जनम्। रवियोगः ४९।३८ उ.। ◐मन्वादिः ३ (पूर्वाह्णे)। यायिजययोगः ३।२७ उ. २१।२१ या.। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः २१।२१ या.। रवियोगः २१।२१ उ.

श्रीचन्द्रजयन्ती ९ (श्रौतशाखा उदासीन)। महानन्दानवमी ९। महारविवार व्रतम्। अद्य लवण रहित भोजनं कार्यम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ५६।१ उ.। रवियोगः समस्त

मकरराशिः (दि. १०।५८)। दशावतार १० व्रतम्। यायिजययोगः ३०।५१ उ.। वामनावतारः। श्रीविष्णुपरिवर्तनोत्सवः। कर्मा एकादशी (झारखण्ड)। डोलग्यारस

भ. २१।५४ उ. (दि. ७।१९) ३४।५७ या. (रा. ७।५८)। पद्मा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। श्रीविष्णुशृंखलयोगः। श्रवण द्वादशी १२। मध्याह्ने श्रवणयोगात् वामनद्वादशी १२।

कुम्भराशिः (रा. ९।३६)। दिवा ८।४८ वादनात्परं एकादशी व्रतस्य पारणा। दधिदानम्। दुग्धत्यागव्रतारम्भः। शाकव्रतत्यागः। ◉सायन तुलायां सूर्यः ३९।१७ (रा. ९।४३)।❸

प्रदोष १३ व्रतम्। यायिजययोगः १०।५८ या.। रवियोगः १०।५८ उ.। ♏ ठ.४०।४५ या.। रवियोगः १३।४६ या.।

भ. ४०।४५ उ. (रा. १०।१९)। मीनराशिः (रा.शे. ६।०)। अनन्त १४ चतुर्दशी व्रतम्। अद्य लवण रहित भोजनं कार्यम्। श्रीशिवपरिवर्तनोत्सवः। स्थायिजययोगः १३।४६ ♏

भ. १०।२५ या. (दि. १०।१२)। स्नान-दान-व्रतादौ १५ पूर्णिमा। उमामाहेश्वर व्रतम्। अनन्तव्रतवदस्य विधिः। लोकपालपूजा। नान्दीमातामहश्राद्धम्-पार्वणवदस्य विधिः।◑

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				मार्गीशुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	श	२	२५	१७	५८	५	६	३८	३५	३	२४	२	४८	६	४	८	१०	११	१४	५८	५९	१०	४	२२	७
२	र	२	२५	५४	१९	५	८	३५	२५	३	२४	१५	१	६	४	३८	२७	११	१४	५५	१२	१०	४	१८	५६
३	चं	२	२६	३०	३९	५	१०	९	११	३	२४	२७	१५	६	५	८	४४	११	१४	५१	२	१०	४	१५	४५
४	मं	२	२७	५	४०	५	११	५१	८	३	२४	३९	३०	६	५	३९	१	११	१४	४६	६	१०	४	१२	३४
५	बु	२	२७	४०	३०	५	१३	३२	५६	३	२४	५१	४४	६	६	९	१८	११	१४	४१	१०	१०	४	९	२४
६	गु	२	२८	१५	२०	५	१५	१४	४५	३	२५	३	५९	६	६	३९	३८	११	१४	३६	१५	१०	४	६	१३
७	शु	२	२८	५०	१०	५	१६	५६	३५	३	२५	१६	१४	६	७	९	५९	११	१४	३१	२३	१०	४	३	२
८	श	२	२९	२५	०	५	१८	३५	२०	३	२५	२८	२८	६	७	४०	८	११	१४	२६	३४	१०	३	५९	५१
९	र	२	२९	५९	५०	५	२०	१३	२४	३	२५	३९	५२	६	८	१०	३५	११	१४	२१	३८	१०	३	५६	४०
१०	चं	३	०	३४	४०	५	२१	५१	२८	३	२५	५०	४०	६	८	४०	४२	११	१४	१६	३३	१०	३	५३	२९
११	मं	३	१	९	३०	५	२३	२९	३३	३	२६	१	२७	६	९	१०	५९	११	१४	११	३७	१०	३	५०	१९
१२	बु	३	१	४४	२०	५	२५	७	१५	३	२६	१२	१५	६	९	४१	१५	११	१४	६	४०	१०	३	४७	८
१३	गु	३	२	१९	१०	५	२६	३८	१७	३	२६	२३	२	६	१०	११	३२	११	१४	१	४१	१०	३	४३	५७
१४	शु	३	२	५४	०	५	२८	९	१८	३	२६	३३	४९	६	१०	४१	४९	११	१३	५६	४३	१०	३	४०	४६
१५	श	३	३	२८	५१	५	२९	४०	२०	३	२६	४४	३७	७	११	०	३५	११	१३	५१	४४	१०	३	३७	३५

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-ति.१ रवौ कर्के ०।१७ (प्रा.६।४)। ति. १४ शुक्रे पुष्ये ४४।४६ (रा. ११।५५)।। बुधः- ति. २ रवौ हस्ते ५४।३७ (रा. ३।४३)। ति.१० सोमे चित्रा भे ५४।१९ (रा. ३।३८)। ति.१५ शनौ तुलायां १२।५८ (दि. ११।१३)।। गुरुः-ति. १४ शुक्रे श्लेषा ४ चरणे ३४।२१ (रा. ७।४५)।। मार्गीशुक्रः-ति. ६ गुरौ स्वात्यां ०।५१ (प्रा. ६।१५)। ति.१५ शनौ वक्री ४०।३९ (रा.१०।१८)।। वक्रीशनिः-उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः-धनिष्ठा ४ चरणे केतुश्च मघा २ चरणे ।।

२५ पं० भाद्रपदशुक्ल ८ शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २५१

अयनांशाः २४।१२।५०

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
५	८	२	५	३	६	११	१०	४
१	३	२९	१८	२५	७	१४	३	३
१४	२३	२५	३५	२८	४०	२६	५९	५९
१	७	०	२०	२८	८	२४	५१	५१
५८	७२१	३४	१८	१३	३०	४	३	३
३७	३७	५०	४	२४	९	५६	११	११
					मा.	व.		

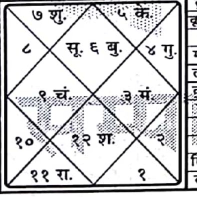

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ शनौ उ.फा. भे सूर्यभोग्यम्। हस्ते शनिवेधः। ति. २ रवौ हस्ते पूर्वदोषः। चित्रा भे शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन विपणि वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ३ सोमे दि.७।१९ या. चित्रा भे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन भैषज्य विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ४ भौमे रिक्तोत्तरं (दि.७।५५) वैधृतेः पूर्वं (दि.२।४६) स्वात्यां सूतीस्नान रक्तवस्त्रधारण भूषाघटन वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ५ बुधे विशाखा भे राहुवेधो वैधृतिश्च। ति. ६ गुरौ मैत्रे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन *सप्तम्यां* अन्नप्राशन सूतीस्नान दक्षिणांविनान्यदिग्यात्रा शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन नवान्नभक्षण नौकाघटन विपणि व्यापार गजकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति.७ शुक्रे ज्येष्ठा भे विष्टेः पूर्वं (दि.१२।१६) शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गोक्रय-विक्रय कणमर्दन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ शनौ मूले भौमवेधो रिक्तादोषश्च। ति.९ रवौ पू.षा. भे नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं शिल्पविद्या शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे उ.षा. भे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति.१० सोमे उ.षा. जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन गर्भाधान शिल्पविद्या विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.११ भौमे उ.षा. भे पुंसवनसीमन्त सुभगांविना रक्तवस्त्रधारण मृषाघटन मुहूर्त्तः। प्रा.६।४५ उ. विष्टेः पूर्वं (प्रा.७।१९) श्रवणे पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति.१२ बुधे श्रवणे जातकर्मनामकरण ☛

तिथि ल.अ.	१ श घं.	मि.	२ र घं.	मि.	३ चं घं.	मि.	४ मं घं.	मि.	५ बु घं.	मि.	६ गु घं.	मि.	तिथि ल.अ.	७ शु घं.	मि.	८ श घं.	मि.	९ र घं.	मि.	१० चं घं.	मि.	११ मं घं.	मि.	१२ बु घं.	मि.	१३ गु घं.	मि.	१४ शु घं.	मि.	१५ श घं.	मि.
सिंह	६	१५	६	१२	६	८	६	५	६	१	५	५७	कन्या	८	६	८	३	८	०	७	५६	७	५३	७	४९	७	४५	७	४२	७	३८
कन्या	८	२८	८	२५	८	२१	८	१८	८	१४	८	१०	तुला	१०	२२	१०	१९	१०	१६	१०	१२	१०	९	१०	५	१०	१	९	५८	९	५४
तुला	१०	४४	१०	४१	१०	३७	१०	३४	१०	३०	१०	२६	वृश्चिक	१२	३९	१२	३६	१२	३३	१२	२९	१२	२६	१२	२२	१२	१८	१२	१५	१२	११
वृश्चिक	१	१	१२	५८	१२	५४	१२	५१	१२	४७	१२	४३	धनु	२	४५	२	४२	२	३९	२	३५	२	३२	२	२८	२	२४	२	२१	२	१७
धनु	३	७	३	४	३	०	२	५७	२	५३	२	४९	मकर	४	३२	४	२९	४	२६	४	२२	४	१९	४	१५	४	११	४	८	४	४
मकर	४	५४	४	५१	४	४७	४	४४	४	४०	४	३६	कुम्भ	६	३	६	०	५	५७	५	५३	५	५०	५	४६	५	४२	५	३९	५	३५
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कुम्भ	६	२५	६	२२	६	१८	६	१५	६	११	६	७	मीन	७	३१	७	२८	७	२५	७	२१	७	१८	७	१४	७	१०	७	७	७	३
मीन	७	५३	७	५०	७	४६	७	४३	७	३९	७	३५	मेष	९	८	९	५	९	२	८	५९	८	५५	८	५१	८	४७	८	४४	८	४०
मेष	९	३०	९	२७	९	२३	९	२०	९	१६	९	१२	वृष	११	४	११	१	१०	५८	१०	५४	१०	५१	१०	४७	१०	४३	१०	४०	१०	३६
वृष	११	२६	११	२३	११	१९	११	१६	११	१२	११	८	मिथुन	१	१८	१	१५	१	१२	१	८	१	५	१	१	१२	५७	१२	५४	१२	५०
मिथुन	१	४०	१	३७	१	३३	१	३०	१	२६	१	२२	कर्क	३	३६	३	३३	३	३०	३	२६	३	२३	३	१९	३	१५	३	१२	३	८
कर्क	३	५८	३	५५	३	५१	३	४८	३	४४	३	४०	सिंह	५	५०	५	४७	५	४४	५	४०	५	३७	५	३३	५	२९	५	२६	५	२२

२६ पं० भाद्रपदशुक्ल १५ शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २५८

अयनांशाः २४।१२।५१

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
५	११	३	५	३	६	११	१०	४
८	०	३	२९	२६	११	१३	३	३
५	०	२८	४०	४४	०	५१	३७	३७
६	४०	५१	२०	३७	३५	४४	३५	३५
५८	७७९	३४	११	१०	८	४	३	३
५३	३९	५०	३	४७	५६	५९	११	११
					मा.	व.		

❶ प्रारम्भः (महाराष्ट्र)। विनायक चतुर्थी (तमिलनाडु)। ◉उत्तराफाल्गुनी भे सूर्यः १९।० (दि. १।२९)। स्त्री.स्त्री-सू.सू. योगः मण्डूक वाहनं वह्निनाडी तदीशः भौमः खण्डवृष्टियोगः। रवियोगः समस्त। ❷ अपराजिता पूजा ७। मुक्ताभरण ७। स्वामिकार्त्तिकेयदर्शनम्। ब्रह्महत्यादि पापनाशः। मैत्रे ज्येष्ठा देव्यावाहनम्। ◉सं.कन्यायां सूर्यः ४४।११ (रा.११।३५)। मु.१५ जघन्या। फलं महर्घता। पराः १६ घट्यः पुण्याः। गृहवस्त्रदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। शरदृतुः। श्रीविश्वकर्मापूजा। यायिजययोगः ११।१९ उ. ३६।५७ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३६।५७ या.। रवियोगः ३६।५७ या.। ○देव्याः पूजनम्। सौरआश्विन मासारम्भः। स्थायिजययोगः १५।५१ उ. ४३।७ या.। ●राष्ट्रियआश्विनमासः दि.३०। पञ्चकारम्भः ३८।५९ (रा.९।३६)।◑ अथर्ववेदिनामुपाकर्म। यायिजययोगः १५।२० उ.।

हरितालिकानिर्णयः।। तत्र चतुर्थीसहिता या तु सा तृतीया फलप्रदा। अवैधव्यकरा स्त्रीणां पुत्रपौत्र प्रवर्धिनी।। भाद्रशुक्लपक्ष ४ चन्द्रदर्शनदोष शान्तये मन्त्रः- सिंहः प्रसेनमवधीत् सिंहो जाम्बवता हतः। सुकुमारक मा रोदीस्तव ह्येष स्यमन्तकः इति।। पञ्चम्यामपामार्गेणदन्तधावन मन्त्रः- आयुर्बलं यशो वर्चः प्रजापशुवसूनि च। ब्रह्मप्रज्ञां च मेधाञ्च त्वन्नो देहि वनस्पते।।१।। मुखदौर्गन्ध्य नाशाय दन्तानाञ्च विशुद्धये। ष्ठीवनाय च गात्राणां कुर्वेऽहं दन्तधावनम्।।२।। षष्ठ्यां सूर्यपूजनम् 'निर्णयसिन्धौ'-शुक्लेभाद्रपदेषष्ठ्यां स्नानं भास्करपूजनम्। प्राशनं पञ्चगव्यस्य अश्वमेधफलाधिकम्। पञ्चगव्य प्राशनमन्त्रः-यत्त्वगस्थिगतं पापं देहे तिष्ठति मामके। प्राशनात्पञ्चगव्यस्य दहत्यग्निरिवेन्धनमिति। श्रवणयुक्तायां द्वादश्यां विष्णु परिवर्तनोत्सवः। रात्रौ षोडशोपचारैः श्री विष्णुं संपूज्य प्रार्थयेत्। वासुदेव जगन्नाथ प्राप्तेयं द्वादशी तव। पार्श्वेन परिवर्तस्व सुखं स्वपोहि माधव। श्रवण १२ उत्तराषाढ़ युक्ता नैवोपोष्या। उत्तराषाढसंयुक्ता श्रोणामध्याह्नगापि वा। आसुरी सैव तारास्या हन्ति पुण्यं पुराकृतम्। बुधे श्रवण संयुक्ता सैव चेद् द्वादशी भवेत्। अत्यन्त महती सा स्याद्दत्तं भवति चाक्षयम्।

मूलविचार-ज्येष्ठा/मूल- ति. ६ गुरौ ३६।५७ (रा. ८।४२) उ.। ति.८ शनौ ४९।३८ (रा. १।४८) या.
पञ्चक विचार- ति. १२ बुधे ३८।५९ (रा. ९।३६) उ.।

☛ शिशुताम्बूलभक्षण कणमर्दन भैषज्य वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। धनिष्ठा भे राहुयुतिः। ति. १३ गुरौ दि.१०।२३ उ. रा.१०।२ या. शतभिषजि जातकर्मनामकरण अन्नप्राशन लतापादपारोपण धान्यारोपण नवान्नभक्षण शिल्पविद्या नौकाघटन वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १४ शुक्रे शतभिषजि रिक्तादोषः। ति. १५ शनौ विष्टेः परं (दि.१०।१२) पू.भा. भे वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। उ.भा. भे शनियुतिः।

आश्विनकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ५ आश्विनतः १८ तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २७ सितम्बरतः दिनांक १० अक्टूबरं यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनं सौम्यगोलः शरदृतुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वार	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	योग	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घं.	मि.	योगाः
२९	४७	१	र	३८	१५	रा	९	२१	उ.भा.	१५	३९	दि	१२	१९	वृद्धि	१८	२४	दि	१	२५	वा	९	१०	कौ	३८	१५	सुस्थिर
२९	४४	२	चं	३५	१८	रा	८	१०	रेवती	१४	४९	दि	११	५९	ध्रुव	१३	३४	दि	११	२९	तै	६	४७	गर	३५	१८	मातङ्ग
२९	४०	३	मं	३१	२४	सा	६	३८	अश्विनी	१२	५९	दि	११	१६	व्याघात	७	५४	दि	९	१४	व	३	२१	भ	३१ ५१	२६ २	अमृत
२९	३६	४	बु	२६	३९	सा	४	४५	भरणी	१०	१८	दि	१०	१२	हर्षण	१ ५३	३३ ४	प्रा	६ ३	४२ ४६	बा	२६	३९	कौ	५३	५८	काण
२९	३३	५	गु	२१	१६	दि	२	३५	कृत्तिका	६	५७	दि	८	५२	सिद्धि	४७	१४	रा	१२	५९	तै	२१	१६	गर	४८	२३	लुम्बक
२९	२९	६	शु	१५	२९	दि	१२	१८	रोहिणी	३ ५५	६ ५३	प्रा	७ ५	२० ४२	व्यतिपात	३९	३४	रा	९	५६	व	१५	२९	भ	४२	२८	मित्र
२९	२५	७	श	९	२७	दि	९	५४	आर्द्रा	५४	४५	रा	४	१	वरीयान	३१	४५	सा	६	४९	बव	९	२७	वा	३६	२४	मुद्गर
२९	२१	८	र	३ ५४	२१ ३	प्रा	७ ५	२८ ६	पुनर्वसु	५०	४०	रा	२	३४	परिघ	२४	२	दि	३	४५	कौ	३	२१	तै	३० ५७	२३ २४	ध्वज
२९	१८	१०	चं	५१	५१	रा	२	५२	पुष्य	४६	५६	रा	१२	५४	शिव	१६	२९	दि	१२	४४	व	२४	३८	भ	५१	५१	धाता
२९	१४	११	मं	४६	४८	रा	१२	५२	श्लेषा	४३	४२	रा	११	३८	सिद्ध	९	१५	दि	९	५१	बव	१९	२०	वा	४६	४८	आनन्द
२९	११	१२	बु	४२	३६	रा	११	१२	मघा	४१	१६	रा	१०	४०	साध्य	७ ५३	३२ ५८	प्रा	७ ४	११ ४५	कौ	१४	४२	तै	४२	३६	चर
२९	७	१३	गु	३९	१४	रा	९	५३	पू.फा.	३९	३८	रा	१०	२	शुक्ल	५१	११	रा	२	३९	गर	१०	५५	व	३९	१४	गद
२९	३	१४	शु	३६	५६	रा	८	५७	उ.फा.	३९	२	रा	९	४८	ब्रह्म	४६	३८	रा	१२	५०	भ	८	५	श	३६	५६	शुभ
२९	०	३०	श	३५	५१	रा	८	३२	हस्त	३९	३९	रा	१०	४	ऐन्द्र	४३	३	रा	११	२५	च	६	२४	नाग	३५	५१	मृत्यु

तिथि	तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	–	रे.अं. –	मि.	चन्द्रोदय स्टै.	टा.
१	२७	१	१०	११	५			६	३	५	५७	५	९	३	५९	१	११	–	११	६	४
२	२८	२	११	१२	६	मेष	१४।४९	६	३	५	५७	५	१०	२	५५	२	३४	–	११	६	४१
३	२९	३	१२	१३	७			६	४	५	५६	५	११	१	५३	२	५६	–	११	७	२२
४	३०	४	१३	१४	८	वृष.	२४।२८	६	५	५	५५	५	१२	०	५२	२	१९	–	१२	८	१०
५	१	५	१४	१५	९			६	५	५	५५	५	१२	५९	५४	२	४२	–	१२	९	४
६	२	६	१५	१६	१०	मिथुन	३१।३	६	६	५	५४	५	१३	५८	५८	३	६	–	१२	१०	६
७	३	७	१६	१७	११			६	७	५	५३	५	१४	५८	६	३	२८	–	१३	११	११
८	४	८	१७	१८	१२	कर्क	३६।४१	६	८	५	५२	५	१५	५७	१४	३	५१	–	१३	१२	१८
१०	५	९	१८	१९	१३			६	८	५	५२	५	१६	५६	२६	४	१४	–	१३	१	२४
११	६	१०	१९	२०	१४	सिंह	४३।४२	६	९	५	५१	५	१७	५५	४०	४	३७	–	१४	२	२७
१२	७	११	२०	२१	१५			६	१०	५	५०	५	१८	५४	५६	५	०	–	१४	३	२७
१३	८	१२	२१	२२	१६	कन्या	५४।२९	६	११	५	४९	५	१९	५४	१५	५	२३	–	१४	४	२५
१४	९	१३	२२	२३	१७			६	११	५	४९	५	२०	५३	३६	५	४७	–	१५	५	२२
३०	१०	१४	२३	२४	१८			६	१२	५	४८	५	२१	५२	५९	६	११	–	१५	–	–

दुग्धमाश्वियुजि त्यजेत्। नात्रत्यागस्तक्रादीनाम्। महालयारम्भः। प्रतिपच्छ्राद्धम्। प्रत्यहं पार्वणं श्राद्धं कर्तव्यन्तु महालये। पितृभ्यश्च जलं देयं तेन संवत्सरं सुखम्। फसली नववर्षारम्भः। ❶
मेषराशिः (दि. ११।५९)। द्वितीयाश्राद्धम्। अशून्यशयन २ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ६।४१)। श्री लक्ष्मीयुतं विष्णुंपर्यंके पूजनादक्षय धन–दाम्पत्यसुखप्राप्तिः। पञ्चकनिवृत्तिः ❖
भ. ३।२२ उ. (दि. ७।२४) ३१।२४ या. (सा. ६।३८)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ७।२२)। तृतीयाश्राद्धम्। ललितादेवी यात्रा ३। भरणी श्राद्धम्। ❷
वृषराशिः (दि. ३।५२)। चतुर्थी श्राद्धम्। सर्वार्थसिद्धियोगः १०।१८ उ.। ❖१४।४९ (दि. ११।५९)। ◖यमघंटयोगः ३।६ या.। रवियोगः ३।६ उ. ५८।५९ या.
पञ्चमी श्राद्धम्। श्रीचन्द्रषष्ठी ६ व्रतम् (चन्द्रोदय व्यापिनी)। चन्द्रोदयः (रा. ९।४)। यायिजययोगः ६।५७ उ. २१।१६ या.। यमघंटयोगः ६।५७ या.। अक्टूबर १०।
भ. १५।२९ उ. (दि. १२।१८) ४२।२८ या. (रा. ११।५)। मिथुनराशिः (सा. ६।३१)। षष्ठी श्राद्धं– सप्तमी श्राद्धमपि अद्यैव। महात्मागाँधी–लालबहादुरशास्त्री जयन्ती। ◖
जीवत्पुत्रिका ८ व्रतम्। जीमूतवाहनपूजा। अष्टमी श्राद्धम्। गया मध्याष्टमी ८। महालक्ष्मी ८ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ११।११)। लक्ष्मी व्रतं चाभ्युदिते शशाङ्के लक्ष्मी कुण्डे स्नान समाप्तिः।
कर्कराशिः (रा. ८।४८)। प्रातः ७।२८ वादनात्परं जीवत्पुत्रिका व्रतस्य पारणा। मातृनवमी ९। सौभाग्यवती स्त्रीणामपि श्राद्धम्। अन्वष्टका श्राद्धम्। यायिजययोगः ♏
भ. २४।३८ उ. (दि. ३।५९) ५१।५१ या. (रा. २।५२)। दशमी श्राद्धम्। यायिजययोगः ५१।५१ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ४६।५६ या.।
सिंहराशिः (रा. ११।३८)। इन्दिरा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। एकादशी श्राद्धम्। स्थायिजययोगः ४६।४८ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ४३।४२ या.।
द्वादशी श्राद्धम्। सन्यासि–यति वैष्णवानां श्राद्धम्। मघा श्राद्धम्। ♏ ३।२१ उ. ५०।४० या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५०।४० उ.।
भ. ३९।१४ उ. (रा. ९।५३)। कन्याराशिः (रा. ३।५९)। प्रदोष १३ व्रतम्। त्रयोदशी श्राद्धम्। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "मवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशेत्युक्तेः।"
भ. ८।५ या. (दि. ९।२५)। शस्त्रादिहतानां १४ चतुर्दशी श्राद्धम्। ❸ (रा. १२।१८)। यायिजययोगः ३५।५१ उ. ३९।३९ या.। यमघंटयोगः ३९।३९ या.
स्नान–दान–श्राद्धादौ ३० अमावस्या। सर्वपैत्री ३०। अज्ञाततिथीं नामद्यैव श्राद्धम्। महाविष्णुप्रीत्यर्थः ब्राह्मण भोजनम्। पितृविसर्जनम्। महालय समाप्तिः। शुक्रवार्धक्यारम्भः ४५।१५ ❸

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				वक्रीशुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	र	३	४	३	४१	६	१	११	२३	३	२६	५५	२४	६	१०	५१	३९	११	१३	४६	४५	१०	३	३४	२५
२	चं	३	४	३८	३१	६	२	३९	४९	३	२७	६	११	६	१०	४२	४३	११	१३	४१	४७	१०	३	३१	१४
३	मं	३	५	१३	२१	६	४	२	१	३	२७	१६	५९	६	१०	३२	४७	११	१३	३६	४८	१०	३	२८	३
४	बु	३	५	४८	११	६	५	२४	२२	३	२७	२७	४६	६	१०	२४	५१	११	१३	३१	५०	१०	३	२४	५२
५	गु	३	६	२१	८	६	६	४६	४२	३	२७	३८	३५	६	१०	१६	५५	११	१३	२६	५१	१०	३	२१	४१
६	शु	३	६	५३	१९	६	८	९	५	३	२७	४९	२४	६	१०	६	५९	११	१३	२१	५२	१०	३	१८	३१
७	श	३	७	२५	३०	६	९	२५	४४	३	२८	०	१४	६	९	५८	३	११	१३	१६	५४	१०	३	१५	२०
८	र	३	७	५७	४१	६	१०	३८	१०	३	२८	११	३	६	९	४९	७	११	१३	११	५५	१०	३	१२	९
१०	चं	३	८	२९	५२	६	११	५०	३६	३	२८	२१	५२	६	९	४०	११	११	१३	६	५७	१०	३	८	५८
११	मं	३	९	२	३	६	१३	२	३४	३	२८	३२	३५	६	९	३१	१५	११	१३	१	५८	१०	३	५	४७
१२	बु	३	९	३४	१४	६	१४	१४	२३	३	२८	४१	५७	६	९	२२	१९	११	१२	५७	०	१०	३	२	३७
१३	गु	३	१०	६	२५	६	१५	१२	३६	३	२८	५१	१९	६	८	५९	४५	११	१२	५२	१	१०	२	५९	२६
१४	शु	३	१०	३८	३६	६	१६	८	११	३	२९	०	४१	६	८	३६	३५	११	१२	४७	२	१०	२	५६	१५
३०	श	३	११	१०	४७	६	१७	३	४६	३	२९	१०	३	६	८	२	५९	११	१२	४२	४	१०	२	५३	४

भौमादीनाञ्चारः– भौमः– पुष्ये।। बुधः– ति. ४ बुधे स्वात्यां ५५।७ (रा. ४।८)।। गुरुः– श्लेषा ४ चरणे।। वक्रीशुक्रः– स्वात्याम्।। वक्रीशनिः– ति. ६ शुक्रे उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे २२।३३ (दि. ३।७)।। राहुः– ति. ५ गुरौ धनिष्ठा ३ चरणे केतुश्च मघा १ चरणे ३१।४४ (सा. ६।४७)।।

आश्विनस्याप्यमावस्यां शनिवारो यदा भवेत्। मध्यमं वर्षमथवा दुष्कालः खण्डमण्डले।।

२७ पं० आश्विनकृष्ण ८ रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः २६६
अयनांशाः २४।१२।५२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
५	२	३	६	३	६	११	१०	४
१५	२१	७	१०	२८	९	१३	३	३
५७	१५	५७	३८	११	४९	११	१२	१२
१४	७	४१	१०	३	७	५५	९	९
५९	८५८	३२	७२	१०	८	४	३	३
१२	२५	११	२६	४९	५६	५८	११	११
					व.	व.		

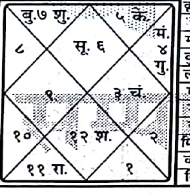

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः– ति. १ रवौ उ.भा. भे शनियुतिः। रेवत्यां सूर्यवेधः। ति. २ सोमे रेवत्यां पूर्वदोषः। दि. ११।५९ उ. अश्विन्यां शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन गोक्रय–विक्रय पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण भैषज्य विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ३ भौमे विष्टेः पूर्वं (दि. ७।२४) अश्विन्यां सूतीस्नान रक्तवस्त्रधारण भूपाघटन उत्तराविनान्यदिग्यात्रा वस्तुक्रय शिरामोक्षण शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ४ बुधे भरण्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ गुरौ कृत्तिका भे गोक्रय–विक्रय वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि. ८।५२ उ. रोहिण्यां पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन सूतीस्नान (पंचम्यां) शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन धान्यारोपण शिल्पविद्या विपणि शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ६ शुक्रे विष्टेःपरं (रा. ११।५) मृगे गर्भाधान दक्षिण दिग्यात्रा भैषज्य मुहूर्त्तः। ति. ७ शनौ आर्द्रा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ८ रवौ प्रा. ७।२८ या. पुनर्वसौ शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूपाघटन गोक्रय–विक्रय शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. १० सोमे पुष्ये भौमयुतिःविष्टिदोषश्च। ति. ११ भौमे श्लेषा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. १२ बुधे मघा भे केतुयुतिः। परं मासान्तादिदोषः।

तिथि ल.अ.	१ र घं.	मि.	२ चं घं.	मि.	३ मं घं.	मि.	४ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	६ शु घं.	मि.	७ श घं.	मि.	८ र घं.	मि.	१० चं घं.	मि.	११ मं घं.	मि.	१२ बु घं.	मि.	१३ गु घं.	मि.	१४ शु घं.	मि.	३० श घं.	मि.
कन्या	७	३४	७	३१	७	२७	७	२३	७	२०	७	१६	७	१२	७	९	७	५	७	१	६	५७	६	५३	६	५०	६	४६
तुला	९	५०	९	४७	९	४३	९	३९	९	३६	९	३२	९	२८	९	२५	९	२१	९	१७	९	१३	९	९	९	६	९	२
वृश्चिक	१२	७	१२	४	१२	०	११	५६	११	५३	११	४९	११	४५	११	४२	११	३८	११	३४	११	३०	११	२६	११	२३	११	१९
धनु	२	१३	२	१०	२	६	२	२	१	५९	१	५५	१	५१	१	४८	१	४४	१	४०	१	३६	१	३३	१	२९	१	२५
मकर	४	०	३	५७	३	५३	३	४९	३	४६	३	४२	३	३८	३	३५	३	३१	३	२७	३	२३	३	२०	३	१६	३	१२
कुम्भ	५	३१	५	२८	५	२४	५	२०	५	१७	५	१३	५	९	५	६	५	२	४	५८	४	५४	४	५१	४	४७	४	४३
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मीन	६	५९	६	५६	६	५२	६	४८	६	४५	६	४१	६	३७	६	३४	६	३०	६	२६	६	२२	६	१९	६	१५	६	११
मेष	८	३६	८	३३	८	२९	८	२५	८	२२	८	१८	८	१४	८	११	८	७	८	३	७	५९	७	५६	७	५३	७	४८
वृष	१०	३२	१०	२९	१०	२५	१०	२२	१०	१९	१०	१५	१०	११	१०	७	१०	३	९	५९	९	५५	९	५१	९	४८	९	४४
मिथुन	१२	४६	१२	४३	१२	३९	१२	३५	१२	३२	१२	२८	१२	२४	१२	२१	१२	१७	१२	१३	१२	९	१२	५	१२	२	११	५८
कर्क	३	४	३	१	२	५७	२	५३	२	५०	२	४६	२	४२	२	३९	२	३५	२	३१	२	२७	२	२३	२	२०	२	१६
सिंह	५	१८	५	१५	५	११	५	८	५	४	५	१	४	५७	४	५३	४	४९	४	४५	४	४१	४	३८	४	३४	४	३०

२८ पं० आश्विनकृष्ण ३० शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः २७२
अयनांशाः २४।१२।५३

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
५	५	३	६	३	६	११	१०	४
२१	१४	११	१७	२९	८	१२	२	२
५२	३६	१०	३	१०	२	४२	५३	५३
५९	४०	४७	४६	३	५९	४	४	४
५९	७१९	३१	५५	९	३२	४	३	३
२५	५२	५२	३६	२२	३६	५९	११	११
					व.	व.		

❶ फसली सन् १४३४ प्रारम्भः। ⦿ हस्तेसूर्यः ५७।२ (रा. ४।५२)। स्त्री.पु–सू.चं. योगः मूषक वाहनं वह्निनाडी तदीशः भौमः खण्डवृष्टियोगः। यायिजययोगः ३८।१५ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः १५।३९ या.। ❷ पार्वणवदस्यविधिः। भरणी पितृपक्षे तु महती सम्प्रकीर्तिता। तस्यां श्राद्धं कृतं येन स गया श्राद्धकृद् भवेत्। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः १२।५९ या.।

मूलविचार– रेवती/अश्विनी– ति. १ रवौ १५।३९ (दि. १२।१९) उ.। ति. ३ भौमे १२।५९ (दि. ११।१६) या.। श्लेषा/मघा– ति. १० सोमे ४६।५६ (रा. १२।५४) उ.। ति. १२ बुधे ४१।१६ (रा. १०।४०) या.। पञ्चक विचार– ति. २ सोमे १४।४९ (दि. ११।५९) या.।

जीवत्पुत्रिकामहालक्ष्मीव्रतयोर्निर्णयः– महालक्ष्मीव्रतेऽष्टमी चन्द्रोदयव्यापिनी ग्राह्या।। पूर्वा वा परविद्धा वा ग्राह्या चन्द्रोदये सदा। जीवत्पुत्रिका तु लक्ष्मी व्रतञ्चाभ्युदिते शशांके यत्राष्टमी आश्विनकृष्ण पक्षे यत्रोदयं वै लभते दिनेशो जीवत्सुताख्या व्रतमस्तु तत्र।। अत्र विशेषः– पूर्वेद्युरपरेद्युर्वा प्रदोषे यत्र चाष्टमी तत्र पूज्यः सनारीभिः राजाजीमूतवाहनः।। अन्यच्च। प्रदोषसमये स्त्रीभिः पूज्यो जीमूतवाहनः। इति मैथिलनिबन्धनिर्णयः।। जीवत्पुत्रिका कथायां उदयव्यापिनीग्राह्येति पूर्वोक्ते यत्रोदयं वै कुरुते इत्यतश्च सायं व्यापिन्यां ग्रहणे तैरेव वचनैर्दिनद्वये व्रतोपपत्तिरवसीयते। सा च परदिनेऽन्नकालस्य घटी ११।८ उ. अष्टमीव्याप्तौ सम्भवति। अतः गौड़मैथिल–निर्णयैकवाक्यता न दिनद्वयव्रतापत्तिश्च। अन्नकालः– दिवाभागद्वयादूर्ध्वमानिशीथात्तु वै निशि। द्विजभोजनकालोऽयं बालवृद्धातुरैर्विनिति। अथ सर्वेषां श्राद्धानां कालविभागः– पूर्वाह्णे दैविकं श्राद्धमपराह्णेतु पार्वणम्। एकोदिष्टं तु मध्याह्ने प्रातर्वृद्धि–निमित्तकम्। शुक्ल पक्षस्य पूर्वाह्णे श्राद्धं कुर्याद्विचक्षणः। कृष्णपक्षेऽपराह्णे च रौहिणं न तु लङ्घयेत्।। क्षयाहे विशेषः– न ज्ञायते मृताहश्चेत्प्रमीते प्रोषिते सति। मासश्चेत्प्रति–विज्ञातस्तद्दर्शेस्यान्मृतेऽहनि। श्राद्धविघ्ननिर्णयः श्राद्धविघ्ने समुत्पन्नेऽप्यविज्ञाते मृतेऽहनि। एकादश्यां तु कर्त्तव्यं कृष्णपक्षे विशेषतः।। इति।। गयाश्राद्धकालः– मीने मेषेस्थितेसूर्ये कन्यायां कार्मुके घटे दुर्लभं त्रिषु लोकेषु गयायां पिण्डपातनम्। गयायां सर्वकालेषु पिण्डं दद्याद्विचक्षणः। अधिमासे जन्मदिने तथास्ते गुरुशुक्रयोः न त्यक्तव्यं गयाश्राद्धं सिंहस्थे च बृहस्पतौ। गया श्राद्धं प्रकुर्वीत संक्रान्त्यादौ विशेषतः।। काले वा परपक्षे वा चतुर्थ्यादि तिथिष्वपि। माहलयां गयाश्राद्धं मातापित्रोर्मृतेऽहनि।। कृतोद्वाहोऽपिकुर्वीतपिण्डदानं यथाविधिः। मृताहश्चसपिण्डश्चगयाश्राद्धं महालयम्।।

आश्विनशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १९ आश्विनतः तिथि ४ कार्तिकं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ११ अक्टूबरतः२६ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

ति. ३ भौमे शुक्रास्तः पश्चिमे।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनं सौम्यगोलः शरदृतुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वार	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	योग	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
२८	५६	१	र	३६	१	रा	८	३७	चित्रा	४१	३०	रा	१०	४९	वैधृति	४०	२९	रा	१०	२५	किं	५	५६	वव	३६	१	पद्म
२८	५२	२	चं	३७	३३	रा	९	१५	स्वाती	४४	३८	रा	१२	५	विष्कुम्भ	३८	५८	रा	९	४९	वा	६	४७	कौ	३७	३३	छत्र
२८	४९	३	मं	४०	११	रा	१०	१८	विशाखा	४८	५२	रा	१	४७	प्रीति	३८	१६	रा	९	३२	तै	८	५२	गर	४०	११	श्रीवत्स
२८	४५	४	बु	४४	१	रा	११	५१	अनुराधा	५४	११	रा	३	५५	आयुष्मान	३८	२९	रा	९	३९	व	१२	६	भ	४४	१	सौम्य
२८	४२	५	गु	४८	३७	रा	१	४३	ज्येष्ठा	६०	०	स	म	स्त	सौभाग्य	३९	२१	रा	१०	०	वव	१६	१९	वा	४८	३७	कालदण्ड
२८	३८	६	शु	५३	४७	रा	३	४७	ज्येष्ठा	०	१२	प्रा	६	२१	शोभन	४०	३८	रा	१०	३१	कौ	२१	१२	तै	५३	४७	चर
२८	३४	७	श	५९	१	रा	५	५३	मूल	६	४२	दि	८	५८	अतिगण्ड	४३	४	रा	११	७	गर	२६	२४	व	५९	१	गद
२८	३१	८	र	६०	०	स	म	स्त	पू.षा.	१३	९	दि	११	३४	सुकर्मा	४३	१९	रा	११	३८	भ	३१	२८	वव	६०	०	शुभ
२८	२७	८	चं	३	५५	दि	७	५३	उ.षा.	१९	१३	दि	२	०	धृति	४४	६	रा	११	५७	वव	३	५५	वा	३६	१	मृत्यु
२८	२४	९	मं	८	६	दि	९	३३	श्रवण	२४	३३	दि	४	८	शूल	४८	१४	रा	१२	१	कौ	८	६	तै	३९	४१	लुम्बक
२८	२०	१०	बु	११	१५	दि	१०	५०	धनिष्ठा	२८	४७	सा	५	५१	गण्ड	४३	२६	रा	११	४२	गर	११	१५	व	४२	१८	मित्र
२८	१७	११	गु	१३	२१	दि	११	४१	शतभिष	३१	५६	रा	७	७	वृद्धि	४१	४६	रा	११	३	भ	१३	२१	वव	४३	४४	वज्र
२८	१३	१२	शु	१४	६	दि	११	५९	पू.भा.	३३	४८	रा	७	५२	ध्रुव	३९	४	रा	९	५९	वा	१४	६	कौ	४३	४९	ध्वांक्ष
२८	१०	१३	श	१३	३१	दि	११	४६	उ.भा.	३४	२४	रा	८	८	व्याघात	३५	२१	रा	८	३०	तै	१३	३१	गर	४२	३८	धूम्र
२८	६	१४	र	११	४५	दि	११	५	रेवती	३३	४८	रा	७	५४	हर्षण	३०	४२	सा	६	४०	व	११	४५	भ	४०	२०	प्रवर्धमान
२८	३	१५	चं	८	५४	दि	९	५७	अश्विनी	३२	११	रा	७	१५	वज्र	२५	१२	दि	४	२८	वव	८	५४	वा	३६	५९	राक्षस

तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे.अं. -	मि.	चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
११	१५	२४	२५	११	तुला	१०।३५	६	१३	५	४७	५	२२	५२	२४	६	३४	-	१५	-	-
१२	१६	२५	२६	२०			६	१४	५	४६	५	२३	५१	५२	६	५७	-	१६	६	२२
१३	१७	२६	२७	२१	वृश्चिक	३२।४९	६	१४	५	४६	५	२४	५१	२१	७	२१	-	१६	७	२
१४	१८	२७	२८	२२			६	१५	५	४५	५	२५	५०	५४	७	४३	-	१६	७	४६
१५	१९	२८	२९	२३			६	१६	५	४४	५	२६	५०	२१	८	५	-	१६	८	३४
१६	२०	२९	३०	२४	धनु	०।१२	६	१६	५	४४	५	२७	५०	६	८	२७	-	१६	९	२५
१७	२१	३०	३१	२५			६	१७	५	४३	५	२८	४९	४६	८	४९	-	१७	१०	१९
१८	२२	३१	१	२६	मकर	२९।४०	६	१८	५	४२	५	२९	४९	२७	९	१०	-	१७	११	१५
१९	२३	१	२	२७			६	१९	५	४१	६	०	४९	११	९	३२	-	१७	१२	१०
२०	२४	२	३	२८	कुम्भ	५६।४०	६	१९	५	४१	६	१	४८	५७	९	५४	-	१७	१	६
२१	२५	३	४	२९			६	२०	५	४०	६	२	४८	४५	१०	१६	-	१७	२	१
२२	२६	४	५	३०			६	२१	५	३९	६	३	४८	३६	१०	३८	-	१७	२	५७
२३	२७	५	६	१	मीन	१८।२०	६	२१	५	३९	६	४	४८	२९	१०	५९	-	१७	३	५४
२४	२८	६	७	२			६	२२	५	३८	६	५	४८	२४	११	२१	-	१७	४	५४
२५	२९	७	८	३	मेष	३३।४८	६	२३	५	३७	६	६	४८	२०	११	४२	-	१८	५	५७
२६	३०	८	९	४			६	२३	५	३७	६	७	४८	१८	१२	३	-	१८	-	-

तुलाराशिः (दि. १०।२७)। दौहित्रकर्तृकमातामहश्राद्धम्। जीवत्पितृकेणापिश्राद्धम् कार्यम्। शारदनवरात्रारम्भः। कलशस्थापनं ध्वजारोपणञ्च। केशसंस्कारद्रव्याणि ❶
◡चन्द्रदर्शनम्। मु.१५ जघन्या। फलं महर्घता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। पट्टदोरं द्वितीयायां केशसंयम हेतवे। यायिजययोगः३७।३३ उ.४४।३८ या.। ●रवियोगः१९।१३ उ.।
वृश्चिकराशिः (रा.७।२२)। मु. जमादिउल्लव्वल५ हिजरी सन् १४४८। दर्पणं च तृतीयायां सिन्दूरालक्तकं तथा। शुक्रास्तःपश्चिमे ५।१० (रा.१२।१८)। स्थायिजययोगः४०।११ उ.□
भ.१२।६ उ. (दि. ११।५)४४।१ या. (रा. ११।५१)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। मधुपर्कं चतुर्थ्यां तु तिलकं नेत्रमण्डनम्। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः५४।११ या.। रवियोगः ५४।११ या.।
उपाङ्गललिता ५ व्रतम्। पञ्चम्यामङ्गरागं च शक्त्यालंकरणानि च। ○ सौरकार्तिकमासारम्भः। यायिजययोगः३।५५ उ.१९।१३ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः१९।१३ उ.।
धनूराशिः (प्रा.६।२१)। बिल्वाभिमन्त्रणम्। षष्ठ्यां बिल्वतरौ बोधं सायं सन्ध्यासु कारयेत्। मूले सरस्वत्यावाहनम्। रवियोगः०।१२ उ.। ◐ओली प्रारम्भ (जैन)। रवियोगः६।४२ या.।
भ. ५९।१ उ. (रा.शे.५।५३)। सप्तम्यां प्रातरानीय गृहमध्ये प्रपूजयेत्। पत्रिका प्रवेशनम्। पू.षा. भे सरस्वत्याः पूजनम्। अन्नपूर्णा परिक्रमा ५९।१ उ. (रा.शे.५।५३)। ◐
भ. ३१।२८ या. (सा.६।५३)। मकरराशिः (सा.६।१०)। महाष्टमी ८ व्रतम्। उपोषणमथाष्टम्यां आत्मशक्त्यथ पूजनम्। महानिशापूजा बलिदानादिकञ्च। उ.षा. भे बलिदानं ♏
श्रीमहानवमी ९ व्रतम्। श्रीदुर्गानवमी। नवम्यामुग्रचण्डायाः पूजां कुर्यात्। सन्धिपूजा। नवम्यां होमादिकञ्च। अन्नपूर्णा परिक्रमा ३।५५ या. (दि.७।५३)। श्रवणे सरस्वत्या विसर्जनम्।○
कुम्भराशिः (रा. ४।५९)। उत्तरेण नवम्यां च बलिभिः पूजयेच्छिवाम्। श्रीदुर्गाविसर्जनम्। दशम्यां नवरात्र व्रतस्य पारणा। विजयादशमी १०। शमीपूजन। अपराजिता पूजा। ❷
भ. ४२।१८ उ. (रा. ११।१५)। जयन्ती ग्रहणम्। राज्ञां पट्टाभिषेक योग्या विजया दशमी। रवियोगः२८।४७ या.। □४८।५२ या.। रवियोगः४८।५२ उ.।
भ. १३।२१ या. (दि. ११।४१)। पापाङ्कुशा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। काश्यां प्रसिद्धः नाटी इमली भरतमिलापः।
मीनराशिः (दि. १।४१)। प्रदोष १३ व्रतम्। पद्मनाभ द्वादशी १२ व्रतम्। दुग्धदानम्। द्विदल (दाल) त्याग व्रतारम्भः। ⊙सायन वृश्चिके सूर्यः ५८।४० (रा.शे.५।४९)। ◑
⊙स्वात्यां सूर्यः ५१।३९ (रा. ३।२)। स्त्री.पु.-सू.चं. योगःमेष वाहनं वह्निनाडी तदीशः भौमः सामान्यवृष्टियोगः। यायिजययोगः१३।३१ या.। रवियोगः३४।२४ या.। पुनःरवियोगः५१।३९ उ.।
भ. ११।४५ उ. (दि.११।५)४०।२० या. (रा.१०।३१)। मेषराशिः (रा. ७।५४)। व्रताय १५ पूर्णिमा। शरत्पूर्णिमा १५। कोजागरी १५। रात्रौ लक्ष्मीन्द्रकुबेरादिपूजा। ●
स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। महर्षिवाल्मीकीजयन्ती। कार्तिकव्रत-स्नान-यम-नियमाद्यारम्भः। कार्तिक मास दीपदानारम्भः। ओली समाप्ति (जैन)। पराशर जयन्ती। ♀

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				मार्गीबुधः				गुरुः				वक्रीशुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	र	३	११	४२	३९	६	१७	५१	२२	३	२९	१९	२५	६	७	३०	२३	११	१२	३७	५	१०	२	४९	५३
२	चं	३	१२	१४	६	६	१८	५३	१२	३	२९	२८	४७	६	६	५६	२८	११	१२	३२	७	१०	२	४६	४३
३	मं	३	१२	४५	४४	६	१९	२७	५८	३	२९	३८	९	६	६	२२	३६	११	१२	२७	८	१०	२	४३	३२
४	बु	३	१३	१७	२९	६	२०	२	४४	३	२९	४७	३१	६	५	४८	३६	११	१२	२२	९	१०	२	४०	२१
५	गु	३	१३	४९	१३	६	२०	३७	३०	३	२९	५६	५३	६	५	१५	०	११	१२	१७	११	१०	२	३७	१०
६	शु	३	१४	२०	५७	६	२१	१२	१६	४	०	६	१५	६	४	४१	२४	११	१२	१३	१३	१०	२	३३	५९
७	श	३	१४	५२	४२	६	२१	३७	५२	४	०	१५	३८	६	४	७	४८	११	१२	९	२३	१०	२	३०	४८
८	र	३	१५	२४	२६	६	२१	४४	४१	४	०	२५	२	६	३	३४	१३	११	१२	५	३४	१०	२	२७	३८
८	चं	३	१५	५६	११	६	२१	५१	३१	४	०	३४	२६	६	३	०	३७	११	१२	१	४६	१०	२	२४	२७
९	मं	३	१६	२७	५५	६	२१	५८	२०	४	०	४३	५०	६	२	२७	१	११	११	५७	५४	१०	२	२१	१६
१०	बु	३	१६	५९	३९	व	२२	५	१०	४	०	५३	१५	६	१	५३	२५	११	११	५४	४	१०	२	१८	५
११	गु	३	१७	३१	२४	६	२१	५४	४८	४	१	२	३९	६	१	१९	४९	११	११	५०	१४	१०	२	१४	५४
१२	शु	३	१८	३	८	६	२१	३०	२१	४	१	११	४	६	०	४६	१४	११	११	४६	२४	१०	२	११	४४
१३	श	३	१८	३४	५२	६	२१	५	५४	४	१	१८	३९	६	०	१२	३८	११	११	४२	३५	१०	२	८	३३
१४	र	३	१९	६	३७	६	२०	४१	२७	४	१	२६	१५	५	२९	३९	२	११	११	३८	४८	१०	२	५	२२
१५	चं	३	१९	३८	२१	६	२०	१७	१३	४	१	३३	५०	५	२९	५	२६	११	११	३५	१	१०	२	२	११

भौमादीनाञ्चारः- भौमः-ति.१ भौमे श्लेषा भे २२।५१(दि.३।२७)।। मार्गीबुधः-ति. ३ भौमे विशाखा भे ५५।१७(रा.४।२१)। ति.१० बुधे वक्री २३।५०(दि.३।५२)। ति.१५सोमे स्वात्यां २२।५४ (दि.३।३३)।। गुरुः- ति.५ गुरौ मघा १चरणे सिंहे च १९।५८(दि.२।१५)।। वक्रीशुक्रः- ति. २ सोमे चित्रा भे २९।१०(सा.५।५४)। ति.१३ शनौ वक्रगत्या कन्यायां २२।३४(दि.३।२४)।। वक्रीशनिः-उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे ।। राहुः-धनिष्ठा ३ चरणे केतुश्च मघा १ चरणे ।।

२९ पं० आश्विनशुक्ल ८ रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २८०

अयनांशाः २४।१२।५४

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
५	८	३	६	४	६	११	१०	४
२९	२४	१५	२१	०	३	१२	२	२
४९	१	२४	४४	२५	३४	५	२७	२७
२७	४७	२६	४१	२	१३	३४	३८	३८
५९	७२२	३१	६	९	३३	३	३	३
४४	२१	४५	५० मा.	२४	३६ व.	५० व.	११	११

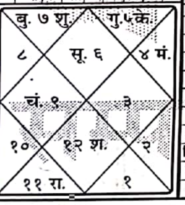

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ रवौ चित्रा भे सूर्ययुतिःवैधृतिश्च। ति. २ सोमे स्वात्यां सूर्यभोग्यम्। ति. ३ भौमे विशाखा भे राहुवेधः। ति. ४ बुधे मैत्रे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (रा.११।५१) गर्भाधान उत्तराविनान्यदिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. ५ गुरौ ज्येष्ठा भे भौमवेधः। ति. ६ शुक्रे प्रा.६।२१ उ. मूले शिशुताम्बूलभक्षण लतापादपारोपण कणमर्दन, शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ७ शनौ मूले शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। दि. ८।५८ उ. पू.पा. भे वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। ति. ८ रवौ पू.पा. भे विष्टिदोषः। विष्टेःपरं (सा.६।५३) उ.पा. भे शय्यासनाद्युपभोग सुभगाविनानववस्त्रधारण भूषाघटन लतापादपारोपण शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि मुहूर्त्तः। ति. ८ सोमे दि.७।५३ या. उ.पा. भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शिल्पविद्या विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ भौमे नवम्यां श्रवणे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि. ९।३३) भूषाघटन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। अभिजिन्नमुहूर्त्तः १३।१५ उ. (दि. ११।३७) १५।१९ या. (दि. १२।२३)। अपराह्णकालः१७।२ उ. (दि. १।८) २२।४३ या. (दि. ३।२४)। विजयमुहूर्त्तः १८।५६ उ. (दि. १।५३) २०।५० या. (दि. २।३९) अथवा किंचिदुद्भिन्नतारकोदये। ति.१० बुधे धनिष्ठा भे राहुयुतिः। सा.५।५१ उ. विष्टेःपूर्वं (रा.११।१५) शतभिषजि गोक्रय-विक्रय शिल्पविद्या भैषज्य वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ११ गुरौ विष्टेःपरं (दि. ११।४१) शतभिषजि लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय नवान्नभक्षण गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ शुक्रे पू.भा. भे सूर्यवेधः। ति. १३ शनौ उ.भा. भे शनियुतिः। ति. १४ रवौ रेवत्यां रिक्तातो विष्टिदोषः। अश्विन्यां रात्रिशेषे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. १५ सोमे☛

तिथि / ल.अ.	१ र घं.	मि.	२ चं घं.	मि.	३ मं घं.	मि.	४ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	६ शु घं.	मि.	७ श घं.	मि.	८ र घं.	मि.
कन्या	६	४२	६	३८	६	३५	६	३१	६	२७	६	२३	६	२०	६	१६
तुला	८	५८	८	५४	८	५१	८	४७	८	४३	८	३९	८	३६	८	३२
वृश्चिक	११	१५	११	११	११	८	११	४	११	०	१०	५६	१०	५३	१०	४९
धनु	१	२१	१	१७	१	१४	१	१०	१	६	१	२	१२	५९	१२	५५
मकर	३	८	३	४	३	१	२	५७	२	५३	२	४९	२	४६	२	४२
कुम्भ	४	३९	४	३५	४	३२	४	२८	४	२४	४	२०	४	१७	४	१३
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मीन	६	७	६	३	५	५९	५	५६	५	५२	५	४८	५	४५	५	४१
मेष	७	४४	७	४०	७	३७	७	३३	७	२९	७	२५	७	२२	७	१८
वृष	९	४०	९	३६	९	३३	९	२९	९	२५	९	२१	९	१८	९	१४
मिथुन	११	५४	११	५०	११	४७	११	४३	११	३९	११	३५	११	३२	११	२८
कर्क	२	१२	२	८	२	५	२	१	१	५७	१	५३	१	५०	१	४६
सिंह	४	२६	४	२२	४	१९	४	१५	४	११	४	७	४	४	४	०

तिथि घं.मि.	८ चं घं.	मि.	९ मं घं.	मि.	१० बु घं.	मि.	११ गु घं.	मि.	१२ शु घं.	मि.	१३ श घं.	मि.	१४ र घं.	मि.	१५ चं घं.	मि.
तुला	८	२९	८	२५	८	२१	८	१७	८	१३	८	९	८	५	८	२
वृश्चिक	१०	४६	१०	४२	१०	३८	१०	३४	१०	३०	१०	२६	१०	२२	१०	१९
धनु	१२	५२	१२	४८	१२	४४	१२	४०	१२	३६	१२	३२	१२	२८	१२	२५
मकर	२	३९	२	३५	२	३१	२	२७	२	२३	२	१९	२	१५	२	१२
कुम्भ	४	१०	४	६	४	२	३	५८	३	५४	३	५०	३	४६	३	४३
मीन	५	३८	५	३४	५	३०	५	२६	५	२२	५	१८	५	१४	५	११
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मेष	७	१५	७	११	७	७	७	३	६	५९	६	५५	६	५१	६	४८
वृष	९	११	९	७	९	३	८	५९	८	५५	८	५१	८	४७	८	४४
मिथुन	११	२५	११	२१	११	१७	११	१३	११	९	११	५	११	१	१०	५८
कर्क	१	४३	१	३९	१	३५	१	३१	१	२७	१	२३	१	१९	१	१६
सिंह	३	५७	३	५३	३	४९	३	४५	३	४१	३	३७	३	३३	३	३०
कन्या	६	१०	६	६	६	२	५	५८	५	५४	५	५०	५	४६	५	४३

३०पं० आश्विनशुक्ल १५ सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २८८

अयनांशाः २४।१२।५५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
६	०	३	६	४	५	११	१०	४
७	५	१९	२०	१	२९	११	२	२
४८	५९	३८	१७	३३	५	३५	२	२
१८	७	२१	१३	५०	२६	१	११	११
६०	८२२	३१	४५	७	३३	३	३	३
१	९	४५	६ व.	३५	३६ व.	४७ व.	११	११

❶ प्रद्यात्प्रतिपद्दिने। महाराजा अग्रसेन जयन्ती।
⊙चित्रायां सूर्यः २७।५१ (सा.५।२१)। स्त्री.स्त्री-सू.सू. योगःअश्व वाहनं वह्निनाडी तदीशःभौमः अल्पवृष्टियोगः। अभिजिन्नमुहूर्त्तः १३।३०उ. (दि.११।३७)१५।२६या.(दि.१२।२३)। द्विपुष्कर योगः३६।१३उ.४१।३०या.। ♏ सरस्वत्याः पूजनम्।
⊙सं.तुलायां सूर्यः१०।३६(दि.१०।३२)। मु.३० समा। फलं समता। पूर्वाः १६ घट्यःपुण्याः। दीप-तिल-गोरसादिदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। शरदृतुः।

देव्याः आगमन वाहन ज्ञानं तत्फलञ्च-
शशि सूर्ये गजारूढा शनिभौमे तुरङ्गमे।
गुरौ शुक्रे च दोलायां बुधे नौकाप्रकीर्तिता।।
गजे च जलदा देवी छत्र भङ्गस्तुरङ्गमे।
नौकायां सर्वसिद्धि स्याद्दोलायां मरणं ध्रुवम् ।।
देव्याः गमन वाहन ज्ञानं तत्फलञ्च-
शशिसूर्यदिने यदि सा विजया महिषागमने रुजशोककरा।
शनिभौमदिने यदि सा विजया चरणायुधयानकरी विकला।।
बुधशुक्रदिने यदि सा विजया गजवाहनगा शुभवृष्टिकरा।
सुरराजगुरौ यदि सा विजया नरवाहनगा शुभसौख्यकरा।।

सर्वार्थसिद्धियोगः१३।९ उ.। ❷सीमोल्लंघन। नीलकण्ठदर्शनम्। विजययात्रा। पूजयेद् राजचिह्नानि देविमप्यपराजिताम्। उल्लंघयित्वा सीमान्तं प्रस्थानं स्थापयेन्नृपःसम्पूज्यप्रेषणं कुर्याद्दशम्यां शावरोत्सवैः। बौद्धावतारः १० (सायं)। मन्वादिः९(पूर्वाह्णे)। पञ्चकारम्भः ५६।४० (रा.४।५९)। रवियोगःसमस्त। ◑ राष्ट्रियकार्तिकमासः दि. ३०। स्थायिजययोगः १४।६ या.। रवियोगः ३३।४८ उ.। ●पञ्चकनिवृत्तिः ३३।४८(रा. ७।५४)। यायिजययोगः११।४५ उ. ३३।४८ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३३।४८ उ.। रवियोगः ३३।४८ या.। ♀यायिजययोगः ३२।११ उ.।

मूलविचार- ज्येष्ठा/मूल- ति. ८ बुधे ५४।११ (रा. ३।५५) उ.। ति. ७ शनौ ६।४२ (दि. ८।५८) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. १३ शनौ ३४।२४ (रा. ८।८) उ.। ति. १५ सोमे ३२।११(रा. ७।१५) या.।
पञ्चक विचार- ति. ९ भौमे ५६।४० (रा. ४।५९) उ.। ति. १४ रवौ ३३।४८ (रा. ७।५४) या.।

आश्विनशुक्लप्रतिपदि कलशस्थापनम् । तत्र विधिः मांगलिकं कृत्वा ततो देवीं प्रपूजयेत् । शुभापिपृत्तिकाभिश्च पूर्वं कृत्वा तु वेदिकाम् ।।१।। अत्रान् वै वापयेत्तत्र जलकुम्भसमन्वितान् ।। तत्र संस्थापयेत्कुम्भं विधिना मन्त्रपूर्वकम् ।।२।। सौवर्णं राजतं वापि ताम्रं मृण्मयमेव वा। आदौ संकल्पः- देशकालौ संकीर्त्य ममेहजन्मनि श्रीदुर्गाप्रीतिद्वारा सकलापच्छान्तिपूर्वकं दीर्घायु विपुलधनपुत्रपौत्राद्यनवच्छिन्नसन्ततिवृद्धिस्थिरलक्ष्मीकीर्तिलाभ शत्रुपराजय सदभीष्ट सिद्ध्यर्थं शारदनवरात्रप्रतिपदि विहितकलश स्थापनं दुर्गापूजन कुमारी पूजनादिकं च करिष्ये।। ततो यथाविधि कलशं वैदिकमन्त्रैः संस्थाप्य तदुपरि वरुणमावाह्य संपूज्य नूतनप्रतिमायां प्रत्यब्दपूजनप्रतिमायां दुर्गामावाह्य पूजयेत्। पूजनमन्त्र- जयन्ती मंगला काली भद्रकाली कपालिनि। दुर्गाक्षमाशिवाधात्री स्वाहा स्वधा नमोऽस्तुते। ॐ दुर्गे २ रक्षणि २ स्वाहेति मन्त्रेण प्रपूज्य प्रार्थयेत् आगच्छ वरदे देवि दैत्यदर्पनिषातिनी। पूजा गृहाणसुमुखि नमस्ते शंकरप्रिये।।१।। सर्वतीर्थमयं वारि सर्वदेवसमन्वितं।। इमं घटं समागच्छ तिष्ठ देवगणैस्सह।।२।। दुर्गदेविसमागच्छसान्निध्यमिह कल्पय। बलिपूजा गृहाणत्वमष्टाभि शक्तिभिः सहत्वाह्य षोडशोपचारैः देवीं अभ्यर्चयेत् । कन्यापूजनविधिः- एकैकं पूजयेत्कन्यामेकवृद्ध्यापि वा पुनः। द्विगुणां त्रिगुणां वापि प्रत्यहं नवकन्तु वा।। नववर्षर्लभते भूमिमैश्वर्यं त्रिगुणेन तु। एकवर्षा तु या कन्या पूजार्थं तां विवर्जयेत् ।। कन्यापूजनेऽन्यः विशेषः- ब्राह्मणी सर्वकार्येषु युद्धार्थं क्षत्रिया तथा। धनार्थे वैश्यवंशस्य सुखार्थे शूद्रवंशजा सुखार्थं वरुणे चान्त्य जातीनां पूज्येति विधिना नर इति।।

☛ अश्विन्यां अन्नप्राशन(पूर्णिमायाम्)पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा(प्रतिपदायाम्) विपणि व्यापार मुहूर्त्तः।

सन्तोष मिश्र

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
२७	५९	**१**	मं	५	४	दि	८	२६	भरणी	२९	४५	सा	६	१८	सिद्धि	१९	१	दि	२	०	कौ	५	४	तै	३२	४४	मुसल
२७	५६	**२**	बु	०/५८	२४/४२	प्रा	६/४	३५/२०	कृत्तिका	२६	३२	सा	५	२	व्यतिपात	१२	९	दि	११	१७	गर	०	२४	व	२०/५५	४५/६	सिद्धि
२७	५३	**४**	गु	४९	२४	रा	२	११	रोहिणी	२२	४८	दि	३	३२	वरीयान	६/५२	४९/२२	प्रा	८/५	२१/२०	वव	२२	१५	बा	४९	२४	उत्पात
२७	४९	**५**	शु	४३	२६	रा	११	४८	मृगशिरा	१८	४१	दि	१	५४	शिव	४९	२१	रा	२	१०	कौ	१६	२५	तै	४३	२६	मानस
२७	४६	**६**	श	३७	२५	रा	९	२५	आर्द्रा	१४	२९	दि	१२	१५	सिद्ध	४१	३०	रा	११	३	गर	१०	२६	व	३७	२५	मुद्गर
२७	४३	**७**	र	३१	३३	रा	७	४	पुनर्वसु	१०	२०	दि	१०	३५	साध्य	३३	४१	रा	७	५९	भ	४	२९	वव	३१/५८	३३/४९	ध्वज
२७	३९	**८**	चं	२६	५	सा	४	५४	पुष्य	६	२९	दि	९	४	शुभ	२६	२४	सा	५	२	कौ	२६	५	तै	५३	३७	धाता
२७	३६	**९**	मं	२१	८	दि	२	५५	श्लेषा	३	७	दि	७	४३	शुक्ल	१९	२८	दि	२	१५	गर	२१	८	व	४९	४	आनन्द
२७	३३	**१०**	बु	१७	०	दि	१	१७	मघा	०/५८	२५/९	प्रा	६/५	३१/५५	ब्रह्म	१३	६	दि	११	४३	भ	१७	०	वव	४५	२१	चर
२७	३०	**११**	गु	१३	४१	दि	११	५८	उ.फा.	५७	४३	रा	५	३५	ऐन्द्र	७	२४	दि	९	२८	बा	१३	४१	कौ	४२	३५	मातङ्ग
२७	२७	**१२**	शु	११	२९	दि	११	७	हस्त	५८	१	रा	५	४३	वैधृति	२/५१	३३/३	प्रा	७/५	३२/५७	तै	११	२९	गर	४१	०	अमृत
२७	२४	**१३**	श	१०	३०	दि	१०	४३	चित्रा	५९	३३	रा	६	२०	प्रीति	५५	४०	रा	४	४७	व	१०	३०	भ	४०	३९	काण
२७	२१	**१४**	र	१०	४८	दि	१०	५१	स्वाती	६०	०	स	म	स्त	आयुष्मान	५३	४५	रा	४	२	श	१०	४८	च	४१	३८	लुम्बक
२७	१७	**३०**	चं	१२	२७	दि	११	३२	स्वाती	२	२१	प्रा	७	२९	सौभाग्य	५२	४७	रा	३	४०	नाग	१२	२७	किं	४३	४९	छत्र

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनगोलयोः शरदृतुः।।

योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे.अं. -	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
मुसल	**२७**	१	९	१०	५	वृष	४३।५७	६	२४	५	३६	६	८	४८	१९	१२	२४	-	१८	६	२
सिद्धि	**२८**	२	१०	११	६			६	२५	५	३५	६	९	४८	२४	१२	४४	-	१८	६	५६
उत्पात	**२९**	३	११	१२	७	मिथुन	५०।४५	६	२५	५	३५	६	१०	४८	३०	१३	४	-	१८	७	५७
मानस	**३०**	४	१२	१३	८			६	२६	५	३४	६	११	४८	३८	१३	२४	-	१८	९	३
मुद्गर	**३१**	५	१३	१४	९	कर्क	५६।२२	६	२७	५	३३	६	१२	४८	४६	१३	४४	-	१८	१०	११
ध्वज	**१**	६	१४	१५	१०			६	२७	५	३३	६	१३	४८	५८	१४	५	-	१८	११	१८
धाता	**२**	७	१५	१६	११			६	२८	५	३२	६	१४	४९	१२	१४	२५	-	१८	१२	२१
आनन्द	**३**	८	१६	१७	१२	सिंह	३।७	६	२८	५	३२	६	१५	४९	२७	१४	४४	-	१८	१	२१
चर	**४**	९	१७	१८	१३			६	२९	५	३१	६	१६	४९	४५	१५	२	-	१८	२	१९
मातङ्ग	**५**	१०	१८	१९	१४	कन्या	१३।२१	६	३०	५	३०	६	१७	५०	४	१५	२०	-	१८	३	१५
अमृत	**६**	११	१९	२०	१५			६	३१	५	२९	६	१८	५०	२५	१५	३९	-	१८	४	११
काण	**७**	१२	२०	२१	१६	तुला	२८।४७	६	३१	५	२९	६	१९	५०	४९	१५	५६	-	१८	५	७
लुम्बक	**८**	१३	२१	२२	१७			६	३२	५	२८	६	२०	५१	१४	१६	४	-	१८	६	४
छत्र	**९**	१४	२२	२३	१८	वृश्चिक	५०।२०	६	३३	५	२७	६	२१	५१	४०	१६	३२	-	१८	-	-

कार्तिककृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ५ कार्तिकतः १८ तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २७ अक्टूबरतःदिनांक ९ नवम्बरं यावत् सन् २०२६ ई.।।

☛ति. २ बुधे शुक्रोदयः पूर्वे।।

वृषराशिः (रा. ११।५९)। कार्तिकि द्विदलं (दाल) त्यजेत्। अशून्यशयन २ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ६।२)। श्री लक्ष्मीयुतं विष्णुंपर्यंकि पूजनादक्षय धन-दाम्पत्यसुखप्राप्तिः। ❶
भ. २७।४५ उ. (सा. ५।३१) ५५।६ या. (रा. ४।२७)। शुक्रोदयः पूर्वे २।५८ (दि. ७।३६)। सर्वार्थसिद्धियोगः समस्त। *☛शुक्रोदयमासफलम् -शुभं परं कार्त्तिक मासे।।*
मिथुनराशिः (रा. २।४३)। संकष्टी करक (करवा) श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ७।५७)। चन्द्रार्घ्यदानम्। दशरथचतुर्थी (बंगाल)।
❶प्रार्थनामन्त्रः-पत्नी भर्तृवियोगं च भर्ता-भार्या समुद्भवम्। नाप्नुवंति यथा दुखं दाम्पत्यानि तथा कुरु। सर्वार्थसिद्धियोगः २९।४५ उ.। त्रिपुष्करयोगः २९।४५ उ.।
भ. ३७।२५ उ. (रा. ९।२५)। कर्कराशिः (रा. ५।०)। शुक्रबालत्वनिवृत्तिः २।५३ (दि. ७।३६)। यायिजययोगः ३७।२५ उ.। त्रिपुष्करयोगः ३७।२५ उ.। रवियोगः १४।२९ उ.।
भ. ४।२९ या. (दि. ८।१५)। अहोई ८ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ११।१८)। भानुसप्तमी ७ सूर्यग्रहण सन्निभा। यायिजययोगः १०।२० या.। सर्वार्थसिद्धियोगः १०।२० उ.।◖
श्रीराधाजयन्ती ८। अरुणोदये मथुरायां श्री राधाकुण्डे स्नानम्। यायिजययोगः २६।५ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ६।२९ या.।
भ. ४९।४ उ. (रा. २।६)। सिंहराशिः (दि. ७।४३)। सर्वार्थसिद्धियोगः ३।७ या.। ❍उल्कामुखा नराः कुर्युःपितॄणां मार्गदर्शनम्। निशीथे महाकालीपूजा। गोत्रिरात्र निवृत्तिः।
भ. १७।० या. (दि. १।१७)। ◖ त्रिपुष्करयोगः १०।२० या.। रवियोगः १०।२० या.। नवम्बर ११।
कन्याराशिः (दि. ११।५०)। रम्भा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। गोवत्सद्वादशी १२ व्रतम् (प्रदोषे)। यायिजययोगः १३।४१ या.। ◆गोत्रिरात्रयमपञ्चकारम्भः।
प्रदोष १३ व्रतम्। धनत्रयोदशी १३ (धनतेरस)। अपमृत्युनाशार्थं निशामुखे सायं गृहाद्बहिर्यमाय चतुर्वर्ति दीपदानम्। धनवन्तरिजयन्ती १३। कामेश्वरीजयन्ती १३। ◆
भ. १०।३० उ. (दि. १०।४३) ४०।३९ या. (रा. १०।४७)। तुलाराशिः (सा. ६।२)। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्। "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशेत्युक्तेः।" सायं मेषलग्ने ❷
श्राद्धादौ ३० अमावस्या। दीपावली ३० (प्रदोषे)। प्रातर्यमतर्पणम्। प्रातः हनुमद्दर्शन पूजनञ्च। लक्ष्मीन्द्रकुवेरादिपूजा। सायं देवायतनादौदीपदानम्। शेषरात्रौ दरिद्रानिः सारणम्। ❍
वृश्चिकराशिः (रा. २।४१)। स्नान-दानादौ ३० अमावस्या। साभ्यंग स्नानम्। महावीर निर्वाण दिवसः (जैन)। अन्नकूट १। काशीतोऽन्यत्र गोवर्धनपूजा। बलिप्रतिपदा १। ❸

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				वक्रीबुधः				गुरुः				वक्रीशुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	मं	३	२०	१०	६	६	१९	३२	७	४	१	४१	२५	५	२८	३१	५०	११	११	३१	१४	१०	१	५९	०
२	बु	३	२०	३७	५२	६	१८	४०	१७	४	१	४९	१	५	२७	५८	१५	११	११	२७	२७	१०	१	५५	५०
४	गु	३	२१	४	५३	६	१७	४८	२८	४	१	५६	३६	५	२७	२४	३१	११	११	२३	४०	१०	१	५२	३९
५	शु	३	२१	३१	५४	६	१६	५६	३८	४	२	४	११	५	२६	५१	३	११	११	१९	५३	१०	१	४९	२८
६	श	३	२१	५८	५६	६	१६	४	४८	४	२	११	४७	५	२६	१७	२७	११	११	१६	१८	१०	१	४६	१७
७	र	३	२२	२५	५७	६	१५	१२	५८	४	२	१९	२२	५	२५	३८	५८	११	११	१३	३१	१०	१	४३	६
८	चं	३	२२	५३	०	६	१४	२१	९	४	२	२६	५८	५	२५	३०	२	११	११	११	?	१०	१	३९	५६
९	मं	३	२३	२०	०	६	१३	२९	१९	४	२	३४	३५	५	२५	२१	६	११	११	८	२३	१०	१	३६	४५
१०	बु	३	२३	४७	२	६	१२	३७	२९	४	२	४२	१३	५	२५	१२	१०	११	११	५	४५	१०	१	३३	३४
११	गु	३	२४	१४	३	६	११	४८	२७	४	२	४९	५२	५	२५	३	१४	११	११	३	६	१०	१	३०	२३
१२	शु	३	२४	४१	५	६	११	२३	४३	४	२	५७	३०	५	२४	५४	१८	११	११	०	२८	१०	१	२७	१२
१३	श	३	२५	८	६	६	१०	५८	४५	४	३	५	८	५	२४	४५	२२	११	१०	५७	५०	१०	१	२४	२
१४	र	३	२५	३५	७	६	१०	३३	४७	४	३	१२	४५	५	२४	३६	२६	११	१०	५५	१२	१०	१	२०	५१
३०	चं	३	२६	२	९	६	१०	८	४९	४	३	१८	१२	५	२४	२७	३०	११	१०	५२	३४	१०	१	१७	४०

भौमादीनाञ्चारः:-भौमः-श्लेषायाम्।। वक्रीबुधः-स्वात्याम्।। गुरुः-ति. ३० सोमे मघा २ चरणे १९।४५ (दि. २।२७)।। वक्रीशुक्रः-चित्रा भे।। वक्रीशनिः-उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः- धनिष्ठा ३ चरणे केतुश्च मघा १ चरणे।।

☛ एकादश्यां कार्त्तिकस्य यदि मेघःसमीक्ष्यते। आषाढेऽत्र तदावृष्टिः जायते नाऽत्रसंशयः।।

३१ पं. कार्तिककृष्ण ८ सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः २९५
अयनांशाः २४।१२।५६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
६	३	३	६	४	५	११	१०	४
१४	१५	२२	१४	२	२५	११	१	१
४९	७	५३	२१	२६	३०	११	३९	३९
२२	३३	०	९	५८	२	१	५६	५६
६०	८५४	२७	५१	७	८	२	३	३
१५	५१	०	५० व.	३७	५६ व.	३८ व.	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ भौमे भरण्यां केतुवेधः। ति.२ बुधे व्यतिपातात्परं (दि. ११।१७) कृत्तिका भे गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.४ गुरौ रोहिण्यां रिक्तादोषः। मृगे रात्रिशेषे सूतीस्नान पश्चिम दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। ति. ५ शुक्रे मृगे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग लतापादपारोपण दक्षिण दिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। आर्द्रा भे धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ शनौ आर्द्रा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। दि.१२।१५उ. विष्टेःपूर्वं (रा. ९।२५) पुनर्वसौ सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ७ रवौ विष्टेः परं (दि. ८।१५) पुनर्वसौ पुंसवनसीमन्त शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूषाघटन गोक्रय-विक्रय उत्तर दिग्यात्रा भैषज्य नौकाघटन अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। पुष्ये भौममुक्तमनिन्दुमुक्तमशुभम्। ति. ८ सोमे पुष्ये पूर्वदोषः। श्लेषा भे भौमयुतिः। ति. ९ भौमे श्लेषा भे पूर्वदोषो रिक्तादोषश्च। मघा भे केतुयुतिः। ति.१० बुधे विष्टेः परं (दि. १।१७) पू.फा. भे कणमर्दन वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। ति.११ गुरौ वैधृतेःपूर्वं (दि. ९।२८) उ.फा. भे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण इष्टिका निर्माण लतापादपारोपण☛

तिथि / ल.अ.	१ मं घं.	मि.	२ बु घं.	मि.	४ गु घं.	मि.	५ शु घं.	मि.	६ श घं.	मि.	७ र घं.	मि.	८ चं घं.	मि.	९ मं घं.	मि.	१० बु घं.	मि.	११ गु घं.	मि.	१२ शु घं.	मि.	१३ श घं.	मि.	१४ र घं.	मि.	३० चं घं.	मि.
तुला	७	५८	७	५४	७	५०	७	४६	७	४२	७	३८	७	३५	७	३२	७	२८	७	२४	७	२०	७	१६	७	१२	७	९
वृश्चिक	१०	१५	१०	११	१०	७	१०	३	९	५९	९	५५	९	५२	९	४९	९	४५	९	४१	९	३७	९	३३	९	२९	९	२६
धनु	१२	२१	१२	१७	१२	१३	१२	९	१२	५	१२	१	११	५८	११	५५	११	५१	११	४७	११	४३	११	३९	११	३५	११	३२
मकर	२	८	२	४	२	०	१	५६	१	५२	१	४८	१	४५	१	४२	१	३८	१	३४	१	३०	१	२६	१	२२	१	१९
कुम्भ	३	३९	३	३५	३	३१	३	२७	३	२३	३	१९	३	१६	३	१३	३	९	३	५	३	१	२	५७	२	५३	२	५०
मीन	५	७	५	३	४	५९	४	५५	४	५१	४	४७	४	४४	४	४१	४	३७	४	३३	४	२९	४	२५	४	२१	४	१८
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मेष	६	४८	६	४०	६	३६	६	३२	६	२८	६	२४	६	२१	६	१८	६	१४	६	१०	६	६	६	२	५	५८	५	५४
वृष	८	४०	८	३६	८	३२	८	२८	८	२४	८	२०	८	१७	८	१४	८	१०	८	६	८	२	७	५८	७	५४	७	५१
मिथुन	१०	५४	१०	५०	१०	४६	१०	४२	१०	३८	१०	३४	१०	३१	१०	२८	१०	२४	१०	२०	१०	१६	१०	१२	१०	८	१०	५
कर्क	१	१२	१	८	१	४	१	०	१२	५६	१२	५२	१२	४९	१२	४६	१२	४२	१२	३८	१२	३४	१२	३०	१२	२६	१२	२३
सिंह	३	२६	३	२२	३	१८	३	१४	३	१०	३	६	३	३	३	०	२	५७	२	५२	२	४८	२	४४	२	४०	२	३६
कन्या	५	३९	५	३५	५	३१	५	२७	५	२३	५	१९	५	१६	५	१३	५	९	५	५	५	१	४	५७	४	५३	४	५०

३२ पं० कार्तिककृष्ण ३० सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३०२
अयनांशाः २४।१२।५७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
६	६	३	६	४	५	११	१०	४
२१	१९	२६	१०	३	२४	१०	१	१
५१	३०	३	८	१८	२७	५२	१७	१७
४०	०	९	४९	१२	३०	३४	४०	४०
६०	७६४	२७	१५	५	८	२	३	३
३०	२०	१	२२ व.	२८	५६ व.	३५ व.	११	११

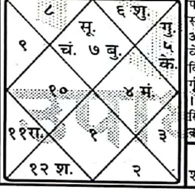

❷श्रीहनुमज्जनम्। नरकचतुर्दशी १४ (चन्द्रोदय व्यापिनी)। चन्द्रोदये १४ योगे सीतालोष्टापामार्ग चक्रमर्दशाखा भ्रामणपूर्वक स्नानम्। चन्द्रोदयः (रा. ५।७)। सायं गृहाद्बहिर्यमाय चतुर्वर्ती दीपदानम्। ⊙विशाखा भे सूर्यः ९।७ (दि. १०।१०)। सर्वार्थसिद्धियोगः ५९।३३ उ.। ❸बलिपूजा। सायं गोक्रीडन। मार्गपालीबन्धनम्। यष्ट्याकर्षणम्। सोमवती अमावस्या। "अश्वत्थमूले प्रणिधाय विष्णुं विधायसम्यग्वि विधोपचारैः। प्रदक्षिणाभीष्टफलादिद्रव्यैः स्त्रीभिर्विधेयापतिसौख्यवृद्ध्यै।" शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्।

मूलविचार-श्लेषा/मघा- ति. ८ सोमे ६।२९ (दि. ९।४) उ.। ति. १० बुधे ०।२५ (प्रा. ६।३९) या.।

हनुमज्जन्मनिर्णयः वायुपुराणे:- आश्विनस्यासित पक्षे स्वात्यां भौमे चतुर्दशी। मेषलग्नेऽञ्जनागर्भात् स्वयं जातो हरः शिवः। शुक्लादिमासगणनया कार्त्तिक कृष्ण आश्विन कृष्ण तुलार्के मेषलग्ने सायंकाले। अतश्चतुर्दश्यां सायंकाले जन्मोत्सवः द्वितीयदिने दर्शनं पूजनंयुक्ते।। आमायां लक्ष्मीपूजा- देशकालौ संकीर्त्य मम गृहेऽचलश्रीनिवासाय लक्ष्मीपूजनं करिष्ये। विहितोपचारैः संपूज्यान्ते प्रार्थना- नमस्ते सर्वदेवानां वरदासि हरिप्रिये। या गतिस्त्वत्प्रपन्नानां सा मे भूयात्त्वदर्चनात्। कार्त्तिककृष्ण १४ साभ्यङ्गस्नानम्।। तत्र शेषरात्रौ चन्द्रोदये कृततिलतैलानुलेपनो लाङ्गलोद्धृतापामार्गतुम्बी प्रफुल्लाटशाखानां स्नानं वारिमध्ये त्रिवारभ्रामणे मन्त्रः। सितालोष्टसमायुक्तः संकटक दलान्वितः।। हर पापमपामार्ग भ्राम्यमाणं पुनः पुनरिति। तुलासंक्रमणे दीपदानम् तुलाया तिल तैलेन सायङ्काले समागते। आकाश दीपं यो दद्यान्मासमेकं हरिप्रिये।। महतीं श्रियमाप्नोति रूपसौभाग्यसम्पदः। आकाशदीपदानमन्त्रः। दामोदराय नभसि तुलायां लोलया सह। प्रदीपन्ते प्रयच्छामि नमोऽनन्ताय वेधसे। प्रतिपदादितुला संक्रान्त्यवधीति। अथ गोवत्सद्वादश्यां सवत्सां पयस्विनीमलंकृत्यं विधिवत्सम्पूज्यार्घ्य ताम्रपात्रेण दद्यात्। मन्त्रः- क्षीरोदार्णवसंभूते सुरासुरनमस्कृते। सर्वदेव मयी मात गृहणार्घ्यं नमोनमः। कार्त्तिककृष्णत्रयोदश्यां-सायंकालेऽपमृत्युनिवारकं गृहाद्बहिर्यमाय दीपदानम्। तन्मन्त्रः- मृत्युना पाशदण्डाभ्यां कालेन यमया सह त्रयोदश्यां दीपदानात्सूर्यजः प्रीयतां ममेति।। कार्त्तिकस्य सिते पक्षे त्रयोदश्यां निशामुखे। यमदीपं बहिर्दद्यादपमृत्युर्विनश्यतीति। अत्रैव नरकोद्देशेन चतुर्वर्त्ति दीपदानं कार्यम् तन्मन्त्रः- ततो दीपश्चतुर्दश्यां नरक प्रीतये मया। चतुर्वर्तिसमायुक्तः सर्वपापापनुत्तये।।

☛जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.८ रा.दा.) विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ शुक्रे हस्ते शनिवेधो वैधृतिश्च। परं मासान्तादिदोषः।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनगोलयोः शरदृतुः।।

कार्तिकशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १९ कार्तिकतः तिथि ३ अग्रहायणं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक १० नवम्बरतः २४ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

दि.मा.		तिथि							नक्षत्र						योग						करण						योगाः	तारीखें					चन्द्र		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः		रे.अं.		चन्द्रास्तः	
घ.	प.																											अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	राशि	प्रवेशः	घं.	मि.	घं.	मि.					द.	-	-	मि.	स्टै.	टा.
२७	१४	१	मं	१५	११	दि	१२	३७	विशाखा	६	१९	दि	९	५	शोभन	५२	४१	रा	३	३७	वव	१५	११	वा	४७	१०	श्रीवत्स	१०	१५	२३	२४	१९			६	३३	५	२७	६	२२	५२	१०	१६	५०	-	१८	५	४१
२७	११	२	बु	१९	८	दि	२	१३	अनुराधा	११	२४	दि	११	८	अतिगण्ड	५३	२०	रा	३	५४	कौ	१९	८	तै	५१	३०	सौम्य	११	१६	२४	२५	२०			६	३४	५	२६	६	२३	५२	४१	१७	२	-	१८	६	२७
२७	९	३	गु	२३	५१	दि	४	६	ज्येष्ठा	१७	१६	दि	१	२८	सुकर्मा	५४	२६	रा	४	२०	गर	२३	५१	व	५६	२९	कालदण्ड	१२	१७	२५	२६	२१	धनु	१७।१६	६	३४	५	२६	६	२४	५३	१४	१७	२४	-	१८	७	१८
२७	६	४	शु	२९	६	सा	६	१३	मूल	२३	४०	दि	४	३	धृति	५५	४९	रा	४	५५	भ	२९	६	वव	६०	०	सुस्थिर	१३	१८	२६	२७	२२			६	३५	५	२५	६	२५	५३	४८	१७	४१	-	१८	८	११
२७	३	५	श	३४	२६	रा	८	२१	पू.षा.	३०	११	सा	६	३९	शूल	५७	६	रा	५	२५	वव	१	४६	वा	३४	२६	मातङ्ग	१४	१९	२७	२८	२३	मकर	४६।४४	६	३५	५	२५	६	२६	५४	२४	१७	५७	-	१८	९	६
२७	०	६	र	३९	२३	रा	१०	२१	उ.षा.	३६	२१	रा	९	८	गण्ड	५८	०	रा	५	४८	कौ	६	५५	तै	३९	२३	अमृत	१५	२०	२८	२९	२४			६	३६	५	२४	६	२७	५५	२	१८	३	-	१७	१०	१
२६	५७	७	चं	४३	३९	रा	१२	५	श्रवण	४१	५२	रा	११	२२	वृद्धि	५८	१९	रा	५	५७	गर	११	३१	व	४३	३९	सिद्धि	१६	२१	२९	३०	२५			६	३७	५	२३	६	२८	५५	४१	१८	२८	-	१७	१०	५५
२६	५५	८	मं	४६	५०	रा	१	२१	धनिष्ठा	४६	२५	रा	१	११	ध्रुव	५७	४४	रा	५	४३	भ	१५	१५	वव	४६	५०	उत्पात	१७	२२	३०	१	२६	कुम्भ	१४।१९	६	३७	५	२३	६	२९	५६	२२	१८	४३	-	१७	११	४९
२६	५२	९	बु	४८	५८	रा	२	१२	शतभिष	४९	५२	रा	२	३४	व्याघात	५६	२१	रा	५	९	बा	१७	५४	कौ	४८	५८	मानस	१८	२३	१	२	२७			६	३७	५	२३	७	०	५७	५	१८	५८	-	१७	१२	४३
२६	५०	१०	गु	४९	४१	रा	२	३०	पू.भा.	५२	१	रा	३	२६	हर्षण	५३	५५	रा	४	१२	तै	१९	२०	गर	४९	४१	मुद्गर	१९	२४	२	३	२८	मीन	३६।२९	६	३८	५	२२	७	१	५७	५०	१९	१३	-	१७	१	३८
२६	४७	११	शु	४९	८	रा	२	१८	उ.भा.	५२	५५	रा	३	४९	वज्र	५०	२९	रा	२	५१	व	१९	२५	भ	४९	८	ध्वज	२०	२५	३	४	२९			६	३९	५	२१	७	२	५८	३६	१९	२७	-	१६	२	३५
२६	४५	१२	श	४७	२३	रा	१	३६	रेवती	५२	३७	रा	३	४२	सिद्धि	४६	३	रा	१	४	वव	१८	१६	वा	४७	२३	धाता	२१	२६	४	५	३०	मेष	५२।३७	६	३९	५	२१	७	३	५९	२४	१९	४१	-	१६	३	३६
२६	४३	१३	र	४४	३४	रा	१२	३०	अश्विनी	५१	१३	रा	३	९	व्यतिपात	४०	४८	रा	१०	५९	कौ	१५	५९	तै	४४	३४	आनन्द	२२	२७	५	६	१			६	४०	५	२०	७	५	०	१४	१९	५४	-	१६	४	४१
२६	४०	१४	चं	४०	४७	रा	१०	५९	भरणी	४९	१	रा	२	१६	वरीयान	३४	४६	रा	८	३४	गर	१२	४१	व	४०	४७	चर	२३	२८	६	७	२			६	४०	५	२०	७	६	१	५	२०	७	-	१६	५	५०
२६	३७	१५	मं	३६	८	रा	९	८	कृत्तिका	४५	५७	रा	१	४	परिघ	२८	३	सा	५	५४	भ	८	२८	वव	३६	८	गद	२४	२९	७	८	३	वृष	३।१५	६	४१	५	१९	७	७	१	५६	२०	२०	-	१५	-	-

◡चन्द्रदर्शनम्। मु.३० समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। काश्यां गोवर्धनपूजा। यमद्वितीया २। भ्रातृद्वितीया (भइयादूज)।◆
मु. जमादिउस्सानी ६ हिजरी सन् १४४८। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ११।२४ या.। ३४।२६ या.। रवियोगः ३०।११ उ.।
भ. ५६।२९ उ. (रा. ५।१०)। धनूराशिः (दि. १।२८)। रवियोगः १७।१६ उ.। ❖उ. २९।६ या.। रवियोगः २३।४० या.।
भ. २९।६ या. (सा. ६।१३)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। सूर्यषष्ठी व्रतारम्भः दिनत्रयं यावत्। स्थायिजययोगः २३।४० ❖
मकरराशिः (रा. १।१७)। सूर्यषष्ठी व्रतस्य द्वितीय दिनम्। नेहरु जयन्ती (बाल दिवस)। यायिजययोगः ३०।११ उ.
श्रीसूर्यषष्ठी ६ व्रतम्। सायं कालीनार्घ्यमन्त्रविहितम्। शेषरात्रौ अरुणोदये द्वितीयार्घ्यदानम्। डालाछठ (बिहार)।
भ. ४३।३९ उ. (रा. १२।५)। श्रीसूर्यषष्ठी व्रतस्य पारणा। कल्पादिः ७। यायिजययोगः ४१।५२ उ. ४३।३९ या.।
भ. १५।१५ या. (दि. १२।४३)। कुम्भराशिः (दि. १२।१७)। गोपाष्टमी ८। सायं गवामलंकरणं पूजनञ्च। ⊙सं. वृश्चिके सूर्यः ३।३५ ❶
अक्षयनवमी ९। रत्नगर्भकुष्माण्डादि दानम्। नवम्यामुपोष्य अयोध्या-मथुरा परिक्रमा। श्रीविष्णुत्रिरात्रारम्भः। सुवर्ण ❷
मीनराशिः (रा. ९।१४)। यायिजययोगः ५२।१ उ.। रवियोगः ५२।१ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ४१।५२ या.।
भ. १९।२५ उ. (दि. २।२५) ४९।८ या. (रा. २।१८)। प्रबोधिनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। विष्टेःपूर्वं इक्षुरसपानम्। तुलसीविवाहः।□
मेषराशिः (रा. ३।४२)। एकादशी व्रतस्य पारणा। चातुर्मास्य व्रत समाप्त। द्विदलदानम्। नारायण द्वादशी।
प्रदोष १३ व्रतम्। ⊙सायन धनुषि सूर्यः ४६।८ (रा. १।७)। राष्ट्रियअग्रहायणमासः दि. ३०। सर्वार्थसिद्धियोगः ५१।१३ या.। रवियोगः ५१।१३ उ.।
भ. ४०।४७ उ. (रा. १०।५९)। श्रीवैकुण्ठ १४ चतुर्दशी। श्री महाविष्णुपूजा। अरुणोदये चतुर्दश्यां मणिकर्णिका स्नानम्। श्रीकाशीविश्वनाथप्रतिष्ठादिनम्। श्रीनर्मदेश्वराय
भ. ८।२८ या. (दि. १०।४)। वृषराशिः (दि. ७।५९)। स्नान-दान-व्रतादौ १५ कार्तिकी पूर्णिमा। गुरुनानक जयन्ती। कार्तिकेय दर्शनम्। भीष्मपञ्चकनिवृत्तिः।

।।विवाहमुहूर्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

तिथि ११ शुक्रे रा.३।४९ उ. रेवत्यां रे. ८ ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ९।।(षष्ठस्थश्चन्द्रो न शुभः)
ति. १२ शनौ व्यतिपातात्पूर्वं (रा.१।४) रेवत्यां रे.८ दिवा ल. १० इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५।।(अष्टमस्थः भौमो न शुभः) वा ल.गोधूलिः वा ल. २ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।।(सू.दा.) वा ल. ३ इष्टाः ६ ग्र.व.वि.१३।।
ति. १५ भौमे रा. १।४ उ. रोहिण्यां रे. ८ ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ९।।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				मार्गीबुधः				गुरुः				वक्रीशुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	मं	३	२६	२९	१०	६	९	५३	२७	४	३	२३	४०	५	२४	१८	३४	११	१०	४९	५९	१०	१	१४	२९
२	बु	३	२६	५६	१२	६	९	५९	२५	४	३	२९	८	५	२४	९	३८	११	१०	४७	२४	१०	१	११	१८
३	गु	३	२७	२३	१३	६	१०	५	२२	४	३	३४	३५	५	२४	०	४२	११	१०	४४	४९	१०	१	८	८
४	शु	३	२७	५०	१५	६	१०	११	१९	४	३	४०	३	मा	२३	५१	४६	११	१०	४२	१३	१०	१	४	५७
५	श	३	२८	१७	२२	६	१०	१७	१७	४	३	४५	३१	५	२४	७	५१	११	१०	३९	३८	१०	१	१	४६
६	र	३	२८	४५	२	६	१०	३८	४७	४	३	५०	५८	५	२४	३८	७	११	१०	३७	३	१०	०	५८	३५
७	चं	३	२९	१२	४२	६	११	१२	२८	४	३	५६	२६	५	२५	८	२४	११	१०	३५	६	१०	०	५५	२४
८	मं	३	२९	४०	२२	६	११	४६	९	४	४	१	५४	५	२५	३८	४१	११	१०	३४	२	१०	०	५२	१३
९	बु	४	०	८	१	६	१२	१९	५०	४	४	७	२१	५	२६	९	२६	११	१०	३२	५८	१०	०	४९	३
१०	गु	४	०	३५	४१	६	१२	५३	३०	४	४	१२	४९	५	२६	४०	१४	११	१०	३१	५५	१०	०	४५	५२
११	शु	४	१	३	२१	६	१३	४४	३५	४	४	१८	२१	५	२७	११	३	११	१०	३०	५२	१०	०	४२	४१
१२	श	४	१	३१	१	६	१४	३८	५९	४	४	२३	५३	५	२७	४१	५२	११	१०	२९	४७	१०	०	३९	३०
१३	र	४	१	५८	४१	६	१५	३३	२३	४	४	२९	२५	५	२८	१२	४०	११	१०	२८	४३	१०	०	३६	१९
१४	चं	४	२	२६	२१	६	१६	२७	४८	४	४	३४	५६	५	२८	४३	२९	११	१०	२७	३९	१०	०	३३	९
१५	मं	४	२	४५	५६	६	१७	२४	२२	४	४	४०	२८	५	२९	१४	१८	११	१०	२६	३५	१०	०	२९	५८

भौमादीनाञ्चारः- भौमः- ति. ८ भौमे मघायां सिंहे च ४२।३६ (रा.११।३९)।। वक्रीबुधः- ति. १ भौमे मार्गी ४३।१३ (रा.११।५०)।। गुरुः- मघा २ चरणे।। वक्रीशुक्रः- ति.४ शुक्रे मार्गी २१।२६ (दि.३।९)।। वक्रीशनिः- उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः- धनिष्ठा ३ चरणे केतुश्च मघा १ चरणे।।

☛ कार्तिके यदि संक्रान्तेः पर्यन्ते दिवसद्वये। महावृष्टिस्तदा वर्षे शुभो भाविनियत्सरे।।

३३ पं० कार्तिकशुक्ल ८ भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३१०
अयनांशाः २४।१२।५८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
६	९	३	६	४	५	११	१०	४
२९	२७	२९	११	४	२५	१०	०	०
५६	४	४०	४६	१	३८	३४	५२	५२
२२	४०	२२	९	५४	४१	२	१३	१३
६०	७४३	२७	३३	५	३०	१	३	३
४३	३७	४०	४१	२७	४५	४	११	११
			मा.		मा.	व.		

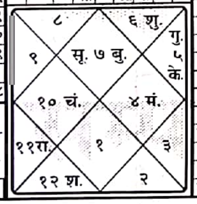

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः- ति. १ भौमे विशाखा भे सूर्ययुतिः। मैत्रे सूर्यभोग्यम्। ति. २ बुधे मैत्रे पूर्वदोषः। दि.११।८ उ. ज्येष्ठा भे शिशुताम्वूलभक्षण भूम्युपवेशन गोक्रय-विक्रय कणमर्दन इष्टिका निर्माण-इष्टिकादहन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ३ गुरौ ज्येष्ठा भे शिशुताम्वूलभक्षण भूम्युपवेशन गोक्रय-विक्रय कणमर्दन इष्टिका निर्माण-इष्टिकादहन शिरागोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि. १।२८ उ. दि. ४।६ या. मूले लतापादपारोपण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन मुहूर्त्तः। ति. ४ शुक्रे विष्टेःपरं (सा. ६।१३) पू.षा. भे शिल्पविद्या नौकाघटन मुहूर्त्तः। ति. ५ शनौ पू.षा. भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। सा. ६।३९ उ.उ.षा. भे सुभगांचिनाकृष्णवस्त्रधारण जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ६) मुहूर्त्तः। ति. ६ रवौ उ.षा. भे शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूषाघटन लतापादपारोपण शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। रा. ९।८ उ. श्रवणे पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा (सप्तम्यां) शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ७ सोमे श्रवणे जातकर्मनामकरण शिशुताम्वूलभक्षण अन्नप्राशन गर्भाधान दक्षिण दिग्यात्रा कणमर्दन नवान्नभक्षण भैषज्य वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ भौमे धनिष्ठा भे राहुयुतिः विष्टिदोषश्च। ति.९ बुधे शतभिषजि सूर्यविधावसानं न चन्द्रभुक्तागशुभम्। रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १० गुरौ पू.भा. भे शिल्पविद्या नौकाघटन वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ११ शुक्रे उ.भा. भे शनियुतिः विष्टिश्च। रा. ३।४९ उ. रेवत्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ६) मुहूर्त्तः। ति. १२ शनौ रेवत्यां व्यतिपातात्पूर्वं (रा. १।४) कृष्णवस्त्रधारण गृहारम्भ (ल. २ वा ३) (भूशयनदोषो सपरिहारः) जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.) वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. १३ रवौ अश्विन्यां व्यतिपातः। ☛

तिथि ल.अ.	१ मं घं.	मि.	२ बु घं.	मि.	३ गु घं.	मि.	४ शु घं.	मि.	५ श घं.	मि.	६ र घं.	मि.	७ चं घं.	मि.	८ मं घं.	मि.	तिथि ल.अ.	९ बु घं.	मि.	१० गु घं.	मि.	११ शु घं.	मि.	१२ श घं.	मि.	१३ र घं.	मि.	१४ चं घं.	मि.	१५ मं घं.	मि.
तुला	७	५	७	१	६	५७	६	५३	६	४९	६	४५	६	४१	६	३७	वृश्चिक	८	४९	८	४५	८	४१	८	३७	८	३३	८	२८	८	२४
वृश्चिक	९	२२	९	१८	९	१४	९	१०	९	६	९	२	८	५८	८	५४	धनु	१०	५५	१०	५१	१०	४७	१०	४३	१०	३९	१०	३५	१०	३०
धनु	११	२८	११	२४	११	२०	११	१६	११	१२	११	८	११	४	११	०	मकर	१२	४२	१२	३८	१२	३४	१२	३०	१२	२६	१२	२२	१२	१८
मकर	१	१५	१	११	१	७	१	३	१२	५९	१२	५५	१२	५१	१२	४७	कुम्भ	२	१३	२	९	२	५	२	१	१	५७	१	५२	१	४८
कुम्भ	२	४६	२	४२	२	३८	२	३४	२	३०	२	२६	२	२२	२	१८	मीन	३	४१	३	३७	३	३३	३	२९	३	२५	३	२०	३	१६
मीन	४	१४	४	१०	४	६	४	२	३	५८	३	५४	३	५०	३	४६	मेष	५	१८	५	१४	५	१०	५	६	५	२	४	५७	४	५३
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मेष	५	५१	५	४७	५	४३	५	३९	५	३५	५	३१	५	२७	५	२३	वृष	७	१४	७	१०	७	६	७	२	६	५८	६	५३	६	४९
वृष	७	४७	७	४३	७	३९	७	३५	७	३१	७	२७	७	२३	७	१९	मिथुन	९	२८	९	२४	९	२०	९	१६	९	१२	९	७	९	३
मिथुन	१०	१	९	५७	९	५३	९	४९	९	४५	९	४१	९	३७	९	३३	कर्क	११	४६	११	४२	११	३८	११	३४	११	३०	११	२५	११	२१
कर्क	१२	१९	१२	१५	१२	११	१२	७	१२	३	११	५९	११	५५	११	५१	सिंह	२	०	१	५६	१	५२	१	४८	१	४४	१	३९	१	३५
सिंह	२	३३	२	२९	२	२५	२	२१	२	१७	२	१३	२	९	२	५	कन्या	४	१३	४	९	४	५	४	१	३	५७	३	५२	३	४८
कन्या	४	४६	४	४२	४	३८	४	३४	४	३०	४	२६	४	२२	४	१८	तुला	६	२९	६	२५	६	२१	६	१७	६	१३	६	८	६	४

३४ पं० कार्तिकशुक्ल १५ भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३१७
अयनांशाः २४।१२।५९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
७	०	४	६	४	५	११	१०	४
७	२९	२	१७	४	२९	१०	०	०
१	१४	४५	२४	४०	१४	२६	२९	२९
५६	१३	५६	२२	२८	१८	३५	५८	५८
६०	८४३	११	७०	४	३०	१	३	३
५२	५	५	२३	११	४८	१	११	११

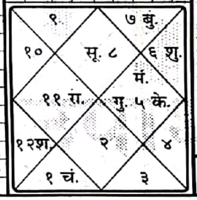

◆भगिनी गृहे भोजनं वस्त्रादिभिः भगिनी पूजनम्। दूतचित्रगुप्तसहित यमपूजन। अपराह्ने यमुना स्नानम्। दवातपूजा (बिहार)। यमपञ्चकनिवृत्तिः। द्यूतक्रीडा। साभ्यङ्ग स्नानम्। प्रातः नारीकर्तृकनीराजनम्। सायं मंगलमालिका च। श्रीस्कन्दषष्ठी ६ व्रतम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ३६।२१ या.। रवियोगः ३६।२१ या.। ❶ (दि.८।३)। मु. ३० समा। फलं समता। पूर्वाः ३६ घट्यः पुण्याः। दीपवस्त्रदानम्। स्नानं नर्मदायाम्। हेमन्तर्तुः। पञ्चकारम्भः १४।१९ (दि.१२।१७)। रवियोगः ४६।२५ उ.। ❷ विष्णुमूर्ति तुलसीं च सम्पूज्य द्वादश्यां दानम्। धात्रीमूले भोजनम्। धात्रीपूजनम्। कृतयुगादिः ९। सौरमार्गशीर्षमासारम्भः। यायि-स्थायि दुर्लभः सन्धिकरयोगः ४८।५८ उ. ४९।५२ या.। रवियोगः समस्ता। □ श्रीविष्णुप्रबोधनोत्सवः। श्रीविष्णुत्रिरात्रनिवृत्तिः। भीष्मपञ्चकारम्भः। ⊙मेषे सूर्यः २१।७ (दि. ३।६)। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ५२।५५ उ.। रवियोगः २१।७ उ. ५२।५५ या.। गरुण द्वादशी (उड़ीसा)। मन्वादिः १२। पञ्चकनिवृत्तिः ५२।३७ (रा.३।४२)। यायिजययोगः ४७।२३ उ. ५२।३७ या.। तुलसी समर्पणम्। यायिजययोगः ४०।४७ उ. ४९।१ या.। रवियोगः ४९।१ या.। त्रिपुरोत्सवः। पुष्करे त्रिपुराय दीपदानम्। सायं क्षीरसागरादिदानम्। काश्यां देवदीपावलीमहोत्सवः। मन्वादिः १५। सर्वार्थसिद्धियोगः ४५।५७ या.।

मूलविचार-ज्येष्ठा/मूल- ति. २ बुधे ११।२४ (दि. ११।८) उ.। ति. ४ शुक्रे २३।४० (दि. ४।३) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. ११ शुक्रे ५२।५५ (रा. ३।४९) उ.। ति. १३ रवौ ५१।१३ (रा. ३।९) या.।
पञ्चक विचार- ति. ८ भौमे १४।१९ (दि. १२।१७) उ.। ति. १२ शनौ ५२।३७ (रा. ३।४२) या.।

प्रबोधनोत्सवः- अथैकादश्यां द्वादश्यां वा षोडशोपचारैः विष्णुं तुलसीञ्च विधिवत्सम्पूज्य प्रबोधयेत्। प्रबोधनमन्त्राः- (वाराहपुराणोक्ताः) ब्रह्मेन्द्ररुद्राग्निकुबेरसूर्य सोमादिभिर्वन्दितवन्दनीय। बुध्यस्व देवेश जगन्निवास मन्त्र प्रभावेण सुखेन देव। इयन्तु द्वादशी देव प्रबोधनार्थं विनिर्मिता। त्वयैव सर्वलोकानां हितार्थं शेषशायिना।। उत्तिष्ठोत्तिष्ठ गोविन्द त्यज निद्रां जगत्पते। त्वयि सुप्ते जगन्नाथ जगत्सुप्तं भवेदिदम्।। उत्थिते चेष्टते सर्वमुत्तिष्ठोत्तिष्ठ माधव। गतमेघा वियच्चैव निर्मलं निर्मला दिशः।। शारदानि च पुष्पाणि गृहाण मम केशव। इदं विष्णुरिति प्रोक्तो मन्त्र उत्थापने हरेः।। इति।। चातुर्मास्यव्रतसमाप्तिः कार्या। मन्त्रः- इदं व्रतं मया देव कृतं प्राप्तं तव प्रभो। तेन मे पूर्णतां यातु त्वत्प्रसादाज्जनार्दन इति। कार्त्तिकशुक्लपक्षे सूर्यषष्ठीनिर्णयः- कला काष्ठानिमेषोऽपि यदि स्यादपरेऽहनि। षष्ठ्यामुपोष्य विधिवत् सप्तम्यां पूजयेद्रविम्। सद्द्रव्यभागयुक् चैव संप्राप्नोतीप्सितं फलम्। उपोष्येत्युक्त्वा च तदर्कं पूजयेदिति विधौ धोऽर्घ्यादिना पूजनस्यैव प्रधान्यावगमात्। पूर्वदिनेऽर्घ्यादिनापूजनेन सायं ६ वा ७ तिथिः ग्राह्येति न नियमः।। एष निर्णयोराजनाथकृततिथिनिर्णयाल्लिखितो व्रतस्य तद्देशीयत्वात्। यमद्वितीयानिर्णयः। यमद्वितीया प्रतिपद्युता ग्राह्या।। यमद्वितीया मध्याह्नव्यापिनीपूर्वविद्धाचेति।। हेमाद्रिः। ऊर्जेशुक्ल द्वितीयायामपराह्णेऽर्चयेद्यमम्। स्नानं कृत्वाभानुजायां यमलोकं न पश्यति।। प्रतिपदिविधिरुक्तः।। गोवर्धनं संपूज्य व्रतञ्चापि समाचरेत्।। गोवर्धनपूर्वैवगोवर्धनपूजा।। भ्रातृभोजन पूर्वाह्नकं गोवर्धनपूजेति।

☛ ति. १४ सोमे भरण्यां केतुवेधो रिक्तादोषश्च। ति. १५ भौमे कृत्तिका भे विष्टेःपरं (दि.१०।४) शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे रोहिण्यां सूतीस्नान मुहूर्त्तः।

Scanned with CamScanner

मार्गशीर्षकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ४ अग्रहायणतः१७ तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २५ नवम्बरतः दिनांक ८ दिसम्बरं यावत् सन् २०२६ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनगोलयोः हेमन्तर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि						नक्षत्र					योग					करण						योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे.अं. -	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
२६	३५	१	बु	३०	५३	रा	७	२	रोहिणी	४२	२०	रा	११	३७	शिव	२०	४८	दि	३	०	वा	३	३१	कौ	३० ५८	५३ ३	शुभ	२५	१	८	९	४			६	४१	५	१९	७	८	२	४८	२०	३१	–	१५	५	४०
२६	३३	२	गु	२५	१३	सा	४	४६	मृगशिरा	३८	१८	रा	१०	०	सिद्ध	१३	१२	दि	११	५८	गर	२५	१३	व	५२	१६	मृत्यु	२६	२	९	१०	५	मिथुन	१०।१९	६	४१	५	१९	७	९	३	४२	२०	४४	–	१५	६	४६
२६	३१	३	शु	१९	१९	दि	२	२६	आर्द्रा	३४	५	रा	८	२०	साध्य	५ ५२	२४ ३	प्रा	८ ५	५२ ४१	भ	१९	१९	वव	४६	२१	पद्म	२७	३	१०	११	६			६	४२	५	१८	७	१०	४	३८	२०	५६	–	१५	७	५७
२६	२९	४	श	१३	२३	दि	१२	३	पुनर्वसु	२९	५५	सा	६	४०	शुक्ल	४९	४०	रा	२	३४	वा	१३	२३	कौ	४०	३०	छत्र	२८	४	११	१२	७	कर्क	१५।५८	६	४२	५	१८	७	११	५	३५	२१	८	–	१४	९	७
२६	२७	५	र	७	३७	दि	९	४६	पुष्य	२५	५९	सा	५	७	ब्रह्म	४२	६	रा	११	३३	तै	७	३७	गर	३४	५६	श्रीवत्स	२९	५	१२	१३	८			६	४३	५	१७	७	१२	६	३३	२१	१८	–	१४	१०	१३
२६	२५	६	चं	२ ५५	१५ ८	प्रा	७ ५	३७ ४०	श्लेषा	२२	२८	दि	३	४२	ऐन्द्र	३४	५४	रा	८	४१	व	२	१५	भ	३१ ५७	४९ २३	सौम्य	३०	६	१३	१४	९	सिंह	२२।२८	६	४३	५	१७	७	१३	७	३३	२१	२९	–	१४	११	१५
२६	२३	८	मं	५३	२१	रा	४	३	मघा	१९	३५	दि	२	३३	वैधृति	२८	१६	सा	६	१	वा	२५	२२	कौ	५३	२१	कालदण्ड	१	७	१४	१५	१०			६	४३	५	१७	७	१४	८	३३	२१	३९	–	१३	१२	१४
२६	२१	९	बु	५०	११	रा	२	४८	पू.फा.	१७	३४	दि	१	४६	विष्कुम्भ	२२	१९	दि	३	४०	तै	२१	४६	गर	५०	११	सुस्थिर	२	८	१५	१६	११	कन्या	३२।१७	६	४४	५	१६	७	१५	९	३५	२१	४९	–	१३	१	११
२६	२०	१०	गु	४८	६	रा	१	५८	उ.फा.	१६	२६	दि	१	१८	प्रीति	१७	१०	दि	१	३६	व	१९	९	भ	४८	६	मातङ्ग	३	९	१६	१७	१२			६	४४	५	१६	७	१६	१०	३८	२१	५८	–	१२	२	६
२६	१८	११	शु	४७	१३	रा	१	३७	हस्त	१६	२६	दि	१	१८	आयुष्मान	१२	५३	दि	११	५३	वव	१७	४०	वा	४७	१३	अमृत	४	१०	१७	१८	१३	तुला	४७।२	६	४४	५	१६	७	१७	११	४३	२२	६	–	१२	३	२
२६	१७	१२	श	४७	४०	रा	१	४९	चित्रा	१७	३८	दि	१	४८	सौभाग्य	९	३४	दि	१०	३५	कौ	१७	२७	तै	४७	४०	काण	५	११	१८	१९	१४			६	४५	५	१५	७	१८	१२	४९	२२	१४	–	१२	३	५८
२६	१५	१३	र	४९	२९	रा	२	३३	स्वाती	२०	८	दि	२	४८	शोभन	७	१६	दि	९	३९	गर	१८	३५	व	४९	२९	लुम्बक	६	१२	१९	२०	१५			६	४५	५	१५	७	१९	१३	५६	२२	२२	–	११	४	५४
२६	१४	१४	चं	५२	२४	रा	३	४३	विशाखा	२३	५२	दि	४	१८	अतिगण्ड	६	०	दि	९	९	भ	२०	५७	श	५२	२४	मित्र	७	१३	२०	२१	१६	वृश्चिक	७।५६	६	४५	५	१५	७	२०	१५	४	२२	२९	–	११	५	५१
२६	१३	३०	मं	५६	२९	रा	५	२१	अनुराधा	२८	४१	सा	६	१३	सुकर्मा	५	३३	दि	८	५८	च	२४	२७	नाग	५६	२९	वज्र	८	१४	२१	२२	१७			६	४५	५	१५	७	२१	१६	१२	२२	३६	–	१०	–	–

कार्तिक व्रतस्य पारणा। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। ◆५४।३० (रा. ४।३०)। सर्वार्थसिद्धियोगः३४।५ उ.।

भ.५२।१६ उ.(रा. ३।३५)। मिथुनराशिः (दि. १०।४९)। मृत्युबाणारम्भः ५५।२६ (रा. ४।५१)। ↙यमघंटयोगः२३।५२ या.।

भ.१९।१९ या. (दि. २।२६)। सौभाग्यसुन्दरी ३ व्रतम्। संकष्टीश्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ७।५७)। मृत्युबाणनिवृतिः◆

कर्कराशिः (दि. १।५)। यायिजययोगः १३।२३ उ. २९।५५ या.।

माताअन्नपूर्णा व्रतारम्भः१७ दिनात्मकम्। सर्वार्थसिद्धियोगः२५।५९ या.। रवियोगः २५।५९ उ.। ♏ रवियोगः २२।२८ या.।

भ. २।१५ उ. (दि. ७।३७) २९।४९ या. (सा. ६।३९)। सिंहराशिः (दि. ३।४२)। यायिजययोगः २।१५ उ. २२।२८ या.।♏

श्रीभैरवाष्टमी ८ व्रतम्। सायं भैरवोत्पतिः। भैरवयात्रा दर्शनं पूजनञ्च। अष्टकाश्राद्धम्। कालाष्टमी ८। रुक्मीणी अष्टमी ☯

कन्याराशिः (रा. ७।३९)। अन्वष्टका श्राद्धम्। ☐(सा. ६।१६)। यायिजययोगः४८।६ उ.।

भ.१९।९ उ. (दि. २।२४) ४८।६ या. (रा. १।५८)। श्रीत्रिदण्डी स्वामि पुण्यतिथि वक्सर (बिहार)। ⊙ज्येष्ठा भे सूर्यः२८।५१☐

तुलाराशिः (रा. १।३३)। उत्पन्ना ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। स्थायिजययोगः४७।१३ उ.।

मृत्युबाणारम्भः ४६।१९ (रा. १।१७)। यायिजययोगः४७।४० उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः१७।३८ उ.। द्विपुष्करयोगः१७।३८ या.।

भ. ४९।२९ उ. (रा. २।३३)। प्रदोष १३ व्रतम्। मृत्युबाणनिवृतिः४५।१३ (रा. १२।५०)। यायिजययोगः२०।८ या.।

भ. २०।५७ या. (दि. ३।८)। वृश्चिकराशिः (दि. ९।५५)। मासशिवरात्रि १४ व्रतम्। सर्वार्थसिद्धियोगः२३।५२ उ.।↙

स्नान–दान–श्राद्धादौ ३० अमावस्या। भौमवती अमावस्या। अमायाञ्च यदा वारो भवेद्भूमि सूतस्य च। गंगायां यदि ☾

☯८ व्रतम् (वंगाल)। चन्द्रोदयः (रा. १२।१४)। स्थायिजययोगः५३।२१ या.। दिसम्बर १२। ☾लभ्येत कोटि सूर्य ग्रहैः समा। पापवारान्विते दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजामयम्।

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. १ — बुधे रोहिण्यां रे.८ दिवा ल.१० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १०।।(अष्टमस्थः भौमो न शुभः) वा ल.गोधूलिःवा ल. ३ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।। वा ल. ४ इष्टाः ५ ग्र.व. वि. १३।। रा.११।३७ उ.मृगे रे.९ ल. ७ इष्टाः ६ ग्र.व. वि.११।।

ति. २ — गुरौ मृगे रे.९ दिवा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १०।।(अष्टमस्थः भौमो न शुभः) वा ल. गोधूलिःवा ल. ३ इष्टाः ६ ग्र.व.वि.१३।।

ति. ६ — सोमे दि.३।४२ उ.मघा भे भौमयुतिः विष्टिदोषो वैधृतिश्च।

ति. ८ — भौमे मघा भे पूर्वदोषः।

ति. ९ — बुधे दि.१।४६ उ. उ.फा.भे रे.६ ल. गोधूलिः वा ल. ३ इष्टाः ७ ग्र.व.वि. १८।। वा ल. ४ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।। वा ल. ७ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. ११।।

ति. १० — गुरौ उ.फा. भे रे.६ दिवा ल. १० इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १०।।(अष्टमस्थः भौमो न शुभः)। दि.१।१८ उ. हस्ते शनिवेधो विष्टिदोषश्च।

ति. ११ — शुक्रे हस्ते शनिवेधः।

ति. १२ — शनौ दि.१।४८ उ. स्वात्यां मृत्युबाणात्पूर्वं (रा.१।१७) रे.७ ल. गोधूलिः वा ल. ३ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।।(षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल. ५ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३ (तृतीयस्थः शुक्रो न शुभः) वा ल.६ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १४ (श.दा.) परं मासान्तादिदोषः।

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः–ति. १ बुधे रोहिण्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गर्भाधान (द्वितीयायाम्) सुभगांविनानववस्त्रधारण कणमर्दन शिल्पविद्या द्विरागमन (ल.१२) गृहारम्भ (ल.३ चं.दा.) (द्वितीयायाम्) इष्टिका निर्माण विपणि मुहूर्त्तः। रा.११।३७ उ. मृगे गर्भाधान पूर्व–दक्षिण दिग्यात्रा द्विरागमन (ल.७) मुहूर्त्तः। ति. २ गुरौ मृगे अन्नप्राशन सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग लतापादपारोपण वृषस्थे चन्द्रे पूर्व मिथुनस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा नवान्नभक्षण भैषज्य नौकाघटन वधूप्रवेश (ल.८ वा ११) द्विरागमन (ल.१२) गृहारम्भ (ल.११ वा २) विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ३ शुक्रे आर्द्रा भे विष्टिस्ततो रिक्तादोषः। ति. ४ शनौ रिक्तोत्तरं (दि.१२।३) पुनर्वसौ सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण मिथुनस्थे चन्द्रे पश्चिम–दक्षिण कर्कस्थे च पश्चिमोत्तर दिग्यात्रा अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। सा.६।४० उ. पुष्ये पूर्वांविनान्यदिग्यात्रा गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ५ रवौ पुष्ये पुंसवनसीमन्त (पंचम्यां) शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूपाघटन लतापादपारोपण गोक्रय–विक्रय पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा (पंचम्यां) भैषज्य नौकाघटन विपणि गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ सोमे श्लेषा भे सूर्यवेधो विष्टिश्च। मघा भे भौमयुतिः। ति. ८ भौमे वैधृतेः परं (सा.६।१) पू.फा. भे वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ९ बुधे पू.फा. भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (रा.२।४८) उ.फा. भे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६) द्विरागमन (ल.६ वा ७) मुहूर्त्तः। ति. १० गुरौ उ.फा. भे दोलारोहण अन्नप्राशन सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण कणमर्दन शिल्पविद्या नौकाघटन वधूप्रवेश (ल.८ वा ११) ☛

☛ द्विरागमन (ल.१२) जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.) इष्टिका निर्माण विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। हस्ते शनिवेधो विष्टिश्च। ति. ११ शुक्रे हस्ते शनिवेधः। दि.१।१८ उ. चित्रा भे दोलारोहण शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन वधूप्रवेश (ल.२ वा ८) द्विरागमन (ल.१२ वा ३) जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ६ वा ८) विपणि वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ शनौ चित्रा भे कृष्णवस्त्रधारण जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.८ वा ११) वस्तुक्रय गजकृत्य मुहूर्त्तः। स्वात्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ६ वा ८) मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

अथ वधूप्रवेशद्विरागमनादिनिर्णयः। तत्र वधूप्रवेश शब्दार्थः। वधूप्रवेशो नाम नूतनपरिणीतायाः कन्यायाः प्रथमतः करिष्यमाणो भर्तृगृहे प्रवेशो वधूप्रवेश शब्दवाच्यः। द्विरागमनशब्दार्थः। पूर्वं नववधूप्रवेशे जाते तदनन्तरं। परावृत्त्यापि पितृगृह प्राप्तायाः अपि वध्वाः यथेष्टवर्षाणि स्थितायाः पुनर्भर्तृगृहे प्रवेशो द्विरागमन शब्दवाच्यः इति। पीयूषधारायाम्। तेन प्रथम प्रवेशे न शुक्रदोषोऽभिहितः रात्रौ विवाहवत् शस्तः सन्मुहूर्त– स्थिरोदये। वधूप्रवेशो नैवाऽत्रप्रतिशुक्रादयं विदुः।१। वधूप्रवेशे प्रथमादिवर्षफलम् ज्योतिर्निबन्धे। धन हानिः सुखं नाशो भोगो वैरततः शुभम्। प्रथमाब्दात्फलं ज्ञेयं क्रमा द्वध्वाः प्रवेशने। "स्त्रीविवाहः कुलेनिर्गमः कथ्यते" इत्या दिनाथइतिहा दिमतं द्योतितं। तन्निरूपयतिस्वाभिप्राय नार्थमतं प्रतिपादयति। वधूप्रवेशो द्विरागमनतोऽन्यत् प्रवेश निर्गमोभये मुहूर्तादि निर्णयेऽपि पदार्थैक्य नावसीयते। दिनोत्तरं यात्रासु समये प्रवेशस्समुचित एवेति। 'कृतेग्रन्थि' बन्धेइत्यादि वचनममूलकम्। विलम्बित वधूप्रवेशेऽपि वैशाखमार्गशीर्ष फाल्गुनसौरचान्द्रयोग विवाहवत् तृतीयवारागमने राहुविचारः। आद्यर्के भ्रमते राहुः पूर्वाशादि चतुष्टये। स राहुर्दक्षिणे त्याज्यस्तृतीयागमने स्त्रियः। अन्यच्च। गर्भाकृतिप्यादिषु कार्येद्वयो वध्वास्तृतीयः पतिवेश्मनो गमः। तत्र प्रचलित स्त्रियनिषिद्धा न हि नवोढा शङ्कन वधूप्रवेशेऽग्रिमपदे "नववधूप्रवेशने प्रतिमार्गवो भवति दोष कृत्राहि" इत्याद्यभिधानात्। नवोढायास्तु वैधव्यं। यदुक्त सम्मुखे भृगौ तदेव विबुधैर्ज्ञेयं केवलन्तु द्विरागमे। विवाहात् षोडशदिनाभ्यन्तरम्।

मूलविचार–श्लेषा/मघा– ति.५ रवौ २५।५९ (सा.५।७) उ.। ति.८ भौमे १९।३५ (दि. २।३३) या.।
ज्येष्ठा/मूल– ति. ३० भौमे २८।४१ (सा. ६।१३) उ.।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				गुरुः				मार्गीशुक्रः				वक्रीशनिः				राहुः			
१	बु	४	३	५	१	६	१८	३४	४५	४	४	४४	३९	५	२९	४५	६	११	१०	२५	३४	१०	०	२६	४७
२	गु	४	३	२४	६	६	१९	४५	८	४	४५	४७	१७	६	०	१५	५५	११	१०	२४	३४	१०	०	२३	३६
३	शु	४	३	४३	११	६	२०	५५	३०	४	४	४९	५५	६	०	४६	४४	११	१०	२३	३४	१०	०	२०	२५
४	श	४	४	२	१६	६	२२	५	५३	४	४	५२	३३	६	१	१७	३२	११	१०	२२	३४	१०	०	१७	१५
५	र	४	४	२१	२१	६	२३	२०	४२	४	४	५५	११	६	१	४८	२१	११	१०	२१	३४	१०	०	१४	४
६	चं	४	४	४०	२६	६	२४	४०	५८	४	४	५७	४८	६	२	१९	१०	११	१०	२०	३४	१०	०	१०	५३
८	मं	४	४	५९	३१	६	२६	१	१३	४	५	०	२६	६	२	४९	५८	मा	१०	१९	३४	१०	०	७	४२
९	बु	४	५	१८	३६	६	२७	२१	२९	४	५	३	४	६	३	२०	४७	११	१०	१९	३५	१०	०	४	३१
१०	गु	४	५	३७	४१	६	२८	४१	४५	४	५	५	४२	६	३	५१	३६	११	१०	२०	६	१०	०	१	२१
११	शु	४	५	५६	४५	७	०	८	४२	४	५	८	२०	६	४	२२	२४	११	१०	२०	३८	९	२९	५८	१०
१२	श	४	६	१५	५०	७	१	३७	३९	४	५	१०	५७	६	४	५३	१३	११	१०	२१	३	९	२९	५४	५९
१३	र	४	६	३४	५५	७	३	६	३६	४	५	१३	३७	६	५	२४	२	११	१०	२१	४०	९	२९	५१	४८
१४	चं	४	६	५४	०	७	४	३५	३३	४	५	१६	१९	६	५	५४	५०	११	१०	२२	१२	९	२९	४८	३७
३०	मं	४	७	१३	५	७	६	५	७	४	५	१९	०	६	६	२९	६	११	१०	२२	४३	९	२९	४५	२७

भौमादीनाञ्चारः– भौमः–मघायाम्।। बुधः– ति. २ गुरौ विशाखा भे १२।४१ (दि.११।४५)। ति. १० गुरौ वृश्चिके ५४।० (रा.४।२०)। ति.१३ रवौ मैत्रे ९।२ (दि.१०।२२)।। गुरुः–मघा २ चरणे।। मार्गीशुक्रः– ति. १ बुधे तुलायां २९।१ (सा.६।१७)। ति. ३० भौमे स्वात्यां ११।५३ (दि.११।३०)।। वक्रीशनिः– उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे। ति. ८ भौमे मार्गी ५९।१ (रा.शे. ६।१९)।। राहुः–ति. १० गुरौ धनिष्ठा २ चरणे मकरे च केतुश्च श्लेषा ४ चरणे कर्के च २५।२७ (सा.४।५५)।।

३५ पं. मार्गशीर्षकृष्ण ८ भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३२४
अयनांशाः २४।१२।५९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
७	४	४	६	४	६	११	१०	४
१४	८	४	२६	५	२	१०	०	०
८	४५	५९	१	०	४९	१९	७	७
३३	४७	३१	१३	२६	५८	३४	४२	४२
६१	८४०	११	८०	२	३०	०	३	३
२	२३	५	१६	३८	४९	३१	११	११
					मा.	मा.		

तिथि ल.अ.	१ बु घं.	मि.	२ गु घं.	मि.	३ शु घं.	मि.	४ श घं.	मि.	५ र घं.	मि.	६ चं घं.	मि.	८ मं घं.	मि.	९ बु घं.	मि.	१० गु घं.	मि.	११ शु घं.	मि.	१२ श घं.	मि.	१३ र घं.	मि.	१४ चं घं.	मि.	३० मं घं.	मि.
वृश्चिक	८	२०	८	१५	८	११	८	७	८	३	७	५९	७	५५	७	५०	७	४६	७	४१	७	३७	७	३२	७	२८	७	२३
धनु	१०	२६	१०	२१	१०	१७	१०	१३	१०	९	१०	५	१०	१	९	५६	९	५२	९	४७	९	४३	९	३८	९	३४	९	२९
मकर	१२	१४	१२	९	१२	५	१२	१	११	५७	११	५३	११	४९	११	४४	११	४०	११	३५	११	३०	११	२५	११	२१	११	१६
कुम्भ	१	४३	१	३८	१	३४	१	३०	१	२६	१	२२	१	१८	१	१३	१	९	१	५	१	१	१२	५६	१२	५२	१२	४७
मीन	३	१२	३	८	३	३	२	५९	२	५५	२	५१	२	४७	२	४३	२	३९	२	३३	२	२९	२	२४	२	२०	२	१५
मेष	४	४९	४	४५	४	४१	४	३६	४	३२	४	२८	४	२४	४	१९	४	१५	४	१०	४	६	४	१	३	५७	३	५२
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
वृष	६	४५	६	४१	६	३७	६	३२	६	२८	६	२४	६	२०	६	१५	६	११	६	६	६	२	५	५७	५	५३	५	४८
मिथुन	८	५९	८	५५	८	५१	८	४६	८	४२	८	३८	८	३४	८	३०	८	२६	८	२०	८	१६	८	११	८	७	८	२
कर्क	११	१७	११	१३	११	९	११	४	११	०	१०	५६	१०	५२	१०	४७	१०	४३	१०	३८	१०	३४	१०	२९	१०	२५	१०	२०
सिंह	१	३१	१	२७	१	२३	१	१८	१	१४	१	१०	१	६	१	१	१२	५७	१२	५२	१२	४८	१२	४३	१२	३९	१२	३४
कन्या	३	४४	३	४०	३	३६	३	३१	३	२७	३	२३	३	१९	३	१४	३	१०	३	५	३	१	२	५६	२	५२	२	४७
तुला	६	०	५	५६	५	५२	५	४७	५	४३	५	३९	५	३५	५	३०	५	२६	५	२१	५	१७	५	१२	५	८	५	३

३६ पं० मार्गशीर्षकृष्ण ३० भौमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३३१
अयनांशाः २४।१३।०

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
७	७	४	७	४	६	११	९	३
२१	१०	७	६	५	६	१०	२९	२९
१६	४६	१३	५	१९	२९	२२	४५	४५
१२	०	५	७	०	६	४३	२७	२७
६१	७४०	१८	९६	२	५५	०	३	३
११	३३	५५	२	४२	२	३२	११	११
					मा.	मा.		

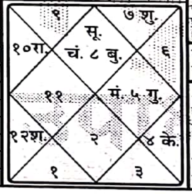

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनगोलयोः हेमन्तर्त्तुः।।

मार्गशीर्षशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १८ अग्रहायणतः तिथि ३ पौषं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ९ दिसम्बरतः २४ दिनांकं यावत् सन् २०२६ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वार	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः
२६	११	१	बु	६०	०	स	म	स्त	ज्येष्ठा	३४	२२	रा	८	३०	धृति	५	५८	दि	९	८	किं	२८	५५	वव	६०	०	ध्वांक्ष
२६	१०	१	गु	१	२०	प्रा	७	१८	मूल	४०	४१	रा	११	२	शूल	६	५४	दि	९	३२	वव	१	२०	वा	३४	१	धूम्र
२६	९	२	शु	६	४२	दि	९	२७	पू.षा.	४७	१२	रा	१	३९	गण्ड	८	१२	दि	१०	३	कौ	६	४२	तै	३९	२५	प्रवर्धमान
२६	८	३	श	१२	७	दि	११	३७	उ.षा.	५३	३२	रा	४	११	वृद्धि	९	३१	दि	१०	३४	गर	१२	७	व	४४	३७	राक्षस
२६	७	४	र	१७	७	दि	१	३८	श्रवण	५९	१४	रा	६	२९	ध्रुव	१०	३३	दि	११	०	भ	१७	७	वव	४९	१६	गद
२६	७	५	चं	२१	२५	दि	३	२१	धनिष्ठा	६०	०	स	म	स्त	व्याघात	११	४	दि	११	१३	वा	२१	२५	कौ	५३	१	शुभ
२६	६	६	मं	२४	३६	सा	४	३७	धनिष्ठा	४	३	प्रा	८	२४	हर्षण	१०	४९	दि	११	७	तै	२४	३६	गर	५५	४०	उत्पात
२६	५	७	बु	२६	४४	सा	५	२९	शतभिष	७	४७	दि	९	५४	वज्र	९	४१	दि	१०	३९	व	२६	४४	भ	५७	६	मानस
२६	५	८	गु	२७	२७	सा	५	४६	पू.भा.	१०	१८	दि	१०	५४	सिद्धि	७	३४	दि	९	४९	वव	२७	२७	वा	५७	९	मुद्गर
२६	४	९	शु	२६	५१	सा	५	३१	उ.भा.	११	३०	दि	११	२३	व्यतिपात	४	२६	दि	८	३३	कौ	२६	५१	तै	५५	५८	ध्वज
२६	४	१०	श	२५	४	सा	४	४९	रेवती	११	३२	दि	११	२४	वरीयान	०/५४	११/५९	प्रा	६/४	५५/५४	गर	२५	४	व	५३	३९	धाता
२६	४	११	र	२२	१३	दि	३	४०	अश्विनी	१०	२३	दि	१०	५६	शिव	४९	२९	रा	२	३५	भ	२२	१३	वव	५०	१८	आनन्द
२६	३	१२	चं	१८	२३	दि	२	८	भरणी	८	२५	दि	१०	९	सिद्ध	४२	५८	रा	११	५८	वा	१८	२३	कौ	४६	३	चर
२६	३	१३	मं	१३	४३	दि	१२	१६	कृत्तिका	५	३४	दि	९	१	साध्य	३५	५२	रा	९	८	तै	१३	४३	गर	४१	६	गद
२६	३	१४	बु	८	२८	दि	१०	१०	रोहिणी	२/५६	४/५	प्रा	७/६	७०/३	शुभ	२८	२१	सा	६	७	व	८	२८	भ	३५	३९	शुभ
२६	३	१५	गु	२/५४	४१/७	प्रा	७/५	५५/३३	आर्द्रा	५४	१	रा	४	२३	शुक्ल	२०	३३	दि	३	०	वव	२	४९	वा	२१/५६	५३/५६	काण

तिथि	तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे.अं. -	मि.	चन्द्रास्त स्टै.	टा.
१	९	१५	२२	२३	१८	धनु	३४।२२	६	४५	५	१५	७	२२	१७	२३	२२	४३	-	१०	-	-
१	१०	१६	२३	२४	१९			६	४६	५	१४	७	२३	१८	३४	२२	४९	-	१०	६	५
२	११	१७	२४	२५	२०			६	४६	५	१४	७	२४	१९	४६	२२	५५	-	९	६	५९
३	१२	१८	२५	२६	२१	मकर	३।४७	६	४६	५	१४	७	२५	२०	५९	२३	०	-	९	७	५४
४	१३	१९	२६	२७	२२			६	४७	५	१३	७	२६	२२	१२	२३	५	-	८	८	४८
५	१४	२०	२७	२८	२३	कुम्भ	३१।३९	६	४७	५	१३	७	२७	२३	२७	२३	९	-	८	९	४२
६	१५	२१	२८	२९	२४			६	४७	५	१३	७	२८	२४	४२	२३	१३	-	७	१०	३५
७	१६	२२	२९	१	२५	मीन	५४।४०	६	४७	५	१३	७	२९	२५	५९	२३	१७	-	७	११	२८
८	१७	२३	१	२	२६			६	४७	५	१३	८	०	२७	१६	२३	२०	-	६	१२	२२
९	१८	२४	२	३	२७			६	४७	५	१३	८	१	२८	३४	२३	२३	-	६	१	१९
१०	१९	२५	३	४	२८	मेष	११।३२	६	४७	५	१३	८	२	२९	५३	२३	२५	-	५	२	२०
११	२०	२६	४	५	२९			६	४७	५	१३	८	३	३१	१३	२३	२६	-	५	३	२५
१२	२१	२७	५	६	३०	वृष	२२।४२	६	४७	५	१३	८	४	३२	३३	२३	२७	-	४	४	३४
१३	२२	२८	६	७	१			६	४७	५	१३	८	५	३३	५४	२३	२७	-	४	५	४५
१४	२३	२९	७	८	२	मिथुन	३०।७	६	४७	५	१३	८	६	३५	१५	२३	२७	-	३	-	-
१५	२४	३०	८	९	३			६	४७	५	१३	८	७	३६	३५	२३	२६	-	३	-	-

धनूराशिः (रा.८।३०)। रुद्रव्रतम् (पीड़िया)। पञ्चकारम्भः ३१।३९ (रा.७।२७)। यायिजययोगः २१।२५ या.।
चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्।
मु. रज्जब ७ हिजरी सन् १४४८। रवियोगः ४७।१२ उ.। रवियोगः ५३।३२ या.।
भ. ४८।३७ उ. (रा. १२।३७)। मकरराशिः (दि. ८।१७)। यायिजययोगः १२।७ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५३।३२ उ.।
भ. १७।७ या. (दि. १।३८)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। यायिजययोगः ५९।१४ उ.। रवियोगः ५९।१४ उ.।
कुम्भराशिः (रा.७।२७)। श्रीरामविवाहोत्सवः ५। द्वितीयानागपञ्चमी ५। मृत्युबाणारम्भः ३५।४८ (रा. ९।६)।
श्रीस्कन्दषष्ठी ६ व्रतम्। चम्पाषष्ठी ६ व्रतम् (महाराष्ट्रे प्रसिद्धम्)। माताअन्नपूर्णा व्रत समाप्त। सायंकाले अन्नपूर्णोत्सवः।
भ. २६।४४ उ. (सा.५।२९) ५७।६ या. (रा.५।३७)। मीनराशिः (रा. ४।३९)। मित्रसप्तमी ७। सं.मूले धनुषि च सूर्यः ३३।१८
सौरपौषमासारम्भः। यायिजययोगः २७।२७ उ.। मृत्युबाणनिवृत्तिः ३४।३४ (रा. ८।३७)। रवियोगः ४।३ या.।
श्रीनन्दानवमी ९। अद्य देवी पूजनेन श्री विष्णुलोकप्राप्तिः। कल्पादिः ९। सर्वार्थामृतसिद्धियोगः ११।३० उ.। रवियोगः ११।३० उ.।
भ. ५३।३९ उ. (रा. ४।१५)। मेषराशिः (दि. ११।२४)। पञ्चकनिवृत्तिः ११।३२ (दि. ११।२४)। रवियोगः समस्त।
भ. २२।१३ या. (दि. ३।४०)। मोक्षदा ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। गीताजयन्ती ११। यायिजययोगः १०।२३ उ. २२।१३ या.।
वृषराशिः (दि.३।५२)। मत्स्य द्वादशी १२। धरणी व्रतम्। सोमप्रदोष १३ व्रतम्। *पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भोविधेयः।*
काश्यां पिशाचमोचनयात्रा-दर्शनञ्च। पिशाचत्वविमुक्ते श्राद्धं तर्पणम्। पार्वणश्राद्धम्। कपर्दीश्वर दर्शनम्। सायन मकरे सूर्यः १२।४७ (दि. ११।५४)। राष्ट्रियपौषमासः
भ. ८।२८ उ. (दि. १०।१०) ३५।३९ या. (रा. ९।३)। मिथुनराशिः (सा. ६।५०)। व्रताय १५ पूर्णिमा। दत्तात्रेयावतारः १५ (प्रदोषे)। दत्तात्रेय जयन्ती। नगरपरिक्रमा।
स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। यायिजययोगः ५४।१ उ. ५६।५६ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५४।१ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः १०।२३ या.। रवियोगः १०।२३ या.।

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. १ बुधे रा.८।३० उ. मूले सूर्यभोग्यम्।
ति. १ गुरौ मूले पूर्वदोषः।
ति. २ शुक्रे रा.१।३९ उ. उ.षा. मेरे.१० ल.७ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १५
ति. ३ शनौ उ.षा. मेरे. १० विष्टेः पूर्व (रा.१२।३७) दिवा ल. १२ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३ (अष्टस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल.गोधूलिः वा ल. ३ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।। (षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः)
ति. ७ बुधतः धनुरर्कदोषः। परं विवाह मुहूर्त्ता भावः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.वा.		भौमः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				मार्गीशनिः				राहुः			
१	बु	४	७	३२	०	७	७	४१	९	४	५	२१	४२	६	७	२४	८	११	१०	२३	१५	९	२९	४२	१६
१	गु	४	७	५०	५१	७	९	१७	३५	४	५	२२	४४	६	८	११	३०	११	१०	२३	३६	९	२९	३९	५
२	शु	४	८	९	५४	७	१०	५४	०	४	५	२३	४६	६	८	५८	३१	११	१०	२३	५८	९	२९	३५	५४
३	श	४	८	२८	३५	७	१२	३०	२५	४	५	२४	४८	६	९	४६	८	११	१०	२४	२०	९	२९	३२	४३
४	र	४	८	४७	२५	७	१४	८	१७	४	५	२५	५०	६	१०	३३	२२	११	१०	२४	४३	९	२९	२९	३३
५	चं	४	९	६	१६	७	१५	४८	२७	४	५	२६	५१	६	११	२०	५	११	१०	२५	६	९	२९	२६	२२
६	मं	४	९	२५	७	७	१७	२८	३७	४	५	२७	५२	६	१२	६	४८	११	१०	२५	३०	९	२९	२३	११
७	बु	४	९	४३	५८	७	१९	८	४६	४	५	२८	५२	६	१२	५३	३०	११	१०	२५	५३	९	२९	२०	०
८	गु	४	१०	४	३	७	२०	४८	५५	४	५	२९	५२	६	१३	४०	१३	११	१०	२६	१७	९	२९	१६	४९
९	शु	४	१०	२४	४७	७	२२	३२	३१	४	५	३०	५१	६	१४	२६	५५	११	१०	२६	४१	९	२९	१३	३८
१०	श	४	१०	४५	३१	७	२४	१७	४०	४	५	३१	४९	६	१५	१३	३७	११	१०	२७	५	९	२९	१०	२८
११	र	४	११	६	१५	७	२६	३	१८	४	५	३२	४६	६	१६	०	१९	११	१०	२७	३०	९	२९	७	१७
१२	चं	४	११	२६	४८	७	२७	४९	२६	४	५	३३	४३	६	१६	४७	०	११	१०	२७	५४	९	२९	४	६
१३	मं	४	११	४७	३१	७	२९	३६	४	४	५	३४	३९	६	१७	३३	४२	११	१०	२८	१९	९	२९	०	५५
१४	बु	४	१२	८	१४	८	१	२२	४२	४	५	३५	३४	६	१८	२०	२४	११	१०	२८	४४	८	२८	५७	४४
१५	गु	४	१२	२८	५६	८	३	९	४९	४	५	३६	२९	६	१९	७	५	११	१०	२९	१०	८	२८	५४	३४

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-मघायाम्।। बुधः-ति. ५ सोमे ज्येष्ठा भे ३०।५३ (रा.७।८)। ति. १३ भौमे मूले प्रविष्ठः धनुषि च १३।५२ (दि.१२।२०)।। गुरुः-मघा २ चरणे।। शुक्रः-ति. १३ भौमे विशाखा भे ४२।५२ (रा.११।५६)।। मार्गीशनिः- उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः- धनिष्ठा २ चरणे केतुश्च श्लेषा ४ चरणे ।।

मार्गे यदि स्यादादित्य एकादश्यां तिथौ तदा। कार्पासादिकसूत्राणग्राह्यं वैशाखलाभकृत् ।।

३७ पं० मार्गशीर्षशुक्ल ८ गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३४०
अयनांशाः २४।१३।१

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
८	११	४	७	४	६	११	९	३
०	१	१०	२०	५	१४	१०	२९	२९
२७	४	४	४८	२८	४०	२७	१६	१६
१६	३	३	५५	५२	१३	५१	४९	४९
६१	७६९	२०	१०३	०	५५	१	३	३
१८	४८	४४	३६	१०	७	५७	११	११

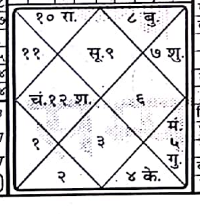

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. १ वुधे ज्येष्ठा भे सूर्ययुतिः। ति. १ गुरौ मूले सूर्यभोग्यम्। ति. २ शुक्रे पू.षा. भे दोलारोहण शिल्पविद्या नौकाघटन मुहूर्त्तः। रा.१।३९ उ. उ.षा.भे वधूप्रवेश (ल. ८) द्विरागमन (ल. ६या७) इष्टिकादहन मुहूर्त्तः। ति. ३ शनौ दि. ११।३७ या. उ.षा.भे सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। ति. ४ रवौ श्रवणे चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि. १।३८) शय्यासनाद्युपभोग भूपाघटन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा नवान्नभक्षण नौकाघटन वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ५ सोमे धनिष्ठा भे राहुयुतिः। ति. ६ भौमे दि.८।२४ उ. शतभिषजि भूपाघटन लतापादपारोपण वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ७ वुधे शतभिषजि जातकर्मनामकरण अन्नप्राशन गोक्रय-विक्रय भैषज्य गृहारम्भे जीर्णादिगृहप्रवेशे च चक्रशुद्धिः वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। पू.भा. भे विष्टेः पूर्व (सा. ५।२९) शिल्पविद्या वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ गुरौ व्यतिपातात्पूर्व (दि. ९।४९) पू.भा. भे शिल्पविद्या नौकाघटन वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ शुक्रे उ.भा. भे व्यतिपातदोषो रिक्तादोषश्च। रिक्तोत्तरं (सा. ५।३१) रेवत्यां शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण उत्तर दिग्यात्रा भैषज्य विपणि गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. १० शनौ रेवत्यां कृष्णवस्त्रधारण पश्चिमोत्तर दिग्यात्रा मुहूर्त्तः। दि.११।२४ उ.अश्विन्यां पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ११ रवौ अश्विन्यां विष्टिदोषः। भरण्यां भौमवेधो विष्टिश्च। ति. १२ सोमे दि.१०।९ उ.कृत्तिका भे गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १३ भौमे कृत्तिका भे भूपाघटन वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। दि.९।१ उ. दि.१२।१६ या.रोहिण्यां

तिथि	१ बु		१ गु		२ शु		३ श		४ र		५ चं		६ मं		७ बु		तिथि	८ गु		९ शु		१० श		११ र		१२ चं		१३ मं		१४ बु		१५ गु	
ल.अ.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.
वृश्चिक	७	१९	७	१४	७	१०	७	६	७	१	६	५७	६	५३	६	४८	धनु	८	५०	८	४५	८	४१	८	३७	८	३३	८	२८	८	२४	८	२०
धनु	९	२४	९	२०	९	१६	९	१२	९	७	९	३	८	५९	८	५४	मकर	१०	३७	१०	३२	१०	२८	१०	२४	१०	२०	१०	१५	१०	११	१०	७
मकर	११	१२	११	७	११	३	१०	५९	१०	५४	१०	५०	१०	४६	१०	४१	कुम्भ	१२	८	१२	३	११	५९	११	५५	११	५१	११	४६	११	४२	११	३८
कुम्भ	१२	४३	१२	३८	१२	३४	१२	३०	१२	२५	१२	२१	१२	१७	१२	१२	मीन	१	३६	१	३१	१	२७	१	२३	१	१९	१	१४	१	१०	१	६
मीन	२	११	२	६	२	२	१	५८	१	५३	१	४९	१	४५	१	४०	मेष	३	१३	३	८	३	४	३	०	२	५६	२	५१	२	४७	२	४३
मेष	३	४८	३	४३	३	३९	३	३५	३	३०	३	२६	३	२२	३	१७	वृष	५	९	५	४	५	०	४	५६	४	५२	४	४७	४	४३	४	३९
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
वृष	५	४४	५	३९	५	३५	५	३१	५	२६	५	२२	५	१८	५	१३	मिथुन	७	२३	७	१८	७	१४	७	१०	७	६	७	१	६	५७	६	५३
मिथुन	७	५८	७	५३	७	४९	७	४५	७	४०	७	३६	७	३२	७	२७	कर्क	९	४१	९	३६	९	३२	९	२८	९	२४	९	१९	९	१५	९	११
कर्क	१०	१६	१०	११	१०	७	१०	३	९	५८	९	५४	९	५०	९	४५	सिंह	११	५५	११	५०	११	४६	११	४२	११	३८	११	३३	११	२९	११	२५
सिंह	१२	३०	१२	२५	१२	२१	१२	१७	१२	१२	१२	८	१२	४	११	५९	कन्या	२	८	२	३	१	५९	१	५५	१	५१	१	४६	१	४२	१	३८
कन्या	२	४३	२	३८	२	३४	२	३०	२	२५	२	२१	२	१७	२	१२	तुला	४	२४	४	१९	४	१५	४	११	४	७	४	२	३	५८	३	५४
तुला	४	५९	४	५४	४	५०	४	४६	४	४२	४	३७	४	३३	४	२८	वृश्चिक	६	४१	६	३६	६	३२	६	२८	६	२४	६	१९	६	१५	६	११

३८ पं० मार्गशीर्षशुक्ल १५ गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३४७
अयनांशाः २४।१३।२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
८	२	४	८	४	६	११	९	३
७	७	११	३	५	२१	१०	२८	२८
३६	६	२३	९	२९	११	४२	५४	५४
३५	२७	५६	३८	३५	०	२६	३४	३४
६१	८५९	२	१०७	०	५५	२	३	३
२२	११	२३	१३	१५	३३	७	११	११

(रा. ८।६)। मु.३० समा। फलं समता। पराः १६ घट्यः पुण्याः। नववस्त्रसुवर्णदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। खरमासारम्भः। दि. ३०। सर्वार्थसिद्धियोगः ५।३४ या.। रवियोगः ५।३४ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५८।९ या.। रवियोगः २।४ या.।

मम विवाहो भविष्यति न वेति प्रश्नाद्विचारः। जीवार्क सौम्यास्त्रिसुतार्थ लाभ द्विपड्सुदृष्टः सितगुस्थितश्चेत्। विवाहमेकं प्रकरोति पूर्णं केन्द्रत्रिकोणोच्चगतः शुभश्चेत् ।।१।। अन्यच्च केन्द्रोपगैर्नवमगैः सुतगैश्चसौम्यैर्लग्नाच्छशित्रिसुत मार्गरसायगो वा। उष्णांशुजीव बुधदृष्टियुतो विवाहकर्त्ता वरस्तुलभते प्रमदां मनोज्ञाम् ।। अन्यदपि गुरुपति रविसौम्यैदृष्टस्त्रिसुतमदनायगः शशिलग्नात्। भवति तु विवाहकर्त्ता त्रिकोण केन्द्रेषु सौम्यश्चेत् ।।१।। **पुत्रप्राप्तिप्रश्नकथम् ।।** स्वभावसंस्थाः पुरुषग्रहाश्चेत्त्रिरीक्षि तास्ते बुधमार्गवाप्यम् ।। पुत्रस्यलाभोयुवति ग्रहाश्चेत् कन्या सुरूपा च नरस्य जन्म।।२।। पुंसंज्ञकैः खेचरकैश्च पुत्रो युतेक्षिते स्यात्तनयोऽथ कन्या।। स्त्रीखेचरैर्दृष्टयुतोऽथषण्ढः।।३।। कतिसंख्यकाः पुत्रा भवेयुरित्यस्य-कथनम्। पुंस्त्रीग्रहा पुत्रगृहं विलग्नात् पश्यन्ति यावन्त इह प्रकुर्यात्। तत्संख्यकाः स्युस्तनयाश्च कन्या शुभेशयोगात् सुतमन्न तुल्यः।।४।। **अथ गर्भोऽस्ति न वेत्यस्य कथनम्** - पुत्रेश्वरो यदा लग्ने पुत्रपश्चेन्दुना युतः। भृगुभूमिसुतः पश्येच्चंद्रं गर्भे सुतां वदेत् ।। **अथोद्वाहे कालानयम्।** (ज्योतिर्निबन्धोक्तम्) लग्नानङ्गपतिस्फुटे व्ययगृहगे जींविविवाहंवदेच्चन्द्राधिष्ठित तारकावधिपयोरैक्यांशके वा तथा। जीवे मित्रनवांशके बलयुते यद्योजभागान्विते स्वोच्चे द्वित्रिकलत्रवान् बहुवधूनाथः स्वामित्रांशके।।१।। कलत्रनाथस्थितभांशकेशयोः सितक्षपानायकयोर्बलीयसा। दशागमेद्यूनपयुक्तभांशकेत्रिकोणगेदेवगुरो करग्रहः। मार्गशीर्षादौ १२ मासेषु रविवार व्रते भक्ष्याणि-पत्रत्रित्वं तुलस्यास्त्रिपलमथघृतं मार्गशीर्षादि भक्ष्यम्। मुष्टीनां त्रिस्तिलानांत्रिपलदधितथा दुग्धकं गोमयञ्च।।

मार्गशीर्षमासकृत्यम्- भारते- मार्गशीर्षे तु यो मासमेक भक्तेन संक्षिपेत्। भोजयेत् द्विजान्भक्त्या सर्वपापैः प्रमुच्यते। कृषिभागी बहुधान्यश्च जायते।। वामनपुराणे- खरोष्ट्रा श्वा जागोश्वः शकटादिअजादिकम्। दातव्यं केशवप्रीत्यै मासि मार्गशिरे नरैः।।

मूलविचार- ज्येष्ठा/मूल- ति. १ गुरौ ४०।४१ (रा. ११।२) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. ९ शुक्रे ११।३० (दि. ११।२३) उ.। ति. ११ रवौ १०।२३ (दि. १०।५६) या.।
पञ्चक विचार- ति. ५ सोमे ३१।३९ (रा. ७।२७) उ.। ति. १० शनौ ११।३२ (दि. ११।२४) या.।

पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूपाघटन शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. १४ बुधे प्रा.७।३७ उ. मृगे चतुर्दश्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. १५ गुरौ आर्द्रा भे धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनगोलयोः हेमन्तर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि							नक्षत्र						योग						करण						योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	नै.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	–	रे.अं. ±	मि.	चन्द्रोदयः स्टैं.	टा.
२६	४	२	शु	५१	३	रा	३	१२	पुनर्वसु	४९	५०	रा	२	४३	ब्रह्म	१२	३६	दि	११	४९	तै	२४	०	गर	५१	३	लुम्बक	२५	१	९	१०	४	कर्क	३५।५३	६	४७	५	१३	८	८	३७	५७	२३	२५	–	२	६	४४
२६	४	३	श	४५	२०	रा	१२	५५	पुष्य	४५	५०	रा	१	७	ऐन्द्र	४ ५२	४९ १७	प्रा	८ ५	४१ ३७	व	१८	१२	भ	४५	२०	मित्र	२६	२	१०	११	५			६	४७	५	१३	८	९	३९	१८	२३	२२	–	२	७	५५
२६	४	४	र	४०	२	रा	१०	४८	श्लेषा	४२	१६	रा	११	४१	विष्कुम्भ	४९	४४	रा	२	४१	वव	१२	४१	वा	४०	२	वज्र	२७	३	११	१२	६	सिंह	४२।१६	६	४७	५	१३	८	१०	४०	४१	२३	२२	–	१	९	२
२६	५	५	चं	३५	१५	रा	८	५३	मघा	३९	१४	रा	१०	२९	प्रीति	४२	५४	रा	११	५७	कौ	७	३९	तै	३५	१५	ध्वांक्ष	२८	४	१२	१३	७			६	४७	५	१३	८	११	४२	४	२३	२०	–	१	१०	५
२६	५	६	मं	३१	१९	रा	७	१९	पू.फा.	३७	४	रा	९	३७	आयुष्मान	३६	४४	रा	९	२९	गर	३	१७	व	३१ ५९	१९ ४८	धूम्र	२९	५	१३	१४	८	कन्या	५१।४४	६	४७	५	१३	८	१२	४३	२८	२३	१६	–	०	११	४
२६	६	७	बु	२८	१७	सा	६	६	उ.फा.	३५	४३	रा	९	४	सौभाग्य	३१	१८	रा	७	१८	वव	२८	१७	वा	५७	१८	प्रवर्धमान	३०	६	१४	१५	९			६	४७	५	१३	८	१३	४४	५२	२३	१४	+	०	१२	१
२६	७	८	गु	२६	१९	सा	५	१९	हस्त	३५	२८	रा	८	५८	शोभन	२६	४१	सा	५	२७	कौ	२६	१९	तै	५५	५७	राक्षस	३१	७	१५	१६	१०			६	४७	५	१३	८	१४	४६	१७	२३	१०	+	१	१२	५७
२६	७	९	शु	२५	३५	सा	५	१	चित्रा	३६	२४	रा	९	२१	अतिगण्ड	२३	३	दि	४	०	गर	२५	३५	व	५५	५२	मुसल	१	८	१६	१७	११	तुला	५।५६	६	४७	५	१३	८	१५	४७	४१	२३	६	+	१	१	५३
२६	८	१०	श	२६	८	सा	५	१३	स्वाती	३८	३७	रा	१०	१३	सुकर्मा	२०	२५	दि	२	५६	भ	२६	८	वव	५७	६	सिद्धि	२	९	१७	१८	१२			६	४६	५	१४	८	१६	४९	७	२३	१	+	२	२	४९
२६	९	११	र	२८	४	सा	६	०	विशाखा	४२	७	रा	११	३७	धृति	१८	४९	दि	२	१८	वा	२८	४	कौ	५९	३५	उत्पात	३	१०	१८	१९	१३	वृश्चिक	२६।१५	६	४६	५	१४	८	१७	५०	३२	२२	५६	+	२	३	४६
२६	११	१२	चं	३१	६	रा	७	१२	अनुराधा	४६	४३	रा	१	२७	शूल	१८	४	दि	२	०	तै	३१	६	गर	६०	०	मानस	४	११	१९	२०	१४			६	४६	५	१४	८	१८	५१	५८	२२	५१	+	३	४	४१
२६	१२	१३	मं	३५	१८	रा	८	५३	ज्येष्ठा	५२	१५	रा	३	४१	गण्ड	१८	१३	दि	२	३	गर	३	१२	व	३५	१८	मुद्गर	५	१२	२०	२१	१५	धनु	५२।१७	६	४६	५	१४	८	१९	५३	२३	२२	४५	+	३	५	३३
२६	१३	१४	बु	४०	१४	रा	१०	५२	मूल	५८	३०	रा	६	१०	वृद्धि	१९	०	दि	२	२२	भ	७	४६	श	४०	१४	ध्वज	६	१३	२१	२२	१६			६	४६	५	१४	८	२०	५४	४८	२२	३९	+	४	६	२२
२६	१४	३०	गु	४५	३८	रा	१	०	पू.षा.	६०	०	स	म	स्त	धुव	२०	१२	दि	२	५०	च	१२	५६	नाग	४५	३८	धाता	७	१४	२२	२३	१७			६	४५	५	१५	८	२१	५६	१२	२२	३१	+	४	–	–

पौषकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ४ पौषतः १७ तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २५ दिसम्बरतः दिनांक ७ जनवरीं यावत् सन् २०२६-२७ ई.।।

☞ पक्षेऽस्मिन् खरमासः।।

कर्कराशिः (रा. ९।८)। सर्वार्थसिद्धियोगः ४९।५० या.।
भ. १८।१२ उ. (दि. २।४) ४५।२० या. (रा. १२।५५)। ● यमघंटयोगः ४२।१६ उ.।
सिंहराशिः (रा. ११।४१)। **संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः** (रा. ९।२)। यायिजययोगः ४०।२ उ. ४२।१६ या.।●
रवियोगः ३९।१४ उ.। *☞ एकादश्यां पौषकृष्णे दक्षिणः पवनो यदा। विद्युद्वादलसंयुक्तस्तदा दुर्भिक्षकारकः।।*
भ. ३१।१९ उ. (रा. ७।१९) ५९।४८ या. (रा.शे. ६।४२)। **कन्याराशिः** (रा. ३।२९)। ⊙**पूर्वाषाढ़ा भे सूर्यः** ३५।४२◐
सर्वार्थसिद्धियोगः ३५।४३ उ.। रवियोगः ३५।४३ या.। ◐ (रा. ९।४)। त्रिपुष्करयोगः ३७।४ उ.। रवियोगः समस्त।
अष्टकाश्राद्धम्। पार्वणवदस्य विधिः। यायिजययोगः २६।१९ उ. ३५।२८ या.।
भ. ५५।५२ उ. (रा. ५।८)। **तुलाराशिः** (दि. ९।९)। **अन्वष्टका श्राद्धम्। जनवरी १ सन् २०२७ ई० प्रारम्भः। ईसाई नववर्षारम्भः।**
भ. २६।८ या. (सा. ५।१३)। यायिजययोगः २६।८ उ. ३८।३७ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३८।३७ या.।
वृश्चिकराशिः (सा. ५।१६)। **सफला ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्।** त्रिपुष्करयोगः २८।४ उ. ४२।७ या.।
यायिजययोगः ३१।६ उ. ४६।४३ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ४६।४३ या.। *☞ पौषकृष्णा दशम्यां चेद्रात्रौ वर्षतिवारिदः। तदाभाद्रपदे मासि वृष्टिर्भवति भूयसी।।*
भ. ३५।१८ उ. (रा. ८।५३)। **धनूराशिः** (रा. ३।४१)। **भौमप्रदोष १३ व्रतम्।** ऋणापाकरणाय श्रेयस्करम्। **मासशिवरात्रि १३ व्रतम्।** "भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता☯
भ. ७।४६ या. (दि. ९।५२)। यमघंटयोगः ५८।३० या.। ☯ महानिशेत्युक्तेः।" **श्रीगुरुगोविन्दसिंह जयन्ती** (नवीनतम)। स्थायिजययोगः ३५।१८ उ. ५२।१७ या.।
स्नान-दान-श्राद्धादौ **३० अमावस्या।** शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्।

पौषमासकृत्यम्
पौषमासेतु कौन्तेय एक भक्तेन यः क्षिपेत्।
सुभगोदर्शनीयश्च यशोभागी च जायते।।
(महाभारते)
प्रासाद नगरादीनि गृहप्रावरणानि च।
नारायणस्यतुष्ट्यर्थे पौषे देयानि यत्नतः।।
(वामनपुराणे)

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	भौमः				बुधः				मार्गीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
२	शु	४	११	२६	१९	८	४	५६	५१	४	५	२९	५०	६	२२	६	३३	११	१०	४४	३३	९	२८	५१	२३
३	श	४	११	२८	४२	८	६	४४	४	४	५	३०	५	६	२३	२	५	११	१०	४६	३९	९	२८	४८	१२
४	र	४	११	३१	५	८	८	३१	१७	व	५	३०	२०	६	२३	५७	३८	११	१०	४८	४९	९	२८	४५	१
५	चं	४	११	३३	२७	८	१०	१८	३०	४	५	२९	३०	६	२४	५३	११	११	१०	५०	५३	९	२८	४१	५०
६	मं	४	११	३५	५०	८	१२	५	४३	४	५	२६	८	६	२५	४८	४४	११	१०	५३	९	९	२८	३८	४०
७	बु	४	११	३८	१३	८	१३	५२	५६	४	५	२२	४७	६	२६	४४	१७	११	१०	५५	१३	९	२८	३५	२९
८	गु	४	११	४०	३५	८	१५	४०	५५	४	५	१९	२५	६	२७	३९	४९	११	१०	५७	२९	९	२८	३२	१८
९	शु	४	११	४२	५८	८	१७	२८	२०	४	५	१६	३	६	२८	३५	२२	११	१०	५९	३९	९	२८	२९	७
१०	श	४	११	४५	२१	८	१९	१५	७	४	५	१२	४१	६	२९	३५	२४	११	११	१	५७	९	२८	२५	५६
११	र	४	११	४७	४४	८	२१	१	५४	४	५	९	२०	७	०	४०	२२	११	११	५	१५	९	२८	२२	४६
१२	चं	४	११	५०	६	८	२२	४८	४२	४	५	५	५८	७	१	४५	२२	११	११	८	३३	९	२८	१९	३५
१३	मं	४	११	५२	२९	८	२४	३५	२९	४	५	२	३६	७	२	५०	२४	११	११	११	५२	९	२८	१६	२४
१४	बु	४	११	५४	५२	८	२६	१८	३३	४	४	५९	१५	७	३	५५	२५	११	११	१५	१०	९	२८	१३	१३
३०	गु	४	११	५७	१४	८	२८	०	२०	४	४	५५	५३	७	५	०	२६	११	११	१८	२९	९	२८	१०	१२

भौमादीनाञ्चारः-भौमः-मघायाम्।। बुधः-ति. ६ भौमे पूर्वाषाढ़ा भे ४१।३४ (रा. ११।२५)। ति. १४ बुधे उत्तराषाढ़ा भे १२।३९ (दि. ११।५०)।। मार्गीगुरुः-मघा २ चरणे। ति. ४ रवौ वक्री १३।५० (दि. १२।१९)।। शुक्रः-ति. १० शनौ वृश्चिके २२।४३ (दि. ३।५१)। ति. १३ भौमे मैत्रे २७।१९ (सा. ५।४२)।। शनिः-उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः-धनिष्ठा २ चरणे केतुश्च श्लेषा ४ चरणे ।।

पौषकृष्ण दशम्यां चेद्रात्रौ वर्षतिवारिदः। तदाभाद्रपदे मासि वृष्टिर्भवति भूयसी।।

३९ पं. पौषकृष्ण ८ गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३५४
अयनांशाः २४।१३।३

सू.	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
८	५	४	८	४	६	११	९	३
१४	१५	११	१५	५	२७	१०	२८	२८
४६	२५	४०	४०	१९	३९	५७	३२	३२
१७	७	३५	५५	२५	४९	२१	१८	१८
६१	८०३	२	१०७	३	५५	२	३	३
२४	२०	२३	२५	२२ व.	३३	१०	११	११

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः-ति. २ शुक्रे पुनर्वसौ सूर्यवेधः। ति. ३ शनौ पुष्ये सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभं वैधृतिश्च। ति. ४ रवौ श्लेषा भे केतुयुतिःरिक्तादोषश्च। ति. ५ सोमे मघा भे भौमयुतिः। ति. ६ भौमे पू.फा. भे विष्टेःपूर्वं (रा. ७।१९) वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। उ.फा. भे रात्रिशेषे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. ७ बुधे उ.फा. भे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन सुभगांविनानववस्त्रधारण कणमर्दन शिल्पविद्या विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ गुरौ हस्ते शनिवेधः। ति. ९ शुक्रे चित्रा भे रिक्तोत्तरं (सा. ५।१) शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण भैषज्य नौकाघटन विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. १० शनौ विष्टेःपरं (सा. ५।१३) स्वात्यां कृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। ति. ११ रवौ विशाखा भे राहुवेधः। ति. १२ सोमे मैत्रे केतुवेधः। **परं मासान्तादिदोषः।**

अथरुद्राक्ष धारण माहात्म्य-अरुद्राक्षौ जपः पुंसा तावान्मात्रफलप्रदः। यस्यांगे नास्ति रुद्राक्षः एकोपि बहुपुण्यदः।। विभूतिर्यस्य नो भाले नांगे रुद्राक्ष धारणम्। तं चांडाल समं ज्ञात्वा दूरादेव परित्यजेत् ।।

तिथि ल.अ.	२ शु घं.	मि.	३ श घं.	मि.	४ र घं.	मि.	५ चं घं.	मि.	६ मं घं.	मि.	७ बु घं.	मि.	८ गु घं.	मि.	९ शु घं.	मि.	१० श घं.	मि.	११ र घं.	मि.	१२ चं घं.	मि.	१३ मं घं.	मि.	१४ बु घं.	मि.	३० गु घं.	मि.
धनु	८	१६	८	१२	८	७	८	३	७	५९	७	५५	७	५०	७	४६	७	४२	७	३७	७	३२	७	२८	७	२३	७	१८
मकर	१०	२	९	५८	९	५४	९	५०	९	४६	९	४२	९	३७	९	३३	९	२९	९	२४	९	१९	९	१५	९	१०	९	५
कुम्भ	११	३४	११	३०	११	२५	११	२१	११	१७	११	१३	११	८	११	४	११	०	१०	५५	१०	५०	१०	४६	१०	४१	१०	३६
मीन	१	२	१२	५८	१२	५३	१२	४९	१२	४५	१२	४१	१२	३६	१२	३२	१२	२८	१२	२३	१२	१८	१२	१४	१२	९	१२	४
मेष	२	३९	२	३५	२	३०	२	२६	२	२२	२	१८	२	१३	२	९	२	५	२	०	१	५५	१	५१	१	४६	१	४१
वृष	४	३५	४	३१	४	२६	४	२२	४	१८	४	१४	४	९	४	५	४	१	३	५६	३	५१	३	४७	३	४२	३	३७
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मिथुन	६	४९	६	४५	६	४०	६	३६	६	३२	६	२८	६	२३	६	१९	६	१५	६	१०	६	५	६	१	५	५६	५	५१
कर्क	९	७	९	३	८	५८	८	५४	८	५०	८	४६	८	४१	८	३७	८	३३	८	२८	८	२३	८	१९	८	१४	८	९
सिंह	११	२१	११	१७	११	१२	११	८	११	४	११	०	१०	५५	१०	५१	१०	४७	१०	४२	१०	३७	१०	३३	१०	२८	१०	२३
कन्या	१	३४	१	३०	१	२५	१	२१	१	१७	१	१३	१	८	१	४	१	०	१२	५५	१२	५०	१२	४६	१२	४१	१२	३६
तुला	३	५०	३	४६	३	४१	३	३७	३	३३	३	२९	३	२४	३	२०	३	१६	३	११	३	६	३	२	२	५७	२	५२
वृश्चिक	६	७	६	३	५	५८	५	५४	५	५०	५	४६	५	४१	५	३७	५	३३	५	२८	५	२३	५	१९	५	१४	५	९

४० पं० पौषकृष्ण ३० गुरौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३६१
अयनांशाः २४।१३।४

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
८	८	४	८	४	७	११	९	३
२१	१३	११	२८	४	५	११	२८	२८
५६	३८	५७	०	५५	०	१८	१०	१०
१२	०	१४	२०	५३	२६	२९	१२	१२
६१	७२१	२	१०९	३	६५	३	३	३
२५	५	२३	४९	२१ व.	२	१८	११	११

मूलविचार-श्लेषा/मघा-ति. ३ शनौ ४५।५० (रा. १।७) उ.। ति. ५ सोमे ३९।१४ (रा. १०।२९) या.।
ज्येष्ठा/मूल-ति. १२ सोमे ४६।४३ (रा. १।२७) उ.। ति. १४ बुधे ५८।३० (रा.शे. ६।१०) या.।

अथ बहुविध प्रश्नानां योगः- प्रश्नाक्षरं द्विगुणितं सैकयुग्वह्निभाजितम्। विषमांके जीवचिन्ता समे धातुः प्रकीर्तितः। मूलं शून्ये विजानीयाच्छारदावचनं यथा।।१।। दृष्टिवशात्प्रश्नकथनम्। व्योमदृष्टिर्भवेज्जीव मूलं भूम्यवलोकने। समावलोकने धातुर्ज्ञेयः केवलदृष्टितः।। राशिवशात्प्रश्नकथनम्- द्विपाद चिन्ता अजभे नाराणां चतुष्पदानां वृषभे च चिन्ता।। स्याद्गर्भचिन्ता मिथुनाख्याराशौ कर्के भवेच्च व्यहारचिन्ता स्याद्रोगचिन्ता मृगराजराशौ स्याद्वल्लुभार्या- प्रमदाख्यराशौ। वाणिज्यचिन्ता तुलनाम्निराशौ। स्याद् वृश्चिके दुष्टमयादिचिन्ता।।२३।। धनस्य चापे मकरे कलेश्च स्याद्गर्भचिन्ता घटनाम्नि राशौ। स्थानस्य मीने सुधिया विचिन्त्यो यो राशिरंगं बलावान्स तस्मादिति।। **मम कार्यसिद्धिर्भविष्यति न वेतिप्रश्ने-** तात्कालिकलग्नवशाद्विमर्शः- शीर्षोदयगते लग्ने परिपूर्णेन्दुसंयुते। कार्यसिद्धिर्विजानीयादितिगर्गेण भाषितम्।।६।। केन्द्रत्रिकोणसंस्थाः सौम्याःपापाः रस त्रिलाभेषु लाभं सिद्धिं बूयात्कार्याणां प्रोषितागमनं चेति।।२।। **अथाक्षरोपरि-** प्रश्नाक्षरंद्विगुणितं सैकयुग्वह्निभाजितम्। एकेसिद्धिर्द्विके स्थैर्यं शून्ये शून्यफलं भवेत् ।।१।। **अथ सर्वप्रश्ने कार्यसिद्धेरवधिकथनम्-** शीघ्रं चरस्थे स्थिरभे स्थिरत्वं द्वक्षे चिरात्स्पृष्टतनौ च चन्द्रे। कार्यस्य सिद्ध्यैरिपुरोगनाशो गमागमाद्येपरचक्रभीतिः।।२।। **अथप्रश्नात्समीप दूरज्ञानम्-** चरे दूरं विजानीयात् स्थिरे लाभं स्वमन्दिरे। द्विस्वभावे बहिर्लाभं ग्रहयोगवशाद्वदेत् ।।३।। **अथ लाभप्रश्ने** कस्यां दिशि लाभो भवेदित्यस्य ज्ञानम्। चरे लग्ने शुभदृष्टिःलाभे चन्द्र बलान्विते। त्रिकोणकेन्द्रगैः सौम्यैर्लाभो भवति तद्दिशः।।४।। केन्द्रगे यदि धर्मेशे शुभदृष्टि युतेऽपि वा।। धनुः संक्रमणे सकलशुभाना निषेधमाह- रविक्षेत्रगते भानौ भानुक्षेत्रगते गुरौ। गुर्वादित्यः स विज्ञेयः प्रवर्ज्यः सर्वकर्मसु।।

ग्रह शान्ति के उपाय-
देवब्राह्मणवंदनाद् गुरुवचः संपादनात्प्रत्यहं साधुनांभिभाषणात्कतिपय श्रेयः कथा कर्णनात्।। होमादध्वदर्शनाच्छुचिमनो भावाज्जपाद्दानतो। नोकुर्वंति कदाचिदेवपुरुषस्यैव ग्रहाः पीडनम्।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ याम्यायनगोलयोः हेमन्तर्त्तुः।।

पौषशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १८ पौषतः तिथि २ माघं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ८ जनवरीतः २२ दिनांकं यावत् सन् २०२७ ई.।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वार	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घं.	मि.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेश	सूर्योदय घं.	मि.	सूर्यास्त घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्य				क्रान्तिः द.	-	रे.अं.	मि.	चन्द्रास्त स्टै.	टा.	पौषशुक्लपक्षः।।
२६	१६	१	शु	५१	३	रा	३	१०	पू.षा.	५	४	दि	८	४७	व्याघात	२१	३३	दि	३	२२	किं	१८	२१	वव	५१	३	प्रवर्धमान	८	१५	२३	२४	१८	मकर	२१।४०	६	४५	५	१५	८	२२	५७	३७	२२	२४	+	४	-	-	मकरराशिः (दि. ३।२५)। ☾ रवियोगः १७।२४ उ.।
२६	१८	२	श	५६	२	रा	५	१०	उ.षा.	११	२९	दि	११	२१	हर्षण	२२	४४	दि	३	५१	वा	२३	३३	कौ	५६	२	राक्षस	९	१६	२४	२५	१९			६	४५	५	१५	८	२३	५९	१	२२	१६	+	५	६	४८	◡चन्द्रदर्शनम्। मु. ३० समा। फलं समता। सौम्यशृंगं समर्घताकरम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ११।२९ उ.। त्रिपुष्करयोगः ११।२९ या.।☾
२६	१९	३	र	६०	०	स	म	स्त	श्रवण	१७	२४	दि	१	४३	वज्र	२३	२७	दि	४	८	तै	२८	९	गर	६०	०	गद	१०	१७	२५	२६	२०	कुम्भ	४९।५७	६	४५	५	१६	८	२५	०	२४	२२	८	+	५	७	३७	कुम्भराशिः (रा. २।४४)। मु. सावान ८ हिजरी सन् १४४८। पञ्चकारम्भः ४९।५७ (रा. २।४४)। यायिजययोगः १७।२४ उ.।☾
२६	२०	३	चं	०	१६	प्रा	६	५०	धनिष्ठा	२२	२९	दि	३	४४	सिद्धि	२३	३०	दि	४	८	गर	०	१६	व	३१	४९	शुभ	११	१८	२६	२७	२१			६	४४	५	१६	८	२६	१	४२	२१	५९	+	६	८	३०	भ. ३१।४९ उ. (रा. ७।२८)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। ◉उत्तराषाढा भे सूर्यः ३७।२२ (रा. ९।४१)। यायिजययोगः□
२६	२२	४	मं	३	२२	दि	८	५	शतभिष	२६	२८	सा	५	१९	व्यतिपात	२२	३८	दि	३	४७	भ	३	२२	वव	३४	२३	मृत्यु	१२	१९	२७	२८	२२			६	४४	५	१६	८	२७	३	४७	२१	५०	+	६	९	२३	भ. ३।२२ या. (दि. ८।५)। रवियोगः २६।२८ या.। □०।१६ या.। रवियोगः २२।२९ या.। पुनःरवियोगः ३७।२२ उ.।
२६	२४	५	बु	५	२३	दि	८	५३	पू.भा.	२९	१७	सा	६	२७	वरीयान	२०	५३	दि	३	५	वा	५	२३	कौ	३५	४२	पद्म	१३	२०	२८	२९	२३	मीन	१३।३५	६	४४	५	१६	८	२८	४	३१	२१	४१	+	६	१०	१५	मीनराशिः (दि. १२।१०)। रवियोगः २९।१७ उ.।
२६	२६	६	गु	६	१	दि	९	७	उ.भा.	३०	५०	रा	७	३	परिघ	१८	८	दि	१	५८	तै	६	१	गर	३५	४२	छत्र	१४	२१	२९	३०	२४			६	४३	५	१७	८	२९	५	५१	२१	३१	+	७	११	१०	अन्नरूपाषष्ठी व्रतम् (बंगाल)। ◉सं.मकरे सूर्यः ५२।५८ (रा. ३।५४)। मु.३० समा। फलं समता। पराः २० वा ४० ❶
२६	२८	७	शु	५	२२	दि	८	५१	रेवती	३१	९	रा	७	१०	शिव	१४	२१	दि	१२	२६	व	५	२२	भ	३४	२६	श्रीवत्स	१५	२२	१	१	२५	मेष	३१।९	६	४३	५	१८	९	०	७	१२	२१	२०	+	७	१२	७	भ.५।२२ उ. (दि.८।५१) ३४।२६ या. (रा. ८।२८)। मेषराशिः (रा. ७।१०)। श्रीगुरुगोविन्दसिंह जयन्ती (प्राचीनतम)। ❷
२६	३०	८	श	३	२९	दि	८	६	अश्विनी	३०	११	सा	६	५०	सिद्ध	९	३९	दि	१०	३४	वव	३	२९	वा	३२	१	सौम्य	१६	२३	२	२	२६			६	४३	५	१८	९	१	८	३२	२१	९	+	७	१	८	महाभद्राष्टमी ८। यायिजययोगः ३०।१९ उ.। रवियोगः ३०।१९ उ.। ❁५१।५७ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः २५।४९ उ.। रवियोगः २५।४९ या.।
२६	३२	९	र	० ५६	३२ ८	प्रा	३ ५	५५ २२	भरणी	२८	३०	सा	६	६	साध्य	४ ५३	५ ४६	प्रा	८ ५	२० ५०	कौ	०	३२	तै	२८ ५६	३६ ४०	कालदण्ड	१७	२४	३	३	२७	वृष	४२।५०	६	४२	५	१८	९	२	९	५०	२०	५८	+	७	२	१३	वृषराशिः (रा. ११।५०)। साम्बदशमी (उड़ीसा)। यायिजययोगः ०।३२ या.। रवियोगः समस्त।
२६	३४	११	चं	५१	५७	रा	३	२८	कृत्तिका	२५	४९	सा	५	१	शुक्ल	५०	५६	रा	३	३	व	२४	१९	भ	५१	५७	सुस्थिर	१८	२५	४	४	२८			६	४२	५	१९	९	३	११	९	२०	४६	+	८	३	२१	भ. २४।१९ उ. (सा.४।२५) ५१।५७ या. (रा. ३।२८)। पुत्रदा ११ एकादशी व्रतं स्मार्त्तानाम्। श्रीतैलंग स्वामि जयन्ती ११। मन्वादिः ११। यायिजययोगः २५।४९ उ.❁
२६	३६	१२	मं	४६	४१	रा	१	२१	रोहिणी	२२	२९	दि	३	४१	ब्रह्म	४३	३३	रा	१२	६	वव	१९	१९	वा	४६	४१	मातङ्ग	१९	२६	५	५	२९	मिथुन	५०।३४	६	४१	५	१९	९	४	१२	२८	२०	३४	+	८	४	२८	मिथुनराशिः (रा.२।५५)। वैष्णवानामेकादशी व्रतम्। अयोध्यायां श्रीरामलला प्राणप्रतिष्ठा दिनम्। प्रतिष्ठा द्वादशी १२। कूर्मद्वादशी १२। स्थायिजययोगः २२।२९ उ.४६।४१ या.।↙
२६	३८	१३	बु	४१	१	रा	११	४	मृगशिरा	१८	३९	दि	२	८	ऐन्द्र	३५	५३	रा	९	१	कौ	१३	५१	तै	४१	१	अमृत	२०	२७	६	६	३०			६	४०	५	२०	९	५	१३	४५	२०	२१	+	८	५	३२	प्रदोष १३ व्रतम्। ◉सायन कुम्भे सूर्यः ३२।२८ (रा. ७।३९)। सर्वार्थसिद्धियोगः १८।३९ या.। रवियोगः १८।३९ उ.। □१४।३४ उ.। रवियोगः १४।३४ या.।
२६	४१	१४	गु	३५	८	रा	८	४३	आर्द्रा	१४	३४	दि	१२	३०	वैधृति	२८	२	सा	५	५३	गर	८	५	व	३५	८	काण	२१	२८	७	७	१	कर्क	५६।२६	६	४०	५	२०	९	६	१५	०	२०	८	+	९	६	२९	भ. ३५।८ उ. (रा. ८।४३)। कर्कराशिः (रा. ५।१४)। राष्ट्रियमाघमासः दि.३०। ◉अभिजिति सूर्यः २४।२९ (सा. ४।२८)। यायिजययोगः ३५।८ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः□
२६	४३	१५	शु	२९	१५	सा	६	२१	पुनर्वसु	१०	२३	दि	१०	४८	विष्कुम्भ	२०	९	दि	२	४३	भ	२	१२	वव	२१ ५६	२५ २६	लुम्बक	२२	२९	८	८	२			६	३९	५	२१	९	७	१६	१५	१९	५६	+	९	-	-	भ. २।१२ या. (प्रा. ७।३२)। स्नान–दान–व्रतादौ १५ पूर्णिमा। शाकम्भरी जयन्ती। माघस्नान–व्रत–यम–नियमाद्यारम्भः। प्रतिदिनं अरुणोदये समुद्रे काश्यां दशाश्वमेधे ○

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. ११ सोमे विष्टेः परं (रा.३।२८) रोहिण्यां रे.७ ल.८ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १२ (दशमस्थः भौमो न शुभः)

ति. १२ भौमे रोहिण्यां रे. ७ दिवा ल.१२ इष्टाः ७ ग्र.व.वि.१८।। (षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः)। मृगे सूर्यवेधः।

ति. १३ बुधे मृगे पूर्वदोषः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	मार्गीभौमः				बुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	शु	४	११	५९	३७	८	२९	४२	९	४	४	५२	३२	७	६	५	२८	११	११	२१	४७	९	२८	६	५२
२	श	४	१२	२	०	९	१	२३	५७	४	४	४९	१४	७	७	११	२६	११	११	२५	५	९	२८	३	४१
३	र	४	१२	४	२३	९	३	५	५५	४	४	४५	५७	७	८	१७	३१	११	११	२८	२४	९	२८	०	३०
३	चं	४	१२	६	४५	९	४	४५	१७	४	४	४२	३९	७	९	२३	३६	११	११	३१	४३	९	२७	५७	१९
४	मं	४	१२	९	८	९	६	२३	५९	४	४	३९	२१	७	१०	२९	४१	११	११	३५	४	९	२७	५४	८
५	बु	४	१२	११	३१	९	८	३	५५	४	४	३६	४	७	११	३५	४७	११	११	३८	२५	९	२७	५०	५७
६	गु	४	१२	१३	५३	९	९	४३	१४	४	४	३१	२	७	१२	४१	५२	११	११	४१	४६	९	२७	४७	४६
७	शु	४	१२	१६	१६	९	११	२१	२७	४	४	२५	१३	७	१३	४७	५७	११	११	४५	७	९	२७	४४	३६
८	श	४	१२	१८	३९	९	१२	५४	३१	४	४	१९	२४	७	१४	५४	२	११	११	४८	२८	९	२७	४१	२५
९	र	४	१२	२१	२	९	१४	२७	३७	४	४	१३	३५	७	१६	०	७	११	११	५१	४९	९	२७	३८	१४
११	चं	व	१२	२१	४८	९	१६	०	४३	४	४	७	४५	७	१७	६	१२	११	११	५५	३१	९	२७	३५	३
१२	मं	४	१२	८	४७	९	१७	३३	४९	४	४	१	५६	७	१८	१२	१७	११	१२	०	२	९	२७	३१	५३
१३	बु	४	११	५५	४७	९	१९	३	३८	४	३	५६	७	७	१९	१८	२२	११	१२	४	३०	९	२७	२८	४२
१४	गु	४	११	४२	४६	९	२०	२८	०	४	३	५०	१८	७	२०	२४	२७	११	१२	८	५९	९	२७	२५	३१
१५	शु	४	११	२९	४५	९	२१	५२	३९	४	३	४४	२८	७	२१	३०	३२	११	१२	१३	२९	९	२७	२२	२०

भौमादीनाञ्चारः:- मार्गीभौमः:- मघायाम्। ति.११ सोमे वक्री ३।२० (दि.८।१)।। बुधः:- ति. १ शुक्रे मकरे १०।३१ (दि.१०।५७)। ति. ६ गुरौ श्रवणे १०।१५ (दि.१०।४१)।। वक्रीगुरुः:- मघा २ चरणे।। शुक्रः:- ति. ९ रवौ ज्येष्ठा भे ३६।१३ (रा. ९।११)।। शनिः:- उत्तराभाद्रपदा ३ चरणे।। राहुः:- धनिष्ठा २ चरणे केतुश्च श्लेषा ४ चरणे।।

४१ पं० पौषशुक्ल ८ शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३७०

अयनांशाः २४।१३।५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
९	०	४	९	४	७	११	९	३
१	६	१२	१२	४	१४	११	२७	२७
८	३०	१८	५४	१९	५४	४८	४१	४१
३२	०	३९	३१	२४	२	२८	२५	२५
६१	८११	२	१३	५	६६	३	३	३
११	१६	२३	६	४९	५	११	११	११
		मा.		व.				

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः:-ति. १ शुक्रे पू.षा. भे सूर्ययुतिः। उ.षा. भे सूर्यभोग्यम्। ति. २ शनौ उ.षा. भे पूर्वदोषः। दि.११।२१ उ. श्रवणे दक्षिण दिग्यात्रा वस्तुक्रय गजकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ३ रवौ श्रवणे पुंसवनसीमन्त शय्यासनाद्युपभोग भूषाघटन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। धनिष्ठा भे राहुयुतिः। ति. ३ सोमे धनिष्ठा भे राहुयुतिः रिक्तादोषश्च। शतभिषजि व्यतिपातः। ति. ४ भौमे शतभिषजि चतुर्थ्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। व्यतिपातात्परं (दि.३।४७) भूषाघटन वस्तुक्रय शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ५ बुधे पू.भा. भे शिल्पविद्या वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ६ गुरौ उ.भा. भे शनियुतिः। रा.७।३ उ. रेवत्यां शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण पश्चिमोत्तर दिग्यात्रा भैषज्य वस्तुक्रय मुहूर्त्तः। रात्रिशेषे सूतीस्नान मुहूर्त्तः। ति. ७ शुक्रे विष्टेः पूर्वं (दि.८।५१) रेवत्यां पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण उत्तर दिग्यात्रा कणमर्दन भैषज्य नौकाघटन इष्टिका निर्माण विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति. ८ शनौ दि.८।६ या. अश्विन्यां कृष्णवस्त्रधारण मुहूर्त्तः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ९ रवौ भरण्यां भौमवेधः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ११ सोमे कृत्तिका भे विष्टेः पूर्वं गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १२ भौमे रोहिण्यां सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूषाघटन शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। मृगे सूर्यवेधः। ति. १३ बुधे मृगे पूर्वदोषः। आर्द्रा भे धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. १४ गुरौ आर्द्रा भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति.१५ शुक्रे विष्टेः परं (दि.७।३२)☛

तिथि / ल.अ.	१ शु घं.	मि.	२ श घं.	मि.	३ र घं.	मि.	३ चं घं.	मि.	४ मं घं.	मि.	५ बु घं.	मि.	६ गु घं.	मि.
धनु	७	१४	७	९	७	५	७	०	६	५५	६	५१	६	४७
मकर	९	१	८	५६	८	५२	८	४७	८	४२	८	३८	८	३३
कुम्भ	१०	३२	१०	२७	१०	२३	१०	१८	१०	१३	१०	९	१०	४
मीन	१२	०	११	५५	११	५१	११	४६	११	४१	११	३७	११	३२
मेष	१	३७	१	३२	१	२७	१	२३	१	१८	१	१४	१	९
वृष	३	३३	३	२८	३	२४	३	१९	३	१४	३	१०	३	५
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
मिथुन	५	४७	५	४२	५	३८	५	३३	५	२८	५	२४	५	१९
कर्क	८	५	८	०	७	५६	७	५१	७	४६	७	४२	७	३७
सिंह	१०	१९	१०	१४	१०	१०	१०	५	१०	०	९	५६	९	५१
कन्या	१२	३२	१२	२७	१२	२३	१२	१८	१२	१३	१२	९	१२	४
तुला	२	४८	२	४३	२	३९	२	३४	२	२९	२	२५	२	२०
वृश्चिक	५	५	५	०	४	५६	४	५१	४	४६	४	४२	४	३७

तिथि / ल.अ.	७ शु घं.	मि.	८ श घं.	मि.	९ र घं.	मि.	११ चं घं.	मि.	१२ मं घं.	मि.	१३ बु घं.	मि.	१४ गु घं.	मि.	१५ शु घं.	मि.
मकर	८	२८	८	२४	८	२०	८	१६	८	१२	८	८	८	४	८	०
कुम्भ	९	५९	९	५५	९	५१	९	४७	९	४३	९	३९	९	३५	९	३१
मीन	११	२७	११	२३	११	१९	११	१५	११	११	११	७	११	३	१०	५९
मेष	१	४	१	०	१२	५६	१२	५२	१२	४८	१२	४४	१२	४०	१२	३६
वृष	३	०	२	५६	२	५२	२	४८	२	४४	२	४०	२	३६	२	३२
मिथुन	५	१४	५	१०	५	६	५	२	४	५८	४	५४	४	५०	४	४६
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कर्क	७	३२	७	२८	७	२४	७	२०	७	१६	७	१२	७	८	७	४
सिंह	९	४६	९	४२	९	३८	९	३४	९	३०	९	२६	९	२२	९	१८
कन्या	११	५९	११	५५	११	५१	११	४७	११	४३	११	३९	११	३५	११	३१
तुला	२	१५	२	११	२	७	२	३	१	५९	१	५५	१	५१	१	४७
वृश्चिक	४	३२	४	२८	४	२४	४	२०	४	१६	४	१२	४	८	४	४
धनु	६	३८	६	३४	६	३०	६	२६	६	२२	६	१८	६	१४	६	१०

४२ पं० पौषशुक्ल १५ शुक्रे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३७६

अयनांशाः २४।१३।६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
९	३	४	९	४	७	११	९	३
७	०	११	२१	३	२१	१२	२७	२७
१६	५१	२९	५२	४४	३०	१३	२२	२२
१५	७	४५	३९	२८	३२	२९	२०	२०
६१	८५९	१३	८४	५	६६	४	३	३
१३	५७	९	४१	४१	१२	२९	११	११
		व.		व.				

❶घट्यः पुण्याः। निरयन सौम्यायनम्। देवानां दिनं दैत्यानाञ्च रात्रि अयनसंक्रान्ते रुभयतस्त्रीणिदिनानि न शुभानि विधेयानि। खरमास समाप्तिः। शिशिरर्त्तुः। परदिने पुण्यकालः। यायिजययोगः ६।१ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३०।५० उ.। रवियोगः ३०।५० या.। ❷सूर्योदयात् सूर्यास्तं यावत् मकरसंक्रान्तिजन्य पुण्यकालः। कृसरान्नमुद्गमोदकादिदानम्। प्रयागे गोदावर्यां वा स्नानम्। सौरमाघमासारम्भः। पञ्चकनिवृत्तिः ३१।९ (रा.७।१०)। स्थायिजययोगः ३१।९ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः समस्त। अमृतसिद्धियोगः ३१।९ या.। ↙द्विपुष्करयोगः २२।२९ उ. ४६।४१ या.। ○प्रयागे वा स्नानं विधेयम्। प्रयाग माघमेला प्रारंभः। पुष्याभिषेक यात्रा। सर्वार्थसिद्धियोगः १०।२३ या.।

मूलविचार-रेवती/अश्विनी- ति.६ गुरौ ३०।५० (रा. ७।३) उ.। ति. ८ शनौ ३०।१९ (सा. ६।५०) या.।
पञ्चक विचार-ति. ३ रवौ ४९।५७ (रा. २।४४) उ.। ति. ७ शुक्रे ३१।९ (रा. ७।१०) या.।

अथान्यद्भावकारकविमर्शः। तनुर्लग्नञ्च विज्ञेयं आत्मकारकमेव च। धनभावं विजानीयाद्दाराकारकमेव च।।१।। एकादशे ज्येष्ठभ्रातुस्तृतीये च कनिष्ठकः। सुते सुतं विजानीयत्ततः सप्तम भावतः।।२।। सुतस्थाने ग्रहस्थिश्चेत्सोऽपि कारक उच्यते।।३।। लाभं तृतीयं रन्ध्रञ्च शत्रुं स्वं च व्ययन्तथा। एषां योगेन यो भावस्तत्राशं प्राप्नुयादशुभम्।।४।। चत्वारो राशयो होते केन्द्रकोण शुभावहाः। तेषां संयोगमात्रेण ह्यशुभोऽपि शुभो भवेदिति। भूमिशयने परिहारः- प्रद्योतनात्पञ्चनगाङ्कसूर्यनवेन्दुषड्विंशतिभेषु भेषु। शेते महीत्यत्र परिहारः वास्तुभूषणे- स्यान्नाडी शस्यते शशिमिता १ तुर्ये ४ स्तथार्के १२ र्मिता ऋक्षे २७ भूपतिभि १६ र्नगैः ७ परमिते शेषे भवेज्जागृतिः।। अन्यच्च- वेदाष्ट पञ्चाग्निरसाद्रिघट्यः शेते महीतद्दिनभेषु तेषु। प्रद्योतनात् ५।७।९।१२।१९।२६ भेष्वाद्याः घट्यः क्रमशो ज्ञेयाः। पौषपूर्णिमातोमाघस्नानमन्त्राः। दुःख दारिद्र्यनाशाय श्रीविष्णोस्तोषणाय च। प्रातः स्नानं करोम्यद्य माघे पाप विनाशने। मकरस्थे रवौ माघे गोविन्दाच्युतमाधव स्नानेनानेन मे देव यथोक्तफलदो भव।। मंत्राविमौ पठन्। स्नानयत्ततोऽर्घ्यदानमन्त्रः:- सवित्रे प्रसवित्रे च परं धाम जले मम। त्वत्तेजसा परिभ्रष्टं पापं यातु सहस्रधा।। ततस्तर्पणादिकं कर्त्तव्यमिति। अथ निधनचन्द्रज्ञानमाह। अष्टमेशत्रिकोणे विधुः स्याद्यदायोगमिन्दोस्तदा तन्नवांशेपिवा। तत् त्रिकोणेपि याते मृतिंनिर्दिशेत्रिछयात्स्वल्प रेखोद्भये वासरे इति। निधिप्रश्नविचारः- जीवेन्दुलग्नगौ स्यातां सुखे जीवे च भार्गवे। निधिरस्ति भवेल्लाभः कृते यत्नेऽत्रवत्सरे।। चन्द्रज्ञगुरुशुक्राणामेकोऽपि यदि वेश्मगः। स्वीयं वा परकीयं वा सदसल्लभते निधिमिति।

☛पुनर्वसौ शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय भैषज्य नौकाघटन अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। दि.१०।४८ उ. पुष्ये अन्नप्राशन लतापादपारोपण पश्चिमांविनान्यदिग्यात्रा (प्रतिपदायाम्) इष्टिकादहन विपणिव्यापार गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः।

माघकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि ३ माघतः १७ तिथिं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २३ जनवरीतः दिनांक ६ फरवरी यावत् सन् २०२७ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनं याम्यगोलः शिशिरर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि							नक्षत्र						योग						करण						योगाः
२६	४५	१	श	२३	३६	दि	४	५	पुष्य	६	२१	दि	९	११	प्रीति	१२	२६	दि	११	३७	कौ	२३	३६	तै	५०	५९	मित्र
२६	४८	२	र	१८	२१	दि	१	५८	श्लेषा	२/५६	३९/४१	प्रा	७/६	४२/२६	आयुष्मान	४/५३	५९/१	प्रा	८/५	३८/५०	गर	१८	२१	व	४६	०	वज्र
२६	५०	३	चं	१३	३९	दि	१२	६	पू.फा.	५७	८	रा	५	२९	शोभन	५१	३८	रा	३	१७	भ	१३	३९	वव	४१	४४	ध्वज
२६	५३	४	मं	९	४९	दि	१०	३३	उ.फा.	५५	३४	रा	४	५१	अतिगण्ड	४५	५६	रा	१२	५९	वा	९	४९	कौ	३८	२२	धाता
२६	५६	५	बु	६	५५	दि	९	२३	हस्त	५५	४	रा	४	३९	सुकर्मा	४१	४	रा	११	३	तै	६	५५	गर	३६	०	आनन्द
२६	५८	६	गु	५	४	दि	८	३८	चित्रा	५५	४५	रा	४	५४	धृति	३७	७	रा	९	२७	च	५	४	भ	३४	४६	चर
२७	१	७	शु	४	२७	दि	८	२३	स्वाती	५७	४२	रा	५	४१	शूल	३४	११	रा	८	१६	वव	४	२७	वा	३४	४७	गद
२७	४	८	श	५	७	दि	८	३८	विशाखा	६०	०	स	म	स्त	गण्ड	३२	१६	रा	७	२९	कौ	५	७	तै	३६	१०	शुभ
२७	७	९	र	७	१३	दि	९	२८	विशाखा	०	५६	प्रा	६	५७	वृद्धि	३१	१७	रा	७	६	गर	७	१३	व	३८	४७	उत्पात
२७	१०	१०	चं	१०	२०	दि	१०	४२	अनुराधा	५	१६	दि	८	४०	ध्रुव	३१	१२	रा	७	३	भ	१०	२०	वव	४२	२८	मानस
२७	१३	११	मं	१४	३६	दि	१२	२३	ज्येष्ठा	१०	४०	दि	१०	४९	व्याघात	३१	५१	रा	७	१७	वा	१४	३६	कौ	४७	६	मुद्गर
२७	१६	१२	बु	१९	३५	दि	२	२३	मूल	१६	४६	दि	१	३५	हर्षण	३२	५८	रा	७	४४	तै	१९	३५	गर	५२	१७	ध्वज
२७	१९	१३	गु	२४	५८	दि	४	३१	पू.षा.	२३	१९	दि	३	५२	वज्र	३४	२१	रा	८	१६	व	२४	५८	भ	५७	३९	धाता
२७	२२	१४	शु	३०	२०	सा	६	४०	उ.षा.	२९	४९	सा	६	२८	सिद्धि	३५	३९	रा	८	४८	श	३०	२०	च	६०	०	आनन्द
२७	२५	३०	श	३५	१३	रा	८	३६	श्रवण	३५	५२	रा	८	५२	व्यतिपात	३६	३५	रा	९	९	च	२	४७	नाग	३५	१३	सुस्थिर

तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	–	रे.अं. +	मि.	चन्द्रोदयः स्टै.	टा.
२३	१	९	९	३			६	३९	५	२१	९	८	१७	२८	१९	४२	+	९	६	३९
२४	२	१०	१०	४	सिंह	२।३९	६	३८	५	२२	९	९	१८	४२	१९	२८	+	१०	७	४५
२५	३	११	११	५			६	३८	५	२२	९	१०	१९	५३	१९	१४	+	१०	८	४८
२६	४	१२	१२	६	कन्या	११।४५	६	३७	५	२३	९	११	२३	४	१८	५९	+	१०	९	४९
२७	५	१३	१३	७			६	३७	५	२३	९	१२	२२	१४	१८	४५	+	११	१०	४७
२८	६	१४	१४	८	तुला	२५।२५	६	३६	५	२४	९	१३	२३	२४	१८	२९	+	११	११	४५
२९	७	१५	१५	९			६	३६	५	२४	९	१४	२४	३२	१८	१३	+	११	१२	४२
३०	८	१६	१६	१०	वृश्चिक	४५।१८	६	३५	५	२५	९	१५	२५	३९	१७	५६	+	११	१	३९
३१	९	१७	१७	११			६	३५	५	२५	९	१६	२६	४५	१७	४१	+	११	२	३५
१	१०	१८	१८	१२			६	३४	५	२६	९	१७	२७	५०	१७	२४	+	१२	३	२९
२	११	१९	१९	१३	धनु	१०।४०	६	३३	५	२७	९	१८	२८	५४	१७	७	+	१२	४	१९
३	१२	२०	२०	१४			६	३३	५	२७	९	१९	२९	५७	१६	४९	+	१२	५	४
४	१३	२१	२१	१५	मकर	३९।५७	६	३२	५	२८	९	२०	३०	५९	१६	३१	+	१२	५	४५
५	१४	२२	२२	१६			६	३२	५	२८	९	२१	३१	५९	१६	१६	+	१२	६	२२
६	१५	२३	२३	१७			६	३१	५	२९	९	२२	३२	५८	१५	५५	+	१२	–	–

यत्र कुत्रापि यो माघेस्मरणन्वितः। करोति मज्जनं तीर्थे सलभेत् गाङ्गमज्जनम्। माघे मूलकं (मूली) भक्षणं न कार्यम्।❖
भ. ८६।० उ. (रा. १।२)। सिंहराशिः (दि. ७।४२)। ⊙श्रवणे सूर्यः ४०।३० (रा.१०।५०)। मृत्युबाणारम्भः ४०।३०◆
भ. १३।३९ या. (दि. १२।६)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ८।४८)। माघकृष्ण चतुर्थ्यांतु प्रादुर्भूतोगणेश्वरः।
कन्याराशिः (दि. ११।१९)। भारतीय गणतन्त्र दिवसः ७७ तमः। ध्वजोत्तोलनम्–राष्ट्रगानम्–राजधान्यां विविधोत्सवायोजनञ्च।
सर्वार्थसिद्धियोगः ५५।४ या.। रवियोगः ५५।४ उ.। ◆(रा.१०।५०)। यमघंटयोगः २।३९ उ. ५९।२८ या.।
भ.५।४ उ. (दि. ८।३८) ३४।४६ या. (रा. ८।३०)। तुलाराशिः (सा. ४।४६)। यायिजययोगः ५५।४५ उ.। रवियोगः ५५।४५ या.।
अष्टकाश्राद्धम्। श्रीरामानन्दाचार्य जयन्ती ७। स्थायिजययोगः ५७।४२ उ.। ↙दिवसः। शहीद दिवसः।
वृश्चिकराशिः (रा. १२।३८)। अन्वष्टका श्राद्धम्। महात्मागाँधी स्मृति↙
भ. ३८।४७ उ. (रा. १०।६)। यायिजययोगः ०।५६ उ. ७।१३ या.।
भ. १०।२० या. (दि. १०।४२)। फरवरी २। सर्वार्थसिद्धियोगः ५।१६ या.।
❖ मासपर्यंत स्नाने प्यशक्तत्र्यहं एकाहं वा स्यात्। श्रीनेताजी जयन्ती। यायिजययोगः ६।२१ उ. २३।३६ या.।
धनूराशिः (दि. १०।४९)। षट्तिला ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। मृत्युबाणारम्भः ३०।३४ (सा. ६।४७)।
प्रदोष १३ व्रतम्। तिलद्वादशी १२। अत्रतिलोत्पत्तिः। मृत्युबाणनिवृतिः २९।३२ (सा.६।२२)। यमघंटयोगः १६।४६ या.।
भ. २४।५८ उ. (दि. ४।३१) ५७।३९ या. (रा. ५।३६)। मकरराशिः (रा. १०।३१)। मासशिवरात्रि १३ व्रतम्।○
स्थायिजययोगः २९।४९ उ. ३०।२० या.। सर्वार्थसिद्धियोगः २९।४९ उ.। ○यायिजययोगः २३।१९ उ. २४।५८ या.।
स्नान–दान–श्राद्धादौ ३० अमावस्या। मौनी अमावस्या। प्रयागे काश्यां दशाश्वमेधे समुद्रे वा मौन व्रताचरणेन स्नानं ❶

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. २ रवौ प्रा.७।४२ उ. मघा मे भौमयुतिःविष्टि दोषो मृत्युबाणश्च।।

ति. ३ सोमे रा.५।२९ उ. उ.फा. मे रे. ८ पञ्चेष्टलग्नाभावः।

ति. ४ भौमे उ.फा. मे रे. ८ दिवा ल. १२ इष्टाः ६ ग्र.व.वि. १३।। (षष्ठस्थःलग्नेशो न शुभः) वा ल.गोधूलिःवा ल. ५ इष्टाः ७ ग्र.व.वि. १८।। (षष्ठस्थःलग्नेशो न शुभः) वा ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १० वा ल. ८ इष्टाः ६ ग्र.व.वि.१७ (दशमस्थः भौमो न शुभः)। हस्ते शनिवेधः।

तिं.५ बुधे हस्ते पूर्वदोषः।

तिं.६ गुरौ रा. ४।५४ उ. स्वात्यां रे.६ पञ्चेष्टलग्नाभावः।

तिं. ७ शुक्रे स्वात्यां रे.६ दिवा ल. १२ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।। (षष्ठस्थःलग्नेशो न शुभः) वा ल. ३ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।। (षष्ठस्थःशुक्रो न शुभः) वा ल.गोधूलिःवा ल. ५ इष्टाः ६ ग्र.व.वि.१६।। (षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल. ८ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १२ (दशमस्थः भौमो न शुभः) वा ल. ९ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।।

तिं. ९ रवौ प्रा. ६।५७ उ. विष्टेःपूर्वं (रा.१०।६) मैत्रे रे. ८ दिवा ल. १२ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।। (षष्ठस्थःलग्नेशो न शुभः) वा ल. ३ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.११।। (षष्ठस्थश्चन्द्रो न शुभः) वा ल. गोधूलिःवा ल. ५ इष्टाः ५ ग्र.व. वि.११।। (षष्ठस्थःलग्नेशो न शुभः)

ति. १० सोमे मैत्रे विष्टिदोषः।

ति. ११ भौमे दि.१०।४९ उ.मृत्युबाणात्पूर्वं (सा.६।४७) मूले रे. ६ दिवा ल. ३ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.११।। (चं.दा.) वा ल.गोधूलिःवा ल. ५ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.११।। (षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः)

ति. १२ बुधे मूले मृत्युबाणव्याप्तिः। परं मासान्तादि दोषः।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	वक्रीभौमः				बुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	श	४	११	१६	४४	९	२३	१७	२८	४	३	३८	३९	७	२२	३६	४८	११	१२	१७	५८	९	२७	१९	९
२	र	४	११	३	४३	९	२४	४२	१७	४	३	३२	५०	७	२३	४३	१०	११	१२	२२	२८	९	२७	१५	५९
३	चं	४	१०	५०	४३	९	२६	१	२८	४	३	२७	३	७	२४	४९	३७	११	१२	२६	५७	९	२७	१२	४८
४	मं	४	१०	३७	४२	९	२७	१६	२०	४	३	२१	१७	७	२५	५६	३	११	१२	३१	२६	९	२७	९	३७
५	बु	४	१०	२४	४१	९	२८	३१	१३	४	३	१५	३१	७	२७	२	२९	११	१२	३५	५७	९	२७	६	२६
६	गु	४	१०	११	४०	९	२९	४६	६	४	३	९	४६	७	२८	१२	२८	११	१२	४०	२१	९	२७	३	१५
७	शु	४	९	५८	४०	१०	१	०	५९	४	३	४	१	७	२९	२३	५३	११	१२	४५	२	९	२७	०	५
८	श	४	९	४५	३९	१०	२	३	४५	४	२	५८	८	८	०	३३	१८	११	१२	४९	३३	९	२६	५६	५४
९	र	४	९	३२	३८	१०	३	२	२८	४	२	५०	१३	८	१	४३	४२	११	१२	५४	५	९	२६	५३	४३
१०	चं	४	९	१९	३७	१०	४	१	१२	४	२	४२	१७	८	२	५४	७	११	१२	५८	३७	९	२६	५०	३२
११	मं	४	९	६	३६	१०	४	५९	५७	४	२	३४	२२	८	४	४	३२	११	१३	३	९	९	२६	४७	२१
१२	बु	४	८	५३	३६	१०	५	५८	४१	४	२	२६	२७	८	५	१४	५७	११	१३	८	२५	९	२६	४४	११
१३	गु	४	८	१९	४७	१०	६	३७	४३	४	२	१८	३१	८	६	२५	२२	११	१३	१३	५५	९	२६	४१	०
१४	शु	४	७	५५	२	१०	७	१६	४	४	२	१०	३६	८	७	३५	४७	११	१३	१९	३५	९	२६	३७	४९
३०	श	४	७	३०	१७	१०	७	५४	२७	४	२	२	४०	८	८	४६	१२	११	१३	२५	१५	९	२६	३४	३८

भौमादीनाञ्चारः–वक्रीभौमः–मघायाम्।। बुधः–ति. १ शनौ धनिष्ठा भे १।४८ (दि. ७।२२)। ति. ६ गुरौ कुम्भे ११।८ (दि. ११।३)। ति. १३ गुरौ शतभिषजि ३।३४ (दि. ७।५८)।। वक्रीगुरुः– ति. ४ भौमे मघा १ चरणे १३।२३ (दि.११।५८)।। शुक्रः– ति. ७ शुक्रे मूले धनुषि च ३१।३८ (रा. ७।१५)।। शनिः– ति. १४ शुक्रे उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे ४।२५ (दि. ८।१८) ।। राहुः–ति. १३ गुरौ धनिष्ठा १ चरणे केतुश्च श्लेषा ३ चरणे १८।५१ (दि. २।४)।।

४३ पं० माघकृष्ण ८ शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३८४
अयनांशाः २४।१३।७

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
९	६	४	१०	४	८	११	३	३
१५	२०	९	२	२	०	१२	२६	२६
२५	२९	४५	३	५८	३३	४३	५६	५६
३१	७	३९	४५	८	१८	३३	५४	५४
६१	७५१	१३	५८	७	७०	४	३	३
६	६	१	४३	५५	२४	३२	११	११
		व.		व.				

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः–ति. १ शनौ पुष्ये सुभगांविनाकृष्णवस्त्रधारण पूर्वाविनान्यदिग्यात्रा गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। श्लेषा भे केतुयुतिः। ति. २ रवौ श्लेषा भे पूर्वदोषः। मघा भे भौमयुतिःविष्टिदोषश्च। ति. ३ सोमे पू.फा. मे विष्टिस्ततो रिक्तादोषः। ति. ४ भौमे उ.फा. भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। रिक्तोत्तरं (दि. १०।३३) पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूपाघटन मुहूर्त्तः। ति. ५ बुधे हस्ते शनिवेधः। ति. ६ गुरौ विष्टेःपूर्वं (दि.८।३८) चित्रा मे जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण भैषज्य नौकाघटन विपणिव्यापार वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ७ शुक्रे स्वात्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण अन्नप्राशन (सप्तम्यां) गर्भाधान नववस्त्रधारण नवान्नमक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन चौलकेशान्त (ल.११) (सप्तम्यां) वस्तुक्रय अश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ शनौ विशाखा भे राहुवेधः। नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति.९ रवौ नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। मैत्रे केतुवेधः। ति. १० सोमे विष्टेः परं (दि.१०।४२) ज्येष्ठा मे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गोक्रय–विक्रय कणमर्दन धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.११ भौमे ज्येष्ठा मे शिरामोक्षण शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। मूले पुंसवनसीमन्त मुहूर्त्तः। ति.१२ बुधे मूले शिशुताम्बूलभक्षण कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। पू.षा. भे दोलारोहण मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

तिथि ल.अ.	१ श घं.	मि.	२ र घं.	मि.	३ चं घं.	मि.	४ मं घं.	मि.	५ बु घं.	मि.	६ गु घं.	मि.	७ शु घं.	मि.	८ श घं.	मि.	९ र घं.	मि.	१० चं घं.	मि.	११ मं घं.	मि.	१२ बु घं.	मि.	१३ गु घं.	मि.	१४ शु घं.	मि.	३० श घं.	मि.
मकर	७	५५	७	५१	७	४७	७	४३	७	३९	७	३५	७	३१	७	२७	७	२२	७	१८	७	१४	७	९	७	५	७	१	६	५६
कुम्भ	९	२६	९	२२	९	१८	९	१४	९	१०	९	६	९	२	८	५८	८	५३	८	४९	८	४५	८	४०	८	३६	८	३२	८	२७
मीन	१०	५४	१०	५०	१०	४६	१०	४२	१०	३८	१०	३४	१०	३०	१०	२६	१०	२१	१०	१७	१०	१३	१०	८	१०	४	१०	०	९	५५
मेष	१२	३१	१२	२७	१२	२३	१२	१९	१२	१५	१२	११	१२	७	१२	४	११	५९	११	५४	११	५०	११	४५	११	४१	११	३७	११	३२
वृष	२	२७	२	२३	२	१९	२	१५	२	११	२	७	२	३	१	५९	१	५४	१	५०	१	४६	१	४१	१	३७	१	३३	१	२८
मिथुन	४	४१	४	३७	४	३३	४	२९	४	२५	४	२१	४	१७	४	१३	४	८	४	४	४	०	३	५५	३	५१	३	४७	३	४२
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कर्क	६	५९	६	५५	६	५१	६	४७	६	४३	६	३९	६	३५	६	३१	६	२६	६	२२	६	१८	६	१३	६	९	६	५	६	०
सिंह	९	१३	९	९	९	५	९	१	८	५७	८	५३	८	४९	८	४५	८	४०	८	३६	८	३२	८	२७	८	२३	८	१९	८	१४
कन्या	११	२६	११	२२	११	१८	११	१४	११	१०	११	६	११	२	१०	५८	१०	५३	१०	४९	१०	४५	१०	४०	१०	३६	१०	३२	१०	२७
तुला	१	४२	१	३८	१	३४	१	३०	१	२६	१	२२	१	१८	१	१४	१	९	१	५	१	१	१२	५६	१२	५२	१२	४८	१२	४३
वृश्चिक	३	५९	३	५५	३	५१	३	४७	३	४३	३	३९	३	३५	३	३१	३	२६	३	२२	३	१८	३	१३	३	९	३	५	३	०
धनु	६	५	६	१	५	५७	५	५३	५	४९	५	४५	५	४१	५	३७	५	३२	५	२८	५	२४	५	२०	५	१५	५	११	५	६

४४पं० माघकृष्ण ३० शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ३९१
अयनांशाः २४।१३।८

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
९	९	४	१०	४	८	११	९	३
२२	१६	७	७	२	८	१३	२६	२६
३२	५	३०	५४	२	४६	२५	३४	३४
५८	३२	१७	२७	४०	१२	१५	३८	३८
६०	७२४	२४	३८	७	७०	५	३	३
५७	४३	४५	२२	५५	२४	४१	११	११
		व.		व.				

◆ अद्यगणेशोत्पत्तिः। अर्घ्यदानम्। गौरी चतुर्थी (प्रदोषे)।⊙अभिजिन्निवृत्तः सूर्यः २९।३२ (सा.६।२७)। मृत्युबाण निवृतिः ३९।२० (रा.१०।२२)।❶विधेयम्। द्वापर युगादिः ३०। त्रिवेणी अमावस्या (उड़ीसा)। महोदय योगः ३५।१३ (रा.८।३६) या.। ⊙ धनिष्ठा भे सूर्यः ४६।१८ (रा.१।२)। पाप वारान्विते दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजाभयम्। यायिजययोगः ३५।५२ उ.। सर्वार्थसिद्धियोगः ३५।५२ या.।

यावान्याघं स्नानाशक्तौ त्र्यहं स्नायात् ।। महामाघीं पुरस्कृत्य स्नायात्तत्रादिनत्रय मिति।। माघे प्रयागस्नानमाहात्म्यम् ।। प्रयागे माघ मासे तु त्र्यहं स्नातस्य यत्फलम्। अश्वमेधसहस्रेण तत्फलं लभते भुवि।।२।। अथ मकरसंक्रान्तौ देयाः। स्कन्दे– धेनुं तिलमयीं राजन् यो दद्यात्सत्तमाय। सर्वान् कामानवाप्नोति विन्दते परमं सुखम्। माघे देयाः– तैलामलकञ्चैव तीर्थे देयास्तु नित्यशः। ततः प्रज्वालयेद्वह्निं सेवनार्थं द्विजन्मनाम् ।। एवं स्नानावसाने तु मोक्षं देयमथारितम्। भोजयेद्द्विजदम्पत्यं भूषयेद्वस्त्रभूषणैः। कम्बलाजिन रत्नानि वासांसि विविधानि च। चोलकानि च देयानि प्रच्छादन पटास्तथा।३। उपानहौ तथा गुप्तमोचकौ पापमोचकौ। अनेन विधिना स्नानात्माधवः प्रीयतामिति।।४।। माघसन्नियमाः।। भूमौ शयीतहोतव्यं साज्यं तिलसमन्वितम्। सर्वान् कामानवाप्नोति विन्दते परमं सुखम् ।।१।। विष्णुधर्मोत्तरे– सौम्यायने तु विप्राय वस्त्रदाने महत्फलम्। तिलपूर्णमनड्वाहं दत्वा रोगैः प्रमुच्यते।। शिवरहस्ये च– तस्या कृष्णतिलैः स्नानं कार्यञ्चाहृतेन शुभम्।। तिल देयाश्च विप्रेभ्यः सर्वदेवोत्तरायणे। तिलतैलेन दीपाश्च देयाः शिवगृहे शुभा इति।।३।। प्रयागे तीर्थस्नानमुक्तं काशीखण्डे।। काश्यां दशाश्वमेधे ये तपसि स्नान्ति मानवाः। दशाश्वमेधजनितं फलं तेषां भवेद ध्रुवमिति।।१।। माघकृष्णचतुर्थ्यां गणेशोत्पत्तिः– सर्वदेवमयः साक्षात्सर्वमङ्गलकारकः। माघकृष्णचतुर्थ्यान्तु प्रादुर्भूतो गणेश्वर इति।। अत्र षट्तिला।। तिलस्नायी तिलोद्वर्ती तिलहोमी तिलोदकी तिलभुक् तिलदाता च षट्तिला पापनाशिनीति।

मूलविचार–श्लेषा/मघा–ति. १ शनौ ६।२१ (दि.९।११) उ.। ति. २ रवौ ५९।२८ (रा.शे.६।२६) या.।
ज्येष्ठा/मूल–ति. १० सोमे ५।१६ (दि. ८।४०) उ.। ति. १२ बुधे १६।४६ (दि. १।१५) या.।

माघशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १८ माघतः तिथि १ फाल्गुनं यावत् १९४८ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ७ फरवरीतः २० दिनांकं यावत् सन् २०२७ ई.।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनं याम्यगोलः शिशिरर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	तारीखें अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे.अं. +	मि.	चन्द्रास्त स्टै.	टा.
२७	२८	१	र	३९	२१	रा	१०	१४	धनिष्ठा	४१	१२	रा	१०	५९	वरीयान	३६	५६	रा	९	१६	किं	७	१७	बव	३९	२१	मातङ्ग	७	१६	२४	२४	१८	कुम्भ	८।३२	६	३०	५	३०	९	२३	३३	५५	१५	३५	+	१२	-	-
२७	३१	२	चं	४२	१८	रा	११	२५	शतभिष	४५	२५	रा	१२	४०	परिघ	३६	२३	रा	९	३	वा	१०	५०	कौ	४२	१८	अमृत	८	१७	२५	२५	१९			६	३०	५	३०	९	२४	३४	५२	१५	१६	+	१२	७	१९
२७	३५	३	मं	४४	१०	रा	१२	९	पू.भा.	४८	३३	रा	१	५४	शिव	३५	१	रा	८	२९	तै	१३	१४	गर	४४	१०	काण	९	१८	२६	२६	२०	मीन	३२।४६	६	२९	५	३१	९	२५	३५	४७	१४	५६	+	१२	८	१२
२७	३८	४	बु	४४	४१	रा	१२	२०	उ.भा.	५०	२४	रा	२	३८	सिद्ध	३२	३७	रा	७	३१	व	१४	२६	भ	४४	४१	लुम्बक	१०	१९	२७	२७	२१			६	२८	५	३२	९	२६	३६	४१	१४	३९	+	१२	९	५
२७	४१	५	गु	४३	५४	रा	१२	२	रेवती	५१	१	रा	२	५२	साध्य	२९	१३	सा	६	९	बव	१४	१८	वा	४३	५४	मित्र	११	२०	२८	२८	२२	मेष	५१।१	६	२८	५	३२	९	२७	३७	३४	१४	२०	+	१२	१०	१
२७	४४	६	शु	४१	५३	रा	११	१२	अश्विनी	५०	२५	रा	२	३७	शुभ	२४	४९	दि	४	२३	कौ	१२	५४	तै	४१	५३	वज्र	१२	२१	२९	२९	२३			६	२७	५	३३	९	२८	३८	२५	१४	१	+	१२	११	०
२७	४८	७	श	३८	४९	रा	९	५८	भरणी	४८	४८	रा	१	५७	शुक्ल	१९	३५	दि	२	१६	गर	१०	२१	व	३८	४९	ध्वांक्ष	१३	२२	३०	१	२४			६	२६	५	३४	९	२९	३९	१४	१३	४१	+	१२	१२	२
२७	५१	८	र	३४	५१	रा	८	२२	कृत्तिका	४६	२१	रा	१२	५८	ब्रह्म	१३	३७	दि	११	५३	भ	६	५०	बव	३४	५१	धूम्र	१४	२३	१	२	२५	वृष	३।११	६	२६	५	३४	१०	०	४०	२	१३	२१	+	१२	१	६
२७	५४	९	चं	३०	३	सा	६	२६	रोहिणी	४३	९	रा	११	४१	ऐन्द्र	५/५७	५१/५०	प्रा	९/६	१३/२१	वा	२	२७	कौ	३०/५७	३/२३	प्रवर्धमान	१५	२४	२	३	२६			६	२५	५	३५	१०	१	४०	४९	१३	०	+	१२	२	१२
२७	५८	१०	मं	२४	४२	दि	४	१७	मृगशिरा	३९	२७	रा	१०	११	विष्कुम्भ	५२	१६	रा	३	१८	गर	२४	४२	व	५१	५१	राक्षस	१६	२५	३	४	२७	मिथुन	११।१८	६	२४	५	३६	१०	२	४१	३५	१२	३९	+	१२	३	१५
२८	१	११	बु	१९	०	दि	२	०	आर्द्रा	३५	२३	रा	८	३३	प्रीति	४४	३२	रा	१२	१३	भ	१९	०	बव	४६	३	मुसल	१७	२६	४	५	२८			६	२४	५	३६	१०	३	४२	१९	१२	१८	+	१२	४	१३
२८	५	१२	गु	१३	५	दि	११	३७	पुनर्वसु	३१	१३	सा	६	५२	आयुष्मान	३६	३९	रा	९	३	वा	१३	५	कौ	४०	८	सिद्धि	१८	२७	५	६	२९	कर्क	१७।१६	६	२३	५	३७	१०	४	४३	१	११	५७	+	१२	५	५
२८	८	१३	शु	७	११	दि	९	१४	पुष्य	२७	९	सा	५	१४	सौभाग्य	२८	५६	सा	५	५६	तै	७	११	गर	३४	२१	उत्पात	१९	२८	६	७	३०			६	२२	५	३८	१०	५	४३	४२	११	३६	+	१२	५	५०
२८	१२	१४	श	१/५४	३१/४४	प्रा	६/४	५८/५१	श्लेषा	२३	२२	दि	३	४३	शोभन	२१	२७	दि	२	५७	व	१	३१	भ	२८/५६	५३/१५	मानस	२०	२९	७	८	१	सिंह	२३।२२	६	२२	५	३८	१०	६	४४	१९	११	१५	+	१२	-	-

कुम्भराशिः (दि.९।५५)। यावन्माघमशक्तावन्ते दिनत्रयं स्नानम् विधेयम्। वल्लभाचार्य जयन्ती १। गुप्तनवरात्रप्रारम्भः।◆
◡चन्द्रदर्शनम्। मु. १५ जघन्या। फलं महर्घता। समश्रृंगं समताकरम्। ◖४८।३३ उ.। रवियोगः ४८।३३ उ.।
मीनराशिः (रा.७।३५)। मु. रमजान १ हिजरी सन् १४४८। स्थायिजययोगः ४४।१० उ. ४८।३३ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः◖
भ. १४।२६ उ. (दि. १२।१४) ४४।४१ या. (रा. १२।२०)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। तिल ४। कुन्द ४ चतुर्थी "माघशुक्ल ❶
मेषराशिः (रा. २।५२)। श्रीवसन्तपञ्चमी ५। तक्षकपूजा ५। वागीश्वरी जयन्ती यात्रा च। रतिकाम महोत्सवः। सरस्वती पूजनम्। □
श्रीशीतलाषष्ठी (बंगाल)। मृत्युबाणनिवृतिः २१।१८ (दि. २।५८)। सर्वार्थसिद्धियोगः ५०।२५ या.। रवियोगः ५०।२५ या.।
भ. ३८।४९ उ. (रा. ९।५८)। रथसप्तमी ७। अचलासप्तमी ७ व्रतम्। *षष्ठ्यामेक भक्तं कुर्यात् अरुणोदये सप्तम्यां* ❷
भ. ६।५० या. (दि. ९।१०)। वृषराशिः (दि. ७।४२)। भीष्माष्टमी ८। भीष्मोद्देशेन श्राद्धं तर्पणञ्च। मृत्युबाणारम्भः १९।४३ ■
श्रीहरसूब्रह्मजयन्ती ९ (चैनपुर-भभुआ)। महानन्दानवमी ९। मृत्युबाणनिवृतिः १८।५६ (दि. १।५९)। यायिजययोगः↙
भ. ५१।५१ उ. (रा. ३।८)। मिथुनराशिः (दि. १०।५५)। यमघंटयोगः ३९।२७ उ.। रवियोगः ३९।२७ या.।
भ. १९।० या. (दि. २।०)। जया ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। भैमी एकादशी (बंगाल)।
कर्कराशिः (दि. १।१७)। प्रदोष १३ व्रतम्। भीष्मद्वादशी १२। भीष्मोद्देशेन श्राद्धं तर्पणञ्च। तिलद्वादशी १२। सोपपदा १२ ♏
छत्रपतिशिवाजीजयन्ती (नवीनतम)। ⊙शतभिषजि सूर्यः ५५।४४ (रा. ४।४०)। ⊙सायन मीने सूर्यः ३।५ (दि. ७।३६)।●*
भ. १।३१ उ. (प्रा. ६।५८) २८।५३ या. (सा. ५।५५)। सिंहराशिः (दि. ३।४३)। स्नान-दान-व्रतादौ १५ अनुदया माघीपूर्णिमा। ◖

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. ३ भौमे रा.१।५४ उ. उ.भा. मे शनियुतिः।
ति. ४ बुधे उ.भा. मे शनियुतिः विष्टिदोषश्च। रा.२।३८ उ. रेवत्यां रे.७ सल्लग्नाभावः।
ति. ५ गुरौ रेवत्यां मृत्युबाणात्पूर्वं (दि.३।१९) रे.७ दिवा ल. १२ इष्टाः ५ ग्र.व. वि.११।। (षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल. २ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३ (अष्टमस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल. ३ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. ११।। (शुक्रदानात्)
ति. ८ रवौ रा.१२।५८ उ. रोहिण्यां मृत्युबाण व्याप्तिः।
ति. ९ सोमे रोहिण्यां वैधृतिदोषो मृत्युबाणश्च।
ति. १० भौमे मृगे रे. ८ दिवा ल. १२ इष्टाः ५ ग्र.व. वि.१३ (षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल.१ इष्टाः ५ ग्र.व. वि.१५।। (द्वादशस्थः शनिर्न शुभः) वा ल. २ इष्टाः ५ग्र.व. वि. १३ (अष्टमस्थः लग्नेशो न शुभः) वा ल. गोधूलिः वा ल. ५ इष्टाः ५ ग्र.व. वि.१३ (सू.दा.)
ति. १४ शनौ दि. ३।४३ उ. मघा भे भौमयुतिः विष्टिदोषश्च।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	वक्रीभौमः				मार्गीबुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	र	४	७	५	३२	१०	८	३२	४९	४	१	५४	४५	८	९	५६	३६	११	१३	३०	५६	९	२६	३१	२७
२	चं	४	६	४०	४५	१०	९	८	२४	४	१	४६	५०	८	११	७	१	११	१३	३६	३६	९	२६	२८	१७
३	मं	४	६	१६	३	१०	९	१८	१४	४	१	३८	५४	८	१२	१७	२६	११	१३	४२	१६	९	२६	२५	६
४	बु	४	५	५१	१९	१०	९	२७	५८	४	१	३०	५९	८	१३	२७	५१	११	१३	४७	५६	९	२६	२१	५५
५	गु	४	५	२६	३५	१०	९	३७	४१	४	१	२२	६	८	१४	३८	१६	११	१३	५३	३७	९	२६	१८	४४
६	शु	४	५	१	५०	१०	९	४७	२४	४	१	१५	८	८	१५	४८	४१	११	१३	५९	१९	९	२६	१५	३३
७	श	४	४	३७	५	व	९	४८	३७	४	१	७	१३	८	१६	५९	६	११	१४	५	२	९	२६	१२	२२
८	र	४	४	१२	२१	१०	९	२६	३	४	०	५९	१७	८	१८	९	३१	११	१४	१०	४५	९	२६	९	११
९	चं	४	३	४७	३६	१०	९	३	२३	४	०	५१	२२	८	१९	१९	५५	११	१४	१६	२८	९	२६	६	१
१०	मं	४	३	२२	५१	१०	८	४०	३८	४	०	४३	२७	८	२०	३०	२०	११	१४	२२	१०	९	२६	२	५०
११	बु	४	२	५८	६	१०	८	१७	५६	४	०	३५	३१	८	२१	४०	४५	११	१४	२७	५३	९	२५	५९	३९
१२	गु	४	२	३३	२२	१०	७	५५	१६	४	०	२७	३६	८	२२	५१	१०	११	१४	३३	३६	९	२५	५६	२८
१३	शु	४	२	८	३७	१०	६	५१	३६	४	०	१९	४१	८	२४	१	३५	११	१४	३९	१९	९	२५	५३	१८
१४	श	४	१	४३	५३	१०	६	०	११	४	०	११	४५	८	२५	१२	०	११	१४	४५	२	९	२५	५०	७

भौमादीनाञ्चारः- वक्रीभौमः- मघायाम्।। मार्गीबुधः- ति. ७ शनौ वक्री ३।४ (दि.७।४०)।। ति. १३ शुक्रे धनिष्ठा भे १३।३२ (दि. ११।४७)।। वक्रीगुरुः- मघा १ चरणे।। शुक्रः- ति.३ भौमे पूर्वाषाढा भे ५३।१९ (रा.३।४९)।। शनिः- उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः- धनिष्ठा १ चरणे केतुश्च श्लेषा ३ चरणे।।

४५ पं.माघशुक्ल ८ रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ३९९
अयनांशाः २४।१३।१०

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१०	०	४	१०	४	८	११	९	३
०	२९	४	९	०	१८	१४	२६	२६
४०	१५	१२	२६	५९	९	१०	९	९
२	४७	११	३	१७	३०	४५	१२	१२
६०	८३	४२	३२	७	७०	५	३	३
४७	३	४५	३४	५४	२५	४३	११	११
		व.	व.	व.				

१२ श. | १० रा. | १ चं. | सू.११बु. | ९ शु. | २ | ८ | ३ | मं. ५ गु. | ७ | ४ के. | ६

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः- ति. १ रवौ धनिष्ठा भे सूर्ययुतिः। ति. २ सोमे शतभिषजि सूर्यभोग्यम्। ति. ३ भौमे पू.भा. मे भूपाघटन वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ४ बुधे उ.भा. भे शनियुतिःविष्टिदोषश्च। ति. ५ गुरौ रेवत्यां अन्नप्राशन सूतीस्नान लतापादपारोपण पश्चिमोत्तरदिग्यात्रा (पंचम्यां) कणमर्दन नवान्नभक्षण भैषज्य नौकाघटन चौलकेशान्त (ल.१२) कर्णवेध (ल.१२) अक्षरारम्भ (ल.१२) उपनयन (ल.११) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.१२) इष्टिका निर्माण विपणि व्यापार मुहूर्त्तः। ति.६ शुक्रे अश्विन्यां जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग गोक्रय-विक्रय शिल्पविद्या नौकाघटन कर्णवेध (ल.१२) अक्षरारम्भ-विद्यारम्भ (ल.१२) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.१२) इष्टिका निर्माण पश्चिमाविनान्यदिग्यात्रा (सप्तम्यां) विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। ति.७ शनौ भरण्यां भौमवेधः। ति.८ रवौ कृत्तिका भे सूर्यवेधावसानं न चन्द्रभुक्तमशुभं विष्टिश्च। ति.९ सोमे रोहिण्यां रिक्तादोषो वैधृतिश्च। ति.१० भौमे मृगे पुंसवनसीमन्त सूतीस्नान वृषस्थे चन्द्रे पूर्व-दक्षिण मिथुनस्थे च पश्चिम-दक्षिण दिग्यात्रा शिरामोक्षण शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ११ बुधे विष्टेःपरं (दि.२।०) आर्द्रा भे धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। रा.८।३३ उ.पुनर्वसौ सुभगांविनानववस्त्रधारण द्विरागमन (ल.६) मुहूर्त्तः। ति. १२ गुरौ पुनर्वसौ अन्नप्राशन (त्रयोदश्यां) मिथुनस्थे चन्द्रे पश्चिम कर्कस्थे च पश्चिमोत्तरदिग्यात्रा (त्रयोदश्यां) नवान्नभक्षण नौकाघटन कर्णवेध (ल.१२) अक्षरारम्भ (ल.१२) उपनयन (सोपपदादोषः) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.१२) द्विरागमन (ल.१२) अश्वकृत्य मुहूर्त्तः। सा.६।५२ उ.पुष्ये सुभगांविनानववस्त्रधारण दक्षिणांविनान्यदिग्यात्रा जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.६) वधूप्रवेश (ल.५वा११) द्विरागमन (ल.६) गृहारम्भ (च.शु.) इष्टिकादहन शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. १३ शुक्रे ☛

तिथि ल.अ.	१ र घं.	मि.	२ चं घं.	मि.	३ मं घं.	मि.	४ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	६ शु घं.	मि.	७ श घं.	मि.	तिथि ल.अ.	८ र घं.	मि.	९ चं घं.	मि.	१० मं घं.	मि.	११ बु घं.	मि.	१२ गु घं.	मि.	१३ शु घं.	मि.	१४ श घं.	मि.
मकर	६	५२	६	४८	६	४३	६	३९	६	३५	६	३१	६	२६	कुम्भ	७	५३	७	५०	७	४६	७	४२	७	३८	७	३५	७	३१
कुम्भ	८	२३	८	१९	८	१४	८	१०	८	६	८	२	७	५७	मीन	९	२१	९	१८	९	१४	९	१०	९	६	९	३	८	५९
मीन	९	५१	९	४७	९	४२	९	३८	९	३४	९	३०	९	२५	मेष	१०	५८	१०	५५	१०	५१	१०	४७	१०	४३	१०	४०	१०	३६
मेष	११	२८	११	२४	११	१९	११	१५	११	११	११	७	११	२	वृष	१२	५४	१२	५१	१२	४७	१२	४३	१२	३९	१२	३६	१२	३२
वृष	१	२४	१	२०	१	१५	१	११	१	७	१	३	१२	५८	मिथुन	३	८	३	५	३	१	२	५७	२	५३	२	५०	२	४६
मिथुन	३	३८	३	३४	३	२९	३	२५	३	२१	३	१७	३	१२	कर्क	५	२६	५	२३	५	१९	५	१५	५	११	५	८	५	४
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कर्क	५	५६	५	५२	५	४७	५	४३	५	३९	५	३५	५	३०	सिंह	७	४०	७	३७	७	३३	७	२९	७	२५	७	२२	७	१८
सिंह	८	१०	८	६	८	१	७	५७	७	५३	७	४९	७	४४	कन्या	९	५३	९	५०	९	४६	९	४२	९	३८	९	३५	९	३१
कन्या	१०	२३	१०	१९	१०	१४	१०	१०	१०	६	१०	२	९	५७	तुला	१२	९	१२	६	१२	२	११	५८	११	५४	११	५१	११	४७
तुला	१२	३९	१२	३५	१२	३०	१२	२६	१२	२२	१२	१८	१२	१३	वृश्चिक	२	२६	२	२३	२	१९	२	१५	२	११	२	८	२	४
वृश्चिक	२	५६	२	५२	२	४७	२	४३	२	३९	२	३५	२	३०	धनु	४	३२	४	२९	४	२५	४	२१	४	१७	४	१४	४	१०
धनु	५	२	४	५८	४	५३	४	४९	४	४५	४	४०	४	३६	मकर	६	१९	६	१६	६	१२	६	८	६	४	६	१	५	५७

४६ पं० माघशुक्ल १४ शनौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ४०५
अयनांशाः २४।१३।११

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१०	३	४	१०	४	८	११	९	३
६	२४	१	६	०	२५	१४	२५	२५
४४	२७	४३	०	११	१२	४६	५०	५०
१९	३३	५३	११	४५	०	१७	७	७
६०	८५	३२	४५	१	७	७०	६	३	३
३७	५०	४५	२६	५५	६	२८	११	११
		व.	व.	व.				

१२ श. | १० रा. | १ | सू.११बु. | ९ शु. | २ | ८ | ३ | मं. ५ गु. | ७ | चं. ४ के. | ६

◆ पञ्चकारम्भः ८।३२ (दि.९।५५)। यायिजययोगः ३९।२१ या.। द्विपुष्करयोगः ३९।२१ उ. ४१।१२ या.। ❶चतुर्थ्यान्तु कुन्द पुष्पैः सदाशिवम् सम्पूज्ययो हि नक्ताशी स प्रप्नोति श्रियं नरः।" ढुण्ढिराज ४। प्रदोषे ढुण्ढिराज पूजा। सोपपदा ४ वेदारम्भानध्यायः। रवियोगः ५०।२४ या.। □ मृत्युबाणारम्भः २२।७ (दि.३।११)। पञ्चकनिवृत्तिः ५१।१ (रा.२।५२)। यायिजययोगः ४३।५४ या.। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। रवियोगः ५१।१ उ.। ❷ *स्नानम्/मन्वादिः ७।* ⊙सं.कुम्भे सूर्यः २०।३० (दि. २।३८)। मु. १५ जघन्या। फलं महर्घता। परः १६ घट्यः पुण्याः। गोऽन्नतिलादिदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। यायिजययोगः ३८।४९ या.। ■(दि.२।११)। सौरफाल्गुनमासारम्भः। यायिजययोगः ४६।२१ उ.। रवियोगः ४६।२१ उ.। ↙३०।३ या.। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः ४३।९ उ.। रवियोगःसमस्त। ♏ वेदारम्भानध्यायः। यायिजययोगः १३।५ उ. ३१।१३ या.। सर्वार्थसिद्धियोगःसमस्त। अमृतसिद्धियोगः ३१।१३ उ.। रवियोगः ३१।१३ उ.। ●*कल्पादिः १३। स्थायिजययोगः ७।११ उ. २७।९ या.। रवियोगः २७।९ या.। पुनःरवियोगः ५५।४४ उ.। ◖तिल पात्र-उर्णवस्त्र-कम्बलादिदानम्। माघस्नान-व्रत-यम-नियमादि समाप्तिः। सन्तरविदासजयन्ती १५। कास्योसीरगोवर्धन ग्राम यात्रा-दर्शनञ्च। राष्ट्रियफाल्गुनमास दि.३०। रवियोगः २३।२२ या.।

मुलविचार-रेवती/अश्विनी- ति.४ बुधे ५०।२४ (रा. २।३८) उ.। ति. ६ शुक्रे ५०।२५ (रा. २।३७) या.।
श्लेषा/मघा- ति.१३ शुक्रे २७।९ (सा. ५।१४) उ.।
पञ्चक.विचार-ति. १ रवौ ८।३२ (दि. ९।५५) उ.। ति. ५ गुरौ ५१।१ (रा.२।५२) या.।

माघशुक्लसप्तम्यां सप्तविधपापविनाशाय-श्रे भास्करोत्थितरस्योदये स्नानमन्त्र - यद्यज्जन्मकृतं पापं मया जन्मसु-जन्मसु। तन्मे रोगञ्च शोकञ्च माकरी हन्तु सप्तमी।। यद्यत्कृतं पापं यच्च जन्मान्तरार्जितम्। मनोवाक्कायजं यच्च ज्ञाताज्ञाते च ये पुनः। इति सप्तविधं पापं स्नानान्मे सप्तसप्तिके [illegible] सप्तमी। [illegible] जननी सर्वलोकानां सप्तमी सप्तसप्तिके। सप्तव्याहृतिके देवि नमस्ते सूर्यमूर्तये ।।३।। भीष्माष्टम्यां तर्पणेन सन्तति लाभः।। मन्त्राः - वैयाघ्रपद गोत्राय सांकृत्य प्रवराय च। गंगापुत्राय भीष्माय सर्वदा ब्रह्मचारिणे। अपुत्राय जलं दद्मि नमो भीष्माय वर्मणे। भीष्मः शान्तनवो वीरः सत्यवादी जितेन्द्रियः।। आभिरद्भिरवाप्नोतु पुत्रपौत्रोचितां क्रियाम्। अपसव्येन तर्पणं सव्येनार्घ्यं दद्यात्। वसूनामवताराय शन्तनोरात्मजाय च। अर्घ्यं ददामि भीष्माय सर्वदा ब्रह्मचारिणे।। इति।। दत्तके विशेष - कालिकापुराणे- पितुर्गोत्रेण यः पुत्रः संस्कृतः पृथिवीपते। आचूडान्तं न पुत्रः स पुत्रतां याति चान्यतः।।१।। चूडोपनयनसंस्कारा निजगोत्रेण वै कृताः। दत्ताद्यास्तनयास्ते स्युरन्यथा दास उच्यते।।२।। ऊर्ध्वं तु पञ्चमाद्वर्षान्न दत्ताद्याः सुता नृप। गृहीत्वा पंचवर्षीयं पुत्रेष्टिं प्रथमं चरेत् ।।३।। तन्मुहूर्त्त - हस्तादित्यकर्णाभिधाश्विपुष्ये [illegible] रिक्ताविवर्जित तिथिष्वलिकुम्भ लग्ने सिंहे वृषे भवति दत्तपरिग्रहोऽयम् ।।४।।

☛दि.९।१४ या. पुष्ये अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय पश्चिमांविनान्य दिग्यात्रा भैषज्य नौकाघटन चौलकेशान्त (ल.१२) कर्णवेध (ल. १२) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.१२) वधूप्रवेश (ल.११) द्विरागमन (ल.१२) गृहारम्भ (च.शु.) इष्टिकादहन विपणि व्यापार गजाश्वकृत्यमुहूर्त्तः। ति. १४ शनौ श्लेषा भे केतुयुतिः। मघा भे भौमयुतिः विष्टिश्च।

Scanned with CamScanner

फाल्गुनकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २ फाल्गुनतः १७ तिथिं यावत् १९४८ शकः।। अंग्रेजी दिनांक २१ फरवरीतः दिनांक ८ मार्च यावत् सन् २०२७ ई.।।

शुक्रः पूर्वे- पूर्वोत्तर दिग्भ्यामीशान वायव्य विदिग्भ्याञ्च द्विरागमः शुभः।।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनं याम्यगोलः शिशिरर्त्तुः।।

दि.मा. घ.	प.	तिथि	वा.	घ.	प.		घं.	मि.	नक्षत्र	घ.	प.		घं.	मि.	योग	घ.	प.		घं.	मि.	करण	घ.	प.	करण	घ.	प.	योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.	-	रे.अं. +	मि.	चन्द्रोदय स्टे.	टा.
२८	१५	१	र	५१	३५	रा	२	५९	मघा	२०	७	दि	२	२४	अतिगण्ड	१४	२१	दि	१२	५	वा	२३	५५	कौ	५१	३५	मुद्गर	२१	१	८	९	२			६	२१	५	३९	१०	७	४४	५६	१०	५०	+	१२	६	२७
२८	१९	२	चं	४७	४६	रा	१	२६	पू.फा.	१७	३२	दि	१	२१	सुकर्मा	७	४८	दि	९	२७	तै	१९	४१	गर	४७	४६	ध्वज	२२	२	९	१०	३	कन्या	३२।६	६	२०	५	४०	१०	८	४५	३१	१०	३३	+	१२	७	२९
२८	२३	३	मं	४४	५४	रा	१२	१७	उ.फा.	१५	४८	दि	१२	३८	धृति	[illegible]	[illegible]	प्रा	[illegible]	[illegible]	व	१६	२०	भ	४४	५४	धाता	२३	३	१०	११	४			६	१९	५	४१	१०	९	४६	५	१०	११	+	१२	८	३०
२८	२६	४	बु	४३	७	रा	११	३४	हस्त	१५	४	दि	१२	२१	गण्ड	५२	४१	रा	३	२३	वव	१४	१	बा	४३	७	आनन्द	२४	४	११	१२	५	तुला	४५।१८	६	१९	५	४१	१०	१०	४६	३६	९	४९	+	१२	९	३०
२८	३०	५	गु	४२	३३	रा	११	१९	चित्रा	१५	३१	दि	१२	३०	वृद्धि	४९	२७	रा	२	५	कौ	१२	५०	तै	४२	३३	चर	२५	५	१२	१३	६			६	१८	५	४२	१०	११	४७	६	९	२६	+	१२	१०	३०
२८	३३	६	शु	४३	१६	रा	११	३५	स्वाती	१७	१४	दि	१	११	ध्रुव	४७	१५	रा	१	११	गर	१२	५५	व	४३	१६	गद	२६	६	१३	१४	७			६	१७	५	४३	१०	१२	४७	३४	९	४	+	११	११	२९
२८	३७	७	श	४५	२५	रा	१२	२७	विशाखा	२०	१०	दि	२	२१	व्याघात	४६	६	रा	१२	४३	भ	१४	२१	वव	४५	२५	शुभ	२७	७	१४	१५	८	वृश्चिक	४।२६	६	१७	५	४३	१०	१३	४८	२	८	४२	+	११	१२	२६
२८	४१	८	र	४८	३६	रा	१	४२	अनुराधा	२४	१६	दि	३	५८	हर्षण	४५	४५	रा	१२	३४	बा	१७	१	कौ	४८	३६	मृत्यु.	२८	८	१५	१६	९			६	१६	५	४४	१०	१४	४८	२५	८	२०	+	११	१	२२
२८	४४	९	चं	५२	५३	रा	३	२४	ज्येष्ठा	२९	२९	सा	६	३	वज्र	४६	१६	रा	१२	४५	तै	२०	४५	गर	५२	५३	पद्म	१	९	१६	१७	१०	धनु	२९।२९	६	१५	५	४५	१०	१५	४८	४७	७	५७	+	११	२	१३
२८	४८	१०	मं	५७	५२	रा	५	२३	मूल	३५	२८	रा	८	२५	सिद्धि	४७	१९	रा	१	१०	व	२५	२३	भ	५७	५२	छत्र	२	१०	१७	१८	११			६	१४	५	४६	१०	१६	४९	८	७	३४	+	१०	३	१
२८	५२	११	बु	६०	०	स	म	स्त	पू.षा.	४१	५८	रा	११	१	व्यतिपात	४८	४२	रा	१	४३	वव	३०	३४	बा	६०	०	श्रीवत्स	३	११	१८	१९	१२	मकर	५८।३७	६	१४	५	४६	१०	१७	४९	२६	७	११	+	१०	३	४३
२८	५५	११	गु	३	१५	प्रा	७	३१	उ.षा.	४८	३२	रा	१	३८	वरीयान	५०	८	रा	२	१६	बा	३	१५	कौ	३५	५३	सौम्य	४	१२	१९	२०	१३			६	१३	५	४७	१०	१८	४९	४३	६	४८	+	१०	४	२१
२८	५९	१२	शु	८	३१	दि	९	३६	श्रवण	५४	४४	रा	४	६	परिघ	५१	१५	रा	२	४२	तै	८	३१	गर	४०	५४	धूम्र	५	१३	२०	२१	१४			६	१२	५	४८	१०	१९	४९	५८	६	२८	+	१०	४	५६
२९	३	१३	श	१३	१७	दि	११	३०	धनिष्ठा	६०	०	स	म	स्त	शिव	५१	५१	रा	२	५५	व	१३	१७	भ	४५	१७	प्रवर्धमान	६	१४	२१	२२	१५	कुम्भ	२७।३०	६	११	५	४९	१०	२०	५०	१०	६	२	+	१०	५	२८
२९	६	१४	र	१७	१६	दि	१	५	धनिष्ठा	०	१५	प्रा	६	१७	सिद्ध	५१	४१	रा	२	५१	श	१७	१६	च	४८	४०	मातङ्ग	७	१५	२२	२३	१६			६	११	५	४९	१०	२१	५०	२१	५	३८	+	९	५	५९
२९	१०	३०	चं	२०	४	दि	२	१२	शतभिष	४	४६	दि	८	४	साध्य	५०	३९	रा	२	२६	नाग	२०	४	किं	५०	५५	अमृत	८	१६	२३	२४	१७	मीन	५२।२०	६	१०	५	५०	१०	२२	५०	३०	५	१४	+	९	-	-

यमघंटयोगः २०।७ या.। ☛ *सप्तम्यादित्रये कृष्णे फाल्गुने घनगर्जितम्। संग्रामादिप्रतिग्रामं धान्यानां च समर्घता।।*

कन्याराशिः (रा. ७।१०)। रोगबाणनिवृत्तिः १४।२१ (दि. १२।४)। यायिजययोगः४७।४६ उ.।

भ. १६।२० उ. (दि. १२।५१) ४४।५४ या. (रा. १२।१७)। मृत्युबाणारम्भः१३।४८ (दि. ११।५०)।

तुलाराशिः (रा. १२।२६)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ९।३०)। मृत्युबाणनिवृतिः१३।१७ (दि.११।३८)।

यायिजययोगः १५।३१ उ. ४२।३३ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः १५।४ या.।

भ. ४३।१६ उ. (रा. ११।३५)। रवियोगः १७।१४ उ.। ८।३१ या.। सर्वार्थसिद्धियोगः ५४।४४ या.।

भ. १४।२१ या. (दि. १२।१)। वृश्चिकराशिः (दि. ८।३)। यायिजययोगः२०।१० उ. ४५।२५ या.। त्रिपुष्करयोगः२०।१० या.।

जानकी जयन्ती। अष्टका श्राद्धम्। अन्यास्वष्टकास्वशक्तावत्रश्राद्धमावश्यकम्। रवियोगः २०।१० या.।

धनूराशिः (सा. ६।३)। अन्वष्टका श्राद्धम्। मार्च ३। ♍ पञ्चकारम्भः २७।३० (सा. ५।११)। यायिजययोगः १३।१७ या.।

भ. २५।२३ उ. (सा. ४।२३) ५७।५२ या. (रा. ५।२३)। शुभवारान्विते दर्शे सुभिक्षं च प्रजासुखम्।

मकरराशिः (रा.शे. ५।४१)। "सम्यग्विविधोपचारैः। प्रदक्षिणाभीष्टफलादिद्रव्यैः स्त्रीभिर्विधेयापतिसौख्यवृद्ध्यै।।"

विजया ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। मृत्युबाणारम्भः१०।१४ (दि.१०।१९)। यायिजययोगः३।१५ या.।

प्रदोष १३ व्रतम्। पूर्वाभाद्रपदा भे सूर्यः १०।० (दि. १०।१२)। मृत्युबाणनिवृतिः१०।० (दि. १०।१२)। स्थायिजययोगः

भ. १३।१७ उ. (दि. ११।३०) ४५।१७ या. (रा. १२।१८)। कुम्भराशिः (सा. ५।११)। *शिवयोग युता* श्रीमहाशिवरात्रि व्रतम्।

श्राद्धादौ ३० अमावस्या। शिवरात्रि व्रतस्य पारणा। चतुर्दशलिंग पूजा। श्रीवैद्यनाथ जयन्ती। कृत्तिवासेश्वर दर्शनम्। ♍

मीनराशिः (रा. ३।६)। स्नान-दानादौ ३० अमावस्या। सोमवती अमावस्या। "अश्वत्थमूले प्रणिधाय विष्णुं विधाय

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्शः।।

ति. १ रवौ मघा भे भौमयुतिः।

ति. २ सोमे दि.१।२१ उ. उ.फा. भे रे. ७ दिवा ल. ३ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३ (शुक्रदानात्) या ल. गोधूलिः या ल. ६ इष्टाः ५ ग्र.व. वि. १२ (षष्ठस्थः लग्नेशो न शुभः) या ल. ८ इष्टाः ५ ग्र.व.वि. १३।। (दशमस्थः भौमो न शुभः)

ति. ३ सोमे उ.फा. भे मृत्युबाणात्पूर्वं (दि. ११।५०) रे. ७ दिवा पञ्चेष्टलग्नाभावः। हस्ते शनिवेधो विष्टिदोषो मृत्युबाणश्च।

ति. ४ बुधे हस्ते शनिवेधो मृत्युबाणश्च।

ति. ५ गुरौ दि. १२।३० उ. स्वात्यां सूर्यवेधः।

ति. ६ शुक्रे स्वात्यां पूर्वदोषः।

ति. ७ शनौ दि.२।२१ उ. मैत्रे रे. ७ ल. गोधूलिः या ल. ६ इष्टाः ७ ग्र.व. वि. १८।। (शनि दानात्) या ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१३।। (दशमस्थः भौमो न शुभः)

ति. ८ रवौ मैत्रे रे. ७ दिवा ल. २ इष्टाः ६ ग्र.व.वि.११।। (चं.दा.)

ति. ९ सोमे सा.६।७ उ. मूले रे. ८ ल. गोधूलिः या ल. ६ इष्टाः ६ ग्र.व.वि.१३।। (शनि दानात्) या ल. ७ इष्टाः ५ ग्र.व.वि.१३।। (दशमस्थः भौमो न शुभः)

ति. १० भौमे मूले विष्टेः पूर्वं (सा. ४।२३) रे. ८ दिवा ल. २ इष्टाः ६ ग्र.व.वि.११।। (अष्टमस्थश्चन्द्रो न शुभः)

ति. ११ बुधे व्यतिपातात्परं (रा.१।४३) उ.षा. भे रे. ६ पञ्चेष्टलग्नाभावः।

ति. ११ गुरौ मृत्युबाणात्पूर्वं (दि.१०।१९) उ.षा. भे रे. ६ दिवा ल. १२ इष्टाः ५ ग्र.व. वि.१३।। वा ल. २ इष्टाः ६ ग्र.व. वि.११।।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	वक्रीभौमः				वक्रीबुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	र	४	१	१९	८	१०	५	८	४५	४	०	३	५०	८	२६	२२	६	११	१४	५२	४५	९	२५	४६	५६
२	चं	४	०	५४	२३	१०	४	१७	२०	३	२९	५५	५४	८	२७	३२	१४	११	१४	५९	१४	९	२५	४३	४५
३	मं	४	०	२९	३९	१०	३	२५	५५	३	२९	४७	५९	८	२८	४४	१२	११	१५	५	४२	९	२५	४०	३४
४	बु	४	०	४	५४	१०	२	३४	३०	३	२९	४०	४	८	२९	५६	३९	११	१५	१२	१०	९	२५	३७	२४
५	गु	३	२९	४०	९	१०	१	४३	४	३	२९	३२	८	९	१	९	६	११	१५	१८	३९	९	२५	३४	१३
६	शु	३	२९	१५	२४	१०	०	५१	३९	३	२९	२४	१३	९	२	२१	३३	११	१५	२५	७	९	२५	३१	२
७	श	३	२८	५०	४०	१०	०	०	१४	३	२९	१६	१६	९	३	३४	०	११	१५	३१	३५	९	२५	२७	५१
८	र	३	२८	२५	५५	९	२९	३०	५३	३	२९	८	१७	९	४	४६	२७	११	१५	३८	५	९	२५	२४	४०
९	चं	३	२८	१	१०	९	२९	८	८	३	२९	०	१८	९	५	५८	५४	११	१५	४४	३५	९	२५	२१	३०
१०	मं	३	२७	३६	२६	९	२८	४५	२५	३	२८	५२	१९	९	७	११	२१	११	१५	५१	५	९	२५	१८	१९
११	बु	३	२७	११	३९	९	२८	२२	४३	३	२८	४४	२०	९	८	२३	४८	११	१५	५७	३५	९	२५	१५	८
११	गु	३	२६	३६	१३	मा	२८	०	०	३	२८	३६	२१	९	९	३६	१५	११	१६	४	५	९	२५	११	५७
१२	शु	३	२६	२३	१२	९	२८	७	४३	३	२८	३०	२	९	१०	४८	४२	११	१६	१०	३५	९	२५	८	४६
१३	श	३	२६	१०	११	९	२८	१६	२४	३	२८	२४	१३	९	१२	१	४	११	१६	१७	५	९	२५	५	३६
१४	र	३	२५	५७	१०	९	२८	२७	७	३	२८	१८	२४	९	१३	१२	३८	११	१६	२४	१३	९	२५	२	२५
३०	चं	३	२५	४४	९	९	२८	३६	५०	३	२८	१२	३४	९	१४	२४	१२	११	१६	३१	२८	९	२४	५९	१४

भौमादीनाञ्चारः-वक्रीभौमः- ति.४ बुधे श्लेषायां कर्के च ११।५३ (दि. ११।४)।। वक्रीबुधः- ति.७ शनौ वक्रगत्या मकरे ०।२८ (प्रा.६।२८)। ति.११ गुरौ मार्गी ४४।४७ (रा. १२।८)।। वक्रीगुरुः- ति.१ रवौ श्लेषा ४ चरणे कर्के च २८।५९ (सा.५।५७)।। शुक्रः- ति.१ रवौ उत्तराषाढ़ा भे १५।१९ (दि.१२।२९)। ति.४ बुधे मकरे २।४६ (दि.७।२५)। ति.११ गुरौ श्रवणे १९।४० (दि.२।४)।। शनिः-उत्तराभाद्रपदा ४ चरणे।। राहुः-धनिष्ठा १ चरणे केतुश्च श्लेषा ३ चरणे।।

४७ पं० फाल्गुनकृष्णा ८ रवौ सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ४१३

अयनांशाः २४।१३।१२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१०	७	३	९	३	९	११	९	३
१४	११	२८	२९	२९	४	१५	२५	२५
४८	३७	२५	३०	८	४६	३८	२४	२४
२५	७	५५	५३	१७	२७	५	४०	४०
६०	७४८	२४	२२	७	७२	६	३	३
२२	५०	४५	४५	५१	२७	३०	११	११
		व.	व.	व.				

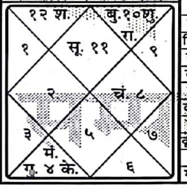

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः- ति. १ रवौ मघा भे भौमयुतिः। पू.फा. भे नौकाघटन वस्तुविक्रय शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. २ सोमे पू.फा.भे उपनयन (ल. ३ रा.दा.) वस्तुविक्रय मुहूर्त्तः। दि.१।२१ उ. उ.फा. भे शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन गर्भाधान शिल्पविद्या वधूप्रवेश (ल.५ वा ११) द्विरागमन (ल.३ वा ६) गृहारम्भ (च.शु.) विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति.३ भौमे उ.फा.भे पुंसवनसीमन्त सूतोस्नान सुभगांविनारक्तवस्त्रधारण भूपाघटन मुहूर्त्तः। हस्ते शनिवेधो विष्टिश्च। ति. ४ बुधे हस्ते रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। ति. ५ गुरौ चित्रा भे अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग लतापादपारोपण नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन चौलकेशान्त (ल.२) कर्णवेध (ल.२) उपनयन (ल.१) वधूप्रवेश (ल.११) द्विरागमन (ल.१२) गृहारम्भ (ल.२) विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। स्वात्यां सूर्यवेधः। ति. ६ शुक्रे स्वात्यां पूर्वदोषः। विशाखा भे राहुवेधो विष्टिश्च। ति. ७ शनौ विशाखा भे पूर्वदोषः। मैत्रे भौमवेधः। ति. ८ रवौ मैत्रे पूर्वदोषः। ज्येष्ठा भे गोक्रय-विक्रय शस्त्रघटन शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ९ सोमे रिक्तोत्तरं (रा.३।२४) मूले वधूप्रवेश (ल.११) मुहूर्त्तः। ति. १० भौमे मूले विष्टेः पूर्वं (सा.४।२३) पुंसवनसीमन्त शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ११ बुधे पू.षा. भे व्यतिपातः। व्यतिपातात्परं (रा.१।४३) उ.षा.भे गृहप्रवेश (ल.११) मुहूर्त्तः। ति. ११ गुरौ उ.षा.भे पुंसवनसीमन्त (एकादश्यां) जातकर्मनामकरण भूम्युपवेशन गर्भाधान सुभगांविनानववस्त्रधारण वधूप्रवेश (ल.११ या २) द्विरागमन (ल.१२ वा ७) गृहप्रवेश (ल.१२ या २) धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। रा.१।३८ उ. श्रवणे वधूप्रवेश (ल.११) मुहूर्त्तः। ति. १२ शुक्रे ☛

तिथि ल.अ.	१ र घं.	मि.	२ चं घं.	मि.	३ मं घं.	मि.	४ बु घं.	मि.	५ गु घं.	मि.	६ शु घं.	मि.	७ श घं.	मि.	८ र घं.	मि.	९ चं घं.	मि.	१० मं घं.	मि.	११ बु घं.	मि.	११ गु घं.	मि.	१२ शु घं.	मि.	१३ श घं.	मि.	१४ र घं.	मि.	३० चं घं.	मि.
कुम्भ	७	२७	७	२४	७	२०	७	१६	७	१३	७	९	७	५	७	१	६	५७	६	५३	६	४९	६	४५	६	४१	६	३८	६	३४	६	३०
मीन	८	५५	८	५२	८	४८	८	४४	८	४१	८	३७	८	३३	८	३०	८	२५	८	२१	८	१७	८	१३	८	९	८	६	८	२	७	५८
मेष	१०	३२	१०	२९	१०	२५	१०	२१	१०	१८	१०	१४	१०	१०	१०	६	१०	२	९	५८	९	५४	९	५०	९	४६	९	४३	९	३९	९	३५
वृष	१२	२८	१२	२५	१२	२१	१२	१७	१२	१४	१२	१०	१२	६	१२	२	११	५८	११	५४	११	५०	११	४६	११	४२	११	३९	११	३५	११	३१
मिथुन	२	४२	२	३९	२	३५	२	३१	२	२८	२	२४	२	२०	२	१७	२	१२	२	८	२	४	२	०	१	५६	१	५३	१	४९	१	४५
कर्क	५	०	४	५७	४	५३	४	४९	४	४६	४	४२	४	३८	४	३४	४	३०	४	२६	४	२२	४	१८	४	१४	४	११	४	७	४	३
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
सिंह	७	१४	७	११	७	७	७	३	७	०	६	५६	६	५२	६	४८	६	४४	६	४०	६	३६	६	३२	६	२८	६	२५	६	२१	६	१७
कन्या	९	२७	९	२४	९	२०	९	१६	९	१३	९	९	९	५	९	१	८	५७	८	५३	८	४९	८	४५	८	४१	८	३८	८	३४	८	३०
तुला	११	४३	११	४०	११	३६	११	३२	११	२९	११	२५	११	२१	११	१७	११	१३	११	९	११	५	११	१	१०	५७	१०	५४	१०	५०	१०	४६
वृश्चिक	२	०	१	५७	१	५३	१	४९	१	४६	१	४२	१	३८	१	३४	१	३०	१	२६	१	२२	१	१८	१	१४	१	११	१	७	१	३
धनु	४	६	४	३	३	५९	३	५५	३	५२	३	४८	३	४४	३	४०	३	३६	३	३२	३	२८	३	२४	३	२०	३	१७	३	१३	३	९
मकर	५	५३	५	५०	५	४६	५	४२	५	३९	५	३५	५	३१	५	२७	५	२३	५	१९	५	१५	५	११	५	७	५	४	५	०	४	५६

४८ पं० फाल्गुनकृष्णा ३० सोमे सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।

द्युगणः ४२१

अयनांशाः २४।१३।१३

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
१०	१०	३	९	३	९	११	९	३
२२	१९	२५	२८	२८	१४	१६	२४	२४
५०	०	४४	३६	१२	२४	३१	५९	५९
३०	५३	९	५०	३४	१२	२८	१४	२४
६०	७४४	१३	१२	५	७१	७	३	३
६	०	०	४९	४९	३३	१६	११	११
		व.	व.	व.				

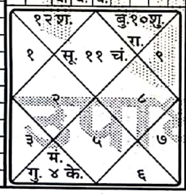

अथ शिवरात्रिव्रतमाहात्म्यम्। परात्परतर नास्ति शिवरात्रिः परात्परम्। ये नार्चयन्ति भक्तेशं रुद्रं त्रिभुवनेश्वरम् ॥१॥ जन्तुजन्मसहस्रेषु भ्रमन्ते नात्र संशयः। वर्षे वर्षे महादेवं नरोनारीपतिव्रता॥२॥ शिवरात्रि महादेव नित्यं भक्त्याप्रपूजयेत्। अर्णवो यदि शुष्येत क्षीयेत हिमवानपि॥३॥ चलत्यन्ते कदाचिद्वैनिश्चलोहि शिवव्रतम्। शिव उवाच-मम भक्तस्तु यो देवि शिवरात्रिमुपोषकः। गणत्वमक्षयं दिव्यं लभते शिवशासनम्॥४॥ सर्वान् मुक्त्वा महाभोगान् ततो मोक्षमवाप्नुयात्॥५॥ अथ श्रीशिवषोडशोपचार पूजा प्रकारः। तत्र सकल्पः। ममेहजन्म निजन्मान्तर वार्जित सकल पापक्षयार्थं मायुरारोग्यैश्वर्यपुत्र पौत्रादिसकल कामना सिद्धि पूर्वकान्त शिवसायुज्यप्राप्तये शिवरात्रिदिनोत्सव पूजन करिष्ये। पार्थिवप्रतिमायां प्राणप्रतिष्ठादिमृत्रिर्मितपार्थिव वा पूजा कुर्यात्। तत्र आगच्छ देवदेवेश मर्त्यलोकहितेच्छया। पूजयामिविधानेन प्रसन्नः सुमुखो भव। नमस्तेरुद्र ० सहस्रशीर्षा० इत्यादिनावाहनं। सदासनं कुरुप्राज्ञनिर्मलं स्वर्णनिर्मितम्। भूषितंविविधैरत्नैः कुरु त्वं पादुकासनम्। एतावानस्येतिपाद्यं। गन्धोदकेन पुष्पेण चन्दनेन सुगन्धिना। गृहाण देवदेवेश भक्तिं मे ह्यचलां कुरु। शिवेनवर्च०त्रिपादूर्ध्व ० अर्घ्यं॥४॥ कर्पूरी शीरसुर मिश्रीतलं निर्मल जलम्। गङ्गायास्तु समानीतं गृहाणाचमनीयकम् अङ्गुस्वाधर्दधि० ततास्त्वि ०आचमनीयम्॥५॥ मन्दाकिन्याः समानीत हेमाम्भोरुहवासितम्। स्नानीय तु मया भक्त्या नीर स्वीक्रियतां विभो। असौयस्ताम्रः तस्माद्यज्ञानत्स० स्नानम्॥६॥ वस्त्र सूक्ष्मं दुकूलञ्च देवानामपि दुर्लभम्। गृहाणत्वमुमाकांत प्रसन्नो भव सर्वदा। असौयोव०। तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतऋचः०। वस्त्रं॥७॥ यज्ञोपवीतं सहजं ब्राह्मणा निर्मितं पुरा। आयुष्यं ब्रह्मवर्चस्वमुपवीतं गृहाण भो। प्रमोस्तुनील०। तस्मादश्वा० यज्ञोपवीतं॥८॥ श्रीखण्डं चन्दनं दिव्यं असौयोव्व० तं यज्ञं० गन्धम्॥९॥ माल्यादीनि विज्यंधनुः० पुष्पमालम्॥१०॥ वनस्पति यातहति धूपम्॥११॥ साज्यं च परिवर्तनदीपम्॥१२॥ नैवेद्यं अयतत्य० नैवेद्यम्॥१३॥ पूगीफलं महद्दिव्यं। नमस्तेऽआयु पूगीफलम्। यानि कानि च मानीमहान्त प्रदक्षिणं। मन्त्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं सुरेश्वर। यत्पूजितं मया देव परिपूर्णं तदस्तु मे। मानस्तोके तनये यज्ञेनयज्ञमितिमन्त्रेण पुष्पाञ्जलिः।

मूलविचार- श्लेषा/मघा- ति. १ रवौ २०।७ (दि.२।२४) या.। ज्येष्ठा/मूल- ति. ८ रवौ २४।१६ (दि. ३।५८) उ.। ति. १० भौमे ३५।२८ (रा. ८।२५) या.।
पञ्चक विचार- ति. १३ शनौ २७।३० (सा. ५।११) उ.।

☛ *श्रवणे त्रयोदश्यां* पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण त्रयोदश्यां अन्नप्राशन पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा गर्भाधान शय्यासनाद्युपभोग कणमर्दन नवान्नभक्षण चौलकेशान्त (ल.२) कर्णवेध (ल.१२ या २) वधूप्रवेश (ल.११ या २) वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनं याम्यगोलः शिशिरर्त्तुः।।

फाल्गुनशुक्लपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि १८ फाल्गुनतः तिथि १ चैत्रं यावत् १९४८-४९ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक ९ मार्चतः २२ दिनांकं यावत् सन् २०२७ ई.।।

दि.मा. घ.प.	ति.	वा.	तिथि घ.प.	दि/रा	घं.मि.	नक्षत्र	घ.प.	दि/रा	घं.मि.	योग	घ.प.	दि/रा	घं.मि.	करण	घ.प.	करण	घ.प.
२९|२४	१	मं	२१|४६	दि	२|५१	पू.भा.	८|११	दि	९|२५	शुभ	४८|३६	रा	१|३५	बव	२१|४६	वा	५१|५७
२९|२२	२	बु	२२|८	दि	३|०	उ.भा.	१०|१७	दि	१०|१६	शुक्ल	४५|३३	रा	१२|२२	कौ	२२|८	तै	५१|४०
२९|२२	३	गु	२२|१२	दि	२|३७	रेवती	११|९	दि	१०|३६	ब्रह्म	४२|३४	रा	१०|४६	गर	२२|१२	व	५०|८
२९|२५	४	शु	१९|३	दि	१|४४	अश्विनी	१०|५०	दि	१०|२७	ऐन्द्र	३६|४१	रा	८|४५	भ	१९|३	बव	४७|२७
२९|२९	५	श	१५|५०	दि	१२|२६	भरणी	९|२३	दि	९|५१	वैधृति	३१|०	सा	६|३०	वा	१५|५०	कौ	४३|४८
२९|३३	६	र	११|४५	दि	१०|४८	कृत्तिका	७|१०	दि	८|५८	विष्कुम्भ	२४|२७	दि	३|५७	तै	११|४५	गर	३९|१७
२९|३६	७	चं	६|४९	दि	८|४९	रोहिणी	४|६	दि	७|४३	प्रीति	१७|३९	दि	१|९	व	६|४९	भ	३४|८
२९|४०	८ ९	मं	[illegible]	प्रा	[illegible]	मृगशिरा	[illegible]	प्रा	[illegible]	आयुष्मान	१०|१६	दि	१०|१०	बव	१|२६	वा	[illegible]
२९|४४	१०	बु	४९|४१	रा	१|५५	पुनर्वसु	५२|२०	रा	१|५९	सौभाग्य	[illegible]	प्रा	[illegible]	तै	२२|४०	गर	४९|४१
२९|४७	११	गु	४३|४५	रा	११|३३	पुष्य	४८|१५	रा	१|२१	अतिगण्ड	४७|७	रा	१२|५४	व	१६|४३	बव	४३|४५
२९|५१	१२	शु	३८|२	रा	९|१५	श्लेषा	४४|२४	रा	११|४८	सुकर्मा	३९|३५	रा	९|५२	बव	१०|५४	वा	३८|२
२९|५५	१३	श	३२|४४	रा	७|७	मघा	४०|५१	रा	१०|२५	धृति	३२|२४	सा	६|५९	कौ	५|२४	तै	३२|४४
२९|५८	१४	र	२८|३	सा	५|१३	पू.फा.	३८|१५	रा	९|१८	शूल	२५|४५	दि	४|१८	गर	०|२४	व	२८ ५६|३ ८
३०|२	१५	चं	२४|१२	दि	३|४१	उ.फा.	३६|२३	रा	८|३३	गण्ड	१९|४५	दि	१|५४	बव	२४|१२	वा	५२|४६

योगाः	अं.	फ.	सौ.	ने.	रा.	चन्द्र राशि	प्रवेशः	सूर्योदयः घं.	मि.	सूर्यास्तः घं.	मि.	औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः द.उ. -+		रे.अं. +मि.		चन्द्रास्तः स्टै.	टा.
काण	९	१७	२४	२५	१८			६	९	५	५१	१०	२३	५०	३६	४	५१	+	९	-	-
लुम्बक	१०	१८	२५	२६	१९			६	९	५	५१	१०	२४	५०	४१	४	२८	+	९	७	५६
मित्र	११	१९	२६	२७	२०	मेष	११|९	६	८	५	५२	१०	२५	५०	४४	४	५	+	८	८	५४
वज्र	१२	२०	२७	२८	२१			६	७	५	५३	१०	२६	५०	४६	३	४१	+	८	९	५५
ध्वांक्ष	१३	२१	२८	२९	२२	वृष	२३|५०	६	६	५	५४	१०	२७	५०	४५	३	१८	+	८	१०	५९
धूम्र	१४	२२	२९	३०	२३			६	६	५	५४	१०	२८	५०	४०	२	५४	+	८	१२	४
प्रवर्धमान	१५	२३	३०	१	२४	मिथुन	३२|१८	६	५	५	५५	१०	२९	५०	३४	२	३१	+	७	१	७
राक्षस	१६	२४	१	२	२५			६	४	५	५६	११	०	५०	२६	२	७	+	७	२	५
गद	१७	२५	२	३	२६	कर्क	३८|२३	६	३	५	५७	११	१	५०	१६	१	४३	+	७	२	५७
शुभ	१८	२६	३	४	२७			६	३	५	५७	११	२	५०	३	१	१९	+	६	३	४३
मृत्यु	१९	२७	४	५	२८	सिंह	४४|२४	६	२	५	५८	११	३	४९	४९	०	५५	+	६	४	२४
पद्म	२०	२८	५	६	२९			६	१	५	५९	११	४	४९	३२	०	३१	+	६	५	१
छत्र	२१	२९	६	७	३०	कन्या	५२|४६	६	०	६	०	११	५	४९	१३	द.	७	+	६	५	३६
श्रीवत्स	२२	३०	७	८	१			६	०	६	०	११	६	४८	५१	०	१७	+	५	-	-

चन्द्रदर्शनम्। मु. ४५ वृहत्ती। फलं समर्घता। याम्यशृंगं महर्घताकरम्। सर्वार्थसिद्धियोग:८।११ उ.। रवियोग:१०।५० या.।
मु. सव्वाल १० हिजरी सन् १४४८। श्रीरामकृष्णपरमहंस जयन्ती। सर्वार्थसिद्धियोग:समस्त। रवियोग:११।९ उ.।
भ.५०।८ उ.(रा. २।११)। मेषराशि:(दि.१०।३६)। पञ्चकनिवृत्ति:११।९ (दि. १०।३६)। यायिजययोग:११।९ या.।
भ. १९।३ या. (दि. १।४४)। वैनायकी श्रीगणेश ४ व्रतम्। स्थायिजययोग:१०।५० या.। सर्वार्थसिद्धियोग:१०।५० या.।
वृषराशि: (दि. ३।३८)। मृत्युबाणारम्भ:९।१६(दि.९।४८)। यायिजययोग:९।२३ या.। रवियोग:९।२३ उ.।
गोरूपिणीषष्ठी (बंगाल)। होलाष्टकारम्भ:। विपाशेरावतीतीरे शुतुद्र्याश्च त्रिपुष्करे। विवाहादि शुभे नेष्टं होलिका प्राग्दिनाष्टकम्।।
भ.६।४९ उ. (दि. ८।४९) ३४।८ या. (रा.७।४४)। मिथुनराशि:(रा.७।०)। कामदा सप्तमी ७ व्रतम्। संमीने सूर्य: ९।२७
सौरचैत्रमासारम्भ:। स्थायिजययोग:०।३० या.। यमघंटयोग:०।३० उ. ५६।३१ या.। रवियोग:०।३० उ.।
कर्कराशि: (रा. ९।२४)। फगुदशमी(उड़ीसा)। रवियोग: ५२।२० या.। रवियोग: ७।१० या.।
भ. १६।४३ उ. (दि. १२।४४) ४३।४५ या. (रा.११।३३)। आमलकी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। रंगभरी एकादशी।
सिंहराशि: (रा. ११।४८)। गोविन्दद्वादशी १२। मृत्युबाणनिवृत्ति: ९।२१ (दि. ९।५०)। यायिजययोग:११।४५ उ.।
शनिप्रदोष १३ व्रतम्। *पुत्रार्थिभिरत्र व्रतारम्भोविधेय:।* सायनमेषे सूर्य: ५७।३१(रा. ५।१)। रवियोग:४०।५९ उ.।
भ.२८।३ उ. (सा.५।१३) ५६।८ या. (रा. ४।२७)। कन्याराशि: (रा. ३।६)। व्रताय १५ पूर्णिमा। *भद्रापुच्छे ४६।६ उ. (रा. १२।२६) ४९।६ या. (रा. १।३८) होलिकादाह:।* चौमासी
स्नान-दानादौ १५ पूर्णिमा। दोलयात्रा १५। मन्वादि: १५। श्रीचैतन्यमहाप्रभुजयन्ती। होली(रंगोत्सव)। श्वपचस्पर्शहोलिकाविभूतिधारणम्। काश्यां चतु:षष्टि:यात्रा दर्शन-पूजनञ्च।

।।विवाहमुहूर्त्तपञ्चेष्टलग्नविमर्श:।।

ति. १ भौमे दि.९।२५ उ.उ.भा.भे सूर्यभोग्यम्।
ति. २ बुधे उ.भा. भे पूर्वदोष:। दि.१०।१६ उ. रेवत्यां शनियुति:।
ति. ३ गुरौ रेवत्यां पूर्वदोष:।
ति. ६ रवौ मृत्युबाणात्परं(दि.९।५०)रोहिण्यां रे.७ दिवा ल. २ इष्टा: ६ ग्र.व.वि.११।। वा ल.गोधूलि:वा ल. ६ इष्टा: ६ ग्र.व.वि.१३।। (षष्ठस्थ:लग्नेशो न शुभ:)
ति. ७ सोमे रोहिण्यां रे.७ दिवा ल. १ इष्टा:५ ग्र.व.वि.१५।।(द्वादशस्थ:शनिर्न शुभ:) परं मीनार्क सत्वाद् विवाह मुहूर्त्ता भाव:।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहा: ॐ

ति.	वा.	वक्रीभौम:				मार्गीबुध:				वक्रीगुरु:				शुक्र:				शनि:				राहु:			
१	मं	३	२५	३१	९	९	२८	४१	३१	३	२८	६	४५	९	१५	३५	४५	११	१६	३८	४४	९	२४	५६	३
२	बु	३	२५	१८	८	९	२९	२७	५५	३	२८	०	५६	९	१६	४७	१९	११	१६	४५	५१	९	२४	५२	५२
३	गु	३	२५	५	७	१०	०	६	१७	३	२७	५५	७	९	१७	५८	५३	११	१६	५३	१४	९	२४	४९	४१
४	शु	३	२४	५२	६	१०	०	४४	३१	३	२७	४९	१८	९	१९	१०	२७	११	१७	०	३०	९	२४	४६	३१
५	श	३	२४	३९	६	१०	१	२३	१६	३	२७	४३	२८	९	२०	२२	१	११	१७	७	४५	९	२४	४३	२०
६	र	३	२४	२६	५	१०	२	७	४१	३	२७	३७	३९	९	२१	३३	३५	११	१७	१५	१	९	२४	४०	९
७	चं	३	२४	१३	४	१०	३	७	२९	३	२७	३१	५०	९	२२	४५	१	११	१७	२२	१७	९	२४	३६	५८
८	मं	३	२४	०	३	१०	४	७	२४	३	२७	२५	५८	९	२३	५६	४२	११	१७	२९	३४	९	२४	३३	४७
१०	बु	३	२३	४७	२	१०	५	७	२०	३	२७	२०	४	९	२५	८	१६	११	१७	३६	५१	९	२४	३०	३७
११	गु	३	२३	३४	२	१०	६	७	१५	३	२७	१४	११	९	२६	१९	५०	११	१७	४४	८	९	२४	२७	२६
१२	शु	३	२३	२१	१	१०	७	१३	५८	३	२७	८	१७	९	२७	३१	२४	११	१७	५१	२५	९	२४	२४	१५
१३	श	मा	२३	८	०	१०	८	३०	०	३	२७	२	२४	९	२८	४३	२१	११	१७	५८	४२	९	२४	२१	४
१४	र	३	२३	९	३०	१०	९	४६	७	३	२६	५६	५४	९	२९	५५	३५	११	१८	५	५९	९	२४	१७	५३
१५	चं	३	२३	१६	२	१०	११	२	१४	३	२६	५३	३२	१०	१	७	५०	११	१८	१३	१६	९	२४	१४	४३

भौमादीनाञ्चार:-वक्रीभौम:-श्लेषायाम्। ति.१३ शनौ मार्गी ५३।४८(रा.३।३२)।। मार्गीबुध:-ति.२ बुधे कुम्भे ५०।१०(रा.२।१३)। ति.११ गुरौ शतभिषजि २९।२७ (सा.५।५०)।। वक्रीगुरु:-श्लेषा ४ चरणे।। शुक्र:-ति.७ सोमे धनिष्ठा भे २९।१३(सा.५।४६)। ति.१४ रवौ कुम्भे ३।४०(दि.७।२८)।। शनि:-ति.१ भौमे रेवती १ चरणे १०।२९(दि.१०।२१)।। राहु:-धनिष्ठा १ चरणे केतुश्च श्लेषा ३ चरणे ।।

४९ पं.फाल्गुनशुक्ल ८ भौमे
सूर्योदये स्पष्टग्रहा:।
द्युगण: ४२९
अयनांशा: २४।१३।१४

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
११	२	३	१०	३	९	११	९	३
०	६	२४	४	२७	२३	१७	२४	२४
५०	३२	०	७	२५	५६	२९	३३	३३
२६	५३	३	२४	५८	४२	३४	४७	४७
५९	८५१	१३	५९	५	७१	७	३	३
५०	४	१	५६	५४	३४	१७	११	११
		व.	मा.	व.				

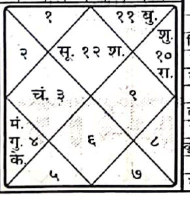

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ता:- ति. १ भौमे पू.भा. भे सूर्ययुति:। उ.भा.भे सूर्यभोग्यम्। ति. २ बुधे उ.भा.भे पूर्वदोष:। रेवत्यां शनियुति:। ति. ३ गुरौ दि.१०।३६ उ.दि.२।३७ गा. अश्विन्यां शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन दोलारोहण अन्नप्राशन सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग नववस्त्रधारण लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय दक्षिणांविनान्यदिग्यात्रा नवान्नभक्षण शिल्पविद्या भैषज्य चौलकेशान्त (ल.२) कर्णवेध (ल.२) अक्षरारम्भ (ल.२) जलाश्यारामसुरप्रतिष्ठा (ल.२) वधूप्रवेश (ल.२) द्विरागमन (ल.३) इष्टिका निर्माण विपणि व्यापार वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्त:। ति. ४ शुक्रे रिक्तोत्तरं (दि.१।४४) वैधृते:पूर्वं (रा.८।४७) भरण्यां शय्यासनाद्युपभोग वस्तुविक्रय धान्यच्छेदन मुहूर्त्त:। ति. ५ शनौ भरण्यां वैधृतिदोष:। ति. ६ रवौ कृत्तिका भे भूषाघटन गोक्रय-विक्रय वस्तुविक्रय शस्त्रघटन धान्यच्छेदन मुहूर्त्त:। दि.८।५८ उ. रोहिण्यां सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण शिल्पविद्या विपणि शिरामोक्षण मुहूर्त्त:। रात्रिशेषे सूतीस्नान मुहूर्त्त:। ति. ७ सोमे रोहिण्यां अन्नप्राशन कर्णमर्दन शिल्पविद्या वधूप्रवेश (ल.११) द्विरागमन (ल.१२) गृहप्रवेश (ल.१२) विपणि व्यापार मुहूर्त्त:। दि. ७।४३ उ. विष्टे:पूर्वं (दि.८।४९) मृगे अन्नप्राशन दक्षिण दिग्यात्रा भैषज्य गजाश्वकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्त:। ति. ८ भौमे मृगे शिरामोक्षण शस्त्रघटन मुहूर्त्त:। आर्द्रा भे नवम्यां रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्त:। ति. १० बुधे पुनर्वसौ अन्नप्राशन सुभगांविनानववस्त्रधारण गोक्रय-विक्रय मिथुनस्थे चन्द्रे पश्चिम-दक्षिण कर्कस्थे च पश्चिम दिग्यात्रा नवान्नभक्षण अश्वकृत्य मुहूर्त्त:। ति. ११ गुरौ पुष्ये विष्टे:पूर्वं (दि. १२।४४)

तिथि ल.अ.	१ मं घं.मि.	२ बु घं.मि.	३ गु घं.मि.	४ शु घं.मि.	५ श घं.मि.	६ र घं.मि.	७ चं घं.मि.	तिथि ल.अ.	८ मं घं.मि.	१० बु घं.मि.	११ गु घं.मि.	१२ शु घं.मि.	१३ श घं.मि.	१४ र घं.मि.	१५ चं घं.मि.
कुम्भ	६|२६	६|२३	६|१९	६|१५	६|११	६|८	६|४	मीन	७|२८	७|२५	७|२२	७|१८	७|१४	७|१०	७|७
मीन	७|५८	७|५१	७|४७	७|४३	७|३९	७|३६	७|३२	मेष	९|५	९|२	८|५९	८|५५	८|५१	८|४७	८|४४
मेष	९|३१	९|२८	९|२४	९|२०	९|१६	९|१३	९|९	वृष	११|१	१०|५८	१०|५५	१०|५१	१०|४७	१०|४३	१०|४०
वृष	११|२७	११|२४	११|२०	११|१६	११|१२	११|९	११|५	मिथुन	१|१५	१|१२	१|९	१|५	१|१	१२|५७	१२|५४
मिथुन	१|४१	१|३८	१|३४	१|३०	१|२६	१|२३	१|१९	कर्क	३|३३	३|३०	३|२७	३|२३	३|१९	३|१५	३|१२
कर्क	३|५९	३|५६	३|५२	३|४८	३|४४	३|४१	३|३७	सिंह	५|४७	५|४४	५|४१	५|३७	५|३३	५|२९	५|२६
ल.अ.	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	ल.अ.	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि	रात्रि
सिंह	६|१३	६|१०	६|६	६|२	५|५८	५|५५	५|५१	कन्या	८|०	७|५७	७|५४	७|५०	७|४६	७|४२	७|३९
कन्या	८|२६	८|२३	८|१९	८|१५	८|११	८|८	८|४	तुला	१०|१६	१०|१३	१०|१०	१०|६	१०|२	९|५८	९|५५
तुला	१०|४२	१०|३८	१०|३४	१०|३१	१०|२७	१०|२४	१०|२०	वृश्चिक	१२|३३	१२|३०	१२|२७	१२|२३	१२|१९	१२|१५	१२|१२
वृश्चिक	१२|५९	१२|५६	१२|५२	१२|४८	१२|४४	१२|४१	१२|३७	धनु	२|३९	२|३६	२|३३	२|२९	२|२५	२|२१	२|१८
धनु	३|५	३|१	२|५८	२|५४	२|५०	२|४७	२|४३	मकर	४|२६	४|२३	४|२०	४|१६	४|१२	४|८	४|५
मकर	४|५२	४|४८	४|४५	४|४१	४|३७	४|३४	४|३०	कुम्भ	५|५७	५|५४	५|५१	५|४७	५|४३	५|३९	५|३६

५० पं० फाल्गुनशुक्ल १५ सोमे
सूर्योदये स्पष्टग्रहा:।
द्युगण: ४३५
अयनांशा: २४।१३।१५

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
११	५	३	१०	३	१०	११	९	३
६	१	२३	११	२६	१	१८	२४	२४
४८	३९	१६	२	५३	७	१३	१४	१४
५१	३३	२	१४	३२	५०	१६	४३	४३
५९	८२५	६	७६	३	७२	८	३	३
३६	२७	३३	६	२२	१५	२	११	११
		मा.	मा.	व.				

(दि. ९।५२)। मु. ३० समा। फलं समता। परा: १६ घट्य:पुण्या:। गोऽन्नदानम्। स्नानं गोदावर्याम्। खरमासारम्भ:। वसन्तर्त्तु:। यायिजययोग:४।६ या.। सर्वार्थसिद्धियोग:समस्त। अमृतसिद्धियोग:४।६ उ.। श्रीकाशी विश्वनाथ शृंगार दिनम्। उत्तराभाद्रपदा भे सूर्य: ३०।४(सा.६।५)। सर्वार्थामृतसिद्धियोग:४८।१५ या.। चौदस (जैन)। यायिजययोग: ३८।१४ उ.। सर्वार्थसिद्धियोग:३८।१४ उ.। रवियोग:३८।१४ या.।
राष्ट्रियचैत्रमास: दि.३०। शक: १९४९ प्रारम्भ:। यायिजययोग:समस्त।

मूलविचार- रेवती/अश्विनी- ति. २ बुधे १०।१७ (दि. १०।१६) उ.। ति. ४ शुक्रे १०।५० (दि. १०।२७) या.।
श्लेषा/मघा- ति. ११ गुरौ ४८।१५ (रा. १।२१) उ.। ति. १३ शनौ ४०।५९ (रा. १०।२५) या.।
पञ्चक विचार- ति. ३ गुरौ ११।९ (दि. १०।३६) या.।

फाल्गुनशुक्लपूर्णिमायां होलिकादाह:। तत्र पूजा- देशकालौ सङ्कीर्त्य मम सकुटुम्बस्य ढुण्ढाराक्षसीपीडापरिहारार्थं होलिकापूजनमहं करिष्ये। असृक्पाभयसंत्रस्तै: कृता त्वं होलिबालिशै:। अतस्त्वां पूजयिष्यामि भूते भूतिप्रदा भव। इति ध्यात्वा। होलिकायै नम इति विहितोपचारान्दत्वा। दीपदानमन्त्र:। दीपयाम्यद्य ते घोरे चितिराक्षसिसत्तमे। हिताय सर्व जगतां प्रीतये पार्वतीपते:। अनेनार्चनेन होलिकाधिष्ठातृदेवता प्रीयताम्। होलिकायां प्रज्वलितायाम्। तमग्निं त्रिपरिक्रम्य शब्दैर्लिङ्गभगाङ्कितै:। तेन शब्देन सा पापा राक्षसी तृप्तिमाप्नुयात्।१। दीपनमन्त्र:। दीपयाम्यद्य ते घोरे चितिराक्षसिसत्तमे। हिताय सर्व जगतां प्रीतये पार्वतीपते:। अनेनार्चनेन होलिकाधिष्ठातृदेवता प्रीयताम्। होलिकायां प्रज्वलितायाम्। तमग्निं त्रिपरिक्रम्य शब्दैर्लिङ्गभगाङ्कितै:। तेन शब्देन सा पापा राक्षसी तृप्तिमाप्नुयात्।१। द्वितीयदिने होलिकाभस्म धारणमन्त्र:। वन्दितासि सुरेन्द्रेण ब्रह्मणा शङ्करेण च। अतस्त्वं पाहि नो देवि विभूतिर्भूतिदा भव। होलिकावायुपरीक्षा। पूर्वेऽत्र राजाप्रजासुख, आग्नेय्यामग्निभय, दक्षिणे भ्रत्ययोर्दुर्भिक्षम्, पश्चिमे महावृष्टि: वायव्ये वायुवृद्धि। उत्तरे सुभिक्ष ईशान्याञ्च प्रजासुख। संक्षेपात्मकलतिथिनिर्णय:।२। पूर्वाग्राह्या कृष्णे पूर्वा शुक्ले परा माधवमते परदिने त्रिमुहूर्तोदयाव्रते।३। रम्भा त्रितापरविद्धा।४। गणेशव्रतं सदापूर्वाऽन्या परा।५। नागपूजायां परयुक्ताऽन्यत्र पूर्वा।६। स्कन्दव्रतातिरिक्त परा सदा।७। पूर्वविद्धैव सर्वदा।८। कृष्णे पूर्वा शुक्ले परा शिवदेवी सम्बन्धेकृष्णाऽपि परैव।९। सर्वत्रपूर्वविद्धैव।१०। नवमीयुक्तपरमाऽलाभे औदयिकी।११। स्मार्तैरुदयव्यापिनी ५२ दण्डात्मिकांपोष्या पारणार्थं द्वादशलाभे १० विद्धाप्युपोष्या। परमवैष्णवै: ५३ दण्डात्मिकायां द्वादश्यामुपवासोनकदाचिदशमी विद्धाया। सामान्य वैष्णवै ५५ दण्डात्मिकाप्युपोष्येति संक्षेप:।।१२।। सर्वत्र पूर्वविद्धा।१३। शुक्लापूर्वविद्धा कृष्णा परविद्धा।१४। कृष्णापूर्वाशुक्ला परा।१५। व्रतस्य तारकोदयव्यापिन्यन्वोदय। श्राद्धेतिथयो मध्याह्नव्यापिन्य:। यत्र कार्यकालव्यापिनी तिथिरुक्तोत्र तथैवग्राह्या। मूलमन्त्रग्रन्थे भ्योऽवलोक्यम्।

पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन शय्यासनाद्युपभोग सुभगांविनानववस्त्रधारण भूषाघटन लतापादपारोपण गोक्रय-विक्रय दक्षिणांविनान्यदिग्यात्रा भैषज्य नौकाघटन विपणि व्यापार गजाश्वकृत्य शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्त:। ति.१२ शुक्रे श्लेषा भे भौमयुति:। ति. १३ शनौ मघा भे शस्त्रघटन मुहूर्त्त:। ति. १४ रवौ पू.फा. भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्त:। ति. १५ सोमे उ.फा. भे शनिवेध:। हस्ते सूर्यवेध:।

Scanned with CamScanner

दि.मा.		श्रीसंवत् २०८३ शकः १९४८ सौम्यायनं याम्यगोलः वसन्तर्त्तुः।।																								योगाः	तारीखें					चन्द्र		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		औदयिक स्पष्ट सूर्यः				क्रान्तिः		रे.अं.		चन्द्रोदयः	
घ.	प.	तिथि							नक्षत्र						योग						करण						अं.	फ.	सौ.	नै.	रा.	राशि	प्रवेशः	घं.	मि.	घं.	मि.					उ.	+	+	मि.	स्टै.	टा.
३०	६	१	मं	२१	१९	दि	२	३१	हस्त	३५	२३	रा	८	८	वृद्धि	१४	३१	दि	११	४७	कौ	२१	१९	तै	५०	२६	सौम्य	२३	१	८	९	२			५	५९	६	१	११	७	४८	२७	०	४१	+	५	७	१२
३०	१०	२	बु	१९	३२	दि	१	४७	चित्रा	३५	३४	रा	८	१२	ध्रुव	१०	६	दि	१०	०	गर	१९	३२	व	४९	१५	कालदण्ड	२४	२	९	१०	३	तुला	५।२९	५	५८	६	२	११	८	४८	२	१	१	+	५	८	१३
३०	१३	३	गु	१८	५७	दि	१	३२	स्वाती	३६	५९	रा	८	४५	व्याघात	६	४१	दि	८	३७	भ	१८	५७	वव	४९	१९	सुस्थिर	२५	३	१०	११	४			५	५७	६	३	११	९	४७	३४	१	२५	+	४	९	१३
३०	१७	४	शु	१९	४०	दि	१	४९	विशाखा	३९	४०	रा	९	४९	हर्षण	४	१६	दि	७	३९	वा	१९	४०	कौ	५०	४४	मातङ्ग	२६	४	११	१२	५	वृश्चिक	२।४।०	५	५७	६	३	११	१०	४७	४	१	५१	+	४	१०	१३
३०	२१	५	श	२१	४७	दि	२	३९	अनुराधा	४३	३३	रा	११	२१	वज्र	२	५५	दि	७	६	तै	२१	४७	गर	५३	२२	अमृत	२७	५	१२	१३	६			५	५६	६	४	११	११	४६	३१	२	१५	+	४	११	१०
३०	२५	६	र	२४	५७	दि	३	५४	ज्येष्ठा	४८	३३	रा	१	२०	सिद्धि	२	२३	प्रा	६	५२	व	२४	५७	भ	५७	४	काण	२८	६	१३	१४	७	धनु	४८।३३	५	५५	६	५	११	१२	४५	५५	२	३८	+	४	१२	४
३०	२८	७	चं	२९	११	सा	५	३४	मूल	५४	२४	रा	३	४०	व्यतिपात	२	४५	दि	७	०	वव	२९	११	वा	६०	०	लुम्बक	२९	७	१४	१५	८			५	५४	६	६	११	१३	४५	१८	३	२	+	३	१२	५४
३०	३२	८	मं	३४	६	रा	७	३२	पू.षा.	६०	०	स	म	स्ता	वरीयान	३	४४	दि	७	२४	वा	१	३९	कौ	३४	६	मित्र	३०	८	१५	१६	९			५	५४	६	६	११	१४	४४	३८	३	२५	+	३	१	३९
३०	३६	९	बु	३९	२४	रा	९	३९	पू.षा.	०	४९	प्रा	६	१३	परिघ	५	८	दि	७	५६	तै	६	४५	गर	३९	२४	श्रीवत्स	३१	९	१६	१७	१०	मकर	१७।२८	५	५३	६	७	११	१५	४३	५६	३	३८	+	३	२	१८
३०	३९	१०	गु	४४	३७	रा	११	४३	उ.षा.	७	२५	दि	८	५०	शिव	६	२९	दि	८	३२	व	१२	१	भ	४४	३७	सौम्य	१	१०	१७	१८	११			५	५२	६	८	११	१६	४३	१२	४	११	+	३	२	५४
३०	४३	११	शु	४९	१८	रा	१	३४	श्रवण	१३	४६	दि	११	२१	सिद्ध	७	५७	दि	९	२	वव	१६	५८	वा	४९	१८	धूम्र	२	११	१८	१९	१२	कुम्भ	४६।३६	५	५१	६	९	११	१७	४२	२५	४	३४	+	२	३	२७
३०	४७	१२	श	५३	१०	रा	३	७	धनिष्ठा	१९	२६	दि	१	३७	साध्य	८	४७	दि	९	२२	कौ	२१	१४	तै	५३	१०	प्रवर्धमान	३	१२	१९	२०	१३			५	५१	६	९	११	१८	४१	३६	४	५७	+	२	३	५९
३०	५०	१३	र	५५	५०	रा	४	१०	शतभिष	२४	१०	दि	३	३०	शुभ	८	५६	दि	९	२४	गर	२४	३०	व	५५	५०	राक्षस	४	१३	२०	२१	१४			५	५०	६	१०	११	१९	४०	४५	५	२०	+	२	४	२९
३०	५४	१४	चं	५७	२३	रा	४	४६	पू.भा.	२७	५१	सा	४	५७	शुक्ल	८	१०	दि	९	५	भ	२६	३७	श	५७	२३	मुसल	५	१४	२१	२२	१५	मीन	११।५६	५	४९	६	११	११	२०	३९	५१	५	४३	+	१	५	०
३०	५८	३०	मं	५७	३५	रा	४	५०	उ.भा.	३०	१७	सा	५	५५	ब्रह्म	६	३०	दि	८	२४	च	२७	२९	नाग	५७	३५	सिद्धि	६	१५	२२	२३	१६			५	४८	६	१२	११	२१	३८	५५	६	६	+	१	५	३४

चैत्रकृष्णपक्षः।।

राष्ट्रिय तिथि २ चैत्रतः १६ तिथिं यावत् १९४९ शकः।।
अंग्रेजी दिनांक २३ मार्चतः दिनांक ६ अप्रैलं यावत् सन् २०२७ई.।।

वसन्तोत्सवः। साभ्यंगस्नानम्। सायं चूतकुसुमप्राशनम्। रतिकाम महोत्सवः। द्विपुष्करयोगः ३५।२३ उ.।
भ. ४९।१५ उ. (रा. १।४०)। तुलाराशिः (दि. ८।१०)। ♍ (प्राचीनतम)। कल्पादिः ३। यायिजययोगः १८।५७ या.।
भ. १८।५७ या. (दि. १।३२)। संकष्टी श्रीगणेश ४ व्रतम्। चन्द्रोदयः (रा. ९।१३)। छत्रपतिशिवाजी जयन्ती ♍ ●४८।३३ या.।
वृश्चिकराशिः (दि. २।३३)। स्थायिजययोगः १९।४० या.।
रंगपञ्चमी ५। विजयगोविन्द हलंकर दिवस (मणिपुर)। यायिजययोगः २१।४७ या.। रवियोगः ४३।३३ उ.।
भ. २४।५७ उ. (दि. ३।५४) ५७।४ या. (रा. ४।४५)। धनूराशिः (रा. १।२०)। सर्वार्थसिद्धियोगः ४८।३३ उ.। रवियोगः●

☞ चैत्रमासे कृष्णपक्षे चतुर्दश्यष्टमी तिथौ। तत्राभ्रमुत्तरो वायुः शुभाय वत्सरे भवेत् ।।

श्रीशीतलाष्टमी ८ व्रतम्। पर्युषितान्नपानादिकमत्र विहितम्। काश्यांवृद्धाङ्गारक (बुढ़वा मंगल) पर्व। स्थायि-◐जययोगः ३४।६ या.।
मकरराशिः (दि. १२।५२)। ⦿रेवत्यां सूर्यः ५६।४६ (रा. ४।३५)।
भ. १२।१ उ. (दि. १०।४०) ४४।३७ या. (रा. ११।४३)। अप्रैल ४।
कुम्भराशिः (रा. १२।२९)। पापमोचनी ११ एकादशी व्रतं सर्वेषाम्। पञ्चकारम्भः ४६।३६ (रा. १२।२९)। सर्वार्थसिद्धियोगः १३।४६ या.।
द्विपुष्करयोगः १९।२६ या.।
भ. ५५।५० उ. (रा. ४।१०)। प्रदोष १३ व्रतम्। सूर्योदयात् दिवा ३।३० वादनं यावत् वारुणीपर्वयोगः।
भ. २६।३७ या. (दि. ४।२८)। मीनराशिः (दि. १०।३५)। मासशिवरात्रि १४ व्रतम्। ☯ दुर्भिक्षं च प्रजाभयम्। सर्वार्थसिद्धियोगः ३०।१७ या.।
स्नान-दान-श्राद्धादौ ३० अमावस्या। भौमवती अमावस्या। अमायाञ्च यदा वारो भवेद्भूमि सूतस्य च। गंगायां यदि लभ्येत कोटि सूर्य ग्रहैः समा। पापवारान्विते दर्शे☯

वारुणीपर्वयोगः–वारुणेन समायुक्ता मधौ कृष्णात्रयोदशी। गङ्गायां यदि लभ्यते कोटिसूर्यग्रहैः समा।१। शनिवारसमा युक्ता सा महावारुणी स्मृता। शुभ योगसमा युक्ता शनौ शतभिषा यदि। महामहेति विख्याता त्रिकोटिकुलमुद्धरेत्। अत्र गङ्गास्नानस्यैव फलातिशयः। चैत्रकृष्ण चतुर्दश्यां यै स्नायाच्छिव सन्निधौ। न प्रेतत्व मवाप्नोति गङ्गायां तु विशेषतः इतिः।।

ॐ सूर्योदये दैनिकस्पष्टभौमादिग्रहाः ॐ

ति.	वा.	मार्गीभौमः				बुधः				वक्रीगुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः			
१	मं	३	२३	२२	३५	१०	१२	१८	२०	३	२६	५०	१०	१०	२	२०	५	११	१८	२१	१८	९	२४	११	३२
२	बु	३	२३	२८	२७	१०	१३	४०	६	३	२६	४६	४८	१०	३	३२	२०	११	१८	२९	२०	९	२४	८	२१
३	गु	३	२३	३०	५०	१०	१५	६	७	३	२६	४३	२७	१०	४	४४	३४	११	१८	३७	२३	९	२४	५	१०
४	शु	३	२३	३३	१३	१०	१६	३२	११	३	२६	४०	५	१०	५	५६	४९	११	१८	४५	२५	९	२४	३	५९
५	श	३	२३	३५	३६	१०	१७	५८	२८	३	२६	३६	४३	१०	७	९	४	११	१८	५३	२८	९	२३	५८	४९
६	र	३	२३	३७	५८	१०	१९	२५	४६	३	२६	३३	२१	१०	८	२१	१९	११	१९	१	३०	९	२३	५५	३८
७	चं	३	२३	४०	२१	१०	२०	५९	८	३	२६	३०	०	१०	९	३३	३४	११	१९	९	३३	९	२३	५२	२७
८	मं	३	२३	४२	४४	१०	२२	३५	६	३	२६	२६	३८	१०	१०	४५	४८	११	१९	१७	३५	९	२३	४९	१६
९	बु	३	२३	४५	६	१०	२४	११	७	३	२६	२३	१६	१०	११	५८	३	११	१९	२५	३९	९	२३	४६	५
१०	गु	३	२३	४७	२९	१०	२५	४७	७	३	२६	१९	५४	१०	१३	१०	१८	११	१९	३३	४३	९	२३	४२	५५
११	शु	३	२३	४९	५२	१०	२७	२३	७	३	२६	१६	२६	१०	१४	२२	३३	११	१९	४१	४७	९	२३	३९	४४
१२	श	३	२३	५२	१५	१०	२९	४	६	३	२६	१२	५९	१०	१५	३४	४८	११	१९	४९	५१	९	२३	३६	३३
१३	र	३	२३	५४	३७	११	०	४६	१८	३	२६	९	३१	१०	१६	४७	२	११	१९	५७	५५	९	२३	३३	२२
१४	चं	३	२३	५७	०	११	२	२८	३१	३	२६	६	४	१०	१७	५९	१७	११	२०	६	०	९	२३	३०	११
३०	मं	३	२३	५९	२३	११	४	१०	४४	३	२६	२	३६	१०	१९	११	३२	११	२०	१४	४	९	२३	२७	१

भौमादीनाञ्चारः–मार्गीभौमः–श्लेषायाम्।। बुधः–ति. ६ रवौ पूर्वाभाद्रपदा भे २२।० (दि. २।४३)। ति. १२ शनौ मीने ३२।४९ (सा. ६।५९)। ति.१४ सोमे उत्तराभाद्रपदा भे ३०।१३ (सा.५।५४)।। वक्रीगुरुः– ति. ४ शुक्रे श्लेषा ३ चरणे १।२९ (प्रा. ६।३३)।। शुक्रः– ति. ४ शुक्रे शतभिषजि ३५।५२ (रा.८।१८)। ति. ३० भौमे पूर्वाभाद्रपदा भे ४०।१५ (रा.९।५४)।। शनिः–ति. १३ रवौ रेवती २ चरणे १५।२८(दि. १२।१)।। राहुः–धनिष्ठा १ चरणे केतुश्च श्लेषा ३ चरणे ।।

SHRI KASHI VISHWANATH PANCHANG "HRISHIKESH PANCHANG"

५१ पं० चैत्रकृष्ण ८ भौमे
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ४४३
अयनांशाः २४।१३।१६

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
११	८	३	१०	३	१०	११	९	३
१४	१४	२३	२२	२६	१०	१९	२३	२३
४४	२७	४२	३५	२६	४५	१७	४९	४९
३८	३३	४४	६	३८	४८	३५	१६	१६
५९	७२२	२	१६	३	७२	८	३	३
१८	४३	२२	१	२२	१५	४	११	११
		मा.		व.				

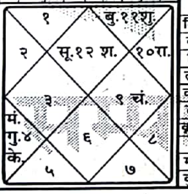

पक्षेऽस्मिन् विविधमुहूर्त्ताः–ति. १ भौमे हस्ते सूर्यवेधः। ति. २ बुधे चित्रा भे सूर्यवेधावसानं न चन्द्रमुक्तमशुभम्। ति. ३ गुरौ स्वात्यां विष्टिस्ततो रिक्तादोषः। ति. ४ शुक्रे विशाखा भे राहुवेधो रिक्तादोषश्च। ति. ५ शनौ मैत्रे भौमवेधः। ति. ६ रवौ ज्येष्ठा भे व्यतिपातात्पूर्वं (प्रा.६।५२) गोक्रय-विक्रय शिरामोक्षण धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ७ सोमे व्यतिपातात्परं (दि.७।०) मूले शिशुताम्बूलभक्षण कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। ति. ८ भौमे पू.षा. भे शस्त्रघटन मुहूर्त्तः। ति. ९ बुधे पू.षा. भे रोगविमुक्तस्नान मुहूर्त्तः। उ.षा. भे रिक्तादोषः। ति. १० गुरौ उ.षा. भे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण भूम्युपवेशन अन्नप्राशन सूतीस्नान शय्यासनाद्युपभोग सुमगांविनानववस्त्रधारण लतापादपारोपण शिल्पविद्या नौकाघटन विपणि धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। दि.८।५० उ. श्रवणे विष्टेः पूर्वं (दि.१०।४०) अन्नप्राशन शय्यासनाद्युपभोग पूर्व दिग्यात्रा कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय गजकृत्य शिरामोक्षण मुहूर्त्तः। ति. ११ शुक्रे श्रवणे पुंसवनसीमन्त जातकर्मनामकरण शिशुताम्बूलभक्षण शय्यासनाद्युपभोग पूर्व-दक्षिण दिग्यात्रा कणमर्दन शिल्पविद्या भैषज्य नौकाघटन वस्तुक्रय गजकृत्य धान्यच्छेदन मुहूर्त्तः। धनिष्ठा भे राहुयुतिः। ति. १२ शनौ धनिष्ठा भे पूर्वदोषः। शतभिषजि वस्तुक्रय गजाश्वकृत्य मुहूर्त्तः। परं मासान्तादिदोषः।

तिथि ल.अ.	१ मं घं.	मि.	२ बु घं.	मि.	३ गु घं.	मि.	४ शु घं.	मि.	५ श घं.	मि.	६ र घं.	मि.	७ चं घं.	मि.	८ मं घं.	मि.	९ बु घं.	मि.	१० गु घं.	मि.	११ शु घं.	मि.	१२ श घं.	मि.	१३ र घं.	मि.	१४ चं घं.	मि.	३० मं घं.	मि.
मीन	७	३	६	५९	६	५६	६	५२	६	४८	६	४५	६	४१	६	३७	६	३४	६	३०	६	२६	६	२३	६	१९	६	१५	६	१२
मेष	८	४०	८	३६	८	३३	८	२९	८	२५	८	२२	८	१८	८	१४	८	११	८	७	८	३	८	०	७	५६	७	५२	७	४९
वृष	१०	३६	१०	३२	१०	२९	१०	२५	१०	२१	१०	१८	१०	१४	१०	१०	१०	७	१०	३	९	५९	९	५६	९	५२	९	४८	९	४५
मिथुन	१२	५०	१२	४६	१२	४३	१२	३९	१२	३५	१२	३२	१२	२८	१२	२४	१२	२१	१२	१७	१२	१३	१२	१०	१२	६	१२	२	११	५९
कर्क	३	८	३	४	३	१	२	५७	२	५३	२	५०	२	४६	२	४२	२	३९	२	३५	२	३१	२	२८	२	२४	२	२०	२	१७
सिंह	५	२२	५	१८	५	१५	५	११	५	७	५	४	५	०	४	५६	४	५३	४	४९	४	४५	४	४२	४	३८	४	३४	४	३१
ल.अ.	रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि		रात्रि	
कन्या	७	३५	७	३१	७	२८	७	२४	७	२०	७	१७	७	१३	७	९	७	६	७	२	६	५८	६	५५	६	५१	६	४७	६	४४
तुला	९	५१	९	४७	९	४४	९	४०	९	३६	९	३३	९	२९	९	२५	९	२२	९	१८	९	१४	९	११	९	७	९	३	९	०
वृश्चिक	१२	८	१२	४	१२	१	११	५७	११	५३	११	५०	११	४६	११	४२	११	३९	११	३५	११	३१	११	२८	११	२४	११	२०	११	१७
धनु	२	१४	२	१०	२	७	२	३	२	०	१	५७	१	५३	१	४९	१	४५	१	४१	१	३७	१	३४	१	३०	१	२६	१	२३
मकर	४	१	३	५७	३	५४	३	५०	३	४७	३	४४	३	४०	३	३६	३	३२	३	२८	३	२४	३	२१	३	१७	३	१३	३	१०
कुम्भ	५	३२	५	२८	५	२५	५	२१	५	१८	५	१५	५	११	५	७	५	३	४	५९	४	५५	४	५२	४	४८	४	४४	४	४१

५२ पं० चैत्रकृष्ण ३० भौमे
सूर्योदये स्पष्टग्रहाः।
द्युगणः ४५०
अयनांशाः २४।१३।१७

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
११	११	३	११	३	१०	११	९	३
२१	१०	२३	४	२६	१९	२०	२३	२३
३८	१२	५९	१०	२	११	१४	२७	२७
५५	०	२३	४४	३६	३२	४	१	१
५९	७६८	२	१०२	१	७२	८	३	३
२	४९	२२	१३	२७	१५	४	११	११
		मा.		व.				

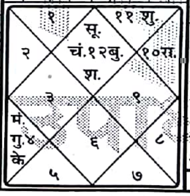

मूलविचार- ज्येष्ठा/मूल- ति. ५ शनौ ४२।३३ (रा. ११।२१) उ.। ति. ७ सोमे ५४।२४ (रा. ३।४०) या.।
रेवती/अश्विनी- ति. ३० भौमे ३०।१७ (सा. ५।५५) उ.।
पञ्चक विचार- ति. ११ शुक्रे ४६।३६ (रा.१२।२९) उ.।

अथ मूलादिगण्डान्तर्क्षेफलशान्त्यादि निर्णयः। तत्र मूलक्षाणि। पौष्णाश्विन्यो र्गुरौमार्गमघाचित्रेन्द्रमूलभे। एषु ऋक्षेषु जातानां कुर्याद्गोजनन्तथेति सामान्योक्तिः। मूलजातानां विशेषः– मूलाद्यपादजो हन्ति पितरञ्च द्वितीयजः। मातरञ्च तृतीयेऽर्थास्तुभदस्तु तुरीयजः। फलं तदेव सर्पर्क्षे प्रतीपं त्वन्त्यपादतः। तथाप्युक्तमूले वसिष्ठोक्तम्।। ज्येष्ठान्ते घटिका चैका मूलादौ घटिकाद्वयम्। अमुक्तमूलमित्याहुर्जातंतत्र विवर्जयेत् ।।१।। अत्र मनुरपि। ज्येष्ठान्ते घटिकार्द्धञ्च मूलादौ घटिकार्द्धकम्। तयोरन्तर्गता नाडी अमुक्तं मूलमुच्यते।। अथ विशेषः– शुभाशुभं च ज्ञानाय मूलवृक्षोजपार्णवे मूलस्तम्भत्वचाशाखा पत्रं पुष्पं फलं शिखा।। देवाश्च मुनयश्चैव दिशश्च वसवस्तथा।।१।। नववाण रसारुद्रमूल भेदाः प्रकीर्तता।। फलानि–मूले मूल विनाशः स्यात् स्तम्भेहानिर्धनक्षयः त्वचिभ्रातृ विनाशः स्याच्छाखा मातुर्विनाशकृत।। पत्रे तु परिवारस्य पुष्ये राजप्रियस्य वै। फलेषु फलते राज्यं शाखायामल्पजीवितम्। अन्यमूलवृक्षः।।मूले सप्तघटीपुमूलहननं स्तम्भे च सौख्यक्षयम्, त्वचिबंधु विनाशनञ्च विटपे रुद्रैर्हतोमातुलः। पत्रैकंसुकृती तु वाणकुसुमे मन्त्रीफले सागरः। राज्यं बह्विशिखाल्पमायुरिति सन्मूलांघ्रिभे स्यात् फलम् ।।३।। मूलाहिजननशान्तिसमय निर्देशः– जातस्य द्वादशाहे तु जन्मर्क्षे वा शुभे दिने। शुभदिने इतिसप्तम्यन्तविशेषणमितिकेशाञ्चिन्मतम्।। पृथगभिधानमितिधर्मसिन्धुकाराणाम्।। द्वादशाहे विशेषो धर्मसिन्धौ जन्माहादद्वादशाहेशांति करणे शान्तियुक्त नक्षत्राहुतौवह्नि चक्रावलोकनादिकंनावश्यकम्। कालान्तरे आवश्यकम्। एवमन्याशान्तिष्वपि ज्ञेयम्। अन्येविशेषस्तत्रैवसंस्कारे नित्यकर्मसु निमित्ताव्यवहित मेनिमित्तकेषु रोगातुरे च वह्निचक्रादिकं न विवक्षितमिति। कदा विलोक्यमिति अग्निस्थापन वेलायां पूर्णाहुत्यामथापि च। आहुतिर्वह्निवासश्च विलोक्याः शान्तिकर्मणि।

☞ एक राशौ यदा यान्ति चत्वारःपञ्च वा ग्रहाः। प्लावयन्ति महीं कृत्स्नां रुधिरेण जलेन वा।।

अथ जन्मकालदीर्घादि ३ भेदानामत्रचरादिराशिवशादायुर्बोधकचक्रमिदम्

होरालग्नानयनम्- द्विघ्नेष्टनाड्यः पञ्चाप्ताः यच्छेषं पलीकृतम्। दशाप्तमंशास्तेयुक्ता रवौ होरादयो भवेत्।

दीर्घायु	मध्यायु	अल्पायु
चरभे १ लग्नेशः	चरभे १ लग्नेशः	चरभे १ लग्नेशः
चरभे १ अष्टमेशः	स्थिरभे २ अष्टमेशः	द्विस्वभावभे ३ रन्ध्रेशः
स्थिरभे २ लग्नेशः	स्थिरभे २ लग्नेशः	स्थिरभे २ लग्नेशः
द्विस्वभावे ३ अष्टमेशः	चरभे १ रन्ध्रेशः	स्थिरभे २ रन्ध्रेशः
द्विस्वभावभे ३ लग्नेशः	द्विस्वभावभे ३ लग्नेशः	द्विस्वभावभे३ लग्नेशः
स्थिरभे २ अष्टमेशः	द्विस्वभावभे ३ रन्ध्रेशः	चरभे १ रन्ध्रेशः

रोगेत्रिनाडीचक्रम्

आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्य
पू.फा.	मघा	श्लेषा
उ.फा.	हस्त	चित्रा
अनुरा.	विशाखा	स्वाती
ज्येष्ठा	मूल	पू.षा.
धनिष्ठा	श्रवण	उ.षा.
शतभिष	पू.भा.	उ.भा.
भरणी	अश्विनी	रेवती
कृत्तिका	रोहिणी	मृगशिरा

अथायुर्निर्णयचक्रमनुसारेण जन्मलग्नाष्टमलग्नेशाभ्यां लग्नहोरालग्नाभ्यां [illegible]

जातकपारिजातोक्तः आयुर्विचारः

[illegible]

।। अथजैमिनीसूत्रोक्तायुः साधने अंशफलज्ञानाय सारिणीयम् ।।

अंशाः	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
वर्ष	३२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
मास	०	०	१	२	३	४	४	५	६	७	८	८	९	१०	११	०	०	१	२	३	४	४	५	६	७	८	८	९	१०	११
दिन	०	२४	१८	१२	६	०	२४	१८	१२	६	०	२४	१८	१२	६	०	२४	१८	१२	६	०	२४	१८	१२	६	०	२४	१८	१२	६

।। अथाऽत्रजैमिनीसूत्रोक्तायुः साधने कलाफलज्ञानाय सारिणीयम् ।।

कला	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
मास	०	०	०	०	१	१	१	१	१	२	२	२	२	२	३	३	३	३	४	४	४	४	४	५	५	५	५	५	६	६
दिन	६	१२	१९	२५	२	८	१४	२१	२७	४	१०	१६	२३	२९	६	१२	१८	२५	१	८	१४	२०	२७	३	१०	१६	२२	२९	५	१२
घटी	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०
कला	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०
मास	६	६	७	७	७	७	७	८	८	८	८	८	९	९	९	९	१०	१०	१०	१०	१०	११	११	११	११	११	१२	१२	१२	१२
दिन	१८	२४	१	७	१४	२०	२६	३	९	१६	२२	२८	५	११	१८	२४	०	७	१३	२०	२६	२	९	१५	२२	२८	४	११	१७	२०
घटी	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	४

।। अथाऽत्रजैमिनीसूत्रोक्तायुः साधने विकलाफलज्ञानाय सारिणीयम् ।।

विकला	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
दिन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	१	१	१	१	१	१	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	३	६
घटी	६	१२	१९	२५	३२	३८	४४	५१	५७	४	१०	१६	२३	२९	३६	४२	४८	५५	१	८	१४	२०	२७	३३	४०	४६	५२	५९	५	१२
पल	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	४८	३६	२
विकला	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०
दिन	३	३	३	३	३	३	३	४	४	४	४	४	४	४	४	४	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	६	६	६	६
घटी	१८	२४	३१	३७	४४	५०	५६	३	९	१६	२२	२८	३५	४१	४८	५४	०	७	१३	२०	२६	३२	३९	४५	५२	५८	४	११	१७	२४
पल	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०

।। यथाऽत्रप्रत्येकग्रहाणां रेखाष्टकज्ञानाय सारिणीयम् ।।

तत्रादौरवेरष्टकवर्गाङ्काः ४८

सू.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.	ल.
१,२,४,७,८,९,१०,११	३,६,१०,११	१,२,४,७,८,९,१०,११	३,५,६,९,१०,११,१२	५,६,९,११	६,७,१२	१,२,४,७,८,९,१०,११	३,४,६,१०,११,१२

अथचन्द्रस्याष्टकवर्गाङ्काः ४९

चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.	सू.	ल.
१,३,६,७,१०,११	२,३,५,६,९,१०,११	१,३,४,५,७,८,१०,११	१,४,७,८,१०,११,१२	३,४,५,७,९,१०,११	३,५,६,११	३,६,७,८,१०,११	३,६,१०,११

भौमस्याष्टकवर्गाङ्काः ३९

मं.	बु.	बृ.	शु.	श.	सू.	चं.	ल.
१,२,४,७,८,१०,११	३,५,६,११	६,१०,११,१२	६,८,११,१२	१,४,७,८,९,१०,११	३,५,६,१०,११	३,६,११	१,३,६,१०,११

बुधस्याष्टकवर्गाङ्काः ५४

बु.	बृ.	शु.	श.	सू.	चं.	मं.	ल.
१,३,५,६,९,१०,११,१२	६,८,११,१२	१,२,३,४,५,८,९,११	१,२,४,७,८,९,१०,११	५,६,९,११,१२	२,४,६,८,१०,११	१,२,४,७,८,९,१०,११	१,२,४,६,८,१०,११

अथ गुरोष्टकवर्गाङ्काः ५६

बृ.	शु.	श.	सू.	चं.	मं.	बु.	ल.
१,२,३,४,७,८,१०,११	२,५,६,९,१०,११	३,५,६,१२	१,२,३,४,७,८,९,१०,११	२,५,७,९,११	१,२,४,७,८,१०,११	१,२,४,५,६,९,१०,११	१,२,४,५,६,७,९,१०,११

शुक्रस्याष्टकवर्गाङ्काः ५२

शु.	श.	सू.	चं.	मं.	बु.	बृ.	ल.
१,२,३,४,५,८,९,१०,११	३,४,५,८,९,१०,११	८,११,१२	१,२,३,४,५,८,९,११,१२	३,५,६,९,११,१२	३,५,६,९,११	५,८,९,१०,११	१,२,३,४,५,८,९,११

अथशनेरष्टकवर्गाङ्काः ३९

श.	सू.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	ल.
३,५,६,११	१,२,४,७,८,१०,११	३,६,११	३,५,६,१०,११,१२	६,८,९,१०,११,१२	५,६,११,१२	६,११,१२	१,३,४,६,१०,११

लग्नस्याष्टकवर्गाङ्काः ४९

सू.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.	ल.
३,४,६,१०,११,१२	३,६,१०,११	१,३,६,१०,११	१,२,४,६,८,१०,११	१,२,४,५,६,७,९,१०,११	१,२,३,४,५,८,९,११	१,३,४,६,१०,११	३,६,१०,११

अष्टकवर्गराशिगुणकाः मे.७,वृ.१०,मि.८,क.४,सिं.१०,कं.५,तु.७,वृ.८,ध.९,म.५,कु.११,मी.१२।ग्रहगुणकाः सूर्य५,चं.५,मं.८,बु.५,बृ.१०,शु.७,श.५। रेखाफलम्-१ क्लेशः,२ अर्थहानिः,३ प्रवास-कष्टम्,४ समलाभः,५ सुखं,६ धनाप्ति,७ परमानन्द,८ कार्यसिद्धिः।

।। योगिनीदशान्तर्दशयोर्ज्ञानार्थ चक्रमिदम् ।।

मङ्गला१ आर्द्रा चित्रा श्रवण			पिङ्गला२ पुन. स्वा. धनि.			धान्या ३ पुष्य विशा. शत.			भ्रामरी ४ अश्वि.श्ले.अ. पूभा		
मा.	१२	चं.	मा.	२४	सू.	मा.	३६	वृ.	मा.	४८	मं.
मं.	०	१०	पि.	१	१०	धा.	३	०	भ्रा.	५	१०
पि.	०	२०	धा.	२	०	भ्रा.	४	०	भ.	६	२०
धा.	१	०	भ्रा.	२	२०	भ.	५	०	उ.	८	०
भ्रा.	१	१०	भ.	३	१०	उ.	६	०	सि.	९	१०
भ.	१	२०	उ.	४	०	सि.	७	०	सं.	१०	२०
उ.	२	०	सि.	४	२०	सं.	८	०	मं.	१	१०
सि.	२	१०	सं.	५	१०	मं.	१	०	पि.	२	२०
सं.	२	२०	मं.	०	२०	पि.	२	०	धा.	४	०

भद्रिका५ भर.मघा.ज्ये. उ.भा.			उल्का६ कृत्ति.पू.फा. मू.रेव.			सिद्धा७ रोहि. उ.फा. पू.षा.			सङ्कटा८ मृग. हस्त उ.षा.		
मा.	६०	बु.	मा.	७२	श.	मा.	८४	शु.	मा.	९६	के.
भ.	८	१०	उ.	१२	०	सि.	१६	१०	सं.	२१	१०
उ.	१०	०	सि.	१४	०	सं.	१८	२०	मं.	२	२०
सि.	११	२०	सं.	१६	०	मं.	२	१०	पि.	५	१०
सं.	१३	१०	मं.	२	०	पि.	४	२०	धा.	८	०
मं.	१	२०	पि.	४	०	धा.	७	०	भ्रा.	१०	२०
पि.	३	१०	धा.	६	०	भ्रा.	९	१०	भ.	१३	१०
धा.	५	०	भ्रा.	८	०	भ.	११	२०	उ.	१६	०
भ्रा.	६	२०	भ.	१०	०	उ.	१४	०	सि.	१८	२०

जन्मर्भं त्रियुत तष्टमष्टभिः शेषतो दशा।। मङ्गलाया वर्षवृद्ध्या संकटाष्टौ समामताः।।१।।
भस्यभुक्तघटीस्वी धैर्वगुण्याभभोगतः।। लब्धं वर्षादिकं भुक्तं योग्यं तच्छेषमुच्यते।।२।।

केवलजन्माङ्गात् सायुरष्टिद्वर्षाणां चक्रम्

जन्म लग्न		अत्रारिष्टवर्णाणि					आयुः
१	मेष	४	११	१६	४४	५८	१००
२	वृष	१	२८	३३	४४	६१	९०
३	मिथुन	४	१०	१४	३८	५८	८६
४	कर्क	५	२५	४०	४८	६२	१००
५	सिंह	५	१३	२८	३६	४८	६३
६	कन्या	४	१६	२३	३६	४५	१००
७	तुला	१५	३१	३५	६२	६४	७५
८	वृश्चिक	११	२८	३८	५२	६२	१००
९	धनु	२	१०	१८,३१,२८		४२,६७	८१
१०	मकर	५	१३	२७	३६	५७,६२	९५
११	कुम्भ	२	२८	३३	४८	६४	९०
१२	मीन	१	८	१३	३६	४८	८३

द्वादशभावेषु किं विचार्यमिति।। जन्मकुण्डल्यां लग्नं तनुः। शरीरवर्णाकृतिलक्षणं यशः स्थागुणसुखदःख प्रवासतेजोबल दौर्बल्यं।। धनभावे वित्तंनेत्रसुखं विद्या वाक्कुटुम्बाशनानि च।। तृतीये ज्येष्ठानुजस्थिति पराक्रम साहसानि कण्ठस्वर श्रुतिवरा भरणां शुकानि। धैर्यञ्च वीर्यंवस्त्रमूलफलाशनानि। चतुर्थे विद्याजनानिसुखसुगन्ध बन्धुमनोगुणमहीपयान क्षितिगृहाणि।। पञ्चमे देवमहीपपुत्रपितृधी पुण्यानिचयोवा। षष्ठे रोगरिव्यसन क्षतानि। सप्तमे यात्रापुत्रकलत्रसौख्य मखिलं सञ्चिन्तयेत्सप्तमादुक्तं पुत्रसुखागमागमफलम्। अष्टमे आयुर्दायमनिष्ट हेतुमुदयव्योमायुरीशार्कजैः। नवमे भाग्यप्रभावगुरुधर्मतपः शुभानिसञ्चिन्तयेत्रवमदेव पुरोहिताभ्याम्। भाग्यकर्मेशयोः सम्बन्धाद्राजयोगश्च।। दशमे आज्ञामानविभूषणानिवसन व्यापार निद्रा कृषि प्रव्रज्यागमकर्म जीवनयशेविज्ञान विद्याक्रमात्। कर्मस्वामी दिनेशबोधन गुरुच्छायासुतैः।। एकादशे अखिलधनचय प्राप्तिः।। द्वादशे लग्नादत्यतदीश भानुतनयैर्दूराअनं दुर्गतिं तादृत्वं शयनादिसौख्याविभवं वित्तक्षयमिति।

अथात्र जन्मकालिकचन्द्र लग्ने च भौमादि ६ ग्रहाणां वृहज्जातकोक्तदृष्टिफलम्

ल.द.चं.	द्र.मं.	द्र.बु.	द्र.गु.	द्र.शु.	द्र.श.	द्र.सू.
मेष १	भूपः	पण्डितः	राजातुल्य	गुणाग्रणिः	चौरः	दरिद्रः
वृष २	निस्वः	चौरः	नृमान्यः	पृथ्वीपतिः	धनवान्	प्रेष्यः
मिथुन ३	शस्त्रव्यापार	पार्थिव	पण्डितः	निर्भयः	तंतुवायः	दरिद्रः
कर्क ४	युद्धकुशल	काव्यकर्ता	पण्डितः	भूमिपतिः	शास्त्रोपजीवी	नेत्ररोगी
सिंह ५	भूपतिः	ज्योतिर्ज्ञः	धनवान्	भूपतिः	नापितः	भूमिपतिः
कन्या ६	स्त्रीवृत्तिकः	भूपतिः	सेनापतिः	निपुणः	स्त्रीवृत्तिकः	स्त्रीवृत्तिकः
तुला ७	निकृतः	भूपतिः	सुवर्णकारः	वणिकः	पक्षिघातः	प्राणिघातकः
वृश्चिक ८	भूपतिः	युग्मजनकः	नतःसहः	रजकः	अंगहीनः	दरिद्रः
धनु ९	शठः	बन्धुश्रेष्ठ	पृथ्वीशः	जनाश्रयः	पाखण्डी	दांभिक
मकर १०	भूपतिः	राजाधिरा.	नरेन्द्र	पण्डितः	वित्तवान्	दरिद्रः
कुम्भ ११	परस्त्रीरतः	भूपतिः	राज्यतुल्य	परस्त्रीरतः	अन्यदारः	परस्त्रीरत
मीन १२	पापयुक्त	हास्यदक्षः	अवनीशः	पण्डितः	पापरतः	पापकर्मी

अथप्रश्नोपरिनष्टार्थसयोगाल्लाभालाभविचारः।। अत्राह। तत्र प्रश्नलग्नात्सौम्याः केन्द्रोपचये वित्तलाभाय। पापास्तत्रस्थिताहानये। पूर्णेन्दुज्ञजीवभृगुणामेकोऽपिलग्नगोलाभः। चन्द्रो यत्र तिष्टितित्तद् भवनं स्वामिनादृष्टं चेल्लाभः। लग्नेशे सप्तमे सप्तमेशे लग्ने लाभः। उवयो सप्तमे मुथशीलिनोराजलाभः। तयोर्लग्ने मुथशीलिनो चौरोगृहमागत्यार्थम्प्रचच्छति। सूर्ये लग्ने चन्द्रे सप्तमे न लभ्यम्। कर्मेशालग्नेशयोरित्थशालेचौरः पलायते। सप्तमेशेकेन्द्रे चौरोऽन्यत्रगतोनहिगतः स्वधर्मस्वामिभ्यामित्थशालिनी। सप्तमेश लग्नेशसप्तमपतयोर्मिथोंङ्गे दृष्ट्यभावे निर्बलेवापि लग्नेचौरोराजार्थ समर्पयेत्। सप्तमेश दशमेशयोरित्थशाले राज्यबन्धनभयम्। लग्नेश दशमेशायोरित्थ शाले स्वल्पो लाभः। लग्नचन्द्र योश्शुभयोगे क्षणाल्लाभः। धर्मेशस्त्मेशेत्थशाले लाभः। अथ दिक्ज्ञानं। चन्द्रो यदि भवेल्लग्ने तदा पूर्वगतं भवेत्। दशमस्थो यदा चन्द्रः तदा नष्टं च दक्षिणे। सप्तमे च भवेच्चन्द्रस्तदा वित्तं च पश्चिमे। चतुर्थे च भवेच्चन्द्रस्तदा सौम्यादिगुच्यते।इति।

सर्वघातचक्रम्। रोगार्तेगमनेरणे नो मङ्गले

राशयः	मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.
सू.घा.	४	८	१२	७	९	१	६	१०	७	११	२	३
चं.घा.	१	५	९	२	६	१०	३	७	४	८	११	१२
मं.घा.	५	९	१	६	१०	२	७	१	८	१२	३	४
बु.घा.	२	६	१०	३	७	११	४	८	५	९	१२	१
गु.घा.	६	१०	२	७	११	३	८	१२	९	१	४	५
शु.घा.	७	१०	३	८	१२	४	९	१	१०	२	५	६
श.घा.	३	७	११	४	८	१२	५	९	६	१०	१	२
रा.घा.	८	७	६	४	५	१०	१२	१	२	९	११	३
के.घा.	८	७	१०	१	११	५	६	४	२	३	१२	९
मा.घा.	का.	मा.	पौ.	मा.	फा.	चै.	वै.	ज्ये.	आ.	श्रा.	भा.	आ.
ति.घा.	१,६,११	५,१०,१५	२,७,१२	२,७,१२	३,८,१३	५,१०,१५	४,९,१४	१,६,११	३,८,१३	४,९,१४	३,८,१३	५,१०,१५
वा.घा.	सू.	श.	चं.	बु.	श.	श.	वृ.	शु.	शु.	मं.	वृ.	शु.
न.घा.	मं.	ह.	स्वा	ऽनु.	मू.	श्र.	श.	रे.	भ.	रो.	आ.	श्ले.
यो.घा.	वि.	शू.	प.	वृ.	प्र.	शु.	शु.	ब्र.	वै.	गं.	व्या.	व.
ल.घा.	१	२	४	७	१०	१२	६	८	९	११	३	५
ग्र.घा.	मं.	शु.	बु.	चं.	सू.	बु.	शु.	मं.	वृ.	श.	श.	वृ.
धा.घा.	पि.	वा.	स.	क.	पि.	वा.	स.	क.	पि.	वा.	स.	क.
व.घा.	क्ष.	वै.	शू.	वि.	क्ष.	वै.	शू.	वि.	क्ष.	वै.	शू.	वि
सं.घा.	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री	पु.	स्त्री
सं.घा.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.	क्रू.	सौ.
सं.घा.	च.	स्थि	द्वि.	च	स्थि	द्वि.	च.	स्थि	द्वि.	च.	स्थि	द्वि.
व.घा.	रक्त	श्वे	हरि	पा.	धूम्र	चि.	कृ.	लक	पी.	कृ.	धू.	श्वे.
स्त्री.	मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	क.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.
चं.घा.	१	८	७	९	४	३	६	२	१०	११	५	१२

अथ वर्षाज्ञानार्थ सर्पाकारत्रिनाडीचक्रमिदम्।। सर्पचक्रं तथा लेख्यमश्विन्यादित्रिनाडिकम्।। नवन्दनवर्क्षाणिस्वर्ग पातालभूमिषु।।१।। एकनाडीस्थिताः सर्वे क्रूराः सौम्याश्च खेचराः। तदा सद्यो वदेद्वृष्टिः प्रभूतं जलमादिशेत्।।२।। सर्वगनाडीगतक्रूराः सौम्या पातालचारगाः।। तदा वृष्टिर्भवे-देवं क्षिपेत्तोयं समुद्रगम्।।३।। नपुंसकानां योगः स्याद्वायुः स्त्रीयोगतो ध्रुवम्। पुंस्त्रीसंयोगतो वृष्टि- र्ग्रहाश्चेत्रिर्बलस्तदा।।४।। क्लीबस्त्रियोगतः शीतं पुंयोगे वातजं भयम्। वातनाड्यादिगाः खेटाः कुर्युर्नाडीभवं फलम्।।५।। एकोऽपि तत्फलं दत्ते सुनाडी संस्थितो ग्रहः। भूसुतः सर्वनाडीषु दत्ते नाडीभवं फलम्।।६।। बुधशुक्र महीसुनुगुरुश्चैकनाडिगः। निःसंशयं तदाकाले जयते वृष्टिरुत्तमा।।७।। चल त्यक्त्वार्के वृष्टिरुदये च बृहस्पतौ। शुक्रस्यास्तङ्गते वृष्टिस्त्रिधावृष्टिः शनैश्चरे।।

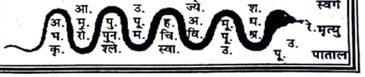

।। अथ पुरुष जन्मकुण्डल्यां भावस्थग्रहाणां फलानि।।

भावा	तनु १	धनं २	भ्राता३	सुखं ४	पुत्रः ५	शत्रु ६	स्त्री ७	मृत्युः ८	धर्मः ९	कर्म १०	लाभ ११	व्यय १२
सूर्यः	शूरः, अगदः	वक्ता,रोगी,धनी	सुखी, विक्रमी	असुखी, सोद्विग्न	निस्वः, असुतः	बलवान,शत्रुजित	स्त्रीजितः,खलः	नेत्ररोगी,अल्पायुः	सुतार्थ,सुखभाक्	सुखशौर्यभाक्	बहुधनवान्	व्ययः,पतितः
चन्द्रः	सुरूपः, अन्यः	कुटुम्बी, धनी	हिंसः, सात्त्विकः	समुखी, सुशीलः	धनी, पुत्रवान्	अल्पायुः,बहुशत्रुः	ईर्ष्युस्त्रीभ्रमदः	व्याध्याधितस्सुधीः	सौभाग्य,धनीच	धर्मार्थः,शौर्ययुक्तः	ख्यातः, सलाभः	अङ्गहीनः,हिंसः
भौमः	क्रूरः, व्रणी	कोपी, कुटिलः	विक्रमी, सुधीः	विसुखः,पीडितः	असुतः, दरिद्रः	अरिजितः,सुखी	दारजित्,रुग्णधीः	अल्पपुत्रः,रोगी	पापरतः,दुमनोरथः	सुखशौर्यवान्	बहुधनी, सुखी	जाताढ्यः,दारहा
बुधः	विद्वान्, सुखी	धनी, गुणी	दुर्जनः,अरिमर्दनः	पंडितः, सुखी	मंत्री, असुतः	अशत्रुः, विशीलः	धर्मज्ञः, सुकीर्तिः	सद्गुणी, धनी	पुत्रार्थसुखभाक्	सुखी, पराक्रमी	यशस्वी, धनी	अज्ञः, पतितः
गुरुः	चिरायुः, विद्वान्	सुवाक्, धनी	कृपणः, पापी	सुखी, धनी	धीमान्, प्रतापी	अशत्रुः, कामी	पितृतोधिकः	नीचः, अनायुः	तपस्वी,पुत्रवान्	सधनः, सुकृता	सलाभः, पुत्रवान्	खलः, दरिद्र
शुक्रः	सकामी, सुखी	धनी, सुवाक्यः	पापी, कृपणः	सुखी, सुधीः	सुखी, धीमान्	रोगी, अशत्रुः	कलहप्रियः	नीचः, दीर्घायुः	प्रतापी,तपस्वी	सुधनी,मानवान्	सुमतिः,सलाभः	खलः, बंधुनाशः
शनिः	निस्वः, रोगी	वक्ता,रोगी,धनी	मति, विक्रमवान्	विसुखः, दुःखी	दरिद्रो, विपुत्रः	शत्रुजितः, सुखी	स्वार्जितः,दुःखी	नेत्ररोगी,अल्पपुत्रः	सुतार्थ,सुखभाक्	सुखी, पराक्रमी	प्रभूत,धनवान्	दुःखी, पतितः
राहुः	सुकामी, रोगी	अधर्मी, विरोधी	सुधीः, विक्रमी	असुखी, मातृहा	कुमतिः, दुर्भगः	सबलः, श्रीयुतः	सप्रेमहः,अशुचिः	रोगी, गतायुः	विकलः,दैन्ययुक्तः	मानी, सुखी	धनी,अपुत्रः,ख्यातः	कष्टः, पतितः
केतुः	गतायुः, सकाम	खलः, धनहानि	शूरः, पराक्रमी	मातृहा, दुःखी	असुतः, मूर्खः	धनी, सवीर्यः	प्रमेहरोगी,दारहा	क्लेशयुक्तः,व्रणी	पापी,दुर्भगः	श्रेष्ठः, पितृहानिः	सघनः	दुर्जनः, पतितः
गुलिका	रोगार्तः, मन्दधीः	क्रोधी, विषयी	विपोदरः,अशोकः	रोगी, पापकृत	स्वल्पपुत्रः,अनायुः	रिपुहन्ता,विनोदी	कुदारः,कृतघ्नः	निस्वः,दःखार्त	पापकृत, निर्दयी	सुखी, विमानः	सुभगोविपुत्रः	हीनाङ्गः,नीचरतः

।। अथ स्त्रीजन्मकुण्डल्यां भावस्थग्रहाणां फलानि।।

भावा	तनुः १	धनं २	भ्राता३	सुखं ४	पुत्रः ५	शत्रु ६	पति ७	मृत्युः ८	धर्मः ९	कर्म १०	लाभ ११	व्यय १२
सूर्यः	विधव,सक्रोधा	दरिद्रा,दुःखार्त्ता	सुतधनान्विता	दरिद्रा, सुपीडा	नष्टात्मजा	सुखधनाढ्या	सर्वसुखविमुक्ता	विधवा,दुःखार्त्ता	धनधर्मान्विता	सुकर्मरता	सुलाभा,बहुपुत्रा	सरोगा,विधवा
चन्द्रः	अल्पायुषी	बहुधनपुत्रान्वित	सुखार्थयुक्ता	सुभगार्थयुक्ता	सुपुत्रा, सुसखा	सरोगा,विधवा	पतिप्रियासुदेहाच	रोगर्दिता,कुनेत्रा	सुखपुत्रान्विता	धनधर्मयुक्ता	भव्या,विधिज्ञा	हीनाङ्गी,व्ययढ्या
भौमः	विधवा,दुःखार्त्ता	वन्ध्या,सरोगा	सहजविरहिता	दुःखार्त्ता,विधवा	अपुत्रा,कुसंमता	रोगादिरहिता	विधवा,कुलटा	विधर्मा,रोगार्ता	विधर्मादुःखिनी	कुकर्मरताकुपुत्रा	नृपादर्थलाभा	खला,रुगार्ता
बुधः	सौभाग्यवृद्धिः	धनाढ्या,सतीच	धनाढ्या,पुत्रवती	सुखगृहान्विता	धीकान्तियुक्ता	गतायुषा,सकोपा	विद्वधापतिव्रता	कृतघ्ना,भीतियुक्ता	सुभोगा,सुधर्मा	सत्कर्मबुद्धियुता	सुलाभापतिव्रता	कृशांगी,सुपुत्रा
गुरुः	सती, सुभगा	वित्तसौभाग्युता	सहजान्विता	सौख्यार्थयुक्ता	साध्वी, सगुणा	बह्वापदासत्यहन्त्री	सौभाग्यकीर्तियुक्ता	सरोगा,विशीला	कृतज्ञा,पुत्राढ्या	साध्वी,सुभगा	सुपुत्रा,सुरूपा	सरुजा,सुव्यया
शुक्रः	सुसुखा,पतिव्रता	सधनामुदान्विता	धनाढ्य,परस्त्री	सततसुखाकीर्तियुक्ता	सुखसुतान्विता	विसुखा,दरिद्रा	पतिप्रियाशास्त्ररत	विसुखा,प्रमत्ता	धर्मपरा,सुभगा	सुकर्मार्थयुक्ता	पुत्रार्थ,लाभयुता	सुव्यया,दुःखार्त्ता
शनिः	वन्ध्या, दरिद्रा	निर्धना,दुःखार्त्ता	सुभगा, सुदक्षा	हृद्रोगार्त, वन्ध्या	विपुत्रा,विसुखा	सगुण, सुभगा	विधवा,सरोगा	विधवा,दुःखार्त्ता	वन्ध्या,शोकार्ता	पापरता,सधना	सुलाभा,विपुत्रा	रोगार्तामूढा च
राहुः केतुः	पुत्रहाः,दुःखार्त्ता	दरिद्रा,दुःखार्त्ता	सविता, रोगढ्या	रोगार्ता, मातृहा	सुतार्थरहिता	निरोगार्थयुक्ता	सदुःखा,विधवा	सदुःखा,विधवा	वन्ध्या,शोकार्ता	कुकर्मरता	निरोगी,सुभगा	खला,सरोगी

।। जन्मकाले वृहज्जातकोक्तस्वगृहादिस्थितग्रहाणां फलम् ।। ग्रहाणां दृष्टिः

ग्र.सं.	१	२	३	४	५	६	७	सूर्यः	चन्द्रः	मंगल	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	सूर्यादिग्रहाः
स्वक्षेत्र	कुलसमः	कुलमुख्य	बन्धुपूज्यः	धनी	सुखान्वितः	भोगी	नृपतिः	३।१०	३।१०	७	३।१०	४।८	३।१०	५।९	एकपाददृष्टिः
स्वमित्रभे	परविभवपोष्य	सुहृदपोष्यः	स्वज्ञातिःपोष्यः	बन्धुपोष्यः	गणस्वामी	सेनाःपतिः	भूमिपतिः	५।९	५।९	३।१०	५।९	७	५।९	४।८	द्विपाददृष्टिः
स्वशत्रुनीचर्क्षभे	धनरहितः	दुखान्वितः	मूढः	व्याधिपीडितः	बन्धनतप्तः	बहुदुःखाढ्यः	बहुदुःखाढ्यः	४।८	४।८	५।९	४।८	३।१०	४।८	७	त्रिपाददृष्टिः
स्वतुङ्गभे	सुखिनः	धनीसामन्तः	सामन्तभूपतिः	भूपालराट्	लोकेश्वरः	राज्याधिराजः	राज्याधिराजः	७	७	४।८	७	५।९	७	३।१०	सम्पूर्णदृष्टिः

।। अथ ग्रहाणामन्तर्दशाकालः।।

सूर्यदशावर्ष ६ कृ.,उ.फा.,उ.षा. अन्तर्दशा १८				चन्द्रदशावर्ष १० रोहि.,हस्त,श्रवण अन्तर्दशा ३०				भौमदशावर्ष ७ मृ.,चित्रा,ध. अन्तर्दशा २१				राहुदशावर्ष १८ आर्द्रा,स्वा.,शत. अन्तर्दशा ५४				गुरुदशावर्ष १६ पुन.,वि.,पू.भा. अन्तर्दशा ४८				शनिदशावर्ष १९ पुष्य,अनु.,उ.भा. अन्तर्दशा ५७				बुधदशावर्ष १७ श्ले.,ज्ये.,रेवती अन्तर्दशा ५१				केतुदशावर्ष ७ मघा.,मू.,अश्वि. अन्तर्दशा २१				शुक्रदशावर्ष २० पू.फा.,पू.षा.,भर. अन्तर्दशा ६०			
ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.	ग्र.	व.	मा.	दि.
सू.	०	३	१८	चं.	०	१०	०	मं.	०	४	२७	रा.	२	८	१२	वृ.	२	१	१८	श.	३	०	३	बु.	२	४	२७	के.	०	४	२७	शु.	३	४	०
चं.	०	६	०	मं.	०	७	०	रा.	१	०	१८	वृ.	२	४	२४	श.	२	६	१२	बु.	२	८	९	के.	०	११	२७	शु.	१	२	०	सू.	१	०	०
मं.	०	४	६	रा.	१	६	०	वृ.	०	११	६	श.	२	१०	६	बु.	२	३	६	के.	१	१	९	शु.	२	१०	०	सू.	०	४	६	चं.	१	८	०
रा.	०	१०	२४	वृ.	१	४	०	श.	१	१	९	बु.	२	६	१८	के.	०	११	६	शु.	३	२	०	सू.	०	१०	६	चं.	०	७	०	मं.	१	२	०
वृ.	०	९	१८	श.	१	७	०	बु.	०	११	२७	के.	१	०	१८	शु.	२	८	०	सू.	०	११	१२	चं.	१	५	०	मं.	०	४	२७	रा.	३	०	०
श.	०	११	१२	बु.	१	५	०	के.	०	४	२७	शु.	३	०	०	सू.	०	९	१८	चं.	१	७	०	मं.	०	११	२७	रा.	१	०	१८	वृ.	२	८	०
बु.	०	१०	६	के.	०	७	०	शु.	१	२	०	सू.	०	१०	२४	चं.	१	४	०	मं.	१	१	९	रा.	२	६	१८	वृ.	०	११	६	श.	३	२	०
के.	०	४	६	शु.	१	८	०	सू.	०	४	६	चं.	१	६	०	मं.	०	११	६	रा.	२	१०	६	वृ.	२	३	६	श.	१	१	९	बु.	२	१०	०
शु.	१	०	०	सू.	०	६	०	चं.	०	७	०	मं.	१	०	१८	रा.	२	४	२४	वृ.	२	६	१२	श.	२	८	९	बु.	०	११	२७	के.	१	२	०

पल्लीपतनेप्रशस्तवारतिथ्यक्षाणि

सद्वाराः	चं.बु.गु.शु.
तिथयः	१,२,३,५,६,१०,११,१२
शुभ भानि	पुष्य अश्विरो.मृ.उ.फा.पुन.हस्त स्वा. अनु. ध.रे.श. एषु शुभः।

दक्षिणांगेऽखिलेपुंसावामांगेतु मृगीदृशाम् शुभम्। जन्मर्क्षमृत्यु योगेऽह्निदग्ध विष्ट्यादि दूषिते।। लग्ने पापयुते चन्द्रेऽमेष्टरिष्टं प्रगायते।।इति।।

अथस्वप्नविचारः- स्वप्नोद्विविधः।। इष्टफलोऽनिष्टफलश्चेति।। सामान्यतः इष्टफलो यथा- नदीसमुद्रतरणमाकाशगमनं तथा। ग्रहनक्षत्रमार्त्तण्डचन्द्र मण्डलदर्शनम्।। हर्म्यस्यारोहणं चैव प्रासाद शिरसोऽपि वा स्वप्ने च मदिरापानं वसामांसस्य भक्षणम्।। कृमिविष्ठानुलेपश्च रुधिरेणाभिसेचनम्। भोजनं दधिभक्तस्यश्वेत वस्त्रानुलेपम्। रसान्याभरणादीनि स्वप्ने दृष्ट्वा प्रसीदति। देवताविप्रपृथ्वीशानप्रशस्ताभरणङ्गनाः। वृषेभपर्वतक्षीरीफलवृक्षाधि रोहणम्।। दर्पणामिणमाल्याप्तिं शुक्लपुष्पाम्बरान्वितान्।। द्रष्टुः स्वप्नेऽर्थलाभः स्याद्व्याधिमोक्षश्च जायते।

।।अथ सामान्यतः दशान्तर्दशादिफलज्ञानाय सूत्राण्याह।।

ग्रहोभावराशिदृग्योगजीविकादिफलं स्वदशान्तर्दशायां ददाति।।१।। अतिबलस्य परमोच्चगस्य वा दशा सम्पूर्णाभिधा। धनारोग्यविवर्धिनी।।२।। विबलस्वा नीचगस्य रिक्ता धनहानिदा।।३।। किञ्चिद्बलोपेतस्योच्चगस्यपूर्णा धनदा।।४।। परमनीचगस्य वा नीचांशगस्य वारिष्वंशगस्यानिष्ठ धनारोग्यनाशिनी।।५।। नीचाद्विगतस्य सुप्तस्यावरोहिणी कष्टदा सैवमित्रोच्चराश्यन्तर्गस्यामध्यमा।।६।। उच्चाभिमुखस्यारोहिणी शुभदा सैव नीचारिभांशगस्याधमाल्पशुभदा।।७।। तुङ्गात्ममित्रभगस्य शत्रुनीचांशगत्वे पूर्वार्द्धशुभा परार्द्धमिश्रा।।८।। मित्रोच्चात्मत्रिकोणेवर्गोत्तमस्ववर्गस्य- शुभा।।९।। अस्तारिनीचभांशगस्यकष्टा।।१०।। अवरोहिण्यधमाचेत् कष्टा।।११।। आरोहिणीमध्याचेत् सम्पूर्णा।।१२।। सद्दृष्टयुतस्याधिकरश्चमेः केन्द्र कोणगस्य शुभान्यथाकष्टा।।१३।। लग्नदशा चरभेऽङ्गद्रेष्काण- क्रमाच्छ्रेष्ठामध्याधमा।। द्विस्वभावे व्यत्येयेन स्थिरें नेष्ट सभा।।१४।। वक्रगस्य पाके स्थाननमानसौख्याद्यापचयः।।१५।। त्रिकेतरगस्यापाकेऽभीष्ट- सिद्धिः।।१६।। भाग्येशरिपुपाके बुद्धिभ्रंशो राजभयञ्च।।१७।। राहयुतस्य दशारिष्टदा।।१८।। रन्ध्रागाङ्गेशस्य पाकेऽतिपीड़ा।।१९।। पापदशा पापान्तरे शत्रुताऽर्थ हानिमहाभयम्।।२०।। इष्टाधिकस्य श्रेष्ठा कष्टाधिकस्यनेष्टा समस्य सभा।।२१।। लग्नेशदशाबल धनदा।।२२।। धनेशदशाकष्टार्थदा।।२३।। सोत्थशपाके प्रायेण नेष्टफलम्।।२४।। सुखेशपाके गृहादि सुखम्।।२५।। सुतेशदशावित्तार्थदा।।२५।। षष्ठेशदशारिपुभयदा।।२७।। जायेशदशाशोकदा।।२८।। मृत्युपदशायां मृत्युः।।२९।। धर्मेशदशायां धर्म क्रिया।।३०।। खेशदशानृपादर्थदा।।३१।। लाभशदश लाभदा।।३२।। व्ययेशदशार्थ हानिकष्टदा।।३३।। दिग्बलोपेतस्य पाकेमहाप्रतिस्वद्विभांशे।।३४।। अन्योन्य षष्ठाष्ट मगयोरन्तरे महाभयम्।।३५।। पाकेशाधिपस्य भुक्ता स्थानच्युति- र्हानिश्च।।३६।। पापपाकेशुभान्तरे आदौ कष्टं ततः सुखम्।।३७।। शुभपाके शुभान्तरे सुखम्।।३८।। शुभपाके पापान्तरे आदौ सुखं ततो भयम्।।३९।।

।। अथ यात्रायां शुभाशुभनक्षत्रज्ञानाय चक्रमिदम् ।।

अश्विनी	पुनर्वसु	अनुराधा	मृगशिर	पुष्य	रेवती	हस्त	श्रवण	धनिष्ठा	एषु शुभा
रोहिणी	उत्तरा ३		पूर्वा ३		मूल	शतभिष		ज्येष्ठा	एषु मध्या
भरणी	कृतिका	आर्द्रा	अश्लेषा	मघा	चित्रा	स्वाती		विशाखा	एतद्भेषु निन्द्या
श्रवण	हस्त	मृगशिर	पुनर्वसु	पुष्य	अश्विनी	अनुराधा	एषु सर्वदा सर्वदिक् रिक्तादिक् शूलंविहाय		
पू.३	कृतिका	मघा	भरणी	स्वाती	ज्येष्ठा	विशाखा	श्लेषा	चित्रा	एषु आवश्यके
१६	२१	११	७	१४	१४	१४	१४	३०	यात्रायांत्याज्यघटी

आवश्यके दिक्शूलदोषनाशाय वारक्रमात् वस्तुनाम।

सूर्य	चन्द्र	भौम	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	वाराः
घृतम्	पयः	गुड़म्	तिलान्न	दधिः	यावान्न	भाषान्नं	धारणे
ताम्बूलं	चन्दनं	मृद्	पुष्पं	दधिः	घृतं	तिलम्	भक्षणं

अथवा दानं दोषनिष्टनाशाय कार्यम् । यात्रायां वारदोहदज्ञानाय चक्रम् ।

रविः	चन्द्रः	भौमः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः
रसालं	पायस	कांजी	पक्वदूध	दधिः	पयोधि	तिल

।। अथदोहदे भक्ष्याभक्ष्यविचारः।।

कथिते दोहदे द्रव्यं भक्ष्याभक्ष्यं विचार्य च।
भक्ष्यमास्वाद्य संयायादभक्ष्यमवलोक्य च।।
दोहदस्याप्यलाभे तु ध्यात्वा तद्दोहदं व्रजेत्।।

।। दिग्लग्नानि।।

पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	दिक
१।५।९	२।१०।६	३।७।११	४।८।१२	शुभ
२।६।१०	३।७।११	४।८।१२	१।५।९	मध्य
४।८।१२	१।५।९	२।६।१०	३।७।११	नेष्ट
३।७।११	४।८।१२	१।५।९	२।६।१०	नेष्ट

।। चन्द्रवासः।।

पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर
मेष	वृष	मिथुन	कर्क
सिंह	कन्या	तुला	वृश्चिक
धनू	मकर	कुम्भ	मीन

अथ समयशूलचक्रम्

सम्मुखो त्वर्थलाभाय स्याद्दक्षिणे सुखसम्पदः। पृष्ठतो मरणश्चैव वामे चन्द्रेः धनक्षयः सर्वे दोषालयं यान्ति चन्द्रे हिसंमुखे।

।। पूर्वादौलालाटिका।।

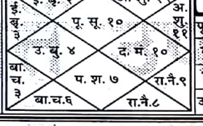

अथ समय शूल चक्रम्।

पूर्वस्याम्	प्रातःकाल
दक्षिणे	मध्याह्न
पश्चिमे	संध्यायां
उत्तरस्यां	अर्धरात्रौ

अथोत्सवाद्यसमाप्तौ यात्रा न कार्या। प्रतिष्ठोद्वाहमुत्साहं व्रतं चौलश्च सूतकम्। असमाप्य न गन्तव्यमार्तवं योषितामपि।।

अथ यात्रायां शकुनादिप्राशस्त्यम्।। यात्रायां शकुनं जीव ऊषो गर्गः प्रशंसति। अङ्गिरा मनोत्साहं विष्णुर्वाचं द्विजन्मनाम्।।

अथचित्तोत्साहादि प्राशस्त्यम्।। प्रसादश्चेतसः श्रेष्ठैर्निमित्तैः शकुनैः शुभैः। प्राप्तलग्नबलं राज्ञो गच्छतो विजयो ध्रुवम्।। चेतोविशुद्धिः प्रबला निमित्ताच्छकुनादिभिः। सत्यामस्यामतो यापानैव यायात्तु तां विना।।

आवश्यकतीर्थयात्रायां च न दोषः।। अर्घोदयोपरागादौ पुण्ययोगे सुदुर्लभे। तीर्थार्थि च सुखं यायात् कालेऽप्यस्तादिकेष्वपि।।

यात्रानिवृत्तौ प्रवेशविचारः।। षष्टाष्टमी-विष्णुदिनानिरिक्तां विहाय चित्रोत्तरंरोहिणीश्च। मृगान्त्यमैत्रेशनिवित् सितेज्ये निवृत्य गेहं प्रविशेत्प्रयाणात्। स्थिरराशिलग्ने ४।८ शुद्धौ १।७।४।१०।५।९ स्थानेषु शुभैः ३।६।११ स्थानेषु पापैः। योजनान्तं लघुयात्रा। २५ योजनं मध्यानऽतः परं दीर्घा ज्ञेया।

यात्रासमयविचारः- जन्मेशे जन्मदशेशेऽस्तंगेतेपि न गन्तव्यम्। तीर्थयात्रायां गुरुशुक्रयोरस्तो वर्ज्यः सिंहस्थ गुरु नीचगोऽपि वर्ज्यः।

यात्रायांलग्नशुद्धिः- जन्मराशिलग्नाभ्यामष्टमराशिलग्ने कुम्भकुम्भांशकौ मीनपृष्ठोदय राशयः त्याज्याः। लग्नात् १।४। ७।१०।५।९ स्थानेषु शुभाः ३।६।११ स्थानेषु पापाः। १० शनि, ७ शुक्रो नेष्टः। लग्नात् १।६।७।८ स्थानगश्चचन्द्रो, ६।७।८।१२ लग्नशो सत्। शुभाशुभहीन मष्टमभवनम्।

कुलगणः- पूर्वा ३, अश्विन, पुष्य, मघा, मृगशिर, श्रवण, कृतिका, ज्येष्ठा, चित्रा, विशाखा। मङ्गल, शुक्र वारौ। ४।८।१२।१४ तिथयोऽत्र स्थायी जयति।।

अकुलगणः- भरणी, पुर्नवसु, अश्लेषा, हस्त, स्वाती, अनुराधा, रोहिणी, उत्तरा३, धनिष्ठा, रेवती भानिविषमास्तिथयः।। सूर्य, चन्द्र, गुरु, शनि वाराः। अत्र यायि जयति।।

कुलाकुलगणः- आर्द्रा, मूल, अभिजित् शतभिष २।६।१० तिथयः। बुधश्च। अत्र सन्धिः।।

अथपुष्यप्रसंशा- पापैर्विद्धेयुते हीने चन्द्रताराबलेऽपि च। पुष्येसिध्यन्ति सर्वाणि कार्याणि मङ्गलानि च।।१।। ग्रहेण विद्धोप्यशुभान्वितोऽपि विलामगोऽपि। करोत्यवश्यं सकलार्थासिद्धिं विहाय पाणिग्रहमेव पुष्ये।।२।। क्रूरैर्विद्धोयुतो वापिपुष्यो यदि बलान्वितः। विना पाणिग्रहं सर्वमङ्गलेष्विष्टदः सदा।।३।। मृगगणमध्ये सिंहो ह्युडुगण मध्ये तथैव पुष्यश्च। निजबलसहितोऽप्येवं त्रिविधोत्पातैर्न शक्तिमान्निहतः।।४।।

कदा द्वादशस्यश्चन्द्रमाः शुभदः। आधाने सम्प्रदाने च विवाहे राजविग्रहे। पाणिग्रहे प्रयाणे च चन्द्रो द्वादशगः शुभः। अभिषेके- निषेके च गृहे पुंसवनादिषु। यात्रा युद्धे विवाहे च चन्द्रो द्वादशगः शुभः। उदितः स्वगृहस्थश्च मित्रगेहस्थितोऽपि वा। मित्रवर्गैः मित्रदृष्टः स ग्रहः सबलः स्मृतः।।

यात्रायां प्रस्थानस्थापनम्। प्रस्थाने भूमिपालो दशदिवस मभिव्याप्यनैकत्र तिष्ठेत् सामन्तः सप्तरात्रं तदितरमनुजः पञ्चरात्र- मित्यादि। दिक्परत्वेन प्रस्थानस्थापनम्। सप्ताहानेव पूर्वस्यां प्रस्थानंपञ्चदक्षिणे। पश्चिमेत्रीणि शस्तानि सौम्यायान्तु दिनद्वयम्।।

अथ प्रस्थानवस्तूनि। प्रस्थाने ब्राह्मणदीनां यज्ञसूत्रमथायुधम्। मध्वामलफलं चैव प्रशस्तं वृद्धिकारणम्।

अथ पन्था राहुचक्राद्यात्रायां शुभाशुभ- ज्ञानमाह। सूर्ये धर्म्मगते चन्द्रो धने मोक्षे शुभप्रदः। सूर्ये धनगते धर्म मोक्षमार्गे शुभः शशी। कामेर्के धर्ममोक्षार्थे संस्थश्चन्द्रो जयप्रदः। मोक्षेऽर्क धर्मगश्चन्द्रः शुभोऽन्यत्र न शोभनः। इति।

Scanned with CamScanner

अथ यात्रायां चन्द्रविचारः

आद्यचन्द्रः श्रियं कुर्याद्द्वितीये धनधान्यदः। तृतीये राजसम्मानं चतुर्थे कलहागमः॥१॥ पञ्चमे ज्ञानवृद्धिश्च षष्ठे सम्पत्तिरुत्तमा। सप्तमे सुखकृच्चन्द्रो ह्यष्टमे मृतिदायकः (कष्टंवा)॥२॥ नवमे भाग्यवृद्धिश्च दशमे सुखसंपदः। एकादशे सर्वलाभं द्वादशे चाशुभावहः॥३॥ आवश्यके द्वादशगतेऽपि यात्राकार्याऽनिष्ट चन्द्रदानात्। दधिश्वेतण्डुलघृतरजतमुक्तादयः॥

अथ वारस्यात्र सविदिक्शूलज्ञानायचक्रम्

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिक् ८
चं.श.	चं. बृ.	गुरु	सू. शु.	सू. शु.	भौम	मं. बु.	बु. श.	वाराः

अथ नक्षत्रशूलचक्रम्					अथयात्रायादिग्वाहनानि				
पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	दिशः	पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	दिशः
ज्ये.	पू.भा.	रोहिणी	उ.फा.	भानि	गज	रथ	अश्व	शिविका	वाहन

॥ अथ वारपरत्वेन कालचक्रम् ॥

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिक् ८
शनि	शुक्र	गुरु	बुध	भौम	चन्द्र	सूर्य	०	वाराः

॥ अथ वारपरत्वेन पाशचक्रम् ॥

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिक् ८
भौम	चन्द्र	सूर्य	०	शनि	शुक्र	गुरु	बुध	वाराः

॥ अथ यात्रायां दिग्दोहदचक्रम् ॥

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिक् ८
घृतम्	तण्डुलं	तिलौदनं	सक्तुकं	मत्स्यं	गोधूमं	दुग्धम्	पायसं	वस्तूनि

परिघदण्डम्

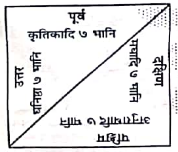

अथावश्यके परिघोल्लंघनम्

कृत्ये चावश्यके गच्छेद् विलंघ्य खलु परिघम्।

कृत्वाशूलं यदा शुद्धिर्दिग्लग्नस्य तदा नृपः॥

अथ यात्रायां तिथिदोहदज्ञानाय चक्रम्

तिथयः	१	२	३	४	५	६	७
वस्तुनी	अर्कपत्रम्	तंडुलोदकम्	घृतम्	यवागुः	हविष्यं	स्वर्णजलम्	अपूपम्

तिथयः	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
वस्तुनी	बीजपूरफलं	जलम्	गोमूत्रम्	यवान्नम्	पायसम्	गुडम्	रुधिरम्	मुद्गदानं

॥ अथ वारस्यात्र सविदिक्शूलज्ञानायचक्रम् ॥

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	दिशाः
१।९	३।११	५।१३	४।१२	६।१४	७।१५	२।१०	८।३०	तिथयः

अथैकस्मिन् दिनेऽप्यावश्यके योगिनी भोगस्तद्बोधकचक्रम्

पू.	वा.	द.	ई.	प.	आ.	उ.	नै.	दिशा	अथास्यफलम्
३	७	११	१५	१८	२२	२६	३०	घटी	योगिनी संमुखे द्युते गमे युद्धे च मृत्युदा। अशुभा वामभागस्था पृष्ठे दक्षे जयप्रदा।
४२	३०	१५	०	४५	३०	१५	०	पल	
३३	३७	४१	४५	४८	५२	५६	६०	घटी	
५५	३०	१५	०	४५	३०	१५	०	पल	

॥ यात्रायां छिक्काफलम् ॥

पूर्व	अग्नि	दक्षिण	नैऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान	मध्ये
अशुभं	दुःखी	अनिष्टः	शुभम्	सुभोज्य	धनाप्ति	कलहः	शुभम्	भयम्

॥ अथ पन्थाराहुचक्रमिदम् ॥

अश्विनी	पुष्य	श्लेषा	विशाखा	अनुराधा	धनिष्ठा	शतभिष	धर्मभानि
भरणी	पुनर्वसु	मघा	स्वाती	ज्येष्ठा	श्रवण	पू.भा.	अर्थभानि
कृतिका	आर्द्रा	पू.फा.	चित्रा	मूल	अभि.	उ.भा.	कामभानि
रोहिणी	मृगशिर	उ.फा.	हस्त	पू.षा.	उ.षा.	रेवती	मोक्षभानि

अथ यात्रायां दिनरात्रिमानस्याष्टमांशेनवेलाफलमिदम्

घं.	सू.दि.	सू.रा.	चं.दि.	चं.रा.	भौ.दि.	भौ.रा.	बु.दि.	बु.रा.	बृ.दि.	बृ.रा.	शु.दि.	शु.रा.	श.दि.	श.रा.
४	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ
४	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग
४	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग
४	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर
४	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ
४	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत
४	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ	उद्वेग	चर	अमृत	काल
४	उद्वेग	चर	अमृत	काल	रोग	उद्वेग	लाभ	अमृत	शुभ	रोग	चर	लाभ	काल	शुभ

यात्रायां विशेषविचारः। यात्रायां दक्षिणे राहुर्योगिनी वामतः शुभाः। पृष्ठोतो द्वयमाख्यातं चन्द्रमा सन्मुखः शुभः॥ उत्सवादौ गमनागमन विचारः। उद्वाहे व्रतबन्धे च प्रतिष्ठायां महोत्सवे। असमाप्तेर्न गन्तव्यं मृतके सूतकेऽपि वा। अभिजित् मुहूर्तविचारः। अभिजित्क्षणयोगोयमभीष्टफलसिद्धिदः। पञ्चाङ्गशुद्धिरहिते दिवसेऽपि फलप्रदः॥ गर्गादिऋषिमत प्रयाणमुहूर्तविचारः। उपः प्रशंसते गर्गः शकुनं च बृहस्पतिः। अङ्गिरा मनउत्साहं विप्रवाक्यं जनार्दनः॥ घात चन्द्रादिदोषः। प्रयाणकाले युद्धे च कृषौ वाणिज्य संग्रहे। वादे चैव गृहारम्भे वर्ज्यो वै घात चन्द्रमाः॥ विजययोगः। लग्नोपतौ जीवचन्द्रौ प्रयाणे षष्ठे यातौ भौममंदौ जय स्यात्। तद्वल्लाभे सौम्यशुक्रौ च जीवे कर्मण्यर्के वांछितार्थस्य सिद्धिः।

सूर्यनक्षत्रात्तडागचक्रम् दिनभाविधगणना

पूर्वे	२	वारिशेषम्
अग्नि	३	बहुजलम्
दक्षिणे	२	जलनाशः
नैऋत्ये	२	अमृतजलम्
पश्चिमे	३	स्वादुजलम्
वायव्ये	२	जलशेषम्
उत्तरे	३	स्थिरजलम्
ईशान्यां	२	नष्टजलम्
मध्ये	५	पूर्णजलम्
वायव्ये	३	अमृतजलम्

रोहिणीभाद्वापी चक्रम्

कोष्ठे	४	शुभम्
नाभौ	४	बुद्धिनाशः
हृदि	४	स्थिरता
मध्ये	४	कलहः
नेत्रे	४	धनप्राप्तिः
पादौ	४	अनर्थः

ग्रामवासचक्रं ग्रामभात् वासकर्तृर्भयावत्

मस्तके	७	धनमान,लाभः
पृष्ठे	७	हानि,नैःस्वः
हृदये	७	सुखं,लाभः
पादे	७	पर्यटनम्

रविभात् चुल्हीचक्रम्

पृष्ठे	६	श्रीलाभः
शीर्षे	४	मृत्युभयम्
बाहौ	८	सुखम्
गर्भे	५	विनाशः
हस्ते	२	सुभुक्ति
पादे	२	कलत्रमृतिः

द्वारशाखा चक्रम् सूर्यनक्षत्रात्

स्थान	न.	फलानि
शिरसि	४	श्रीप्राप्तिः
कोणे	८	उद्वसनं
शाखा	८	सौख्यं
देहल्यां	३	गृहेशनाशः
मध्ये	४	सौख्यं

गृहारम्भे वत्सचक्रम् सूर्यनक्षत्राद् गणनासाभिजित्

स्थान	न.	फलानि
शीर्षे	३	अग्नियं
अग्रपादे	४	शून्यमस्तु
पृष्ठपादे	४	स्थिरता
पृष्ठे	३	लक्ष्मीप्राप्तिः
द.कुक्षौ	४	लाभः
पुच्छे	३	स्वामिनाशः
वाकुक्षौ	४	दरिद्रता
मुखे	३	पीड़ा

गृहप्रवेशे कुम्भचक्रम् सूर्यनक्षत्राद्गणना

स्थान	न.	फलानि
मुखे	१	अग्निदाहः
पूर्वे	४	उद्वसनम्
दक्षिणे	४	लाभः
पश्चिमे	४	लक्ष्मीप्राप्तिः
उत्तरे	४	कलहः
गर्भे	४	विनाशः
अधः	३	स्थिरतासत्
कण्ठे	३	स्थिरम्, शुभ

रोहिणीनक्षत्रात्कूप चक्रमिदम्

स्थान	न.	फलानि
मध्ये	३	शीघ्रस्वादुः
पूर्वे	३	निर्जलम्
अग्नि	३	आशुजलम्
दक्षिणे	३	निर्जलम्
नैऋत्ये	३	अमृतजलम्
पश्चिमे	३	निर्मलजलम्
वायव्ये	३	जलहानिः
उत्तरे	३	मधुरजलम्
ईशाने	३	क्षारजलम्

॥ कूपचक्रसूर्यभात॥

स्थान	न.	फलानि
मध्ये	३	स्वादुजलम्
पूर्वे	३	खण्डितजलं
अग्नि	३	स्वादुजलम्
दक्षिणे	३	जलहानिः
नैऋत्य	३	स्वादुजलम्
पश्चिमे	३	क्षीरोदकम्
वायव्ये	३	मिश्रितजलम्
उत्तरे	३	मिष्टजलम्
ईशान	३	क्षारजलम्

॥ द्वारचक्रमर्कभात् ॥

४	राज्यलाभः	२	मृत्यु
२	हानिः	४	द्रव्यप्राप्तिः
४	धनप्राप्तिः	२	शोकभयम्
२	भयम्	३	धनलाभः
४	मृत्युभयम्	३	धनलाभः

हलचक्रमन्यत् सूर्यनक्षत्रात्

३	अशुभम्	३	अशुभम्
३	शुभम्	५	शुभम्
३	अशुभम्	३	अशुभम्
५	शुभम्	३	शुभम्

सूर्यभुक्तभात् हलचक्रम्

२	हानिरसत्
८	समृद्धिः
९	कर्तृनाशः
८	द्रव्यलाभः

अथेष्टनक्षत्रकल्पनाऽनेन गणनाविचारः॥

आर्द्रादितिर्गुरुश्चैव सर्पश्चैव पितृ भगम्। शतभं पूर्वयुग्मं च नवेष्टा गृहतारका॥१॥ तत्रराशि कूटादिकं सर्वं दम्पत्योरिव चिन्तयेत्। सेव्यसेवकयोश्चैव गृहतत्स्वा मिनोरपि। परस्पर मित्रयोश्च एकानाड़ी प्रशस्यते। सर्वं विवाहवज्ज्ञेयं विपरीता तु नाडिका। एकनाड़ी यदा जाता त्वन्यमेव न चिन्तयेत्।।इति॥

अथायानां नामानि उपयोगस्थानकथनम्

१	२	३	४	५	६	७	८
ध्वजः	धूम्रः	हरिः	श्वानः	वृषः	गर्दभः	हस्ती	काकः

वापिकूपतडागादौ गजो देयो विचक्षणैः। असने योजयेत्सिंह शयने काककुञ्जरौ॥१॥ वृषं भोजनपात्रेषु दद्याच्छालादिषु ध्वजम्। महानसोऽग्निशालायां गृहे वान्युपजीविनाम्॥२॥ धूम्रं दद्यात्तथाश्वानं यवनात्यजयोगृहे। खरोवेश्यागृहे योज्यो ध्वांक्षः पक्षिपतेर्गृहे॥३॥ वृषं सिंह गजं दद्यात् प्रासादे पुरमंदिरेति शुभम्।

शल्यानयनरीतिः

अ.	क.	च.	ट.	त.	प.	य.	श.	ह.प.य.	वर्णाः
पूर्वे.	अग्नि	दक्षिणे	नैऋत्ये	पश्चिमे	वायव्ये	उत्तरे	ईशाने	मध्ये	दिक्
मनुष्य	खरस्य	मनुष्य	शुनः	शिशोः	तुषाङ्गार	विप्रश.	गोश.	नृकपा.	शल्यः
१॥	२	२	१॥	१॥	४	२	१	३	हस्ता
मृत्यु	राजभ.	स्वा मृ.	वा.भू.	गृ.वि.	दु.स्व.	दरिद्रता	गो.ना.	कु.ना.	फलानि

स्मृत्वेष्टदेवतां प्रष्टुर्वचनस्याद्यमक्षरम्। गृहीत्वा च ततः शल्याशल्ये पूर्वं विचारयेत्। इत्युक्त्वाप्रश्नाक्षराणामादिमवर्णतो विचारः कर्त्तव्यः।

देवालयेगेहविधौ जलाशये राहु मुख ज्ञानम्। यत्र राहुमुखं तत्पृष्ठकोणे खातं शुभं भवति भूमिशोधनार्थम्।

०	ऐशान्यां	वायव्यां	नैऋत्यां	आग्नेय
देवालयारम्भे	मी.मे.वृ.स्थितेर्के	मि.क.सि.स्थितेर्के	क.तु.वृ.सूर्ये	ध.म.कु.सूर्ये
जलाशयारम्भे	मं.कुं.मी.सूर्ये	मं.वृ.मि.सूर्ये	क.सि.कं.सूर्ये	तु.वृ.ध.सूर्ये
गृहारम्भे	सिं.क.तु.सूर्ये	वृ.ध.म.सूर्ये	कु.मी.मे.सूर्ये	वृ.मि.क.सूर्ये

क्षेत्रभित्तिशिलान्याशस्तम्भस्यारोपणं तथा पूर्वदक्षिणयोर्मध्ये कुर्यादित्याह कश्यपः॥

अथ चैत्रादिमासे गृहकरणे मासफलम् ज्ञानम्

चैत्र	वैशाख	ज्येष्ठ	आषाढ़	श्रावण	भाद्रपद
शोकम्	धान्यम्	मृतिः	पशुहानिः	द्रव्यवृद्धि	नाशः
आश्विन	कार्तिक	मार्गशीर्ष	पौष	माघ	फाल्गुन
युद्धम्	भृत्यक्षयं	धनम्	श्रीप्राप्तिः	वह्निभयम्	लक्ष्मीप्राप्तिः

गृहारम्भमुहूर्त्तविचारः

भानि	उत्तरा३,मृग,पुष्य,अनु,ध,श्रव,चि,ह,स्वा,रो,रे,पञ्चक हित्वा द्वारशाखास्थापने शुभानि॥
मासा	वै.श्रा.मार्ग.फाल्गुन, सूर्ये, मे.क.सिं.वृश्चिक,मकर,कुम्भ स्थिते च श्रेष्ठः।
वारा	चं.बु.बृ.शु. शनयः।
तिथयः	१।२।३।५।७।१०।११।१२।१३।१५ शुभाः।
लग्नानि	२।३।५।६।९।८।११।१२ स्वामिशुभदृष्टे।
लग्नशुद्धिः	लग्नात् १।४।७।१०।५।९ शुभाः। पापाः ३।६।११ स्थानेषु ८।१२ शुभपापरहितेषु शुक्लपक्षे गुरु शुक्राणामुदये बाल्यवार्द्धक्येनोस्त राश्यादिस्थिति रहित समये॥
त्याज्या	भद्राकुयोगाष्टमचन्द्रचक्रशुद्धरहितं च।

एतेष्वेव नक्षत्रवारतिथिसमयेषु मङ्गदेवालयाद्यारम्भोऽपि शुभः। भौमवारसूर्यवाररिक्तातिथि। अमाचरलग्नेषु कदापि न गृहारम्भः कर्त्तव्यः॥

वास्तुभूमिशुभाशुभज्ञानप्रकारः

सायंकाले हस्तप्रमितायां विस्तृतिप्रमाणं गर्तविधाय तज्जलपूर्णं कृत्वा प्रातःकाले पुनर्विलोक्यं तत्सजलं शुभम्॥ निर्जलं मध्यम॥ स्फुटितं असदिति।

अथगृहे शिलाप्रमाणानि

शिलाप्रमाणं क्रमशः प्रदिष्टंवर्णानुपूर्वेण तथाङ्गुलानाम्॥ अथैकविंशद्धनविश्वनन्दाविस्तारके व्यासमितं तदर्धम्। तदर्धमानं त्वथपिण्डिका सयात् ऊर्ध्वाधिकान्यूनतरा न कार्या। नामानि च। नन्दा भद्रा जया रिक्ता पूर्णेति। पञ्च कुम्भ नामानि। पद्म महापद्म शङ्ख मकर समुद्र इति। प्रधान शिलाधः पञ्चाधारशिला भवन्ति॥

॥ अथ गृहे गृहस्योच्छ्रायानिर्णयः॥

विस्तारषोडशांशः सचतुर्हस्तो भवेद्गृहोच्छ्रायः द्वादशभागेनोनो भूमौ भूमौ समस्तानाम्। गृहभित्तिप्रमाणम्। व्यासात षोडशभागः सर्वेषां सद्मनां भवतिस भित्तिः। पक्वेष्टकाकृतानां दारुकृतानान्तु न विकल्पः। तथा च गर्गः। विस्तारषोडशांशेन गृहभित्तिं प्रकल्पयेत्। पक्वेष्टिकाकृतानां दारुकृतानां तु न विकल्पः॥

॥ गृहे सूर्यचन्द्रवेधनिर्णयः॥

चन्द्रविद्धं गृहं कार्यंसूर्यविद्धं जलाशयम्। हृदो वा वाटिका वापि द्वाभ्यां विद्धा प्रशस्यते॥ पूर्वापरदैर्घ्ये रविवेधः याम्योत्तरदैर्घ्ये चन्द्रवेधः उक्ताः। अन्यच्चः- मन्दिरे देवायतनं तत्र पिण्डविचारोऽपि न कर्त्तव्यः॥

जलाशयारम्भमुहूर्त्तः

भानि॥ ह. अनु. उ.३, ध., श., म., रो., पुष्य, मृ., पू.षा., गुरुसितयोरस्तादि दोषरहिते चं., बु., बृ., शु., वारे च रिक्तोन तिथौ शुभः। लग्नेजीवेज्ञेऽथवा दुर्बलैश्च क्रूरैःशुक्रे वापिमेषूरम्भास्थे। आर्द्रे चन्द्रे सर्वतोयाश्रयाणामारम्भः स्युः सिद्धये निर्विकल्पम्॥ आग्नयेय्यांखननं कुर्यास्त्तिसंहाद्राशित्रये रवौ ईशान्याश्च तथावास्तौ वृश्चिकस्थे खनिः शुभाः॥

अथगृहप्रवेशमुहूर्त्तस्य विचारः

मासाः	वै.ज्ये.माघ. फा. जीर्णेगृहे श्राव. मार्ग. कार्तिके, मासे अपि नेवऽप्यग्न्यादिभयसत्वे॥
भानि	उत्तरा३,अनु.रो. मृ.चि.रे. कुम्भ चक्रशुद्धौ।
वारा	चं.बु.बृ.शु.श.
तिथयः	१,२,३,५,६,७,८,१०,११,१२,१३।
लग्नानि	शुभाः २५८११ मध्य ३६९१२
लग्नशुद्धिः	जन्मराशिलग्नाभ्यामुपचय राश्यंशयोः स्थिराशौ लग्नाद् १।२।३।५।७।९।१०।११ स्थानेषु शुभाः श्रेष्ठाः। पापाः ३।६।११ शुभ पापरहिते ४।८ स्थाने वामार्के स्थितावित।

अथ जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा मुहूर्त्तस्यविचारः

समयः	उत्तरायणे न मीनसंक्रान्तौ वृ.शु.चं.दृश्ये बलवेतिच।
भानीः	मृ.रे.चि.अनु.ह.अश्वि.पुष्य.स्वा.पुन.श्र.ध.।
लग्नशुद्धिः	लग्नात् केन्द्रकोणे २।११ स्थानेषु शुभाः। ३।६।११ पापाः शुभाः। पञ्चोष्टखोटोन लग्ने न कार्यम्। कर्तुर्जन्मलग्नयोरष्टमराशिलग्नेहेयम्। पूर्वोक्तनक्षत्रेऽग्नि शुद्धौवास्त्वर्चन भूतबलिंगृहप्रवेशे च कुर्यादिति।

गृहाभ्यन्तर व्यवस्था

गृह प्रायोज्यस्य काष्ठः। कारंजार्जुनसालनीपकुटजाः पारादमन्दारकाः, वैल्ववैणवयुग्म पत्र खदिरा वृक्षाः शुभा सद्मसु। त्याज्या दग्ध बिभीतकारनुहिवटानिम्बाश्च ये कंटकाः, अश्वत्थाम्रकपित्थातालबकुलप्लक्षा अगस्त्योदयः। गृहपिण्ड- प्राच्यां स्नानगृहं च पाकसदनं वह्नौ तु सुप्तालयो, याम्यायामथ शस्त्रसपद्नुजे भक्त्यालयः पश्चिमे। वायव्यां पशुमन्दिरं शुभकरं भण्डारवेश्मोत्तरे, शैवे देवगृहं प्रशस्तमखिलं स्वस्वास्थ्य कार्यं सदा॥ इन्द्राग्न्योरथ मन्थनस्य सदनं त्याज्यं यमाग्न्योर्गृहं, दैतेयान्तकयोः पुरीषसदनं विद्यागृहं मध्यमे। रक्षोवारुणयोश्च रोदनगृहं तोयेशवायव्ययोः, मध्ये कामगृहं कुबेरमरुतोः कुर्याःसदा भूपतिः॥ भाण्डागारं तु तरि स्याद्वायव्यां पशुमन्दिरम्॥ उत्तरस्यां जलस्थानं पूर्वस्यां श्रीगृहं तथा। पुरन्दरेशयोर्मध्ये सर्ववस्तु संग्रहम्॥ कौबेरीधरयोश्च वैद्यभवनं शाक्रेशयोः सौतिकं, ज्येष्ठभ्रातृ पितृव्य मातृभवनं स्वस्माद्यमे पश्चिमे। शालानामुपरिस्थितेषु भवनेष्वेवं विचिन्त्यं बुधैः, अत्युच्चं न हि नातिनीचमथवा साम्यं गृहं कारयेत्॥ आयविचारः। आयाः स्युर्ध्वजधूमसिंहशुनका उक्षाख्यराख्यो गजः, काकोऽष्टौ हि कृतार्थतां च मरणं शास्त्रजयं चामयम्। राज्यं दुःखकरं सदा शुभकरं तन्निष्फलं च क्रमात्, प्रागादिष्वपि संयुता गृहपतेः द्युध्वजहाद्याः फलम्॥ गृहारंभलग्नतः राजयोगः। लग्ने कर्कटके यदा गुरुदिने जीवेन्दुसंस्थऽथवा, निर्माणे भवनेऽपि जातपुरुषो राजा भवेत्सर्वदा। लग्ने चापगृहे क्षपे गुरुदिने शुक्रार्यसंस्थे तदा, निर्माणे भवनेऽपि जातपुरुषो भूपोऽथवातत्समः॥ द्वारस्थापनविचारः। कृत्वादौ नवधा स्वनिर्मितगृहक्षेत्रं नवस्वेव तत्, भागेष्वर्कमुखान् तत्प्रति-दिशं संस्थाप्य तत्सद्मसु। मर्त्यामर्त्यचतुष्पदां कविगुरुज्ञांशेषु कुर्युः क्रमाद्, द्वाराणी धरज्ञीहराक्षसमरुत्कोणादि रव्यादिषु॥ द्वारस्थापने वैकल्पिक विचारः। सर्वेषामथवा यथारुचिगृहद्वाराणि कुर्युः रवेराचार्यस्य बुधस्य वा प्रतिदिशं भागे समस्तालये। अष्टस्वष्टसु वा त्रिषु त्रिषु गृहे कार्येषु भागेषु तत्, मध्ये वाधिकधामभागसहितं वामे कपाटान्वितम्॥ जन्मराशि व मुख्यद्वार। प्राग्द्वारं झषकर्क टालिगृहिणां द्वारं तु याम्यं शुभं, युग्मस्त्री मृगसद्मिनां घटतुलागोवेश्मनां पश्चिमम्। द्वारं तूत्तरमर्थदं हरिधनुर्मेषालयानां नृणां, यद्वैकैकमजादि च प्रतिदिशं प्रागादि तद्देहिनाम्।

पूर्व

देवगृह पूजास्थान	प्रसूति गृह	सर्व वस्तुस्थान	स्नान गृह	गोरस कक्ष	पाकशाला रसोई
चिकित्सा, रोगी कक्ष					घृत स्थान
कोषागार					शयनकक्ष
पेयजल					
मनोरंजन स्थान					शौचालय
पशुशाला वाहन,भण्डार	कोप भवन	भोजन कक्ष	अध्ययन कक्ष		शस्त्रागार

उत्तर — दक्षिण — पश्चिम

सहमसारिणी दिनरात्रिवश दिन सहमों के शोध्य शोधक में भेद होता है।

दिने	एषऊन	अस्मिन्	युक्तं	दिने	एषऊन	अस्मिन्	युक्तं
पुण्यः	सूर्यः	चन्द्रे	तनु	प्रसूति	बुध	गुरूतः	तनु
गुरुः	चन्द्र	रवौ	तनु	जाड्य	शनि	भौमतः	बुध
यशः	पुण्यः	गुरौ	तनु	जल	चन्द्र	शनौ	लग्न
मित्रं	गुरुतः	पुण्ये	तनु	शत्रु	शनि	भौमतः	लग्न
माहात्म्य	भौमः	पुण्ये	तनु	दरिद्र	बुध	पुण्यतः	बुध
आशा	शुक्रः	शनौ	तनु	शास्त्र	शनि	गुरुतः	बुध
राज.	सूर्यः	शनौ	तनु	वंदक	बुध	चन्द्रात्	तनु
भ्राता	शुक्रः	चन्द्रे	तनु	बन्धन	शनि	पुण्यात्	तनु
जीविका	गुरुः	शनौ	तनु	अश्व	सूर्य	पुण्यात्	लाभ
कर्म	बुधः	भौमतः	तनु	अन्यक	शनि	चन्द्रात्	तनु
कलि.	भौमः	गुरुतः	तनु	वृद्धि	सूर्य	जीवित्	तनु
चेतः	भावः	१२भा	तनु	अरि	शनि	भौमात्	तनु
रात्री	अस्मिन्	एषऊन	युक्तं	अस्मिन्	अस्मिन्	एषऊन्	युक्तं

विद्या १ ज्ञान २ ज्ञाति ३ सहम गुरु ही होता है। पिता सहम राजा सहम समान् है। बल १ देह २ यश के सदृश है। विवाह सहम से स्त्री का विचार होता है। सामर्थ्य सहम के साधन में लग्नेश यदि भौम हो तो भौम को गुरु में घटायें। गौरव सहम के लिये दिन में बृ.-चं.-सू.+रात्रि में बृ.-र.+चं. कार्य सहम दिन में चं.-लग्नप+ ल. रात्रि में लग्नप-चं.+ल. कार्यसिद्धि- श. सू. रा. प. रात्रि में- श.-चं.+चन्द्रात्. बृ. गुरूतां दिन में सूर्योच्च- सू.+ल. रात्रि में चन्द्रोच्च-चं.+ल.।।

दिन रात्रि मे समान साधनयुक्त 'सहम'

सहमा	एषऊन	अस्मिन्	युक्तं	सहमाः	एषऊन	अस्मिन्	युक्तं
मातृ	शनि	गुरुतः	लग्न	श्रद्धा	भौमः	शुक्रात्	तनु
पुत्र	चन्द्र	गुरुतः	लग्न	प्रभात	पुण्यः	शुक्रात्	तनु
रोग	चन्द्र	तनुतः	तनु	व्यापार	बुधः	ज्ञानात्	तनु
बंधु	चन्द्र	बुधात	तनु	कन्या	चन्द्र	भौमात्	तनु
मृत्यु	चन्द्र	भावात्	शनि	संताप	चन्द्र	शनौ	६भाव
यात्रा	धर्मेशः	धर्मतः	तनु	गर्भ	शनि	ज्ञानतः	तनु
धन	लग्नेश	धनात्	तनु	जलाध्व	शनि	शतशः	आयभाव
परस्त्री	सूर्य	शुक्रात्	तनु	गज	गुरुः	कर्काद्धतः	मृत्यु
वणिक	बुध	भौमात्	तनु	घातक	पुण्यः	चन्द्रतः	तनु
विवाह	शनि	शुक्रतः	तनु	घातक	पुण्यः	गुरुतः	तनु

उदाहरण- दिन में पूर्ण सहम बनाने के लिये चन्द्र से सूर्य को घटाकर लग्न जोड़ना चाहिये। रात्रि में सूर्य में चन्द्र घटाकर लग्न जोड़े दें अतः दिन में जो घटता है उस पर *'एषऊन'* जिसमें घटता है उसपर *'अस्मिन्'* लिखा है। कुछ सहम दिनरात्रि में समान ही रहते हैं। *'एषऊन' 'अस्मिन्'* यह संकेत दिन के लिये ऊपर तथा रात्रि के लिये नीचे लिखा है। जिसमें से जो घटता है उन दोनों के बीच में लग्न न आये तो स्पष्ट सहम राशि में १ राशि जोड़ना चाहिये।

दीर्घ विस्तारशुद्ध्यादियुता सिद्ध पिण्डसारिणी

श्रीकाश्यां चैत्रपक्षीय २४।०।० अयनांश सम्बन्धि सायनस्फुटलग्नसारिणीयम्

नतसाधनानपेक्षिता-दशमलग्नानयनसारिणीयम्

लग्नानयनम्- सूर्यराश्यकोष्टङ्क स्वेष्टकालेन संयुतम्। यत्र तत्तिर्यगुर्ध्वाङ्क लग्न राश्यादिकं गतम् । लग्नसारिणीम् गाजीपुर, मिर्जापुर, प्रतापगढ़, झाँसी, बलिया, बाँदा, इलाहाबाद, छपरा, पटना, मुंगेर, भागलपुर, हाजीपुर, बिहार, हैदराबाद, (सि), चित्रकूट, बूँदी, पूर्णिया, शाहाबाद, सहसराम, कुदरा, जहाँनाबाद, डुमराँव, मालदह, निरन्तरा ज्ञेया।

चैत्र अयनांशानयनाय एकादिगुणकाः १ गुणोत्तराः १० गुणोत्तराः

१	०	५०	१०	८	२२	अस्मिन्वर्षे स्फुटायन भागे प्रत्याब्दिक गतियोगादग्रिम वर्षादावयनभागा भवन्ति। शाके १८०० वर्षेस्फुटाऽयनांशाः २२।८।३३ अतोऽग्रेपृष्ठे च।।
२	१	४०	२०	१६	४४	
३	२	३१	३०	२५	७	
४	३	२१	४०	३३	२९	
५	४	११	५०	४१	५२	
६	५	१	६०	५०	१४	
७	५	५१	७०	५८	३६	
८	६	४२	८०	६६	५९	
९	७	३२	९०	७५	२२	
०	क.	वि.	१००	८३	४३	

अथ काश्यां निरयण सायनालिग्नमानानि लंकोदयाश्च

राशयः	मेष	वृष	मिथुन	कर्क	सिंह	कन्या	तुला	वृश्चिक	धनु	मकर	कुम्भ	मीन
ताथ	३	४	५	७	५	५	५	५	५	५	५	३
	४१	१३	४	४२	४५	३५	३५	४५	४२	४	१३	४१
निध	४	४	५	५	५	५	५	५	५	४	३	३
	५	५९।	३।।	४४।।	३७।।	३५	४२।।	४२	१३।।	२४।।	३९	४१
पलात्म	२२१	२५३	३०४	३४२	३४५	३३५	३४५	३४५	३४२	३०४	२५३	२२१
लंकोद	२७८	२९९	३२३	३२३	२९९	२७८	२९९	२९९	३२३	३२३	२९९	२७८

।।पिण्डतः आयाद्यानयनप्रकार।। पिण्डे क्रमात् ९।९।६।८।३।८।४।४।८ नवस्थानस्थापिते एतैर्गुणिते एते: ३८।७।९।१।२।८।२७।१५।२७।१२० विभक्ते शेषे क्रमात् आयः १ वारः २ अंशकः ३ द्रव्यं ४ ऋणं ५ ऋक्षं ६ तिथिः ७ योगः ८ आयुश्च ९ भवति। बहुऋणमल्पद्रव्यं गृहमसत्। गृहगृहेश- नक्षत्रक्यैश्च सदिति। सर्वमादौ विचार्यम्।।६।। आयाध्वजादि: वारोर्कादि:। अंशको मेषादिनवमांशः। अंकशब्देन केचन जन्मादि तारां गण- यन्ति तदनुचितं तस्याऽन्यथा गणनोक्तेरनुपपत्तेरसिद्धम्। अथभूमेर्लक्षणानि (तत्फलम्) आयते सिद्धयः सर्वाश्चतुरस्रे धनागमः। वृत्ते तु बुद्धिवृद्धिः स्याद्भद्रं भवेत्।। चक्रे दारिद्र्यमित्याहुर्विषमे शोकलक्षणम्। राजभीतिस्त्रिकोणे स्याच्छकटे तु धन क्षयः।। दण्डे पशुक्षयं प्राहुः शूर्पे वासे गवां क्षयम्। कूर्मे तु बन्धनं पीडाः धनुः क्षेत्रे भयं महत्।। कुम्भाकारे कुष्ठरोगो भवत्येव न संशयः। पवने नश्यति नेत्रं धनं च बन्धुक्षयो मुरजे।। अथभूमिदोषाः (तत्फलम्) स्फुटिता च सशल्या च वल्मिका रोहिणी तथा। दूरतः परिवर्ज्येयं कर्तुरायुर्धनापहो।। स्फुटिता मरणं कुर्यादूषरा धननाशिनि। सशल्या क्लेशदा नित्यं विषमा शत्रुवर्द्धिनी।। चैत्ये भयं गृहकृतं वल्मीके च- प्रसङ्कुले विपदः। गर्तायां तु विनाशः कूर्माकारे धनक्षयः।। अथ भूमेरष्टदिक्प्लवत्वफलमुक्तम् कारिकायाम्- श्रियं दाहं तथा मृत्युं धनहानिं सुतक्षयम्। प्रवासं धन लाभं च विद्यालाभं क्रमेण च।। विद्धात्यचिरेणैव पूर्वादिप्लवतो मही। मध्यप्लवा मही नेष्टा न शुभा प्लवतत्परा।। अन्यच्च।। शम्भुकोणे प्लवा भूमिः कर्तुः श्रीसुखदायिनी। पूर्वप्लवा वृद्धिकरी धनदा तुत्तरप्लवा।। मृत्युशोकप्रदा नित्यं सर्वथा दक्षिणप्लवा। गृहक्षयकरी या च भूमिर्या नैर्ऋतिप्लवा।। धनहानिकरी चैव कीर्तिदा वरुणप्लवा धनुप्लवा तथा भूमिर्नित्यमुद्वेगकारिणी।। अथगृहभूमिसाधनाय सूत्रनियममाह- विप्रस्य दर्भजं सूत्रं मौंजं तु क्षत्रियस्य च। कार्पासं च भवेद्वैश्यं शूद्रस्य स्वर्णकल्पितम्।। अथशल्यज्ञानम्।। षड्वर्गशुद्धसूत्रेण सूत्रिते धरणीतले। सूत्रिते समये तस्मिन् सूत्रं केनापि लंघितम्।। तदास्थि तत्र जानीयात्पुरुषस्य प्रमाणतः। अप्यश्वो दृश्येत यस्यां दिशि शल्यं समादिशेत्।। तस्यामेव तदस्थीनि सप्तव्यंगुलमानतः। सूत्रिते समये यत्र श्वा सद्योपरि संस्थितः।। तदस्थि तत्र जानीयात्पष्ठ्यंगुलमिताक्षितौ। उन्मादे चागते तस्मिन्समये यत्र संस्थिते। तदस्थि तत्र जानीयाद्धस्तद्वयमिते क्षितौ। चाण्डाले जटिल वापि तदा तस्यां दिशि स्थिते।। तदस्थि तत्र जानीयादशीत्यंगुलमानतः। नृगजाश्वपशूनां हि त्वेकस्मिन् यत्र संस्थितम्। तदस्थि तत्र जानीयात्पष्ठ्यंगुलमितक्षितौ। तस्मिन्नवसरे यत्र गृहदाहो भवेद्यदि। मेषास्थि तत्र जानीयात्पुरुषाष्टप्रमाणतः।। सूत्रे विसूत्रिते तस्मिन् भिन्ने कुंभेथवा यदि। आदिशेत्रिधनं तत्र दम्पत्योः क्रमशस्तदा।। प्रवेशलग्नात्- 'वामोरविर्मृत्युसुतार्थलाभतोऽर्केच पञ्चमे प्राग्वदनादिमन्दिरे।'

अक्षांश काशीतोदेशान्तरज्ञानसारिणी। ग्रीनह्विच (GREENWHICH) नगरात् - काश्यां घट्ययात्मकं देशान्तरम् १३।५०।

उत्तरप्रदेश	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
अमरोहा	२९	०४	प	०	४५	०
अयोध्या	२६	४८	प	०	७	४०
अल्मोड़ा	२९	३७	प	०	३३	२०
अलीगढ़	२७	५५	प	०	४९	०
अहरौरा	२४	५९	पू.	०	०	२०
आगरा	२७	१०	प	०	४९	१०
आज़मगढ़	२६	३	पू.	०	२	१०
इटावा	२६	४७	प	०	३९	४०
इलाहाबाद	२५	२८	प	०	११	०
उन्नाव	२६	३२	प	०	२५	५०
एटा	२७	३५	प	०	४४	१०
कानपुर	२६	२८	प	०	२६	४०
काशी	२५	१८	प	०	०	०
गढ़वाल	३०	१५	प	०	३५	०
गाज़ीपुर	२५	३४	पू.	०	५	५०
गोंडा	२७	३८	प	०	९	५०
गोरखपुर	२६	४५	पू.	०	४	०
चुनार	२५	०८	प	०	०	४०
चित्रकूट	२५	२२	प	०	२०	०
जालौन	२६	०८	प	०	३६	१०
जौनपुर	२५	४६	प	०	२	४०
झाँसी	२५	२७	प	०	४३	५०
देहरादून	३०	१९	प	०	४९	२०
देवरिया	२६	२३	पू.	०	७	०
नैनीताल	२९	२३	प	०	३५	०
प्रतापगढ़	२५	५४	प	०	१०	१०
पीलीभीत	२८	४०	प	०	३१	३०
फर्रुख़ाबाद	२७	२४	प	०	३३	५०
बरेली	२८	२२	प	०	३५	३०
बलिया	२५	४४	पू.	०	११	५०
बस्ती	२६	४८	प	०	९	२०
बहराइच	२७	३४	प	०	१५	०
बाँदा	२५	२८	प	०	२७	४०
बाराबंकी	२६	५६	प	०	१७	५०
बिजनौर	२९	२३	प	०	४८	३०
मथुरा	२७	२८	प	०	५३	१०
मिर्ज़ापुर	२५	१०	प	०	३	५०
मुजफ्फरनगर	२९	२८	प	०	५२	४०
मुरादाबाद	२८	५०	प	०	४१	५०

नगर	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
मेरठ	२९	१	प	०	५२	३०
मैनपुरी	२७	१४	प	०	३९	४०
रामपुर	२८	४९	प	०	३९	५०
रायबरेली	२६	१४	प	०	१७	२०
राबर्ट्सगंज	२४	४९	प	०	०	५०
रुड़की	२९	५२	प	०	५१	१०
लखनऊ	२६	५५	प	०	२०	१०
ललितपुर	२४	२२	प	०	४५	२०
शाहजहाँपुर	२७	५४	प	०	३०	३०
सहारनपुर	२९	५८	प	०	५६	१०
सुल्तानपुर	२६	१६	प	०	८	५०
हमीरपुर	२५	५८	प	०	२८	०
हरदोई	२७	२३	प	०	२८	२०
हरिद्वार	२९	५८	प	०	४७	५०
हाथरस	२७	३६	प	०	४९	०
हल्द्वानी	२९	२३	प	०	३४	०
बिहार झारखण्ड उड़ीसा के प्रमुख नगर						
आरा	२५	३२	पू.	०	१५	२०
औरंगाबाद	२४	४५	पू.	०	१४	१०
कटक	२०	२८	पू.	०	२९	०
कालाहांडी	१९	४०	पू.	०	०	०
किशनगंज	२६	१०	पू.	०	५०	०
कोटापाद	१९	०४	पू.	०	२	४०
गया	२४	४९	पू.	०	२०	४०
गंजाम	१९	२२	पू.	०	२०	१०
गिद्धौर	२४	५१	पू.	०	३३	०
चाइबासा	२२	३४	पू.	०	३१	४०
छपरा	२५	४७	पू.	०	१७	०
छोटानागपुर	२३	०	पू.	०	२०	०
जमशेदपुर	२२	५०	पू.	०	३१	४०
जोगबनी	२६	२५	पू.	०	२६	२५
झरिया	२३	५०	पू.	०	३५	३०
डाल्टेनगंज	२४	२	पू.	०	१०	४०
डुमरांव	२५	३३	पू.	०	१३	३०
तालचर	२०	५७	पू.	०	२२	४०
दरभंगा	२६	१०	पू.	०	२९	३०
देवघर	२४	३०	पू.	०	३७	३०
धमरा	२०	४८	पू.	०	३९	२०

नगर	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
पचगछिया	२५	५५	पू.	०	३५	४०
पटना	२५	२५	पू.	०	२२	१०
पुर्णिया	२५	२५	पू.	०	४५	१०
पुरूलिया	२३	२०	पू.	०	४६	१०
पुरी(जगन्नाथ)	१९	५१	पू.	०	२८	४०
बक्सर	२५	३४	पू.	०	११	४०
बराम्बा	२०	२५	पू.	०	२३	५०
बलासोर	२१	३०	पू.	०	३९	०
बेतिया	२६	४८	पू.	०	१५	३०
भागलपुर	२५	१५	पू.	०	४०	२०
भुवनेश्वर	२०	१७	पू.	०	२८	४०
मधुबनी	२६	२१	पू.	०	३१	१०
मयूरभंज	२१	५६	पू.	०	३७	४०
मानभूमि	२३	२४	पू.	०	३९	०
मुंगेर	२५	२३	पू.	०	३५	०
मुज़फ्फरपुर	२६	७	पू.	०	२४	३०
मोतिहारी	२६	४०	पू.	०	१९	३०
रक्सौल	२७	०	पू.	०	२०	०
रोहतासगढ़	२४	४०	पू.	०	९	५०
राँची	२३	२३	पू.	०	२३	५०
राउरकेला	२२	१२	पू.	०	१९	०
संभलपुर	२१	२८	पू.	०	१०	०
समस्तीपुर	२५	५५	पू.	०	२८	२०
सासाराम	२४	५७	पू.	०	१०	३०
सिवान	२६	१२	पू.	०	१२	१०
सीतामढ़ी	२६	३५	पू.	०	२५	२०
सोनपुर	२५	४२	पू.	०	२२	१०
हजारीबाग	२४	०	पू.	०	२४	१०
हथुआ	२६	२५	पू.	०	१४	०
हासडीह	२४	३७	पू.	०	४१	२०
हाजीपुर	२५	४२	पू.	०	२२	२०
भारतवर्ष के प्रमुख नगर						
अकोला	२०	२०	प	०	५६	४०
अदूर(सेलम)	११	११	प	०	४३	३०
अनन्तनाग	३३	३३	प	१	१८	२०
अजमेर	२६	२६	प	१	२३	०
अमरावती	२०	२०	प	०	५३	०
अम्बाला	३०	३०	प	१	१	२०
अम्बिकापुर	२३	२३	प	०	८	२०

नगर	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
अलवर	२७	३४	प	१	३	४०
अहमदाबाद	२३	१	प	१	४३	४०
इन्दौर	२२	४४	प	१	२१	०
उज्जैन	२३	९	प	१	११	४०
उदयपुर	२४	३२	पू	१	३२	३०
एकलिंगजी	२४	४३	प	१	३१	४०
ॐकारेश्वर	२२	१३	पू	१	९	३०
कच्छ	२३	२०	प	१	४५	५०
कलकत्ता	२२	३५	पू	०	५४	०
करनाल	२९	४२	प	१	०	०
कलिमपोंग	२७	५	पू	०	५५	०
कांगड़ा	३२	५	प	१	५	२०
कोचीन	९	५८	प	१	७	१०
कोयम्बटूर	११	०	प	१	०	०
कोल्हापुर	१६	४२	पू	१	२७	२०
कोहिमा	२५	४०	पू	१	५०	५०
खैरागढ़	२१	२६	प	०	२०	१०
गंगटोक	२७	१०	पू	०	५५	०
ग्वालियर	२६	१४	प	०	४८	२०
गिलगिट	३५	५५	प	१	२८	२०
गोधरा	२२	४५	प	१	३३	२०
गोलकुण्डा	१७	४१	प	०	४	५०
गोवा	१५	३०	प	१	३०	३०
चम्बा	३२	३९	पू	१	८	२०
चेन्नई	१३	७	प	०	२७	१०
जबलपुर	२३	१०	प	०	३०	०
जम्मू	३२	४४	प	१	२१	०
जयपुर	२६	५५	प	१	११	२०
जोधपुर	२६	२०	प	१	३९	२०
टीकमगढ़	२४	४५	पू.	०	४०	३०
तिरुपति	१३	४०	प	०	३६	४०
थाणे	१९	२२	प	०	४०	०
दार्जीलिंग	२७	३	प	०	५३	०
दिल्ली	२८	३८	प	०	५८	०
दतिया	२५	३९	प	०	४५	३०
दुर्ग	२१	११	प	१	१६	१०
धवलपुर	२६	४१	प	१	५१	२०
धारवाड़	१५	२७	प	१	२०	०
नागपुर	२१	९	प	२	३९	०

नगर	अक्षांश		दि.	घ.	प.	वि.
पटियाला	३०	२०	प	१	४	१०
पुणे	१८	३०	प	१	३०	२०
बंगलौर	१२	५८	प	०	५३	४०
बड़ौदा	२२	१५	प	१	३८	१०
बर्दवान	२३	१६	पू	०	४९	०
बूंदी	२५	२७	प	१	१२	२०
भरतपुर	२७	१५	प	०	५५	०
भोपाल	२३	१६	प	०	५७	०
मालदह	२५	३	पू	०	५१	३०
मुम्बई	१८	५५	प	१	३१	०
रायपुर	२३	१५	प	०	१३	१०
रीवाँ	२४	३१	प	०	१५	१०
विजयनगर	१८	७	पू	०	४	३०
विलासपुर	२२	२	प	०	७	५०
शिमला	३१	६	प	०	५७	५०
सागर	२३	५०	प	०	४१	१०
हैदराबाद	१७	२४	प	०	४५	०
त्रिचनापल्ली	१०	५०	प	०	४२	२०
त्रिचूर	१०	३०	प	१	७	३०
त्रिवेन्द्रम्	८	२९	प	०	५५	०
विश्व के प्रमुख नगर						
करांची	२४	५१	प	२	३९	२०
कसूर	३१	७	प	१	२४	५०
कोलम्बो	६	५६	प	०	३०	३०
काठमाण्डो	२७	४२	पू	०	२२	०
काबुल	३४	३०	प	२	२७	०
टोक्यो	३५	४०	पू	९	१७	३०
ढाका	२३	४३	प	१	५	४०
न्यूयार्क	४०	४३	प	२९	११	१०
पेरिस	४८	५०	प	१३	२५	०
पेशावर	३४	२	प	१	५३	५०
पेरू	२७	२४	पू	१	२	२०
बर्लिन	५२	३२	प	१६	३५	५०
मास्को	५५	४५	प	७	३३	५०
रंगून	१६	४५	पू	२	१२	१०
लाहौर	३१	३७	प	१	२५	४०
लन्दन	५१	३०	प	१३	५०	५०
सिंगापुर	१	१७	पू	३	२७	५०
हैदराबाद(सिंध)	२५	२५	प	२	२३	४०

पलभाज्ञानसारिणी

१	०	१२	३४	३३	७	४७	३१
२	०	२५	९	३४	८	५	३८
३	०	३७	४४	३५	८	२४	७
४	०	५०	२१	३६	८	४३	५
५	१	३	०	३७	९	२	३५
६	१	१५	४०	३८	९	२२	३०
७	१	२८	२३	३९	९	४३	१
८	१	४१	१०	४०	१०	४	९
९	१	५४	०	४१	१०	२५	५३
१०	२	६	५०	४२	१०	४८	१८
११	२	१९	५५	४३	११	११	२४
१२	२	३३	०	४४	११	३५	१८
१३	२	४६	१२	४५	१२	०	०
१४	२	५९	२८	४६	१२	२५	३४
१५	३	१२	५४	४७	१२	५२	७
१६	३	२६	२४	४८	१३	१९	३७
१७	३	४०	५	४९	१३	४८	१७
१८	३	५३	५६	५०	१४	१८	५
१९	४	७	५५	५१	१४	४९	८
२०	४	२२	१	५२	१५	२१	३२
२१	४	३६	२२	५३	१५	५५	३
२२	४	५०	५३	५४	१६	३१	१
२३	५	५	३८	५५	१७	८	१४
२४	५	२०	३१	५६	१७	४७	२८
२५	५	३५	४२	५७	१८	२८	४४
२६	५	५१	७	५८	१९	१२	१३
२७	६	६	५२	५९	१९	५८	१८
२८	६	२२	४८	६०	२०	४७	७
२९	६	३९	४	६१	२१	३८	५९
३०	६	५५	४१	६२	२२	३४	६
३१	७	१२	१८	६३	२३	३३	४
३२	७	२९	५३	६४	२४	३६	१३

पलभानयनम्।। अयोध्या अक्षांशाः २६।४८ पलभाचक्रे २६ कोष्ठफलं ५।५१।७ अग्रिम २७ कोष्ठफलम् ६।६।५२ द्वयोरन्तरम् ०।१५।४५ शेष ४८ गुणितं ७२०।२१६० षष्ठि भक्तं १२।३६ पूर्वोक्त २६ कोष्ठफलैर्युक्तं तत्र स्पष्टपलभा ६।३।४३।

सावयवपलात्मिका चरान्तरसारिणी पार्श्वेऽक्षांशाः/उपरि क्रान्त्यंशाः

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
१३	२	४	७	९	१२	१४	१७	१९	२१	२४	२७	२९	३२	३४	३७	३९	४२	४५	४८	५०	५३	५६	५९	६२
	२५	५०	१६	४२	८	३५	२	३०	५९	३०	१	३३	७	४२	१९	५८	३९	२१	६	५४	४९	३७	३४	३२
१४	२	४	६	८	११	१३	१५	१८	२०	२२	२४	२७	२९	३२	३४	३६	३९	४१	४४	४७	४९	५२	५५	५७
	१४	२८	४३	५७	१२	२८	४४	१	१९	३८	५७	१८	४०	४	२९	५६	२४	५५	२७	२	३९	१९	२	४८
१५	२	४	६	८	१०	१२	१४	१६	१८	२०	२२	२५	२७	२९	३१	३३	३६	३८	४०	४३	४५	४७	५०	५३
	३	६	९	१३	१६	२१	२६	३१	३८	४५	५३	२	१२	२४	३७	५१	८	२६	४६	८	३२	४९	२९	१
१६	१	३	५	७	९	११	१३	१५	१६	१८	२०	२२	२४	२६	२८	३०	३२	३४	३७	३९	४१	४३	४५	४८
	५२	४३	३५	२७	२०	१३	६	०	५५	५०	४७	४४	४३	४२	४३	४६	४९	५५	२	११	२३	३६	५२	११
१७	१	३	५	६	८	१०	११	१३	१५	१६	१८	२०	२२	२३	२५	२७	२९	३१	३३	३५	३७	३९	४१	४३
	४०	२१	१	४२	२३	४	४६	२९	१२	५५	४०	२५	१२	५९	४८	३८	२९	२२	१६	१३	११	११	१३	१८
१८	१	२	४	५	७	८	१०	११	१३	१४	१६	१८	१९	२१	२२	२४	२६	२७	२९	३१	३२	३४	३६	३८
	२९	५८	२६	५६	२५	५५	२५	५६	२७	५९	३१	५	३९	१४	५०	२८	६	४६	२८	११	५६	४२	३१	२१
१९	१	२	३	५	६	७	९	१०	११	१३	१४	१५	१७	१८	१९	२१	२२	२४	२५	२७	२८	३०	३१	३३
	१७	३४	५२	९	२७	४५	३	२२	४१	१	२१	४२	४	२७	५१	१६	४१	८	३७	६	३७	१०	४४	२१
२०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	११	११	१३	१४	१५	१६	१८	१९	२०	२१	२२	२४	२५	२६	२८
	५	११	१६	२२	२८	३४	४०	४७	५४	२	१०	१९	२८	३८	४९	१	१४	२७	४२	५८	१६	३४	५४	१६
२१	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२२	२३
	५३	४७	४०	३४	२८	२२	१६	११	६	१	५७	५३	५०	४७	४५	४४	४३	४४	४५	४८	५०	५५	१	८
२२	०	१	२	२	३	४	४	५	६	६	७	८	९	९	१०	११	१२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१७
	४१	२३	४	४५	२७	९	५१	३३	१६	५८	४१	२५	९	५३	३८	२३	१०	५७	४४	३३	२१	११	२	५४
२३	०	०	१	१	२	२	३	३	४	४	५	५	६	६	७	८	८	९	९	१०	१०	११	११	१२
	२९	५८	२७	५६	२५	५५	२४	५४	२४	५४	२४	५५	२६	५७	२९	१	३३	६	३९	१३	४८	२३	५९	३६
२४	०	०	०	१	१	१	१	२	२	२	३	३	३	३	४	४	४	५	५	५	६	६	६	७
	१६	३३	५०	६	२३	४०	५७	१४	३१	४८	५	२३	४०	५८	१६	३५	५३	१२	३१	५०	१०	३०	५१	१२
२५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
	४	८	१२	१६	२०	२४	२८	३२	३६	४०	४४	४८	५२	५६	१	५	९	१४	१८	२३	२८	३२	३७	४२
२६	०	०	०	०	०	०	१	१	१	१	१	१	१	२	२	२	२	२	२	३	३	३	३	३
	९	१८	२७	३६	४५	५४	३	१२	२१	३१	४०	४९	५९	८	१८	२८	३८	४८	५९	९	२०	३१	४२	५३
२७	०	०	१	१	१	२	२	२	३	३	४	४	४	५	५	६	६	६	७	७	८	८	९	९
	२२	४४	६	२८	५०	१३	३५	५८	२०	४३	६	२९	५३	१७	४१	५	३०	५५	२०	४७	१३	४०	८	३५
२८	०	१	१	२	२	३	४	४	५	५	६	७	७	८	९	९	१०	११	११	१२	१३	१३	१४	१५
	३५	११	४६	२२	५७	३३	९	४५	२१	५८	३५	१२	४९	२८	७	४६	२६	६	४७	२९	११	५५	३९	२४
२९	०	१	२	३	४	४	५	६	७	८	९	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
	४९	३८	२७	१६	५	५४	४४	३५	२५	१६	७	५९	५१	४४	३७	३२	२७	२३	२०	१८	१६	१७	१८	२१
३०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२२	२३	२४	२६	२७
	३	५	८	११	१४	१८	२२	२६	३१	३६	४२	४८	५५	३	२२	२२	३३	४५	५८	१२	२८	४५	४	२५
३१	१	२	३	५	६	७	९	१०	११	१२	१४	१५	१७	१८	१९	२१	२२	२४	२५	२७	२८	३०	३१	३३
	१७	३४	५१	८	२५	४३	१	२०	३९	५९	२०	४१	४	२७	५२	१७	४४	१२	४२	१३	४६	२२	५९	३८
३२	१	३	४	६	७	९	१०	१२	१३	१५	१७	१८	२०	२१	२३	२५	२७	२८	३०	३२	३४	३६	३८	४०
	३१	२	३४	६	३८	१०	४३	१७	५२	२६	२	३८	१६	५५	३६	१८	२	४६	३३	२२	१२	६	२	०
३३	१	३	५	७	८	१०	१२	१४	१६	१७	१९	२१	२३	२५	२७	२९	३१	३३	३५	३७	३९	४१	४४	४६
	४६	३२	१८	५	५३	३९	२७	१६	५	५६	४७	३९	३३	२८	२५	२४	२४	२६	३०	३७	४६	५९	१४	३२
३४	२	४	६	८	१०	१२	१४	१६	१८	२०	२२	२४	२६	२९	३१	३३	३५	३८	४०	४३	४५	४८	५०	५३
	१	२	४	५	७	१०	१३	१८	२३	२९	३६	४५	५५	७	२०	३६	५४	१३	३६	१	२९	२	३५	१४
३५	२	४	६	९	११	१३	१६	१८	२०	२३	२५	२७	३०	३२	३५	३७	४०	४३	४५	४८	५१	५४	५७	६०
	१६	३३	५०	७	२५	४३	२	२२	४३	६	२९	५५	२१	५०	२१	५४	३०	८	४९	३३	२१	१२	७	०

इस पञ्चाङ्ग द्वारा किसी इष्टस्थान का शुद्ध इष्टकाल, ग्रहगणित, दिनमान तथा तिथ्यादि के आनयन का संक्षेप में प्रकार।

१. देशान्तर। इष्टस्थान का काशी से देशान्तर देखकर यदि पूर्व हो तो धन (+) और पश्चिम हो तो ऋण (−) चिह्न कर एक स्थान पर लिखें।

२. चरान्तर। क्रान्ति तथा इष्टदेश के अक्षांश से चरान्तर ज्ञात करें। क्रान्ति के अंश और कला का फल, इष्ट देशीय अक्षांश के अंश तथा इसके अग्रिम अंश कला द्वारा अलग-अलग ग्रहण करें इन दोनों फलों के इष्ट अक्षांश से प्राप्त कलातुल्य फल के अनुमान का इष्टदेशीय अक्षांश से प्राप्त पूर्णफल में स्थिति वश योगान्तर ही चरान्तर है। यह फल केवल दो अवस्था में धन होगा। १. यदि इष्ट स्थान का आक्षांश काशी के अक्षांश (२५।१८) से अधिक हो तथा क्रान्ति उत्तरा हो। २. इष्टस्थान का अक्षांश काशी के अक्षांश (२५।१८) से कम तथा क्रान्ति दक्षिणा हो तो फल धन (+) होगा अन्यथा फल ऋण (−) होगा। देशान्तर की तरह इस चरफल को भी + या − संकेत कर देशान्तर के पास लिख लें।

३. इष्टफल। देशान्तर तथा चरान्तर दोनों के धन (+) होने पर योग फल धन (+), दोनों के ऋण (−) होने पर योगफल ऋण (−), दोनों में धन (+) अधिक होने पर अंतर धन (+), ऋण (−) अधिक होने पर अंतर ऋण (−) होगा। इस इष्टफल का भी (+) या (−) जैसा हो तीसरे स्थान पर लिखें और इसकी संज्ञा 'इष्टफल' समझे। *चरान्तर तथा इष्टफल दिनमानादि का साधन निम्नलिखित प्रकार से होगा।*

१. इष्टदेशीय दिनमान। काशी के दिनमान में द्विगुण चरान्तर का संस्कार करने से इष्टदेशीय शुद्ध दिनमान होगा।

२. इष्टदेशीय तिथि नक्षत्रादि। पूर्वागत धन + या ऋण − 'इष्टफल' आदि धन (+) हो तो काशी के तिथ्यादि घटी पल में योग करें। यदि ऋण (−) हो तो घटा देने से इष्टदेशीय तिथ्यादि का मान होगा।

३. इष्टदेशीय जन्मेष्टकाल। यदि जन्म समय रेलवे घड़ी के अनुसार मालूम हो तो उसमें पञ्चाङ्गस्थ रेलवे अन्तर धन (+) का ऋण (−) और ऋण (−) का धन (+) करने से काशी का इष्टकाल घं.मि. में होगा। इस घं.मि. का घटीपल बना लें। पुनः पुर्वागत + या − 'इष्टफल' का संस्कार करने पर इष्टदेशीय स्पष्ट इष्टकाल होगा।

४. ग्रहगणित। तद्देशीय इष्टकालवश ग्रहों के दिनादि चालन में 'इष्टकाल' का विलोम संस्कार धन (+) हो तो ऋण (−) ऋण (−) हो तो धन (+) करने पर इष्टदेशीय ग्रहगणित के लिए शुद्ध चालन होगा।

Scanned with CamScanner

संदिग्धव्रतोपवास तथा पर्व निर्णय

१-चैत्रवत्सरारम्भ- चैत्रशुक्ल प्रतिपदा को चान्द्रसंवत्सर प्रारम्भ होता है। ''अत्र प्रतिपदौदयिकी ग्राह्या''। लेकिन संवत् २०८३ में चैत्रशुक्ल प्रतिपदा का क्षय है। ''दिनद्वये उदयकाले सत्त्वे असत्वे वा पूर्वैव''। अर्थात् यदि दो दिनों में सूर्योदयकाल में प्रतिपदा रहने पर या न रहने पर पूर्व दिन ही ग्रहण करना चाहिए। चैत्रकृष्ण ३० गुरुवार को प्रात: ६।४० पर अमावस्या समाप्त हो जाती है। अत: इसी दिन दिनांक १९ मार्च २०२६ गुरुवार को अमावस्या समाप्ति के बाद नवसंवत्सर निमित्त समस्त कृत्य किये जायेंगे। इसी दिन वासन्तिक नवरात्र प्रारम्भ होगा।

२-गंगादशहरा- संवत् २०८३ वर्ष में ज्येष्ठमास में अधिमास (मलमास) है। ज्येष्ठशुक्ल ति. १० को गंगादशहरा मनाया जाता है। लेकिन ''ज्येष्ठे मलमासे सति तत्रैव दशहरा कार्या न तु शुद्धे'' अर्थात् ज्येष्ठमास में मलमास होने पर मलमास में (अधिकज्येष्ठशुक्ल १० दशमी को) ही गंगादशहरा करना चाहिए। ''दशहरासु नोत्कर्षश्चतुर्ष्वपि युगादिषु'' इति हेमाद्रौ ऋष्यशृंगोक्ते:। अत: अधिकज्येष्ठशुक्ल १० मंगलवार (२६ मई २०२६) को गंगादशहरा का पर्व मनाना चाहिए। इसी दिन गंगादशहरा का अधिकतम योग भी प्राप्त हो रहा है।

३-श्रीकृष्णजन्माष्टमी- भाद्रपदकृष्ण अष्टमी निशीथ व्यापिनी ग्राह्य है। अत: जिस दिन निशीथ व्यापिनी अष्टमी मिले उसी दिन जन्माष्टमी व्रतोत्सव करना चाहिए। इस वर्ष संवत् २०८३ भाद्रपदकृष्ण अष्टमी निशीथ व्यापिनी नहीं मिल रही है। ''दिनद्वये निशीथव्याप्त्यभावे परैवाष्टमी ग्राह्या''- धर्मसिन्धु। अत: भाद्रपदकृष्ण अष्टमी शुक्रवार (४ सितम्बर २०२६) को स्मार्त्त, वैष्णव सभी की जन्माष्टमी होगी। इसी दिन रोहिणी नक्षत्र का योग भी मिल रहा है।

४-जीवत्पुत्रिकाव्रतम्- आश्विनकृष्ण अष्टमी को जीवत्पुत्रिका व्रत होता है। प्रदोपकाल व्यापिनी अष्टमी को जीमूतवाहन पूजन होता है। इस वर्ष दिनांक ३-१०-२०२६ शनिवार को सप्तमी घट्यादि ९।२७ (दि;९।५८) पर समाप्त हो रही है तथा अष्टमी लग रही है। दूसरे दिन ४ अक्टूबर को उदया अष्टमी घट्यादि ३।२१ (प्रा. ७।२८) तक रहती है। ''पूर्वेद्युरपरेद्युर्वा प्रदोषे यत्र चाष्टमी। तत्र पूज्य:स नारीभि:राजा जीमूतवाहन:।।'' इस वचनानुसार प्रदोष व्यापिनी अष्टमी पूर्व दिन मिल रही है। अत: दिनांक ३-१०-२०२६ शनिवार को ही जीवत्पुत्रिका व्रत होगा। दिनांक ४-१०-२०२६ रविवार को अष्टमी प्रात: ७।२८ के बाद जीवत्पुत्रिका व्रत की पारणा होगी।

५-आश्विनशुक्ल प्रतिपदि कलशस्थापनम्- आश्विनशुक्ल प्रतिपत् को कलशस्थापन होता है। चित्रा तथा वैधृति में कलशस्थापन का निषेध है। ''त्वाष्ट्र वैधृति युक्ता चेत्प्रतिपच्चण्डिकार्चने। तयोरन्ते विधातव्यं कलशारोपणं गृहे।।'' आश्विनशुक्ल १ रविवार को सम्पूर्ण चित्रा तथा वैधृति है। सम्पूर्ण चित्रा तथा वैधृति होने पर मध्याह्न में अभिजिन्मुहूर्त्त में कलशस्थापन करना चाहिए। ''सम्पूर्ण प्रतिपदि चित्रा वैधृति सत्त्वे मध्य दिनेऽभिजिन्मुहूर्त्ते कलशस्थापनमुक्तम्।'' अत: धर्मसिन्धु के इस वचनानुसार इस वर्ष आश्विनशुक्ल १ रविवार (११अक्टूबर २०२६) को अभिजिन्मुहूर्त्त (दि. ११।३७ से दि. १२।२३ तक) में कलशस्थापन करना चाहिए।

६-दीपावली- कार्तिककृष्ण अमावस्या को प्रदोपकाल में दीपावली का पर्व होता है। इस दिन प्रदोपकाल में दीपदान, लक्ष्मीपूजनादि कृत्य विहित है। इस वर्ष कार्तिककृष्ण चतुर्दशी (८-११-२०२६) रविवार को घट्यादि २०।८८ (दि.१०।५१) से अमावस्या लग रही है और द्वितीय दिन दिनांक (९-११-२०२६) सोमवार को घट्यादि १२।२७ (दि. ११।३२) तक है। पूर्व दिन ही प्रदोषकाल में अमावस्या है। अत: ''पूर्वत्रैव प्रदोषव्याप्ती लक्ष्मीपूजनादौ पूर्वा''। धर्मसिन्धु के इस वचनानुसार दिनांक (८ नवम्बर २०२६) रविवार को ही दीपावली मनाई जायेगी। कार्तिकशुक्ल प्रतिपदा को बलिपूजा, गोक्रीड़न, गोवर्धनपूजा, मार्गपालीबन्धन, यष्टयाकर्पण आदि उत्सव होते हैं। यदि औदयिक प्रतिपदा के दिन चन्द्रदर्शन की सम्भावना हो तो ये समस्त कृत्य पूर्वविद्धा प्रतिपदा अर्थात् कार्तिककृष्ण ३० सोमवार दिनांक ९ नवम्बर २०२६ को ही होंगे। भातृ द्वितीया (भइया दूज) अपराह्नव्यापिनी द्वितीया में होता है। इस वर्ष दिनांक १० नवम्बर मंगलवार को कार्तिकशुक्ल प्रतिपदा १५।११ घट्यादि (दि.१२।३७) तक है। इसके बाद द्वितीया आ जाती है, जो पूर्ण अपराह्न व्यापिनी में है ''पूर्वे द्युरेवापराह्णव्यापती पूर्वा''- धर्मसिन्धु:। अत: धर्मसिन्धु के इस वचनानुसार दिनांक १० नवम्बर मंगलवार को कार्तिकशुक्ल प्रतिपदा को अपराह्न व्यापिनी द्वितीया में भातृद्वितीया (भइयादूज), यमुनास्नान, भगिनीगृह भोजन आदि कृत्य होंगे।

(पृष्ठ ३ का शेष)

स्थिति बिगड़ने से जनसामान्य को कष्ट होगा।बाढ़ की विभीषिका बढ़ेगी। सर्पादि विषैले जीवों का आतंक बढ़ेगा। धान की खेती में नये रोग उत्पन्न होंगे। यवन शासित राष्ट्रों में युद्ध तथा गृह कलह की सम्भावना दिखाई देगी। कृषकों को पीड़ा होगी। वर्षा जनित बिमारियों का उदय होगा। कुछ स्थानों में वर्षा में कमी आयेगी। भाद्रपदशुक्ल १,९,११ तथा आश्विनकृष्ण २,८,१० तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

आश्विनशुक्ल से कार्तिककृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों के मूल्य में महँगी का रुख रहेगा। तेलहन तथा दलहन के भाव में तेजी आयेगी। गुड़-चीनी के पदार्थों में भी तेजी आयेगी। फल-तरकारी के मूल्यों में भी तेजी का रुख रहेगा। वर्षा उपरान्त जनित बिमारियों का उदय होगा।शेयर बाजारों में घटवढ़ी रहेगी। लोहा तथा इमारती सामानों में मंदी का रुख रहेगा। पश्चिमी देशों में भय की स्थिति उत्पन्न होगी। केन्द्रीय स्थलों में उपद्रव से जनधन की हानि होगी। कहीं-कहीं आकस्मिक वर्षा भी हो सकती है। आश्विनशुक्ल १,४,१४ तथा कार्तिककृष्ण ३,१४,३० उपद्रवकारी रहेंगे।

कार्तिकशुक्ल से मार्गशीर्षकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। फल-तरकारी में सामान्य सस्ती आयेगी। रस पदार्थ महँगे होंगे। तेल-ईंधन के मूल्यों में वढ़ोत्तरी हो सकती है। विश्व के कुछ राष्ट्रों में भूकम्प या अग्निकाण्ड की घटनायें घटित होंगी। रेल दुर्घटना या वायु दुर्घटना से जनधन की हानि होगी। भारत के पड़ोसी देशों में उपद्रव की आशंका बनी रहेगी। सर्राफा बाजार तथा शेयर बाजारों में अस्थिरता बनी रहेगी। पर्वतीय क्षेत्रों में हल्की वर्षा से कुछ ठंडक बढ़ेगी। मार्गशीर्षकृष्ण में चार ग्रहों के योग से भौमान्तरिक्ष उत्पात की सम्भावना रहेगी। कार्तिकशुक्ल ५,१२,१४,१५ तथा मार्गशीर्षकृष्ण १,२,१० उपद्रवकारी रहेंगे।

मार्गशीर्षशुक्ल से पौषकृष्णा तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। तेलहन तथा दलहन के मूल्यों में घटवढ़ी रहेगी। ईंधन के मूल्यों में तेजी आयेगी। मार्गशीर्षशुक्ल के उत्तरार्ध से सोना-चाँदी के मूल्य तेज होंगे। इमारती सामान, लोहा इत्यादि के मूल्यों मे गिरावट सम्भव है। राहु-शनि के तृतीय एकादश का सम्वन्ध प्रतिष्ठित व्यक्तियों के लिए अच्छा नहीं होगा। विश्व के भूभाग पर आतंकवादी घटनायें घटित होंगी। शनि राहु का तृतीय एकादश से सम्वन्ध होने से प्रतिष्ठित व्यक्तियों एवं विश्व के देशों को नई चुनौतियों का सामना करना पड़ेगा। पड़ोसी देशों से तनाव बढ़ेगा। विदेशी व्यापार में भारत की स्थिति अनुकूल होगी। ओला वृष्टि से ठंडक बढ़ेगी। मार्गशीर्षशुक्ल १,३,९ तथा पौषकृष्णा ३,९,११ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

पौषशुक्ल से माघकृष्णा तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों का मूल्य सामान्य रहेगा। गेहूँ-चावल में घटवढ़ी तथा खाद्य तेल पदार्थों में स्थिरता रहेगी। फल-तरकारी के मूल्य सामान्य रहेंगे। रस पदार्थ सस्ते होंगे। श्वेत पदार्थ भी सस्ते होंगे। भारत का विश्व पटल पर सम्मान वढ़ेगा। भारतीय भूभाग पर युद्धादिक स्थिति बनेगी। वाहन-यान दुर्घटना से हानि होगी। माघकृष्ण में सर्राफा बाजार में तेजी आयेगी। भारत के पूर्वोत्तर राज्यों में तनाव की स्थिति उत्पन्न होगी। शीतलहर का प्रकोप वढ़ेगा। पहाड़ी क्षेत्रों में हिमपात से ठंडक वढ़ेगी। पौषशुक्ल ३,७,८ तथा माघकृष्णा २,३,९ तथा ३० उपद्रवकारी रहेंगे।

माघशुक्ल से फाल्गुनकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों में महँगी का रुख रहेगा। फल-साग-तरकारी के मूल्यों में तेजी का रुख रहेगा, परन्तु फाल्गुनकृष्ण में घटवढ़ी रहेगी। सर्राफा बाजार में तेजी का रुख रहेगा। शेयर वाजारों में उछाल आ सकता है। इमारती सामान महँगे होंगे। तेलहन के भाव में सस्ती तथा दलहन के भाव में महँगी का रुख रहेगा। सूती वस्त्र महँगे होंगे। वक्री गुरु सिंहराशि में प्रवेश के साथ विदेशी शक्तियाँ भारत पर दवाव का प्रयास करेंगी, किन्तु कुशल नेतृत्व से उन्हें विफलता मिलेगी। पड़ोसी देशों में उत्पात की स्थिति बनेगी। व्याघ्रादि हिंसक जीवों का आतंक कहीं-कहीं दिखाई देगा। मौसम में परिवर्तन होगा।सूर्य के मकर में कहीं-कहीं बादल दिखाई देंगे। कुम्भ के सूर्य से तापमान में वृद्धि होगी। माघशुक्ल १,३,५तथा फाल्गुनकृष्ण २,९,१३ उपद्रवकारी रहेंगे।

फाल्गुनशुक्ल से चैत्रकृष्ण तक- चन्द्रदर्शन मुहूर्त्त के विचार से खाद्य पदार्थों के मूल्य में सामान्य सस्ती का रुख रहेगा। दलहन तथा तेलहन के मूल्य भी सस्ते होंगे। फल-साग-तरकारी के मूल्यों में घटवढ़ी बनी रहेगी। रस पदार्थ सस्ते होंगे। सर्राफा बाजार में मंदी का रुख रहेगा। शेयर बाजार में तेजी के बाद मंदी का रुख रहेगा। भारत में धन-धान्य समृद्धि का मार्ग प्रशस्त होगा। पश्चिमी देशों में अनेक समस्यायें उत्पन्न होंगी। गुरु-मंगल पर राहु की दृष्टि से पश्चिमोत्तर प्रान्तों में नवीन क्रान्ति का उदय होकर जनउपद्रव से शासकों में भय की वृद्धि होगी। चैत्रकृष्ण में चार ग्रहों के योग से युद्ध की विभीषिका या अग्निकाण्ड की घटनायें घटित होंगी। सूर्य के साथ शनि से पश्चात् में तापमान में वृद्धि होगी तथा कहीं-कहीं सामान्य वर्षा तथा ओलावृष्टि से फसल की हानि होगी। फाल्गुनशुक्ल ५,७,१०,१५ तथा चैत्रकृष्ण १,१०,१३ तथा ३०उपद्रवकारी रहेंगे।

कन्या के विवाह में अवरोध होने पर सिद्धिप्रद अनुष्ठान

आजकल कन्या के विवाह की समस्या प्राय: प्रत्येक गृहस्थ के समक्ष उपस्थित होती है। इसके लिये माता-पिता को अनेक कठिनाइयों का सामना करना पड़ता है। शास्त्रों में वर्णित 'कात्यायनी देवी' का अनुष्ठान बड़ा ही अनुभूत व सिद्धिप्रद है। जनसाधारण की जानकारी व जनहित में इस मंत्र के अनुष्ठान की विधि दी जा रही है। इसे नियम व श्रद्धापूर्वक करने या कराने से कन्या के विवाह में आने वाले विघ्न दूर होते हैं व विवाह सकुशल सम्पन्न हो जाता है।

जप की विधि- यह जप केले के सूखे पत्ते की आसनी पर बैठ कर कमलगट्टे की माला से किया जाता है। जप के समय कड़ुआ तेल का दीपक जलते रहना चाहिये। जिस व्यक्ति को यह अनुष्ठान करना हो उसे लाल या पीला वस्त्र पहनकर २१ दिन (जप काल) तक ब्रह्मचर्य का पालन करना चाहिये। इस मन्त्र का जप जपकर्त्ता को पान खाते हुए करना चाहिये। इस जप का ४१००० पुनश्चरण है, प्रथम दिन मन्त्र का १००० जाप करें व उसके बाद २० दिनों तक प्रतिदिन २००० मन्त्र का जाप करें। जपकाल में प्रतिदिन केले के वृक्ष का पूजन पंचोपचार विधि से करें। भोग व प्रसाद के रूप में पीले पेड़े का प्रयोग करना चाहिये।

मन्त्र- *कात्यायनि महामाये महायोगिन्यधीश्वरि।*
नन्दगोप सुतं देवि पतिं मे कुरु ते नम:।।

अनुष्ठान के अन्त में दशांश हवन, तर्पण, मार्जन तथा ब्राह्मण भोजन कराना चाहिये। भोजन में पीला मिष्ठान्न अवश्य परोसें।फलित ग्रन्थों के द्वारा स्त्री नाशक या पति नाशक जो योग है उन योगों के अनुसार पति के ग्रहों का प्रवल होना आवश्यक है।

शनि की साढ़ेसाती तथा ढैया संवत् २०८३

इस बार वर्षपर्यन्त शनिदेव मीनराशि पर रहेंगे। अत: कुम्भ, मीन तथा मेषराशि वालों के लिए शनि की साढ़ेसाती का प्रभाव रहेगा। सिंह और धनुराशि वालों के लिए शनि की ढैया चलेगी। शनि की साढ़ेसाती मेषराशि वालों के लिए सिर पर, मीनराशि वालों के लिए हृदय पर तथा कुम्भराशि वालों के लिए पैर पर शनि की साढ़ेसाती का प्रभाव रहेगा। जिन राशि वालों के लिए शनि की ढैया, साढ़ेसाती चल रही हो उन्हें सुन्दरकाण्ड, रामायण या हनुमान चालीसा का नित्य पाठ तथा शनि का व्रत करना चाहिये। शनिवार को प्रात: काल पीपल वृक्ष में जल दान तथा सायंकाल दीपदान करना चाहिये। काले घोड़े की नाल की अँगूठी शनिवार को मध्यमा अँगुली में धारण करना चाहिये। शनिवार का व्रत तथा शनि का दान करना चाहिये।

दीपावली पूजन का शुभ मुहूर्त्त

कार्तिककृष्ण १४ रविवार (८।११।२०२६) को दीपावली का शुभ पर्व होगा। दीपावली पूजन का मुख्यकाल प्रदोषकाल होता है। जिसमें स्थिर लग्न की प्रधानता होती है तथा स्वाती नक्षत्र का योग होने पर यह और भी प्रशस्त माना गया है। अत: वृष, सिंह या कुम्भ लग्न में दीपावली पूजन करना चाहिये। इस दिन वृषलग्न सायं ५।५८ से रात्रि ७।५४ तक है। जो दीपावली पूजन के लिए उत्तम समय है। इसी दिन स्वाती नक्षत्र का योग भी मिल रहा है। इसके पश्चात् अर्धरात्रि में सिंहलग्न में रात्रि १२।२६ से रात्रि २।४० तक में दीपावली पूजन होगा। इसके अतिरिक्त कुम्भलग्न में दिन में १।२२ से दिन २।५२ तक में भी गणेश (कुवेरादि देवताओं) का पूजन किया जा सकता है।।

कुण्डली मिलाने की रीति

कुण्डली में लग्न चतुर्थ, सप्तम, अष्टम और द्वादश में पापग्रह का होना प्राय: पति नाशक या पत्नी नाशक है, इसमें पति को मंगला और स्त्री को मंगली कहते हैं। यह पण्डितों का अनुभव है कि सबसे अधिक दोषकारक मंगल उससे कम बाकी पापग्रह होते हैं।

इस योग को चन्द्रमा शुक्र और सप्तमेश से भी देखना चाहिए। द्वितीय सप्तम भावों में भी पापयोग होता है। स्त्री की कुण्डली में सप्तम, अष्टम स्थान में पापयोग होना भी अधिक अनिष्ट है। द्वितीय तथा अष्टम स्थान में शुभ योग होना सौभाग्यवर्द्धक है। सप्तमेश, अष्टमेश का योग अथवा अष्टमेश का सप्तम में होना भी उसी प्रकार का योग होता है। सन्तान प्रतिबन्धकयोग भी वैधव्य सूचक प्राय: होते है। इन योगों के विचार से यदि ग्रह प्रवल पड़े तो विवाह करना योग्य है। इसके बाद आयु, सन्तान और भाग्ययोग को देखना युक्ति संगत है।

प्रश्नलग्न या जन्मलग्न से स्त्री की कुण्डली में छठे या आठवें चन्द्रमा हो, लग्न या सातवें पापग्रह हो, लग्न में चन्द्रमा और सातवें मंगल हो तो वैधव्यकारक योग होता है।

यदि कन्या को प्रवल वैधव्ययोग हो तो अश्वत्थ विवाह, कुम्भ विवाह या विष्णु प्रतिमादि के साथ विवाह करके चिरंजीवी वर के साथ विवाह किया जाय तो पुनर्विवाह का दोष नहीं होता, परन्तु यह काम गुप्त करना चाहिए। सप्तमेश, षष्ठ, सप्तम, नवम् अष्टम्, द्वादश में पापयुक्त हो तो भी सौभाग्य के लिये अनिष्टप्रद होता है। सप्तमेश का पंचम भाव में होना भी अच्छा नहीं होता। ज्योतिष फलित शास्त्र में दो ही वस्तुओं की अधिक प्रधानता है- लग्न और चन्द्रमा। लग्न को शरीर और चन्द्रमा को मन कहते हैं। प्रेम मन से होता है, शरीर से नहीं। अतएव जन्मराशि के वश मेलापक विचार किया जाता है। गणना जन्मनाम से देखी जाती है। विवाह यात्रा उपनयन, चूड़ा गोचर विचार मंगल कृत्य इत्यादि कार्यों में जन्मनाम ही प्रधान है। जन्म नाम न मिलने पर प्रसिद्ध नाम से गणना देखनी चाहिए। प्रसिद्ध नाम कई हो तो अन्तिम नाम ग्रहण कर गणना देखने का विधान है। किसी का जन्म और प्रसिद्ध और सूर्य-गुरु-चन्द्रमा के बल जन्मनाम से देखना उत्तम है। एक का प्रसिद्ध नाम और दूसरे के जन्मनाम ग्रहण कर मेलापक विचार करने का विधान नहीं है। वर कन्या यदि एक ही गोत्र के हों तो विवाह नहीं करना चाहिए।

COPYRIGHT NOTICE

No article or any other matter can be reproduced from **HRISHIKESH PANCHANG** without written permission of the Chief editor. This copy is sold on the condition that it will not be exported out of india without express permission of the publishers.

प्रधान सम्पादक एवं सत्वाधिकारी
(हृषीकेश पञ्चाङ्ग)
पं० शिवमूर्ति उपाध्याय *(एम. ए. ज्योतिष)*
मोबाइल- ०७३९०९९३३९७

कार्यालय
विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन
बी- २/९५ सी. भदैनी, वाराणसी।
E-mail :shivmurtiupadhyay@gmail.com

सूचित किया जाता है कि हमारे यहाँ कुण्डली वनाने की दक्षिणा निम्नलिखित है :-

कुण्डली	सर्वोत्तम	५१०० रू०

भुगतान 'विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन' के नाम ड्राफ्ट या मनीआर्डर द्वारा रू० २५०/- डाक व पैकिङ्ग व्यय प्रति कुण्डली अलग से जोड़कर उपरोक्त पते पर ही भेजें। कुण्डली वनवाने हेतु जन्मसमय, जन्मस्थान, दिनांक मास एवं ई० सन् तथा पिता का नाम स्पष्ट लिख कर भेजना आवश्यक है।

विशेष-अग्रिम भुगतान के बिना पत्र पर कोई विचार नहीं किया जायेगा।

हमारे यहाँ के अन्य प्रकाशन
श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्ग (हृषीकेश पञ्चाङ्ग)
श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्ग (हृषीकेश हिन्दी पञ्चाङ्ग)
श्रीकाशीविश्वनाथ पञ्चाङ्ग (हृषीकेश दसवर्षीय पञ्चाङ्ग)
(संवत् २००१ से २०८० तक)
हृषीकेश जंत्री (कलैण्डर)
हृषीकेश जंत्री (बड़ी)
हृषीकेश जंत्री (पॉकेट)
अथ संवत्सरावली पद्धति

हमारे सभी प्रकाशनों का एकमात्र प्राप्ति स्थान
विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन
बी- २/९५ सी. भदैनी वाराणसी
मोबाइल- ०७३९०९९३३९७

समस्त विवाद वाराणसी न्यायालय के अन्तर्गत मान्य होगा।

पञ्चाङ्गस्थ विषयों की संक्षिप्त सूची

पृ.१	चतुर्विधमण्डल आयव्यय चक्र, समयशुद्धि।
पृ.२	पञ्चाङ्ग फल तथा ग्रहण विवरण।
पृ.३	वर्षफल, मासफल तथा वार्षिक राशिफल।
पृ.४	सूतिकाविषय, सामान्यमुहूर्त्तज रोगविचार, समर्घादि, मन्वादि, युगादितिथि, शून्यानयन, वर्ष-शुभाशुभज्ञानादि, अङ्गस्फुरण।
पृ.५	समस्तसंस्कारोंके मुहूर्त्तदेखनेका चक्र। जन्मलग्नविचार।
पृ.६	गणनाविचार, नक्षत्रमेलापक। गोचरफल। विवाह में गोत्रप्रवर।
पृ.७	वधूप्रवेश, द्विरागमन मुहूर्त्त चक्र। कन्यावैधव्य दोष विचार।
पृ.८	गुरु सूर्य बल विचार। संक्रान्ति वाहनादि नक्षत्रों की शुभाशुभ संज्ञा। ग्रहराशि समस्तविचार। भद्रा विचार।
पृ.९	ग्रहों के शान्त्यर्थ महामृत्युञ्जयजपविधि। वारकर्म। नवग्रह वैदिक मन्त्र।
पृ.१०	वर्षप्रवेशसारिणी, नवांशादिचक्र, वर्षपत्रविचार।
पृ.३७	आयुसम्बन्धी निर्णय कारक अष्टकवर्ग। विंशोत्तरी, योगिनीदशाचक्र। सर्वघात चक्र। वर्षज्ञानार्थ सर्पकारत्रिनाड़ी चक्र।
पृ.३८	कुण्डलीविचार, यात्राविचार, पल्लीपतन, कन्यादानादि अधिकारी। यात्रा विशेष विचार।
पृ.३९	यात्रायां दिशाशूल, गृहारम्भ–गृहप्रवेश, जलाशयारम्भादि मुहूर्त्त। गृहाभ्यन्तर व्यवस्था।
पृ.४०	पिण्डसारिणी। लग्नसारिणी, दृश्यमलग्न सारिणी सहमसारिणी।
पृ.४१	देशान्तरचरान्तर सारिणी, इष्टकाल बनाने की विधि।
पृ.४२	संदिग्ध व्रतोपवासनिर्णयादि।

चैत्रशुक्ल	वायुपरीक्षा, रामनवमीव्रतविधि।
वैशाखकृष्ण	नित्यस्मरणीयपाठ, हलप्रवहणचक्र।
वैशाखशुक्ल	मासतिथिशुद्धिफलम्, यात्रानिषेधयुगादि तिथि दानफलम्।
शु.ज्येष्ठकृष्ण	एकादशीव्रतके अधिकारी, उपवासादिषट्कम।
अ.ज्येष्ठशुक्ल	अधिमासे कार्यानिरूपणम्।
अ.ज्येष्ठकृष्ण	अधिमासे दानम्।
शु.ज्येष्ठशुक्ल	ज्येष्ठशुक्लैकादश्यां दशाश्वमेध फलम्।
आषाढ़कृष्ण	वृष्टिविचार, एकादशी माहात्म्य।
आषाढ़शुक्ल	शुभाशुभनिर्णय, वायुपरीक्षाकर ग्रहण, आखेट मुहूर्त्त, सस्यारोपण।
श्रावणकृष्ण	समस्त प्रदोषनिर्णय, सप्तनाड़ीविचार शनि सुवर्णादि पाद विचार।
श्रावणशुक्ल	कालोत्थान, नागपञ्चमी, स्नानक्षौरक्रिया विचार।
भाद्रकृष्ण	व्रतनाशकारक, पारणसमय– चन्द्रादि अर्घ्यदान।
भाद्रशुक्ल	हरितालिका, अनन्तव्रतनिर्णय।
आश्विनकृष्ण	श्राद्धकालनिर्णय, जीवत्पुत्रिकानिर्णय।
आश्विनशुक्ल	कलशस्थापन, कन्यापूजनविधि।
कार्तिकृष्ण	हनुमज्जन्मनिर्णय, तुलार्कमेंदीपदानमाहात्म्य।
कार्तिकशुक्ल	सूर्यषष्ठीनिर्णय, यमद्वितीयानिर्णय।
मार्गशीर्षकृष्ण	अस्तापवाद, गर्भसम्बन्धीप्रश्न तथा मार्गशीर्षादि मासों में रविवार व्रत में भोज्य पदार्थ।
पौषकृष्ण	विविधप्रश्नोत्तरी।
पौषशुक्ल	गुलिकाप्राणपदसाधन तथा भावकारक निधन चन्द्रज्ञान भूमिशयन परिहार।
माघकृष्ण	माघमासनियम, माघ में दानवस्तु।
फाल्गुनकृष्ण	शिवरात्रिव्रत माहात्म्य।
फाल्गुनशुक्ल	सकलतिथिनिर्णय, होलिकादहनादि निर्णय।
चैत्रकृष्ण	गण्डान्तनिर्णयशान्ति तिथिनिर्णय।

पञ्चाङ्ग देखने की विधि

काशी से प्रकाशित यह पञ्चाङ्ग सर्वप्राचीन है, अतः इसके देखने की विधि पुनः लिखने की आवश्यकता न होने पर भी सुविधार्थ दिया जाता है। इस पञ्चाङ्ग के मुख्यतः दो खण्ड है (१) *स्थिर विषयः*- जिसमें पृष्ठ ८ से १० तक तथा ३७ से ४१ है। प्रत्येक पक्ष में भी कुछ स्थिर विषय है, जिनकी सूची पूर्व स्तम्भ में दी गयी हैं। (२) परिवर्तनीय विषयः- १-३, ११-३६ तथा ४२ से ४८ पृष्ठों में दिये गये हैं।

चैत्रादि पक्ष- पृष्ठ ११ से ३६ तक चैत्रादि पक्ष दिये गये हैं। प्रत्येक पृष्ठ के चार भाग है (१) बीच की काली लाइन के ऊपर का (२) सूर्योदय कालीन ग्रह (३) विविध मुहूर्त्त तथा लग्नसारिणी, (४) स्थिर विषय।

भाग १- बीच की काली लाइन के ऊपर के भाग (१) में पञ्चाङ्ग जिसमें क्रम से दिनमान, तिथि, वार, घटी, घं.मि. में रात्रि (रा.) दिन (दि.) प्रातः (प्रा.) सायं (सा.) के संकेत से समाप्ति का काल दिया गया है। इसी प्रकार नक्षत्र तथा योग का भी सूर्योदय से घटी पल तथा घं.मि. से पूर्वोक्त तिथि की तरह मान दिया गया है। वव–बालव इत्यादि करणों का मान केवल घटी में दिया गया है। 'योग' कोष्ठ के अन्तर्गत आनन्दादि योग दिये गये है। अ.फ.सौ. ने.रा. सांकेतिक चिह्नों का अर्थ क्रमशः अंग्रेजी, फसली, सौर तथा नेपाली राष्ट्रीय सायन दिनांक है। चं.रा.प्र. के कोष्ठ के अन्तर्गत चन्द्रमा का राशि परिवर्तन काल घटी पल में दिया जाता है। तथा उसका घं.मि. उसी के सामने संस्कृत की पंक्ति में रा.दि.प्रा. के संकेत से दिया गया है। पञ्चाङ्गस्थ सूर्योदय सूर्यास्त तथा सभी घं.मि. काशी के स्पष्ट मान से दिया जाता है। इसी तरह तिथि नक्षत्र आदि का मान घं.मि. में स्पष्ट मान से दिया जाता है। 'औ स्प. सू.' स्तम्भ में सूर्योदय काल में स्पष्ट सूर्य काशी का दिया जाता है। उसके बगल में सूर्यक्रान्ति दी जाती है यह दक्षिणा (द.) उत्तर। (उ.) के संकेत से दी जाती है।

रेलवे टाइम संस्कार- 'रे.अं.' की पञ्चाङ्गस्थ सभी घं.मि. में संकेतानुसार संस्कार करने पर काशी का स्टैण्डर्ड टाइम होगा। भारतीय (रे.घ.) स्टैण्डर्ड टाइम की सूर्य घड़ी के मान में परिणीत करने के लिये आवश्यक है, कि पञ्चाङ्गस्थ रे.अं. का विलोम संस्कार करें। रेल अं. यदि धन (+) चिह्न का हो तो स्टै. टाइम में घटावें तथा ऋण (-) चिह्न का हो तो जोड़ देने से घं.मि. होगा, उसका घटी पल काशी का स्पष्ट मान हो जायेगा। रेलवे अन्तर के बाद की संस्कृत लाइनों में सर्वप्रथम भ. (भद्रा) और उसके बाद चन्द्रमा जिस राशि पर रहते हैं उसका निर्देश किया जाता है। इन्हीं पंक्तियों में सूर्य का नक्षत्रचार भी दिया जाता है। तथा सभी शुद्ध व्रतोपवास पर्व दिये जाते है। **व्रतोपवास में संदेह होने पर निर्णय ४२ पृष्ठ पर दिया जाता है।** पंक्ति में सर्वार्थसिद्धि, अमृतसिद्धि, यमघंट, द्विपुष्कर, रवियोग तथा यायी स्थायी, संधिकर योग दिया जाता है। इस पञ्चाङ्ग में उ. (उपरान्त) या. (यावत्) समझना चाहिये। योगादि का लिखित घटी पल सभी नक्षत्र या तिथि के घटी पल के बराबर होता है। अतः तिथि नक्षत्र के घ. प. को मिलाकर उसका घं.मि. समझना चाहिये।

भाग २- सूर्योदयकाल के मंगल से राहु तक ग्रह दिये जाते हैं। किसी दिन के ग्रह का द्वितीय दिन के ग्रह से अन्तर करने पर उस दिन की ग्रह की गति होगी। उसका इष्टकाल से गुणा करके ६० से भाग देने पर चालन होगा। उसकी इष्ट तिथि के औदयिक ग्रह में जोड़ देने से इष्टकाल का ग्रह होगा। मार्गी ग्रहों का गणित सूर्य की तरह वक्री या राहु की तरह सदैव जानना चाहिये। राहु की राशि में ६ राशि जोड़ देने से केतु का मान हो जायेगा। सूर्योदयकालीन भौमादिग्रहों के नीचे उनका राशि नक्षत्रचार भी दिया गया है।

।। विविध मुहूर्त्ताः।।

।। चौलकेशान्त मुहूर्त्ताः।।

वैशाख शु.	ति. ७ गुरौ पुनर्वसौ (ल. २ वा ३)
शु.ज्येष्ठ कृ.	ति. ३ सोमे दि. ८।१५उ. ज्येष्ठा भे (ल. ३)
शु.ज्येष्ठ शु.	ति. ३ बुधे पुनर्वसौ (ल. ३)
	ति. १० बुधे चित्रा भे (ल. ३ वा ६)
आषाढ़कृ.	ति. ९ गुरौ प्रा. ५।३५उ. अश्विन्यां (ल. ३)
माघकृ.	ति. ७ शुक्रे सप्तम्यां स्वात्यां (ल. ११)
माघशु.	ति. ५ गुरौ रेवत्यां (ल. १२)
	ति. १३ शुक्रे दि. ९।१४ या. पुष्ये (ल. १२)
फाल्गुनकृ.	ति. ५ गुरौ चित्रा भे (ल.२)
	ति. १२ शुक्रे श्रवणे (ल.२)
फाल्गुनशु.	ति. ३ गुरौ दि.१०।३६उ. दि.२।३७ या. अश्विन्यां (ल.२)

।। वधूप्रवेश/द्विरागमन मुहूर्त्ताः।।

वैशाख शु.	ति. ३ सोमे प्रा. ७।३६ उ. दि. १०।३८ या. अश्विन्यां वधूप्रवेश (ल. २) द्विरागमन (ल. ३)
	ति. ५ बुधे रा. २।४२ उ. पुनर्वसौ द्विरागमन (ल.१२)
	ति. ७ गुरौ पुनर्वसौ द्विरागमन (ल.२ वा ३)
	ति. ८ शुक्रे विष्टेःपरं (दि.१२।१९) पुष्ये वधूप्रवेश (ल. ५) द्विरागमन (ल. ६)
शु.ज्येष्ठ कृ.	ति. ३ सोमे मैत्रे वधूप्रवेश (ल. २) द्विरागमन (ल. ३)
	ति. ५ बुधे मूले द्विरागमन (ल. ३)
	ति. ५ गुरौ दि.३।०७ उ. उ.षा. भे वधूप्रवेश (ल. ८) द्विरागमन (ल. ६ वा ७)
	ति. ६ शुक्रे दि.८।२४ या.उ.षा. भे वधूप्रवेश (ल.२) द्विरागमन (ल.३)। विष्टेः परं (रा.८।५७) श्रवणेवधूप्रवेश (ल.८)
मार्गशीर्ष कृ.	ति. १ बुधे रोहिण्यां द्विरागमन (ल. १२)। रा.११।३७ उ. मृगे द्विरागमन (ल. ७)
	ति. २ गुरौ मृगे वधूप्रवेश (ल.८ या ११) द्विरागमन (ल. १२)।
	ति. ९ बुधे रिक्तोत्तरं (रा.२।४८) उ.फा. भे द्विरागमन (ल.६वा७)
	ति. १० गुरौ उ.फा. भे वधूप्रवेश (ल.८वा ११) द्विरागमन (ल.१२)
	ति. ११ शुक्रे दि. १।१८उ. चित्रा भे वधूप्रवेश (ल.२वा ८) द्विरागमन (ल. १२ वा ३)
मार्गशीर्ष शु.	ति. २ शुक्रे रा. २।३१ उ. उ.षा. भे वधूप्रवेश (ल. ८) द्विरागमन (ल. ६ या ७)
माघशु.	ति. ११ बुधे रा. ८।३३ उ.पुनर्वसौ द्विरागमन (ल.६)
	ति. १२ गुरौ पुनर्वसौ द्विरागमन (ल.१२)। सा.६।५२ उ. पुष्ये वधूप्रवेश (ल.५ या ११) द्विरागमन (ल. ६)
	ति. १३ शुक्रे दि. ९।१४ या. पुष्ये वधूप्रवेश (ल. ११) द्विरागमन (ल. १२)
फाल्गुनकृ.	ति.२ सोमे दि.१।२१ उ.उ.फा. भे वधूप्रवेश (ल.५ वा ११) द्विरागमन (ल. ३ वा ६)
	ति. ५ गुरौ चित्रा भे वधूप्रवेश (ल.११) द्विरागमन (ल. १२)
	ति. ९ सोमे रिक्तोत्तरं मूले वधूप्रवेश (ल.११)
	ति. ११ गुरौ उ.षा. भे वधूप्रवेश (ल.११वा २) द्विरागमन (ल. १२ वा ३)। रा.१।३८ उ. श्रवणे वधूप्रवेश (ल.११)
	ति. १२ शुक्रे श्रवणे वधूप्रवेश (ल.११वा २)
फाल्गुनशु.	ति. ३ गुरौ दि. १०।३६ उ. दि.२।३७ या. अश्विन्यां वधूप्रवेश (ल.२) द्विरागमन (ल. ३)
	ति. ७ सोमे रोहिण्यां वधूप्रवेश (ल.११) द्विरागमन (ल. १२)

।। गृहारम्भ / गृहप्रवेश मुहूर्त्ताः।।

शु.ज्येष्ठशु.	ति. १० बुधे चित्रा भे गृहप्रवेश (ल. ३ वा ६)
	ति. १२ शुक्रे रा. ८।२९ उ. मैत्रे गृहप्रवेश (ल. ३)
	ति. १३ शनौ मैत्रे गृहप्रवेश (ल. ३वा ६)
श्रावण कृ.	ति. ९ शुक्रे दि. ४।३५उ. विष्टेःपूर्वं (रा. १२।१) रोहिण्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)
	ति. १० शनौ विष्टेःपरं (दि. १०।५१) रोहिण्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)
श्रावणशु.	ति. ५ सोमे प्रा. ६।४८उ. चित्रा भे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६)
	ति. ७ बुधे स्वात्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (ल. ६)
	ति. १२ सोमे रा. ९।१३ उ. उ.षा. भे जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)
	ति. १५ शुक्रे शतभिषजि पूर्णिमायां गृहारम्भ (च.शु.)
कार्तिकशु.	ति. ५ शनौ सा. ६।२९उ. उ.षा. भे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६)
	ति. ११ शुक्रे रा. ३।४९उ. रेवत्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६)
	ति. १२ शनौ रेवत्यां गृहारम्भ (ल.२ वा ३) (भूपयनदोषो स परिहारः)। जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)
मार्गशीर्ष कृ.	ति. १ बुधे रोहिण्यां गृहारम्भ द्वितीयायां (ल.३ चं.दा.)
	ति. २ गुरौ मृगे गृहारम्भ (ल.११वा २)
	ति. ९ बुधे रिक्तोत्तरं (रा.२।४८) उ.फा. भेजीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६)
	ति. १० गुरौ उ.फा. भे जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)
	ति. ११ शुक्रे दि.१।१८उ.चित्रा भे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६वा ८)
	ति. १२ शनौ चित्रा भे जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.८ वा ११)। स्वात्यां जीर्णादिगृहप्रवेश (ल.६ वा ८)।
मार्गशीर्ष शु.	ति. ७ बुधे शतभिषजि गृहारम्भ–जीर्णादिगृहप्रवेश (च.शु.)
माघशु.	ति. १२ गुरौ सा. ६।५२ उ. पुष्ये गृहारम्भ (च.शु.)
	ति. १३ शुक्रे दि. ९।१४ या. पुष्ये गृहारम्भ (च.शु.)
फाल्गुनकृ.	ति. २ सोमे दि. १।२१ उ. उ.फा. भे गृहारम्भ (च.शु.)
	ति. ५ गुरौ चित्रा भे गृहारम्भ (रा.२)
	ति. ११ बुधेव्यतिपातात्परं (रा.१।०३) उ.षा. भेगृहप्रवेश (ल.११)
	ति. ११ गुरौ उ.षा. भे गृहप्रवेश (ल.१२ वा २)
फाल्गुनशु.	ति. ७ सोमे रोहिण्यां गृहप्रवेश (ल.१२)

।। अक्षरारम्भः/विद्यारम्भ मुहूर्त्ताः।।

वैशाखशु.	ति. ५ बुधे आर्द्रा भे अक्षरारम्भ –विद्यारम्भ (ल.३)
शु.ज्येष्ठकृ.	ति. २ रवौ प्रा. ५।४८ उ. मैत्रे विद्यारम्भ (ल. २ या ३)
	ति. ३ सोमे मैत्रे अक्षरारम्भ (ल.२ वा ३)
	ति. ५ बुधे मूले विद्यारम्भ (ल. ३)
शु.ज्येष्ठशु.	ति. ३ बुधे पुनर्वसौ अक्षरारम्भ –विद्यारम्भ (ल.३)
	ति. ५ शुक्रे श्लेषा भे विद्यारम्भ (ल. ३)
	ति. १० बुधे चित्रा भे अक्षरारम्भ –विद्यारम्भ (ल.३ वा ६)
माघशु.	ति. ५ गुरौ रेवत्यां अक्षरारम्भ (ल.१२)
	ति. ६ शुक्रे अश्विन्यां अक्षरारम्भ–विद्यारम्भ (ल.१२)
	ति. १२ गुरौ पुनर्वसौ अक्षरारम्भ (ल.१२)
फाल्गुनशु.	ति. ३ गुरौ दि.१०।३६ उ. दि.२।३७ या. अश्विन्यां अक्षरारम्भ (ल.२)

।। उपनयन मुहूर्त्ताः।।

चैत्रशु.	ति. ९ शुक्रे रिक्तोत्तरं (दि. १२।२) पुनर्वसौ विप्राणामुपनयने (ल ३)
	ति. ११ रवौ विष्टेःपरं (दि. ८।३१) श्लेषायां विप्राणामुपनयने (ल. ३)
वैशाखशु.	ति. ३ सोमे प्रा. ७।३६उ. रोहिण्यां उपनयन (ल. २)
शु.ज्येष्ठकृ.	ति. २ रवौप्रा. ५।४८उ. मैत्रेउपनयन (ल.२वा४रा.दा.)
	ति. ३ सोमे मैत्रे उपनयन (ल. २)
शु.ज्येष्ठशु.	ति. ३ बुधे पुनर्वसौ उपनयन (ल. ३ सू.दा.)
	ति. ५ शुक्रे श्लेषा भे उपनयन (ल. ४ रा.दा.)
आषाढ़कृ.	ति. १ बुधे धृतेः पूर्वं उ.षा. भे उपनयन (ल.६)
माघशु.	ति. ५ गुरौ रेवत्यां उपनयन (ल.११)
फाल्गुनकृ.	ति. २ सोमे पू.फा. भे उपनयन (ल.३ रा.दा.)
	ति. ५ गुरौ चित्रा भे उपनयन (ल.१)

।। जलाशयारामसुरप्रतिष्ठा मुहूर्त्ताः।।

वैशाखशु.	ति. ७ गुरौ पुनर्वसौ (ल. २ वा ३)
शु.ज्येष्ठ कृ.	ति. ३ बुधे पुनर्वसौ (ल. ३)
	ति. १० बुधे चित्रा भे (ल. ३ वा ६)
	ति. १३ शनौ मैत्रे (ल. ३ वा ६)
माघशु.	ति. ५ गुरौ रेवत्यां (ल. १२)
	ति. ६ शुक्रे अश्विन्यां (ल. १२)
	ति. १२ गुरौ पुनर्वसौ (ल. १२)। सा.६।५२ उ. पुष्ये (ल.६)
	ति. १३ शुक्रे दि. ९।१४ या. पुष्ये (ल. १२)
फाल्गुनशु.	ति. ३ गुरौदि.१०।३६उ.दि.२।३७या. अश्विन्यां (ल.२)

।। हलप्रवहण–बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।।

वैशाख शु.	ति. ३ सोमे प्रा.७।३६ उ. रोहिण्यां हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. ४ भौमे रिक्तोत्तरं मृगे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. ७ गुरौ पुनर्वसौ हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. ८ शुक्रे विष्टेः परं पुष्ये हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
शुज्येष्ठ कृ.	ति. ३ सोमे मैत्रे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. ५ बुधे मूले बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
अ.ज्येष्ठ शु.	ति. २ सोमे मृगे हलप्रवहण बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
	ति. ३ भौमे मृगे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. ५ गुरौ दि. ९।३६ उ. पुष्ये पंचम्यां हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. ९ सोमे रिक्तोत्तरं उ.फा. मे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. १० भौमे उ.फा. भे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. १२ गुरौ चित्रा भे बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
अ.ज्येष्ठकृ.	ति. १० बुधे विष्टेःपूर्वं रेवत्यां हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
शुज्येष्ठ शु.	ति. ३ बुधे पुनर्वसौ हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. १० बुधे चित्रा भे हलप्रवहण बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
	ति. १३ शनौ मैत्रे बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
	ति. १५ सोमे विष्टेः परं मूले बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
आषाढ़कृ.	ति. ७ भौमे रेवत्यां हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. ८ बुधे दि.७।१६ या. रेवत्यां हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. ९ गुरौ प्रा.५।३५ उ. अश्विन्यां हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
आषाढ़शु.	ति. ६ सोमे हस्ते सप्तम्यां हलप्रवहण बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।
	ति. ७ भौमे विष्टेः पूर्वं चित्रा भे हलप्रवहण मुहूर्त्ताः।
	ति. १० शुक्रे मैत्रे विष्टेः पूर्वं हलप्रवहण बीजोप्ति मुहूर्त्ताः।

।। विपणि (व्यापार) मुहूर्त्ताः।।

चैत्रशु.	ति. ७ बुधे विष्टेःपूर्वं मृगे।
	ति. ९ शुक्रे सा. ५।२२ उ. पुष्ये।
वैशाखकृ.	ति. ४ सोमे रिक्तोत्तरं मैत्रे।
	ति. ८ शुक्रे दि. ८।२३ उ.उ.षा. भे।
वैशाख शु.	ति. ३ सोमे प्रा. ७।३६ उ.रोहिण्याम्।
	ति. ८ शुक्रे विष्टेःपरं पुष्ये।
शु.ज्येष्ठ कृ.	ति. २ रवौ प्रा. ५।४८ उ. मैत्रे।
	ति. ६ शुक्रे दि. ८।२४ या. उ.षा. भे।
अ.ज्येष्ठ शु.	ति. २ सोमे मृगे।
	ति. १५ रवौ मैत्रे।
अ.ज्येष्ठ कृ.	ति. १० बुधे विष्टेः पूर्वं रेवत्याम्।
शु.ज्येष्ठ शु.	ति. ३ बुधे सा. ५।३१ उ.पुष्ये।
	ति. १० बुधे चित्रा भे।
आषा.कृ.	ति. ८ बुधे दि. ७।१६ या. रेवत्याम्।
	ति. ९ गुरौ प्रा. ५।३५ उ.अश्विन्याम्।
आषा.शु.	ति. ६ सोमे हस्ते।
	ति. १० शुक्रे विष्टेःपूर्वं मैत्रे।
श्रावणकृ.	ति. ५ सोमे उ.भा.भे।
	ति. ७ बुधे विष्टेःपरं अश्विन्याम्।
	ति. १० शनौ विष्टेः परं रोहिण्याम्।
श्रावणशु.	ति. ३ शनौ प्रा. ६।१८उ. उ.फा.भे।
	ति. ५ सोमे प्रा. ६।४८उ. चित्रा भे।
भाद्रपद कृ.	ति. ८ शुक्रे रोहिण्याम्।
	ति. ११ सोमे सा. ६।१५उ.पुष्ये।
भाद्रपद शु.	ति. २ रवौ चित्रा भे।
	ति. ६ गुरौ मैत्रे।
आश्विनकृ.	ति. २ सोमे दि. ११।५१ उ. अश्विन्याम्।
	ति. ५ गुरौ दि. ८।५२ उ.रोहिण्याम्।
आश्विन शु.	ति. ८ रवौ विष्टेःपरं उ.षा. मे।
	ति. १५ सोमे अश्विन्याम्।
कार्तिक कृ.	ति. ५ शुक्रे मृगे।
	ति. ११ गुरौ वैधृतेःपूर्वं उ.फा. मे।
कार्तिक शु.	ति. ६ रवौ उ.षा. मे।
मार्गशीर्ष कृ.	ति. १ बुधे रोहिण्याम्।
	ति. २ गुरौ मृगे।
	ति. ११ शुक्रे दि. १।१८ उ.चित्रामे।
मार्गशीर्षशु.	ति. ९ शुक्रे रिक्तोत्तरं रेवत्याम्।
पौष कृ.	ति. ७ बुधे उ.फा. मे।
	ति. ९ शुक्रे रिक्तोत्तरं चित्रा मे।
पौष शु.	ति. ७ शुक्रे विष्टेःपूर्वं रेवत्याम्।
	ति. १५ शुक्रे दि. १०।४८ उ.पुष्ये।
माघ कृ.	ति. ६ गुरौ विष्टेःपूर्वं चित्रा भे।
माघ शु.	ति. ६ शुक्रे अश्विन्याम्।
	ति. १३ शुक्रे दि. ९।१४ या पुष्ये।
फाल्गुन कृ.	ति. २ सोमे दि. १।२१ उ.उ.फा.मे।
	ति. ५ गुरौ चित्रा मे।
फाल्गुन शु.	ति. ३ गुरौ दि. १०।३६उ. अश्विन्याम्।
	ति. ६ रवौ दि. ८।५८ उ.रोहिण्याम्।
	ति. ११ गुरौ विष्टेःपूर्वं पुष्ये।
चैत्र कृ.	ति. १० गुरौ उ.षा. मे।

फाल्गुन
२१ फरवरी से २२ मार्च तक २०२७ ई०

रवि	१ २१ फ.	८ २८फ.	१४ ७ मा.	६ १४मा.	१४ २१मा.
चन्द्र	२ २२ फ.	९ १ मा.	३० ८ मा.	७ १५मा.	१५ २२मा.
भौम	३ २३ फ.	१० २ मा.	१ ९ मा.	८ १६मा.	
बुध	४ २४फ.	११ ३ मा.	२ १० मा.	१० १७मा.	
गुरु	५ २५ फ.	११ ४ मा.	३ ११मा.	११ १८मा.	
शुक्र	६ २६फ.	१२ ५ मा.	४ १२ मा.	१२ १९मा.	
शनि	७ २७फ.	१३ ६ मा.	५ १३मा.	१३ २०मा.	

सन्तोष मिश्र
28-06-25

बिना माटो का पञ्चाङ्ग चोरी का माना जायेगा।

चैत्र
४ मार्च से २ अप्रैल तक २०२६ ई०

रवि		५ ८मा.	११ १५मा.	४ २२मा.	११ २९मा.
चन्द्र		६ ९मा.	१२ १६मा.	५ २३मा.	१२ ३०मा.
भौम		७ १०मा.	१३ १७मा.	६ २४मा.	१३ ३१मा.
बुध	१ ४मा.	८ ११मा.	१४ १८मा.	७ २५मा.	१४ १अ.
गुरु	२ ५मा.	९ १२मा.	३० १९मा.	८ २६मा.	१५ २अ.
शुक्र	३ ६मा.	१० १३मा.	२ २०मा.	९ २७मा.	
शनि	४ ७मा.	११ १४मा.	३ २१मा.	१० २८मा.	

वैशाख
३ अप्रैल से १ मई तक २०२६ ई०

रवि		३ ५अ.	१० १२अ.	२ १९अ.	१० २६अ.
चन्द्र		४ ६अ.	११ १३अ.	३ २०अ.	११ २७अ.
भौम		५ ७अ.	१२ १४अ.	४ २१अ.	१२ २८अ.
बुध		६ ८अ.	१३ १५अ.	५ २२अ.	१३ २९अ.
गुरु		७ ९अ.	१४ १६अ.	७ २३अ.	१४ ३०अ.
शुक्र	१ ३अ.	८ १०अ.	३० १७अ.	८ २४अ.	१५ १म.
शनि	२ ४अ.	९ ११अ.	१ १८अ.	९ २५अ.	

ज्येष्ठ (प्रथम)
२ मई से ३१ मई तक २०२६ ई०

रवि	१५ ३१म.	२ ३म.	८ १०म.	१ १७म.	८ २४म.
चन्द्र		३ ४म.	९ ११म.	२ १८म.	९ २५म.
भौम		४ ५म.	१० १२म.	३ १९म.	१० २६म.
बुध		५ ६म.	११ १३म.	४ २०म.	११ २७म.
गुरु		५ ७म.	१२ १४म.	५ २१म.	१२ २८म.
शुक्र		६ ८म.	१३ १५म.	६ २२म.	१३ २९म.
शनि	१ २म.	७ ९म.	३० १६म.	७ २३म.	१४ ३०म.

ज्येष्ठ (द्वितीय)
१ जून से २९ जून तक २०२६ ई०

रवि		७ ७जू.	१४ १४जू.	७ २१जू.	१४ २८जू.
चन्द्र	१ १जू.	८ ८जू.	३० १५जू.	८ २२जू.	१५ २९जू.
भौम	२ २जू.	९ ९जू.	१ १६जू.	९ २३जू.	
बुध	३ ३जू.	१० १०जू.	३ १७जू.	१० २४जू.	
गुरु	४ ४जू.	११ ११जू.	४ १८जू.	११ २५जू.	
शुक्र	५ ५जू.	१२ १२जू.	५ १९जू.	१२ २६जू.	
शनि	६ ६जू.	१३ १३जू.	६ २०जू.	१३ २७जू.	

आषाढ़
३० जून से २९ जुलाई तक २०२६ ई०

रवि		५ ५जु.	१३ १२जु.	५ १९जु.	१२ २६जु.
चन्द्र		६ ६जु.	१४ १३जु.	६ २०जु.	१३ २७जु.
भौम	१ ३०जू.	७ ७जु.	३० १४जु.	७ २१जु.	१४ २८जु.
बुध	१ १जु.	८ ८जु.	१ १५जु.	८ २२जु.	१५ २९जु.
गुरु	२ २जु.	९ ९जु.	२ १६जु.	९ २३जु.	
शुक्र	३ ३जु.	११ १०जु.	३ १७जु.	१० २४जु.	
शनि	४ ४जु.	१२ ११जु.	४ १८जु.	११ २५जु.	

श्रावण
३० जुलाई से २८अगस्त तक २०२६ ई०

रवि		४ २अ.	११ ९अ.	४ १६अ.	११ २३अ.
चन्द्र		५ ३अ.	१२ १०अ.	५ १७अ.	१२ २४अ.
भौम		६ ४अ.	१४ ११अ.	६ १८अ.	१२ २५अ.
बुध		७ ५अ.	३० १२अ.	७ १९अ.	१३ २६अ.
गुरु	१ ३०जु.	८ ६अ.	१ १३अ.	८ २०अ.	१४ २७अ.
शुक्र	२ ३१जु.	९ ७अ.	२ १४अ.	९ २१अ.	१५ २८अ.
शनि	३ १अ.	१० ८अ.	३ १५अ.	१० २२अ.	

प्रमुख भारतीय पर्व तथा व्रतोपवास
श्रीसंवत् २०८३ शक १९४८ (सन् २०२६-२०२७ ई०)।

मार्च १९गु. - चान्द्रसंवत्सर तथा वासन्तनवरात्रारम्भ। (प्रात:६।४० के बाद)
मार्च २४मं. - श्रीसूर्यषष्ठी व्रत।
मार्च २५बु. - महानिशापूजा
मार्च २६गु. - महाष्टमी व्रत। महानवमी व्रत।
मार्च २७शु. - श्री रामनवमी व्रत सबका।
मार्च ३१मं. - श्री महावीर जयन्ती।
अप्रैल २गु. - श्रीहनुमज्जयन्ती।
अप्रैल १३सो. - श्रीवल्लभाचार्य जयन्ती।
अप्रैल १४मं. - मेषसंक्रान्ति। पुण्यकाल। वैशाखी। डॉ.भीमराव अम्बेडकर जयन्ती।
अप्रैल १९र. - श्री परशुराम जयन्ती।
अप्रैल २०सो - अक्षयतृतीया।
अप्रैल २१मं. - आद्यजगद्गुरुशंकराचार्य जयन्ती।
अप्रैल ३०गु - श्री नृसिंह चतुर्दशी।
मई १शु. - बुद्धपूर्णिमा।
मई १६श. - वटसावित्री व्रत।
मई १७र. - ज्येष्ठ अधिमास प्रारम्भ(१५ जून तक)
मई २६मं. - श्रीगंगादशहरा।
जून १५सो. - सोमवती अमावस्या।
जून २५गु. - निर्जलाएकादशीव्रत सबका। भीमसेनी एकादशी व्रत।
जून २९सो. - दाक्षिणात्यवटसावित्री व्रत।सन्त कबीर जयन्ती।
जुलाई १६गु. - रथयात्रा।
जुलाई २९बु. - गुरुपूर्णिमा।
अगस्त १४शु. - स्वामी करपात्री जयन्ती।
अगस्त १५श. - भारतीय स्वतन्त्रता दिवस।
अगस्त १७सो. - श्रीनागपंचमी।
अगस्त १९बु. - गोस्वामी तुलसीदास जयन्ती।
अगस्त २६बु. - ऋग्वेदियों का उपाकर्म(श्रवण नक्षत्र में)
अगस्त २८शु. - रक्षाबन्धन।
अगस्त ३१सो. - कज्जली (कजरी)। सं.(बहुला) श्रीगणेश ४ व्रत। च.उ.रा.८।५।
सितम्बर २बु. - हलषष्ठी व्रत (ललही छठ)।
सितम्बर ४शु. - श्रीकृष्णजन्माष्टमी व्रत सबका।
सितम्बर १४सो. - हरितालिका (तीज) व्रत।
सितम्बर १५मं. - ऋषिपंचमी।
सितम्बर १७गु. - लोलार्कषष्ठी। श्रीसूर्यषष्ठी व्रत।सन्तान सप्तमी। श्रीविश्वकर्मा पूजा।
सितम्बर २०र. - महारविवार व्रत।
सितम्बर २५शु. - अनन्तचतुर्दशी व्रत।
सितम्बर २७र. - महालयारम्भ। प्रतिपदा श्राद्ध। तर्पण आदि प्रारम्भ।
अक्टूबर २शु. - महात्मागाँधी-शास्त्री जयन्ती।
अक्टूबर ३श. - जीवत्पुत्रिका व्रत।महालक्ष्मी व्रत। चं.उ.रा.११।११।
अक्टूबर ४र. - प्रात:७।२८ से जीवत्पुत्रिका व्रत की पारणा। मातृनवमी।
अक्टूबर १०श. - पितृविसर्जन।महालयसमाप्ति।
अक्टूबर ११र. - शारदनवरात्रारम्भ।
अक्टूबर १८र. - महाष्टमी व्रत।
अक्टूबर १९सो. - महानवमी व्रत।
अक्टूबर २०मं. - श्रीविजयादशमी। नवरात्र व्रत की पारणा। श्रीदुर्गाविसर्जन।
अक्टूबर २२गु. - काशी में नाटीईमली भरत मिलाप।
अक्टूबर २५र. - शरत्पूर्णिमा। कोजागरी।
अक्टूबर २६सो. - महर्षि वाल्मीकी जयन्ती। पराशर जयन्ती।
अक्टूबर २९गु. - संकष्टी करक (करवा) श्रीगणेश ४ व्रत। च.उ.रा.७।५७।
नवम्बर १र. - अहोई ८ व्रत। च.उ.रा.११।१८।
नवम्बर ६शु. - धनत्रयोदशी (धनतेरस)।
नवम्बर ७श. - नरकचतुर्दशी।
नवम्बर ८र. - दीपावली। महाकाली पूजा।
नवम्बर ९सो. - अन्नकूट। गोवर्धनपूजा। सोमवती अमावस्या।
नवम्बर १०मं. - काशी में गोवर्धनपूजा। भइयादूज।
नवम्बर १५र. - श्री सूर्यषष्ठी व्रत।
नवम्बर १८बु. - अक्षयनवमी।
नवम्बर २०शु. - प्रबोधिनी एकादशी व्रत सबका। तुलसी विवाह।
नवम्बर २४मं. - कार्तिकपूर्णिमा।गुरुनानक जयन्ती।देवदीपावली (काशी)।
दिसम्बर १मं. - श्री भैरवाष्टमी।
जनवरी ५मं. - गुरुगोविन्दसिंह जयन्ती।
जनवरी १४गु. - मकरसंक्रान्ति। खरमाससमाप्ति।
जनवरी १५शु. - मकरसंक्रान्ति का पुण्यकाल।
जनवरी १९मं. - अयोध्या में श्रीरामलला का प्रतिष्ठादिन।
जनवरी २५सो. - सं.श्री गणेश ४ व्रत। चं.उ.रा.८।४८।
जनवरी २६मं. - भारतीय गणतन्त्र दिवस।
फरवरी ६श. - मौनी अमावस्या।
फरवरी ११गु. - श्रीवसन्तपंचमी।
फरवरी १५सो. - श्री हरसुब्रह्मदेवजयन्ती।
फरवरी २०श. - अनुदया माघीपूर्णिमा। सन्तरविदासजयन्ती।
मार्च ६श. - श्रीमहाशिवरात्रि व्रत।
मार्च ८सो. - सोमवती अमावस्या।
मार्च १८गु. - रंगभरी एकादशी।
मार्च २१र. - भद्रापुच्छ में रा.१२।२६ से १।३८ के मध्य होलिकादाह।
मार्च २२सो. - होली(रंगोत्सव)। काशी में चतु:षष्ठियात्रा तथा दर्शन। श्रीचैतन्यमहाप्रभुजयन्ती।
मार्च २३मं. - वसन्तोत्सव।
मार्च ३०मं. - बुढ़वामंगल पर्व।
अप्रैल ४र. - वारुणीपर्व योग।

उपसंहार।। *आदित्यपुराणे*- यस्तुकार्त्त (सत्य) युगो धर्मो न कर्तव्य: कलौयुगे। पापप्रयुक्ताश्च सदा कलौ नार्यो नरास्तथा। याग्दानान्तरमन्यस्मैदानमदूषितम्। *विज्ञानेश्वर वचनम्*:- दत्तामपि हरेत्पूर्वांश्रेयांश्चेद्वरमाव्रजेत्। त्यज्येद्देशंकृतयुगेत्रेतायांग्राम मुत्सृजेत्। द्वापरेकुलमेकन्तुकर्तारन्तु कलौयुगे।। कृतेतुमानवाधर्मास्त्रेतायां गौतमा: स्मृता:।। द्वापरे शङ्खलिखिता: कलौ पाराशरा: स्मृता:। *अन्योपदेश:*- आततायिनमायान्तं हन्यादेवाविचारयन। ज्ञात्वा पापकरणे न तस्य निष्कृतिर्दृष्टा भृग्वग्निपतनादृते। विधवया सहाधर्माचरणे स पुरुषत्याज्य:। योनरोविधवानामुपेयात्कामलोलुप:। सहंतव्योऽथवा त्याज्यो द्विजातीनामयं विधि:।
आशीर्वाद:- सर्वेऽपि सुखिन: सन्तु, सर्वेसन्तु निरामया:। सर्वेभद्राणि पश्यन्तु माकश्चिद्दु:ख भाग्भवेत् ।। शुभम् ।।

हृषीकेश पञ्चाङ्ग मिलने का एकमात्र पता :-

विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन
बी. २।१९५ सी. भदैनी, वाराणसी
मो. : ०७३९०९९३३९७

SN. 28.06.25

सर्वाधिकार प्रकाशकाधीन

भाद्रपद
२९अगस्त से २६ सितम्बर तक २०२६ ई०

रवि		२ ३०अ.	१० ६सि.	२ १३सि.	९ २०सि.
चन्द्र		३ ३१अ.	११ ७सि.	३ १४सि.	१० २१सि.
भौम		४ १सि.	१२ ८सि.	४ १५सि.	११ २२सि.
बुध		६ २सि.	१३ ९सि.	५ १६सि.	१२ २३सि.
गुरु		७ ३सि.	१४ १०सि.	६ १७सि.	१३ २४सि.
शुक्र		८ ४सि.	३० ११सि.	७ १८सि.	१४ २५सि.
शनि	१ २९अ.	९ ५सि.	१ १२सि.	८ १९सि.	१५ २६सि.

आश्विन
२७सितम्बर से २६ अक्टूबर तक २०२६ ई०

रवि	१ २७सि.	८ ४अ.	१ ११अ.	८ १८अ.	१४ २५अ.
चन्द्र	२ २८सि.	१० ५अ.	२ १२अ.	८ १९अ.	१५ २६अ.
भौम	३ २९सि.	११ ६अ.	३ १३अ.	९ २०अ.	
बुध	४ ३०सि.	१२ ७अ.	४ १४अ.	१० २१अ.	
गुरु	५ १अ.	१३ ८अ.	५ १५अ.	११ २२अ.	
शुक्र	६ २अ.	१४ ९अ.	६ १६अ.	१२ २३अ.	
शनि	७ ३अ.	३० १०अ.	७ १७अ.	१३ २४अ.	

कार्तिक
२७अक्टूबर से २४नवम्बर तक २०२६ ई०

रवि		७ १न.	१४ ८न.	६ १५न.	१३ २२न.
चन्द्र		८ २न.	३० ९न.	७ १६न.	१४ २३न.
भौम	१ २७अ.	९ ३न.	१ १०न.	८ १७न.	१५ २४न.
बुध	२ २८अ.	१० ४न.	२ ११न.	९ १८न.	
गुरु	४ २९अ.	११ ५न.	३ १२न.	१० १९न.	
शुक्र	५ ३०अ.	१२ ६न.	४ १३न.	११ २०न.	
शनि	६ ३१अ.	१३ ७न.	५ १४न.	१२ २१न.	

मार्गशीर्ष
२५नवम्बर से २४दिसम्बर तक २०२६ ई०

रवि		५ २९न.	१३ ६दि.	४ १३दि.	११ २०दि.
चन्द्र		६ ३०न.	१४ ७दि.	५ १४दि.	१२ २१दि.
भौम		८ १दि.	३० ८दि.	६ १५दि.	१३ २२दि.
बुध	१ २५न.	९ २दि.	१ ९दि.	७ १६दि.	१४ २३दि.
गुरु	२ २६न.	१० ३दि.	१ १०दि.	८ १७दि.	१५ २४दि.
शुक्र	३ २७न.	११ ४दि.	२ ११दि.	९ १८दि.	
शनि	४ २८न.	१२ ५दि.	३ १२दि.	१० १९दि.	

पौष
२५ दिसम्बर से २२जनवरी तक २०२६-२७ई०

रवि		४ २७दि.	११ ३ज.	३ १०ज.	९ १७ज.
चन्द्र		५ २८दि.	१२ ४ज.	३ ११ज.	११ १८ज.
भौम		६ २९दि.	१३ ५ज.	४ १२ज.	१२ १९ज.
बुध		७ ३०दि.	१४ ६ज.	५ १३ज.	१३ २०ज.
गुरु		८ ३१दि.	३० ७ज.	६ १४ज.	१४ २१ज.
शुक्र	२ २५दि.	९ १ज.	१ ८ज.	७ १५ज.	१५ २२ज.
शनि	३ २६दि.	१० २ज.	२ ९ज.	८ १६ज.	

माघ
२३जनवरी से २०.फरवरी तक २०२७ई०

रवि		२ २४ज.	९ ३१ज.	१ ७फ.	८ १४फ.
चन्द्र		३ २५ज.	१० १फ.	२ ८फ.	९ १५फ.
भौम		४ २६ज.	११ २फ.	३ ९फ.	१० १६फ.
बुध		५ २७ज.	१२ ३फ.	४ १०फ.	११ १७फ.
गुरु		६ २८ज.	१३ ४फ.	५ ११फ.	१२ १८फ.
शुक्र		७ २९ज.	१४ ५फ.	६ १२फ.	१३ १९फ.
शनि	१ २३ज.	८ ३०ज.	३० ६फ.	७ १३फ.	१४ २०फ.

Registered under section 18 & 19 of Act XXV 1867

मुद्रक- मुक्ता मुद्रणालय बी. २/१५ सी. भदैनी, वाराणसी।

प्रकाशक - विक्रम पञ्चाङ्ग प्रकाशन, भदैनी, वाराणसी